

Latvijas Republikas Augstākā tiesa

**Latvijas Republikas
AUGSTĀKĀS TIESAS SENĀTA
Krimināllietu departamenta
lēmumi**

2005

Rīga, 2006

Krājumu sagatavoja:

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta senators **Vilnis Vietnieks**,

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Judikatūras nodaļas konsultants **Viesturs Gaidukēvičs**.

Krājuma veidotāji pateicas Latvijas Republikas Augstākās tiesas priekšsēdētājam **Andrim Guļānam**, senatoriem **Voldemāram Čiževskim**, **Pēterim Dzalbem**, **Pāvelam Gruzīnam**, **Valdai Eilandai**, **Artūram Freibergam**, bijušajai senatorei **Astrīdai Kazārovai**, Augstākās tiesas Judikatūras nodaļas vadītājai **Zigrīdai Mitai** par nozīmīgu ieguldījumu šā krājuma sagatavošanā.

Paldies literārajai konsultantei **Mārai Melnei** un Tiesu namu aģentūras Tiesiskās informācijas un izdevējdarbības daļas vadītājai **Lolītai Pekai** par aktīvu līdzdalību krājuma izdošanā.

Izdevējs

TIESU NAMU AĢENTŪRA

Baldones iela 1, Rīga, LV-1007,
tālr.7804733

Tirāzētājs

A/s "Poligrāfists", K.Valdemāra iela 6

© Latvijas Republikas
Augstākā tiesa, 2006
© Tiesu namu aģentūra, 2006

ISBN 9984-790-11-8

Priekšvārds	9
No izdevēja	10
I daļa. Lēmumi Krimināllikuma Vispārīgās daļas piemērošanas jautājumos	11
Grozījumi Krimināllikuma 176.pantā – pamats soda mīkstināšanai (<i>Lieta Nr.SKK-50</i>).....	11
Galīgā soda noteikšana pēc vairākiem spriedumiem (<i>Lieta Nr.SKK-J-72</i>)	18
Iepriekšējā apcietinājuma ieskaitīšana soda izciešanas termiņā (<i>Lieta Nr.SKK-90</i>).....	21
Taisnīga soda noteikšanas principi (<i>Lieta Nr.SKK-96</i>)	23
Soda mīkstināšanas pamats (<i>Lieta Nr.SKK-132</i>)	26
Papildsoda izciešanas turpināšana jauna noziedzīga nodarījuma izdarīšanas gadījumā (<i>Lieta Nr.SKK-J-146</i>)	29
Krimināllikuma 5.panta attiecināmība (<i>Lieta Nr.SKK-222</i>).....	31
Grūtniecības kā atbildību mīkstinoša apstākļa novērtējums (<i>Lieta Nr.SKK-279</i>).....	36
Papildsoda piemērošanas un drošības līdzekļa izraudzīšanas pamatotība (<i>Lieta Nr.SKK-280</i>).....	39
Papildsoda – policijas kontroles piemērošana (<i>Lieta Nr.SKK-314</i>).....	42
Soda noteikšana iepriekšējā sprieduma atcelšanas un jauna sprieduma taisīšanas gadījumā (<i>Lieta Nr.SKK-362</i>).....	44
Aresta kā pamatsoda piemērošanas noteikumi (<i>Lieta Nr.SKK-376</i>).....	47
Ierobežotas pieskaitāmības atzīšana par atbildību mīkstinošu apstākli (<i>Lieta Nr.SKK-465</i>).....	52
Personai labvēlīga likuma atpakaļejošs spēks (<i>Lieta Nr.SKK-482</i>).....	56
Krimināllikuma Vispārīgās daļas normu piemērošana soda noteikšanā (<i>Lieta Nr.SKK-523</i>)	59
Krimināllikuma 58.panta trešās daļas piemērošanas nosacījumi (<i>Lieta Nr.SKK-609</i>).....	62
Papildsoda – policijas kontroles izslēgšana no soda (<i>Lieta Nr.SKK-628</i>).....	65

Krimināllikuma spēka laikā novērtējums (<i>Lieta Nr. SKK-671</i>).....	67
Krimināllikuma 59.panta trešās daļas piemērošanas noteikumi (<i>Lieta Nr. SKK-700</i>).....	70
II daļa. Lēmumi Latvijas kriminālkodeksa un Krimināllikuma Sevišķās daļas piemērošanas jautājumos	73
Suņu un kaķu turēšanas noteikumi (<i>Lieta Nr. SKK-J-2</i>)	73
Amatpersonas jēdziens krimināltiesiskā nozīmē (<i>Lieta Nr. SKK-3</i>)	77
Krimināllietas ierosināšanas pēc Krimināllikuma 297.panta pamatojums (<i>Lieta Nr. SKK-7</i>)	86
Krimināllikuma 275.panta pirmās daļas piemērošanas pamatotība (<i>Lieta Nr. SKK-30</i>)	89
Mantu glabātavas jēdziens (<i>Lieta Nr. SKK-38</i>)	92
Krimināllikuma 269.panta pirmās daļas dispozīcijas tulkojums (<i>Lieta Nr. SKK-39</i>)	95
Dokumenta jēdziens Krimināllikuma 275.panta izpratnē (<i>Lieta Nr. SKK-51</i>)	99
Noziedzīga nodarījuma – kukuļdošanas pabeigtība (<i>Lieta Nr. SKK-157</i>)	109
Nepamatota attaisnošana pēc Latvijas kriminālkodeksa 73.panta (<i>Lieta Nr. SKK-187</i>).....	112
Mantas piesavināšanās nelielā apmērā kvalifikācija (<i>Lieta Nr. SKK-219</i>)	115
Krimināllikuma 218.panta iztulkošana (<i>Lieta Nr. SKK-272</i>)	120
Nepamatota notiesāšana pēc Krimināllikuma 281.panta (<i>Lieta Nr. SKK-J-298</i>)	127
Nepamatota Krimināllikuma 281.panta piemērošana (<i>Lieta Nr. SKK-J-384</i>)	129
Pamatota attaisnošana pēc Krimināllikuma 158.panta (<i>Lieta Nr. SKK-445</i>)	132
Nelikumīgs pamats saukšanai pie kriminālatbildības (<i>Lieta Nr. SKK-J-452</i>)	135
Nepareiza nodarījuma kvalifikācija pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas (<i>Lieta Nr. SKK-J-488</i>)	137
Pamatota noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas (<i>Lieta Nr. SKK-573</i>).....	139
Nepamatota personas notiesāšana pēc Krimināllikuma 306.panta (<i>Lieta Nr. SKK-600</i>).....	142

Atkārtoti izdarītas narkotisko vielu realizācijas jēdziena izpratne (<i>Lieta Nr. SKK-603</i>)	145
Apsūdzētā nodoma noskaidrošanas nepieciešamība (<i>Lieta Nr. SKK-617</i>)	147
Kļūdaina Krimināllikuma 231.panta otrās daļas piemērošana (<i>Lieta Nr. SKK-651</i>)	150
III daļa. Lēmumi Latvijas kriminālprocesa kodeksa un Kriminālprocesa likuma piemērošanas jautājumos	155
Atteikšanās no aizstāvja tiesību realizācija (<i>Lieta Nr. SKK-5</i>)	155
Tiesas sastāva atbilstība Latvijas kriminālprocesa kodeksa 28.panta noteikumiem (<i>Lieta Nr. SKK-13</i>)	160
Soda noteikšana vienošanās procesā (<i>Lieta Nr. SKK-41</i>).....	165
Nodarījuma pārkvalifikācija no Latvijas kriminālkodeksa 146.panta otrās daļas uz 146.panta pirmo daļu (<i>Lieta Nr. SKK-43</i>)	168
Iztiesāšanas robežu ievērošana saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 255.panta noteikumiem (<i>Lieta Nr. SKK-46</i>)	171
Vienlīdzības principa ievērošana tiesas spriešanā (<i>Lieta Nr. SKK-47</i>)	176
Interesu konflikta apstākļu novērtēšana (<i>Lieta Nr. SKK-109</i>)	180
Tiesājamā neierašanās uz tiesas sēdi attaisnojošu iemeslu dēļ (<i>Lieta Nr. SKK-120</i>)	185
Likuma prasības attiecībā uz apelācijas instances tiesas nolēmumu (<i>Lieta Nr. SKK-122</i>)	188
Nolēmuma pieņemšana par noziedzīga nodarījuma sastāvu personas rīcībā (<i>Lieta Nr. SKK-123</i>)	190
Pierādījumu pārbaude no to attiecināmības, pieļaujamības un ticamības viedokļa (<i>Lieta Nr. SKK-136</i>)	194
Medicīniska rakstura piespiedu līdzekļa piemērošana (<i>Lieta Nr. SKK-145</i>)	200
Pierādījumu pārbaudes nepieciešamība tiesas izmeklēšanā (<i>Lieta Nr. SKK-154</i>)	204
Kompleksās tiespsiholoģiskās un tiespsihiatriskās ekspertīzes nepieciešamība (<i>Lieta Nr. SKK-161</i>)	207
Sprieduma izskatīšanas kasācijas instancē pieļaujamība (<i>Lieta Nr. SKK-190</i>)	211

Sprieduma likumības un pamatotības novērtējums (<i>Lieta Nr.SKK-191</i>)	216
Apsūdzētā atbildības pakāpi un raksturu ietekmējošie apstākļi – pierādāmie apstākļi krimināllietā (<i>Lieta Nr.SKK-215</i>)	219
Tiesājamā piedalīšanās tiesas sēdē vienošanās procesā (<i>Lieta Nr.SKK-220</i>)	224
Būtisku kriminālprocesa likuma pārkāpumu novērtēšana (<i>Lieta Nr.SKK-224</i>)	225
Pirmstiesas izmeklēšanā pieņemto lēmumu un tiesas nolēmumu nelikumība (<i>Lieta Nr.SKK-256</i>)	237
Nodarījuma pārkvalifikācija no Krimināllikuma 270.panta otrās daļas uz 270.panta pirmo daļu (<i>Lieta Nr.SKK-270</i>)	242
Tiesības iepazīties ar lietas materiāliem un izmantot tulka pakalpojumus tiesas sēdē (<i>Lieta Nr.SKK-286</i>)	246
Apelācijas instances tiesas lēmuma pamatotības novērtēšana (<i>Lieta Nr.SKK-287</i>)	249
Rīcības sēdē pieņemtā lēmuma par pārsūdzētā sprieduma atcelšanu pamatojums saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta otro daļu (<i>Lieta Nr.SKK-301</i>)	253
Kasācijas instances tiesas kompetence (<i>Lieta Nr.SKK-308</i>)	259
Nodarījuma pārkvalifikācija no Krimināllikuma 253.panta otrās daļas uz 253.panta pirmo daļu (<i>Lieta Nr.SKK-333</i>)	263
Tiesājamā neierašanās uz tiesas sēdi iemesla novērtēšana (<i>Lieta Nr.SKK-336</i>)	267
Lietā konstatēto neskaidrību novēršanas un novērtēšanas nepieciešamība likumā noteiktajā kārtībā (<i>Lieta Nr.SKK-348</i>)	269
Prokurora kompetence valsts apsūdzības uzturēšanā publiskās apsūdzības lietās (<i>Lieta Nr.SKK-349</i>)	273
Rīcība ar lietiskajiem pierādījumiem (<i>Lieta Nr.SKK-382</i>)	277
Nepilnības apelācijas instances tiesas sēdes protokolā (<i>Lieta Nr.SKK-404</i>)	283
Prokurora pilnvaras apelācijas instances tiesā (<i>Lieta Nr.SKK-407</i>)	288
Kasācijas instances tiesas kompetence atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normām (<i>Lieta Nr.SKK-415</i>)	291
Pierādījumu vērtēšana atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa normām (<i>Lieta Nr.SKK-432</i>)	295

Bargāka soda noteikšanas nosacījumi, izskatot lietu no jauna (<i>Lieta Nr.SKK-458</i>)	297
Apsūdzētā tiesību uz aizstāvību realizācija (<i>Lieta Nr.SKK-467</i>)	300
Tiesājamā vainas pierādījumu analīze (<i>Lieta Nr.SKK-468</i>)	305
Rīcība ar kukuļošanas priekšmetu (<i>Lieta Nr.SKK-474</i>)	308
Attaisojoša sprieduma motīvu daļas neatbilstība kriminālprocesa normām (<i>Lieta Nr.SKK-489</i>)	314
Lietas izskatīšana tiesājamā prombūtnē (<i>Lieta Nr.SKK-503</i>)	325
Pierādījumu novērtēšanas piekritība (<i>Lieta Nr.SKK-581</i>)	328
Tiesas iespēja izbeigt kriminālprocesi izlīguma gadījumā (<i>Lieta Nr.SKK-618</i>)	330
Noskaidroto apstākļu atbilstības konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm pārbaude (<i>Lieta Nr.SKK-619</i>)	332
Aizstāvības realizācijas iespējas kriminālprocesā, pieaicinot ārvalstu advokātu (<i>Lieta Nr.SKK-623</i>)	336
Pilnīga, vispusīga un objektīva izmeklēšana un lietas apstākļu noskaidrošana apelācijas instances tiesā (<i>Lieta Nr.SKK-625</i>)	339
Kriminālprocesa likuma normu ievērošana attiecībā uz pierādījumu vērtēšanu kasācijas instances tiesā (<i>Lieta Nr.SKK-626</i>)	343
Krimināllietas ietvaros izmantoto pierādījumu pārbaude un novērtēšana atbilstoši Kriminālprocesa likuma prasībām (<i>Lieta Nr.SKK-630</i>)	346
Lietā esošo pierādījumu novērtējums no to attiecināmības viedokļa (<i>Lieta Nr.SKK-632</i>)	348
Soda piemērošanas motīvi (<i>Lieta Nr.SKK-641</i>)	352
Kasācijas instances tiesas kompetence (<i>Lieta Nr.SKK-648</i>)	355
Apelācijas instances tiesas lēmuma atcelšanas motīvi atbilstoši Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma normām (<i>Lieta Nr.SKK-654</i>)	358
Tiesas lēmuma tiesiskuma pārbaudes atteikums kasācijas kārtībā (<i>Lieta Nr.SKK-670</i>)	361
Prokurora atbalsta nepieciešamība cietušā sūdzībai publiskās apsūdzības lietā (<i>Lieta Nr.SKK-675</i>)	362
Aizstāvja aizstāšanas noteikumi krimināllietas iztiesāšanā (<i>Lieta Nr.SKK-680</i>)	364
Kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņa atjaunošanas noteikumi (<i>Lieta Nr.SKK-705</i>)	367

Jēdzienu alfabētiskais rādītājs	369
Tiesību aktu rādītājs	385
Tēžu rādītājs	401
Judikatūras un tiesu prakses rādītājs	418
Citu avotu rādītājs, uz kuriem lēmumos dotas atsauces.....	419

TNA izdod:

- juridisko mācību un izglītojošo literatūru (mācību palīg līdzekļus);
- tiesu prakses un judikatūras apkopojumus;
- normatīvo tiesību aktu izdevumus, kā arī normatīvo tiesību aktu komentārus un sistematizētus krājumus.

TNA sniedz izdevniecības pakalpojumus:

- teksta korektūru;
- grāmatas maketa parauga izveidošanu un maketa sagatavošanu;
- grāmatas vāka maketa sagatavošanu;
- grāmatas tipogrāfiskās iespiešanas nodrošināšanu.

TNA pārdod savu un citu izdevēju juridisko literatūru TNA tirdzniecības vietās:

- Tiesu namu aģentūras e-grāmatnīcā: <https://tnagramatas.tna.lv>;
- Juridiskās literatūras kioskā – Rīgā, Brīvības bulvārī 34, tālr. 67284531;
- Tiesu namu aģentūras birojā – Rīgā, Baldones ielā 1B, tālr. 67804758, 678047542.

TNA nodrošina iespēju iegādāties savus izdevumus arī:

- nododot realizācijai citiem komersantiem (grāmatu tirgotājiem);
- organizējot juridiskās literatūras izbraukuma tirdzniecību dažādos juristu pasākumos, kā arī juridiskajās mācību iestādēs: izbraukuma tirdzniecības pieteikšana pa tālr. 67804742 un 67804758 vai pa e-pastu: gramatas@tna.lv

Priekšvārds

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta lēmumu publicēšana atsevišķos krājumos kļuvusi par objektīvu nepieciešamību.

Kopš Latvijas Republikas Satversmes tiesa atzinusi, ka Augstākās tiesas plēnuma lēmumu izskaidrojumi nav saistoši tiesām, jo tiem ir tikai rekomendējošs raksturs, būtiski pieaugusi kasācijas instances tiesas nolēmumu nozīmība vienotas tiesu prakses veidošanā.

Līdz šim Augstākās tiesas Senāta nolēmumu krājumus izdeva Latvijas Tiesnešu mācību centrs sadarbībā ar Latvijas Republikas Augstāko tiesu.

Tagad Augstākās tiesas Senāta nolēmumus sāksi izdot Tiesu namu aģentūra.

Šis ir pirmais Senāta Krimināllietu departamenta lēmumu krājums, kurš tapis Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Tiesu namu aģentūras kopējā sadarbībā.

Lai varētu vieglāk orientēties jaunajā krājumā ievietotajos kasācijas instances tiesas lēmumos, līdzās vadošajai nolēmuma tēzei dots arī nolēmuma virsraksts.

Sakarā ar to, ka 2005.gada 1.oktobrī stājies spēkā Kriminālprocesa likums, šajā krājumā jau parādās Kriminālprocesa likuma normu piemērošanas problēmas.

Vilnis Vietnieks

Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Senāta Krimināllietu departamenta senators

No izdevēja

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta un Tiesu namu aģentūras sagatavotajā izdevumā apkopoti Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2005.gada lēmumi, to vidū arī rīcības sēžu lēmumi, kam var būt nozīme judikatūras un vienotas tiesu prakses veidošanā Latvijā.

Tiesas lēmumi sakārtoti trijās daļās. *Pirmajā daļā* apkopoti lēmumi Krimināllikuma Vispārīgās daļas piemērošanas jautājumos. *Otrajā daļā* ievietoti lēmumi Latvijas kriminālkodeksa un Krimināllikuma Sevišķās daļas piemērošanas jautājumos. *Trešā*, visplašākā izdevuma *daļa* apvieno lēmumus, kuros piemērotas galvenokārt Latvijas kriminālprocesa kodeksa un Kriminālprocesa likuma normas.

Lai lasītājam būtu vieglāk sameklēt interesējošos lēmumus, katram lēmumam dots *virsraksts*, kurš atspoguļo lietas būtību, kas aplūkota un analizēta tiesas sēdē vai tiesas rīcības sēdē.

Tiesas spriešanas analīzes, judikatūras un vienotas tiesu prakses veidošanas nolūkā pirms katra lēmuma dota *tēze* – uz noteiktu tiesību aktu balstīts pamatojums, kam ir bijusi būtiska nozīme konkrētās lietas izlemšanā. Tēzē izteikto juridisko atziņu pamatojošais avots – attiecīgais tiesību akts – norādīts aiz tēzes teksta iekavās.

Tā kā tēzēs ir atrodamas atsauces uz dažādiem tiesību aktiem (ne tikai uz attiecīgās daļas nosaukumā minētajiem), tad labākas pārskatāmības nolūkā grāmatas beigās ievietots visu *tēžu rādītājs*, kur tēzes sagrupētas pēc tajās minētajiem tiesību aktiem.

Lai būtu vieglāk konstatēt, uz kādiem tiesību aktiem bijušas atsauces konkrētās lietas tiesvedības gaitā, izdevumā dots Senāta lēmumos minēto *tiesību aktu rādītājs*, kurā tiesību akti sakārtoti pēc to hierarhijas (sākot ar augstāka juridiska spēka tiesību aktiem un beidzot ar zemāka juridiska spēka tiesību aktiem). Šajā rādītājā nav norādīti tikai tie likumi un likuma panti, kas raksturo personas iepriekšējo sodāmību lēmuma konstatējošās daļas sākumā.

Izdevuma beigās atrodams arī *jēdzienu alfabētiskais rādītājs*, kas palīdzēs orientēties grāmatas lappusēs, vadoties pēc lēmumos sastopamajiem juridiska rakstura jēdzieniem. Bez tam grāmatā vēl izveidots *judikatūras un tiesu prakses rādītājs*, kā arī *citū avotu rādītājs uz kuriem lēmumos dotas atsauces*.

Atsevišķas vietas lēmumu tekstā (personu kodi, adreses u.tml.) esam izlaiduši un personu vārdus saīsinājuši.

Ceram, ka mūsu piedāvātā grāmatas uzbūve atviegos kasācijas instances tiesas lēmumos atrodamās informācijas pieejamību un darīs tiesas spriešanas procesu caurskatāmāku, kas arī ir bijis mūsu galvenais uzdevums.

I daļa. Lēmumi Krimināllikuma Vispārīgās daļas piemērošanas jautājumos

Grozījumi Krimināllikuma 176.pantā – pamats soda mīkstināšanai

Likumam, kas atzīst nodarījumu par nesodāmu, mīkstina sodu vai ir citādi labvēlīgs personai, ir atpakaļejošs spēks (Krimināllikuma 5.panta otrā daļa).

Rīgā, 2005.gada 20.janvārī

Lieta Nr.SKK-50

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	V.Vietnieks,
senatori	V.Čiževskis un A.Freibergs

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamo Gunta M., Jāņa A. un Andra L. kasācijas sūdzībām par Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 14. decembra lēmumu un

konstatēja:

ar Dobeles rajona tiesas 2004.gada 11. marta spriedumu Guntis M., (..), agrāk sodīts kriminālā kārtā: 1) 2000.gada 2.februārī Dobeles rajona tiesā pēc Krimināllikuma 143.panta pirmās daļas, 180.panta ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu un diviem mēnešiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu; 2) 2001.gada 28.maijā Rīgas rajona tiesā pēc Krimināllikuma 312.panta, 51.panta ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu pieciem mēnešiem; 3) 2003.gada 19.augustā pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem, notiesāts pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz astoņiem gadiem un ar policijas kontroli uz vienu gadu bez mantas konfiskācijas, soda izciešanu uzsākot slēgtā cietumā.

Jānis A.,(..), agrāk nesodīts (sodāmības dzēstas), notiesāts pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz sešiem gadiem un ar policijas kontroli uz vienu gadu bez mantas konfiskācijas, soda izciešanu uzsākot slēgtā cietumā.

Andris L.,(..), agrāk nesodīts (sodāmības dzēstas), notiesāts pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz sešiem gadiem un ar policijas kontroli uz vienu gadu bez mantas konfiskācijas, soda izciešanu uzsākot slēgtā cietumā.

Saskaņā ar pirmās instances tiesas spriedumu Guntis M. notiesāts par to, ka atkārtoti kopā ar Jāni A. un Andri L. grupā pēc iepriekšējas vienošanās izdarīja svešas kustamas mantas nolaupišanu, kas saistīta ar vardarbības pielietošanu.

Kā konstatējusi pirmās instances tiesa un atspoguļojusi spriedumā, laupīšana izdarīta šādos apstākļos:

2003.gada 17.janvārī ap plkst.16.00 tiesājamie Guntis M. un Jānis A., atrodoties S.J. dzīvesvietā Dobelē, Muldavas ielā (.), dzīvoklī Nr.(.), pēc alkoholisko dzērienu lietošanas kopā ar citām personām, kad pietrūka alkohola un naudas tā iegādei, pieprasīja naudu alkohola iegādei cietušajam Egonam M. Kad cietušais Egons M. atteicās naudu dot, Guntis M. vienu reizi ar dūri iesita Egonam M. pa seju, kurš no saņemta sitienu nokrita uz dīvāna uz muguras. Pēc tam Guntis M. ne mazāk kā trīs reizes ar dūri iesita Egonam M. pa seju un, pielietojot fizisku spēku, aizlieca viņa roku aiz muguras. Kad Egons M. centās pretoties Guntim M., pienāca Jānis A. un, pielietojot fizisku spēku, aizlieca cietušā otru roku aiz muguras, tā pārtraucot viņa pretošanos. Pēc tam Guntis M. pārmeklēja Egona M. apģērbu un no krekla kabatas nolaupija Egonam M. piederošo naudu – Ls 10, nodarīdams viņam materiālo zaudējumu par šo summu.

Pielietotās vardarbības rezultātā Egonam M. tika nodarīti miesas bojājumi: sejas sasitums ar asinsizplūdumu zemādā, kuri pēc sava rakstura pieskaitāmi viegliem miesas bojājumiem, kas nav izraisījuši veselības traucējumus.

Šādas Jāņa A. darbības pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas.

Bez tam 2003.gada 8.jūnijā ap plkst.15.00 Guntis M. atradās Dobelē, Muldavas ielā aiz mājas Nr.10, kur kopā ar Andri L., Vilni Š., A.J., V.G. un N.R. lietoja alkoholiskos dzērienus. Guntim M. un Andrim L. radās noziedzīgs nodoms izdarīt Vilnim Š. piederošās mantas nolaupišanu. Tiesājamais Guntis M., būdams agrāk izdarījis laupīšanu, personu grupā ar tiesājamo Andri L., abi būdami alkohola ietekmē, rīkojās šādi:

tiesājamais Guntis M. lika A.J., V.G. un N.R. iet projām, pēc tam tiesājamais Andris L. tīši ar kāju iespēra cietušajam Vilnim Š. vienu reizi pa seju un gulošam tīši ne mazāk kā septiņas reizes iesita ar dūri pa galvu, savstarpēja cīņina laikā saplēsa Vilnim Š. piederošo kreklu Ls 1,50 vērtībā. Brīdī, kad Vilnis Š. gulēja zemē uz vēdera Andra L. izdarīto sitienu laikā, Guntis M. pārmeklēja cietušā kabatas un no viņa bikšu aizmugurējās kabatas izvilka Vilnim Š. piederošās mantas: mobilo telefonu "Nokia 5110" Ls 35 vērtībā, kurā atradās SIM karte Ls 5 vērtībā, kā arī naudas maku Ls 2,50 vērtībā, kurā atradās nauda kopsummā Ls 57,50, kā arī paņēma Vilnim Š. piederošo maisiņu bez vērtības, kurā atradās vasaras sandales Ls 10 vērtībā. Pēc tam

Guntis M. no notikuma vietas aizgāja, bet Andris L. vairākas reizes tīši iesita cietušajam Vilnim Š. ar dūri pa seju.

Pielietotās vardarbības rezultātā cietušajam Vilnim Š. tika nodarīti miesas bojājumi: sejas sasitums ar sistu brūci augšlūpā un divu zobu traumatisks zudums apakšžoklī, kuri pēc sava rakstura pieskaitāmi viegliem miesas bojājumiem, kas izraisījuši veselības traucējumus ilgākus par 6 dienām, bet ne ilgākus par 21 dienu.

Laupīšanas rezultātā cietušajam Vilnim Š. tika nodarīts materiāls zaudējums Ls 110 apmērā.

Šādus Guntis M. nodarījumus pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas, bet Andra L. nodarījumu pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas.

Ar Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 14.decembra lēmumu pirmās instances tiesas spriedums atstāts bez grozījumiem.

2004.gada 27.decembrī tiesājamais Guntis M. iesniedzis kasācijas sūdzību un papildinājumus pie tās.

Kasācijas sūdzībā un papildinājumos pie tās Guntis M. norāda, ka zemākstāvošās tiesu instances viņa apsūdzības lietu izskatījušas neobjektīvi. Pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas ticis notiesāts nepamatoti. Faktiski viņš esot izdarījis zādzību.

Krimināllietā neesot pierādījumu viņam izvirzītajai apsūdzībai pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas. Cietušie un liecinieki pirmos paskaidrojumus policijai snieguši, būdami alkohola reibuma stāvoklī.

Atzīst, ka cietušajam Egonam M. naudu paņēmis, bet to izdarījis viens pats.

Tiespsihiatriskā ekspertīze viņam izdarīta nepilnīgi, tāpēc tās slēdziens neesot objektīvs. Viņš lūdz izdarīt atkārtotu tiespsihiatrisko ekspertīzi.

Spriedumā esot nepareizi norādīts uz viņa 2003.gada 19.augusta sodāmību.

Tiesājamais norāda, ka tiesa noteikusi viņam nepamatoti bargu sodu, neņemdamā vērā veselības stāvokli.

Tiesājamais lūdz objektīvi izskatīt lietu un pieņemt taisnīgu lēmumu.

2004.gada 29.decembrī tiesājamais Jānis A. iesniedzis kasācijas sūdzību, bet 2005.gada 11.janvārī papildinājumus pie tās.

Kasācijas sūdzībā tiesājamais norāda, ka viņa apsūdzības lietu Dobeles rajona tiesa un apelācijas instances tiesa izskatījušas neobjektīvi.

Dobeles rajona tiesa pat neizsaukusi un nenopratinājusi cietušo Egonu M., kas liecinot, ka jautājums par viņa notiesāšanu ticis izlemts jau pirms tiesas sēdes.

Tiesa neņēmusi vērā līdztiesājamā Gunta M. liecības, ka viņš cietušajam Egonam M. roku neesot lauzis, naudas atņemšanā 10 latu apmērā nepiedalījies.

Viņš – Jānis A. – nelūdzot sevi pilnīgi attaisnot, bet lūdzot kasācijas instances tiesu lietu izskatīt objektīvi un noteikt taisnīgu sodu. Pirmās instances tiesas noteiktais sods, ko apstiprinājusi arī apelācijas instances tiesa, esot necilvēcīgi bargs.

Kasācijas sūdzības papildinājumos Jānis A. atzīst, ka cietušā Egona M. roku turējis, bet neredzējis, ka Guntis M. izņem 10 latus no Egona M. kabatas. Viņš atzīst savu vainu epizodē ar Egonu M., taču viņa nodarījums neesot tik smags, lai būtu pelnījis tik bargu sodu. Lūdz ņemt vērā, ka viņa māte, kurai palīdzējis, pārcietusi sirds infarktu.

2004.gada 29.decembrī tiesājamais Andris L. iesniedz kasācijas sūdzību, bet 2005.gada 3. janvārī papildinājumus pie tās.

Kasācijas sūdzībā Andris L. norāda, ka zemākstāvošās tiesu instances, atzīdamas viņu par vainīgu pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas, nepareizi piemērojušas krimināllikumu, tā pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.pantu.

Faktiski miesas bojājumus Vilnim Š. viņš – Andris L. – nodarījis abpusēja kautiņa rezultātā, kurš izcēlies viņa antipātiju dēļ pret cietušo un strīdus rezultātā. Noziedzīga nodoma, kurš virzīts uz laupīšanas izdarīšanu grupā pēc iepriekšējas vienošanās ar Gunti M., viņam nebijis.

Pēc tiesājamā Andra L. ieskata, viņa nodarījums būtu jākvalificē pēc Krimināllikuma 130.panta otrās daļas.

Apelācijas instances tiesa, tāpat kā pirmās instances tiesa, nepamatoti noticējusi cietušā Viļņa Š. nekonsekventajām liecībām, bet neticējusi viņa liecībām, līdztiesājamā Gunta M. un liecinieces A.J. liecībām.

Tiesājamais kasācijas sūdzībā norādījis, ka viņš nevarot atbildēt par Gunta M. darbībām, kurš nozadzis Vilnim Š. naudu un mantas.

Kasācijas sūdzības papildinājumos Andris L. atkārtojis pamatsūdzībā minēto, norādījis, ka apelācijas instances tiesa nepilnīgi pārbaudījusi pierādījumus, nenopratinājusi liecinieci A.J.

Viņam nebijis pamata domāt, ka Vilnim Š. vispār ir nauda. Kaušanās ar Vilni Š. izraisījusies spontāni, norunas ar Gunti M. par laupīšanas izdarīšanu neesot bijis. Viļņa Š. naudu un mantas Guntis M. nozadzis pēc savas iniciatīvas.

Tiesājamais kasācijas sūdzības papildinājumos norāda, ka viņam noteikts acīmredzami netaisnīgs un bargs sods.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris tiesājamo Gunta M., Jāņa A. un Andra L. kasācijas sūdzības, Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka apelācijas instances tiesas lēmums ir

grozāms daļā par tiesājamam Jānim A. noteikto sodu pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas, sodu mīkstinot.

Pārējā daļā Jāņa A. kasācijas sūdzība, kā arī Gunta M. un Andra L. kasācijas sūdzības pilnā apjomā noraidāmas, nevirzot krimināllietu izskatīšanai kasācijas instances tiesas sēdē.

Senāta Krimināllietu departaments atrod, ka sods Jānim A. mīkstināms šādu apsvērumu dēļ:

no pirmās instances tiesas spriedumā un apelācijas instances tiesas lēmumā konstatētā izriet, ka tiesājamam Jānim A. bijusi otršķirīga loma, nolaupot cietušajam Egonam M. 10 latus grupā pēc iepriekšējas vienošanās ar Gunti M.

Tiesu nolēmumos Egona M. konstatētos un aprakstītos miesas bojājumus nodarījis Guntis M., vairākkārt sitot ar dūri pa cietušā seju.

Jāņa A. darbības laupīšanas uzbrukuma laikā izpaukušās tādā veidā, ka viņš aizlicis cietušā otru roku aiz viņa muguras un turējis to.

Kasācijas sūdzības papildinājumos Jānis A. savu vainu laupīšanas uzbrukumā atzīst un to nožēlo.

Jāņa A. iepriekšējās sodāmības dzēstas, viņš kriminālā kārtā skaitās nesodīts.

Ievērojot minēto, kā arī ņemot vērā 2004.gada 12.februāra grozījumus Krimināllikuma 176.panta otrās daļas sankcijā, paredzot minimālo sodu 3 gadus brīvības atņemšanas, kuri stājušies spēkā no 2005.gada 1.janvāra, Senāta Krimināllietu departaments atrod par iespējamu tiesājamam Jānim A. piespriesto sodu mīkstināt līdz trīs gadiem un sešiem mēnešiem brīvības atņemšanas ar policijas kontroli uz vienu gadu, bez mantas konfiskācijas.

Tiesājamo Gunta M. un Andra L. kasācijas sūdzības noraidāmas kasācijas instances tiesas rīcības sēdē.

No tiesājamo Gunta M. un Andra L. kasācijas sūdzību satura izriet, ka viņi apstrīdējuši lietas faktiskos apstākļus, pierādījumus un to novērtējumu apelācijas instances tiesas lēmumā.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normām lietas faktisko apstākļu noskaidrošana, pierādījumu pārbaudīšana, novērtēšana vai pārvērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē.

Senāta Krimināllietu departaments atrod, ka apelācijas instances tiesa, tāpat kā pirmās instances tiesa, atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.pantam ir pietiekoši, pilnīgi un vispusīgi pārbaudījusi pierādījumus un tos novērtējusi pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta pirmās daļas prasībām.

Novērtējot pierādījumus, apelācijas instances tiesa secinājusi, ka Guntis M. izdarījis Krimināllikuma 176.panta trešajā daļā paredzēto noziegumu, bet Andris L. Krimināllikuma 176.panta otrajā daļā paredzēto noziegumu.

Esot šādiem apstākļiem, uzskatāms, ka Andra L. norādei kasācijas sūdzībā par to, ka viņa nodarījums būtu kvalificējams pēc Krimināllikuma 130.panta otrās daļas, ir formāls raksturs.

Atzīmējams, ka tiesājamais Guntis M. savā kasācijas sūdzībā un tās papildinājumos nav atsaucies uz krimināllikuma vai kriminālprocesa likuma pārkāpumiem, ko būtu pieļāvusi apelācijas instances tiesa, tā neievērojot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 452.panta otrajā daļā noteiktās prasības.

Tiespsihiatriskās ekspertīzes atzinumu par Gunta M. veselības stāvokli nevar atzīt par nepilnīgu un neobjektīvu.

Minēto atzinumu parakstījuši 5 ārsti-eksperti, Gunti M. konsultējuši arī okulists, terapeits, neirologs, narkologs, izmeklējis psihologs.

Nosakot sodu Guntim M., tiesa nav ņēmusi vērā viņa pēdējo sodāmību pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas.

Nepamatota ir tiesājamā Andra L. norāde kasācijas sūdzībā, ka apelācijas instances tiesa nenopratinājusi liecinieci A.J.

No apelācijas instances tiesas sēdes protokola redzams, ka Andris L. nav pieteicis lūgumu izsaukt un atkārtoti nopratināt liecinieci A. J.

2005.gada 6.janvārī Andris L. ticis iepazīstināts ar krimināllietas materiāliem un apelācijas instances tiesas sēdes protokolu, tāpēc viņa norāde kasācijas sūdzībā neatbilst patiesībai.

Senāta Krimināllietu departaments neatrod likumīga pamata tiesas piespriedē sodā mīkstināšanai tiesājamam Guntim M. un Andrim L.

Tiesu nolēmumos konstatēts, ka tieši tiesājamais Andris L., izdarot laupīšanas uzbrukumu Vilnim Š. grupā ar Gunti M., nodarījis cietušajam vieglus miesas bojājumus ar īslaicīgu veselības traucējumu.

Ievērojot Andra L. darbību raksturu un viņa lomu laupīšanas uzbrukuma izdarīšanā, Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka Andrim L. noteikts taisnīgs un samērīgs sods.

Apelācijas instances tiesa pareizi secinājusi, ka Guntim M. noteiktajam sodam nevar piemērot Krimināllikuma 49.panta nosacījumus, jo abās epizodēs laupīšanu viņš izdarījis atbildību pastiprinošos apstākļos.

Pamatojoties uz teikto, vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas lēmumu grozīt daļā par tiesājamam Jānim A. noteikto sodu.

Pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas Jānim A. noteikt sodu – trīs gadus un sešus mēnešus brīvības atņemšanas ar policijas kontroli uz vienu gadu bez mantas konfiskācijas.

Pārējā daļā tiesājamā Jāņa A. kasācijas sūdzību, kā arī tiesājamo Gunta M. un Andra L. kasācijas sūdzības pilnā apjomā noraidīt, nevirzot krimināllietu izskatīšanai kasācijas instances tiesas sēdē.

Lēmums nav pārsūdzams.

Galīgā soda noteikšana pēc vairākiem spriedumiem

Ja notiesātais pēc sprieduma taisīšanas, bet pirms pilnīgas soda izciešanas izdarījis jaunu noziedzīgu nodarījumu, tiesa jaunajā spriedumā noteiktajam sodam pilnīgi vai daļēji pievieno sodu, kas nav izciests pēc iepriekšējā sprieduma (Krimināllikuma 51.panta pirmā daļa).

Rīgā, 2005.gada 7.februārī

Lieta Nr.SKK-J-72

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	P.Gruziņš,
senatori	A.Freibergs un V.Čiževskis

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu sakarā ar prokurora protestu, iesniegtu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 32.A nodaļas kārtībā, par notiesāto Ediju M. un

konstatēja:

ar Talsu rajona tiesas 2004.gada 27.janvāra spriedumu Edijs M., (..), agrāk sodīts: 1) 1995.gada 3.jūlijā Tukuma rajona tiesā pēc Latvijas kriminālkodeksa 213.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz trim mēnešiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz trim gadiem; 2) 1998.gada 30.jūnijā Jelgavas tiesā pēc Latvijas kriminālkodeksa 204.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu; 3) 1998.gada 14.augustā Tukuma rajona tiesā pēc Latvijas kriminālkodeksa 213.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu, atņemot visa veida transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz četriem gadiem.

Saskaņā ar Latvijas kriminālkodeksa 38.panta trešo daļu pieskaitīts 1998.gada 30.jūnija ar Jelgavas tiesas spriedumu noteiktais sods, un galīgais pamatsods noteikts brīvības atņemšana uz diviem gadiem. Daļēji pieskaitīts neizciestais sods pēc Tukuma rajona tiesas 1995.gada 3.jūlija sprieduma, un galīgais papildsods noteikts transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana uz pieciem gadiem, notiesāts pēc Krimināllikuma 262.panta ar brīvības atņemšanu uz astoņiem mēnešiem, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz diviem gadiem, pēc Krimināllikuma 312.panta ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības noteikts brīvības atņemšana uz vienu gadu, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz diviem gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu daļēji pieskaitīts neizciestais papildsods – transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana uz 1 mēnesi, kas noteikts ar Tukuma rajona tiesas 1998.gada 14.augusta spriedumu, un galīgais sods noteikts – brīvības atņemšana uz vienu gadu, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz diviem gadiem un vienu mēnesi.

Ar šo spriedumu Edijs M. notiesāts par to, ka viņš 2003.gada 8.jūlijā, nedzēstās sodāmības laikā, būdams alkohola ietekmē, zinādams, ka viņam ar Tukuma rajona tiesas 1998.gada 14.augusta spriedumu atņemtas transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz pieciem gadiem, un spriedums stājies likumīgā spēkā 1998.gada 25.augustā, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām vadījis automašīnu. Ar savu rīcību Edijs M. izvairījies no tiesas piespriedēties tiesību ierobežošanas soda izciešanas (Krimināllikuma 312.pants), kā arī vadījis transportlīdzekli alkohola ietekmē (Krimināllikuma 262.pants).

Neviens no spriedumiem apelācijas un kasācijas kārtībā nav bijis apstrīdēts.

Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurors iesniedzis protestu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 32.A nodaļas kārtībā, kurā, neapstrīdot lietas faktiskos apstākļus un nodarījuma kvalifikāciju, norāda, ka tiesa, kas taisījusi pirmspēdējo – 1998.gada 14.augusta spriedumu, nepareizi piemērojusi soda saskaitīšanas principus pēc vairākiem spriedumiem. Viņš lūdz šo spriedumu grozīt. Tāpat prokurors lūdz grozīt Talsu rajona 2004.gada 27.janvāra spriedumu Edija M. lietā, atcelt spriedumu par viņa notiesāšanu pēc Krimināllikuma 312.panta, izbeidzot lietu, un daļā par Krimināllikuma 51.panta piemērošanu, nosakot Edijam M. galīgo sodu.

Izskatījis lietas materiālus, apsvēris prokurora protesta motīvus, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments rīcības sēdē uzskata, ka protests ir apmierināms šādu apsvērumu dēļ:

Tukuma rajona tiesa, ar savu 1998.gada 14.augusta spriedumu noteikdama notiesātajam sodu pēc spriedumu kopības, ir piemērojusi likumu, kas nebija piemērojams, tas ir, pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.panta pirmās daļas nosacījumus.

No šī tiesas sprieduma redzams, ka uz sprieduma taisīšanas dienu Edijs M. ar Tukuma rajona tiesas 1995.gada 3.jūlija spriedumu viņam noteikto pamatsodu un papildsodu jau bija izcietis.

Tukuma rajona tiesas 1995.gada 3.jūlija (pirmais) spriedums stājies spēkā 1995.gada 10.jūlijā, līdz ar to 1998.gada 10.jūlijā Edijs M. bija izcietis viņam piespriedos papildsodu – transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz trim gadiem.

Taisot 1998.gada 14.augusta spriedumu, Tukuma rajona tiesa nebija ņēmusi vērā šo apstākli un saskaņā ar Latvijas kriminālkodeksa 39.pantu piespriedtajam sodam nepamatoti daļēji (1gads) pieskaitījusi

faktiski jau izciesto ar Tukuma rajona tiesas 1995.gada 3.jūlija spriedumu piespriesto papildsodu – transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu.

Ievērojot to, ka galīgais papildsods ar šo spriedumu bija piespriests nepamatoti, Edijam M. ir jāizcieš šāds papildsods tikai daļā, kāds bija noteikts par nozieguma izdarīšanu, kas paredzēts Latvijas kriminālkodeksa 213.panta pirmajā daļā, tas ir, visa veida transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz četriem gadiem.

Un šo sodu Edijs M. izcietis 2002.gada 25.augustā. Tādējādi uz jaunu noziedzīgu nodarījumu, par ko notiesāts ar Talsu rajona tiesas 2004.gada 27. janvāra spriedumu, izdarīšanas laiku – 2003.gada 8.jūliju – Edijs M. jau bija izcietis ar Tukuma rajona tiesas 1998.gada 14.augusta spriedumu viņam noteikto papildsodu, līdz ar to viņa notiesāšana ar šo spriedumu pēc Krimināllikuma 312.panta ir nelikumīga. Vienlaikus arī daļā par sodu saskaitīšanu saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta nosacījumiem spriedums uzskatāms par nelikumīgu.

Minētie likuma pārkāpumi noveduši pie nelikumīgas notiesātā stāvokļa pasliktināšanas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 393.³ panta izpratnē.

Ievērojot iepriekšminēto un vadoties no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 339^{1.}, 393.³ un 457.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

protestu apmierināt. Tukuma rajona tiesas 1998.gada 14.augusta spriedumu grozīt daļā par galīgā soda noteikšanu.

Saskaņā ar Latvijas kriminālkodeksa 38.panta trešo daļu Edijam M. noteikt sodu pēc spriedumu kopības, ņemot vērā Jelgavas tiesas 1998.gada 30.jūnija spriedumu, brīvības atņemšanu uz diviem gadiem ar visa veida transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz četriem gadiem.

Grozīt arī Talsu rajona 2004.gada 27.janvāra spriedumu, atceļot to un lietu izbeidzot daļā par Edija M. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 312.panta.

Galīgo sodu izciešanai atstāt šajā spriedumā noteikto pēc Krimināllikuma 262.panta – brīvības atņemšanu uz astoņiem mēnešiem ar transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz diviem gadiem.

Lēmums nav pārsūdzams.

Iepriekšējā apcietinājuma ieskaitīšana soda izciešanas termiņā

Laiks, ko tiesājamaais pavadījīs iepriekšējā apcietinājumā iepriekšējā lietā un kurš atzīts par izciestā soda daļu, nevar tikt otrreiz ieskaitīts soda izciešanas termiņā (Krimināllikuma 52.panta piektā daļa Senāta interpretācijā).

Rīgā, 2005.gada 15.februārī

Lieta Nr.SKK-90

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja	senatore V.Eilande,
senatori	P.Dzalbe, A.Freibergs,
piedaloties prokuroram	A.Mickevičam,
izskatīja atklātā tiesas sēdē	krimināllietu sakarā ar

Ģenerālprokuratūras Tiesās izskatāmo krimināllietu nodaļas prokurora kasācijas protestu par Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2004.gada 1.decembra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 9.jūlija spriedumu Mareks K.,(..), Latvijas Republikas pilsonis, agrāk sodīts: 1) 2001.gada 22.oktobrī Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz trim gadiem; 2) 2002.gada 15.maijā Cēsu rajona tiesā pēc Krimināllikuma 175.panta otrās daļas, piemērojot 51.pantu, ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem un desmit mēnešiem, atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas, piemērojot Krimināllikuma 49.pantu, ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem bez mantas konfiskācijas un ar policijas kontroli uz trim gadiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu šim sodam daļēji pievienots sods pēc Cēsu rajona tiesas 2002.gada 15.maija sprieduma, un galīgais sods pēc spriedumu kopības noteikts brīvības atņemšana uz trim gadiem desmit mēnešiem bez mantas konfiskācijas un ar policijas kontroli uz trim gadiem, soda izciešanu uzsākot slēgtā cietumā.

Ar Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2004.gada 1.decembra lēmumu spriedums atstāts negrozīts. Soda izciešanas laikā Marekam K. ieskaitīts iepriekšējā apcietinājumā pavadītais laiks no 2001.gada 18.jūlija līdz 22.oktobrim.

Lietā pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas notiesāts arī Aldis K., par kuru kasācijas protests nav iesniegts.

Mareks K. atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas par grupā ar Aldi K. pēc iepriekšējas vienošanās izdarītu laupīšanu 2000.gada 13.janvārī ap plkst.0.30 Rīgā, atņemot mantu Agrim K. par kopējo summu Ls 75 un Aināram M. par Ls 20, pielietojot pret viņiem vardarbību.

Prokurors kasācijas protestā norāda, ka apelācijas instances tiesa, ieskaitot Marekam K. soda izciešanas termiņā iepriekšējā apcietinājumā pavadīto laiku no 2001.gada 18.jūlija līdz 22.oktobrim, nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 50., 51. un 55.panta nosacījumus, tāpēc lūdz izslēgt no lēmuma šo norādi.

Apcietinājumā pavadītais laiks no 2001.gada 18.jūlija līdz 22.oktobrim Marekam K. jau bijis ieskaitīts sodā, kas izciests pēc Zemgales priekšpilsētas tiesas 2001.gada 22.oktobra sprieduma. Šis laiks kā izciestais sods ņemts vērā, nosakot sodu Marekam K. saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu ar Cēsu rajona tiesas 2002.gada 15.maija spriedumu. Līdz ar to šajā lietā apelācijas instances tiesa šo pašu apcietinājumā pavadīto laiku soda izciešanas laikā ieskaitījusi atkārtoti.

Tiesājamais Mareks K. atsūtījis iesniegumu, kurš uzskatāms par iebildumiem pret protestu. Iesniegumā norādīts, ka laiks no 2001.gada 18.jūlija līdz 22.oktobrim nebijis ieskaitīts iepriekš, tāpēc tiesājamais lūdz protestu noraidīt.

Uzklausījis prokuroru, kurš lūdza protestu apmierināt, apsvēris kasācijas protesta motīvus un pārbaudījis lietas materiālus, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka protests ir pamatots.

No 2002.gada 15.maija sprieduma noraksta redzams, ka, nosakot galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu, tiesa, aprēķinot pēc 2001.gada 22.oktobra sprieduma neizciesto sodu, ņēmusi vērā šo iepriekšējā apcietinājumā pavadīto laiku no 2001.gada 18.jūlija līdz 22.oktobrim, norādot, ka izciestais sods ir 3 mēneši 4 dienas. Līdz ar to apelācijas instances tiesa šajā lietā to pašu laiku otrreiz ieskaitījusi soda termiņā kā izciestu nu jau šajā jaunajā lietā.

Ņemot vērā iepriekšminēto, saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.pantu Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas lēmumu grozīt: izslēgt no tā soda izciešanas termiņā Marekam K. ieskaitīto iepriekšējā apcietinājumā pavadīto laiku no 2001.gada 18.jūlija līdz 22.oktobrim.

Pārējā daļā lēmumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Taisnīga soda noteikšanas principi

Nosakot sodu, tiesai jāņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturs un radītais kaitējums, vainīgā personība, atbildību mikstinošie un pastiprinošie apstākļi (Krimināllikuma 46.panta otrā daļa).

Rīgā, 2005.gada 15.februārī

Lieta Nr.SKK-96

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore	V.Eilande,
senatori	P.Dzalbe, A.Freibergs,
piedaloties prokurorei	I.Kačānei,
aizstāvei	M.Sausverdei,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar cietušās Velgas S. kasācijas sūdzību par Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 16.decembra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Jelgavas tiesas 2004.gada 22.oktobra spriedumu Rolands Š.,(..), Latvijas Republikas pilsonis, agrāk nesodīts, atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 116.panta ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem un policijas kontroli uz diviem gadiem, pēc Krimināllikuma 175.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības noteikts, sodus pilnībā saskaitot, brīvības atņemšana uz sešiem gadiem, ar policijas kontroli uz diviem gadiem, soda izciešanu uzsākot audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem.

Rolands Š. atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 116.panta par tīšu prettiesisku citas personas nonāvēšanu.

2004.gada 23.februārī laikā no plkst. 5.00 līdz 10.00 tiesājamais Rolands Š. atradās cietušā Stepana S. dzīvoklī Jelgavā, kur abi lietoja alkoholiskos dzērienus. Iedzeršanas laikā izcēlās konflikts, kura laikā tiesājamais Rolands Š. iesita cietušajam Stepanam S. ne mazāk kā divas reizes ar stikla pudeli un ne mazāk kā divas reizes ar stikla glāzi un metāla zvanu pa galvu, kā arī ne mazāk kā divas reizes iespēra viņam ar kāju pa galvu, pēc kā cietušais nokrita uz grīdas un vairs nekustējās. Tad tiesājamais Rolands Š. virtuvē paņēma nazi un ar to ne mazāk kā divas reizes tīši iedūra cietušajam krūšu kurvja rajonā (sirdī).

Šo tiesājamā Rolanda Š. darbību rezultātā cietušajam Stepanam S. tika nodarīti miesas bojājumi: galvas rajonā – sistas brūces labās uzacs rajonā un kreisā pieres paugura apvidū, kreiso

deniņu rajonā, apakšžokļa kreisā leņķa apvidū, lūpu apvidos, zoda rajonā, kreisā paura-pakauša apvidū, asinsizplūdumi un ādas nobrāzumi labās acs augšējā plakstiņā, uz deguna muguriņas, lūpu apvidos, kreisās acs apakšējā plakstiņā un kreisajā vaigā, augšžokļa kreisajā pusē 1.–3.zobu traumatisks zaudējums, perēklaini asinsizplūdumi uz galvas ādas muskuļu lēvera iekšējās virsmas pieres apvidū kreisajā pusē, abu deniņu rajonos, kreisā paura-pakauša apvidos, hematoma tipa asinsizplūdums zem cietā smadzeņu apvalka kreisās paura daivas augšējā virsmā, perēklaini asinsizplūdumi zem mīkstajiem smadzeņu apvalkiem kreiso paura un pakauša augšējās virsmās, abu pieres un smadzeņu apvalkiem kreiso paura un pakauša daivu apakšējās virsmās, smadzeņu garozas sasitumu perēklī; kakla rajonā – virspusēji griezta brūce kakla kreisā priekšējā sānu virsmā, ādas nobrāzums priekšējā virsmā, asinsizplūdumi labā sānu virsmā; krūšu kurvja rajonā – durti griezta brūce krūškurvja priekšējā virsmā kreisajā pusē pa atslēgas kaula līniju, ieejošu krūškurvja dobumā ar kreisās plaušas augšdaivas un tās vēnas bojājumu, virspusēji griezta brūce priekšējā virsmā kreisajā pusē; ekstremitāšu rajonos – ādas nobrāzums kreisās plaukstas mugurpusē.

Miesas bojājumi kopumā pēc sava rakstura pieskaitāmi smagiem, dzīvībai bīstamiem un bija tiešā cēloniskā sakarā ar cietušā Stepana S. nāves iestāšanos notikuma vietā neilgi pēc to iegūšanas.

Turpinot savas noziedzīgās darbības, tiesājamais Rolands Š. no dzīvokļa slepeni nozaga cietušajam Stepanam S. piederošās mantas: televizoru "Panasonic" Ls 340 vērtībā, videomagnetofonu "Panasonic" Ls 102 vērtībā, CD plejeru "Thomson" Ls 36 vērtībā, mobilo telefonu "Nokia 3310" Ls 65 vērtībā, naudas maku bez vērtības ar naudu Ls 30, kopā nodarot cietušajam materiālos zaudējumus par Ls 573.

Par zādzību Rolands Š. notiesāts pēc Krimināllikuma 175.panta pirmās daļas.

Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija, izskatījusi lietu sakarā ar cietušās sūdzību par piespriedu soda mīkstumu, kā arī tiesājamā un viņa aizstāves apelācijas sūdzībām, ar 2004.gada 16.decembra lēmumu spriedumu atstājusi negrozītu.

Par šo lēmumu kasācijas sūdzību iesniegusi cietusī Velga S., kura lūdza atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un lietu nodot jaunai izskatīšanai, jo tiesājamam noteikts pārāk mīksts sods. Cietusī uzskata, ka apelācijas instances tiesa nepamatoti noraidījusi viņas sūdzību šajā jautājumā, atzīstot, ka sods ir samērīgs un atbilst tiesājamā personībai, nodarījuma raksturam un radītam kaitējumam. Cietusī uzskata, ka tiesa nav ievērojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta nosacījumus, kas liek tiesai noskaidrot un ņemt vērā visus atbildību ietekmējošos apstākļus. Apelācijas tiesa lēmumā

atzinusi, ka izdarīts sevišķi smags noziegums ar smagām sekām, nežēlīgi un cietsirdīgi, tajā pašā laikā neizvērtējot pirmās instances tiesas nepareizo secinājumu par minimālā soda noteikšanas pamatotību, neņemot vērā, ka tiesājamais, kaut agrāk nav tiesāts, ir sastāvējis policijas nepilngadīgo inspekcijas uzskaitē par izdarītiem likumpārkāpumiem, raksturots negatīvi. Līdz ar to tiesa neesot ievērojusi Krimināllikuma 46.panta otrās daļas un Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta noteikumus. Arī prokurors lūdzis noteikt bargāku sodu.

Kasācijas instances tiesas sēdē cietusī Velga S. lūdza apmierināt viņas kasācijas sūdzību, tiesājamā aizstāve lūdza lēmumu atstāt negrozītu, bet prokurore lūdza apelācijas instances tiesas lēmumu atcelt soda mīkstuma dēļ, jo tas neatbilst Krimināllikuma 46.panta otrās daļas prasībām.

Uzklāstījis cietušo, tiesājamā aizstāvi un prokurores viedokli, apsvēris kasācijas sūdzības motīvus un pārbaudījis lietas materiālus, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka cietušās kasācijas sūdzība ir pamatota.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otro daļu tiesai, nosakot sodu, jāņem vērā noziedzīgā nodarījuma raksturs, radītais kaitējums, vainīgā personība, atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi.

Apelācijas instances tiesa savā lēmumā norādījusi, ka izdarīts sevišķi smags noziegums ar smagām sekām, ka tiesājamā rīcība bijusi nežēlīga un cietsirdīga. Tiesa arī konstatējusi atbildību pastiprinošu apstākli – nozieguma izdarīšanu alkohola reibuma stāvoklī.

Šāds tiesas konstatējums nevar būt par pamatu panta sankcijā paredzētā minimālā soda noteikšanai, kurš ir pieci gadi brīvības atņemšanas pie panta maksimālās sankcijas piecpadsmit gadiem brīvības atņemšanas.

Krimināllikuma 116.pants vēl smagāku seku iestāšanos kā viena cilvēka nāvi neparedz.

Ņemot vērā iepriekšminēto, Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka Rolandam Š. piespriestais sods pēc Krimināllikuma 116.panta neatbilst Krimināllikuma 46.panta otrās daļas nosacījumiem un atzīstams par mīkstu.

Ņemot vērā iepriekšminēto, saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.pantu Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas lēmumu atcelt daļā par noteikto sodu pēc Krimināllikuma 116.panta un galīgo sodu. Šajā daļā lietu nodot jaunai iztiesāšanai tai pašai tiesai citā tiesas sastāvā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Soda mīkstināšanas pamats

Likumdevēja noteiktais Krimināllikuma 176.panta otrās daļas sankcijas samazinājums pats par sevi nevar būt par pamatu soda mīkstināšanai (Krimināllikuma 176.panta otrā daļa 2004.gada 12.februāra redakcijā; Krimināllikuma 35., 46.pants).

Rīgā, 2005.gada 15.martā

Lieta Nr.SKK-132

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore A.Kazārova,
senatori A.Freibergs un P.Dzalbe,

piepaloties prokuroram V.Maračkovskim,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamā Jurija E. kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 7.decembra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2004.gada 5.apriļa spriedumu Jurijs E., (..), agrāk sodīts, notiesāts pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz sešiem gadiem, bez mantas konfiskācijas un ar policijas kontroli uz diviem gadiem.

Lietā vēl notiesāts Dainis P., daļā par kuru apelācijas instances tiesas lēmums nav pārsūdzēts kasācijas kārtībā.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Jurijs E. notiesāts par to, ka viņš personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās izdarījis svešas kustamas mantas nolaupišanu, kas saistīta ar vardarbību (laupišanu).

Kā konstatējusi pirmās instances tiesa un atspoguļojusi spriedumā, noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos apstākļos:

2003.gada 17.jūnijā ap plkst. 2.00 Jurijs E. un Dainis P., būdami alkohola reibuma stāvoklī, Rīgā pie nama Klijānu ielā 4 ievērojuši agrāk viņiem nepazīstamo Līgu T. un nolēmuši izdarīt svešas kustamas mantas nolaupišanu. Realizējot savu noziedzīgo nodomu, Jurijs E. un Dainis P. personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās piegājuši pie cietušās Līgas T., kura pēc tam, kad Jurijs E. viņai pateicis, lai viņu noskūpstā, nobijusies no Jurija E. un Dainis P., sākusī kliegt, saucot pēc palīdzības. Pēc tam Jurijs E. divas reizes iespēris cietušajai Līgai T. pa kāju un mēģinājis ar roku iesist cietušajai pa seju, taču cietusī no sitiena pa seju izvairījusies. Pēc tam Dainis P. paņēmis cietušās Līgas T. somiņu un gan Dainis P., gan Jurijs E. no nozieguma izdarīšanas vietas aizgājuši. Līgas T. somiņā, kuru

laupišanas rezultātā ieguvuši Jurijs E. un Dainis P., atradās Līgai T. piederošās spriedumā norādītās mantas un nauda.

Minēto darbību rezultātā Jurijs E. grupā ar Daini P. nolauptu Līgai T. piederošo mantu Ls 78,80 vērtībā.

Šādas Jurija E. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas.

Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2004.gada 7.decembra lēmumu pirmās instances tiesas spriedumu atstāja bez grozījumiem.

Par šo lēmumu tiesājamais Jurijs E. iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz mīkstināt viņam sodu, jo 2005.gada 1.janvārī spēkā stājušies grozījumi Krimināllikumā, un Krimināllikuma 176.panta otrās daļas sankcija ir samazināta. Sūdzībā Jurijs E. norādījis, ka, viņaprāt, būtu jāpiemēro Krimināllikuma 5.panta nosacījumi, jo grozījumi ir labvēlīgāki viņam. Bez minētā kasācijas sūdzībā norādīts, ka laupīšanas iniciators bijis Dainis P., un viņiem neesot bijusi iepriekšēja vienošanās par laupīšanas izdarīšanu.

Izskatījis lietas materiālus, apsvēris kasācijas sūdzības motīvus, noklausījis prokurora V.Maračkovska viedokli, ka kasācijas sūdzība noraidāma, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums atstājams bez grozījumiem, bet kasācijas sūdzība – bez apmierinājuma.

Kasācijas instances tiesa uzskata, ka, izskatot lietu un izlemjot jautājumu par tiesājamam Jurijam E. noteikto sodu, apelācijas instances tiesa ir pilnībā ievērojusi visus Krimināllikuma 35., 46.panta nosacījumus. Sods tiesājamam Jurijam E. ir noteikts Krimināllikuma 176.panta otrās daļas sankcijas robežās, pie tam ievērojami tuvāk minimālajam, bet ne maksimālajam panta sankcijā paredzētajam sodam.

Apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, ir secinājusi, ka pirmās instances tiesa, nosakot sodu Jurijam E., ņēmusi vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, atbildību pastiprinošu apstākli. Atbildību mīkstināši apstākļi lietā netika konstatēti.

Pirmās instances tiesas spriedumā bez minētā norādīts un ņemts vērā, nosakot sodu, arī tas apstāklis, ka Jurijs E. ir agrāk sodīts un šo noziedzīgo nodarījumu izdarījis pēc tam, kad bija pagājis nepilns gads pēc viņa atbrīvošanas no soda izciešanas vietas.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka no Krimināllikuma 5.panta otrās daļas būtības un jēgas neizriet, ka, izskatot konkrēto krimināllietu, būtu samazināms tiesājamam Jurijam E. pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas noteiktais sods vienīgi tāpēc, ka ar 2005.gada 1.janvārī stājušies spēkā grozījumi Krimināllikumā un Krimināllikuma 176.panta otrās daļas sankcija ir samazināta no sešiem līdz trīs gadiem brīvības atņemšanas.

Krimināllikuma 176.panta otrās daļas maksimālā sankcija – divpadsmit gadi brīvības atņemšanas – nav samazināta, un saskaņā ar šā likuma 7.panta piekto daļu tas joprojām ir klasificējams kā sevišķi smags noziegums.

Tiesājamā Jurija E. norādes kasācijas sūdzībā par to, ka laupīšanu ierosinājis izdarīt Dainis P. un viņiem neesot bijusi iepriekšēja vienošanās, ir nepārprotami saistītas ar tiesājamā vēlmi apstrīdēt tiesas konstatētos faktiskos nozieguma izdarīšanas apstākļus un pierādījumu vērtējumu lietā.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normām lietas faktisko apstākļu noskaidrošana, pierādījumu novērtēšana un pārvērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē.

Ievērojot teikto un vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt bez grozījumiem, bet kasācijas sūdzību – bez apmierinājuma.

Lēmums nav pārsūdzams.

**Papildsoda izciešanas turpināšana jauna noziedzīga
nodarījuma izdarīšanas gadījumā**

Jauna noziedzīga nodarījuma izdarīšana nepārtrauc pēc iepriekšējā sprieduma piespriedtā tiesību ierobežošanas papildsoda izciešanu (Krimināllikuma 44.pants Senāta interpretācijā).

Rīgā, 2005.gada 3.martā

Lieta Nr.SKK-J-146

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

rīcības sēdes priekšsēdētājs senators V.Čiževskis,
senatori A.Freibergs un V.Eilande
izskatīja prokurora protestu krimināllietā par Ilvara V. notiesāšanu

un

k o n s t a t ē j a :

Ilvars V.,(..), agrāk sodīts 1999.gada 29.oktobrī ar Valmieras rajona tiesas spriedumu pēc Krimināllikuma 260.panta trešās daļas, piemērojot Krimināllikuma 49., 55.pantu, ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu nosacīti, ar pārbaudes laiku uz diviem gadiem un transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz četriem gadiem.

Ar Valmieras rajona tiesas 2000.gada 21.decembra spriedumu Ilvars V. atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 312.panta ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu šim sodam pilnīgi pievienots neizciestais sods pēc iepriekšējā tiesas sprieduma, un galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz vienu gadu un sešiem mēnešiem, ar transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz četriem gadiem.

Pēc Krimināllikuma 312.panta Ilvars V. notiesāts par to, ka, būdams sodīts ar tiesību atņemšanu vadīt transportlīdzekļus, izvairījies no piespriedtā soda izciešanas, jo 2000.gada 20.oktobrī Valmierā pa Ausekļa ielu vadījis automašīnu.

Tiesas spriedums kasācijas kārtībā netika pārsūdzēts un ir stājies likumīgā spēkā.

Par tiesas spriedumu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 32.A nodaļas kārtībā iesniegts Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora Ē.Žvejnieka protests, kurā norādīts, ka tiesa nelikumīgi, neievērojot Krimināllikuma 51.panta prasības, noteikusi galīgo papildsodu.

Izskatījis lietas materiālus, apsvēris prokurora protesta motīvus, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka protests ir apmierināms, un tā kā tas iesniegts notiesātās personas labā, tad izskatāms rīcības sēdē.

Krimināllietu departaments atzīst, ka Valmieras rajona tiesa ar 2000.gada 21.decembra spriedumu nepareizi noteikusi galīgo papildsodu – transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu, kas jāizcieš Ilvaram V. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta noteikumiem pie soda, kas noteikts ar pēdējo spriedumu, jāpievieno neizciestais sods pēc iepriekšējā sprieduma. Konkrētajā gadījumā tiesa nepamatoti uzskatījusi, ka Ilvars V. nav izcietis visu piespiesto pēc iepriekšējā tiesas sprieduma noteikto papildsodu – transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz četriem gadiem. Taču, kā redzams no lietas materiāliem, Ilvars V. faktiski līdz sprieduma pasludināšanai pēdējā lietā 2000.gada 21.decembrī ir turpinājis izciest pēc iepriekšējā sprieduma noteikto papildsodu, un no šī soda izciešanas viņš nav bijis atbrīvots. Jauna noziedzīgā nodarījuma izdarīšana nepārtrauc soda izciešanu. Tāpēc uz sprieduma taisīšanas brīdi pēdējā lietā neizciestā papildsoda termiņš bija divi gadi desmit mēneši un 12 dienas, kas bija arī jāpievieno sodam, kurš noteikts ar pēdējo spriedumu.

Pamatojoties uz minēto, ievērojot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 32.A nodaļas noteikumus un Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.pantu, Senāta Krimināllietu departaments rīcības sēdē

n o l ē m a :

grozīt Valmieras rajona tiesas 2000.gada 21.decembra spriedumu daļā par Ilvaram V. galīgā soda noteikšanu attiecībā uz papildsodu. Ilvaram V. noteikt papildsodu – transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz diviem gadiem un desmit mēnešiem.

Lēmums nav pārsūdzams.

Krimināllikuma 5.panta attiecināmība

Normatīvie akti muitas jomā nav krimināllikumi, un uz tiem neattiecas Krimināllikuma 5.panta nosacījumi (Krimināllikuma 5.pants).

Rīgā, 2005.gada 3.maijā

Lieta Nr.SKK-222

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	A.Freibergs,
senatori	V.Vietnieks, P.Dzalbe,
piedaloties prokuroram	V.Maračkovskim,
aizstāvim zvērinātam advokātam	A.Ludvigam,
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamā	

Zigurda L. aizstāvja zvērināta advokāta A.Ludviga kasācijas sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 21.februāra spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

Zigurds L., (..), pirmstiesas izmeklēšanā bija apsūdzēts un tika nodots tiesai pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 190.panta pirmās daļas.

Ar Limbažu rajona tiesas 2004.gada 12.novembra spriedumu Zigurds L. atzīts par nevainīgu un attaisnots apsūdzībā pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 190.panta pirmās daļas.

Sakarā ar prokurora apelācijas protestu Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 21.februāra spriedumu atcēla Limbažu rajona tiesas 2004.gada 12.novembra spriedumu, Zigurdu L. atzina par vainīgu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 20.panta otrajā daļā un 190.panta pirmajā daļā, un sodīja viņu ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu Zigurds L. notiesāts nosacīti, nosakot viņam pārbaudes laiku uz vienu gadu.

Ar apelācijas instances tiesas spriedumu Zigurds L. atzīts par vainīgu par to, ka viņš organizēja preču pārvietošanu pāri Latvijas Republikas muitas robežai nelikumīgā veidā lielā apmērā.

2002.gada 26.aprīlī, pirmstiesas un tiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā tiesājamais Zigurds L. ar mērķi nelikumīgi ievest Latvijas Republikas teritorijā cukuru nosūtīja A. F. ar automašīnu MAN, valsts reģistrācijas numuru EF 9823, piekabe ar valsts reģistrācijas numuru J 616, uz Igaunijas Republiku, kur izmeklēšanā nenoskaidrotā vietā mašīnā tika iekrauti 37 750 kg cukura. Pa to laiku Zigurds L. nolūkā realizēt līdz galam noziedzīgo nodomu piedāvāja muitas kontroles punkta "Ainaži" izmeklēšanā nenoskaidrotam muitas

darbiniekam 2002.gada 27.aprīlī nepārbaudīt minēto automašīnu. Šis darbinieks, izmantodams savstarpējās labās attiecības, piedāvāja Ainažu muitas kontroles punkta muitas uzraugam I. V. izlaist minēto automašīnu caur muitas kontroles punktu, neveicot muitas kontroli, kam I.V. piekrita. Pēc Zigurda L. norādījuma A. F. ar automašīnu 2002.gada 27.aprīlī ap plkst.10.00 no Igaunijas iebrauca Ainažu muitas kontroles punkta teritorijā un, zinot, ka viņa vadītajā automašīnā un piekabē ir 37 750 kg cukura bez izcelsmi apliecinošiem un muitai iesniedzamiem dokumentiem, un zinot, ka krava netiks pārbaudīta, neveicot nekādas muitas procedūras, kontrabandas ceļā ieveda Latvijas Republikas muitas teritorijā 37 750 kg cukura, kura muitas vērtība bija Ls 12 080, kas ir liels apmērs. Pēc Zigurda L. norādījuma A. F. nogādāja cukuru Rīgas rajona Ādažos, stāvvietā Rīgas gatvē 51/53, no kurienes 2002.gada 29.aprīlī pēc Zigurda L. norādījuma cukura kravu nogādāja sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Niko" noliktavā Jēkabpilī, Zvaigžņu ielā 2, kur krava tika aizturēta.

Zigurda L. noziedzīgais nodarījums kvalificēts pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 190.panta pirmās daļas.

Tiesājamā Zigurda L. aizstāvis zvērināts advokāts A.Ludvigs iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu un lietu izbeigt.

Kasācijas sūdzībā norādīts tālākminētais.

Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 21.februāra spriedums, ar kuru Zigurds L. notiesāts pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 190.panta pirmās daļas par to, ka 2002.gada 27. aprīlī organizējis preču pārvietošanu pāri Latvijas Republikas muitas robežai lielā apmērā, esot Krimināllikuma pārkāpums, jo uz 2004.gada 16.jūliju, kad Zigurdam L. uzrādīta apsūdzība, nekāda Latvijas Republikas muitas robeža ar Igauniju vairs nepastāvēja. Sakarā ar Latvijas Republikas pievienošanos Eiropas Savienībai tika grozīti atsevišķi normatīvie akti, Muitas likums un no 2004.gada 1.maija spēkā stājās jaunas redakcijas Muitas likums, kurš vairs nenoteica Latvijas Republikas muitas robežas ar citām Eiropas Savienības dalībvalstīm. Saskaņā ar 2004.gada 27.aprīļa Ministru kabineta noteikumiem Nr.445 "Grozījumi Ministru kabineta 1996.gada 2.jūlija noteikumos Nr.246 "Noteikumi par valsts robežas šķērsošanas vietu noteikšanu un robežkontroles punktu un robežpārejas punktu izvietojumu uz Latvijas Republikas robežas"" ar 2004.gada 1.maiju tika slēgts muitas kontroles punkts "Ainaži" uz robežas ar Igaunijas Republiku. Krimināllikums un tā 190.pants nav definējis tādu jēdzienu kā "Latvijas Republikas muitas robeža" attiecībā uz robežu ar Igaunijas Republiku pēc 2004.gada 1.maija. Krimināllikuma 5.panta otrā daļa nosaka, ka likumam, kas atzīst nodarījumu par nesodāmu,

mīkstina sodu vai citādi ir labvēlīgs personai, ja vien attiecīgajā likumā nav noteikts citādi, ir atpakaļejošs spēks. Tas attiecas uz nodarījumiem, kas izdarīti pirms attiecīgā likuma spēkā stāšanās.

Tiesa esot pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 255. un 313.pantu.

Atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 47., 146., 313.pantam notiesājošā spriedumā jābūt par pierādītu atzītās noziedzīgās darbības aprakstam, minot tās vietu, laiku, izdarīšanas veidu un tiesājamā vainas raksturu. Ne lēmumā par Zigurda L. saukšanu pie kriminālatbildības, ne apelācijas instances notiesājošā spriedumā šie noteikumi neesot ievēroti, jo neesot konkrētas norādes, kā izpaukušās Zigurda L. domājamās noziedzīgās darbības vieta, laiks, veids. Tā vietā ierakstīts nekonkrēts pieņēmums, ka Latvijā atrastais kuršurs iegādāts nezināmā vietā, laikā, pēc nezināma, bet domājama Zigurda L. norādījuma.

Pirmstiesas izmeklēšanā apsūdzībā bijis norādīts, ka Zigurds L. esot vienojies ar Ainažu muitas kontroles punkta muitas darbinieku A.V., ka 2002.gada 26.aprīlī netiks pārbaudīta A.F. vadītā automašīna. Tā kā apsūdzība šajā daļā neapstiprinājās, apelācijas instances tiesa spriedumā ierakstījusi Zigurdam L. jaunu, grozītu, bet neuzrādītu apsūdzību, ka Zigurds L. piedāvājis muitas kontroles punkta "Ainaži" tiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotam muitas darbiniekam 2002.gada 27.aprīlī nepārbaudīt automašīnu. Ar šādu apsūdzības grozīšanu tiesā pasliktināts Zigurda L. stāvoklis un pārkāptas viņa tiesības uz aizstāvību.

Tiesa esot pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 51., 299., 433.pantu.

Lieta neesot izskatīta pēc būtības, bet formāli, tiesas izmeklēšana apjomīgā krimināllietā notikusi stundas laikā. Pirmās instances tiesā bija nolasīta Igaunijas Republikas Iklas muitas priekšnieka vēstule, kurā norādīts, ka A.F. vadītā automašīna 2002.gada 27.aprīlī no Igaunijas uz Latviju izbraukusi bez kravas. Apelācijas instances tiesa spriedumā nav devusi vērtējumu šim pierādījumam. Apelācijas instances tiesa ir izdarījusi nepamatotu secinājumu, ka Zigurda L. vainu pierāda Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 30.marta spriedums A.F. un I.V. apsūdzībā. Šajā krimināllietā apsūdzība Zigurdam L. nebija celta un Zigurds L. tiesai nebija nodots. A.F., I.V. nav liecinājuši par Zigurda L. saistību ar atrasto cukura kravu. Pirmās instances tiesas sēdē bija noprotināti 16 liecinieki, šo liecinieku liecības apelācijas instances tiesā bez atkārtotas noprotināšanas tika pārvērtētas, liecinieku I.V., J.M., N.S., M.Ž., A.Ā. liecības tiesas spriedumā izklāstītas pretēji to jēgai.

Kasācijas instances tiesas sēdē tiesājamā Zigurda L. aizstāvis zvērināts advokāts kasācijas sūdzību uzturēja. Prokurors izteica viedokli, ka apelācijas instances tiesas spriedums atstājams bez grozījumiem, bet kasācijas sūdzība – bez apmierinājuma.

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 21.februāra spriedums jāatstāj bez grozījumiem, bet tiesājamā Zigurda L. aizstāvja zvērināta advokāta A.Ludviga kasācijas sūdzība – bez apmierinājuma.

Krimināllikuma 5.pants regulē krimināllikuma spēku laikā. Normatīvie akti muitas jomā nav krimināllikumi, un uz tiem neattiecas Krimināllikuma 5.panta nosacījumi. Krimināllikuma 190.panta dispozīcijā, kas nosaka kriminālatbildību par kontrabandu, nekādi grozījumi vai papildinājumi sakarā ar Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā nav izdarīti.

Limbažu rajona tiesas 2004.gada 12.novembra spriedumā, ar kuru Zigurds L. atzīts par nevainīgu un attaisnots apsūdzībā pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 190.panta pirmās daļas, uzskaitīti lietā iegūtie pierādījumi, izdarīts secinājums, ka tiesai neesot īstas pārlicības, vai notikusi cukura ieviešana kontrabandas ceļā, un Zigurds L. attaisnots pierādījumu trūkuma dēļ. Šādu attaisnošanas pamatu neparedz Latvijas kriminālprocesa kodeksa 304.pants.

Apelācijas instances tiesa no jauna izskatīja lietu pēc būtības gan faktiski, gan juridiski iemeslu dēļ sakarā ar prokurora apelācijas protestu.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 442.pantu lieciniekus, kas piedalījušies pirmās instances tiesā, aicina uz tiesu tad, ja apelācijas instances tiesa to uzskata par nepieciešamu. Apelācijas protestā un apelācijas instances tiesas sēdē netika izteikti lūgumi par liecinieku atkārtotu nopratināšanu.

Apelācijas instances tiesa pārbaudījusi lietā iegūtos pierādījumus, novērtējusi tos, izskaidrojusi, kāpēc noraida tiesājamā Zigurda L., liecinieku I.V., A.Ā. liecības, pierādījusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 47.pantā norādītos apstākļus un atzinusi, ka iegūtie un pārbaudītie pierādījumi ir pietiekami, lai tiesājamā Zigurda L. nodarījumu kvalificētu pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 190.panta pirmās daļas. Šie pierādījumi novērš saprātīgas šaubas par tiesājamā Zigurda L. vainīgumu viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā.

Pirmstiesas izmeklēšanā, pirmās instances un apelācijas instances tiesas sēdēs Zigurds L. un viņa aizstāvis nav izteikuši iebildumus, ka apsūdzības formulējums ierobežo tiesības uz aizstāvību. Apsūdzības formulējuma grozīšana apelācijas instances tiesas spriedumā, A.V. vietā norādot izmeklēšanā nenoskaidrotu personu, nepasliktina tiesājamā stāvokli un nepārkāpj viņa tiesības uz aizstāvību.

Pirmstiesas izmeklēšanā, pirmās instances un apelācijas instances tiesas sēdēs Zigurds L. vispār noliedza savu līdzdalību kontrabandas izdarīšanā.

Apelācijas instances tiesas spriedums atbilst Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299., 313.panta prasībām. Sods Zigurdam L. piespriests atbilstoši Krimināllikuma 46.panta nosacījumiem.

Līdz ar to tiesājamā Zigurda L. aizstāvja kasācijas sūdzība nav pamatota.

Vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461., 462.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 21.februāra spriedumu atstāt bez grozījumiem, bet tiesājamā Zigurda L. aizstāvja zvērināta advokāta A.Ludviga kasācijas sūdzību – bez apmierinājuma.

Lēmums nav pārsūdzams.

Grūtniecības kā atbildību mīkstinoša apstākļa novērtējums

Par atbildību mīkstinošu apstākli atzīstama noziedzīga nodarījuma izdarīšana grūtniecības stāvoklī (Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 9.punkts).

Rīgā, 2005.gada 16.maijā

Lieta Nr.SKK-279

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore V.Eilande,
senatori V.Čiževskis, A.Freibergs

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamās Inonantas M. sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 25.aprīļa lēmumu, ar kuru viņas kasācijas sūdzība atstāta bez izskatīšanas, un

konstatēja:

ar Siguldas tiesas 2004.gada 1.oktobra spriedumu Inonanta M., (..), agrāk nesodīta, atzīta par vainīgu un sodīta pēc Krimināllikuma 260.panta pirmās daļas ar naudas sodu septiņu minimālo mēnešalgu jeb Ls 350 apmērā.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 29.marta spriedumu šis spriedums atcelts daļā par sodu, un Inonanta M. sodīta pēc Krimināllikuma 260.panta pirmās daļas ar naudas sodu septiņu minimālo mēnešalgu jeb Ls 560 apmērā, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz vienu gadu.

Inonanta M. atzīta par vainīgu pēc Krimināllikuma 260.panta pirmās daļas par to, ka viņa pārkāpusi Ceļu satiksmes noteikumus, vadot transportlīdzekli, kā rezultātā cietušais guvis vidēji smagus miesas bojājumus.

2001.gada 27.maijā ap plkst. 17.00 Inonanta M., juzdamās slikti, traucētām darbspējām, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 27.2.punktu, vadījusi automašīnu "VW Golf" Rīgas rajona Inčukalna pagastā pa autoceļu Rīga–Sigulda Siguldas virzienā. Autoceļa 36.kilometrā Inonanta M., pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 4., 8., 71.punktu, nerīkojusies tā, lai neradītu ceļu satiksmei bīstamas un traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus, nepievērusi uzmanību apkārtnei un tās izmaiņām, laikus nesamazinājusi ātrumu un pilnīgi neapstājusies, kā rezultātā uzbraukusi ceļa labajā pusē stāvošajai automašīnai, pie kuras atradās tās vadītājs Andris N., kurš guvis vidēji smagus miesas bojājumus.

Apelācijas kārtībā tiesājamā spriedumu nebija pārsūdzējusi. To bija pārsūdzējis cietušais Andris N., kurš norādīja, ka piespriestā

naudas soda apmēram jābūt Ls 560, kā arī lūdza piemērot papildsodu. Šajā daļā cietušā sūdzība tika apmierināta.

Tiesājamā Inonanta M. par apelācijas instances tiesas spriedumu iesniegusi kasācijas sūdzību, kurā lūgusi apelācijas instances tiesas spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai, jo tiesa neesot ņēmusi vērā, ka lietā esošais 2003.gada 18.augusta ekspertu komisijas atzinums esot nepilnīgs, un šī nepilnība iztiesāšanas laikā neesot novērsta, pirmais jautājums vispār palicis neapspriests, bet tieši atbilde uz šo jautājumu varējusi ietekmēt iztiesāšanas gaitu un jautājumu par viņas vainu.

Bez tam, nosakot bargāku sodu, tiesa bez pamata neesot ņēmusi vērā Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 9.punktā norādīto atbildību mīkstinošo apstākli, ka noziedzīgo nodarījumu izdarījusi grūtniece.

Tiesājamās kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 15.aprīļa lēmumu atstājusi bez izskatīšanas, jo tiesājamā kasācijas sūdzību iesniegusi pēc likumā paredzētā termiņa. Sprieduma norakstu Inonanta M. saņēmusi 2.aprīlī, bet sūdzību iesniegusi 13.aprīlī.

Par šo lēmumu tiesājamā Inonanta M. iesniegusi sūdzību, kurā lūdza šo lēmumu atcelt, jo kasācijas sūdzību pastā viņa nodevusi 12.aprīlī, ko apliecinot kvīts par ierakstītās vēstules saņemšanu un izsniegtais čeks par samaksu.

Apsvēris sūdzības motīvus un pārbaudījis lietas materiālus, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka no sūdzībai pievienotās kvīts Nr.925 kopijas par ierakstītās vēstules pieņemšanu redzams, ka uz tās ir Carnikavas pasta nodaļas 2005.gada 12.aprīļa zīmogs. Uz aploksnas, kurā Inonantas M. kasācijas sūdzība nosūtīta Rīgas apgabaltiesai un no kuras redzams, ka tā ir ierakstīta vēstule ar Nr.925, ir Carnikavas pasta nodaļas 2005.gada 13.aprīļa zīmogs. Esot iepriekšminētajiem apstākļiem, nav pamata uzskatīt, ka tiesājamā Inonanta M. kasācijas sūdzību par apelācijas instances tiesas spriedumu iesniegusi pēc noteiktā termiņa. Tomēr, iepazīstoties ar kasācijas sūdzības saturu, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka pēc būtības Inonantas M. iesniegtā kasācijas sūdzība pamatā ir nevis par apelācijas instances tiesas spriedumu, bet gan par pirmās instances tiesas spriedumu, kuru viņa apelācijas kārtībā nebija pārsūdzējusi, līdz ar to šajā daļā kasācijas kārtībā tiesājamās sūdzība nav skatāma.

Daļā par Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 9.punkta prasību neievērošanu apelācijas instances tiesas spriedumā kasācijas sūdzība tika pamatota ar Krimināllikuma Vispārīgās daļas konkrētas normas neievērošanu, tāpēc šajā daļā kasācijas sūdzība pieņemama izskatīšanai.

Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 9.punktā kā atbildību mīkstinošs apstāklis ir paredzēts tas, ka noziedzīgo nodarījumu izdarījusi grūtniece. No Krimināllikuma 47.panta satura un jēgas izriet, ka šī panta pirmajā daļā uzskaitītie atbildību mīkstinoši apstākļi par tādiem ir atzīstami. Pirmās instances tiesas spriedumā norādīts, ka tiesa nekādus atbildību mīkstinošus apstākļus Inonantai M. nesaskata, nekādi nemotivējot, kāpēc viņas atrašanos grūtniecības stāvoklī par tādu neatzīst. Apelācijas instances tiesa savā spriedumā šo jautājumu vispār nav apsvērusi.

Tā kā no lietas materiāliem redzams, ka noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā Inonanta M. ir atradusies grūtniecības stāvoklī, tad šis fakts ir atzīstams par viņas atbildību mīkstinošu apstākli un līdz ar to viņai mīkstināms tiesas piespriestais pamatsods.

Tā kā sprieduma grozīšana ir Inonantas M. labā, tad jautājumu var izlemt rīcības sēdē.

Ņemot vērā iepriekšminēto, saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457. un 459.pantu Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 15.aprīļa lēmumu, ar kuru tiesājamās Inonantas M. kasācijas sūdzība atstāta bez izskatīšanas, atcelt un kasācijas sūdzību daļā par Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 9.punkta nepiemērošanu pieņemt izskatīšanai.

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 29.marta spriedumu grozīt: piespriesto pamatsodu samazināt uz naudas sodu piecām minimālajām mēnešalgām jeb Ls 400.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Papildsoda piemērošanas un drošības līdzekļa izraudzīšanas pamatotība

Nosacīti notiesātai personai papildsods – policijas kontrole nav piemērojams atbilstoši Krimināllikuma 45.panta pirmajai un otrajai daļai; drošības līdzeklis izraugāms atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 319.pantam (Krimināllikuma 45.panta pirmā un otrā daļa; Latvijas kriminālprocesa kodeksa 319.pants).

Rīgā, 2005.gada 10.maijā

Lieta Nr.SKK-280

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	P.Gruziņš,
senatori	V.Čiževskis un A.Freibergs

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu sakarā ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas prokurora iesniegto kasācijas protestu par pirmās instances tiesas spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2005.gada 24.marta spriedumu Deniss O., (..), Latvijas Republikas pastāvīgais iedzīvotājs, (..), agrāk nesodīts, notiesāts pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem un ar policijas kontroli uz vienu gadu, pēc 175.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu bez mantas konfiskācijas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu un 55.pantu galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības noteikts brīvības atņemšana uz trim gadiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz trim gadiem un ar policijas kontroli uz vienu gadu. Roberts S.(..), Latvijas Republikas pilsonis, (..), agrāk sodīts trīs reizes, pēdējo reizi – 2003.gada 15.novembrī pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu un vienu mēnesi, sods nav izciests, notiesāts pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem un ar policijas kontroli uz vienu gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu daļēji pievienots neizciestais sods pēc iepriekšējā sprieduma un galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz diviem gadiem un vienu mēnesi un ar policijas kontroli uz vienu gadu, soda izciešanu uzsākot audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem. Dmitrijs V., (..), Latvijas Republikas pilsonis, (..), agrāk nesodīts, - notiesāts pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, ar brīvības atņemšanu uz diviem

gadiem nosacīti, ar pārbaudes laiku uz diviem gadiem un ar policijas kontroli uz vienu gadu. Sergejs S., (..), Latvijas Republikas pastāvīgais iedzīvotājs, (..) agrākā nosacītā sodāmība dzēsta, notiesāts pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu bez mantas konfiskācijas nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu, atstājot negrozītu drošības līdzekli – apcietinājumu – līdz sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Ar šo spriedumu Deniss O., Roberts S., Dmitrijs V. un Sergejs S. notiesāti par šādiem noziedzīgiem nodarījumiem:

2004.gada 15.marta naktī tiesājamie Roberts S., Dmitrijs V. un Deniss O., būdami alkohola ietekmē, grupā trolejbusu pieturā "Prūšu iela", Rīgā aiz huligāniskiem pamudinājumiem uzbrukuši Staņislavam P., kurš mēģinājis viņus savaldīt, lamājušies necenzētiem vārdiem, salauzījuši solu un ar salauztiem koka gabaliem uzbrukuši cietušajam. Kad cietušais, glābjoties no uzbrukuma, ieskrējis mājas kāpņu telpā, tiesājamie izsītuši kāpņu telpas durvju stiklu, pavisam nodarījuši materiālus zaudējumus Ls 10,60 apmērā.

Šāds viņu nodarījums kvalificēts pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas.

2003.gada 24.decembra naktī Deniss O., kurš bijis alkohola ietekmē, grupā pēc iepriekšējās vienošanās ar Sergeju S. zādzības nolūkā Rīgā, Krustpils ielā izsītuši SIA "LA VINA" kioska vitrīnas stiklu un pārdevējas klātbūtnē nolaupījuši mantu Ls 13,07 kopvērtībā.

Šādas viņu darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas.

Iesnigtajā kasācijas protestā prokurors neapstrīd lietas faktiskos apstākļus un noziedzīgu nodarījumu juridisko kvalifikāciju, bet norāda, ka tiesa, piespriežot sodus tiesājamiem, ir pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.un 451.panta nosacījumus: Denisam O. un Dmitrijam V. nepamatoti piemērojusi papildsodu – policijas kontroli, tiesājamam Robertam S. nav ieskaitījusi izciestajā sodā iepriekšējā apcietinājumā pavadīto laiku, bet Sergejam S., piespriežot nosacītu brīvības atņemšanas sodu, nepamatoti izraudzījusi drošības līdzekli – apcietinājumu.

Prokurors lūdz minētajā daļā attiecīgi grozīt spriedumu.

Izskatījis lietas materiālus, apsvēris protesta motīvus, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka protests apmierināms atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta otrajai daļai, nevirzot lietu izskatīšanai tiesas sēdē.

Saskaņā ar Krimināllikuma 45.panta pirmo un otro daļu policijas kontrole ir papildsods, ko tiesa piespriež kā piespiedu līdzekli, lai uzraudzītu no brīvības atņemšanas vietas atbrīvotas personas uzvedību un pakļautu šo personu policijas iestādes norādījumiem

ierobežojumiem. No šī panta satura izriet, ka papildsodu – policijas kontroli – tiesa var piespriest tikai personai, notiesājot viņu ar reālu brīvības atņemšanas sodu, bet šo papildsodu nevar piemērot, ja notiesātajai personai sods noteikts nosacīti.

Tiesājamie Deniss O. un Dmitrijs V. nav notiesāti ar reālu brīvības atņemšanas sodu.

Tādējādi papildsods – policijas kontrole viņiem piemērots nepamatoti un līdz ar to tā piemērošana izslēdzama no sprieduma.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 319.pantu tiesājamo attaisnojot, atbrīvojot no soda, nosacīti notiesājot vai viņam piespriežot sodu, kas nav saistīts ar brīvības atņemšanu, tiesa, ja tiesājamais atrodas apcietinājumā, nekavējoties tiesas sēžu zālē atbrīvo viņu no apcietinājuma.

Šādas likuma prasības tiesas spriedumā nav ievērotas attiecībā uz tiesājamo Sergeju S., kurš notiesāts ar brīvības atņemšanu nosacīti, bet drošības līdzeklis – apcietinājums – atstāts iepriekšējais.

Šajā daļā spriedums par Sergeju S. ir atceļams un tiesājamais no apcietinājuma ir atbrīvojams.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 314.panta 5.punktu notiesājošā sprieduma rezolūtvajā daļā tiesai jāizspriež jautājums par iepriekšējā apcietinājuma termiņa ieskaitīšanu tiesājamam soda izciešanas laikā.

Kā tas redzams no lietas materiāliem, minētais par tiesājamo Robertu S. nav skaidrots un izlemts. Tādējādi šis jautājums pirmās instances tiesai ir izskatāms papildus Latvijas kriminālprocesa kodeksa 373. un 374.panta kārtībā.

Ievērojot iepriekšminēto un vadoties no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

prokurora protestu apmierināt. Izslēgt no sprieduma papildsoda – policijas kontroles piemērošanu tiesājamiem Denisam O. un Dmitrijam V.

Spriedumu daļā par atstāšanu nemainītu drošības līdzekli – apcietinājumu tiesājamam Sergejam S. atcelt. Sergeju S., (..), no apcietinājuma atbrīvot.

Uzdot pirmās instances tiesai papildus izskatīt jautājumu par iepriekšējā apcietinājuma termiņa ieskaitīšanu izciestajā sodā tiesājamam Robertam S. Latvijas kriminālprocesa kodeksa 373. un 374.panta kārtībā.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Papildsoda – policijas kontroles – piemērošana

Policijas kontroli kā papildsodu var piespriest tikai tādā gadījumā, ja tiesa vainīgajam nosaka reālas brīvības atņemšanas sodu (Krimināllikuma 45.panta pirmā un otrā daļa).

Rīgā, 2005.gada 31.maijā

Lieta Nr.SKK-314

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators P.Gruziņš,
senatori P.Dzalbe un A.Freibergs

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu sakarā ar Rīgas rajona prokuratūras prokurora iesniegto protestu par pirmās instances tiesas spriedumu un

konstatēja:

ar Rīgas rajona tiesas 2005.gada 13.aprīļa spriedumu Normunds D., (..), Latvijas Republikas pilsonis,(..), agrāk nesodīts, un Edgars K.,(..), Latvijas Republikas pilsonis,(..), agrāk nesodīts, katrs no viņiem notiesāts pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz astoņiem gadiem ar mantas konfiskāciju un ar policijas kontroli uz vienu gadu. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu sods abiem noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz diviem gadiem, nepiemērojot papildsodus.

Apmierinātas civilprasības.

Ar šo spriedumu Normunds D. un Edgars K. notiesāti par laupīšanu, ko izdarījuši personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, būdami alkohola reibumā.

2004.gada 7.augusta naktī viņi Rīgas rajona degvielas uzpildes stacijā "Daugmale" iesēdušies kā pasažieri Valda A. vadītajā vieglajā automašīnā. Braukšanas procesā tiesājāmie laupīšanas nolūkā uzbrukuši cietušajam, situši viņu, izdarījuši citas vardarbīgas darbības un nolauņījuši automašīnu ar tajā esošajām mantām Ls 9040 kopvērtībā, kas ir liels apmērs.

Kasācijas protestu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450. un 452.panta kārtībā iesniedzis Rīgas rajona prokuratūras prokurors, kurā, neapstrīdēdams lietas faktiskos apstākļus un nodarījuma juridisko kvalifikāciju, norāda, ka tiesa, nosakot sodu tiesājāmiem, ir pārkāpusi Krimināllikuma 45.panta un Latvijas kriminālprocesa kodeksa 314.panta nosacījumus, tamdēļ lūdz atcelt tiesas spriedumu daļā par papildsoda – policijas kontroles – piemērošanu un precizēt sprieduma rezolutīvo daļu.

Izskatījis lietas materiālus, apsvēris prokurora protesta motīvus, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka lieta saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta nosacījumiem izskatāma departamenta rīcības sēdē bez lietas virzīšanas uz kasācijas instances tiesas sēdi.

Iesniegtais protests apmierināms šādu apsvērumu dēļ:

saskaņā ar Krimināllikuma 45.pantu policijas kontrole ir papildsods, ko tiesa piespiež kā piespiedu līdzekli, lai uzraudzītu no brīvības atņemšanas vietas atbrīvotas personas uzvedību un pakļautu šo personu policijas iestādes norādītajiem ierobežojumiem. No šā likuma satura un jēgas izriet, ka policijas kontroli kā papildsodu var piespriest, ja tiesa nosaka vainīgajam reālu brīvības atņemšanas sodu, bet nevar to piespriest, ja šo sodu nosaka nosacīti. Šādas likuma prasības tiesa nav ievērojusi.

Bez tam Latvijas kriminālprocesa kodeksa 314.pantā noteikts, ka sods vienmēr nosakāms tā, lai, izpildot spriedumu, nerastos šaubas par tiesas piespriedēta soda veidu un soda mēru. Arī šādas likuma prasības nav ievērotas. Sprieduma rezolutīvajā daļā sods Normundam D. un Edgaram K. noteikts "brīvības atņemšana uz 8 (astoņiem) gadiem, konfiscējot mantu un ar policijas kontroli uz 1 (vienu) gadu", norādot, ka "saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu sods nosakāms nosacīti ar pārbaudes laiku uz 2 (diviem) gadiem, nepiemērojot papildsodus". Tādējādi tiesa savā spriedumā par noteiktiem papildsodiem izteikusi divus dažādus viedokļus, kuri izslēdz viens otru, kas nav pieļaujams.

Ievērojot iepriekšminēto un vadoties no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

protestu apmierināt. Atcelt Rīgas rajona tiesas 2005.gada 13.aprīļa spriedumu daļā par papildsoda – policijas kontroles – piemērošanu Normundam D. un Edgaram K. un uzskatīt, ka papildsods – mantas konfiskācija – viņiem nav piemērots.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Ievērojot iepriekšminēto un vadoties no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 460., 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

prokurora protestu apmierināt, tiesas 2005.gada 23.maija spriedumu atcelt, lietu nodot jaunai izskatīšanai no iztiesāšanas stadijas tai pašai tiesai citā sastāvā, izskatot arī tiesājamā aizstāvja sūdzībā izteiktos motīvus.

Lēmums nav pārsūdzams.

Aresta kā pamatsoda piemērošanas noteikumi

Notiesājot pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas, soda veids – arests piemērojams atbilstoši likumam "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" (likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" pārejas noteikumu 1.punkts).

Rīgā, 2005.gada 5.jūlijā

Lieta Nr.SKK-376

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators A.Freibergs,
senatori P.Dzalbe, V.Čiževskis,
piedaloties prokuroram A.Andrejevam,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamā Sergeja G. kasācijas sūdzību par Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 21.februāra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 9.jūnija spriedumu Sergejs G.,(..), notiesāts pēc Krimināllikuma 117.panta 2.punkta ar brīvības atņemšanu uz desmit gadiem ar mantas konfiskāciju un ar policijas kontroli uz diviem gadiem; pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas ar arestu uz sešiem mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, iekļaujot vieglāko sodu smagākajā, galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz desmit gadiem ar policijas kontroli uz diviem gadiem un ar mantas konfiskāciju.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Sergejs G. notiesāts par to, ka viņš izdarījis prettiesisku tīšu citas personas nonāvēšanu (slepkavību) atbildību pastiprinošos apstākļos, apzinoties, ka tā ir bezpalīdzības stāvoklī.

Noziegums izdarīts šādos apstākļos:

2002.gada 8.decembrī ap plkst.17.00 Sergejs G., atrodoties dzīvoklī Rīgā, Kapseļu ielā 4/2 – (..), būdams alkohola reibuma stāvoklī, naida jūtu vadīts, nolēmis izdarīt viņam agrāk pazīstamā Vladimira G. slepkavību. Realizējot savu noziedzīgo nodomu, viņš piegājis pie Vladimira G., dzimuša 1936.gadā, apzinoties, ka Vladimirs G. nespēj izrādīt pretošanos sakarā ar savu vecumu un slimību – daļēju paralīzi, kas būtiski ierobežoja viņa pārvietošanās spējas, tāpat, apzinoties, ka Vladimirs G. atrodas bezpalīdzības stāvoklī un nespēj pretoties, uzskatot, ka Vladimirs G. savas slimības un vājuma dēļ nav tiesīgs dzīvot, ar mērķi izdarīt slepkavību, iesitis ne mazāk kā 26 reizes pa dažādām Vladimira G. ķermeņa daļām, tostarp pa dzīvībai

svarīgiem orgāniem, ar rokām, kājām, kā arī ar pannu – ne mazāk kā desmit reizes krūšu kurvja rajonā, ne mazāk kā desmit reizes galvas apvidū, kā arī ne mazāk kā sešas reizes pa ekstremitātēm.

Ar minētajām darbībām Sergejs G. nodarījis Vladimiram G. smagus dzīvībai bīstamus miesas bojājumus, kuri norādīti spriedumā.

Ne vēlāk kā pēc desmit minūtēm pēc sitietu izdarīšanas pa dzīvībai svarīgiem orgāniem nodarīto miesas bojājumu rezultātā Vladimirs G. miris. Bez šiem smagajiem miesas bojājumiem Vladimiram G. tika nodarīti arī viegli miesas bojājumi bez veselības traucējumiem.

Sergeja G. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 117.panta 2.punkta.

Bez tam Sergejs G. notiesāts par to, ka viņš nodarījis tīšus vieglus miesas bojājumus, kas neizraisīja veselības traucējumus vai kopējo darbību zudumu.

Noziedzīgais noziegums izdarīts šādos apstākļos:

2002.gada 8.decembrī ap plkst.16.00 pirmstiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā Sergejs G., atrodoties dzīvoklī Rīgā, Kapseļu ielā 4/2 – (.), būdams alkohola reibuma stāvoklī, naida jūtu vadīts, ar mērķi nodarīt tīšus miesas bojājumus Raisai K. ne mazāk kā trīs reizes iesitis ar dūri viņai galvas apvidū un ne mazāk kā vienu reizi deguna apvidū, nodarot viņai tīšus miesas bojājumus un fiziskas sāpes. Tiesājamā sitietu rezultātā Raisai K. tika nodarīti viegli miesas bojājumi, kas neizraisīja īslaicīgus veselības traucējumus uz laiku, ilgāku par sešām dienām.

Sergeja G. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palāta ar 2005.gada 21.februāra lēmumu pirmās instances tiesas spriedumu atstāja bez grozījumiem.

Par šo lēmumu tiesājamais Sergejs G. iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz atcelt spriedumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai vai arī grozīt spriedumu. Sūdzībā norādīts, ka tiesa esot pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.panta otro daļu (domājams – 2.punktu). Neesot lietā dokumentu par to, ka cietušais Vladimirs G. bijis invalīds. Viņš, Sergejs G., iesitis cietušajam tikai 2 reizes, nevis tik daudz kā norādīts spriedumā. Neesot veikta viņam – Sergejam G. – tiesu psihiatriskā ekspertīze, un tā esot pārkāpts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 191.pants, Krimināllikuma 8.panta otrā daļa. Tiesa neesot ņēmusi vērā, ka cietušais viņam uzbrucis – tā esot pārkāpts Krimināllikuma 47.panta 7. un 8.punkts. Tiesa neesot ņēmusi vērā viņa aktīvo piedalīšanos pirmstiesas izmeklēšanā – tā esot pārkāpts Krimināllikuma 47.panta 2.punkts. Izmeklētāja esot nopratinājusi viņu bez advokāta – tā esot pārkāpts Latvijas

kriminālprocesa kodeksa 121., 123.pants. Nopratināšanas protokolos neesot ierakstīts viņa teiktais – pārkāpts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 45.panta 5.punkts, 85.panta 3.punkts, 150.pants. Lieciniece Raisa K. esot ieinteresēta persona, jo vienlaikus ir cietusī epizodē pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas. Neesot aculiecinieku konfliktam ar Vladimiru G., kā arī neesot pierādīts, ka tieši viņš iesitis cietušajam 26 reizes – tā esot pārkāpts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹ pants. Tiesa esot pārkāpusi arī Krimināllikuma 9.pantu, jo viņš neesot gribējis nogalināt Vladimiru G.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris kasācijas sūdzības motīvus, noklausījies prokuroru A.Andrejevu, kurš lūdza apelācijas instances tiesas lēmumu grozīt daļā par Sergejam G. noteikto sodu pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas, nosakot pēc šī panta sodu – piespiedu darbu uz 280 stundām, bet galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu Sergejam G. noteikt tādu pašu, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums ir jāgroza daļā par Sergejam G. noteikto sodu pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas, atstājot galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu bez grozījumiem.

Kasācijas instances tiesa konstatē, ka abu iepriekšējo instanču tiesas, izskatot lietu un nosakot tiesājamam Sergejam G. sodu pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas, ir pārkāpušas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.panta 3.punktu, jo piemērojušas tiesājamam Sergejam G. tādu soda veidu, kāds nav paredzēts Krimināllikumā.

Likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" pārejas noteikumu 1.punkts nosaka līdz 2007.gada 1.martam nepiemērot Krimināllikumā paredzēto soda veidu – arestu. Tātad likumdevējs šādu soda veidu uz laiku ir aizliedzis piemērot, nosakot sodu par Krimināllikuma Sevišķā daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu. Senāta Krimināllietu departaments atzīst par iespējamu minēto kļūdu labot un tiesājamam Sergejam G. pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas noteikt vieglāku sodu – piespiedu darbu, atstājot galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu negrozītu.

Kasācijas instances tiesa konstatē, ka tiesājamā Sergeja G. kasācijas sūdzībā izteiktā norāde par tiesas it kā izdarīto Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.panta 2.punkta pārkāpumu ir atzīstama par formālu, jo tiesājamais Sergejs G. nav pamatojis, kādā veidā minētais Krimināllikuma pārkāpums izpaužas.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka tiesājamā Sergeja G. kasācijas sūdzība ir atstājama bez apmierinājuma.

No kasācijas sūdzības satura izriet, ka tiesājamais Sergejs G. apstrīd tiesas konstatētos faktiskos noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas apstākļus un pierādījumu novērtējumu lietā, atkārtot apelācijas sūdzībā izklāstītos motīvus.

Senāta Krimināllietu departaments secina, ka Sergeja G. norādēm kasācijas sūdzībā par tiesas it kā izdarītajiem kriminālprocesa un krimināllikuma normu pārkāpumiem ir formāls raksturs un tie neatbilst lietā konstatētajam.

Tā neatbilst lietā konstatētajam Sergeja G. norāde kasācijas sūdzībā, ka viņam neesot izdarīta psihiatriskā ekspertīze un tā esot pārkāpts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 191.pants un Krimināllikuma 8.panta otrā daļa.

Lietā pirmstiesas izmeklēšanā Sergejam G. veikta ambulatorā tiesu-psihiatriskā ekspertīze, kurā detalizēti izpētīti ekspertiem uzdotie jautājumi un izdarīti motivēti secinājumi.

Nav norādīts kasācijas sūdzībā, kāpēc šāds ekspertīzes atzinums būtu vērtējams kā nepilnīgs.

Krimināllikuma 47.panta 2., 7., 8.punktā minēto atbildību mīkstinošo apstākļu konstatēšana ir saistīta ar pierādījumu vērtēšanu, kas nav kasācijas instances tiesas kompetencē.

No noziedzīgā nodarījuma, kas kvalificēts pēc Krimināllikuma 117.panta 2.punkta, apraksta izriet, ka tiesa konstatējusi cietušā bezpalīdzības stāvokli saistībā ar viņa vecumu, veselības stāvokli un ierobežoto pārvietošanās iespēju.

Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka personas bezpalīdzības stāvoklis minētajā lietā ir konstatēts, pamatojoties uz lietā esošajiem pierādījumiem, un šāda stāvokļa atzīšanai nav obligāta prasība invaliditātes grupas noteikšana likumā paredzētajā kārtībā.

Attiecībā par izmeklēšanā it kā izdarītajiem Latvijas kriminālprocesa kodeksa normu pārkāpumiem – Sergejs G. esot nopratināts bez aizstāvja un liecības neprecīzi fiksētas protokolā – kasācijas instances tiesa šīs Sergeja G. norādes kasācijas sūdzībā uzskata par neatbilstošām lietas materiāliem.

Visos izmeklēšanas darbību protokolos ir Sergeja G. paraksti ar norādi par protokola satura izlasīšanu un to atbilstību liecinātajam. Tajās izmeklēšanas darbībās, kurās Sergejs G. lūdza viņu nodrošināt ar aizstāvi, ir piedalījies viņa aizstāvis – zvērināts advokāts.

Prokurors, izmeklējot minēto krimināllietu, pieņēmis lēmumu par lietas izbeigšanu daļā sakarā ar Sergeja G. sūdzību par policijas darbiniekiem. Šajā lēmumā, kurš ir likumīgā spēkā un nav atcelts, ir norādīts, ka nav noticis Sergeja G. liecībās minētais viņa fiziskās iespaidošanas fakts nolūkā panākt atzīšanos slepkavības izdarīšanā.

Savukārt tiesājamā Sergeja G. norādes par to, ka viņš cietušajam iesitis tikai divas reizes, ka viņa vaina neesot pierādīta un ka nevarot ticēt lieciniecei Raisai K., nepārprotami ir saistītas ar lietā esošo pierādījumu vērtējumu. Atsauce uz Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹pārkāpumiem un Krimināllikuma 9.panta pārkāpumu arī ir saistīta ar tiesas konstatēto faktisko lietas apstākļu apstrīdēšanu.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normu nosacījumiem lietas faktisko apstākļu noskaidrošana, pierādījumu novērtēšana un pārvērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē, bet ar to nodarbojas pirmās un apelācijas instances tiesa.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka abu iepriekšējo tiesu instanču nolēmumi par tiesājamā Sergeja G. vainu un viņa darbību juridisko kvalifikāciju ir pietiekami motivēti, atbilst lietas faktiskajiem apstākļiem, pamatoti ar tiesas sēdē pārbaudītajiem un novērtētajiem pierādījumiem, kas iegūti, pietiekami pilnīgi izmeklējot lietas apstākļus.

Tiesu nolēmumi šajā daļā atbilst Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299., 300., 304., 313.panta prasībām gan pēc formas, gan arī pēc sava satura.

Sods Sergejam G. pēc Krimināllikuma 117.panta 2.punkta ir noteikts, pilnībā ievērojot visas Krimināllikuma 35., 46.panta prasības.

Tiesājamam Sergejam G. ir noteikts minimālais brīvības atņemšanas sods, kāds paredzēts Krimināllikuma 117.panta sankcijā.

Vadoties no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

grozīt apelācijas instances tiesas lēmumu daļā par Sergejam G. noteikto sodu pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas.

Sergejam G. pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas noteikt sodu – piespiedu darbu uz 280 stundām, atstājot galīgo sodu pēc Krimināllikuma 50.panta pirmās daļas negrozītu.

Pārējā daļā apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt bez grozījumiem.

Lēmums nav pārsūdzams.

Ierobežotas pieskaitāmības atzīšana par atbildību mīkstinošu apstākli

*Ja noziedzīgu nodarījumu izdarījusi persona ierobežotas
pieskaitāmības stāvoklī, šis apstāklis atzīstams par apsūdzētā
atbildību mīkstinošu apstākli (Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas
10.punkts).*

Rīgā, 2005.gada 22.augustā

Lieta Nr.SKK-465

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu
departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators V.Vietnieks,
senatori V.Eilande un A.Freibergs

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamā
aizstāvja zvērināta advokāta J.Zēģeles kasācijas sūdzību par
Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada
26.jūlija lēmumu un

konstatēja:

ar Aizkraukles rajona tiesas 2005.gada 25.maija spriedumu
Guntis S.,(..), agrāk tiesāts 2003.gada 9.oktobrī pēc Krimināllikuma
231.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu un diviem
mēnešiem. Piemēroti Krimināllikuma 55.panta nosacījumi, un sods
noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu, notiesāts pēc
Krimināllikuma 231.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu
gadu sešiem mēnešiem un policijas kontroli uz vienu gadu, nosakot
izciest sodu audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem.

Ar šo spriedumu lietā notiesāti arī Arnis L. un Raitis D., par kuru
notiesāšanu kasācijas kārtībā spriedums nav pārsūdzēts.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu nepilngadīgais Guntis S.
notiesāts par to, ka personu grupā ar Arni L. un Raiti D. izdarījis
huligānismu – rupju sabiedriskā miera traucēšanu, kas izpaudusies
acīmredzamā necieņā pret sabiedrību, ignorējot vispārpieņemtās
uzvedības normas un traucējot cilvēku mieru, kas saistīts ar miesas
bojājumu nodarīšanu cietušajam, mantas bojāšanu, kā arī pretošanos
personai, kura vērsusies pret sabiedriskās kārtības pārkāpšanu.

Minētais noziegums ticis izdarīts šādos apstākļos:

2004.gada 27.novembra vakarā, atrodoties Aizkraukles rajona
Kokneses pagastā Hanzas ielā pie veikala "Miki", Raitis D., būdams
alkohola ietekmē, kopā ar Arni L. un Gunti S. nolūkā izraisīt konfliktu
ar Rīgas deju kolektīva "Latve" dejotāju Ģirtu V. ņirgājies par viņa
ārējo izskatu – gariem matiem. Tā kā Ģirts V. uz izteiktajiem
apvainojumiem neatbildējis un konfliktā neiesaistījies, Raitis D.,

Guntis S. un Arnis L., nereaģējot uz Kokneses deju kolektīva
vadītājas Karīnas R. aizliegumu piedalīties slēgtajā deju kolektīvu
pasākumā, neaicināti iekļuvuši minētajā pasākumā Kokneses kultūras
namā. Šeit Arnis L., būdams agresīvi noskaņots, kamēr Guntis S. un
Raitis D. sēdējuši pie galda, uzsācis necenzētiem vārdiem lamāt
Karīnu R. un uzbrukt vienam no Rīgas deju kolektīva jauniešiem, kurš
aizrādījis par lamāšanos. Arņa L. uzbrukumu svešajam jauniešim
pārtraukusi Karīna R., sagrābjot Arni L. aiz virsjakas, tādējādi neļaujot
konfliktu turpināt.

2004.gada 27.novembrī ap plkst.23.00, kad Kokneses kultūras
namā bija beidzies Kokneses un Rīgas deju kolektīvu slēgtais vakars,
Raitis D., Guntis S. un Arnis L. kopā ar citām pirmstiesas izmeklēšanā
nenoskaidrotajām personām, personu grupā, ignorējot sabiedrībā
pieņemtās uzvedības normas, rupji traucējuši sabiedrisko mieru, citu
personu klātbūtnē bez jebkāda iemesla nelaiduši uz autobusu Rīgas
deju kolektīva dejotāju Raimondu R. Saņēmis par šādu rīcību no
Ģirta V. aizrādījumu, Guntis S., izmantojot to kā ieganstu, uzbrucis
Ģirtam V., izdarot tīšu sitienu ar dūri sejas apvidū. Turpinot
huligāniskās darbības, Guntis S. uzbrucis Maijai K., kura vērsusies
pret sabiedriskās kārtības pārkāpumu, un pagrūdis viņu. Gunta S.
izdarītā grūdienu rezultātā Maija K. zaudējusi līdzsvaru un nokritusi uz
zemes. Huligānisko darbību turpinājumā Guntis S. sekojis uz
autobusu ejošajam Ģirtam V. Maija K., to redzējama, vēlreiz
mēģinājis pārtraukt Gunta S. prettiesiskās darbības, taču viņai tas
neizdevies, jo Guntis S. tīši nogrūdis viņu zemē.

Tādējādi Guntis S. nodarījis fiziskas sāpes Ģirtam V. un
Maijai K., kā arī sabojājis Maijas K. mantu – mobilo telefonu "Siemens
C65" Ls 60 vērtībā.

Redzēdams, ka Guntis S. fiziski aizskar Ģirtu V. un Maiju K., un
atbalstīdams Gunta S. iesāktās huligāniskās darbības, Raitis D.,
ignorējot sabiedrībā vispārpieņemtās uzvedības normas, būdams
alkohola ietekmē, aizšķērsojis uz autobusu ejošam Ģirtam V. ceļu un
bez jebkāda acīmredzama iemesla izdarījis vienu tīšu sitienu ar stikla
pudeli Ģirtam V. sejas apvidū, kā rezultātā cietušais zaudējis samaņu.

Huligānisko darbību rezultātā Ģirtam V. nodarīti vidēja smaguma
pakāpes miesas bojājumi, kas izpaudušies kā galvas sasitums, galvas
smadzeņu satricinājums, sejas sasitums ar sistām brūcēm,
asinsizplūdums, augšžokļa labās puses, orbītas, labā vaiga kaula un
apakšžokļa lūzums labajā pusē, kā arī nodarīts materiāls zaudējums
Ls 38,59 apmērā, kas cietušajam radies sakarā ar ārstēšanos.

Huligānisko darbību turpinājumā Raitis D., būdams alkohola
reibumā, izdarījis tīšu metienu ar stikla pudeli Rīgas deju kolektīva
dejojāja Guntara R. virzienā, kā rezultātā trāpijis Guntaram R. pa
galvu, un cietušais guvis šādus miesas bojājumus – galvas sejas

daļas sasitumu ar sistu brūci labās uzacs rajonā. Gūtie miesas bojājumi pieskaitāmi pie viegliem miesas bojājumiem, kas izraisa īslaicīgus veselības traucējumus uz laiku, ilgāku par sešām dienām, bet ne ilgāku par 21 dienu. Šādu darbību rezultātā Guntaram R. papildus ticis nodarīts materiālais zaudējums Ls 21,79 apmērā, ko radīja ārstēšanās.

Turpinādami huligāniskās darbības, Raitis D., Guntis S. un Arnis L. kopā ar citām pirmstiesas izmeklēšanas laikā nenoskaidrotām personām personu grupā uzbrukuši Rīgas deju kolektīva dejojāmajam Imantam A., cits citu atbalstot, tīši izdarīdami vairākus spērienus ar kājām pa ķermeni, nodarījuši cietušajam fiziskas sāpes. Pēc tam Raitis D., Guntis S. un Arnis L., un citas pirmstiesas izmeklēšanas laikā nenoskaidrotas personas uzbrukušas Ainim G. un tīši izdarījušas cietušajam vairākus spērienus ar kājām pa muguru un citām ķermeņa daļām, nodarīdami cietušajam fiziskas sāpes. Huligānisko darbību turpinājumā Raitis D., Guntis S. un Arnis L. kopā ar citām pirmstiesas izmeklēšanā nenoskaidrotām personām uzbrukuši Rīgas deju kolektīva repetītoram Andrejam R., kurš bija pēdējais iznācis no Kokneses kultūras nama, lai dotos uz autobusu. Saņemtā sitienu ar dūri galvas rajonā rezultātā Andrejs R. zaudējis līdzsvaru un nokritis zemē, pēc tam Raitis D., Guntis S. un Arnis L. un citas pirmstiesas izmeklēšanā nenoskaidrotas personas turpinājušas Andreju R. piekaut, izdarot spērienus ar kājām pa cietušā ķermeni. To redzot, Laima K. centusies pārtraukt Andreja R. sišanu. Būdam agresīvi noskaņots, Raitis D. Laimai K. izdarījis vienu tīšu sitienu ar dūri galvas apvidū un nogrūdis zemē, tādējādi nodarot cietušai fiziskas sāpes.

Šādas tiesājamo Raitis D., Arnis L. un Gunta S. darbības pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas.

Ar Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 26.jūlija lēmumu pirmās instances tiesas spriedums ticis atstāts bez grozījumiem.

Par apelācijas instances tiesas lēmumu kasācijas sūdzību iesniedzis tiesājamā Gunta S. aizstāvis, kurš lūdzis atcelt tiesu nolēmumus un izbeigt krimināllietu pret Gunti S.

Cita starpā, kasācijas sūdzībā norādīts, ka trūkst pierādījumu par Gunta S. vainu krimināli sodāma huligānisma izdarīšanā.

Tiesa esot balstījies uz masu saziņas līdzekļu izteikumiem, kuri par vienīgo vainīgo atzinuši Gunti S.

Nosakot Guntim S. sodu, tiesa pietiekamā mērā neesot ņēmusi vērā, ka Guntis S. atzīts par ierobežoti pieskaitāmu.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris Gunta S. aizstāvja kasācijas sūdzības motīvus, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka grozāmi abu tiesu instanču nolēmumi par Guntim S. noteikto sodu – tas mīkstināms.

Pirmās instances tiesas spriedums daļā par Gunta S. atbildību mīkstināšanai ir pretrunīgs.

Tā tiesa norādījusi, ka nekonstatē Gunta S. atbildību mīkstināšanai apstākļus, bet ņem vērā viņa veselības stāvokli.

Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 10.punktā ir strikti noteikts, ka par atbildību mīkstināšanai apstākli atzīstams, ja noziedzīgo nodarījumu izdarījuši persona ierobežotas pieskaitāmības stāvoklī.

Guntim S. šāds stāvoklis ticis konstatēts ar stacionārās kompleksās tiespsihiatriskās-tiespsiholoģiskās ekspertīzes 2005.gada 10.februāra atzinumu.

Arī apelācijas instances tiesa šim apstāklim nav pievērsusi pietiekamu uzmanību.

Minētā iemesla dēļ Senāta Krimināllietu departaments atrod par iespējamu mīkstināt Guntim S. noteikto sodu.

Pārējā daļā Gunta S. aizstāvja kasācijas sūdzība noraidāma kasācijas instances tiesas rīcības sēdē.

Pamatojoties uz teikto, vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta otrās daļas, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

grozīt pirmās un apelācijas instanču tiesu nolēmumus daļā par Guntim S. noteikto sodu.

Par Krimināllikuma 231.panta otrajā daļā paredzētā nozieguma izdarīšanu Guntim S. noteikt sodu astoņus mēnešus brīvības atņemšanas ar policijas kontroli uz vienu gadu.

Pārējā daļā kasācijas sūdzību noraidīt, nevirzot krimināllietu izskatīšanai kasācijas instances tiesas sēdē.

Lēmums nav pārsūdzams.

Personai labvēlīga likuma atpakaļejošs spēks

Ja uz lietas izskatīšanas brīdi apelācijas instances tiesā spēkā ir jaunā krimināllikuma norma, kas tiesājamai personai labvēlīgāka, apelācijas instances tiesai jāapsver jaunā likuma piemērošanas iespēja (Krimināllikuma 5.panta otrā daļa).

Rīgā, 2005.gada 20.septembrī

Lieta Nr.SKK-482

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Kriminālietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	V.Vietnieks,
senatori	V.Čiževskis, A.Freibergs,
piedaloties prokuroram	A.Andrejevam,
atklātā tiesas sēdē izskatīja kriminālietu, kurā apsūdzēts	

Armands Z., un

k o n s t a t ē j a :

Armands Z.,(..), agrāk sodīts, ar Rīgas Ziemeļu rajona tiesas 2004.gada 13.oktobra spriedumu atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtais daļas un 176.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz sešiem gadiem, bez mantas konfiskācijas, ar policijas kontroli uz diviem gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu Armandam Z. daļēji pievienots sods, kas nav izciests pēc Zemgales apgabaltiesas 2001.gada 13.augusta sprieduma. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta otro daļu galīgais sods Armandam Z. noteikts – brīvības atņemšana uz sešiem gadiem un sešiem mēnešiem, bez mantas konfiskācijas, ar policijas kontroli uz diviem gadiem.

Lietā vēl notiesāts Sandris Z., par kuru apelācijas instances tiesas lēmums nav pārsūdzēts un nav protestēts.

Ar 2004.gada 13.oktobra Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas spriedumu Armands Z. un Sandris Z. atzīti par vainīgiem noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 176.panta otrajā daļā, 15.panta ceturtajā daļā, tas ir, par to, ka viņi izdarījuši svešas kustamas mantas nolaupīšanas mēģinājumu, kas saistīts ar vardarbības pielietošanu un vardarbības piedraudējumu (laupīšana), personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, iekļūstot telpā.

2004.gada 23.janvāra naktī ap plkst. 00.30 Armands Z. un Sandris Z. personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās iekļuvi SIA "Pakavs" teritorijā, uzbrukuši sargam Tālim D., pielietojuši pret cietušo vardarbību un nolaupījuši mobilo telefonu "Ericson T-20" Ls 50 vērtībā un dzīvokļa atslēgas Ls 5 vērtībā. Pēc tam abi tiesājamie iekļuvi SIA "Pakavs" ofisa telpās, kur mēģinājuši uzlauzt kases

telpas durvis, lai no kases nolaupītu naudu. Taču noziegumu līdz galam viņi no pašu gribas neatkarīgu iemeslu dēļ nespēja realizēt, jo iedarbojās signalizācija, un tiesājamie no nozieguma izdarīšanas vietas aizbēguši. Armanda Z. un Sandra Z. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtais daļas un 176.panta otrās daļas.

Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā sakarā ar prokurores apelācijas protestu, Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 18.aprīļa lēmumu pirmās instances tiesas spriedumu atstājusi negrozītu.

Par apelācijas instances tiesas lēmumu Armands Z. iesniedzis kasācijas sūdzību. Kasācijas sūdzībā norādīts, ka apelācijas instances tiesa neesot piemērojusi Krimināllikuma 5.panta noteikumus. Apelācijas instances tiesas sēdē lūdzis viņa nodarījumu kvalificēt pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas jaunās redakcijas, kur minimālā soda sankcija noteikta trīs gadi brīvības atņemšanas, bet viņam pēc likuma vecās redakcijas noteikts minimālais sods seši gadi brīvības atņemšanas. Tiesa arī neesot ņēmusi vērā viņa atbildību mīkstinošus apstākļus, t.i., ka atzinis savu vainu un nožēlojis izdarīto, apgādībā atrodas mazgadīgs bērns, līdz apcietinājumam strādājis. Lūdz grozīt apelācijas instances tiesas lēmumu un noteikt mīkstāku sodu atbilstoši Krimināllikuma 176.panta otrās daļas jaunajā redakcijā paredzētajai sankcijai.

Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 8.jūlija lēmumu Armanda Z. kasācijas sūdzību atstājusi bez izskatīšanas. Lēmums motivēts ar to, ka tiesājamais neesot vispirms iesniedzis apelācijas sūdzību ar lūgumu par soda mīkstināšanu un tāpēc tiesai neesot bijis pamata lemt jautājumu par soda mīkstināšanu. Apelācijas instances tiesā lieta izskatīta tikai pēc prokurores iesniegtā apelācijas protesta.

Armands Z. šo tiesas lēmumu pārsūdzējis un sūdzībā norāda jau iepriekš kasācijas sūdzībā minētos motīvus, ka apelācijas instances tiesai bija jāpiemēro likums jaunajā redakcijā, jo jaunais likums mīkstina minimālo sodu, kāds paredzēts pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas. Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu tajā laikā viņam neesot bijis pamata iesniegt, jo spēkā vēl bija Krimināllikuma 176.pants vecajā redakcijā, kur minimālais brīvības atņemšanas sods ir seši gadi. Taču laikā, kad lieta izskatīta apelācijas instances tiesā pēc prokurores protesta, spēkā jau bija likuma jaunā redakcija, kura tiesai arī bija jāpiemēro. Lūdz grozīt apelācijas instances tiesas spriedumu un noteikt mīkstāku sodu.

Ar Senāta Kriminālietu departamenta rīcības sēdes 2005.gada 5.septembra lēmumu apelācijas instances tiesas lēmums par kasācijas sūdzības atstāšanu bez izskatīšanas atcelts un lieta pieņemta izskatīšanai kasācijas instances tiesā.

Izskatījis lietas materiālus, apsvēris kasācijas sūdzības motīvus un prokurora A.Andrejeva viedokli, kurš lūdza apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt negrozītu, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums atceļams daļā par Armandam Z. un Sandrim Z. noteikto sodu. Ievērojot to, ka no 2005.gada 1.janvāra, tātad arī uz lietas izskatīšanas brīdi apelācijas instances tiesā, bija spēkā Krimināllikuma 176.panta otrās daļas jaunā redakcija, kur minimālā brīvības atņemšanas soda sankcija ir trīs gadi, tātad jaunais likums ir tiesājamām personām labvēlīgāks, salīdzinot ar likumu, kas bija spēkā uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiku, kā arī ievērojot apelācijas instances tiesas sēdē tiesājamā Armānda Z. aizstāves pieteikumu par iespēju sodu noteikt, piemērojot jauno likumu, apelācijas instances tiesai bija jāapsver jautājums, vai minētie apstākļi šajā gadījumā var ietekmēt soda noteikšanu tiesājamiem Armandam Z. un Sandrim Z., ņemot vērā, ka pirmās instances tiesa abiem tiesājamiem bija noteikusi pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas paredzēto minimālo sodu – brīvības atņemšanu uz sešiem gadiem. No tiesas lēmuma nav skaidrs, vai tiesa, atstājot abiem tiesājamiem pirmās instances tiesas noteikto sodu negrozītu, būtu atzinusi, ka šāds sods nosakāms, arī ievērojot likuma jauno redakciju. Neatkarīgi no tā, ka apelācijas sūdzība par šo jautājumu netika iesniegta, tiesai atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 446.panta jēgai bija jāizlemj par Krimināllikuma 5.panta otrās daļas piemērošanu. Krimināllietu departaments uzskata, ka konkrētajā gadījumā Latvijas kriminālprocesa kodeksa 446.panta pārkāpums atzīstams par būtisku, jo netika ievērotas tiesājamo tiesības uz lietas pilnīgu un vispusīgu izskatīšanu apelācijas instances tiesā.

Pamatojoties uz minēto, ievērojot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.pantu, Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 18.aprīļa lēmumu atcelt daļā par Armandam Z. un Sandrim Z. noteikto sodu. Pārējā daļā apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt negrozītu. Lietu lēmuma atceltajā daļā nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Krimināllikuma Vispārīgās daļas normu piemērošana soda noteikšanā

Nosakot galīgo sodu pēc spriedumu kopības, tiesai jāievēro Krimināllikuma 51.panta pirmās daļas un 55.panta desmitās daļas nosacījumi (Krimināllikuma 51.panta pirmā daļa un 55.panta desmitā daļa).

Rīgā, 2005.gada 27.septembrī

Lieta Nr.SKK-523

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators V.Vietnieks,
senatori A.Freibergs, V.Čiževskis,
piedaloties prokurorei I.Ulmanei,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar Jēkabpils rajona prokuratūras prokurores kasācijas protestu par Jēkabpils rajona tiesas spriedumu, ar kuru notiesāts Genādijs C., un

k o n s t a t ē j a :

ar Jēkabpils rajona tiesas 2005.gada 29.augusta spriedumu Genādijs C.,(.), agrāk sodīts 2005.gada 19.maijā pēc Krimināllikuma 262.panta ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, nosacīti, ar pārbaudes laiku uz vienu gadu un transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz diviem gadiem sešiem mēnešiem, notiesāts pēc Krimināllikuma 312.panta ar piespiedu darbu uz 160 stundām no pamatdarba brīvajā laikā bez atlīdzības pēc Valsts aprobežojuma dienesta Jēkabpils struktūrvienības norīkojuma. Saskaņā ar Krimināllikuma 52.pantu nolemts Jēkabpils rajona tiesas 2005.gada 19.maija un 2005.gada 29.augusta spriedumus izpildīt patstāvīgi.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Genādijs C. notiesāts par to, ka izvairījies no tiesas piespriedētiesības ierobežošanas soda izciešanas.

Genādijs C., neskatoties uz to, ka ar 2005.gada 19.maija Jēkabpils rajona tiesas spriedumu atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un sodīts pēc Krimināllikuma 262.panta ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu un transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz diviem gadiem sešiem mēnešiem, neizciešot sodu, papildsoda – tiesību ierobežošanas soda izciešanas termiņā 2005.gada 24.jūnijā ap plkst.17.00, būdams alkohola ietekmē, Jēkabpils rajona Kūku pagastā pa ceļu Zīlāni–Laukezers virzienā no Zīlāniem uz Vīpi vadījis automašīnu VAZ-21063, valsts numura zīme AU-3576, bez atbilstošanas

kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām. Tādā veidā Genādijs C. izvairījies no tiesas piespriedē tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

Šādu Genādija C. nodarījumu pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 312.panta.

Par Jēkabpils rajona tiesas spriedumu Jēkabpils rajona prokuratūras prokurore iesniegusi kasācijas protestu.

Kasācijas protestā norādīts, ka, nosakot galīgo sodu Genādijam C., Jēkabpils rajona tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikuma Vispārīgās daļas normas, jo nav tikusi ņemta vērā tiesājamā iepriekšējā sodāmība. Genādijs C. ar Jēkabpils rajona 2005.gada 19. maija tiesas spriedumu notiesāts pēc Krimināllikuma 262.panta ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, nosacīti, ar pārbaudes laiku uz vienu gadu un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz diviem gadiem sešiem mēnešiem.

Jaunu noziedzīgu nodarījumu Genādijs C. pēc Krimināllikuma 312.panta izdarījis nosacīti noteiktā soda izciešanas laikā, tāpēc, nosakot galīgo sodu, bijuši jāpiemēro Krimināllikuma 55.panta desmitās daļas nosacījumi, kas nosaka, ka, ja notiesātais pārbaudes laikā izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, viņam piespriests sods ir izpildāms, un tiesa nosaka sodu saskaņā ar šā likuma 51.pantā un 52.pantā paredzētajiem noteikumiem.

Jēkabpils rajona tiesa par jauno izdarīto noziedzīgo nodarījumu Genādiju C. sodījusi ar piespiedu darbu uz 160 stundām, nepiemērojot Krimināllikuma 55.panta desmitās daļas un Krimināllikuma 51.panta pirmās daļas noteikumus, kas nosaka, ka gadījumos, ja pēc sprieduma taisīšanas, bet pirms pilnīgas soda izciešanas notiesātais izdarījis jaunu noziedzīgu nodarījumu, tiesa jaunajā spriedumā noteiktajam sodam pilnīgi vai daļēji pievieno sodu, kas nav izciests pēc iepriekšējā sprieduma.

Prokurore norādījusi, ka galīgais sods Genādijam C. bija jānosaka reālas brīvības atņemšanas veidā, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības.

Kasācijas protestā prokurore lūgusi atcelt Jēkabpils rajona tiesas spriedumu un krimināllietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris prokurora kasācijas protesta motīvus, noklausījies prokurores I.Ulmanes viedokli, ka kasācijas protests apmierināms, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka Jēkabpils rajona tiesas 2005.gada 29.augusta spriedums Genādija C. apsūdzības lietā ir atceļams sakarā ar Krimināllikuma Vispārīgās daļas normu nepareizu piemērošanu un krimināllietu nododama jaunai izskatīšanai Jēkabpils rajona tiesai citā tiesas sastāvā.

Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka pirmās instances tiesa, nosakot Genādijam C. galīgo sodu pēc spriedumu kopības, nav ievērojusi Krimināllikuma 55.panta desmitās daļas un 51.panta pirmās daļas nosacījumus.

Minētā iemesla dēļ pirmās instances spriedumu nevar atzīt par likumam atbilstošu.

Pamatojoties uz teikto, vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Jēkabpils rajona tiesas 2005.gada 29.augusta spriedumu Genādija C. apsūdzības lietā pēc Krimināllikuma 312.panta atcelt un krimināllietu nodot jaunai izskatīšanai tai pašai tiesai citā tiesas sastāvā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Krimināllikuma 58.panta trešās daļas piemērošanas nosacījumi

Krimināllikuma 58.panta trešās daļas nosacījumi paredz, ka šī norma nav piemērojama personām, kuras tiek sauktas pie kriminālatbildības par sevišķi smagiem noziegumiem. Atbilstoši noziedzīgu nodarījumu klasifikācijai sevišķi smags noziegums ir tīšs nodarījums, par kuru likumā paredzēta brīvības atņemšana uz laiku, ilgāku par desmit gadiem (Krimināllikuma 7.panta piektā daļa, 58.panta trešā daļa).

Rīgā, 2005.gada 15.novembrī

Lieta Nr.SKK-609

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Kriminālietu departaments šādā sastāvā:

senators referents

A.Freibergs,

senatori

P.Dzalbe, V.Čiževskis

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar apsūdzētā Nikolaja M. kasācijas sūdzību par Latgales apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas 2005.gada 14.septembra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Daugavpils tiesas 2005.gada 6.jūnija spriedumu Nikolajs M.,(..), atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz astoņiem gadiem ar mantas konfiskāciju un ar policijas kontroli uz vienu gadu. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu galīgais sods Nikolajam M. noteikts – brīvības atņemšana uz astoņiem gadiem ar mantas konfiskāciju un ar policijas kontroli uz vienu gadu.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, Latgales apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 14.septembra lēmumu pirmās instances tiesas spriedumu atstāja negrozītu.

Par šo lēmumu Nikolajs M. iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz atcelt tiesas lēmumu un lietu izbeigt vai arī piemērot viņam Krimināllikuma 58.panta trešās daļas nosacījumus. Sūdzībā plaši izklāstīti lietas apstākļi un norādīts uz pirmstiesas izmeklēšanā un tiesā bijušajiem likuma pārkāpumiem, jo viņš, Nikolajs M., neesot vainīgs, bet lieta esot safabricēta. Sūdzībā vērtētas cietušo un liecinieku liecības. Apelācijas instances tiesa esot izdarījusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹, 443., 444.¹panta, kā arī 451.panta otrās daļas 4., 5.punkta pārkāpumus. Apelācijas tiesa neesot pārbaudījusi cietušo liecības, neesot izsaukti un nopratināti pēc viņa lūguma cietušie un visi liecinieki lietā. Tiesas lēmumu neesot parakstījuši visi tiesneši. Pārkāptas arī viņa, Nikolaja M., tiesības uz aizstāvību.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Nikolajs M. atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka viņš atkārtoti izdarījis svešas kustamas mantas nolaupīšanu, saistītu ar vardarbību.

Noziedzīgais nodarījums izdarīts tiesas spriedumā minētajos apstākļos 2003.gada 8.oktobrī un 10.oktobrī.

Nikolaja M. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas.

Senāta Kriminālietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums ir atstājams negrozīts, bet kasācijas sūdzība jānoraida.

Izskatot lietu, apelācijas instances tiesa nav pieļāvusi kasācijas sūdzībā minēto procesuālā likuma normu pārkāpumus.

Krimināllikuma 58.panta trešās daļas nosacījumi paredz, ka šī norma nav piemērojama personām, kuras tiek sauktas pie kriminālatbildības par sevišķi smagiem noziegumiem.

Atbilstoši Krimināllikuma 7.pantā dotajai noziedzīgu nodarījumu klasifikācijai sevišķi smags noziegums ir tīšs nodarījums, par kuru šajā likumā paredzēta brīvības atņemšana uz laiku, ilgāku par desmit gadiem.

Nikolajs M. atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas, kurā likumdevējs ir paredzējis sankciju līdz pat piecpadsmit gadiem brīvības atņemšanas.

Tātad likums aizliedz Nikolajam M. piemērot Krimināllikuma 58.panta trešās daļas nosacījumus.

No lietas materiāliem redzams, ka apelācijas instances tiesas lēmuma oriģinālu ir parakstījuši visi trīs tiesneši. Līdz ar to tiesa nav pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 4.punkta prasības.

Kasācijas instances tiesa nekonstatē, ka apelācijas instances tiesa jebkādā veidā būtu ierobežojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 443.pantā paredzētās Nikolaja M. tiesības iesniegt papildmateriālus un lūgt izsaukt un nopratināt lieciniekus, kuri agrāk – lietas izskatīšanā pirmās instances tiesā – nav pratināti. Kasācijas instances tiesa nekonstatē arī to, ka būtu ierobežotas Nikolaja M. tiesības uz aizstāvību.

Ne Nikolajam M. apelācijas sūdzībā, ne arī apelācijas instances tiesas sēdē netika pieteikts lūgums izsaukt un nopratināt lieciniekus, cietušos. Apelācijas instancē Nikolaju M. aizstāvēja zvērināta advokāte T.Kūkoja, pret kuru Nijkolajs M. tiesā neiebilda.

Senāta Kriminālietu departaments atzīst, ka par Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 5.punkta pārkāpumu nav atzīstama minētās lietas izskatīšana apelācijas instancē bez cietušajiem un lieciniekiem, jo likums neparedz viņu obligātu piedalīšanos konkrētajā gadījumā. Pierādījumus lietā, to vidū cietušo liecības, tiesa pārbaudījusi atbilstoši likuma prasībām.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta otrās daļas nosacījumiem kasācijas instances tiesa pierādījumus no jauna neizvērtē.

Nikolaja M. kasācijas sūdzībā, norādot uz tiesas it kā pieļautajiem Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹panta pārkāpumiem, faktiski ir lūgts kasācijas instancei pārvērtēt pierādījumus un abu iepriekšējo tiesu instanču konstatētos faktiskos nozieguma izdarīšanas apstākļus.

Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka apelācijas instances tiesa ir motivējusi savus secinājumus par Nikolaja M. vainīgumu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas. Arī noteiktais sods atbilst Krimināllikuma 35., 46.panta nosacījumiem.

Lietā esošo pierādījumu novērtēšana piekrīt tiesai, kas izspriež lietu pēc būtības. Jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir pietiekoši apsūdzētā vainīguma nodibināšanā vai nav pietiekoši, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms. Tāpat kasācijas kārtībā nav pārbaudāmi kasācijas sūdzības iesniedzēja apcerējumi par citādu lietas apstākļu novērtēšanu nekā tiem ir piešķīrusi apelācijas instances tiesa.

Ievērojot minēto un vadoties pēc Kriminālprocesa likuma 585., 587.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 14.septembra lēmumu atstāt negrozītu, bet kasācijas sūdzību noraidīt. Lēmums nav pārsūdzams.

Papildsoda – policijas kontroles – izslēgšana no soda

Saskaņā ar Krimināllikuma 65.pantu likuma redakcijā līdz 2003.gada 12. jūnijam papildsodu piemērošana nepilngadīgām personām nebija paredzēta (Krimināllikuma 65.pants likuma redakcijā līdz 2003.gada 12.jūnijam).

Rīgā, 2005.gada 20.decembrī

Lieta Nr.SKK-628

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents	V.Čiževskis,
senatore	V.Eilande,
senators	P.Dzalbe

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar apsūdzētā Jāņa M. kasācijas sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas 2005.gada 20.oktobra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

Jānis M.,(..), ar Valmieras rajona tiesas 2005.gada 14.marta spriedumu atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 253.²panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz septiņiem mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu šim sodam daļēji pievienots neizciestais pamatsods un pilnībā pievienots neizciestais papildsods pēc Valmieras rajona tiesas 2002.gada 22.marta sprieduma, un galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz vienu gadu un septiņiem mēnešiem un policijas kontrole uz trim gadiem.

Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā, Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 20.oktobra lēmumu pirmās instances tiesas spriedumu atstājusi negrozītu.

Par apelācijas instances tiesas lēmumu apsūdzētais Jānis M. iesniedzis kasācijas sūdzību. Jānis M. kasācijas sūdzībā norāda, ka tiesa, nosakot galīgo sodu, nepamatoti no iepriekšējā sprieduma pievienojusi noteikto papildsodu policijas kontroli. Policijas kontroli kā papildsodu viņam nelikumīgi piemērojusi Valmieras rajona tiesa ar 2002.gada 22.marta spriedumu. Noziegumus, par kuru izdarīšanu notiesāts ar šo spriedumu, izdarījis, būdams nepilngadīgs. Tajā laikā Krimināllikuma 65.pants neparedzēja nepilngadīgām personām piemērot papildsodu – policijas kontroli. Lūdz atcelt papildsodu – policijas kontroli, kas piemērots, nosakot galīgo sodu. Bez tam kasācijas sūdzībā norādīts, ka apelācijas instances tiesa nepamatoti nolēmusi piedzīt no viņa izdevumus par aizstāvja sniegto juridisko palīdzību, jo šādu palīdzību neesot lūdzis.

Izskatījis lietas materiālus, apsvēris kasācijas sūdzības motīvus, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka ir pamats daļēji apmierināt kasācijas sūdzību. Krimināllietu departaments groza apelācijas instances tiesas lēmumu un atceļ pēc spriedumu kopības Jānim M. pievienoto papildsodu – policijas kontroli. Šāda veida papildsods nebija likumīgi piemērots arī ar Valmieras rajona tiesas 2002.gada 22.marta spriedumu, kur Jānis M. notiesāts pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas, 176.panta pirmās daļas un 125.panta pirmās daļas. Uz minēto noziegumu izdarīšanas brīdi apsūdzētais bija nepilngadīgs, un Krimināllikuma 65.pants likuma redakcijā līdz 2003.gada 12.jūnijam neparedzēja šāda soda veida piemērošanu nepilngadīgām personām. Konkrētajā gadījumā Krimināllietu departaments, grozot apelācijas instances tiesas lēmumu, vadās no Kriminālprocesa likuma 1.pantā noteiktajiem kriminālprocesa mērķiem, un konkrēti – par krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulēšanu. Tāpēc, nosakot galīgo sodu konkrētajā lietā, ir iespējams arī nepievienot pēc iepriekšējā sprieduma noteikto papildsodu – policijas kontroli, lai arī iepriekšējais spriedums netiek atcelts vai grozīts.

Noraidāma ir apsūdzētā sūdzība iebildumu daļā par izdevumu piedziņu par aizstāvja sniegto juridisko palīdzību. No lietas materiāliem redzams, ka pirms apelācijas instances tiesas sēdes apsūdzētais izteicis lūgumu nodrošināt viņu ar aizstāvību. Tāpēc tiesas lēmums par izdevumu piedziņu sakarā ar aizstāvja sniegto juridisko palīdzību ir likumīgs un pamatots.

Pamatojoties uz minēto, vadoties no Kriminālprocesa likuma 587.panta, Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 20.oktobra lēmumu grozīt. Atcelt Jānim M. saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu pievienoto papildsodu – policijas kontroli uz trim gadiem.

Lēmums nav pārsūdzams.

Krimināllikuma spēka laikā novērtējums

Likumam, kas atzīst nodarījumu par nesodāmu, ir atpakaļejošs spēks (Krimināllikuma 5.panta otrā daļa).

Rīgā, 2005.gada 20.decembrī

Lieta Nr.SKK-671

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents

P. Dzalbe,

senatori

A.Freibergs, V.Vietnieks

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar Ogres rajona prokurores S.Rulles kasācijas protestu par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 13.oktobra spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Ogres rajona tiesas 2005.gada 30.jūnija spriedumu Albīns V., (..), atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 180.panta otrajā daļā, un sodīts ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu galīgais sods pēc vairākiem spriedumiem noteikts brīvības atņemšana uz diviem gadiem, t.i., daļēji pievienojot sodu, kas neizciests pēc Ogres rajona tiesas 2002.gada 10.oktobra sprieduma.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 13.oktobra spriedumu Ogres rajona tiesas 2005.gada 30.jūnija spriedums atcelts. Albīns V. apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175.panta otrās daļas atzīts par nevainīgu.

Saskaņā ar apsūdzību noziedzīgais nodarījums izdarīts 2003.gada 10.decembrī. Pirmstiesas izmeklēšanā Albīna V. noziedzīgais nodarījums bija kvalificēts pēc Krimināllikuma 175.panta otrās daļas, par ko viņš bija arī nodots tiesai.

Apelācijas instances tiesa lietu izskatīja sakarā ar prokurora protestu par noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju pirmās instances tiesas spriedumā.

Par apelācijas instances tiesas spriedumu Ogres rajona prokurore S.Rulle iesniegusi kasācijas protestu, kurā lūdza atcelt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 13.oktobra spriedumu un nosūtīt lietu jaunai iztiesāšanai.

Kasācijas protestā prokurore norāda, ka apelācijas instances tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 5.panta otro daļu, 23.panta piekto daļu, 180.pantu (2003.gada 18.decembra redakcijā), kvalificējot noziedzīgo nodarījumu. Apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā 2004.gada 15.janvāra likuma "Grozījumi Krimināllikumā" pārejas noteikumu 1.punkta noteikumus. Līdz ar to pārkāptas Kriminālprocesa

likuma 574.panta 1. un 2.punkta prasības. Apelācijas instances tiesa spriedumā atzinusi, ka ar mobilā telefona nolauptišanu cietušajam Uldim K. radies reāls materiālais zaudējums Ls 25 apmērā, un līdz ar to apsūdzētais Albīns V. 2003.gada 10.decembrī izdarījis zādzību nelielā apmērā. Krimināllikuma 5.panta pirmajā daļā teikts, ka nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bija spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā. Noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā spēkā bija Krimināllikuma 180.panta otrā daļa (2002.gada 25.aprīļa likuma redakcijā), kurā noteikta kriminālatbildība par zādzību nelielā apmērā, ja tā izdarīta atkārtoti. Savukārt Krimināllikuma 181.pantā (2002.gada 25.aprīļa likuma redakcijā) teikts, ka šā likuma 175., 177., 179. un 180.pantā par atkārtotu atzīstams noziedzīgs nodarījums, ja to izdarījusi persona, kura jau agrāk izdarījusi kādu no šajos pantos vai šā likuma 176., 178., 224.pantā vai 228.panta trešajā daļā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem. Ar Ogres rajona tiesas 2002.gada 10.oktobra spriedumu Albīns V. bija notiesāts pēc Krimināllikuma 175.panta otrās daļas. Līdz ar to Albīna V. darbības par 2003.gada 10.decembrī izdarīto zādzību nelielā apmērā bija jākvalificē pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas (2002.gada 25.aprīļa likuma redakcijā). Apelācijas instances tiesa, attaisnojot Albīnu V. pēc Krimināllikuma 180.panta, vadījies no Krimināllikuma 180.panta 2003.gada 18.decembra likuma redakcijā, kas nebija spēkā noziedzīga nodarījuma izdarīšanas laikā un tā piemērošanas laikā 2005.gada 13.oktobrī. Krimināllikuma 5.panta otrajā daļā noteikts, ka likumam, kas atzīst nodarījumu par nesodāmu, mīkstina sodu vai ir citādi labvēlīgs personai, ja vien attiecīgajā likumā nav noteikts citādi, ir atpakaļejošs spēks. 2004.gada 15.janvāra likuma "Grozījumi Krimināllikumā" pārejas noteikumu 1.punktā teikts: "Izbeigt pirmstiesas izmeklēšanas iestāžu un tiesu lietvedībā esošās krimināllietas par noziedzīgiem nodarījumiem, kas kvalificēti pēc Krimināllikuma 180.panta (1998.gada 17.jūnija redakcijā) un 180.panta pirmās daļas (2002.gada 25.aprīļa redakcijā)". Minētais likums neattiecas uz personām, kuras izdarījušas Krimināllikuma 180.panta otrajā daļā paredzētos noziedzīgos nodarījumus (likuma 2002.gada 25.aprīļa redakcijā), un līdz ar to nebija pamata krimināllietas izbeigšanai pret Albīnu V.

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka prokurores protests ir jānoraida, bet apelācijas instances tiesas spriedums jāatstāj negrozīts.

Krimināllikuma 180.pants likuma 2003.gada 30.decembra redakcijā vispār neparedzēja kriminālatbildību par zādzību nelielā apmērā, ja to izdarījusi persona, kura agrāk notiesāta pēc Krimināllikuma 175.panta otrās daļas. Saskaņā ar Krimināllikuma

5.panta otro daļu likumam, kas atzīst nodarījumu par nesodāmu, ir atpakaļejošs spēks. 2003.gada 18.decembra likumā "Grozījumi Krimināllikumā" nebija norādes par krimināllikuma atpakaļejošā spēka neattiecināšanu uz nodarījumiem, kas izdarīti pirms likuma spēkā stāšanās. 2004.gada 15.janvāra likuma "Grozījumi Krimināllikumā" pārejas noteikumi nosaka šī likuma piemērošanas kārtību, nevis krimināllikuma spēku laikā.

Līdz ar to apelācijas instances tiesas spriedums ir tiesisks, bet prokurores kasācijas protestā izteiktais viedoklis par krimināllikuma spēku laikā ir nepareizs.

Vadoties pēc Kriminālprocesa likuma 585., 587.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 13.oktobra spriedumu atstāt negrozītu, bet Ogres rajona prokurores S.Rulles kasācijas protestu noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Krimināllikuma 59.panta trešās daļas piemērošanas noteikumi

*Atbildību pastiprinoši un vainīgo personu negatīvi raksturojoši apstākļi
izslēdz apsūdzētā atbrīvošanu no soda (Krimināllikuma 59.panta trešā
daļa).*

Rīgā, 2005.gada 30.decembrī

Lieta Nr.SKK-700

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Kriminālietu
departaments šādā sastāvā:

referente senatore
senatori

V.Eilande,
A.Freibergs, V.Vietnieks

izskatīja rakstveida procesā kriminālietu sakarā ar Kurzemes
tiesas apgabala prokuratūras prokurores I.Radkevičas iesniegto
kasācijas protestu par Kurzemes apgabaltiesas Kriminālietu tiesas
kolēģijas 2005.gada 14.novembra spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Saldus rajona tiesas 2005.gada 26.septembra spriedumu
Ainārs M.,(..), notiesāts pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas ar
brīvības atņemšanu uz vienu gadu. Saskaņā ar Krimināllikuma
51.pantu daļēji pievienots neizciestais sods pēc Saldus rajona tiesas
2004.gada 11.jūnija sprieduma, galīgais sods noteikts brīvības
atņemšana uz vienu gadu un vienu mēnesi.

Ar Kurzemes apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas
2005.gada 14.novembra spriedumu pirmās instances tiesas
spriedums atcelts. Ainārs M. atzīts par vainīgu un sodīts pēc
Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas ar naudas sodu divu minimālo
mēnešalgu jeb Ls 160 apmērā. Saskaņā ar Krimināllikuma 59.panta
trešo daļu Ainārs M. no piespriedē soda atbrīvots.

Ainārs M. atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās
daļas par to, ka neizciesta soda laikā, būdams alkoholisko dzērienu
iespaidā, SIA "Saldus autobusu parks" piederošās degvielas uzpildes
stacijas teritorijā, sperot ar kājām un sitot ar rokām, nosita no
stabiņiem piecus apgaismes kupolus, trīs gabalus no tiem sasizdams
un padarīdams nederīgus, nodarīdams SIA "Saldus autobusu parks"
materiālos zaudējumus Ls 12 kopvērtībā.

Iesniegtajā kasācijas protestā prokurore lūdz atcelt Kurzemes
apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas 2005.gada 14.novembra
spriedumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances
tiesā citā sastāvā.

Prokurore norāda, ka apelācijas instances tiesas spriedums daļā
par sodu esot nepamatots sakarā ar būtisku Krimināllikuma normu
pārkāpumu. Apelācijas instances tiesa spriedumā neesot piemērojusi
Krimināllikuma 55.panta desmito daļu un izpildījusi tajā izteikto
nosacījumu, ka gadījumā, ja nosacīti notiesātais pārbaudes laikā
izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, viņam piespriests sods ir
izpildāms. Tiesa neesot ņēmusi vērā arī Krimināllikuma 55.panta otro
daļas nosacījumus.

Bez tam apelācijas instances tiesa esot nepamatoti piemērojusi
Krimināllikuma 59.panta trešo daļu un Aināru M. atbrīvojusi no
piespriedē soda, tādējādi neievērodama Krimināllikuma 46.pantā
noteiktos soda noteikšanas vispārīgos principus, ka, nosakot sodu, ir
jāņem vērā arī apsūdzētā personība. Krimināllikuma 59.panta trešo
daļu likumdevējs esot izteicis pieļāvuma, nevis obligāta nosacījuma
formā. Atbrīvojot no soda vai nē, katrā konkrētā gadījumā ir jāizlemj,
izvērtējot visus apstākļus. Turklāt spriedumā tiesa esot norādījusi uz
diviem atbildību pastiprinošiem apstākļiem, kā arī vairākiem viņa
personu negatīvi raksturojošiem faktiem, neesot ņēmusi vērā, ka
apsūdzētais gada laikā vairākkārt saukts pie administratīvās atbildības
un administratīvos sodus nav nomaksājis, ka ir psihoneiroloģiskā
kabineta uzskaitē, līdz pilngadībai bijis nepilngadīgo lietu inspekcijas
uzskaitē. Bez tam ar Saldus rajona tiesas 2005.gada 26.septembra
spriedumu jau bijis konstatēts, ka uz pirmās instances tiesas dienu
tika lemts jautājums par kriminālvajāšanas uzsākšanu pēc
Krimināllikuma 231.panta otrās daļas pret Aināru M. par jaunu epizodi,
par kuru viņš jau 2005.gada 14.novembrī Saldus rajona tiesā
notiesāts, un šis spriedums nav pārsūdzēts.

Apsvēris prokurores kasācijas protesta motīvus un pārbaudījis
lietas materiālus, Senāta Kriminālietu departaments konstatē, ka
protests apmierināms šādu iemeslu dēļ:

no apelācijas instances tiesas sprieduma redzams, ka tā ir
konstatējusi vairākus apsūdzēto Aināru M. negatīvi raksturojošus
apstākļus: ka mazāk smags noziegums izdarīts neizciestā soda laikā
atbildību pastiprinošos apstākļos (alkohola ietekmē, un pastāvot
noziedzīgā nodarījuma recidīvam), ka viņš regulāri pārkāpj
sabiedrisko kārtību, par ko ir vairākkārt saukts pie administratīvās
atbildības, lieto alkoholu. Apelācijas instances tiesas spriedumā
konstatētajam, ka apsūdzētajam divus mēnešus ir pastāvīgs darbs un
ka viņš nav izdarījis likumpārkāpumus, nav apstiprinājuma lietas
materiālos.

Līdz ar to prokurore pamatoti protestā norāda uz Krimināllikuma
46.panta nosacījumu neievērošanu.

Pašas apelācijas instances tiesas konstatētie fakti ir pretrunā ar izdarīto secinājumu par to, ka nav vajadzības apsūdzētajam likt izciet piespriesto sodu. Tas vien, ka nodarījuma rezultātā radītā kaitējuma apjoms ir neliels, pastāvot visiem iepriekšminētajiem tiesas spriedumā konstatētajiem apstākļiem, nevar būt par pamatu personas atbrīvošanai no soda.

Bez tam tiesa ir apsūdzētajam sodu piespriedusi, bet atbrīvojusi no tā izciešanas, atsaucoties uz Krimināllikuma 59.panta trešo daļu, kas paredz iespēju atbrīvot no soda, nevis no piesprietā soda izciešanas. Iespēju atbrīvot no soda izciešanas paredz Krimināllikuma 59.panta pirmā, piektā un sestā daļa.

Ņemot vērā iepriekšminēto, vadoties no Kriminālprocesa likuma 585. un 587.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 14.novembra spriedumu atcelt daļā par sodu un šai daļā lietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai tai pašai tiesai citā tiesas sastāvā.

Lēmums nav pārsūdzams.

II daļa. Lēmumi Latvijas kriminālkodeksa un Krimināllikuma Sevišķās daļas piemērošanas jautājumos

Suņu un kaķu turēšanas noteikumi

Kvalificējot nodarījumu pēc Krimināllikuma 230.¹panta, jāņem vērā Ministru kabineta noteikumi par suņu un kaķu turēšanu (Ministru kabineta 1995.gada 3.oktobra noteikumu Nr.291 "Suņu un kaķu turēšanas noteikumi " 5.5. un 5.6.punkts).

Rīgā, 2005.gada 4.janvārī

Lieta Nr.SKK-J-2

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators P.Gruziņš,
senatori V.Eilande, V.Čiževskis,
 piedaloties prokuroram E.Kalnmeijeram,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar prokurora protestu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 32.A nodaļas kārtībā par notiesāto Ninu B. un

k o n s t a t ē j a :

ar Alūksnes rajona tiesas 2004.gada 10.maija spriedumu Nina B.,(..), agrāk nesodīta, notiesāta pēc Krimināllikuma 230.¹panta pirmās daļas ar naudas sodu minimālās mēnešalgas – Ls 80 apmērā.

Nina B. notiesāta par to, ka 2004.gada 27.februārī plkst.18.00, pārkāpjot Latvijas Republikas Ministru kabineta 1995.gada 3.oktobra noteikumu Nr.291 "Suņu un kaķu turēšanas noteikumi" 5.5. un 5.6.apakšpunkta prasības, t.i., izvedusi pastaigā savu suni Džeri un neuzlikusi tam uzpurni, viņa pieļāvusi dzīvnieka uzbrukšanu cilvēkam, jo suns Alūksnē, Jāņkalna ielas mājas (..) kāpņu telpā iekodis labās kājas augšstilbā nepilngadīgajai Baibai L., un tādējādi nodarīti cietušajai viegli miesas bojājumi un sabojātas Baibai L. džinsu bikses Ls 12 vērtībā.

Spriedums nav ticis ne pārsūdzēts, ne protestēts. Tas stājies spēkā un ir izpildīts.

Par minēto tiesas spriedumu Ģenerālprokuratūras Krimināl-tiesiskā departamenta virsprokurors iesniedzis protestu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 32.A nodaļas kārtībā. Protestā norādīts, ka rajona tiesas spriedums ir nelikumīgs, jo taisīts, piemērojot tādu Krimināllikuma panta normu, kādu nevajadzējis piemērot, jo

nodarījumā neesot noziedzīga nodarījuma sastāva. Tādējādi ir izdarīts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.panta 2.punktā norādītais Krimināllikuma pārkāpums, kas savukārt ir Latvijas kriminālprocesa kodeksa 393.³panta 3.punktā norādītais protesta par spēkā esošo tiesas spriedumu iesniegšanas pamats.

Protestā uzsvērts, ka Krimināllikuma 230.¹panta pirmā daļa pēc savas uzbūves ir blanketa norma, t.i., lai izdarītu norādīto noziedzīgo nodarījumu, ir jāpārkāpj citā spēkā esošā normatīvā aktā noteikti uzvedības vai rīcības noteikumi vai tādas aizliegumi.

Kā redzams no 2004.gada 23.marta lēmuma par personas saukšanu pie kriminālatbildības un 2004.gada 10.maija sprieduma, Ņina B. saukta pie kriminālatbildības un notiesāta par Latvijas Republikas Ministru kabineta 1995.gada 10.marta (pareizi jābūt 1995.gada 3.oktobra) noteikumu Nr.291 "Suņu un kaķu turēšanas noteikumi" 5.5. un 5.6.apakšpunkta pārkāpumu, kas izraisījis Krimināllikuma 230.¹ panta pirmajā daļā paredzētās sekas.

Prokurors uzskata, ka Ņina B. saukta pie kriminālatbildības un notiesāta nelikumīgi, jo viņas darbībās neesot Krimināllikuma 230.¹panta pirmajā daļā norādītā noziedzīgā nodarījuma sastāva, tā kā Latvijas Republikas Ministru kabineta 1995.gada 3.oktobra "Suņu un kaķu turēšanas noteikumi" Nr.291 saskaņā ar 1999.gada 9.decembra Dzīvnieku aizsardzības likumu zaudējuši savu spēku ar 2000.gada 1.janvāri.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris prokurora protesta motīvus, noklausījies prokurora E.Kalnmeijera viedokli, kurš uztur protestu un lūdz Alūksnes rajona tiesas 2004.gada 10.maija spriedumu atcelt un lietu izbeigt, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka protests ir noraidāms kā nepamatots šādu apsvērumu dēļ.

1995.gada 3.oktobrī Ministru kabinets saskaņā ar Ministru kabineta iekārtas likuma 14.panta 3.punktu izdevis noteikumus Nr.291 "Suņu un kaķu turēšanas noteikumi".

1999.gada 9.decembrī Saeima pieņēmusi Dzīvnieku aizsardzības likumu, kurš stājās spēkā 2000.gada 1.janvārī. Likuma 10.pantā noteiktas Ministru kabineta tiesības izdot noteikumus dzīvnieku aizsardzības jomā. Savukārt Dzīvnieku aizsardzības likuma pārejas noteikumu 3.punkta 1.apakšpunktā, pamatojoties uz likuma 10.panta 2.punktu (2003.gada 6.februāra likuma redakcija) noteikts, ka Ministru kabinets līdz 2003.gada 1.jūlijam apstiprina mājas (istabas) dzīvnieka īpašnieka un turētāja tiesības un pienākumus.

Dzīvnieku aizsardzības likuma 5.panta otrās daļas 3.apakšpunktā dzīvnieka īpašniekam uzlikts pienākums nodrošināt, lai dzīvnieks netraucētu un neapdraudētu cilvēkus vai citus dzīvniekus. "Suņu un kaķu turēšanas noteikumu" Nr.291 5.5. un 5.6.punktā noteikts, ka

īpašnieka pienākums ir nepieļaut dzīvnieka uzbrukšanas iespējamību cilvēkiem un izvest suņus pastaigā tikai līdz 1,5 m garā pavadā un ar uzliktu uzpurni.

Kriminālatbildība par dzīvnieku turēšanas noteikumu pārkāpšanu tika ieviesta vēlāk – ar 2002.gada 25.aprīļa likumu, kas stājās spēkā no 2002.gada 23.maija.

Krimināllikuma 230.¹pants paredz atbildību par dzīvnieku turēšanas noteikumu pārkāpšanu, ja tās rezultātā cietušajam nodarīts viegls vai vidēja smaguma miesas bojājumus, kā arī, ja nodarīts smags miesas bojājums vai izraisīta cilvēka nāve.

"Suņu un kaķu lietošanas noteikumu" izdošanas brīdī – 1995.gada 3.oktobrī – Saeima nebija pieņēmusi likumu, kas regulētu mājas dzīvnieku turēšanu.

Pieņemot Dzīvnieku aizsardzības likumu 1999.gada 9.decembrī, Saeima nav atcēlusi vai atzinusi, ka nav tiesiski Ministru kabineta noteikumi Nr.291 "Suņu un kaķu turēšanas noteikumi". Tas nav darīts arī turpmākajos Dzīvnieku aizsardzības likuma grozījumos 2001.gada 6.decembrī, 2003.gada 6.februārī, 2003.gada 8.jūlijā.

2001.gada 31.jūlijā Ministru kabinets ar noteikumiem Nr.349 "Grozījumi Ministru kabineta 1995.gada 3.oktobra noteikumos Nr.291 "Suņu un kaķu turēšanas noteikumi"" papildināja "Suņu un kaķu lietošanas noteikumus" ar 6.5.apakšpunktu, aizliedzot turēt, vairot un ievest valstī noteiktas šķirnes suņus.

Latvijas Republikas Satversmes tiesa ar 2002.gada 20.maija spriedumu "Par Ministru kabineta 2001.gada 31.jūlija noteikumu Nr.349 "Grozījumi Ministru kabineta 1995.gada 3.oktobra noteikumos Nr.291 "Suņu un kaķu turēšanas noteikumi" atbilstību Satversmes 105.pantam un Ministru kabineta iekārtas likuma 14.panta 3.punktam" atzinusi, ka noteikumi Nr.349 ir neatbilstoši Satversmei un nav spēkā no sprieduma publicēšanas dienas, bet nav atzinusi, ka līdz ar Dzīvnieku aizsardzības likuma pieņemšanu noteikumi Nr.291 nebūtu spēkā vai ka tie neatbilstu Satversmei.

Lai gan Ministru kabinets atbilstoši Dzīvnieku aizsardzības likuma pārejas noteikumu 3.punktam līdz 2003.gada 1.jūlijam vēl arvien nav apstiprinājis mājas dzīvnieka īpašnieka un turētāja tiesības un pienākumus, Senāts uzskata, ka praksē piemērojami "Suņu un kaķu turēšanas noteikumi" Nr.291 tiktāl, ciktāl tie nav pretrunā Dzīvnieku aizsardzības likumam un šie noteikumi nav atcelti.

Bez tam Senāts atzīmē, ka Krimināllikuma 230.¹panta dispozīcijā minētais jēdziens "dzīvnieku turēšanas noteikumi" ir plašāks nekā prokuratūras protestā minētais "Ministru kabineta noteikumi". Pēc Senāta ieskata, vārds "noteikumi" ietver sevī arī jēdzienu "likums".

Tādējādi Senāta Krimināllietu departaments nonāk pie secinājuma, ka Alūksnes rajona tiesa 2004.gada 10.maijā ir pieņēmusi pamatotu un likumīgu spriedumu, atzīdama, ka Ņinas B. darbībās ir Krimināllikuma 230.¹ panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvs, bet prokurora protests noraidāms.

Pamatojoties uz iepriekšminēto un vadoties no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 393.¹⁰, 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Alūksnes rajona tiesas 2004.gada 10.maija spriedumu Ņinas B. apsūdzībā pēc Krimināllikuma 230.¹panta pirmās daļas atstāt negrozītu, bet prokurora protestu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 32.A nodaļas kārtībā – bez apmierinājuma.

Lēmums nav pārsūdzams.

Amatpersonas jēdziens krimināltiesiskā nozīmē

Par amatpersonām uzskatāmas personas, kas pastāvīgi vai uz laiku pilda varas pārstāvju funkcijas, kā arī valsts vai sabiedriskajās iestādēs, organizācijās vai uzņēmumos pastāvīgi vai uz laiku ieņem amatus, saistītus ar organizatorisku un rīkotāja vai administratīvu un saimniecisku pienākumu pildīšanu, vai kas minētajās iestādēs, organizācijās un uzņēmumos pilda šādus pienākumus pēc speciālas pilnvaras (Latvijas kriminālkodeksa 162.panta trešā daļa).

Rīgā, 2005.gada 18.janvārī

Lieta Nr.SKK-3

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore	V. Eilande,
senatori	V.Čiževskis un A.Freibergs,
piepaloties prokurorei	M.Usānei,
aizstāvim	R.Bušam,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamā Aināra L. aizstāvja Rinalda Buša kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 3.novembra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 1998.gada 13.jūlija spriedumu Ainārs L., (..), agrāk nesodīts, atzīts par vainīgu Latvijas kriminālkodeksa 162.panta pirmajā daļā, 15.panta otrajā daļā, 17.panta piektajā daļā un 165.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un sodīts: pēc Latvijas kriminālkodeksa 162.panta pirmās daļas ar naudas sodu 30 minimālo mēnešalgu apmērā, kas ir Ls 1140, pēc Latvijas kriminālkodeksa 15.panta otrās daļas, 17.panta piektās daļas un 165.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem. Saskaņā ar Latvijas kriminālkodeksa 38.panta pirmo daļu galīgais sods Aināram L. noteikts pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, pilnīgi saskaitot noteiktos sodus, piemērojot Latvijas kriminālkodeksa 42.pantu – naudas sods 30 minimālo mēnešalgu apmērā, tas ir, Ls 1140 apmērā, un brīvības atņemšana uz trim gadiem nosacīti, ar pārbaudes laiku uz trim gadiem.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2000.gada 10.aprīļa spriedumu Ainārs L. apsūdzībā pēc Latvijas kriminālkodeksa 162.panta pirmās daļas, 15.panta otrās daļas, 17.panta piektās daļas un 165.panta pirmās daļas atzīts par nevainīgu un attaisnots.

Ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2000.gada 20.jūnija lēmumu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2000.gada 10.aprīļa spriedums daļā par Aināra L. attaisnošanu apsūdzībā pēc Latvijas kriminālkodeksa 162.panta pirmās daļas atcelts un šajā daļa lieta nodota jaunai izskatīšanai apelācijas kārtībā.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Ainārs L. atzīts par vainīgu un notiesāts pēc Latvijas kriminālkodeksa 162.panta pirmās daļas par to, ka viņš ļaunprātīgi izmantoja amatpersonas dienesta stāvokli pretēji dienesta interesēm mantkārīgā nolūkā un personiskas ieinteresētības dēļ, nodarot būtisku kaitējumu valsts un sabiedriskajām interesēm, kā arī pilsoņu tiesībām un interesēm, ko aizsargā likums, šādos apstākļos:

Ainārs L. laikā no 1996.gada 1.septembra līdz 1997.gada 29.oktobrim, pamatojoties uz darba līgumu, kas noslēgts ar valsts pārvaldes institūciju – Pilsonības un imigrācijas departamentu (PID), un PID direktora pavēļu pamata par darba līgumu pagarināšanu, ieņēmis PID Juridiskās nodaļas vadītāja vietnieka amatu. Šis amats bijis saistīts ar organizatorisku un rīkotāja pienākumu pildīšanu – Juridiskās nodaļas darba organizēšanu un vadīšanu nodaļas vadītāja prombūtnes laikā, darba uzdevumu došanu un sadali starp nodaļas darbiniekiem, nodaļas darbinieku sagatavoto analīžu (uzziņu) vizēšanu.

Pilnvarojums pildīt kā PID Juridiskās nodaļas vadītāja vietniekam organizatoriskus un rīkotāja pienākumus Aināram L. bijis noteikts ar īpašu PID direktora pavēli Juridiskās nodaļas vadītāja prombūtnes laikā, savukārt nodaļas vadītāja pilnvaras vadīt Juridiskās nodaļas darbu bijušas noteiktas ar PID Juridiskās nodaļas nolikumu, kas apstiprināts ar PID direktora pavēli Nr.1037-k.

PID Juridiskās nodaļas vadītāja arī mutiski pilnvarojusi Aināru L. dot uzdevumus nodaļas darbiniekiem nodaļai adresēto iesniegumu, vēstuļu un citu dokumentu izskatīšanai, ko Ainārs L. arī labprātīgi pildījis.

Vienlaikus Ainārs L., būdams SIA "Offerents" direktors, nodarbojies ar uzņēmējdarbību, sniedzot personām juridiska rakstura maksas pakalpojumus, to vidū par šo personu pārstāvību PID, tas ir, sagatavojot un iesniedzot iesniegumus un sūdzības PID.

Ainārs L., zinot, ka Mirosļavs V. kā atvaļināta PSRS Bruņoto spēku militārpersona ir saņēmis no ASV atlīdzību (dzīvokli) par izbraukšanu no Latvijas uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs – Krievijā, kas ir apstākļi, lai Mirosļavam V. saskaņā ar likuma "Par ārvalstnieku un bezvalstnieku iecelšanu un uzturēšanos Latvijas Republikā" 32.panta 12.punkta noteikumiem neizsniegtu uzturēšanas atļauju Latvijas Republikā, mantkārīgā nolūkā 1997.gada 7.–8.oktobrī vienojies ar

Mirosļavu V. par PID imigrācijas nodaļas 1997.gada 30.septembra lēmuma, ar kuru Mirosļavam V. atteikts izsniegt termiņu uzturēšanās atļauju Latvijas Republikā, pārsūdzēšanai nepieciešamo dokumentu sagatavošanu un iesniegšanu PID direktoram. Par to viņš pieprasījis no Mirosļava V. atlīdzību 1700 ASV dolāru apmērā.

Lai panāktu Mirosļavam V. labvēlīga lēmuma pieņemšanu, Ainārs L. sastādījis un Mirosļava V. vārdā parakstījis ar 1997.gada 9.oktobri datētu PID adresētu iesniegumu, kurā norādījis patiesībai neatbilstošus faktus: to, ka Mirosļavs V. ir Latvijā reģistrētās SIA "Helsija" Ļvovas filiāles vadītājs, ka viņš pēc demobilizācijas no PSRS Bruņotajiem spēkiem ir izbraucis no Latvijas uz Ukrainu. Ainārs L. iesniegumā nav norādījis faktu, ka Mirosļavs V. saņēmis ASV kompensāciju par izbraukšanu no Latvijas uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs.

Ainārs L. sastādījis iesniegumu SIA "Helsija" prezidenta I.Kalviņa vārdā, tajā minot analogus faktus, kuru Aināra L. klātbūtnē 1997.gada 9.–10.oktobrī I.Kalviņa vietā parakstījis un SIA "Helsija" zīmogu uzlicis Mirosļavs V.

Abus iesniegumus Ainārs L. 1997.gada 10.oktobrī iesniedzis PID kancelejā, kur tie reģistrēti.

Rīkojoties nelikumīgi, tas ir, pārkāpjot ieņemamā amata kompetenci – noteikt PID adresēta iesnieguma virzību un rīkojoties pretrunā ar 1995.gada 13.jūnija MK Administratīvo aktu procesa noteikumu 42.2. un 42.4.punktu, Ainārs L. ar uzrakstu uz iesnieguma novirzījis to izskatīšanai Juridiskajai nodaļai un tālāk ar savu rezolūciju nodevis izskatīšanai šīs nodaļas darbiniekam R.Kalniņam.

Pirms tam Ainārs L., izmantojot savas dienesta pilnvaras, 1997.gada 11.jūlijā un 9.oktobrī saņēmis no PID arhīva Mirosļava V. personas lietu Nr.31694 un tīši, izmantojot dienesta stāvokli pretēji dienesta interesēm, izņēmis no lietas un turējis savā dzīves vietā Rīgā, Kurzemes ielā (..) četras Krievijas vēstniecības izdotās izziņas par Mirosļavam V. sniegto ārvalsts kompensāciju par izbraukšanu uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs un uz to pamata Mirosļavam V. izsniegtās pagaidu uzturēšanās atļaujas, kā arī Mirosļava V. 1997.gada 6.janvāra iesniegumu līdz pat šo dokumentu izņemšanai kratīšanas laikā 1997.gada 29.oktobrī.

Turot dzīvesvietā šos dokumentus, kas bijis pierādījums Mirosļava V. lietā viņam nelabvēlīga administratīvā akta pieņemšanai par termiņuzturēšanās atļaujas izsniegšanu, Ainārs L. darbojies pretēji dienesta interesēm pārvaldes procesā, jo Mirosļava V. lietas izskatīšanas gaitā PID citi darbinieki nav varējuši konstatēt faktus un izvērtēt lietas apstākļus likumīga lēmuma pieņemšanai šajā lietā.

Šo darbību rezultāts bijis tāds, ka 1997.gada 14.oktobrī Juridiskās nodaļas jurists eksperts R.Kalniņš, izskatot Mirosļava V. lietu un iegūstot faktus no nepilnīgās Mirosļava V. personas lietas

Nr.31694, sagatavojis vēstules projektu PID direktora I.Zītara vārdā PID Jūrmalas pilsētas nodaļai, kas saturējusi likuma prasībām neatbilstošu lēmumu izsniegt Miroslavam V. termiņuzturēšanās atļauju Latvijas Republikā uz vienu gadu.

Ainārs L. kā lietas izskatīšanas vadītājs saskaņā ar PID direktora 1997.gada 19.marta pavēli Nr.38 apstiprināto instrukciju "Par lietu izskatīšanas kārtību un darbinieku atlīdzības noteikšanu" vizējis R.Kalniņa sagatavotās vēstules projektu un tā izteicis savu piekrišanu tās saturam. Tādā veidā viņš pārstāvējis PID Miroslava V. lietas izskatīšanas gaitā, ko viņam nav bijušas tiesības darīt saskaņā ar Administratīvo aktu procesa noteikumu 42., 42.2. un 42.4.punktu.

Pēc tam 1997.gada 29.oktobrī Ainārs L., iepriekš vienojoties, saties ar Miroslavu V. un aizbraucis uz PID Jūrmalas pilsētas nodaļu, kur Miroslavs V. nodevis savu Ukrainas Republikas ārzemju pasi uzturēšanās atļaujas ielīmēšanai tajā. Pēc tam abi iegājuši kafejnīcā, kur Ainārs L. saņēmis no Miroslava V. samaksu par sniegto pakalpojumu uzturēšanās atļaujas saņemšanai 1700 ASV dolāru apmērā.

Ar savām prettiesiskajām darbībām, pārkāpdams administratīvo aktu izdošanas noteikumus, Ainārs L. aiz personiskas ieinteresētības un mantkārīgā nolūkā panācis pēc satura prettiesiska administratīvā akta izdošanu, kas nodarījis būtisku kaitējumu valsts interesēm ārvalstnieku un bezvalstnieku iecelšanas un uzturēšanās kontroles realizēšanā.

Bez tam 1997.gada maija sākumā, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā datumā, pie Aināra L. kā PID darbinieka griezies Konstantīns M., jo saskaņā ar tiesas spriedumu ziņas par viņa un viņa ģimeni bija jāiekļauj Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistrā. Lai izpildītu tiesas spriedumu, PID Vidzemes priekšpilsētas nodaļas darbinieki pieprasījuši no PID centrālās institūcijas amatpersonas skaidrojumu par Konstantīna M. un viņa ģimenes locekļu ierašanās laiku Latvijā. Ainārs L. piedāvājis uzrakstīt Konstantīna M. vārdā iesniegumu PID vadībai, kas viņam nav bijis jādara saskaņā ar amata pienākumiem.

1997.gada 6.maijā Ainārs L. izņēmis no PID arhīva Konstantīna M. personīgo lietu, Konstantīna M. vārdā uzrakstījis PID Juridiskajai nodaļai adresētu iesniegumu un, pārkāpjot Administratīvo aktu procesa noteikumu 42., 42.2. un 42.4.punktu, pieņēmis savā lietvedībā.

1997.gada 12.maijā Konstantīns M. ieradies PID Juridiskajā nodaļā, parakstījis Aināra L. sastādīto iesniegumu un vēlējies pats to iesniegt, bet Ainārs L. nolūkā saņemt atlīdzību par iesnieguma sastādīšanu paskaidrojis Konstantīnam M., ka vēlamo rezultātu sasniegšanai, tas ir, tiesas sprieduma izpildīšanai atbilstoši Konstantīna M. interesēm, iesniegums PID tālāk jāvirza pašam

Aināram L., mudinot Konstantīnu M. dot kādu materiālu labumu atlīdzības veidā PID Imigrācijas daļas amatpersonai, lai tā pieņemtu Konstantīna M. interesēm labvēlīgu lēmumu. Faktiski Ainārs L. vēlējies saņemt no Konstantīna M. atlīdzību par iesnieguma sastādīšanu Konstantīna M. vārdā. Konstantīns M. nekādu materiālu labumu atlīdzības veidā nevienai no PID amatpersonām nav iedevis. Pats Ainārs L. sagatavojis Konstantīna M. lietas analīzi (uzziņu) un PID Vidzemes priekšpilsētas nodaļai adresētu vēstuli Nr.5/6-M-77, kurā noteica Konstantīna M. un viņa ģimenes locekļu ierašanās laiku Latvijā, kas apmierināja Konstantīna M. intereses. Analogu vēstuli Ainārs L. sagatavojis arī Konstantīnam M. Abas vēstules 1997.gada 26.maijā parakstījis PID direktora vietnieks, bet tiesājamais tās nav nodevis izsūtīšanai adresātiem, jo tie vēstules no PID nav saņēmuši. Tās izņemtas no Aināra L. diplomāta 1997.gada 29.oktobrī.

Aināra L. prettiesisko darbību rezultātā ticis nodarīts būtisks kaitējums Konstantīna M. tiesībām un interesēm, ko aizsargā likums.

Bez tam Ainārs L. ļaunprātīgi izmantojis savu dienesta stāvokli arī 1997.gada maijā, kad izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā pie viņa kā PID darbinieka griezusies Jūlija Z., kura 1996.gadā bija atteikusies no Krievijas pilsonības, tādēļ viņu nevarēja atzīt par Latvijas Republikas nepilsoni un izsniegt viņai Latvijas Republikas nepilsoņa pasi.

Ainārs L. vienojies ar Jūliju Z. par 1997.gada 22.aprīļa PID direktora vietnieka atteikuma izsniegt viņai Latvijas Republikas nepilsoņa pasi pārsūdzēšanu, kas nav ietilpis Aināra L. dienesta pienākumos.

Nolūkā saņemt atlīdzību par sūdzības sastādīšanu, ja sūdzības izskatīšanas rezultātā tiktu pieņemts viņas interesēm atbilstošs lēmums, Ainārs L. Jūlijas Z. vārdā sastādījis sūdzību par amatpersonas prettiesisku rīcību, kas datēta ar 1997.gada 19.maiju un bijusi adresēta PID Juridiskajai nodaļai. Tas bijis pretrunā ar Latvijas civilprocesa kodeksa 239.²panta noteikumiem, bet bijis nepieciešams, lai varētu pieņemt Jūlijas Z. interesēm atbilstošu lēmumu. Turklāt Ainārs L. pats izpildījis uz Jūlijas Z. sūdzības viņas parakstu.

Izlietojot tīši savu dienesta stāvokli pretēji dienesta interesēm, tas ir, darbodamies pretrunā Administratīvo aktu procesa noteikumu 42., 42.2.punktam, Ainārs L. veicis Jūlijas Z. lietas apstākļu analīzi un norādījis apzināti nepatiesas ziņas, proti, ka Jūlijai Z. Latvijas Republikas nepilsoņa pase nepieciešama, lai viņa varētu izceļot no Latvijas Republikas. Viņš konstatējis, ka viņai izsniedzama Latvijas Republikas nepilsoņa pase, sagatavojis atbildes projektu Jūlijai Z. un PID direktora rīkojuma projektu Nr.343, ar kuru PID Vidzemes priekšpilsētas nodaļai uzdots izsniegt Jūlijai Z. Latvijas Republikas

nepilsoņa pasi. Tā Ainārs L. panācis nelikumīga lēmuma pieņemšanu šajā lietā, kas apmierinājis Jūlijas Z. intereses un līdz ar to arī Aināra L. personiskās intereses šajā lietā. Šo rīkojumu parakstījis PID direktora vietnieks J.Dombrovskis, pirms tam nepārbaudījis Aināra L. sastādīto dokumentu projektu atbilstību likuma "Par to bijušās PSRS pilsoņu statusu, kuriem nav Latvijas vai citas valsts pilsonības" prasībām, bet paļaudamies uz Aināra L. kompetenci un zināšanām.

PID Vidzemes priekšpilsētas nodaļas darbinieki PID direktora vietnieka rīkojumu neizpildīja, un tas atcelts ar 1997.gada 16.jūnija PID direktora rīkojumu.

Bez tam 1997.gadā, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā datumā, Ainārs L. no izmeklēšanā nenoskaidrotas personas uzzinājis, ka Ruslans O. vēlas saņemt uzturēšanās atļauju Latvijas Republikā. Ainārs L. saņēmis no SIA "Ofereints" dalībnieka A.Gvozdeviča Ruslana O. PŠRS iekšzemes pases Nr.XXVI 5KT-573527 kopiju ar ledzīvotāju reģistra atzīmi par Ruslanam O. piešķirto personas kodu, divas pirmuzskaites veidlapas par Ruslanu O. ar diviem dažādiem personas kodiem un A. R. dzimšanas apliecības kopiju, kurā kā bērna tēvs bija norādīts Ruslans O.

Personiskas ieinteresētības dēļ Ainārs L. tīši izmantojis savu dienesta stāvokli pretēji dienesta interesēm. Tā kā Ruslans O. nebija uzrakstījis iesniegumu, lai viņam tiktu izsniegta uzturēšanās atļauja, Ainārs L. izņēmis no PID arhīva Ruslana O. personas lietu Nr.11785, pats sastādījis iesniegumu viņa vārdā un licis to rokrakstā pārrakstīt S.T. (tagad L.), pievienojis A. R. dzimšanas apliecību un 1997.gada 6.oktobrī iesniedzis minētos dokumentus PID kancelejā.

Turklāt Aināram L. bijis zināms, ka Ruslanam O. 1994.gada 29.aprīlī izdots izbraukšanas rīkojums, kas ir likuma "Par ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā" 35.panta 5.punktā noteiktais apstākļi, kad personai neizsniedz uzturēšanās atļauju. Ainārs L., pārkāpjot savu kompetenci, un pretrunā ar Administratīvo aktu procesa noteikumu 32., 42., 42.4.punkta noteikumiem uzdevis izskatīt lietu R.Kalniņam, izdarot dienesta atzīmi uz iesnieguma, lai panāktu savām personiskajām interesēm atbilstoša lēmuma pieņemšanu Ruslana O. lietā.

Ruslana O. lietai nav tikuši pievienoti ar Ministru padomes 1993.gada 19.maija lēmumu Nr.253 apstiprinātajā Nolikumā par termiņuzturēšanās atļaujas un pastāvīgās uzturēšanās atļaujas izsniegšanas kārtību 4. un 6.punktā minētie dokumenti.

Neraugoties uz to, ka iesniegumiem nav bijuši pievienoti Ministru kabineta noteiktie dokumenti, kā to noteicis likuma "Par ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā" 30.pants, R.Kalniņš sagatavojis lietas apstākļu uzziņu, atbildes projektu Ruslanam O. un vēstules projektu PID Kurzemes rajona

nodaļai, kurā norādīts, ka PID ir atcēlis 1994.gada 29.aprīļa izbraukšanas rīkojumu Ruslanam O. un ir nolemts izsniegt viņam termiņuzturēšanās atļauju uz 6 mēnešiem.

Aināra L. prettiesisko darbību dēļ PID direktora vietnieks, neiepazinies ar arhīva lietas materiāliem un uzticēdamies PID darbinieka secinājumu pamatotībai un likumībai, parakstījis nelikumīgu administratīvo aktu – rīkojumu, kas nosūtīts izpildei PID Kurzemes rajona nodaļai.

Uzturēšanās atļauja Ruslanam O. netika izsniegta, jo viņš nav ieradies PID nodaļā tās saņemšanai.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 3.novembra lēmumu Rīgas Centra rajona tiesas 1998.gada 13.jūlija spriedums daļā par Aināru L. notiesāšanu pēc Latvijas kriminālkodeksa 162.panta pirmās daļas atstāts negrozīts. No sprieduma izslēgta norāde par noteiktā naudas soda samaksas kārtību un termiņu. No sprieduma izslēgts arī konstatējums, ka būtisks kaitējums nodarīts sabiedriskajām interesēm un pilsoņu tiesībām, ko aizsargā likums, kā arī, ka Ainārs L. nav ievērojis 1995.gada 13.jūnija Ministru kabineta Administratīvo aktu procesa noteikumus.

Iesnietajā kasācijas sūdzībā Aināru L. aizstāvis lūdz atcelt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 3.novembra lēmumu un izbeigt krimināllietu, attaisnojot Aināru L.

Tiesājamā aizstāvis uzskata, ka tiesa nepareizi kvalificējusi Aināru L. inkriminēto noziedzīgo nodarījumu pēc Latvijas kriminālkodeksa 162.panta pirmās daļas, kā arī norāda, ka, pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 18., 19., 19¹., 47., 49., 51., 52., 98., 243., 289., 299., 304. un 313.pantā noteikto, tiesa būtiski pārkāpusi krimināllikumu un kriminālprocesa likumu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450. un 451.panta pirmās daļas izpratnē, kas kopumā ietekmējis likumīga, pamatota un taisnīga sprieduma taisīšanu. Minētie pārkāpumi katrs pats par sevi izraisot sprieduma atcelšanu. Aizstāvis norāda, ka Ainārs L. nebija atzīstams par valsts amatpersonu un ka viņam nebija aizliegts savienot darbu PID Juridiskajā nodaļā ar uzņēmējdarbību SIA "Offerents". Tiesājamam Aināram L., pildot darba pienākumus PID, nebija pienākums pieņemt lēmumus, ne darba instrukcijas, ne darba līgumus, uz kura pamata viņš strādājis. Paša Aināru L. kompetence vispār nebijusi noteikta, viņam kā PID Juridiskās nodaļas vadītāja vietniekam nebija amata apraksta. Bez tam tiesājamais nebija to valsts amatpersonu sarakstā, kurām bija nepieciešams iesniegt deklarāciju Valsts ieņēmumu dienestā.

Ievērojot iepriekšminēto, aizstāvis uzskata, ka tiesājamais Ainārs L. nav atzīstams par noziedzīgā nodarījuma subjektu Latvijas kriminālkodeksa 162.panta pirmās daļas izpratnē. Arī speciālais likums "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"

gan nu jau spēku zaudējušais Korupcijas novēršanas likums nosakot to, kādos gadījumos persona ir uzskatāma par valsts amatpersonu. Šajos normatīvajos aktos sniegtais jēdziena "valsts amatpersona" skaidrojums liecinot, ka Ainārs L. nav un nebija atzīstams par valsts amatpersonu, un līdz ar to netiek konstatēts Krimināllikumā paredzēto visu objektīvo un subjektīvo pazīmju kopums. Tieši šie normatīvie akti dodot jēdziena "valsts amatpersona" skaidrojumu.

Kasācijas sūdzībā aizstāvis arī norāda, ka ir izdarīts kriminālprocesa likuma būtisks pārkāpums. Notiesājošajā spriedumā pretēji Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta otrās daļas nosacījumiem lietas apstākļu noskaidrošanai izmantoti tādi pierādījumi, kas netika pārbaudīti un novērtēti kriminālprocesa likuma noteiktajā kārtībā. Apelācijas instances tiesas secinājumi šajā daļā neatbilstot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 304., 313.panta prasībām, un notiesājošs spriedums balstoties uz pieņēmumiem. Krimināllieta netikusi izskatīta tādā objektīvā tiesā, kad pierādīšanas pienākums ir apsūdzētajam, bet tiesājamam nav jāpierāda savs nevainīgums, kad notiesājoša sprieduma pamatā tiek izmantoti tiesas sēdē pārbaudīti pierādījumi un kad visas šaubas par vainu, kuras nav iespējams novērst, jāvērtē par labu tiesājamam.

Apelācijas instances tiesa savā spriedumā neesot argumentējusi, kādēļ tā piedod ticamību vieniem, bet netic citiem lietā esošajiem pierādījumiem (piemēram, PID vadības Valsts ieņēmumu dienestam iesniegtais saraksts, kur nefigurēja Aināra L. vārds un uzvārds; fakts, ka Valsts ieņēmumu dienests netika sūtījis nekādus paziņojumus viņam saistībā par to, ka viņš nav iesniedzis deklarāciju u.c. apstākļi).

Spriedumā izteiktie secinājumi esot pretrunīgi, kas nav pieļaujams. Pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.¹panta prasības, radušās šaubas nav tikušas vērtētas par labu notiesātajam.

Noklausījies tiesājamā Aināra L. aizstāvi un tiesājamo, kuri lūdza kasācijas sūdzību apmierināt, prokurores viedokli, ka apelācijas tiesas spriedums atstājams negrozīts, apsvēris kasācijas sūdzības motīvus un pārbaudījis lietas materiālus, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka kasācijas sūdzības apmierināšanai nav pamata.

Jau Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2000.gada 20.jūnija lēmumā šajā pašā jautājumā par to, bija vai nebija Ainārs L. valsts amatpersona, veicot tās noziedzīgās darbības, kurās viņš atzīts par vainīgu, norādīts uz vairākiem apstākļiem, kas dod pamatu viņu atzīt par amatpersonu.

Senāta Krimināllietu departaments piekrīt 2000.gada 20.jūnija lēmuma motīviem un, apsvēris šajā kasācijas sūdzībā minētos motīvus, konstatē, ka Ainārs L. par amatpersonu atzīts pamatoti un likumīgi.

Tiesa atzinusi par pierādītu, un to nav apstrīdējis arī pats tiesājamais, ka viņš ir veicis PID juridiskās nodaļas vadītāja vietnieka pienākumus, bet nodaļas vadītāja prombūtnē arī vadītāja pienākumus. Tieši šo pienākumu pildīšanas laikā viņš ar savu rezolūciju izskatīšanai nodaļas darbiniekam R.Kalniņam nodevis Miroslava V. iesniegumu, bet pats izņēmis no lietas svarīgus dokumentus, kuriem bija būtiska nozīme jautājuma izlemšanā. Pēc materiāla izskatīšanas tiesājamais vizējis R.Kalniņa sagatavotās vēstules projektu, jo šāds pienākums viņam bija uzlikts saskaņā ar PID direktora pavēli.

Līdzīgi Ainārs L. rīkojies arī Ruslana O. iesnieguma izskatīšanas gadījumā.

Tas, ka PID tajā laikā nebija izstrādāts Juridiskās nodaļas vadītāja vietnieka pienākumu apraksts atsevišķa dokumenta veidā, pats par sevi vien neatņēma Aināram L. tās tiesības un pienākumus, kurus viņš reāli veica un kuri viņam bija uzticēti vai nu ar pavēlēm vai citā veidā. Tāpat izšķiroša nozīme jautājuma izlemšanā nevar būt tam, ka PID nebija viņa amatu iekļāvis to amatu sarakstā, kuriem jāiesniedz amatpersonas deklarācijas nodokļu inspekcijā.

Amatpersonas kritēriji krimināltiesiskā nozīmē doti Latvijas kriminālkodeksa 162.panta trešajā daļā, nevis citos likumos. Un noteicošie ir tieši šie kritēriji. Tur nav minēta tāda amatpersonas pazīme kā pienākums iesniegt deklarāciju.

Norādot uz Latvijas kriminālprocesa kodeksa 304.un 313.panta prasību neievērošanu, kasācijas sūdzībā nav minēts neviens konkrēts pierādījums, kas attiecas uz apstrīdēto faktu par Aināru L. kā amatpersonu un kurš apelācijas tiesas lēmumā nebūtu vērtēts.

Tiesa pārbaudījusi visus pierādījumus un vērtējusi tos kopumā. Tiesai nav radušās šaubas par to, ka Ainārs L. noziedzīgo nodarījumu izdarījis, būdams valsts amatpersona, tāpēc nav pamata atzīt, ka pieļauts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19. un 19.¹panta pārkāpums.

Pārējo deviņu kasācijas sūdzībā minēto Latvijas kriminālprocesa kodeksa pantu pārkāpums tajā vispār netiek nekādā veidā pamatots.

Ņemot vērā iepriekš minēto, saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.pantu Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt negrozītu, bet kasācijas sūdzību – bez apmierinājuma.

Lēmums nav pārsūdzams.

Krimināllietas ierosināšanas pēc Krimināllikuma 297.panta pamatojums

Krimināllikuma 297.pantā paredzētā kriminālatbildība par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu iestājas tad, ja kāda persona uzdodas par konkrētu citu tiesājamo personu, patiesībā nebūdamā šīs tiesājama (Krimināllikuma 297.pants).

Rīgā, 2005.gada 18.janvārī

Lieta Nr.SKK-7

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Kriminālietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore V.Eilande,
senatori V.Čiževskis,
A.Freibergs,

piepaloties prokurorei I.Harjo,
aizstāvim A.Vaznim,

izskatīja atklātā tiesas sēdē kriminālietu sakarā ar tiesājamā Zigmunda A. kasācijas sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas 2004.gada 23.novembra lēmumu, ar kuru pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts, un V.K. blakussūdzību par tajā pašā datumā pieņemto lēmumu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 257.panta kārtībā un

k o n s t a t ē j a :

ar Gulbenes rajona tiesas 2003.gada 20.maija spriedumu Zigmunds A.,(..), agrāk sodīts Gulbenes rajona tiesā 2000.gada 14.novembrī pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu nosacīti, ar pārbaudes laiku uz diviem gadiem, notiesāts pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas un sodīts ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu galīgais sods pēc spriedumu kopības noteikts, noteiktajam sodam daļēji pieskaitot neizciesto sodu pēc Gulbenes rajona tiesas 2004.gada 14.novembra sprieduma – brīvības atņemšana uz vienu gadu un trim mēnešiem.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Zigmunds A. atzīts par vainīgu un notiesāts pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas par tīšu svešas mantas sabojāšanu, kas izdarīta šādos apstākļos:

2002.gada 23.septembrī Zigmunds A. ap plkst. 21.30, atrazdamies Litenes pagastā pie mājas (..), aiz dusmām uz cietušo Otto V. ar asu priekšmetu tīši sadūra tur novietotajai cietušajam piederošajai automašīnai "VAZ 2108" četras riepas, nodarot cietušajam materiālos zaudējumus par Ls 65.

Ar Vidzemes apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas 2004.gada 23.novembra lēmumu pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

Bez tam Vidzemes apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģija 2004.gada 23.novembrī pieņēmusi lēmumu saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 257.pantu par krimināllietas ierosināšanu pret V.K. apsūdzībā pēc Krimināllikuma 297.panta par nepatiesu uzdošanos par tiesājamo.

Iesniegtajā kasācijas sūdzībā tiesājamais Zigmunds A. lūdz atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un nosūtīt lietu pirmstiesas izmeklēšanai vai jaunai iztiesāšanai, norādīdams, ka tiesa, lemjot par iespēju pabeigt tiesas izmeklēšanu bez liecinieku D.L., I.Z. un V.K. nopratināšanas, neuzklausīja aizstāvības viedokli. Tiesa pieņēmusi lēmumu par viņu liecību nolasīšanu, bet attiecībā par I.Z. uzaicināšanu aizstāvības lūgumu noraidījusi pretēji savai sākotnējai pozīcijai par viņas nopratināšanas nepieciešamību. Tiesa nepamatoti motivējusi lēmumu par liecību nolasīšanu ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 285.panta pirmās daļas 4.punktu, jo neesot pastāvējuši šajā likuma normā paredzētie apstākļi.

Tiesājamais norāda, ka tiesa pārkāpusi arī Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta nosacījumus, kur noteikts pienākums pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izmeklēt lietas apstākļus un atbilstoši objektīvajai patiesībai noskaidrot noziedzīga nodarījuma un citus apstākļus, kam ir nozīme pareizā krimināllietas izlemšanā. Krimināllietai esot pievienots Gulbenes rajona policijas pārvaldē iesniegtais V.K. iesniegums, kurā viņš atzinis sevi par vainīgu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, sīki aprakstot nodarījuma izdarīšanas apstākļus. Iesniegumā norādītie apstākļi netikuši pārbaudīti ne pirmstiesas izmeklēšanas iestādēs, ne arī apelācijas instances tiesā. Tiesājamais uzsver, ka Latvijas kriminālprocesa kodekss uzliek par pienākumu jebkuru iesniegumu pārbaudīt pilnīgi un vispusīgi, neskatoties uz to, vai procesa virzītājs tic tā saturam vai netic.

Tiesājamais uzskata, ka ir notiesāts nepamatoti un ir pieļauts rupjš Latvijas kriminālprocesa kodeksa pārkāpums, kas var novest pie nevainīga cilvēka notiesāšanas.

Par Latvijas kriminālprocesa kodeksa 257.panta kārtībā pieņemto lēmumu V. K. iesniedzis blakussūdzību, kurā lūdz to atcelt. V.K. norāda, ka riepas cietušā mašīnai sadūris viņš, tiesai sniedzis patiesas liecības. Viņa liecību patiesumu varot apstiprināt liecinieki I.Z., D.M. un citi cilvēki, kuru uzvārdus pašlaik nenosauc. Zigmundu A. līdz tiesas dienai vispār nepazinis.

Noklausījies tiesājamo un viņa aizstāvi, kuri lūdza apmierināt kasācijas sūdzību, prokurores viedokli, ka abi apelācijas tiesas lēmumi atstājami negrozīti, apsvēris sūdzību motīvus un pārbaudījis lietas

materiālus, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka kasācijas sūdzība noraidāma.

Liecinieki G.K., S.S., D.L. un cietušais Otto V. ir sīki pratināti pirmās instances tiesas sēdē par visiem apstākļiem, kam nozīme lietā.

Cietušais Otto V. un liecinieks G.K. nopratināti arī apelācijas instances tiesas sēdē.

Tā kā saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 442.panta nosacījumiem atkārtota pirmās instances tiesā nopratināto cietušo un liecinieku pratināšana nav nepieciešama, bet liecinieks V.K. tika nopratināts pirmajā apelācijas instances tiesas sēdē, tiesa pamatoti nav apmierinājusi aizstāvības lūgumu par šo personu atkārtotu aicināšanu uz pēdējo tiesas sēdi.

Pamatots un motivēts ir tiesas lēmums arī par to, ka lietas izmeklēšanu var pabeigt, nenopratinot liecinieci I.Z.

Tiesa ir pārbaudījusi visus pierādījumus, kam nozīme lietā, un devusi tiem kopumā savu motivētu vērtējumu. Tiesai nav radušās šaubas par tiesājamā vainu, bet pierādījumu pārvērtēšana nav kasācijas instances tiesas kompetencē saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas nosacījumiem.

Ņemot vērā iepriekšminēto, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka tiesājamā kasācijas sūdzības apmierināšanai nav pamata.

Vienlaikus Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka apelācijas instances tiesa nepamatoti ierosinājusi krimināllietu pret V.K. pēc Krimināllikuma 297.panta, jo viņa rīcība nesatur šajā pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu.

Krimināllikuma 297.pantā paredzētā kriminālatbildība par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu iestājas tad, ja kāda persona uzdodas par kādu konkrētu citu tiesājamo personu, patiesībā nebūdamā šis tiesājams.

Līdz ar to Latvijas kriminālprocesa kodeksa 257.panta kārtībā pieņemtais lēmums par krimināllietas ierosināšanu pēc Krimināllikuma 297.panta pret V. K. atceļams.

Ņemot vērā iepriekšminēto, saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.pantu Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas lēmumu, ar kuru pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts, atstāt bez grozījumiem, bet kasācijas sūdzību bez apmierinājuma.

Lēmumu, kurš pieņemts Latvijas kriminālprocesa 257.panta kārtībā par krimināllietas ierosināšanu pret V.K. pēc Krimināllikuma 297.panta, atcelt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Krimināllikuma 275.panta pirmās daļas piemērošanas pamatotība

Personas rīcībā nav Krimināllikuma 275.panta pirmajā daļā paredzētā nozieguma sastāva, ja persona nav viltojusi tādu dokumentu, kas piešķir tiesības vai atbrīvo no pienākumiem (Krimināllikuma 275.panta pirmā daļa).

Rīgā, 2005.gada 25.janvārī

Lieta Nr.SKK-30

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore V.Eilande,
senatori A.Kazārova, V.Čiževskis,
piedaloties prokurorei I.Ščepavičutei,
zvērinātam advokātam E.Dimantam,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā apsūdzēts Mārtiņš D., un

k o n s t a t ē j a :

Mārtiņš D.,(..), agrāk nesodīts, ar Limbažu rajona tiesas 2004.gada 13. augusta spriedumu atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 275.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz sešiem mēnešiem.

Apsūdzībā pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas, 175.panta otrās daļas Mārtiņš D. atzīts par nevainīgu un tiesā attaisnots.

Lietā vēl ir notiesāts Mārtiņš G., par kuru tiesas lēmums nav pārsūdzēts un nav protestēts.

Ar Limbažu rajona tiesas spriedumu Mārtiņš D. atzīts par vainīgu un notiesāts par dokumenta, kas piešķir tiesības, viltošanu, kā arī viltota dokumenta izmantošanu.

2003.gada 5.maijā Mārtiņš D., uzzinājis no Mārtiņa G., ka viņu – Mārtiņa G. – Limbažu rajonā Liepupes pagastā pie Tūjas zādzības mēģinājuma izdarīšanas laikā aizturējuši policijas darbinieki, un pēc Mārtiņa G. lūguma pagādāt dokumentus par to, ka Mārtiņam G. ir tiesības rīkoties ar malku kā ar savu, nolūkā panākt Mārtiņa G. atbrīvošanu no policijas uz pašam piederoša datora izgatavojis kokmateriālu pirkšanas līguma veidlapu, un zinādam, ka līgumā ierakstāmā informācija neatbilst patiesībai, palūdzis paziņam E. K. ar savu roku ierakstīt veidlapā, ka 2003.gada 3.maijā E. K. ir Limbažu rajona Tūjā pārdevis Mārtiņam G. 50 kubikmetrus malkas par 175 latiem, un šo Edija K. aizpildīto līgumu – nolūkā radīt pārliecību, ka Mārtiņš G. malku ir nevis zadzis, bet godīgi nopircis – uzrādījis

Limbažu rajona policijas darbiniekiem, kā rezultātā Mārtiņš G. no policijas tika atbrīvots.

Šādas Mārtiņa D. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 275.panta pirmās daļas.

Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā, Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2004.gada 2.decembra lēmumu pirmās instances tiesas spriedumu atstājusi negrozītu.

Par šo lēmumu tiesājamais Mārtiņš D. iesniedzis kasācijas sūdzību. Kasācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa izdarījusi krimināllikuma pārkāpumu, jo piemērots tāds Krimināllikuma pants, kvalificējot noziedzīgo nodarījumu, kuru nevarēja piemērot. Krimināllikuma 275.pants paredz atbildību par tāda dokumenta viltojumu, kurš dod tiesības vai atbrīvo no pienākumiem. Konkrētajā gadījumā sastādītais līgums nevienam nekādas tiesības nedod un no pienākumiem neatbrīvo. Lūdz atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un viņu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 275.panta pirmās daļas attaisnot.

Kasācijas instances tiesas sēdē tiesājamais Mārtiņš D. un viņa aizstāvis zvērināts advokāts E. Dimants uzturēja iesniegto kasācijas sūdzību pilnā apjomā. Prokurore I.Ščepavičute lūdza apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt negrozītu.

Izskatījis lietas materiālus, noklausījies tiesājamā un viņa aizstāvja paskaidrojumus, prokurores viedokli, apsvēris kasācijas sūdzības motīvus, Krimināllietu departaments atzīst, ka kasācijas sūdzība apmierināma un abu instanču tiesu nolēmumi daļā par Mārtiņa D. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 275.panta pirmās daļas atceļami. Krimināllietu departaments uzskata, ka abu instanču tiesas ir izdarījušas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.panta pirmās daļas 2.punktā norādīto pārkāpumu, jo piemērojušas tādu krimināllikuma pantu, kvalificējot Mārtiņa D. darbības, kādu nevarēja piemērot. Krimināllikuma 275.panta pirmajā daļā paredzēta kriminālatbildība par dokumenta, kas piešķir tiesības vai atbrīvo no pienākumiem, viltošanu vai šādu viltotu dokumentu izmantošanu. No lietas materiāliem nav redzams, ka Mārtiņš D. būtu izgatavojis viltotu dokumentu, kurš piešķir tiesības vai atbrīvo no pienākumiem, vai šādu viltotu dokumentu izmantojis. Līgums, par kuru ir runa apsūdzībā un tiesu nolēmumos, nav un nevar būt dokuments Krimināllikuma 275.panta izpratnē. Konkrētajā gadījumā nevar uzskatīt par līgumu, bet gan tikai kā policijas darbiniekus maldinošu informāciju vai paskaidrojumu no E. K., ka E. K. ir it kā pārdevis Mārtiņam G. kokmateriālus. Šāds "līgums" nevienam nekādas tiesības un pienākumus nepiešķir un nevarēja piešķirt, to nevar pat atzīt par līgumu, kas būtu slēgts starp pusēm, jo uz veidlapas sagatavotā teksta ir tikai vienas personas, t.i., E. K. paraksts.

Minēto iemeslu dēļ Krimināllietu departaments atzīst, ka Mārtiņa D. rīcībā nav Krimināllikuma 275.panta pirmajā daļā paredzētā nozieguma sastāva un krimināllieta šajā daļā izbeidzama.

Pamatojoties uz minēto, ievērojot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.pantu, Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un apelācijas instances tiesas lēmumu daļā par Mārtiņa D. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 275.panta pirmās daļas un krimināllietu šajā daļā izbeigt. Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Mantu glabātavas jēdziens

Par mantu glabātavu uzskatāma no apkārtējās vides norobežota vieta vai teritorija, kas paredzēta materiālo vērtību pastāvīgai vai pagaidu glabāšanai (Krimināllikuma 175.panta trešā daļa).

Rīgā, 2005.gada 25.janvārī

Lieta Nr.SKK-38

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Aukstākās tiesas Senāta Kriminālietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore V. Eilande,
senatori A.Kazārova un
V.Čiževskis,

pieņemoties prokuroram A. Andrejevam,

izskatīja atklātā tiesas sēdē kriminālietu sakarā ar tiesājamā Dzintara M. kasācijas sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas 2004.gada 9. decembra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Limbažu rajona tiesas 2004.gada 30. septembra spriedumu Dzintars M., (..), agrāk sodīts 2004.gada 13.maijā Limbažu rajona tiesā pēc Krimināllikuma 179.panta pirmās daļas ar piespiedu darbu uz 80 stundām, atstrādātas 39 stundas; notiesāts pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas ar sešiem mēnešiem brīvības atņemšanas. Saskaņā ar Krimināllikuma 51. un 52.pantu šim sodam daļēji pieskaitīta neizciestā soda daļa pēc 2004.gada 13.maija sprieduma (41 stunda), un galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz sešiem mēnešiem 1dienu.

Pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas atzīti par vainīgiem un notiesāti arī Jānis M., Vladimirs O. un Juris P. ar sešiem mēnešiem brīvības atņemšanas nosacīti, ar pārbaudes laiku uz vienu gadu katrs, par kuriem lēmums nav apstrīdēts kasācijas kārtībā.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Dzintars M. atzīts par vainīgu un notiesāts pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas par to, ka viņš grupā pēc iepriekšējās vienošanās izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupišanu (zādzību), iekļūstot telpā, šādos apstākļos.

2004.gada aprīļa beigās Dzintars M. atkārtoti, būdams iepriekš sodīts pēc Krimināllikuma 179.panta pirmās daļas, kā arī Jānis M., Vladimirs O. un Juris P., iepriekš vienojušies izdarīt metāllūžņu zādzību, ar Jurim P. piederošo traktoru T-40 vakarā ieradās Umurgas pagastā pie netālu no (..) mājām esošās Inai Z. piederošās bijušās cūku fermas nr.2 un, darbojoties kopīgi, pa neaizslēgtām durvīm iekļuva fermā un slepeni, izmantojot to, ka neviens viņus neredz, no

fermas nozaga 0,5 tonnas dažādu metāla izstrādājumu, kurus ar Jura P. vadīto traktoru aizveda projām un nodeva lūžņos, bet ar zādzību Inai Z. nodarīti materiāli zaudējumi Ls 20 apmērā.

Atkārtoti 2004.gada 4.maijā tiesājamie, iepriekš vienojušies izdarīt metāllūžņu zādzību, ar Jurim P. piederošo traktoru T-40 vakarā ieradās Umurgas pagastā pie netālu no (..) mājām esošās Guntim T. piederošās bijušās cūku fermas un, izmantojot to, ka neviens viņus neredz, kopīgi darbojoties, pa neaizslēgtām durvīm iekļuva fermā un no tās nozaga 6 metāla siles 1,5 t kopsvarā, kuras ar Jura P. vadīto traktoru aizveda un nodeva lūžņos, nodarot Guntim T. zaudējumu Ls 70 apmērā.

Ar 2004.gada 9.decembra Vidzemes apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas lēmumu spriedums atstāts negrozīts.

Kasācijas sūdzībā tiesājamais Dzintars M. lūdz pārkvalificēt viņa nodarījumu no Krimināllikuma 175.panta trešās daļas uz 180.panta otro daļu un, ņemot vērā viņa atrašanās laiku apcietinājumā no 2004.gada 30.septembra, noteikt sodu, kas nebūtu saistīts ar turpmāku brīvības atņemšanu.

Dzintars M. uzskata, ka bijušās cūku fermas, kurām nav bijis durvju, bet tikai durvju ailes, nav uzskatāmas par telpām, kas paredzētas mantu novietošanai vai glabāšanai. Viņš vācis metāllūžņus gan teritorijā, gan pussagruvušajās bijušajās fermās, kur tie bijuši bijušo fermu būvelementi, nevis materiālās vērtības, kas tur glabātas. Ieiešanu būvkonstrukcijām nenorobežotā vietā nevarot kvalificēt kā iekļūšanu.

Tiesas sēdē prokurors norādīja, ka sūdzības motīvi jau ir bijuši apsvērti apelācijas instances tiesā. Bez tam prokurors arī norādīja, ka nav nepieciešama kādu šķēršļu pārvarēšana, lai nodarījumu kvalificētu kā zādzības izdarīšanu ar iekļūšanu telpā, glabātavā, pietiekot konstatēt, ka telpas varētu kalpot kā glabātavas.

Noklausījies prokurora viedokli, ka kasācijas sūdzība noraidāma, apsvēris kasācijas sūdzības motīvus un pārbaudījis krimināllietas materiālus, Senāta Kriminālietu departaments konstatē, ka apelācijas instances tiesas lēmums grozāms, pārkvalificējot tiesājamā noziedzīgās darbības.

Senāta Kriminālietu departaments uzskata, ka šajā konkrētajā gadījumā nav pamata atzinumam, ka zādzība izdarīta ar iekļūšanu telpā. No krimināllietas materiāliem ir redzams, ka bijušo cūku fermu ēkas ir ar izsistiem logiem un pat pilnībā izņemtiem logiem un durvīm, vietām arī ar bojātu jumtu.

Par mantu glabātavu uzskatāma no apkārtējās vides norobežota vieta vai teritorija, kas paredzēta materiālo vērtību pastāvīgai vai pagaidu glabāšanai. Šīs ēkas nav tikušas izmantotas kā mantu glabātava. Nozagti faktiski ir dažādi šo būvkonstrukciju elementi. Līdz

ar to Senāta Krimināllietu departaments nevar piekrist apelācijas instances tiesas atzinumam, ka zādzība saistīta ar iekļūšanu telpā Krimināllikuma 175.panta trešās daļas izpratnē.

Tā kā nozagtā vērtība katrā epizodē nepārsniedz vienas minimālās mēnešalgas apmēru, noziedzīgais nodarījums kvalificējams pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas kā atkārtota zādzība nelielā apmērā.

Bez tam Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka no apsūdzības ir izslēdzama norāde, ka Dzintars M. izdarīja zādzību atkārtoti, būdams iepriekš sodīts ar 2004.gada 13.maija spriedumu, jo abas šīs zādzības viņš izdarījis pirms iepriekšējā sprieduma taisīšanas. Viņš arī šādi netika apsūdzēts. Līdz ar to, nosakot galīgo sodu Dzintaram M., tiesa nepamatoti piemērojusi Krimināllikuma 51.panta nosacījumus.

Tā kā Krimināllikuma 51.pants paredz obligātu sodu saskaitīšanu, bet 50.panta piektā daļa arī vieglākā soda ietveršanu smagākajā, un pirmās instances tiesa, nosakot Dzintaram M. reālu brīvības atņemšanas sodu, tieši spriedumā norādījusi, ka Dzintars M. "sodāms ar reālu brīvības atņemšanu, jo viņam ir neizciests iepriekšējais sods", Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka, nosakot galīgo sodu Dzintaram M. saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu piemērojams sodu ietveršanas princips.

Ievērojot to, ka Dzintars M. jau gandrīz četrus mēnešus pavadījis brīvības atņemšanas vietās, Senāta Krimināllietu departaments nonāk pie pārliecības, ka viņš turpmāk likumpārkāpumus neizdarīs, un uzskata, ka viņam piespriesto sodu var noteikt nosacīti.

Ņemot vērā iepriekšminēto un saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.pantu, Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas lēmumu grozīt.

Visu tiesājamo noziedzīgo nodarījumu pārkvalificēt no Krimināllikuma 175.panta trešās daļas uz 180.panta otro daļu.

Jānim M., Vladimiram O. un Jurim P. atstāt tiesas piespriesto sodu.

Dzintaram M. galīgo sodu noteikt saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, vieglāko sodu ietverot smagākajā, seši mēneši brīvības atņemšanas. Piemērot Krimināllikuma 55.pantu un sodu noteikt seši mēneši brīvības atņemšanas nosacīti, ar pārbaudes laiku uz astoņiem mēnešiem.

Dzintaru M. no apcietinājuma atbrīvot.

Pārējā daļā apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Krimināllikuma 269.panta pirmās daļas dispozīcijas tulkojums

Krimināllikuma 269.panta pirmās daļas dispozīcijā minētā nozieguma sastāvu veido ne tikai uzbrukums varas pārstāvim vai citai valsts amatpersonai sakarā ar tās likumisku dienesta darbību, bet arī uzbrukums personai sakarā ar tās līdzdalību noziedzīga vai cita prettiesiska nodarījuma novēršanā vai pārtraukšanā (Krimināllikuma 269.panta pirmā daļa).

Rīgā, 2005.gada 1.februārī

Lieta Nr.SKK-39

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators V.Vietnieks,
senatori A.Freibergs un
V.Čiževskis,

piedaloties prokuroram A.Andrejevam,
 izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar Rēzeknes pilsētas prokuratūras prokurora kasācijas protestu par Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 8.decembra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rēzeknes tiesas 2004.gada 5.oktobra spriedumu Jānis T.,(..), notiesāts pēc Krimināllikuma 270.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz astoņiem mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu.

Apsūdzībā pēc Krimināllikuma 269.panta pirmās daļas Jānis T. attaisnots.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Jānis T. notiesāts par šāda nozieguma izdarīšanu:

2004.gada 8.maijā ap plkst. 02.45 Jānis T., būdams alkohola ietekmē, pretojies apsardzes darbiniekiem Igoram S. un Denisam D.

Jānis T. mēģinājis ienākt atpūtas centrā "Relaks" Rēzeknē, Stacijas ielā 9, kas pieder sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Koniks". Taču SIA "Alfa Drošība" apsardzes darbinieki Igors S. un Deniss D., kuri pildīja centra apsardzes pienākumus, nodrošinot sabiedrisko kārtību, neielaiduši Jāni T. tāpēc, ka viņš bijis tādā alkohola reibuma stāvoklī, kas aizskar cilvēka cieņu. Tādejādi apsardzes darbinieki novērsuši Jāņa T. prettiesisko rīcību, t.i., administratīvo pārkāpumu.

Sakarā ar šādu Igora S. darbību Jāņa T. prettiesiskās rīcības novēršanā Jānis T. paaicinājis Igoru S. iziet no centra, lai parunātu ar viņu. Kad viņi izgājuši ārā, Jānis T. sakarā ar to, ka Igors S. nelaiž viņu atpūtas centrā, uzreiz ar dūri iesitis Igoram S. pa vēderu. Igors S. no sītiena saliecies. Tad Jānis T. vēlreiz iesitis Igoram S. ar roku pa kaklu.

Sitienu rezultātā Jānis T. Igoram S. nodarījis vieglus miesas bojājumus bez īslaicīga veselības traucējuma – asinsizplūdumu uz kakla priekšējās virsmas apakšējā daļā labajā pusē.

Kad pēc tam apsardzes darbinieki Igors S. un Deniss D. aizturējuši un atveduši Jāni T. pie policijas dežūrtelpām dzelzceļa stacijas Rēzekne – 2 ēkā Rēzeknē, Stacijas ielā 7, Jānis T., pretojoties viņiem, pie ieejas dežūrtelpā ar roku atgrūdis Denisu D. un ar elkoni iesitis Igoram S. pa ribām, pēc tam aizbēdzis.

Šādas Jāņa T. darbības pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 270.panta pirmās daļas.

Pirmās instances tiesa, attaisnojot Jāni T. pēc Krimināllikuma 269.panta pirmās daļas, spriedumā norādījusi, ka minētā Krimināllikuma norma paredzot atbildību par uzbrukumu varas pārstāvim vai citai valsts amatpersonai, kā arī uzbrukumu personai sakarā ar tās līdzdalību nozieguma vai cita prettiesiska nodarījuma novēršanā vai pārtraukšanā.

Igors S. un Deniss D. neesot ne varas pārstāvji, ne valsts darbinieki, un viņi līdzdalībā ar varas pārstāvjiem vai citām valsts amatpersonām nevērsušies pret Jāni T.

Ar Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 8.decembra spriedumu pirmās instances tiesas spriedums atstāts bez grozījumiem.

2004.gada 23.decembrī Rēzeknes pilsētas prokuratūras prokurors iesniedzis kasācijas protestu, kurā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un krimināllietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas kārtībā.

Kasācijas protestā norādīts, ka apelācijas instances tiesa, tāpat kā pirmās instances tiesa, nepamatoti attaisnojusi Jāni T. pēc Krimināllikuma 269.panta pirmās daļas.

Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija nepareizi secinājusi, ka, lai uz SIA "Alfa Drošība" darbiniekiem attiektos Krimināllikuma 269.panta pirmās daļas dispozīcijas nosacījumi, tad šīm personām jādarbojas dalībā ar valsts amatpersonām un varas pārstāvjiem, kad pēdējie pilda dienesta pienākumus noziedzīgu nodarījumu novēršanā vai pārtraukšanā.

Bez tam apelācijas instances tiesas lēmumā norādīts, ka pierādījumi apstiprinot faktu, ka Jānis T. nodarījis miesas bojājumus Igoram S., pagrūdis apsardzes darbinieku Denisu D. tad, kad pēdējie, izpildīdami darba pienākumus, neielaiduši Jāni T. atpūtas centrā nepienācīgā apģērba dēļ un sakarā ar viņa atrašanos tādā alkohola reibuma stāvoklī, kas aizskar cilvēka cieņu. Tādēļ šāda rīcība no Jāņa T. puses esot jāuzskata par pretošanos, nevis par uzbrukumu.

Kasācijas protestā norādīts, ka šāds apelācijas instances tiesas lēmums esot nelikumīgs, jo pamatots ar krimināllikuma pārkāpumu.

Kasācijas protestā akcentēts, ka apelācijas instances tiesa paplašināti tulkojusi Krimināllikuma 269.panta pirmās daļas dispozīcijā ietvertu personas līdzdalības jēdzienu noziedzīga vai cita prettiesiska nodarījuma novēršanā vai pārtraukšanā kontekstā ar Krimināllikuma 270.panta pirmās daļas dispozīciju.

No lietas faktiskajiem apstākļiem esot redzams, ka Igors S. uzbrukuma brīdī nenovērsis prettiesisku nodarījumu, tāpēc Jāņa T. darbības, kas izdarītas sakarā ar Igora S. iepriekšējo piedalīšanos Jāņa T. prettiesiska nodarījuma novēršanā, būtu kvalificējamās pēc Krimināllikuma 269.panta pirmās daļas.

Sakarā ar Krimināllikuma 269.panta pirmajā daļā paredzētā nozieguma izdarīšanu Jānis T. ticis nogādāts policijas dežūrdalā, kur, pielietojot vardarbību, pretojies Igoram S. un Denisam D.

Esot šādiem apstākļiem, Jāņa T. nodarījumus apelācijas instances tiesai vajadzējis kvalificēt pēc Krimināllikuma 269.panta pirmās daļas un 270.panta pirmās daļas.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris prokurora kasācijas protesta motīvus, uzklaušījis prokurora A.Andrejeva viedokli, kurš uztur kasācijas protestu pilnā apjomā un lūdz to apmierināt, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka kasācijas protests ir apmierināms – apelācijas instances tiesas lēmums atceļams un krimināllietā nododama jaunai izskatīšanai tai pašai apelācijas instances tiesai citā sastāvā šādu apsvērumu dēļ:

Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka gan pirmās instances tiesa, gan apelācijas instances tiesa sašaurināti tulkojušas Krimināllikuma 269.panta pirmās daļas dispozīciju, norādot, ka Igors S. un Deniss D. nebijuši ne valsts amatpersonas, ne varas pārstāvji. Bez tam Igors S. un Deniss D. nepiedalījušies kopā ar valsts amatpersonām noziedzīga vai cita prettiesiska nodarījuma novēršanā vai pārtraukšanā, tāpēc viņus nevarot uzskatīt par cietušajiem konkrētajā krimināllietā.

Šādi pirmās un apelācijas instances tiesu secinājumi neatbilst Krimināllikuma 269.panta pirmās daļas dispozīcijas saturam un jēgai, kā arī tiesu praksei analogiskās lietās. No minētās likuma normas satura izriet, ka personas darbības satur Krimināllikuma 269.panta pirmajā daļā paredzēto nozieguma sastāvu, ja tā uzbrukusi jebkurai citai personai sakarā ar viņas līdzdalību noziedzīga vai cita prettiesiska nodarījuma novēršanā vai pārtraukšanā. No konkrētās krimināllietas materiāliem redzams, ka apsardzes darbinieki Igors S. un Deniss D., neielaižot Jāni T., kurš atradies cilvēka cieņu aizskarošā alkohola reibuma stāvoklī, atpūtas centrā, novērsuši Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 171.panta pirmajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

Pirmās instances un apelācijas instances tiesas atzinušas, ka tieši šādas Igora S. rīcības dēļ Jānis T. paaicinājis Igoru S. ārpus atpūtas centra, kur pēdējam, iesitot ar dūri pa vēderu un ar roku pa kaklu, nodarījis vieglus miesas bojājumus bez veselības traucējuma. Tieši šī iemesla dēļ Igors S. un Deniss D. aizturējuši Jāni T., nogādājuši policijas dežūrtelpās, kur Jānis T., pielietojot vardarbību, pretojies viņiem.

No minētā secināms, ka tiesu instances faktiski atzinušas, ka Jānis T. izdarījis uzbrukumu Igoram S. sakarā ar viņa darbībām administratīvā pārkāpuma novēršanā, bet pēc tam, pielietojot vardarbību, pretojies Igoram S. un Denisam D., kuri pārtraukuši Jāņa T. noziedzīgo nodarījumu – uzbrukumu.

Tomēr, neskatoties uz minēto, apelācijas instances tiesa Jāņa T. nodarījumu kvalificējusi tikai pēc Krimināllikuma 270.panta pirmās daļas, tādā veidā taisot pretrunīgu lēmumu.

Esot šādiem apstākļiem, apelācijas instances tiesas lēmumu nevar atzīt par likumīgu, tāpēc tas atceļams un krimināllieta nosūtāma jaunai izskatīšanai tai pašai apelācijas instances tiesai citā tiesas sastāvā.

Pamatojoties uz teikto, vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

prokurora kasācijas protestu apmierināt.

Atcelt Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 8.decembra lēmumu un krimināllieta nodot izskatīšanai tai pašai apelācijas instances tiesai citā tiesas sastāvā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Dokumenta jēdziens Krimināllikuma 275.panta izpratnē

Krimināllikuma 275.pantā paredzēta atbildība tikai par nelikumīgām darbībām ar tādiem dokumentiem, kas piešķir tiesības vai atbrīvo no pienākumiem (Krimināllikuma 275.panta pirmā daļa).

Rīgā, 2005.gada 8.februārī

Lieta Nr.SKK-51

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore
senatori

V.Eilande,
A.Freibergs,
A.Kazārova,

piedaloties prokurorei
 aizstāvim zvērinātam advokātam

I.Harjo,
V.Ločmelim,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamās Nadeždas Ē. kasācijas sūdzību par Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 29.novembra spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Liepājas tiesas 2003.gada 22.oktobra spriedumu Nadežda Ē., (..), agrāk kriminālnesodīta, notiesāta pēc Krimināllikuma 179.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz četriem gadiem, bez mantas konfiskācijas, saskaņā ar Krimināllikuma 44.pantu noteikts papildsods – aizliegts ieņemt administratīvus amatus valsts, pašvaldību, privātajās mācību iestādēs uz četriem gadiem; pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 275.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods Nadeždai Ē. noteikts brīvības atņemšana uz četriem gadiem, bez mantas konfiskācijas. Piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz trīs gadiem, noteikts papildsods – aizliegts ieņemt administratīvus amatus valsts, pašvaldību, privātajās mācību iestādēs uz četriem gadiem. Nadežda Ē. attaisnota apsūdzībā pēc Krimināllikuma 318.panta otrās daļas.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Nadežda Ē. notiesāta par to, ka viņa, būdama valsts amatpersona, ļaunprātīgi izmantojot dienesta stāvokli, mantkārīgā nolūkā, atkārtoti, prettiesiski ieguvusi viņas pārziņā atrodošos svešu mantu. Noziegums izdarīts šādos apstākļos:

strādājot Liepājas 7.vidusskolā, kas ir vispārējā vidējā izglītības iestāde, reģistrēta LR Uzņēmuma reģistrā ar Nr.0000006315 un juridisko adresi Liepājā, Celmu ielā 6, par direktori, laika posmā no 1999.gada 2.septembra līdz 2002.gada 31.augustam un saskaņā ar

Vispārējās izglītības likumu un Liepājas 7.vidusskolas "Vispārējās vidējās izglītības iestādes nolikuma" 41.punktu, darba līgumiem, būdama atbildīga par mācību iestādei iedalīto budžeta līdzekļu izlietojumu, saglabāšanu un kontroli kopumā, būdama valsts amatpersona, ļaunprātīgi izmantojot savu dienesta stāvokli, tīši aiz mantkārīgiem motīviem, lai prettiesiski iegūtu skolas darbinieku algām piešķirtos naudas līdzekļus, izdarījusi tālākminēto.

Nadežda Ē. pēc savas iniciatīvas Liepājas 7.vidusskolā fiktīvi pieņēmusi darbā par pavāri uz likmi J.B. ar 1999.gada 1.septembri, izdodot rīkojumu Nr.124, datētu ar 1999.gada 14.septembri, pēc tam vairākkārt pieņēmusi un pārcēlusi J.B. dažādos amatos un piesavinājusies J.B. izmaksai paredzēto aprēķināto naudu:

1999.gada 22.septembrī izdevusi rīkojumu Nr.136 – pavārei J.B. piestrādāt papildus par laboranti 1999.gadā no 1.septembra līdz 31. decembrim;

1999.gada 25.oktobrī izdevusi rīkojumu Nr.158 – pavāri J. B. atbrīvot no darba ar 1999.gada 25.oktobri, pamatojot to ar viltotu J.B. iesniegumu;

2000.gada 1.augustā izdevusi rīkojumu Nr.292 – pieņemt darbā par laboranti J.B. ar 2000.gada 1.augustu līdz 31.augustam uz līguma, pamatojot rīkojumu ar viltotu J.B. iesniegumu;

2000.gada 1.septembrī izdevusi rīkojumu Nr.3 – pārcelt laboranti J.B. ar 2000.gada 1.septembri uz 0,5 likmi, pamatojot rīkojumu ar viltotu J.B. iesniegumu;

2000.gada 9.oktobrī izdevusi rīkojumu Nr.45 – J.B. pārcelt darbā par dienesta telpu apkopēju ar 2000.gada 2.oktobri pamatvietā uz 1 likmi un piemaksājot par papildu darbu par laboranti 50% no pamatalgas, pamatojot rīkojumu ar viltotu J.B. iesniegumu;

2001.gada 2.martā izdevusi rīkojumu Nr.21 – pārcelt darbā J.B. par pavāri ar 2001.gada 1.janvāri pamatvietā uz 1 likmi un piemaksājot par papildu darbu par laboranti 50% no pamatalgas;

2001.gada 4.septembrī izdevusi rīkojumu Nr.126 noņemt J.B. 50% piemaksu par papildu laborantes darbu.

J.B. saskaņā ar Nadeždas Ē. piedāvājumu faktiski nestrādāja Liepājas 7.vidusskolā, bet viņai izmaksai aprēķināto naudu par laika posmiem 1999.gadā no 1.septembra līdz 25.oktobrim un 2000.gada no 1.augusta līdz novembrim, ieskaitot, prettiesiski ieguvusi Nadežda Ē., bet naudas izmaksas sarakstos par naudas saņemšanu J.B. vietā likusi parakstīties citām personām.

Nadežda Ē. 1999.gadā J.B. vietā naudas izmaksas sarakstos Nr.2305 – alga par septembri Ls 61,57; Nr.2451 – starpizmaksa oktobrī Ls 20; Nr.2537 – alga par oktobri Ls 44,44 par naudas saņemšanu likusi parakstīties I. Z.

2000.gadā J.B. vietā naudas izmaksas sarakstos Nr.2038 – alga par augustu Ls 44,78; Nr.2253 – alga par septembri Ls 21,17; Nr.2116 – starpizmaksa oktobrī Ls 20, Nr.2418 – alga par oktobri Ls 36,44; Nr.2506 avanss novembrī Ls 20; Nr.2507 – starpizmaksa novembrī Ls 34 par naudas saņemšanu likusi parakstīties pirmstiesas izmeklēšanā nenoskaidrotām personām.

2000.gada decembrī maksājumu sarakstā Nr.2783 – avanss decembrī Ls 20 J.B. vietā par naudas saņemšanu parakstījusies pati Nadežda Ē.

1999.gadā J.B. vietā naudas izmaksas sarakstā Nr.2067 – alga par augustu Ls 39,25 un 2000.gadā J.B. vietā naudas izmaksas sarakstos Nr.2601 – alga par novembri Ls 36,56 un Nr.2878 starpizmaksa par naudas saņemšanu parakstījusies L.B.

Tādā veidā Nadežda Ē. prettiesiski ieguvusi J.B. sarakstos paredzēto naudu kopsummā Ls 450,21.

Nadežda Ē. laika posmā no 2000.gada decembra līdz 2001.gada oktobrim prettiesiski ieguvusi J.B. izmaksai aprēķināto naudas summu Ls 614,57, izmantojot J.B. Unikarti. Pavisam kopā Nadežda Ē. prettiesiski ieguvusi no skolas budžetā skolas darbinieku algām paredzētiem līdzekļiem J.B. aprēķināto naudas summu Ls 1064,78.

Nadežda Ē. pēc savas iniciatīvas Liepājas 7.vidusskolā fiktīvi pieņēmusi darbā par dienesta telpu apkopēju G.N., 2001.gadā ar 1.jūniju līdz 29.jūnijam un 2001.gadā ar 2.jūliju līdz 28.jūlijam, G.K. un S.S. atvaļinājuma laikā, izdodot rīkojumu Nr.75, datētu ar 21.jūniju, bet 2001.gada 15.augustā izdevusi rīkojumu Nr.92 – pieņemt darbā G.N. par šefpavāri ar 2001.gada 15.augustu uz 1 likmi, 2001.gada 24.oktobrī, pamatojoties uz viltotu G.N. iesniegumu, izdevusi rīkojumu Nr.179 – par vienreizēja pabalsta piešķiršanu algas apmērā šefpavārei G.N., 2001.gada 23.novembrī, pamatojoties uz viltotu G.N. iesniegumu, izdevusi rīkojumu Nr.211 – par bezalgas atvaļinājuma piešķiršanu G.N. 2001.gadā no 23. līdz 30.novembrim.

2001.gada 30.novembrī, pamatojoties uz viltotu G.N. iesniegumu, izdevusi rīkojumu Nr.218 par G.N. atbrīvošanu no darba ar 2001.gada 30.novembri. G.N. faktiski nestrādāja Liepājas 7.vidusskolā, bet viņai izmaksai aprēķināto darba algu par laika posmu 2001.gadā no 1.jūnija līdz 30.novembrim, kā arī 2001.gada 24.oktobrī piešķirto materiālo pabalstu algas apmērā kopsummā par Ls 300,48 prettiesiski ieguvusi Nadežda Ē. ar Unikarti uz G. N. vārda, t.i., piesavinājās šo naudas summu no skolas budžetā skolas darbinieku algām paredzētajiem līdzekļiem.

Nadežda Ē. ar 2000.gada 24.augustu pieņēmusi darbā uz pilnu slodzi par direktores vietnieci audzināšanas darbā A.A. ar nosacījumu, ka A.A. faktiski strādā uz pusslodzi, bet pusi no algas atdos viņai, Nadeždai Ē., un laika posmā no 2000.gada 24.augusta līdz

2002.gada janvārim, ieskaitot, A.A. faktiski veikusi direktores vietnieces audzināšanas darba pienākumus uz pusslodzi un par katru mēnesi Nadeždas Ē. noteikto summu no direktores vietnieces audzināšanas darbā algas personīgi atdevusi Nadeždai Ē. – par laika posmu no 2000.gada 24.augusta līdz 2001.gada jūlijam katru mēnesi Ls 54, par laika posmu 2001.gadā no augusta līdz decembrim katru mēnesi Ls 45, tādā veidā Nadežda Ē. prettiesiski ieguvusi no skolas budžetā skolas darbinieku algām paredzētajiem līdzekļiem Ls 819.

Nadežda Ē. 2001.gada oktobrī ar savas vietnieces L.B. starpniecību Liepājas 7. vidusskolas tehniskiem darbiniekiem R.I. un A.B. likusi uzrakstīt iesniegumus par materiāla pabalsta piešķiršanu, bet saņemto naudu atdot viņai. R.I. un A.B. uzrakstīja prasītos iesniegumus, Nadežda Ē. 2001.gada 24.oktobrī izdevusi rīkojumu Nr.179 – par pabalsta piešķiršanu R.I. un A.B. algas apmērā, t.i., katram Ls 60, pēc pabalstu saņemšanas R.I. un A.B. ar T. I. starpniecību katrs atdevuši Nadeždai Ē. pa Ls 40,90, t.i., naudas summu, ko saņēmusi pēc nodokļu atskaitīšanas, kopsummā Ls 81,80, tādā veidā Nadežda Ē. prettiesiski ieguvusi no skolas budžeta līdzekļiem Ls 81,80.

Nadežda Ē. 2001.gada maijā, izmantojot to, ka 7.vidusskolas medmāsas N.G. un M.J. sakarā ar darba attiecībām atrodas viņas pakļautībā un N.G. un M.J. ieinteresētību pēc kārtējā ikgadējā atvaļinājuma saņemt vēl bezalgas atvaļinājumu, 2001.gada augustā ar nolūku prettiesiski iegūt skolas darbinieku algām paredzēto naudu pamudinājusi M.J. un N.G. oficiāli nenoformēt bezalgas atvaļinājumu, bet naudu par papildu atvaļinājumā pavadīto laiku 2001.gada augustā likusi atdot viņai – Nadeždai Ē., un 2001.gada septembrī Nadežda Ē. ar L.B. starpniecību pieprasījusi medmāsām N.G. un M.J. atdot viņai – Nadeždai Ē. – algu par 2001.gada vasaras mēnešiem, N.G. izpildījusi Nadeždas Ē. prasību un atdevusi viņai kopsummā Ls 99, M.J. atdevusi Nadeždai Ē. Ls 20, tā Nadežda Ē. prettiesiski ieguvusi no skolas budžeta līdzekļiem Ls 119.

Tādā veidā Nadežda Ē., būdama valsts amatpersona, kuras pārziņā bija skolai iedalīto budžeta līdzekļu izlietojums, saglabāšana un kontrole, izmantojot savu dienesta stāvokli, aiz mantkārīgiem motīviem fiktīvi pieņemot darbā personas, piešķirot materiālos pabalstus, prettiesiski ieguvusi naudas līdzekļus no Liepājas 7.vidusskolas budžeta līdzekļiem kopsummā par Ls 2385,06.

Šādas tiesājamās Nadeždas Ē. darbības pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 179.panta otrās daļas.

Bez tam ar pirmās instances tiesas spriedumu Nadežda Ē. notiesāta par to, ka viņa organizējusi dokumentu, kas piešķir tiesības, viltošanu, atkārtoti un mantkārīgā nolūkā. Noziegums izdarīts šādos apstākļos:

Nadežda Ē., būdama Liepājas 7.vidusskolas direktore, aiz mantkārīgiem motīviem nolūkā piesavināties Liepājas 7.vidusskolas naudas līdzekļus laika posmā no 1999.gada septembra līdz 2001.gada novembrim atkārtoti organizējusi dokumentu viltošanu, kuri piešķir tiesības konkrētai personai saņemt noteiktu naudas summu, t.i., J.B. paraksta viltošanu naudas izmaksas sarakstos un J.B., G.N. iesniegumu viltošanu.

1999.gada septembrī Nadežda Ē. organizējusi dokumenta – J.B. iesnieguma par pieņemšanu darbā par pavāri no 1999.gada 1.septembra – viltošanu, uzdodot šo iesniegumu uzrakstīt personai, pret kuru krimināllieta izbeigta daļā.

1999.gada oktobrī Nadežda Ē. atkārtoti organizējusi J.B. paraksta viltošanu naudas izmaksas sarakstā Nr.2305 – alga par septembri Ls 61,57, liekot par naudas saņemšanu J.B. vietā parakstīties personai, pret kuru krimināllieta izbeigta daļā.

1999.gada oktobrī Nadežda Ē. atkārtoti organizējusi J.B. paraksta viltošanu naudas izmaksas sarakstā Nr.2415 – starpizmaksa oktobrī Ls 20, liekot par naudas saņemšanu J.B. vietā parakstīties personai, pret kuru krimināllieta izbeigta daļā.

1999.gada novembrī Nadežda Ē. atkārtoti organizējusi J.B. paraksta viltošanu naudas izmaksas sarakstā Nr.2537 – alga par oktobri Ls 44,44, liekot par naudas saņemšanu J.B. vietā parakstīties personai, pret kuru krimināllieta izbeigta daļā.

2000.gada jūlijā Nadežda Ē. atkārtoti organizējusi dokumenta – J.B. iesnieguma par pieņemšanu darbā par laboranti, datēta ar 2000.gada 31.jūliju – viltošanu, izdodot šo iesniegumu personai, pret kuru krimināllieta izbeigta daļā.

2000.gada augustā Nadežda Ē. atkārtoti organizējusi dokumenta – J.B. iesnieguma par pieņemšanu darbā par laboranti uz 0,5 slodzi no 2000.gada 1.septembra, datēta ar 2000.gada 31.augustu – viltošanu, uzdodot šo iesniegumu uzrakstīt personai, pret kuru krimināllieta izbeigta daļā.

2000.gada septembrī Nadežda Ē. atkārtoti organizējusi J.B. paraksta viltošanu naudas izmaksas sarakstā Nr.2038 – alga par augustu Ls 44,78, liekot par naudas saņemšanu J.B. vietā parakstīties pirmstiesas izmeklēšanas laikā nenoskaidrotai personai.

2000.gada septembrī–oktobrī Nadežda Ē. atkārtoti organizējusi dokumenta – J.B. iesnieguma par pārceļšanu darbā par telpu apkopēju uz slodzi un laboranti uz 0,5 slodzi, datēta ar 2000.gada 2.oktobri – viltošanu, uzdodot šo iesniegumu uzrakstīt pirmstiesas izmeklēšanas laikā nenoskaidrotai personai.

2000.gada oktobrī Nadežda Ē. atkārtoti organizējusi J.B. paraksta viltošanu naudas izmaksas sarakstā Nr.2253 – alga par

septembri Ls 21,17, liekot par naudas saņemšanu J.B. vietā parakstīties pirmstiesas izmeklēšanas laikā nenoskaidrotai personai.

2000.gada novembrī Nadežda Ē. atkārtoti organizējusi J.B. paraksta viltošanu naudas izmaksas sarakstā Nr.2418 – alga par oktobri Ls 36,44, liekot par naudas saņemšanu J.B. vietā parakstīties pirmstiesas izmeklēšanas laikā nenoskaidrotai personai.

2000.gada novembrī Nadežda Ē. atkārtoti organizējusi J.B. paraksta viltošanu naudas izmaksas sarakstā Nr.2506 – avanss novembrī Ls 20, liekot par naudas saņemšanu J.B. vietā parakstīties pirmstiesas izmeklēšanas laikā nenoskaidrotai personai.

2000.gada novembrī Nadežda Ē. atkārtoti organizējusi J.B. paraksta viltošanu naudas izmaksas sarakstā Nr.3507 – starpizmaksa novembrī Ls 34, liekot par naudas saņemšanu J.B. vietā parakstīties pirmstiesas izmeklēšanas laikā nenoskaidrotai personai.

2001.gada novembra beigās Nadežda Ē. atkārtoti organizējusi dokumenta – G.N. iesnieguma par bezalgas atvaļinājuma piešķiršanu, datēta ar 2001.gada 23.novembri, viltošanu, uzdodot šo iesniegumu uzrakstīt personai, pret kuru kriminālieta izbeigta daļā.

2001.gada novembra beigās Nadežda Ē. atkārtoti organizējusi dokumenta – G.N. iesnieguma par atbrīvošanu no darba, datēta ar 2001.gada 30.novembri – viltošanu, uzdodot šo iesniegumu uzrakstīt personai, pret kuru kriminālieta izbeigta daļā.

Šādas tiesājamās Nadeždas Ē. darbības pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 275.panta otrās daļas.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2004.gada 29.novembra spriedumu atcēlusi pirmās instances tiesas spriedumu, atzinusi Nadeždu Ē. par vainīgu noziedzīgu nodarījumu izdalīšanā, kādi ir paredzēti Krimināllikuma 179.panta pirmajā daļā, kā arī Krimināllikuma 20.panta otrajā daļā un 275.panta otrajā daļā.

Pēc Krimināllikuma 179.panta pirmās daļas Nadežda Ē. sodīta ar naudas sodu trīspadsmit minimālo mēnešalgu apmērā, kas naudas izteiksmē ir Ls 1040 (viens tūkstotis četrdesmit latu).

Pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas un 20.panta otrās daļas Nadežda Ē. sodīta ar naudas sodu piecu minimālo mēnešalgu apmērā, kas naudas izteiksmē ir Ls 400 (četri simti latu).

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, vieglāko sodu iekļaujot smagākajā, galīgais sods noteikts naudas sods trīspadsmit minimālo mēnešalgu apmērā, kas naudas izteiksmē ir Ls 1040 (viens tūkstotis četrdesmit latu).

Apsūdzībā pēc Krimināllikuma 318.panta otrās daļas Nadežda Ē. atzīta par nevainīgu un attaisnota. Precizēta piesavinātās naudas summa – Ls 2333,06.

Par šo spriedumu tiesājamā Nadežda Ē. iesniegusi kasācijas sūdzību, lūdzot atcelt spriedumu un lietu izbeigt. Tiesa, izskatot lietu apelācijas instancē, izdarījusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.panta 2.punktā noteikto pārkāpumu, nepareizi kvalificējot viņas darbības pēc Krimināllikuma 179.panta pirmās daļas. Nepareizi interpretēts "Vispārējās izglītības likums", kā arī Liepājas 7.vidusskolas "Vispārējās vidējās izglītības iestādes nolikuma" 41.punkts, uzskatot, ka viņa bijusi vienīgā atbildīgā persona par mācību iestādei iedalīto budžeta līdzekļu izlietojumu, saglabāšanu un kontroli. Tiesa esot nepamatoti konstatējusi viņas kā amatpersonas – budžeta līdzekļu rīkotājas – statusu.

Tiesa esot nepareizi interpretējusi un piemērojusi LR Ministru kabineta 1996.gada 23.aprīļa noteikumus Nr.154 jautājumā par terminu "dokumenti" un "dokumentu juridiskais spēks" piemērošanu fiziskās personas iesniegumam par pieņemšanu darbā, kā arī algu sarakstiem, nepareizi interpretējot arī likumu "Par grāmatvedību" un "Noteikumus par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju", kura konkrētās normas tiesa pat nav norādījusi spriedumā.

Minētais novedis pie nepareiza sprieduma taisīšanas, atzīstot viņu par vainīgu pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 275.panta otrās daļas.

Apelācijas instances tiesa pārkāpusi arī Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta otro daļu un 19.¹panta ceturto daļu, kas ir uzskatāmi par būtiskiem kriminālprocesa normu pārkāpumiem Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta izpratnē.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris tiesājamās Nadeždas Ē. kasācijas sūdzībā minētos motīvus, noklausījies tiesājamās Nadeždas Ē. aizstāvi zvērinātu advokātu I.Ločmeli, kurš uzturēja iesniegto kasācijas sūdzību, un noklausījies prokurores I.Harjo viedokli, ka apelācijas instances tiesas spriedums atstājams negrozīts, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka jāatceļ abu iepriekšējo tiesu instanču spriedumi daļā par Nadeždas Ē. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 275.panta otrās daļas, šajā daļā lietu izbeidzot, bet pārējā daļā apelācijas instances tiesas spriedums jāatstāj bez grozījumiem.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedumā detalizēti izklāstīti un vērtēti pierādījumi Nadeždas Ē. apsūdzībā pēc Krimināllikuma 179.panta pirmās daļas.

Tiesājamās Nadeždas Ē. noziedzīgā nodarījuma objektīvo pusi raksturo viņas darbības, kuru rezultātā viņa ir piesavinājusies viņas pārziņā atrodošos svešu mantu – naudu kopsummā Ls 2333,06.

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka Nadežda Ē. fiktīvi pieņēmusi darbā spriedumā norādītās personas, pārcēlusi tās dažādos amatos, piešķīrusi materiālos pabalstus, kurus piesavinājusies, kā arī izdarījusi citas spriedumā norādītās konkrētās darbības.

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka tikai skolas direktores, konkrēti – Nadeždas Ē., kompetencē ietilpa darbinieku pieņemšana darbā, atbrīvošana no darba, pārceļšana citā amatā, piemaksu noteikšana, kā arī viņai tika uzticēti finanšu līdzekļi, par kuru izlietojumu un sadalījumu viņa bija atbildīga.

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesa, izskatot lietu pēc Krimināllikuma 179.panta pirmās daļas, pilnībā ievērojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 51.panta prasības.

Apelācijas instances tiesas spriedumā izteiktie secinājumi par tiesājamās Nadeždas Ē. vainu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 179.panta pirmās daļas ir pietiekami motivēti, atbilst lietas faktiskajiem apstākļiem, pamatoti uz tiesas sēdē pārbaudītajiem un novērtētajiem pierādījumiem, kas iegūti, pietiekami pilnīgi izmeklējot lietas apstākļus.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka šajā daļā tiesas spriedums nav pretrunīgs, tas atbilst Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299., 300., 304., 313.panta prasībām gan pēc formas, gan arī pēc satura.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka kasācijas sūdzībā izteiktā norāde par to, ka tiesa būtu pieļāvusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.panta 2.punkta pārkāpumu, ir nepamatota. Sūdzībā nav norādīts, pēc kāda konkrēti Krimināllikuma panta būtu kvalificējamas iepriekšminētās Nadeždas Ē. darbības.

Apelācijas instances tiesa pamatoti konstatējusi, ka Nadeždas Ē. darbības ir visas Krimināllikuma 179.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes.

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka tas apstāklis, ka civilprasības izskatīšana par prasības apmēriem ir nodota civiltiesāšanas kārtībā Liepājas tiesai, nekādā mērā neietekmē apelācijas instances tiesas sprieduma likumību un pamatotību.

Pēc Krimināllikuma 179.panta pirmās daļas Nadeždai Ē. noteiktais sods atbilst visiem Krimināllikuma 35., 46.panta nosacījumiem.

Vienlaikus Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apmierināma ir kasācijas sūdzība daļā par Nadeždas Ē. nepamatotu notiesāšanu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 275.panta otrās daļas.

Krimināllikuma 275.panta dispozīcijā ir tieša norāde uz konkrēta noziedzīga nodarījuma priekšmetu, līdz ar to, kvalificējot tiesājamā darbības pēc Krimināllikuma 275.panta, ir jākonstatē, ka vainīgais vērsies tieši pret šo priekšmetu, tādējādi apdraudot noziedzīga nodarījuma objektu.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka abu iepriekšējo instanču tiesu secinājumi šajā daļā ir pretrunīgi, kā arī nepareizi ir

iztulkotas Krimināllikuma 275.panta normas par to, kas ir atzīstami par dokumentiem šā panta izpratnē.

Apelācijas instances tiesa pamatoti sava sprieduma 18.lappusē ir norādījusi, ka šī nozieguma priekšmets ir dokumenti, kas piešķir tiesības vai atbrīvo no pienākumiem. Tālāk tiesa spriedumā ir atsaukusies uz Ministru kabineta 1996.gada 23.aprīļa noteikumiem "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi", izmantojot šajā normatīvajā aktā lietotos terminus.

Kasācijas instances tiesa uzskata, ka jēdziens "dokuments" konkrētajā lietā ir jātulko Krimināllikuma 275.panta izpratnē, jo tikai vadoties no konkrētā likuma normu iztulkošanas, ir pamats konstatēt šā noziedzīgā nodarījuma priekšmetu, kas šajā krimināltiesiskajā normā ir ietverts kā nodarījuma sastāva obligāta prasība.

Apelācijas instances tiesa ir konstatējusi, ka fiziskas personas iesniegums satur informāciju par viņas vēlēšanos uzsākt darba attiecības, tās pārtraukt vai arī mainīt darba nosacījumus.

Tālāk tiesa norādījusi, ka, akceptējot šo iesniegumu, tas uzliek darba devējam pienākumu izdot atbilstošu rīkojumu.

No Nadeždas Ē. apsūdzības pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 275.panta otrās daļas teksta redzams, ka viņai uzrādīta apsūdzība un viņa notiesāta ne jau par šādu personu iesniegumu akceptēšanu, bet gan par to, ka viņa organizējusi konkrētu iesniegumu viltošanu, uzdodot tos uzrakstīt citai personai.

Senāta Krimināllietu departaments, ņemot vērā iepriekšminēto, secina, ka konkrētajā lietā personu iesniegumi par pieņemšanu darbā, atvaļinājuma piešķiršanu, atbrīvošanu no darba nav atzīstami par dokumentiem Krimināllikuma 275.panta izpratnē.

Nadeždai Ē. bez tam uzrādīta apsūdzība un viņa notiesāta pēc iepriekš norādītajiem Krimināllikuma pantiem arī par to, ka viņa organizējusi personas paraksta viltošanu, liekot par naudas saņemšanu parakstīties citai personai.

Apelācijas instances tiesa ir secinājusi, ka šāds personas paraksts algu sarakstā apliecina naudas saņemšanu un ir attaisnojošs dokuments, kas atspoguļo naudas plūsmu iestādē. Spriedumā nav norādes, kādas tiesības dod šāds paraksts vai arī no kādiem pienākumiem atbrīvo.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka konkrētajā lietā šāds paraksts algu sarakstā nav atzīstams par dokumentu Krimināllikuma 275.panta izpratnē.

Kasācijas instances tiesa uzskata, ka visas iepriekšminētās darbības Nadežda Ē. izdarījusi, lai būtu iespējams realizēt naudas piesavināšanos konkrētajā lietā, bet iesniegumu un parakstu viltošana ir veids, kā izdarīt Krimināllikuma 179.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Trūkstot jebkurai no noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmēm, nav arī noziedzīga nodarījuma sastāva.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka lieta Nadeždas Ē. apsūdzības daļā pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 275.panta otrās daļas atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 5.panta pirmās daļas 2.punktam ir izbeidzama, jo šajās viņas darbībās nav noziedzīga nodarījuma sastāva.

Vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt abu iepriekšējo tiesu instanču spriedumus daļā par Nadeždas Ē. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 275.panta otrās daļas. Izslēgt Krimināllikuma 50.panta pirmās daļas piemērošanu.

Daļā par Krimināllikuma 20.panta otrajā daļā un 275.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu lietu izbeigt.

Pārējā daļā apelācijas instances tiesas spriedumu atstāt bez grozījumiem, bet Nadeždas Ē. kasācijas sūdzību pārējā daļā – bez apmierinājuma.

Lēmums nav pārsūdzams.

Noziedzīga nodarījuma – kukuļdošanas – pabeigtība

Kukuļdošana uzskatāma par pabeigtu noziedzīgu nodarījumu no brīža, kad kukuļņēmējs ir saņēmis kaut vai kukuļa daļu (Krimināllikuma 323.panta pirmā daļa).

Rīgā, 2005.gada 16.martā

Lieta Nr.SKK-157

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators P.Dzalbe,
senatori V.Vietnieks un A.Kazārova

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietas materiālus sakarā ar tiesājamā Aivara S. kasācijas sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 10.februāra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Limbažu rajona tiesas 2004.gada 4.marta spriedumu Aivars S.,(..), atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 323.panta pirmajā daļā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu galīgais sods pēc spriedumu kopības noteikts brīvības atņemšana uz astoņiem gadiem un vienu mēnesi, t.i., daļēji pievienojot neizciesto sodu pēc Siguldas tiesas 2002.gada 17.jūnija sprieduma.

Kā konstatēts pirmās instances tiesas spriedumā, Aivars S. izdarīja kukuļdošanu, tas ir, mantiska rakstura labuma – naudas nodošanu personiski valsts amatpersonai, lai tā, izmantojot savu dienesta stāvokli, izdarītu kādu darbību kukuļdevēja interesēs.

2002.gada 23.septembrī ap plkst. 21.00 Limbažu rajona Lēdurgas pagastā tiesājamais Aivars S. alkohola ietekmē izraisīja ceļu transporta negadījumu. Limbažu rajona policijas pārvaldes Ceļu policijas inspektori A.V. un G.Š. sastādīja administratīvo protokolu par Aivara S. izdarītajiem Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem un veica alkohola ietekmes noteikšanu. Nolūkā panākt administratīvā protokola iznīcināšanu, lai izvairītos no turpmākā soda, tiesājamais Aivars S. uzstājīgi piedāvāja valsts amatpersonām braukt līdz uz viņa dzīvesvietu, kur par protokola saplēšanu samaksātu Ls 100. Saņēmis noraidījumu piedāvājumam, tiesājamais pēc minūtem 40 ap plkst. 22.00 sekoja A.V. un G.Š. uz Vidrižu pagastu, kur vēlreiz piedāvāja ceļu policijas inspektoriem Ls 100, lai viņi tiesājamā interesēs iznīcinātu administratīvo protokolu. Kad A.V. un G.Š. atteicās to darīt, Aivars S. sekoja viņiem uz Limbažiem, kur firmas "Piespēle" laukumā Limbažos, Cēsu ielā, deva A.V un G.Š. kukuli – Ls 100 naudaszīmi, noliekot to ceļu policijas automašīnā uz priekšējā paneļa, pieprasot, lai tiek iznīcināts administratīvais protokols.

Tiesājamā Aivara S. nodarījums kvalificēts pēc Krimināllikuma 323.panta pirmās daļas.

Ar Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 10.februāra lēmumu Limbažu rajona tiesas 2004.gada 4.marta spriedums atstāts negrozīts.

Tiesājamais Aivars S. ir iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz atcelt tiesas nolēmumu un nodot lietu jaunai iztiesāšanai apelācijas instances tiesai. Kasācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 1., 8.pantu, viņam neesot bijis nodoma pieprasīt administratīvā protokola iznīcināšanu, bet dabūt atpakaļ savu automašīnu. Tiesa nav piemērojusi Krimināllikuma 15.pantu, jo policijas darbinieki kukuli nav pieņēmuši. Bez tam pārkāpti Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹, 51., 313.panta noteikumi. Liecinieku A.V. un G.Š. liecības, uz kurām atsaukusies tiesa, esot pretrunīgas, tiesas nolēmuma motīvu daļā neesot norādīts vainas saturs, noziedzīgā nodarījuma motīvi un sekas, pierādījumi, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, un motīvi, kas izskaidro, kāpēc tiesa noraidījusi citus pierādījumus. Tiesa neesot izvērtējusi, vai nav piemērojams Krimināllikuma 324.pants, tas ir, vai kukulis nav izspiests un vai viņš nav labprātīgi paziņojis par notikušo, jo 2004.gada 24.septembrī plkst. 9.30 pratināšanas laikā paskaidrojis par visiem apstākļiem un pirms aizturēšanas un nopratināšanas nekādas iespējas kaut ko paskaidrot netika dotas.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka ir pamats tiesas rīcības sēdē pieņemt lēmumu par apelācijas instances un pirmās instances tiesu nolēmumu atcelšanu daļā par tiesājamā Aivara S. noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju un sodu.

Pirmās instances tiesa un apelācijas instances tiesa, konstatējot nodarījuma faktiskos apstākļus, ir pārbaudījušas un analizējušas lietā iegūtos pierādījumus, to vidū tiesājamā Aivara S., liecinieku A.V. un G.Š. liecības, un novērtējušas tos. Tiesu nolēmumos norādīti pierādījumi, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi un motīvi, kas izskaidro, kāpēc tiesa noraidījusi tiesājamā Aivara S. versiju par notikumu. Tiesu nolēmumu motīvu daļā ir izklāstīti visi nozieguma sastāva nepieciešamie elementi.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normām lietas faktisko apstākļu, pierādījumu pārbaude un vērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē. Kasācijas kārtībā tiek izskatīti tiesu nolēmumi saistībā ar likumu pareizu piemērošanu.

Krimināllikuma 323.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvā puses izpaužas kukuļa priekšmeta nodošanā kukuļņēmējam – valsts amatpersonai, un kukuļdošana uzskatāma par pabeigtu noziedzīgu nodarījumu no brīža, kad kukuļņēmējs ir saņēmis kaut vai kukuļa daļu.

No Aivara S. apsūdzības formulējuma redzams, ka tiesājamais Aivars S. deva A.V. un G.Š. kukuli Ls 100 naudaszīmi, noliekot to ceļu policijas automašīnā uz priekšējā paneļa. No krimināllietā esošajiem materiāliem redzams, ka pēc šīm tiesājamā Aivara S. darbībām ceļu policijas darbinieki A.V. un G.Š. nogādājuši tiesājamo uz policijas pārvaldi un kukuli nav pieņēmuši. Līdz ar to tiesai, kvalificējot Aivara S. nodarījumu, bija jāpiemēro arī Krimināllikuma 15.panta ceturtā daļa, t.i., nodarījums jākvalificē kā kukuļdošanas mēģinājums, kā arī jāpiemēro Krimināllikuma 53.pants soda noteikšanā.

Tiesa ir pamatojusi brīvības atņemšanas soda noteikšanu tiesājamam. Galīgā soda noteikšanā Aivaram S. pēc spriedumu kopības tiesa ir pareizi piemērojusi Krimināllikuma 51.panta nosacījumus.

Atsauce kasācijas sūdzībā uz 324.pantu, kas paredz kukuļdevēja atbrīvošanu no kriminālatbildības, neatbilst lietā esošajiem materiāliem. Aivars S. nekad nav izteicis versiju, ka pēc kukuļa došanas viņš labprātīgi par to būtu paziņojis varas iestādēm, tieši viņš neatlaidīgi piedāvāja un deva kukuli.

Vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457., 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Limbažu rajona tiesas 2004.gada 4.marta spriedumu un Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 10.februāra lēmumu daļā par Aivara S. nodarījuma kvalifikāciju un sodu.

Kvalificēt Aivara S. noziegumu pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas un 323.panta pirmās daļas un noteikt sodu brīvības atņemšanu uz desmit mēnešiem.

Pārējā daļā tiesājamā Aivara S. kasācijas sūdzību noraidīt bez lietas izskatīšanas tiesas sēdē.

Lēmums nav pārsūdzams.

Nepamatota attaisnošana pēc Latvijas kriminālkodeksa 73.panta

Latvijas kriminālkodeksa 73.pantā paredzēta kriminālatbildība par preču vai citu vērtību pārvietošanu pāri Latvijas Republikas muitas robežai, apejot muitas kontroli vai noslēpjot no šādas kontroles (Latvijas kriminālkodeksa 73.panta pirmā daļa).

Rīgā, 2005.gada 5.aprīlī

Lieta Nr.SKK-187

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Kriminālietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators V.Vietnieks,
senatori V.Čiževskis un P.Dzalbe,
piedaloties prokuroram V.Maračkovskim,
atklātā tiesas sēdē izskatīja kriminālietu, kurā apsūdzēti Olga S. un Valērijs T., un

k o n s t a t ē j a :

Olga S.,(..) agrāk nesodīta, ar Rīgas Latgales priekšpilsētas tiesas 2000.gada 30.jūnija spriedumu attaisnota apsūdzībā pēc Latvijas kriminālkodeksa 73.panta otrās daļas (1995.gada 1. novembra likuma redakcijā);Valērijs T.,(..), agrāk nesodīts, ar Rīgas apgabaltiesas 2000.gada 30. jūnija spriedumu attaisnots apsūdzībā pēc Latvijas kriminālkodeksa 73.panta otrās daļas (1995.gada 1.novembra likuma redakcijā).

Olgai S. un Valērijam T. bija celta apsūdzība par to, ka viņi pēc iepriekšējas norunas personu grupā izdarījuši kontrabandu, t.i., nelikumīgu preču pārvietošanu pāri Latvijas Republikas muitas robežai lielos apmēros, apejot muitas kontroli, šādos apstākļos:

1997.gada pavasarī–vasarā izmeklēšanā konkrēti nenoskaidrotā laikā un vietā, Olga S., būdama SIA "MGR" prezidente, nolūkā personīgi iedzīvoties noziedzīgi vienojusies ar Valēriju T. nelikumīgi pārvietot pār Latvijas Republikas robežu sporta apģērbus un apavus nolūkā izvairīties no likumā paredzēto nodokļu samaksas. Rīkojoties atbilstoši noziedzīgajai norunai, Olga S., atrodoties Ķīnā, 1997.gada 1.jūnijā Pekinas pilsētā noslēgusi līgumu ar Ķīnas firmu "AN MENG CARGO INTERNATIONAL TRANSPORTATION AGENCY" par apģērba un apavu iepirkšanu 11 221 kg svarā par summu 23 601,50 ASV dolāriem (Ls 13 924,88). Nolūkā realizēt savu noziedzīgo nolūku 1997.gada 25.jūlijā Olga S. noslēgusi līgumu ar muitas noliktavu SIA "Kano", kas atrodas Ganību dambī 27, Rīgā, it kā par preču uzglabāšanu muitas noliktavā. Tāpat 1997.gada 25.jūlijā Olga S. izsniegusi pilnvaru Valērijam T. par kravas saņemšanu no Ķīnas, kura

paredzēta SIA "MGR", starptautiskajā lidostā "Rīga", kur krava pienākusi 1997.gada 1.augustā. 1997.gada 4.augustā ap plkst. 14.00 Valērijs T. un Olga S. braukuši uz starptautisko lidostu "Rīga", kas atrodas pie Kalnciema šosejas Rīgas rajonā, kur, atbilstoši sadalītajām lomām, Valērijs T. ar Olgas S. izsniegto pilnvaru noformējis muitas dokumentus, atbilstoši kuriem minētā krava bija jānogādā muitas noliktavā SIA "Kano".

Pēc tam krava tika iekrauta SIA "Avols - auto" piederošajā automašīnā MAN 19321 ar valsts nr. BN 4835, kuru vadījis S.G., un automašīnā KAMAZ 54112 ar valsts nr. BN 4835, kuru vadījis A.L., automašīnas pirms tam bija pasūtījusi Olga S. Bet nolūkā nesamaksāt likumā noteiktos nodokļus minētā krava pēc Valērija T. un Olgas S. norādījuma SIA "Kano" muitas noliktavā nogādāta netika, bet, apejot muitas kontroli, tika nogādāta SIA "Avols - auto" garāžu teritorijā, kas atrodas Katlakalna ielā 11, Rīgā, un šeit tika uzsākta Latvijas Republikas teritorijā neatmuitotās preces realizācija.

Saskaņā ar apsūdzību minētās kontrabandas rezultātā Latvijas Republikai nenomaksāto nodokļu veidā tika nodarīts materiālais zaudējums lielos apmēros par kopējo summu Ls 9566,79.

Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā sakarā ar prokurora apelācijas protestu, Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģija ar 2004.gada 9.decembra lēmumu atstājusi pirmās instances tiesas attaisnojošu spriedumu negrozītu. Apelācijas instances tiesa piekritusi pirmās instances tiesas secinājumiem, ka tiesājamo rīcībā nav Latvijas kriminālkodeksa 73.panta otrajā daļā paredzētā nozieguma sastāva. Abu instanču tiesas atzinušas, ka tiesājamo rīcība, pārvietojot preces pāri Latvijas Republikas muitas robežai, neesot bijusi nelikumīga, jo preces atbilstoši likuma prasībām tika deklarētas, ievadot Latvijā, un uzrādītas muitas iestādēm. Tiesājamo rīcībā preču slēpšanu no muitas kontroles vai muitas kontroles apiešanu tiesas nav konstatējušas.

Par apelācijas instances tiesas lēmumu iesniegts prokurores kasācijas protests. Protestā norādīts, ka apelācijas instances tiesas atzinums, ka tiesājamo rīcībā nav Latvijas kriminālkodeksa 73.panta otrajā daļā paredzētā nozieguma sastāva, esot nepareizs. Tiesa nepareizi iztulkojusi un nepareizi piemērojusi šo likuma normu. Tiesa neesot vērtējusi tiesājamā Valērija T. darbības, bet tiesājamās Olgas S. darbībās saskatījusi tikai izvairīšanos no nodokļu nomaksas. Pārkāpti Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta noteikumi. Tiesa neesot ņēmusi vērā Muitas likuma 20.panta piektās daļas noteikumus, ka preču pārvietošana pāri muitas robežai veicama saskaņā ar piemērojamām muitas procedūrām. Muitas likuma 25.panta otrajā daļā noteikts, ka muitas procedūru piesaka persona, iesniedzot muitas iestādē muitas deklarāciju. Saskaņā ar iesniegtajām muitas

deklarācijām muitas procedūra bija jāveic, nogādājot preces uz muitas noliktavu, ko netika izdarījuši Olga S. un Valērijs T. Nenomaksājuši attiecīgus muitas maksājumus, preces uzsākuši realizēt Latvijas teritorijā. Kļūdaini esot tiesas viedoklis, ka, ja preces faktiski izvestas cauri muitas robežai, noformējot muitas deklarāciju, būtu jāuzskata, ka preču ievešana Latvijā notikusi likumīgi. Tādā veidā tikusi tikai uzsākta noteiktā muitas procedūra, taču netika pabeigta, tā bija jāpabeidz muitas noliktavā. Nepamatots esot tiesas apgalvojums, ka apsūdzībā nav norādīta preču vērtība. Preču vērtība ir norādīta Ls 13 924,88. Lūdz atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai.

Kasācijas instances tiesas sēdē prokurors V.Maračkovskis uzturēja iesniegto protestu, lūdza apelācijas instances tiesas lēmumu atcelt un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas kārtībā.

Izskatījis lietas materiālus, noklausījies prokurora viedokli, apsvēris kasācijas protesta motīvus, Senāta Krimināllietu departaments atzīst kasācijas protestu par pamatotu un atceļ apelācijas instances tiesas lēmumu šajā krimināllietā. Krimināllietu departaments piekrīt kasācijas protestā izteiktajiem motīviem un pamatojumam apelācijas instances tiesas lēmuma atcelšanai. Apelācijas instances tiesas lēmums pamatots ar krimināllikuma pārkāpumu, t.i., tiesa nepareizi iztulkojot kontrabandas jēdzienu kā tādu, nepamatoti atzinusi, ka tiesājamo darbības nesatur Latvijas kriminālkodeksa 73.pantā paredzēto nozieguma sastāvu. Apsūdzībā pietiekami skaidri ir norādīts, kādā veidā konkrētajā gadījumā ir apieta muitas kontrole, t.i., nenogādājot pārvietotās pāri Latvijas Republikas muitas robežai preces uz muitas noliktavu. Muitas kontroles procedūra noteikta Muitas likumā, un tiesa pati var izvērtēt, vai tiesājamo rīcība atbilda Muitas likuma prasībām. Apelācijas instances tiesa ir gan atsaukusies uz Muitas likuma normām, taču arī Muitas likuma prasības, kas attiecas uz muitas kontroles procedūru, tiesa iztulkojusi vienpusīgi un nepilnīgi, kļūdaini atzīstot, ka konkrētajā gadījumā muitas kontrole netika apieta. Apsūdzībā un lietas materiālos ir arī pietiekamas ziņas par ievesto preču vērtību, kas neizslēdz iespēju izlemt jautājumu par tiesājamo darbību kvalifikāciju pēc Latvijas kriminālkodeksa 73.panta otrās daļas.

Pamatojoties uz minēto, ievērojot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.pantu, Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 9.decembra lēmumu un lietu nosūtīt Rīgas apgabaltiesai jaunai iztiesāšanai apelācijas instances tiesā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Mantas piesavināšanās nelielā apmērā kvalifikācija

Atkārtota mantas piesavināšanās nelielā apmērā kvalificējama pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas (Krimināllikuma 180.panta otrā daļa).

Rīgā, 2005.gada 12.aprīlī

Lieta Nr.SKK-219

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

rīcības sēdes priekšsēdētājs senators	A.Freibergs,
senatori	V.Vietnieks un V.Čiževskis

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamā Vladimira K. kasācijas sūdzību par Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 18.februāra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Preiļu rajona tiesas 2004.gada 24.decembra spriedumu Vladimirs K.,(..), agrāk krimināli sodīts, notiesāts pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu sešiem mēnešiem; pēc Krimināllikuma 193.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem bez mantas konfiskācijas; pēc Krimināllikuma 274.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem; pēc Krimināllikuma 179.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz trīs gadiem bez mantas konfiskācijas. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, ietverot vieglāko sodu smagākajā, galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz trīs gadiem bez mantas konfiskācijas.

Ar Preiļu rajona tiesas spriedumu Vladimirs K. notiesāts par to, ka viņš, būdams agrāk sodīts par zādzībām, nedzēstas un nenoņemtas sodāmības laikā atkārtoti izdarījis zādzību nelielā apmērā.

2004.gada 30.jūnijā ap plkst. 12.00 Vladimirs K., būdams alkoholisko dzērienu iespaidā, ejot garām Hipotēku bankai Preiļos, Brīvības ielā 2, ieraudzījis pieslietu vīriešu tipa velosipēdu zaļganzilā krāsā, kuru, mantkārīgu tieksmju vadīts, nolēmis nozagt. Vladimirs K. paņēmis minēto velosipēdu un to aizstūmis līdz Preiļu pilsētas tirgum, kur to paslēpis krūmos, bet pats aizgājis meklēt personu, kam nozagto velosipēdu varētu pārdot. Zādzības rezultātā velosipēda īpašniekam Jānim Z. tika nodarīts materiālais zaudējums Ls 25.

Bez tam atkārtoti, 2004.gada 1.jūlijā ap plkst. 09.50 Vladimirs K., būdams alkoholisko dzērienu iespaidā, atrodoties pie Preiļu pilsētas tirgus Preiļos, Krāslavas ielā 4, pie dārzeņu paviljona ieraudzījis pieslietu vīriešu tipa velosipēdu zaļā krāsā, kuru, mantkārīgu tieksmju

vadīts, nolēmis nozagt. Paņēmis minēto velosipēdu, Vladimirs K. devies pa Brīvības ielu, stumjot nozagto velosipēdu, kad viņu aizturēja policijas darbinieki. Zādzības rezultātā velosipēda īpašniekam Sandrim Z. tika nodarīts materiālais zaudējums Ls 25.

Bez tam atkārtoti, 2004.gada 1.jūlijā ap plkst.12.45 Vladimirs K., būdams alkoholisko dzērienu iespaidā, atradies Preiļos uz Rēzeknes ielas un ieraudzījis, ka Osvalds V. pie veikala pieslien sieviešu tipa velosipēdu zilā krāsā, bet pats ieiet veikalā. Mantkārīgu tieksmju vadīts, Vladimirs K. nolēmis šo velosipēdu nozagt, lai pārdotu. Vladimirs K. slepeni paņēmis minēto velosipēdu, un, stumjot to, devies projām, kad to ieraudzījis no veikala iznākošais Osvalds V., panācis Vladimiru K. un velosipēdu atņēmis. Zādzības rezultātā Osvaldam V. tika nodarīts materiālais zaudējums Ls 30 apmērā.

2004.gada naktī no 27.uz 28.augustu Vladimirs K., būdams agrāk sodīts par zādzībām, nedzēstas un nenoņemtas sodāmības laikā, atkārtoti, būdams alkoholisko dzērienu iespaidā, gājis Preiļos pa Kārsavas ielu, kur ieraudzījis uz soliņa netālu no automašīnu stāvlaukuma Kārsavas ielā guļošo Andreju V., kuram blakus mētājās sudraba gredzens. Šo gredzenu Vladimirs K., mantkārīgu tieksmju vadīts, nozadzis, bet vēlāk pārdevis izmeklēšanā nenoskaidrotam vīrietim. Zādzības rezultātā Andrejam V. tika nodarīts materiālais zaudējums 10 latu apmērā.

Šādas Vladimira K. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas.

Bez tam Vladimirs K. notiesāts par to, ka viņš nolaupījis svešu maksāšanas līdzekli. Noziegums izdarīts šādos apstākļos:

2004.gada naktī no 27.uz 28.augustu Vladimirs K., būdams alkoholisko dzērienu iespaidā, gājis Preiļos pa Kārsavas ielu, kur ieraudzījis uz soliņa netālu no automašīnu stāvlaukuma Kārsavas ielā guļošo Andreju V., kuram blakus mētājās "Unibankas" kredītkarte uz Andreja V. vārda. Šo kredītkarti Vladimirs K. piesavinājies un aiznesis uz savu dzīvesvietu Preiļos, Liepu ielā (..), kur šo maksāšanas dokumentu kopā ar citiem nozagtajiem dokumentiem noslēpis uz skapja augšas, kur to vēlāk atradusi A.S. un pēc Andreja V. lūguma atdevusi to viņam.

Šādas Vladimira K. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 193.panta otrās daļas.

Bez tam Vladimirs K. notiesāts par to, ka viņš nolaupījis dokumentus, kas piešķir tiesības. Noziegums izdarīts šādos apstākļos:

2004.gada naktī no 27. uz 28.augustu Vladimirs K., būdams alkoholisko dzērienu iespaidā, gājis Preiļos pa Kārsavas ielu, kur ieraudzījis uz soliņa netālu no automašīnu stāvlaukuma Kārsavas ielā guļošo Andreju V., kuram blakus mētājās autovadītāja apliecība un

trīs dienesta apliecības uz viņa vārda. Šos dokumentus Vladimirs K. piesavinājies un aiznesis uz savu dzīvesvietu Preiļos, Liepu ielā (..) kopā ar nozagto kredītkarti, tur dokumentus noslēpis uz skapja augšas, kur tos vēlāk atradusi A.S. un pēc Andreja V. lūguma atdevusi tos viņam.

Šādas Vladimira K. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 274.panta pirmās daļas.

Bez tam Vladimirs K. notiesāts par to, ka viņš atkārtoti prettiesiski ieguvis un izšķērdējis svešu mantu, kura tika uzticēta un atradās viņa pārziņā. Noziegums izdarīts šādos apstākļos:

pēc atbrīvošanās no Grīvas cietuma 2004.gada 21.maijā Vladimirs K. ieradies Preiļos un sācis dzīvot mātes Afanasijas I. dzīvoklī Preiļos, Liepu ielā (..). Laika posmā no 2004.gada 20. līdz 27.augustam māte Afanasija I. atradās Preiļu slimnīcā. Laika posmā no 2004.gada 20.augusta plkst.7.00 līdz 22.augusta pusdienlaikam Vladimirs K., būdams alkoholisko dzērienu ietekmē, bez mātes atļaujas no viņas dzīvokļa, kurā pats uzturējies, mantkārīgu tieksmju vadīts, vairākās reizēs aiznesis un pārdevis izmeklēšanā nenoskaidrotām personām no ledusskapja aptuveni 20 kg dažādas gaļas Ls 40 vērtībā un 5 litrus dažāda ievārijuma par kopējo vērtību Ls 5. Bez tam tajā pat laikā viņš izmeklēšanā nenoskaidrotam vīrietim no dzīvokļa pārdevis divkameru ledusskapi "Beko" Ls 170 vērtībā par Ls 10 un iegūto naudu iztērējis alkohola iegādei, nodarot materiālo zaudējumu Afanasijai I. Ls 215.

Atkārtoti, laika posmā no 2004.gada 20.līdz 27.augustam Vladimirs K., būdams alkoholisko dzērienu iespaidā, izmeklēšanā nenoskaidrotām personām no mātes dzīvokļa Preiļos, Liepu ielā (..) aiznesis un pārdevis divus palagus par kopējo vērtību Ls 3, divus spilvenus par kopējo vērtību Ls 4, četras segas par kopējo vērtību Ls 20, 8 alumīnija katlus par kopējo vērtību Ls 24, trīs pannas par kopējo vērtību Ls 6, pavisam izšķērdējot Afanasijai I. piederošās mantas par Ls 57.

Bez tam atkārtoti, 2004.gada 29.augusta rītā, kad pie Vladimira K. viņa mātes dzīvoklī Preiļos, Liepu ielā (..) atradies Andrejs V., tad Vladimirs K., būdams alkoholisko dzērienu iespaidā, mantkārīgu tieksmju vadīts, no Andreja V. paņēmis 10 latus, pasakot, ka šī nauda vajadzīga, lai izpirktu Andrejam V. nozagtās mantas, un licis Andrejam V. gaidīt minētajā dzīvoklī, kad viņš (Vladimirs K.) atgriezīsies. Pēc tam Vladimirs K. no dzīvokļa aizgājis un vairāk tajā nav atgriezies, bet no Andreja V. paņemto naudu Ls 10 piesavinājies un iztērējis savām vajadzībām.

Šādas Vladimira K. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 179.panta otrās daļas.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 18.februāra lēmumu pirmās instances tiesas spriedumu atstājusi bez grozījumiem.

Par šo lēmumu tiesājamais Vladimirs K. iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz vēlreiz izskatīt lietu. Viņš, Vladimirs K., neesot zādzis Jāņa Z. velosipēdu, kā arī esot nepamatoti notiesāts epizodēs ar cietušo Andreju V. Sūdzībā izklāstīti tiesājamā Vladimira K. paskaidrojumi šajās epizodēs un vērtēti pierādījumi, kā arī apstrīdēti apelācijas instances tiesas konstatētie faktiskie lietas apstākļi.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris tiesājamā Vladimira K. kasācijas sūdzībā izteiktos motīvus, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka kasācijas sūdzība noraidāma rīcības sēdē, nevirzot krimināllietu izskatīšanai kasācijas instances tiesas sēdē.

Tiesājamais Vladimirs K. savu kasācijas sūdzību nav pamatojis ar norādi uz krimināllikuma vai kriminālprocesa likuma normu pārkāpumu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450., 451.panta izpratnē, kā to paredz šā kodeksa 452.panta otrās daļas nosacījumi, bet gan atkārtojis apelācijas sūdzības motīvus, kuri jau, atbilstoši likuma prasībām, izskatīti un izvērtēti apelācijas instances tiesā.

Kasācijas instances tiesa konstatē, ka kasācijas sūdzībā izteiktie apgalvojumi nepārprotami ir saistīti ar vēlmi pārvērtēt tiesas konstatētos faktiskos lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normu nosacījumiem lietas faktisko apstākļu noskaidrošana, pierādījumu novērtēšana un pārvērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē.

Abu iepriekšējo tiesu instanču nolēmumos izteiktie secinājumi par tiesājamā Vladimira K. vainu ir pietiekami motivēti, atbilst lietas faktiskajiem apstākļiem, pamatoti uz tiesas sēdē pārbaudītajiem un novērtētajiem pierādījumiem, kas iegūti, pietiekami pilnīgi izmeklējot lietas apstākļus.

Vienlaikus Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka nepareizi pēc Krimināllikuma 179.panta otrās daļas kvalificētas divas epizodes – par Afanasijas I. mantu Ls 57 apmērā piesavināšanos un par Andreja V. naudas Ls 10 piesavināšanos. Nevērtējot pierādījumus, bet balstoties uz abu iepriekšējo tiesu instanču konstatētajiem lietas apstākļiem, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka minētās epizodes kvalificējamās kā atkārtoti izdarītas piesavināšanās nelielā apmērā – pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas.

Kasācijas instances tiesa atzīmē, ka valsts apsūdzības uzturētājs (prokurors) minēto Andreja V. naudas piesavināšanās epizodi apelācijas instances tiesā lūdza kvalificēt kā piesavināšanos nelielā apmērā, bet apelācijas instances tiesa to ignorēja, tādējādi pārkāpjot

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 243.panta prasības. Ņemot vērā, ka, izslēdzot minētās divas epizodes, nemainās Vladimira K. darbību kvalifikācija pēc Krimināllikuma 179.panta otrās daļas, šīs divas epizodes ir inkriminējamas pie Krimināllikuma 180.panta otrajā daļā kvalificētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, nemainot Vladimiram K. noteikto sodu.

Pēc Krimināllikuma 179.panta otrās daļas tiesājamam Vladimiram K. noteikts šī panta sankcijā paredzētais minimālais sods.

Galīgais sods Vladimiram K. noteikts, ietverot smagākajā sodā (t.i., pēc Krimināllikuma 179.panta otrās daļas noteiktajā sodā) vieglākos sodus.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka Vladimiram K. sods ir noteikts, pilnībā ievērojot visas Krimināllikuma 35., 46.panta prasības un tā mīkstināšanu nepieļauj likums.

Ievērojot minēto un vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

grozīt abu iepriekšējo tiesu instanču nolēmumus daļā par Vladimira K. darbību kvalifikāciju pēc Krimināllikuma 179.panta otrās daļas epizodēs par Afanasijai I. piederošās mantas kopumā par Ls 57 piesavināšanos un par Andreja V. naudas Ls10 piesavināšanos, kvalificējot šīs viņa darbības pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas.

Pārējā daļā apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt bez grozījumiem, bet Vladimira K. kasācijas sūdzību noraidīt, nevirzot krimināllietu izskatīšanai kasācijas instances tiesas sēdē.

Lēmums nav pārsūdzams.

Krimināllikuma 218.panta iztulkošana

Krimināllikuma 218.panta nosaukums "Izvairīšanās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas" ļauj secināt, ka šī nozieguma sastāvs aptver ne tikai tiešu izvairīšanos no aprēķināto nodokļu vai tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, bet arī ar nodokli apliekamo objektu slēpšanu vai samazināšanu (Krimināllikuma 218.pants).

Rīgā, 2005.gada 9.augustā

Lieta Nr.SKK-272

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	V.Vietnieks,
senatori	V.Eilande un I.Z.Šepteris,
piedaloties prokuroram	G.Voicehovičam,
aizstāvjiem	A.Sevastjanovai, E.Trukšānei,

civilprasītāja pārstāvei D.K., izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamo Andreja M., Imanta S. un viņu aizstāves zvērinātas advokātes A.Sevastjanovas, kā arī tiesājamā Anatolija K. aizstāves zvērinātas advokātes E.Trukšānes kasācijas sūdzībām par Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 16.februāra spriedumu un

konstatēja:

ar Daugavpils tiesas 2004.gada 25.maija spriedumu Andrejs M., (..), agrāk krimināli nesodīts, attaisnots apsūdzībā pēc Krimināllikuma 190.panta pirmās daļas, 218.panta otrās daļas. Imants S., (..), agrāk krimināli nesodīts, attaisnots apsūdzībā pēc Krimināllikuma 318.panta otrās daļas, 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas. Anatolijs K., (..), agrāk krimināli nesodīts, attaisnots apsūdzībā pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas.

Valsts ieņēmumu dienesta civilprasība par Ls 74 906,50 noraidīta.

Ar Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 16.februāra spriedumu ticis atcelts pirmās instances tiesas spriedums, taisīts jauns spriedums.

Ar apelācijas instances tiesas spriedumu Andrejs M. notiesāts pēc Krimināllikuma 190.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu un sešiem mēnešiem, pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības Andrejam M. noteikts viens gads un seši mēneši brīvības atņemšanas.

Ar apelācijas instances tiesas spriedumu Imants S. ticis notiesāts pēc Krimināllikuma 318.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu, pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības Imantam S. noteikts viens gads brīvības atņemšanas.

Ar apelācijas instances tiesas spriedumu Anatolijs K. ticis notiesāts pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem. Pamatojoties uz Krimināllikuma 55.pantu, sods Anatolijam K. noteikts nosacīti, ar pārbaudes laiku uz vienu gadu.

Nolemts piedzīt solidāri no Andreja M., Imanta S. un Anatolija K. par labu valsts budžetam nodarītos zaudējumus Ls 74 906,50.

Saskaņā ar apelācijas instances tiesas spriedumā konstatēto Andrejs M., Imants S. un Anatolijs K. notiesāti par šādu noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu:

apelācijas instances tiesa atzinusi, ka Andrejs M. pārvietojis preces pāri Latvijas Republikas muitas robežai lielā apmērā citā nelikumīgā veidā.

2001.gada 14.aprīlī saskaņā ar noslēgto līgumu SIA "Nikoloss" no a/s "Mažeiku nafta" pēc deklarācijām IM-7 Nr.D810/1-105962 saņēma 47 7314 kg benzīna AI -95 E, kas tika ievesti muitas noliktavā Daugavpilī, Vaļņu ielā 4, no kuriem 272 932 kg it kā bija paredzēti tālākai nosūtīšanai uz Krieviju individuālajam uzņēmumam "Veselkov" saskaņā ar fiktīvo līgumu, kas 2001.gada 1.martā tika noslēgts starp SIA "Nikoloss" un IU "Veselkov" un kuru parakstīja Andrejs M.

Andrejs M., jau iepriekš zinādams, ka 272 932 kg benzīna uz Krieviju netiks sūtīti un tiks realizēti Latvijas teritorijā, deva rīkojumu piegādātās dzelzceļa cisternas nr.7912435, 7971587, 79725131, 79419560, 79507661 piepildīt ar ūdeni. 2001.gada 22.aprīlī, kad cisternas tika piepildītas, tās bija aizplombētas un noformētas deklarācijas EK-3 Nr.0810/01-106511, -106512, -106513, -106514, -106515, kurās kā prece bija minēts benzīns. Pēc tam cisternas tika nosūtītas uz Rēzekni un tālāk uz Krieviju, bet 2001.gada 23.aprīlī Sebežas muitā tika aizturētas ar nebojātām plombām un ūdeni, kas bija cisternās. Tādējādi Andrejs M. kontrabandas ceļā ievada Latvijas Republikas teritorijā 272 932 kg AI-95E markas benzīna Ls 37 474,19 vērtībā.

Šādu Andreja M. nodarījumu apelācijas instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 190.panta pirmās daļas.

Bez tam Andrejs M. notiesāts par to, ka izvairījies no nodokļu nomaksas, nodarot ar to valstij zaudējumus lielā apmērā, bet Anatolijs K. atbalstījis minētā nozieguma izdarīšanu.

2001.gada 14.aprīlī saskaņā ar noslēgto līgumu SIA "Nikoloss" no a/s "Mažeiku nafta" pēc deklarācijām IM-7 Nr.D810/1-105962 saņēmis 477 314 kg benzīna AI-95E, kas tika ievesti muitas noliktavā Daugavpilī, Vaļņu ielā 4, no kuriem 272 932 kg it kā bija paredzēti tālākai nosūtīšanai uz Krieviju IU "Veselkov" saskaņā ar noslēgto fiktīvo līgumu, kas tika noslēgts 2001.gada 1.martā starp SIA "Nikoloss" un IU "Veselkov" un kuru kā SIA "Nikoloss" direktors parakstīja Andrejs M. Andrejs M., jau iepriekš zinot, ka 272 932 kg benzīna uz Krieviju netiks sūtīti, bet tiks realizēti Latvijā, 2001.gada 22.aprīlī deva rīkojumu Anatolijam K. piegādātās cisternas nr.7912435, 7971587, 79725131, 79419560, 79507661 piepildīt ar ūdeni, pēc tam Anatolijs K. ar pirmstiesas izmeklēšanā nenoskaidrotu triju personu palīdzību iesūknējis šajās cisternās ūdeni, pēc tam cisternas tika noplombētas un noformētas deklarācijas EK-3 Nr.0810/01-106511, -106512, -106513, -106514, -106515, kurās kā prece minēts benzīns. Pēc tam cisternas tika nosūtītas uz Rēzekni un tālāk uz Krieviju, bet 2001.gada 23.aprīlī Sebežas muitā tika aizturētas ar nebojātām plombām un cisternās esošo ūdeni, bet 272 932 kg AI-95E markas benzīna Ls 37 474,19 vērtībā tika realizēti Latvijā bez nodokļu nomaksas: akcīzes nodokļa Ls 57 763,68, pievienotās vērtības nodokļa Ls 17 142,82 lati, bet pavisam Ls 74 906,50, tas ir, lielā apmērā.

Ar savām darbībām SIA "Nikoloss" īpašnieks un direktors Andrejs M., būdams persona, kam jāveic nodokļu nomaksa, izvairījās no nodokļu nomaksas, nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā, tas ir, izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā, bet Anatolijs K. ar savām darbībām, ieliedams cisternās benzīna vietā ūdeni, atviegloja Andrejam M. nozieguma izdarīšanu, atbalstot izvairīšanos no nodokļu nomaksas, tas ir, izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 218.panta otrajā daļā.

Ar apelācijas instances tiesas spriedumu Imants S. notiesāts par to, ka kā valsts amatpersona izdarījis tīšas darbības, ļaunprātīgi izmantodams dienesta stāvokli, nodarot būtisku kaitējumu valsts varai un pārvaldības kārtībai, izraisot smagas sekas, kā arī par to, ka atbalstījis izvairīšanos no nodokļu nomaksas, ar ko nodarīti zaudējumi valstij lielā apmērā.

2001.gada 22.aprīlī vecākais muitas uzraugs Imants S. pildīja savus pienākumus SIA "Nikoloss" muitas noliktavā. Tajā dienā tika noformētas deklarācijas EK-3 Nr.0810/1-106511, -106512, -106513, -106514, -106515 par 272 932 kg benzīna AI-95E nosūtīšanu 5 cisternās no muitas noliktavas uz Krievijas IU "Veselkov". Imants S., būdams valsts amatpersona – vecākais muitas uzraugs, atrodoties darba vietā SIA "Nikoloss" muitas noliktavā, izmantojot dienesta

stāvokli pretēji dienesta interesēm, apzinoties, ka minētajās cisternās benzīna vietā ir iepildīts ūdens, par to nepaziņoja, veicot cisternu apskati un izdarot nepieciešamos mērījumus, uzlika cisternām muitas nodrošinājumus, pēc tam minētās piecas cisternas tika nosūtītas uz Krieviju, taču Sebežas muitā tika aizturētas ar nebojātām plombām un cisternās esošo ūdeni, bet 272 932 kg AI-95E markas benzīna Ls 37 474,19 vērtībā tika realizēti Latvijā, nenomaksājot nodokļus: akcīzes nodokli Ls 57 763,68, pievienotās vērtības nodokli Ls 17 142,82, bet kopā nodokļus par summu Ls 74 906,50, tas ir, lielā apmērā.

Tādējādi ar savām darbībām Imants S. atviegloja Andrejam M. noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, ar plombu uzlikšanu un deklarāciju aizpildīšanu sekmēja nozieguma pēdu slēpšanu, kas apgrūtināja nozieguma savlaicīgu atklāšanu, Imanta S. darbību rezultātā tika grauts muitas prestižs, un nebija nomaksāti nodokļi, kas uzskatāms par būtisku kaitējumu pārvaldības kārtībai un izraisījis smagas sekas.

Šādas Imanta S. darbības apelācijas instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 318.panta otrās daļas, 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas.

Apelācijas instances tiesa spriedumā konstatējusi un sīki aprakstījusi lietas faktiskos apstākļus, pārbaudījusi pierādījumus un devusi tiem novērtējumu, atzīstot, ka pierādījumi apstiprina visu triju tiesājamo vainu viņiem inkriminētajos nodarījumos, motivējusi nodarījumu juridisko kvalifikāciju.

Par apelācijas instances tiesas spriedumu kasācijas sūdzības ir iesnieguši tiesājamie Andrejs M. un Imants S., kā arī viņu aizstāve zvērināta advokāte A.Sevastjanova, tiesājamā Anatolija K. aizstāve zvērināta advokāte E.Trukšāne. Visās kasācijas sūdzībās tiek lūgts apelācijas instances tiesas spriedumu atcelt un krimināllietu pret Andreju M., Imantu S. un Anatoliju K. izbeigt.

Tiesājamais Andrejs M. un viņa aizstāve kasācijas sūdzībās norādījuši, ka apelācijas instances tiesa Andreju M. pēc Krimināllikuma 190.panta pirmās daļas un 218.panta otrās daļas notiesājusi bez pietiekama pamata, tādā veidā piemērojot tādu Krimināllikuma pantu, kuru nevajadzējis piemērot, kā arī būtiski pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa normas.

Konkrētajā lietā apelācijas instances tiesa pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.pantu, jo neesot pilnīgi, vispusīgi, objektīvi izmeklējusi lietas apstākļus. Apelācijas instances tiesa neievērojusi arī Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta otro daļu, jo uzskatījusi par pierādījumiem tādus pierādījumus, kuri neesot iegūti Kriminālprocesa kodeksa noteiktajā kārtībā.

Apelācijas instances tiesa spriedumā kā pierādījumu pieņēmusi Sebežas muitas atsūtītos dokumentus, neievērojot savstarpējās sazināšanās kārtību, kas noteikta Līgumā starp Latvijas Republiku un

Krievijas Federāciju par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās, tādā veidā pārkāpjot arī Latvijas kriminālprocesa kodeksa 472. un 473.pantā paredzēto.

Neviens no Krievijas muitas iestāžu pievienotajiem dokumentiem neesot ar atbildīgās personas parakstu, apstiprināts ar ģerboņa zīmogu.

Apelācijas instances tiesa neesot ņēmusi vērā, ka Andrejam M. celtā apsūdzība pēc Krimināllikuma 190.panta pirmās daļas pretrunā Latvijas kriminālprocesa kodeksa 146.panta pirmajai daļai esot nekonkrēta un pretrunīga.

Apelācijas instances tiesa nepamatoti noticējusi liecinieka V.V. liecībām.

Apelācijas instances tiesa, pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 255.pantu, paplašinājusi Andrejam M. celto apsūdzību pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas. Apsūdzība Andrejam M. bijusi celta par to, ka viņš izvairījies no nodokļa maksāšanas, taču apelācijas instances tiesa atzinusi, ka viņš slēpis nodokļu bāzi, tādējādi izvairoties no nodokļa nomaksas, savukārt Imants S. šādas viņa darbības atbalstījis.

Cita starpā tiesājamais Andrejs M. norādījis uz to, ka apelācijas instances tiesa, izlemjot viņam piespriežamo sodu, neesot apsvērusi Krimināllikuma 55.panta piemērošanas iespēju vai iespēju piespriest citu likumā paredzēto vieglāko sodu.

Tiesājamais Imants S. savā kasācijas sūdzībā norādījis, ka pēc Krimināllikuma 318.panta otrās daļas, 20.panta ceturtais daļas un 218.panta otrās daļas esot notiesāts nepamatoti.

Apelācijas instances tiesa pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.1.panta otrās daļas, 304.panta trešās daļas nosacījumus.

Sevišķu uzsvāru savā kasācijas sūdzībā tiesājamais Imants S., tāpat kā viņa aizstāve, likuši uz to, ka apelācijas instances tiesa paplašinājusi Imanta S. apsūdzību pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtais daļas un 218.panta otrās daļas, tādējādi pasliktinot viņa stāvokli. Apsūdzība viņam bijusi celta par to, ka viņš atbalstījis Andreju M., lai pēdējais varētu izvairīties no nodokļu nomaksas.

Apelācijas instances tiesa spriedumā atzinusi, ka Andrejs M. slēpis nodokļu bāzi, tādējādi izvairoties no nodokļu nomaksas, bet viņš šādas viņa darbības atbalstījis.

Tiesa, taisot šādu secinājumu, esot nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 218.pantu, jo minētais pants paredzot kriminālatbildību par izvairīšanos no nodokļa nomaksas vai par ienākumu, peļņas vai citu ar ienākuma nodokli apliekamo objektu samazināšanu vai slēpšanu. Andrejam M. nebijusi celta apsūdzība par ienākumu, peļņas vai citu ar nodokli apliekamo objektu slēpšanu vai samazināšanu, tāpat viņš nekad neesot bijis apsūdzēts par tādu Andreja M. darbību atbalstīšanu.

Nekonkrēta esot Imanta S. apsūdzība arī pēc Krimināllikuma 318.panta otrās daļas, jo tajā neesot norādīts, pretēji kādiem normatīvajiem aktiem ir rīkojies Imants S., ļaunprātīgi izmantojot dienesta stāvokli, kas būtu tiešā cēloniskā sakarā ar valstij nodarīto zaudējumu.

Attiecībā uz Imantu S. tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 20.panta ceturto daļu.

Apelācijas instances tiesa pārkāpusi arī Latvijas kriminālprocesa kodeksa 304., 313.panta nosacījumus.

Tiesājamā Anatolija K. aizstāve kasācijas sūdzībā principā atkārtojusi minēto kasācijas sūdzību motīvus.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris iesniegto kasācijas sūdzību motīvus, noklausījies tiesājamo Imantu S., viņa un tiesājamā Andreja M. aizstāvi zvērinātu advokāti A.Sevastjanovu, tiesājamā Anatolija K. aizstāvi zvērinātu advokāti E.Trukšāni, kuri uzturēja kasācijas sūdzības, uzklauzījis civilprasītāja pārstāvi D.K., kura lūdza apelācijas instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu, noklausījies prokurora G.Voicehoviča viedokli, ka apelācijas instances tiesas spriedums atstājams bez grozījumiem, bet iesniegtās kasācijas sūdzības – bez apmierinājuma, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments neatrod pamata apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai vai grozīšanai.

Nepamatota ir norāde kasācijas sūdzībās, ka Andrejam M. celtā apsūdzība pēc Krimināllikuma 190.panta pirmās daļas kā nekonkrēta un pretrunīga neatbilstu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 146.panta pirmajai daļai.

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka Andrejs M. pārvietojis precī (benzīnu) pāri Latvijas Republikas muitas robežai lielā apmērā citā nelikumīgā veidā, sīki aprakstot Andreja M. noziedzīgās darbības.

Ievērojot, ka Sebeža ir pierobežpilsēta, konkrētajā lietā pieļaujami arī tādi pierādījumi, kas iegūti tiešā veidā no Sebežas muitas punkta, jo tie nav pretrunā citiem pierādījumiem.

Kasācijas instances tiesa atzīst, ka apelācijas instances tiesa nav pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 255.pantu, notiesādama Andreju M. pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas, Imantu S. un Anatoliju K. pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtais daļas un 218.panta otrās daļas.

Krimināllikuma 218.panta nosaukums skan "Izvairīšanās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas", kas ļauj secināt, ka šis nozieguma sastāvs aptver ne tikai tiešu izvairīšanos no jau aprēķināto nodokļu vai tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, bet arī ar nodokli apliekamo objektu slēpšanu vai samazināšanu.

Apelācijas instances tiesa ar nodokli apliekamo objekta slēpšanu nosaukusi par nodokļa bāzes slēpšanu, kas neizmaina lietas būtību.

Imants S. pamatoti notiesāts arī pēc Krimināllikuma 318.panta otrās daļas, jo viņš, būdams valsts amatpersona, ļaunprātīgi izmantojis savu dienesta stāvokli, ar savām tīšām darbībām radot būtisku kaitējumu valsts varai un pārvaldības kārtībai.

Nav pamata tiesājamam Andrejam M. piespriestā soda ar Krimināllikuma 55.panta piemērošanu mīkstināšanai, kā tas lūgts kasācijas sūdzībā.

Atzīmējams, ka visiem trim tiesājamiem noteikts relatīvi mīksts sods.

Pamatojoties uz teikto, vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 16.februāra spriedumu atstāt bez grozījumiem, bet kasācijas sūdzības bez apmierinājuma.

Lēmums nav pārsūdzams.

Nepamatota notiesāšana pēc Krimināllikuma 281.panta

Vienreizēju savas identitātes slēpšanu, mēģinot izbraukt no Latvijas Republikas, nevar uzskatīt par noziedzīgu nodarījumu Krimināllikuma 281.panta izpratnē, kas paredz ilgstošu darbību (Krimināllikuma 281.pants).

Rīgā, 2005.gada 20.maijā

Lieta Nr.SKK-J-298

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators P.Gruziņš,
senatori P.Dzalbe un V.Vietnieks
izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu sakarā ar ģenerālprokurora p.i. Latvijas kriminālprocesa kodeksa 32.A nodaļas kārtībā iesniegto protestu par pirmās instances tiesas spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Bauskas rajona tiesas 2005.gada 25.janvāra spriedumu Anatolijs N.,(..), agrāk nesodīts, notiesāts pēc Krimināllikuma 275.panta pirmās daļas ar naudas sodu vienas minimālās mēnešalgas – Ls 80 apmērā, pēc 281.panta pirmās daļas ar naudas sodu vienas minimālās mēnešalgas – Ls 80 apmērā. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības naudas sods noteikts divu minimālo mēnešalgu – Ls 160 apmērā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta trešo un piekto daļu soda izciešanā ieskaitīts apcietinājumā pavadītais laiks no 2005.gada 11.janvāra līdz 25.janvārim, un Anatolijs N. no soda izciešanas atbrīvots.

Ar šo spriedumu Anatolijs N. notiesāts par to, ka 2005.gada 11.janvārī, mēģinot šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu robežkontroles punktā Grenctāle izbraukšanai uz Angliju, uzrādījis viltotu Latvijas Republikas pilsoņa pasi uz Pētera Ozola vārda ar tajā ielīmētu savu fotogrāfiju.

Šādas viņa darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 275.panta pirmās daļas.

Saskaņā ar spriedumā formulēto apsūdzību Anatolijs N. ir izmantojis viltotu dokumentu, kas piešķir tiesības, kā arī slēpis savu personas identitāti, izmantodams viltotu personu apliecinošu dokumentu.

Šādas viņa darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 281.panta pirmās daļas.

Spriedums apelācijas vai kasācijas kārtībā nav apstrīdēts.

Prokurors iesniedzis protestu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 393.¹, 393.² un 393.³panta kārtībā, kurā, neapstrīdot sprieduma pareizību daļā par Anatolija N. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 275.panta pirmās daļas, lūdz atcelt spriedumu daļā par viņa notiesāšanu pēc Krimināllikuma 281.panta pirmās daļas. Prokurors uzskata, ka šajā daļā tiesa pārkāpusi Krimināllikuma 1.panta pirmās daļas, 6.panta pirmās daļas un Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.panta nosacījumus.

Izskatījis lietas materiālus, apsvēris prokurora protesta motīvus, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments rīcības sēdē uzskata, ka protests apmierināms šādu apsvērumu dēļ:

Krimināllikuma 281.panta dispozīcijā kriminālatbildība paredzēta par savas identitātes slēpšanu, uzturoties Latvijas Republikā bez pienācīga personu apliecinoša dokumenta vai izmantojot svešu vai viltotu personu apliecinošu dokumentu.

Ar krimināllietā esošajiem dokumentiem konstatēts, ka Anatolijs N. Latvijas Republikā iebraucis legāli, ievērojot likumā noteikto kārtību, un izmantojot ceļošanai derīgu dokumentu – Krievijas Federācijas pilsoņa pasi ar spēkā esošu iebraukšanas vīzu. Lietā nav konstatēts, ka Anatolijs N. laika posmā no ierašanās Latvijā līdz brīdim, kad tika aizturēts robežkontroles punktā, tas ir, uzturoties Latvijas Republikā, būtu kaut kādā veidā slēpis savu identitāti tādā veidā, kā tas paredzēts Krimināllikuma 281.panta dispozīcijā. Vienreizēju savas identitātes slēpšanu, mēģinot izbraukt no Latvijas Republikas, nevar uzskatīt par noziedzīgu nodarījumu Krimināllikuma 281.panta izpratnē, kas paredz ilgstošu darbību.

Tādējādi jāatzīst, ka iesniegtais prokurora protests ir pamatots un apmierināms, jo minētais likuma pārkāpums novedis pie nelikumīgas notiesātā stāvokļa pasliktināšanas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 393.³ panta izpratnē.

Ievērojot iepriekšminēto un vadoties no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 339.¹, 393.³ un 457.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

protestu apmierināt. Bauskas rajona tiesas 2005.gada 25.janvāra spriedumu daļā par Anatolija N. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 281.panta pirmās daļas un galīgā soda noteikšanu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu atcelt un lietu šajā daļā izbeigt.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Nepamatota Krimināllikuma 281.panta piemērošana

Iebraukšanu un mēģinājumu izbraukt no robežkontroles punkta ar dažu stundu intervālu, izmantojot viltotu pasi, nevar uzskatīt par atkārtotu identitātes slēpšanu, uzturoties Latvijas Republikā, Krimināllikuma 281.panta pirmās daļas izpratnē, kas paredz ilgstošu darbību (Krimināllikuma 281.pants).

Rīgā, 2005.gada 21.jūnijā

Lieta Nr.SKK-J-384

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators P.Gruziņš,
senatori P.Dzalbe un A.Freibergs

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu sakarā ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora Latvijas kriminālprocesa kodeksa 32.A nodaļas kārtībā iesniegtu protestu par pirmās instances tiesas spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Bauskas rajona tiesas 2004.gada 28.decembra spriedumu Serhijs L.,(..), nesodīts, notiesāts pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas ar naudas sodu divu minimālo mēnešalgu – Ls 160 apmērā, pēc Krimināllikuma 281.panta pirmās daļas ar naudas sodu vienas mēnešalgas – Ls 80 apmērā. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības noteikts naudas sods divu minimālo mēnešalgu – Ls 160 apmērā. Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta trešo un piekto daļu soda izciešanā ieskaitīts apcietinājumā pavadītais laiks, un Serhijs L. no tālākas soda izciešanas atbrīvots.

Spriedums apelācijas un kasācijas kārtībā nav apstrīdēts, un tas stāties likumīgā spēkā.

Ar šo spriedumu Serhijs L. notiesāts par to, ka 2004.gada 11.decembrī iebraucis Latvijas Republikā, šķērsojis valsts robežkontroles punktu Ainažos (Limbažu rajonā) un 2004.gada 12.decembrī mēģinājis šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu robežkontroles punktā Grenctāle (Bauskas rajonā) izbraukšanai uz Poliju, uzrādījis viltotu Latvijas Republikas pilsoņa pasi uz V. L. vārda ar tajā ielīmētu savu fotogrāfiju.

Saskaņā ar tiesas spriedumā formulēto apsūdzību Serhijs L. ir atkārtoti izmantojis viltotu dokumentu, kas piešķir tiesības, kā arī slēpis savu identitāti, izmantojot viltotu personu apliecinošu dokumentu.

Serhija L. darbības, kas izpaudušās viltotā dokumenta atkārtotā izmantošanā, kvalificētas pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas.

Viņa darbības, kas izpaudušās savas personas identitātes slēpšanā, kvalificētas pēc Krimināllikuma 281.panta pirmās daļas.

Prokurors iesniedzis protestu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 393.¹, 393.² un 393.³ panta kārtībā, kurā, neapstrīdot sprieduma pareizību daļā par Serhija L. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas, lūdz atcelt spriedumu daļā par viņa notiesāšanu pēc Krimināllikuma 281.panta pirmās daļas. Prokurors uzskata, ka tiesa šajā daļā pārkāpusi Krimināllikuma 1.panta pirmās daļas, 6.panta pirmās daļas un Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.panta nosacījumus.

Izskatījis lietas materiālus, apsvēris prokurora protesta motīvus, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka lieta saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta nosacījumiem izskatāma departamenta rīcības sēdē bez lietas virzīšanas uz kasācijas instances tiesas sēdi.

Iesniegtais protests apmierināms šādu apsvērumu dēļ:

Krimināllikuma 281.panta dispozīcijā kriminālatbildība paredzēta par savas identitātes slēpšanu, uzturoties Latvijā bez pienācīga personu apliecinoša dokumenta vai izmantojot svešu vai viltotu personību apliecinošu dokumentu. Ar krimināllietā savāktajiem pierādījumiem konstatēts, ka Serhijs L. Latvijas Republikā iebraucis ar mērķi to šķērsot tranzītā, lai dotos tālāk uz Poliju. Ne pirmstiesas, ne tiesas izmeklēšanas gaitā nav konstatēts, ka Serhijs L. laika posmā no ierašanās Latvijas Republikas teritorijā līdz brīdim, kad tika aizturēts, mēģinot izbraukt, t.i., uzturoties Latvijā, būtu kaut kādā veidā slēpis savu identitāti, kā tas paredzēts Krimināllikuma 281.pantā. Atkārtotu savas identitātes slēpšanu robežkontroles punktā, iebraucot un ar dažu stundu intervālu mēģinot izbraukt no Latvijas Republikas, nevar uzskatīt par identitātes slēpšanu, uzturoties Latvijā, Krimināllikuma 281.panta pirmās daļas izpratnē, kas paredz ilgstošu darbību.

Viltotas pases uzrādīšana, iebraucot un mēģinot izbraukt no Latvijas Republikas, konkrētajā gadījumā veido tikai Krimināllikuma 275.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu, t.i., viltota dokumenta atkārtota izmantošana.

Tādējādi jāatzīst, ka iesniegtais prokurora protests ir pamatots un apmierināms, jo minētais likuma pārkāpums ir novedis pie nelikumīgas notiesātā stāvokļa pasliktināšanās Latvijas kriminālprocesa kodeksa 393.³ panta izpratnē.

Ievērojot iepriekšminēto un vadoties no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 339.¹, 393.³ un 457.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

protestu apmierināt. Bauskas rajona tiesas 2004.gada 28.decembra spriedumu daļā par Serhija L. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 281.panta pirmās daļas un galīgā soda noteikšanu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu atcelt un lietu šajā daļā izbeigt.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Pamatota attaisnošana pēc Krimināllikuma 158.panta

Ja par pierādītām atzītās darbības nesatur Krimināllikuma 158.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu, spriedums ir attaisnojošs (Krimināllikuma 158.pants).

Rīgā, 2005.gada 16.augustā

Lieta Nr.SKK-445

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	P.Gruziņš,
senatori	V.Eilande, A.Freibergs,
piedaloties prokurorei	I.Ščepavičutei,
aizstāvei	I.Jansonei,
cietušā pārstāvei zvērinātai advokātei	A.Rozenbergai,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar cietušā Andreja G. kasācijas sūdzību par Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 29.jūnija spriedumu un

konstatēja:

ar Jēkabpils rajona tiesas 2005.gada 29.marta spriedumu Ilze K., (..), bija atzīta par vainīgu pēc Krimināllikuma 158.panta un sodīta ar naudas sodu piecu minimālo mēnešalgu jeb Ls 400 apmērā. Saskaņā ar Krimināllikuma 59., 58.pantu Ilze K. no soda atbrīvota.

Ilzei K. uzlikts pienākums 10 dienu laikā pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā publiski ar laikraksta "Brīvā Daugava" starpniecību atvainoties Andrejam G. par viņa goda aizskārumu 2004.gada 27.aprīļa publikācijā "Vai Jēkabpilī parādīties uzņēmējiem naidīgs policists?".

Nospriests piedzīt no SIA "Brīvā Daugava" par labu Andrejam G. morālo kaitējumu Ls 789,90.

Ilze K. ar pirmās instances tiesas spriedumu bija atzīta par vainīgu pēc Krimināllikuma 158.panta par tīšu goda aizskārumu masu saziņas līdzeklī šādos apstākļos:

2004.gada 27.aprīļa Jēkabpils rajona laikrakstā "Brīvā Daugava" publicēta Ilzes K. publikācija ar virsrakstu "Vai Jēkabpilī parādīties uzņēmējiem naidīgs policists?" un ar nobeiguma daļas virsrakstu: "Vietējam Robinam Hudam jāmaina uzvedība".

Minētā publikācija un personas salīdzinājums attiecināts uz Jēkabpils rajona Policijas pārvaldes vecāko iecirkņa inspektoru Andreju G., kas šajā publikācijā arī konkrēti norādīts, tādējādi izdarot tīšu cietušā personības novērtēšanu veidā, kas ir pretrunā ar vispārpieņemto morāli un sadzīves noteikumiem.

Prettiesīgi aizskarot personas godu, Andrejam G. nodarīts morāls kaitējums Ls 789,90 apmērā.

Ar Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 29.jūnija spriedumu šis spriedums atcelts pilnībā.

Ilze K. atzīta par nevainīgu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 158.panta un viņa attaisnota.

Atcelts Ilzei K. uzliktais pienākums 10 dienu laikā publiski ar laikraksta "Brīvā Daugava" starpniecību atvainoties Andrejam G. par viņa goda aizskārumu 2004.gada 27.aprīļa publikācijā "Vai Jēkabpilī parādīties uzņēmējiem naidīgs policists?".

Andreja G. pieteiktā civilprasība sakarā ar morālo kaitējumu Ls 789,90 un tiesāšanās izdevumiem Ls 75 noraidīta.

Par apelācijas instances tiesas spriedumu kasācijas sūdzību iesniedzis cietušais Andrejs G., kurā lūdz spriedumu atcelt un nosūtīt lietu jaunai iztiesāšanai. Sūdzībā norādīts, ka tiesa pieļāvusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299., 19.panta un 304.panta trešās daļas noteikumu pārkāpumu, izklāstot šo pantu saturu. Tajā izklāstīts arī Latvijas kriminālprocesa kodeksa 2., 3., 49., 51.panta saturs, taču nav norādīts, kādā veidā izpaužies šo konkrēto normu pārkāpums. Sūdzībā norādīts, ka apelācijas instances tiesa vērtējusi kā pierādījumus tikai tiesājamās un viņas liecinieku teikto, nevērtējot pretrunas tajos, bet pilnīgi neesot uzklāstījusi un vērtējusi cietušā un viņa pārstāvja sniegtos pierādījumus, ko cietušais atzīst par Latvijas kriminālprocesa kodeksa 243.panta pārkāpumu.

Bez tam tiesa esot nepareizi tulkojusi Krimināllikuma 6.panta pirmo daļu, 9. un 158.pantu, kā arī Latvijas Republikas Satversmes 95., 100. un 116.pantu, likuma "Par presi" 7.pantu.

Kasācijas sūdzībā cietušais min vairākus lietā esošos pierādījumus un faktus un dod tiem savu, no apelācijas instances tiesas atšķirīgu vērtējumu.

Kasācijas instances tiesas sēdē cietušā pārstāve lūdza apmierināt kasācijas sūdzību pēc sūdzībā norādītajiem motīviem, atcelt abu instanču tiesu spriedumus un lietu nodot jaunai izskatīšanai.

Tiesājamās aizstāve lūdza apelācijas instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu. Arī prokurore uzskatīja, ka cietušā kasācijas sūdzība noraidāma, jo tajā minētie likuma pārkāpumi nav apstiprinājušies.

Apsvēris kasācijas sūdzības motīvus, uzklāstījis cietušā pārstāvi, tiesājamās aizstāvi un prokurores viedokli, pārbaudījis krimināllietas materiālus, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka cietušā kasācijas sūdzība noraidāma, bet apelācijas instances tiesas spriedums atstājams negrozīts.

Kriminālprocesa likuma normu pārkāpumiem kasācijas sūdzībā nav dots nekāds pamatojums. Tajā tikai izklāstīts šo normu saturs bez norādes, kādā veidā konkrētajā lietā šo normu pārkāpums izpaužies.

Cietušais faktiski nepiekrīt tiesas dotajam pierādījumu vērtējumam, bet saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas nosacījumiem pierādījumu vērtēšana nav kasācijas instances tiesas kompetencē.

Apelācijas instances tiesa spriedumā vērtējusi visus lietā esošos pierādījumus.

Tās darbības, kuras par pierādītām atzinusi pirmās instances tiesa, Senāta Krimināllietu departaments neatzīst par tīšām cietušā – policijas inspektora godu aizskarošām, tāpēc apelācijas instances tiesa Ilzi K. pamatoti attaisnojusi pēc Krimināllikuma 158.panta.

Līdz ar to nepamatota ir arī atsauce kasācijas sūdzībā uz Krimināllikuma 6.panta pirmās daļas un 9.panta nepareizu tulkojumu.

Ja cietušais uzskatīja, ka pirmās instances tiesas spriedumā konstatētajam noziedzīgā nodarījuma aprakstam bija jābūt plašākam un citādākam, viņam vajadzēja pārsūdzēt pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas kārtībā, ko viņš netika darījis.

Ņemot vērā iepriekšminēto, saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.pantu Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu, bet kasācijas sūdzību bez apmierinājuma.

Nelikumīgs pamats saukšanai pie kriminālatbildības

Nelikumīgs tiesas nolēmums nevar būt par pamatu personas saukšanai pie kriminālatbildības (Krimināllikuma 1.pants).

Rīgā, 2005.gada 25.augustā

Lieta Nr.SKK-J-452

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore V.Eilande,
senatori V.Vietnieks, R.Saulīte
izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu sakarā ar

Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora pienākumu izpildītāja protestu un notiesātā Ruslana K. aizstāvja pieteikumu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 32.A nodaļas kārtībā un

k o n s t a t ē j a :

ar Dobeles rajona tiesas 2005.gada 27.maija spriedumu Ruslans K.,(..), agrāk sodīts: 1) 1998.gada 11.septembrī pēc Krimināllikuma 213.panta otrās daļas ar trim gadiem brīvības atņemšanas nosacīti ar pārbaudes laiku uz trim gadiem, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz trim gadiem; 2) 2000.gada 27.novembrī ar Dobeles rajona tiesas spriedumu pēc Krimināllikuma 125.panta pirmās daļas, piemērojot Krimināllikuma 51.pantu, ar pieciem gadiem brīvības atņemšanas un policijas kontroli uz diviem gadiem, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz trim gadiem, ar Senāta Krimināllietu departamenta 2001.gada 24.aprīļa lēmumu pamatsods samazināts uz četriem gadiem un sešiem mēnešiem; atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 312.panta ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu sešiem mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu šim sodam pieskaitīts neizciestais papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana uz deviņiem mēnešiem.

Spriedums nav pārsūdzēts ne apelācijas, ne kasācijas kārtībā.

Ruslans K. atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 312.panta par to, ka viņš izvairījies no tiesas piespriedtā tiesību ierobežošanas soda.

Būdam sodīts ar Dobeles rajona tiesas 2000.gada 27.novembra spriedumu ar brīvības atņemšanu uz četriem gadiem sešiem mēnešiem un policijas kontroli uz diviem gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz trim gadiem, Ruslans K. tiesību ierobežošanas soda – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas laikā 2005.gada 1.maijā, būdams alkoholisko dzērienu ietekmē, vadījis automašīnu Dobeles rajona Bērzes pagastā.

Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora pienākumu izpildītājs iesniedzis protestu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 32.A nodaļas kārtībā, kurā lūdz atcelt Dobeles rajona tiesas 2005.gada 27.maija spriedumu un lietu izbeigt noziedzīga nodarījuma sastāva trūkuma dēļ.

Ar šādu pašu lūgumu pieteikumu iesniedzis notiesātā Ruslana K. aizstāvis.

Protestā un pieteikumā norādīts, ka ar 2000.gada 27.novembra spriedumu Ruslanam K. nelikumīgi saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu sodam pievienots papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana uz trim gadiem, jo uz šī sprieduma taīsīšanas brīdi viņš no papildsoda bija jau izcietis vienu gadu 27 dienas. Tādējādi neizciestais papildsods bija palicis viens gads vienpadsmit mēneši 3 dienas, un tiesa drīkstēja pieskaitīt kā neizciestu tikai šādu papildsodu, nevis visus trīs gadus.

Ja ar 2000.gada 27.novembra spriedumu Ruslanam K. būtu noteikts pareizs galīgais sods daļā par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu, tad uz 2005.gada 1.maiju viņš to jau būtu izcietis, un nebūtu bijis likumīga pamata viņa saukšanai pie kriminālatbildības pēc Krimināllikuma 312.panta.

Apsvēris protesta un pieteikuma motīvus, iepazīnies ar lietas materiāliem, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, kas tie ir pamatoti, spriedums atceļams un lieta izbeidzama.

Ja ar 2000.gada 27.novembra spriedumu Ruslanam K. papildsods – transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana būtu noteikts likumīgā apmērā, t.i., uz vienu gadu vienpadsmit mēnešiem 3 dienām, tad viņš to būtu izcietis jau 2005.gada 22.janvārī, jo no brīvības atņemšanas vietām viņš atbrīvots 2003.gada 19.februārī. Ar šo brīdi viņš arī sāka izciest tiesību ierobežojošo papildsodu.

Tā kā nelikumīgs tiesas nolēmums nevar būt par pamatu saukšanai pie kriminālatbildības, lieta izbeidzama.

Ņemot vērā iepriekš minēto, saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457. un 459.pantu Augstākās tiesas Senāta krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Dobeles rajona tiesas 2005.gada 27.maija spriedumu atcelt un lietu izbeigt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Nepareiza nodarījuma kvalifikācija pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas

Personas rīcības motīvs, lai iestātos darbā un pelnītu iztikas līdzekļus, nav atzīstams par mantkārīgu nolūku Krimināllikuma 275.panta otrās daļas izpratnē (Krimināllikuma 275.panta otrā daļa).

Rīgā, 2005.gada 5.septembrī

Lieta Nr.SKK-J-488

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators P.Gruziņš,
senatori V.Eilandē un V.Čiževskis
izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu sakarā ar

Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora v.i. protestu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 32.A nodaļas kārtībā par pirmās instances tiesas spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Jēkabpils rajona tiesas 2004.gada 22.oktobra spriedumu Juris I.,(..), notiesāts pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu.

Juris I. notiesāts par to, ka viņš, mantkārīgu tieksmju vadīts, tīši izmantojot viltotu lekšlietu ministrijas Apsardzes darbības kvalifikācijas apsardzes sertifikātu Nr.019980 ar derīguma termiņu līdz 04.12.2008., iestājās darbā un laika posmā no 2004.gada 5.janvāra līdz 2004.gada 23.februārim strādāja SIA "Gens" Jēkabpils rajona nodaļā, kas atrodas Jēkabpilī, Nameja ielā 34–16, par apsardzes darbinieku, saņemdamas bruto darba algu Ls 117,92.

Spriedums nav skatīts ne apelācijas, ne kasācijas kārtībā un stājies spēkā 2004.gada 2.novembrī.

Neapstrīdēdams lietas faktiskos apstākļus, prokurors protestā norāda, ka Jura I. izdarītais noziedzīgais nodarījums nepamatoti kvalificēts pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas, lūdz viņa darbības pārkvalificēt uz Krimināllikuma 275.panta pirmo daļu, uzskatot, ka personas rīcības motīvs, lai iestātos darbā un pelnītu iztikas līdzekļus, nevar būt atzīts par mantkārīgu motīvu.

Izskatījis lietas materiālus un apsvēris iesniegtā protesta motīvus, Senāta Krimināllietu departaments rīcības sēdē uzskata, ka tiesa izdarījusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.panta 1. un 2.punktā minētos pārkāpumus, jo nepareizi kvalificējusi notiesātā darbības pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas. Tiesa nepamatoti atzinusi, ka Juris I. rīkojies mantkārīgā nolūkā.

Konkrētā gadījumā, saņemot bruto darba algu Ls 117,42, personas rīcības motīvs, lai iestātos darbā un pelnītu iztikas līdzekļus, nav atzīstams par mantkārīgu nolūku Krimināllikuma 275.panta otrās daļas izpratnē.

Tāpēc šāda kvalificējoša pazīme no Jura I. apsūdzības izslēdzama un viņa nodarījums kvalificējams pēc Krimināllikuma 275.panta pirmās daļas.

Ievērojot iepriekšminēto un vadoties no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 393^{1.}, 393^{3.} un 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

protestu apmierināt. Jēkabpils rajona tiesas 2004.gada 22.oktobra spriedumu par Juri I. grozīt. Pār kvalificēt viņa nodarījumu no Krimināllikuma 275.panta otrās daļas uz Krimināllikuma 275.panta pirmo daļu un, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, Jurim I. noteikt sodu – brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem nosacīti, ar pārbaudes laiku uz sešiem mēnešiem.

Lēmums nav pārsūdzams.

Pamatota noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas

Laupīšana kvalificējama pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas, ja apsūdzētā rīcība neatbilst vienota turpināta noziedzīga nodarījuma pazīmēm (Krimināllikuma 23.pants, 176.panta trešā daļa).

Rīgā, 2005.gada 3.novembrī

Lieta Nr.SKK-573

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents

V.Čiževskis,

senatori

A.Freibergs, V.Vietnieks

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar apsūdzēto Andreja M. un Aleksandra N. kasācijas sūdzībām par Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 20.septembra spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Valkas rajona tiesas 2005.gada 14.marta spriedumu atzīti par vainīgiem un sodīti Andrejs M.,(..), pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz astoņiem gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz vienu gadu, un Aleksandrs N.,(..), pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz astoņiem gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz vienu gadu. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu galīgais sods noteikts, jaunajam sodam daļēji pievienojot neizciesto sodu pēc Valkas rajona tiesas 2003.gada 27.oktobra sprieduma, brīvības atņemšana uz astoņiem gadiem un sešiem mēnešiem, mantas konfiskācija un policijas kontrole uz vienu gadu.

Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā, Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 20.septembra spriedumu atcēlusi pirmās instances tiesas spriedumu daļā par civilprasību izlemšanu un Valda G. un Imanta Z. pieteiktās civilprasības noraidījusi. Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

Par apelācijas instances tiesas spriedumu iesniegtas kasācijas sūdzības. Apsūdzētais Andrejs M. un Aleksandrs N. savās kasācijas sūdzībās norādījuši, ka viņu darbības nepamatoti kvalificētas pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas un uzskata, ka viņu darbības jā kvalificē pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas, jo izdarīts vienots noziedzīgs nodarījums. Tiesa nepareizi konstatējusi laika posmu starp abām laupīšanas epizodēm. Šis posms faktiski neesot pārsniedzis 1 stundu, bet tiesa atzinusi, ka laupīšana izdarīta laikā no plkst. 2.30 līdz 5.00. Neesot ņemtas vērā liecinieku liecības, lai pareizi konstatētu šo laika posmu un tāpēc viņu darbības kvalificētu kā vienotu

noziedzīgu nodarījumu. Uzskata, ka apelācijas instances tiesa neesot ievērojusi Krimināllikuma 23.panta trešās daļas noteikumus, jo viņu darbības neesot kvalificētas kā vienots noziedzīgs nodarījums. Tādā veidā esot pieļauts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.panta 2.punktā norādītais likuma pārkāpums. Tāpat tiesa neesot ievērojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta prasības. Lūdz viņu darbības kvalificēt pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas un noteikt atbilstoši mazāku sodu.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu apsūdzētie Andrejs M. un Aleksandrs N. atzīti par vainīgiem un sodīti par to, ka grupā pēc iepriekšējas vienošanās 2004.gada 14. novembrī Smiltēnē ap plkst. 2.30 no kroga "Akmens vārti" sekojuši cietušajam Valdim G., pēc tam, pielietojot vardarbību, nodarījuši cietušajam miesas bojājumus un nolaupījuši viņam piederošu mantu kopējā vērtībā Ls 25,75. Pēc tam ap plkst. 5.00, atrodoties spēļu zālē "Bumerangs", vienojušies nolaupīt cietušā Imanta Z. mantu un šajā nolūkā no spēļu zāles sekojuši cietušajam, pielietojuši pret viņu vardarbību un nolaupījuši mantu kopējā vērtībā Ls 153. Apsūdzēto darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas, ņemot vērā kvalificējošo pazīmi, ka apsūdzētie laupīšanu izdarījuši, būdami personas, kuras jau agrāk izdarījušas laupīšanu.

Krimināllietu departaments, izskatījis lietas materiālus, apsvēris kasācijas sūdzību motīvus, atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedums atstājams negrozīts, bet kasācijas sūdzības noraidāmas. Apelācijas instances tiesa pareizi piemērojusi Krimināllikumu, kvalificējot abu apsūdzēto darbības pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas. Konkrētajā gadījumā apsūdzēto darbība ir atsevišķi noziedzīgi nodarījumi – laupīšanas izdarīšana, kas izdarīta dažādā laikā un vietā pret atšķirīgiem cietušajiem. Nav izšķirošas nozīmes konkrētajā gadījumā tam, vai laika starpība starp noziedzīgajiem nodarījumiem ir viena stunda vai vairākas. Kasācijas instances tiesas kompetencē neietilpst izvērtēt lietas faktiskos apstākļus, t.i., noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas laiku.

Krimināllietu departamentam nav šaubu, ka apelācijas instances tiesa visus lietas apstākļus ir pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izmeklējusi un noskaidrojusi. No lietas materiāliem nepārprotami izriet, ka apsūdzēto rīcība nav bijusi ar vienotu mērķi un kopēju nodomu. Apsūdzēto rīcība neatbilst vienota turpināta noziedzīga nodarījuma pazīmēm, kā tas definēts Krimināllikuma 23.panta trešajā daļā. Sods apsūdzētajiem noteikts atbilstoši Krimināllikuma 176.panta trešās daļas sankcijā paredzētajam, ievērojot Krimināllikuma 46.panta prasības par soda noteikšanu. Krimināllietu departaments nesaskata tiesas rīcībā Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta prasību pārkāpumu.

Pamatojoties uz minēto, vadoties no Kriminālprocesa likuma 587.panta, Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 20.septembra spriedumu atstāt negrozītu, bet Andreja M. un Aleksandra N. kasācijas sūdzības noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Nepamatota personas notiesāšana pēc Krimināllikuma 306.panta

Krimināllikuma 306.panta norma pēc sava satura paredz atbildību tikai par konkrēta priekšmeta, dokumenta vai citu materiālu tīšu neizdošanu, ja tos pieprasījusi izdot pirmstiesas izmeklēšanas iestāde vai tiesa (Krimināllikuma 306.pants).

Rīgā, 2005.gada 16.novembrī

Lieta Nr.SKK-600

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents

A.Freibergs,

senatori

P.Gruziņš, V.Čiževskis

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar apsūdzētā Jāņa B., apsūdzētās Natālijas Z. aizstāvja zvērināta advokāta A.Bērziņa kasācijas sūdzībām par Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 19.augusta spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 11.marta spriedumu Jānis B.,(..), atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 130.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu, pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods Jānim B. noteikts – brīvības atņemšana uz diviem gadiem.

Natālija Z.,(..), atzīta par nevainīgu un attaisnota apsūdzībā pēc Krimināllikuma 314.panta pirmās daļas un 306.panta.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palāta ar 2005.gada 19.augusta spriedumu pirmās instances tiesas spriedumu atcēlusi.

Jānis B. atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz četriem gadiem bez mantas konfiskācijas un ar policijas kontroli uz vienu gadu.

Natālija Z. atzīta par vainīgu un sodīta pēc Krimināllikuma 314.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz astoņiem mēnešiem, pēc Krimināllikuma 306.panta ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods Natālijai Z. noteikts – brīvības atņemšana uz vienu gadu. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu brīvības atņemšanas sods Natālijai Z. noteikts nosacīti, ar pārbaudes laiku uz vienu gadu.

Apelācijas instances tiesa Jāni B. atzinusi par vainīgu un sodījusi par to, ka viņš izdarījis ar vardarbību saistītu svešas kustamas mantas nolauptšanu (lauptšanu), iekļūstot telpā.

Jāņa B. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas.

Apelācijas instances tiesa Natāliju Z. atzinusi par vainīgu un sodījusi par to, ka viņa realizējusi mantu, zinādama, ka tā iegūta noziedzīgā kārtā.

Natālijas Z. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 314.panta pirmās daļas.

Bez tam Natālija Z. atzīta par vainīgu un sodīta par to, ka viņa izdarījusi tāda priekšmeta tīšu neizdošanu, kam ir pierādījuma nozīme krimināllietā, kad to pieprasījusi izdot pirmstiesas izmeklēšanas iestāde. Natālijas Z. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 306.panta.

Par apelācijas instances tiesas spriedumu kasācijas sūdzību iesniedzis Jānis B., kā arī Natālijas Z. aizstāvis.

Jānis B. savā kasācijas sūdzībā norādījis, ka neatzīst savu vainu laupīšanas izdarīšanā, tāpēc lūdz no jauna izmeklēt un iztiesāt lietu. Nenoliedz, ka esot nodarījis cietušajai vieglus miesas bojājumus, bet neesot neko zādzis vai nolauptījis. Cietušās liecībām nevarot ticēt.

Natālijas Z. aizstāvis kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu un lietu pret Natāliju Z. izbeigt. Lietā neesot pierādījumu, ka Natālija Z. izdarījusi Krimināllikuma 314.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, esot pārkāpts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.¹pants. Savukārt apsūdzībā par pierādījumu neizdošanu esot nepareizi piemērots Krimināllikuma 306.pants. Policijas darbinieki nav aicinājuši Natāliju Z. izdot lombarda kvīti vai kādu citu dokumentu kratīšanas laikā. Tas redzams no lēmuma par kratīšanas izdarīšanu un no kratīšanas protokola.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedums ir atceļams daļā par Natālijas Z. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 306.panta un galīgā soda noteikšanu viņai pēc Krimināllikuma 50.panta pirmās daļas. Šajā daļā lieta ir izbeidzama. Pārējā daļā apelācijas instances tiesas spriedums atstājams negrozīts, bet kasācijas sūdzības noraidāmas.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569.panta trešās daļas nosacījumiem kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Jāņa B. kasācijas sūdzībā pilnībā, bet Natālijas Z. aizstāvja kasācijas sūdzībā tās daļā par notiesāšanu pēc Krimināllikuma 314.panta pirmās daļas, ir lūgts no jauna pārvērtēt pierādījumus kasācijas instances tiesā.

Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka apelācijas instances tiesa ir motivējusi savus secinājumus par Jāņa B. vainīgumu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas un par Natālijas Z. vainīgumu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 314.panta pirmās daļas. Jānim B. un Natālijai Z. noteiktie sodi atbilst Krimināllikuma 35., 46.panta nosacījumiem. Arī soda noteikšana spriedumā ir motivēta.

Lietā esošo pierādījumu novērtēšana piekrīt tiesai, kas izspriež lietu pēc būtības. Jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir pietiekoši apsūdzētā vainīguma nodibināšanai vai nav pietiekoši, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms. Tāpat kasācijas kārtībā nav pārbaudāmi kasācijas sūdzības iesniedzēju apcerējumi par citādu lietas apstākļu novērtējumu, nekā tiem ir piešķīrusi apelācijas instances tiesa.

Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka Natālijas Z. darbībā nav Krimināllikuma 306.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva šādu iemeslu dēļ:

no apelācijas instances tiesas sprieduma par pierādītām atzītā noziedzīgā nodarījuma apraksta redzams, ka policijas darbinieki 2003.gada 20.oktobrī Natālijas Z. dzīvesvietā izdarījuši kratīšanu un uzaicinājuši Natāliju Z. izsniegt svešas, viņai nepiederošas mantas (atslēgas, mobilo telefonu u.c.), kā arī nelikumīgi glabātas mantas. Tālāk spriedumā tiesa pati konstatējusi, ka cietušās Anastasijas F. mobilo telefonu Natālija Z. jau 2003.gada 13.oktobrī nodevusi lombardā.

Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka Krimināllikuma 306.panta norma pēc sava satura paredz atbildību tikai par konkrēta priekšmeta, dokumenta vai cita materiāla tīšu neizdošanu, ja tos pieprasījusi izdot pirmstiesas izmeklēšanas iestāde vai tiesa.

Faktiski Natālija Z. pēc Krimināllikuma 306.panta notiesāta par lombarda kvīts neizdošanu, lai gan šādu kvīti policijas darbinieki viņai nav pieprasījuši.

Bez tam Natālija Z. ir apsūdzēta šajā pašā lietā par noziedzīgā kārtā iegūtas mantas realizāciju.

Līdz ar to kasācijas instances tiesa atzīst, ka Natālija Z. ir piesaistīta šim noziedzīgajam nodarījumam. Nevar uzlikt par pienākumu Natālijai Z. kā apsūdzētajai izdot pierādījumus pašai pret sevi.

Ievērojot visu iepriekšminēto un vadoties pēc Kriminālprocesa likuma 585., 587.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 19.augusta spriedumu daļā par Natālijas Z. atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 306.panta un galīgā soda noteikšanu pēc Krimināllikuma 50.panta pirmās daļas. Apsūdzībā pēc Krimināllikuma 306.panta lietu pret Natāliju Z. izbeigt.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu, bet kasācijas sūdzības noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Atkārtoti izdarītas narkotisko vielu realizācijas jēdzienu izpratne

Atkārtoti izdarīta narkotisko vielu realizācija kvalificējama pēc Krimināllikuma 253.¹ panta otrās daļas (Krimināllikuma 253.¹ panta otrā daļa).

Rīgā, 2005.gada 9.novembrī

Lieta Nr.SKK-603

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents

V.Čiževskis,

senatori

A.Freibergs un V. Vietnieks

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar Jevgēnija S. kasācijas sūdzību par Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 25.augusta lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

Jevgēnijs S.,(.), ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 14.februāra spriedumu atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 253.¹panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem un ar policijas kontroli uz diviem gadiem un daļēju mantas konfiskāciju.

Ar Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 25.augusta lēmumu pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

Par apelācijas instances tiesas lēmumu apsūdzētais Jevgēnijs S. iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā norāda, ka viņa noziedzīgais nodarījums nepareizi kvalificēts pēc Krimināllikuma 253.¹panta otrās daļas. Šāda kvalifikācija, pēc apsūdzētā uzskata, esot nepareiza tāpēc, ka tiesa nepamatoti atzinusi viņa rīcībā kvalificējošu pazīmi – atkārtotību, realizējot narkotiskās vielas. Pērkot narkotiskās vielas, jau iepriekš zinājis, ka tās iegādājies gan sev, gan arī D. un H., jo pēdējie iepriekš esot lūguši šīs vielas nopirkt. Fakts, ka narkotiskās vielas realizējis minētajām personām dažādās vietās un ar nelielu laika atstarpi, nedodot pamata viņa darbības kvalificēt kā atkārtotu darbību. Lūdz lietu izskatīt mutvārdu procesā, atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Izskatījis lietas materiālus, izvērtējis kasācijas sūdzības motīvus, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka noraidāms apsūdzētā Jevgēnija S. lūgums par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā. Kriminālprocesa likuma 572.pantā noteikts, ka lūgums par lietas skatīšanu mutvārdu procesā jāmotivē. Jevgēnija S. kasācijas sūdzība nesatur pamatojumu lūgumam par lietas izskatīšanu kasācijas instances tiesā mutvārdu procesā. Krimināllietu departaments arī

nesaskata nepieciešamību lietu izskatīt mutvārdu procesā. Tāpēc Jevgēnija S. kasācijas sūdzība izskatāma rakstveida procesā.

Krimināllietu departaments atzīst, ka Jevgēnija S. kasācijas sūdzība noraidāma, bet apelācijas instances tiesas lēmums atstājams negrozīts, jo apelācijas instances tiesa nav pieļāvusi Krimināllikuma pārkāpumu, kvalificējot Jevgēnija S. noziedzīgo nodarījumu. Noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija pēc Krimināllikuma 253.¹panta otrās daļas ir pareiza. Abu instanču tiesas pamatoti atzinušas Jevgēnija S. rīcībā, kurš realizējis narkotisko vielu – heroīnu, atkārtotību kā Krimināllikuma 253.¹panta sastāva kvalificējošo pazīmi. Konkrētajā gadījumā apsūdzētā darbības nav atzīstamas par atsevišķu turpinātu noziedzīgu nodarījumu. Saskaņā ar Krimināllikuma 23.panta trešo daļu atsevišķu turpinātu noziedzīgu nodarījumu veido vairākas savstarpēji saistītas tādas pašas noziedzīgas darbības, kas vērstas uz kopējo mērķi, ja tās aptver vainīgās personas vienots nodoms, kas savā kopumā veido vienu noziedzīgu nodarījumu. Konkrētajā lietā Jevgēnijs S. atzīts par vainīgu un notiesāts par to, ka 2004.gada 23. septembrī ap plkst. 14.30 realizācijas nolūkā iegādājies ne mazāk kā 0,1419 gramus vielas, kas satur 0,0809 gramus heroīna. Iegādāto narkotisko vielu pārvedis ar savu automašīnu uz Purvciema dzīvojamu masīvu, daļu heroīna izlietojis pats, bet ap plkst. 15.00 pie mājas Rīgā, Dzelzavas ielā 53 daļu heroīna realizējis D. un ap plkst. 15.38 pie mājas Kurmju ielā 12 daļu heroīna realizējis H. Šādas apsūdzētā Jevgēnija S. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 253.¹panta otrās daļas. Atzīstot apsūdzētā rīcībā atkārtotības pazīmi pie narkotiskās vielas realizācijas, abu instanču tiesas pamatoti ņēmušas vērā to, ka heroīns realizēts dažādā laikā, dažādās vietās un divām atsevišķām personām. Papildus minētajiem apstākļiem svarīga nozīme ir tam, ka apsūdzētajam nav bijis kopējs mērķis un vienots nodoms konkrēto daudzumu iegādātās narkotiskās vielas realizēt konkrētām personām. No lietas materiāliem redzams, ka faktiski jebkura persona, zinot par Jevgēnija S. nodarbošanos, varēja ar viņu sazināties un iegādāties narkotiskās vielas.

Pamatojoties uz minēto, vadoties no Kriminālprocesa likuma 587.panta, Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas lēmumu atstāt negrozītu, bet Jevgēnija S. kasācijas sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Apsūdzētā nodoma noskaidrošanas nepieciešamība

Tiesai jānoskaidro apsūdzētās personas nodoms par mantas prettiesisku piesavināšanos. Ne katrā gadījumā mantas prettiesiska lietošana vai rīcība ar to liecina par nodomu šo mantu piesavināties (Krimināllikuma 179.pants).

Rīgā, 2005.gada 22.novembrī

Lieta Nr.SKK-617

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents

V.Čiževskis,

senatori

A.Freibergs, V.Vietnieks

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar apsūdzētā Igora A. kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 28.jūnija spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

Igoris A., (...), ar Jūrmalas tiesas 2004.gada 4.februāra spriedumu atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 179.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem bez mantas konfiskācijas. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz trim gadiem un vienu mēnesi bez mantas konfiskācijas, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz divpadsmit mēnešiem un piespiedu darbu uz 230 stundām.

Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā sakarā ar apsūdzētā apelācijas sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 28.jūnija spriedumu atcēlusi pirmās instances tiesas spriedumu daļā par saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu noteiktā galīgā soda – transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz 12 mēnešiem un piespiedu darbu uz 230 stundām – piemērošanu. Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

Par apelācijas instances tiesas spriedumu apsūdzētais Igoris A. iesniedzis kasācijas sūdzību. Kasācijas sūdzībā norādīts, ka apelācijas instances tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikumu, kvalificējot viņa darbības pēc Krimināllikuma 179.panta otrās daļas. Abu instanču tiesas neesot pamatojušas tiešā nodoma esamību apsūdzētā darbībās.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Igoris A. atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 179.panta otrās daļas par to, ka atkārtoti izdarījis svešas mantas, kas viņam bija uzticēta un kura atradās viņa pārziņā, prettiesisku iegūšanu (piesavināšanos) šādos apstākļos:

2003.gada 13.decembrī ap plkst. 15.00 saskaņā ar darba līgumu Igoram A. apsargāšanai tika nodota Valdim B. piederošā automašīna

"VW Passat" ar valsts nr.EG2436 Ls 100 vērtībā, kas bija novietota pie administratīvās ēkas Jūrmalā, kā arī automašīnas atslēgas un dokumenti. 2003.gada 14.decembrī Igoris A. ap plkst. 2.00 bez īpašnieka atļaujas paņēmis apsargāšanai uzticēto automašīnu un ar to aizbraucis uz Sloku, Jūrmalā, tur pie mājas Dzirksteles ielā 2a iebraucis žogā un akmenī, un pēc tam viņu aizturējuši policijas darbinieki.

Prokurore I.Ščepavičute iesniegusi viedokli, ka apsūdzētā Igora A. darbības nepareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 179.panta otrās daļas, tas ir, nepareizi piemērots Krimināllikums. Prokurore uzskata, ka neesot pierādīts apsūdzētā tiešs nodoms piesavināties Valdim B. piederošu automašīnu. Apsūdzētā darbības un cietušā liecības liecinot par to, ka apsūdzētajam neesot bijis nodoma nodarīt materiālo zaudējumu cietušajam, neesot bijis nodoma pārtraukt darba attiecības ar SIA "BLC". Uzskata, ka apsūdzētā darbības būtu jākvalificē pēc Krimināllikuma 279.panta pirmās daļas kā patvarība.

Izskatījis lietas materiālus, novērtējis kasācijas sūdzības motīvus un prokurores viedokli, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedums atceļams. Krimināllietu departaments uzskata, ka tiesa atbilstoši tajā laikā spēkā esošā Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta prasībām nav norādījusi konkrētus un pārliecinošus pierādījumus, uz kuriem būtu pamatoti tiesas secinājumi par to, ka Igoram A. būtu bijis tiešs, mantkārīgs nodoms piesavināties Valda B. automašīnu. Tiesas spriedumā, balstoties tikai uz Igora A. darbības formālo pusi, norādīts, ka viņš prettiesiski ieguvis un valdījis svešu īpašumu, izmantojis to kā savu, rīkojies ar to pēc saviem ieskatiem. Taču tiesa nav ņēmusi vērā un nekādi nav vērtējusi tādus lietā nodibinātos apstākļus, ka automašīnu Igoris A. faktiski lietojis neilgu laiku, ka, arī neizraisot ceļu satiksmes negadījumu, viņš būtu ar automašīnu atgriezies atpakaļ darbavietā, kur automašīna bija jāsargā, ka pēc ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanas par šo gadījumu uzreiz paziņojis īpašniekam. Krimināllietu departaments uzskata, ka apsūdzētā nodoma saturs vienmēr ir pietiekoši jānoskaidro, lai pareizi kvalificētu viņa darbības, pretējā gadījumā tiesas spriedumu nevar atzīt par pamatotu un likumīgu. Ne katrā gadījumā mantas prettiesiska lietošana vai rīcība ar to liecina par nodomu šo mantu piesavināties. Formāla pieeja minēto jautājumu izlemšanā nav pieļaujama. Tāpēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta pārkāpums šajā gadījumā atzīstams par būtisku. Arī pašlaik spēkā esošā Kriminālprocesa likuma 527.pants nosaka, ka tiesas spriedumam jābūt motivētam.

Kasācijas instances tiesai nav likumīga pamata pārkvalificēt apsūdzētā darbības uz Krimināllikuma 279.panta pirmo daļu, jo šāda rīcība būtu saistīta ar lietas apstākļu un pierādījumu pārvērtēšanu,

taču šādu jautājumu izlemšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē.

Pamatojoties uz minēto, vadoties no Kriminālprocesa likuma 587.panta, Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 28.jūnija spriedumu un lietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai apelācijas kārtībā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kļūdaina Krimināllikuma 231.panta otrās daļas piemērošana

Tīšu miesas bojājumu nodarīšanu cietušajam uz personīgu naidīgu attiecību pamata, kad sabiedriskais miers nav ticis traucēts, nevar kvalificēt kā huligānismu pēc Krimināllikuma 231.panta (Krimināllikuma 231.pants).

Rīgā, 2005.gada 1.decembrī

Lieta Nr.SKK-651

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents

P.Gruziņš,

senatori

V.Eilande, P. Dzalbe

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar apsūdzētā Vladimira R. un cietušā Marka N. kasācijas sūdzībām par Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 11.oktobra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Ludzas rajona tiesas 2005.gada 6.jūlija spriedumu Vladimirs R., (..), notiesāts pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz astoņiem gadiem un ar policijas kontroli uz trim gadiem, konfiscējot mantu, pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības noteikts, piespriests sodus daļēji saskaitot, brīvības atņemšana uz deviņiem gadiem, ar policijas kontroli uz trim gadiem, konfiscējot mantu.

Apsūdzībā pēc Krimināllikuma 152.panta otrās daļas Vladimirs R. attaisnots.

Krimināllietā notiesāts arī Aurēlijs S., kurš kasācijas sūdzību nav iesniedzis.

Saskaņā ar pirmās instances tiesas spriedumu Vladimirs R. notiesāts par atkārtoti izdarītu svešas kustamas mantas nolaupišanu, saistītu ar vardarbību, personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās.

Minētais noziegums ticis izdarīts šādos apstākļos:

Vladimirs R., būdams agrāk sodīts par laupīšanu, 2003.gada 30.novembrī pēc plkst.19.00, būdams alkohola ietekmē, kopā ar Aurēliju S. un Igoru K. atradies L.L. piederšajā dzīvoklī Ludzā, Baznīcas ielā (..). Uzzinājis no Aurēlija S., ka Marekam N. ir mobilais telefons un viņš stāv uz ielas pie mājas Ludzā, Baznīcas ielā 13, ar tīšu nolūku aplaupīt Mareku N. izgājis no mājas, Vladimirs R., pielietojot vardarbību, saķēris Mareku N. aiz vējjakas apkakles un ievīlīcis dzīvoklī, kurā iegājis arī Valērijs Š. Tad Vladimirs R. pieprasījis

no Mareka N. mobilo telefonu, bet pēc atteikuma kopā ar Aurēliju S. viņam uzbrukuši. Vladimirs R. iesitis vienu reizi ar dūri Marekam N. pa krūtīm, nodarīdams fiziskas sāpes. Pēc tam, kad Mareks N. ar muguru nokritis uz gāzes plīts, Aurēlijs S., apspiežot viņa pretestību, izvilcis no cietušā kabatas mobilo telefonu "SiemensA55" Ls 85 vērtībā.

Šādu Vladimira R. nodarījumu pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas.

Bez tam ar pirmās instances tiesas spriedumu Vladimirs R. ir notiesāts par to, ka izdarījis huligānismu personu grupā.

2003.gada 30.novembrī apmēram plkst. 23.00 Vladimirs R. un Aurēlijs S. kopā ar citām personām kafejnīcā "Selena" Ludzā lietojis alkoholiskos dzērienus. Tur viņi uzzinājuši, ka par laupīšanas uzbrukumu cietušais Mareks N. paziņojis policijai. Pēc plkst. 00.00 Vladimirs R. un Aurēlijs S., būdami alkohola ietekmē, kopā ar citām personām Ludzā, Mazā Ezerkrasta ielā satikuši Mareku N. Aurēlijs S. pieskrējis pie viņa, saķēris aiz apģērba un aizvilcis viņu uz ezera malu. Marekam N. izdevies izrauties no Aurēlija S. rokām, viņš sācis kliegt un saukt pēc palīdzības. Aurēlijs S. no jauna panācis Mareku N. un nogāzis viņu gar zemi. Pēc tam Aurēlijs S. un Vladimirs R. izdarījuši Marekam N. vairākus spērienus ar kāju pa ķermeni, nodarīdami sāpes.

Šādu Vladimira R. nodarījumu pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas.

Par Ludzas rajona tiesas spriedumu apsūdzētais Vladimirs R. un cietušais Mareks N. bija iesnieguši apelācijas sūdzības.

Apsūdzētais Vladimirs R. savā apelācijas sūdzībā pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzējis pilnā apjomā, jo uzskatījis, ka notiesāts nepamatoti. Apsūdzētais uzskatījis, ka krimināllieta būtu jānosūta papildu pirmstiesas izmeklēšanas veikšanai vai viņam inkriminētais noziedzīgais nodarījums jāpārqualificē no Krimināllikuma 176.panta trešās daļas uz Krimināllikuma 231.panta otro daļu.

Cietušais Mareks N. iesniegtajā apelācijas sūdzībā lūdzis attaisnot apsūdzēto Vladimiru R., jo pirmstiesas izmeklēšanas laikā viņu apmelojis.

Ar Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 11.oktobra lēmumu Ludzas rajona tiesas 2005.gada 6.jūlija spriedums atstāts negrozīts.

Par Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 11.oktobra lēmumu apsūdzētais Vladimirs R. un cietušais Mareks N. 2005.gada 30.oktobrī iesnieguši kasācijas sūdzības.

Apsūdzētais Vladimirs R. kasācijas sūdzībā lūdzis nodarījumu pārqualificēt no Krimināllikuma 176.panta trešās daļas uz Krimināllikuma 231.pantu.

Apsūdzētais Vladimirs R. norādījis, ka cietušais Mareks N. pirmstiesas izmeklēšanā sniedzis nepatiesas liecības, tās iegūtas ar viltu un draudiem. Arī liecinieku liecības pierakstītas pēc izmeklētāja vārdiem, to apliecinājuši liecinieki tiesā. Tas, ka cietušais Mareks N., atrodoties vienā cietumā ar viņu, neesot par pamatu uzskatam, ka viņš izdarot spiedienu uz cietušo.

Apsūdzētais Vladimirs R. norādījis, ka apelācijas instances tiesai vajadzējis piemērot Kriminālprocesa likuma 48.nodaļas normas.

Cietušais Mareks N. kasācijas sūdzībā lūdzis atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu.

Cietušais Mareks N. norādījis, ka pirmstiesas izmeklēšanā esot sniedzis nepatiesas liecības. Liecības jau gribējis mainīt pirmstiesas izmeklēšanas laikā, bet prokurors šādu iespēju liedzis. Tā kā esot sniedzis nepatiesas liecības, lūdzot Vladimiru R. attaisnot pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas, jo viņam neesot nekādu pretenziju pret apsūdzēto.

Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Tiesās izskatāmo krimināllietu nodaļas prokurore rakstveida viedoklī uzskata, ka tiesu nolēmumi attiecībā uz apsūdzētajiem Vladimiru R. un Aurēliju S. būtu grozāmi daļā par viņu notiesāšanu pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas.

No tiesu instanču nolēmumos konstatētā izriet, ka apsūdzētie Vladimirs R. un Aurēlijs S. situši Marekam N., nodarīdami viņam fiziskas sāpes, tāpēc, ka viņš par apsūdzēto izdarīto laupīšanas uzbrukumam paziņojis policijai.

Prokurors rakstveida viedoklī norādījis, ka zemākstāvošās tiesu instances par huligānismu nepareizi atzinušas piekaušanu, ko izraisījušas personiskas attiecības, kas no vainīgo puses neesot bijušas saistītas ar rupju sabiedriskā miera traucēšanu, kā arī acīmredzamas necieņas izrādīšanu sabiedrībai.

Esot šādiem apstākļiem, pēc prokurora ieskata, apsūdzēto Vladimira R. un Aurēlija S. nodarījums par Mareka N. piekaušanu būtu kvalificējams pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas. Taču cietušais neesot lūdzis ierosināt kriminālprocesu par minēto nodarījumu. Tas izrietot arī no cietušā apelācijas un kasācijas sūdzībām. Minētā iemesla dēļ kriminālprocess šajā daļā, pēc prokurora ieskata, būtu izbeidzams.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris iesniegto kasācijas sūdzību motīvus, ievērojot prokurora rakstveida viedokli, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka Ludzas rajona tiesas 2005.gada 6.jūlija spriedums un Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 11.oktobra lēmums ir atceļami daļā par Vladimira R. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas, un kriminālprocess šajā daļā izbeidzams.

Bez tam Senāta Krimināllietu departaments, ievērojot Kriminālprocesa likuma 584.panta otrajā daļā noteikto, Kriminālprocesa likuma 1.pantā paredzēto krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, uzskata par nepieciešamu izbeigt kriminālprocesu arī pret apsūdzēto Aurēliju S., kurš kasācijas sūdzību nebija iesniedzis.

Izskatot lietu rakstveida procesā, kasācijas instances tiesa atrod, ka gan pirmās instances tiesa, gan apelācijas instances tiesa Vladimira R. un Aurēlija S. nodarījumu par cietušā Mareka N. piekaušanu kļūdaini kvalificējušas kā huligānismu pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas.

No zemākstāvošo tiesu instanču konstatētā izriet, ka Vladimirs R. un Aurēlijs S. situši Mareku N. tāpēc, ka viņš par abu apsūdzēto izdarīto laupīšanas uzbrukumam paziņojis policijai, t.i., uz personīgu naidīgu attiecību pamata, bet sabiedriskais miers neticis traucēts.

Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka minētajā daļā Vladimira R. un Aurēlija S. nodarījumu varētu kvalificēt pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas, esot apstākļiem, ja lietā būtu cietušā sūdzība. Lietā šādas Mareka N. privātsūdzības nav. No lietas materiāliem redzams, ka cietušais Mareks N. pie tam vēl lūdzis attaisnot Vladimiru R.

Senāta Krimināllietu departaments atrod, ka pārējā daļā tiesu nolēmumi atstājami bez grozījuma, bet Vladimira R. un cietušā kasācijas sūdzības kā nepamatotas noraidāmas.

Likums nepieļauj izlīguma noslēgšanu starp cietušo un apsūdzēto par smaga vai sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu (Krimināllikuma 58.panta otrā daļa).

Zemākstāvošo instanču tiesas spriedumā un lēmumā novērsušas visas saprātīgas šaubas par Vladimira R. vainu Krimināllikuma 176.panta trešajā daļā paredzētā noziegumā izdarīšanā.

Pamatojoties uz teikto, vadoties pēc Kriminālprocesa likuma 585., 587.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Ludzas rajona tiesas 2005.gada 6.jūlija spriedumu un Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 11.oktobra lēmumu daļā par Vladimira R. un Aurēlija S. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 231.panta, kā arī daļā par Vladimiram R. un Aurēlijam S. noteikto galīgo sodu.

Daļā par Vladimira R. un Aurēlija S. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas kriminālprocesu izbeigt.

Noteikt, ka Vladimiram R. izciešams sods, kurš viņam piespriests pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu Aurēlijam S. galīgo sodu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības noteikt trīs gadus brīvības atņemšanas, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz diviem gadiem bez mantas konfiskācijas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta pirmo daļu Aurēlijam S. piespriesto pamatsodu noteikt nosacīti, ar pārbaudes laiku uz trim gadiem.

Pārējā daļā tiesu nolēmumus atstāt bez grozījuma, bet kasācijas sūdzības noraidīt.

III daļa. Lēmumi Latvijas kriminālprocesa kodeksa un Kriminālprocesa likuma piemērošanas jautājumos

Atteikšanās no aizstāvja tiesību realizācija

Iztiesājot lietu, tiesai jāievēro noteikumi par aizstāvja obligātu piedalīšanos lietā un atteikšanos no aizstāvja (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 98. un 99.pants).

Rīgā, 2005.gada 8.februārī

Lieta Nr.SKK-5

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore V.Eilande,
senatori A.Kazārova un
A.Freibergs,

piepaloties prokurorei I.Ulmanei,

tiesājamai Lailai R., izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā ar Aizkraukles rajona tiesas 2004.gada 19.augusta spriedumu

Laila R., (..), trīs reizes kriminālsodīta, pēdējo reizi no tām 2004.gada 12.janvārī Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā pēc Krimināllikuma 193.panta trešās daļas, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem nosacīti, ar pārbaudes laiku uz vienu gadu, divas no iepriekšējām sodāmībām dzēstas; atzīta par vainīgu un notiesāta apsūdzībā pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas un 175.panta ceturtās daļas ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem, konfiscējot mantu, ar policijas kontroli uz vienu gadu, pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem, konfiscējot mantu. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu noteikta brīvības atņemšana uz trim gadiem, konfiscējot mantu, ar policijas kontroli uz vienu gadu. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu galīgais sods Lailai R. noteikts brīvības atņemšana uz pieciem gadiem un vienu mēnesi, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz vienu gadu, soda izciešanu uzsākot daļēji slēgtā cietumā.

Nospriests piedzīt solidāri no tiesājamās Lailas R. un tiesājamā Imanta B. par labu Velgai R. Ls 202.

Lietā notiesāti arī Imants B. un Gita Z., kas spriedumu kasācijas kārtībā nav pārsūdzējuši.

Senāta Krimināllietu departaments

k o n s t a t ē j a :

ar pirmās instances tiesas spriedumu tiesājamā Laila R. atzīta par vainīgu un notiesāta par to, ka personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās izdarījusi atkārtotu svešas kustamas mantas slepenas nolaupīšanas (zādzības) lielā apmērā, kas saistīta ar iekļūšanu telpā, mēģinājumu.

2004.gada 12.martā Laila R. ierosināja līdztiesājamam Imantam B. nozagt naudu ne mazāk kā Ls 4000 un ārzemju valūtu no Aizkraukles rajona Skrīveru pagasta (..), tādējādi uzskūdot Imantu B. uz noziedzīga nodarījuma izdarīšanu. Imants B. piekrita Lailas R. ierosinājumam un abi savstarpēji vienojās izdarīt zādzību no mājām (..). Lai realizētu savu noziedzīgo nodomu, Laila R. izstāstīja Imantam B., ka mājas (..) ārdurvju atslēgas atrodas zem puķu poda pie durvīm vai zem kājslauķa un ka nauda glabājas melnā mapē skapī, par ko jau iepriekš zināja. 2004.gada 15.martā Laila R., ievērojot lomu sadalījumu, vairākkārt zvanot gan cietušajai Velgai R., gan viņas vīram, par to informēja Imantu B. Imants B., īstenojot savstarpējo vienošanos, ap plkst. 01.00 2004.gada 16.martā devās uz (..) Skrīveru pagastā, Aizkraukles rajonā, kur caur neaizslēgtām durvīm iekļuva mājā. Imants B. devās pie Lailas R. norādītā drēbju skapja un to pārmeklēja. Neatradis naudu, viņš devās pie Lailas R. uz viņas dzīves vietu Daugavas ielā (..), Skrīveru pagastā, Aizkraukles rajonā, lai informētu, ka mājā naudu nav atradis. Tādējādi Lailai R. un Imantam B. neizdevās realizēt savu noziedzīgo nodomu līdz galam.

Šādas tiesājamo Lailas R. un Imanta B. noziedzīgās darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtais daļas un 175.panta ceturtais daļas.

Bez tam Laila R. un Imants B. atzīti par vainīgiem un notiesāti par to, ka viņi atkārtoti, personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, kā arī Imants B. viens pats, slepeni nolaupīja svešu kustamu mantu (zādzība), kas saistīta ar iekļūšanu telpā, šādos apstākļos:

atkārtoti, turpinot savas noziedzīgās darbības, 2004.gada 16.martā Laila R. pārliecināja Imantu B., ka naudai (..) jābūt, un deva norādījumu doties atpakaļ un meklēt naudu ne tikai skapī, bet arī citās vietās mājā, tādējādi viņu atbalstot. Imants B. padomam un norādījumam piekrita, un ierosināja, ka, ja neatradīs naudu, tad paņems mūzikas centru. Laila R. ierosinājumam piekrita, un abi savstarpēji vienojās izdarīt mūzikas centra zādzību no (..) mājām Skrīveru pagastā, Aizkraukles rajonā. Laila R., atbalstot Imantu B., iedeva viņam kartupeļu maisu, kurā ielikt mūzikas centru. Realizējot iepriekš panākto vienošanos, ievērojot lomu sadali, Imants B. devās uz (..) mājām, kur iekļuva mājā caur neaizslēgtām durvīm. Mājā (..) Imants B. pārmeklēja gan skapi, gan gultas, taču naudu neatrada,

paņēma mūzikas centru "Panasonic" Ls 200 vērtībā ar tajā ievietotajiem 4 kompaktdiskiem Ls 16 vērtībā (1 gab. vērtība Ls 4) un vienu kaseti Ls 2 vērtībā, nodarīdams cietušajai Velgai R. materiālo zaudējumu par šo summu, par ko bija vienojušies ar Lailu R. Bez tam Imants B. no gultas paņēma divus mobilo telefonu "Nokia" un "Siemens" lādētājus Ls 10 kopvērtībā (1 gab. vērtība Ls 5), par kuru zādzību Laila R. un Imants B. nebija vienojušies, nodarīdams cietušajai Velgai R. materiālos zaudējumus par šo summu. Nozagtās mantas Imants B. aiznesa līdz Lailas R. dzīvesvietai, kur Laila R., atbalstot Imantu B., iedeva viņam bērnu ratiņus, ar ko nozagto mūzikas centru nogādāt viņa dzīvesvietā Skrīveru pagastā (..). Imants B. savā dzīvesvietā no mūzikas centra izņēma 4 kompaktdiskus un kaseti, un tos kopā ar lādētājiem glabāja savā dzīvesvietā (..), Skrīveru pagastā līdz tos izņēma policijas darbinieki. 2004.gada 16.martā ap plkst. 07.00 Imants B. devās pie Lailas R., kura, atbalstot Imantu B., sagādāja līdzekļus, lai Imants B. varētu aizbraukt uz Rīgu un pārdot mūzikas centru. Tajā pašā dienā Imants B. aizbrauca uz Rīgu un mūzikas centru realizēja Rīgas Centrāltirgū pirmstiesas izmeklēšanā nenoskaidrotai personai par Ls 18. No iegūtās naudas Ls 5 Imants B. iedeva Lailai R., bet pārējo naudu iztērēja savām vajadzībām.

Tiesājamā Laila R. atzīta par vainīgu un notiesāta par to, ka atkārtoti, personu grupā ar līdztiesājamo Gitu Z. slepeni nolaupījušas svešu kustamu mantu, iekļūstot telpā, šādos apstākļos:

2004.gada 26.maijā Laila R. atkārtoti, personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās ar Gitu Z. zādzības izdarīšanas nolūkā ieradās Aizkraukles rajonā, Skrīveru pagastā, Draudzības ielā (..), Valda G. dzīvesvietā. Laila R. un Gita Z., realizēdamas savu iepriekšējo nodomu, ar viltu iekļuva mājā un, izmantojot cietušā Valda G. uzticēšanos, katra vienu reizi slepus piekļuva Valda G. mājas istabā uz galda stāvošajam naudas makam, no kura abas kopā nozaga naudu Ls 35 apmērā, par šo summu nodarot cietušajam materiālos zaudējumus. Nozagto naudu Laila R. un Gita Z. sadalīja un iztērēja savām vajadzībām.

Šādas tiesājamo Lailas R., Imanta B. un Gitas Z. noziedzīgās darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas.

Ar Zemgales apgabaltiesas 2004.gada 16.novembra lēmumu pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

Pārsūdzot apelācijas instances tiesas lēmumu, tiesājamā Laila R. iesniegusi kasācijas sūdzību

Sūdzībā norādīts, ka viņa abu iepriekšējo tiesu instanču nolēmumus uzskata par nelikumīgiem.

Tiesājamā uzskata, ka, iztiesājot lietu pirmās instances tiesā, pārkāptas viņas tiesības uz aizstāvību un līdz ar to Latvijas kriminālprocesa kodeksa 99.un 106.pants.

Uz pirmās instances tiesas sēdi viņai neesot uzaicināts aizstāvis. Viņa vairākkārt esot lūgusi nodrošināt aizstāvja piedalīšanos. Tiesa esot paskaidrojusi, ka viņai nebūšot advokāta, tādējādi pārkāptas viņas tiesības uz aizstāvību.

Neskatoties uz to, ka līdztiesājamā Imanta B. liecības bijušas pretrunīgas, apelācijas instances tiesa neesot centusies pretrunas novērst un neesot apmierinājusi viņas lūgumu izsaukt un nopratināt līdztiesājamo Gitu Z.

Tādējādi pārkāpti Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19. un 19.¹panta nosacījumi.

Lūgts atcelt abu iepriekšējo tiesu instanču nolēmumus un nodot lietu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesai citā tiesnešu sastāvā.

Izskatījis lietas materiālus un apsvēris kasācijas sūdzības motīvus, noklausījies tiesājamo Lailu R., kura uzturēja iesniegto kasācijas sūdzību, un prokurores I.Ulmanes viedokli, ka iepriekšējo tiesu instanču nolēmumi atstājami bez grozījumiem, Senāta Krimināllietu departaments nekonstatē procesuālā likuma normu pārkāpumus, kas būtu par pamatu iepriekšējo tiesu instanču nolēmumu atcelšanai, kā tas lūgts kasācijas sūdzībā.

Norādes kasācijas sūdzībā par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu pirmās instances tiesā neatbilst lietas materiālos esošajām ziņām.

No lietas materiāliem redzams, ka pirmās instances tiesā, vadoties no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 274.panta, tiesājamai Lailai R. un līdztiesājamiem izskaidrotas procesuālās tiesības.

Tiesas sēdes protokolā ir ieraksts, ka tiesājamai Lailai R. izskaidrotās tiesības ir saprotamas. Advokāta pakalpojumi viņai nav nepieciešami.

Šādu ierakstu tiesas sēdes protokolā tiesājamā Laila R. ir apliecinājusi ar savu parakstu.

Tādējādi, atsakoties no aizstāvja, tiesājamā Laila R. ir realizējusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 99.pantā reglamentētās tiesības.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 98.panta nosacījumiem tiesājamā Laila R. neietilpst to personu lokā, kuriem ir noteikta aizstāvja obligāta piedalīšanās.

Apelācijas instances tiesā tiesājamo Lailu R. aizstāvējis zvērināts advokāts A.Turks, ar kuru tiesājamā bija noslēgusi vienošanos.

Šos apstākļus ņemot vērā, nav pamata atzīt, ka, iztiesājot krimināllietu, pārkāptas tiesājamās Lailas R. tiesības uz aizstāvību, kā tas apgalvots kasācijas sūdzībā.

Kasācijas instances tiesa atzīst, ka apelācijas instances tiesa atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta nosacījumiem ir

pietiekami pilnīgi un vispusīgi pārbaudījusi pierādījumus lietā, tos detalizēti novērtējusi lēmumā saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta pirmajā daļā noteikto un pamatoti atstājusi negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu.

Lūgumu par līdztiesājamās Gitas Z. nopratināšanu, kura sīki un detalizēti bija nopratināta pirmās instances tiesā, apelācijas tiesa noraidījusi atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 275.panta prasībām.

No pirmās instances tiesas sēdes protokola redzams, ka Gita Z. sīki nopratināta pirmās instances tiesas sēdē.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka abu iepriekšējo tiesu instanču nolēmumos izteiktie secinājumi par tiesājamās vainu ir pietiekami motivēti, atbilst lietas faktiskajiem apstākļiem, aptver visus lietā izspriežamos jautājumus, ir pamatoti ar tiesas sēdē pārbaudītiem un novērtētiem pierādījumiem, kas iegūti, pietiekami, pilnīgi un objektīvi izmeklējot lietas apstākļus.

Pierādījumu novērtēšana vai pārvērtēšana saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normu nosacījumiem neattiecas uz kasācijas instances tiesas kompetenci.

Pamatojoties uz iepriekšminēto un vadoties no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt bez grozījumiem, bet kasācijas sūdzību – bez apmierinājuma.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesas sastāva atbilstība Latvijas kriminālprocesa kodeksa 28.panta noteikumiem

Ja lietas izskatīšana tiesā ir pabeigta ar tiesas nolēmumu, tiesnesis nevar piedalīties šīs lietas jaunā izskatīšanā nevienas instances tiesā gadījumos, kad spriedums vai lēmums, kas pieņemts, viņam piedaloties jebkuras instances tiesā, ir atcelts (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 28.pants).

Rīgā, 2005.gada 22.februārī

Lieta Nr.SKK-13

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators V.Čiževskis,
senatori A.Kazārova un P.Dzalbe,
piedaloties prokurorei I.Ulmanei,

tiesājamam Zigmundam P., izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā ar Rēzeknes rajona 2004.gada 14.jūlija spriedumu Zigmunds P.,(..), nesodīts, notiesāts apsūdzībā pēc Krimināllikuma 157.panta ar naudas sodu četru minimālo mēnešalgu apmērā Ls 320. Zigmundam P. uzlikts par pienākumu publiski atsaukt savu paziņojumu Rēzeknes pilsētas domes sēdē. Nospriests piedzīt no Zigmunda P. par labu Jānim J. Ls 1000 morālā kaitējuma atlīdzību.

Senāta Krimināllietu departaments

k o n s t a t ē j a :

saskaņā ar spriedumu tiesājamais Zigmunds P. mutvārdos publiski izplatījis apzināti nepatiesu, citu personu apkaunojošu izdomājumu.

2003.gada 24.aprīlī Rēzeknē, Atbrīvošanas alejā 93, pirms Rēzeknes domes kārtējās sēdes, kurā piedalījās aptuveni 30 cilvēki, tiesājamais Zigmunds P. palūdza vārdu. Kad sēdes priekšsēdētājs viņam to atteicis, zālē klātesošajiem paziņojis tālākminēto: "Cienījamie deputāti! Es paziņoju, ka domes priekšsēdētāja vietnieks Jānis J. ir zaglis un korumpēts. Manā rīcībā ir dokumenti, kas apstiprina šos vārdus". Nesniedzis nekādus paskaidrojumus, Zigmunds P. izgājis no sēžu zāles.

Šādas tiesājamā Zigmunda P. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 157.panta.

Ar Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 17.novembra lēmumu pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

Pārsūdzot apelācijas instances tiesas lēmumu, tiesājamais Zigmunds P. iesniedzis kasācijas sūdzību.

Savā kasācijas sūdzībā Zigmunds P. norādīja, ka apelācijas instances tiesas sastāvs, kas izlēmis lietu 2004.gada 17.novembrī, izskatot šo pašu lietu 2004.gada 1.aprīlī sakarā ar Jāņa J. blakussūdzību un pieņemot Jānim J. labvēlīgu nolēmumu, esot viltojis pierādījumus.

Apelācijas tiesas lēmuma konstatējošā daļā apzināti un ar nolūku termins "lietas materiāli" aizstāts ar terminu "krimināllietā". Tas ticis izdarīts, lai turpinātu pret viņu kriminālvajāšanu, apgalvojot, ka lēmums par krimināllietas ierosināšanu un nodošanu tiesai atcelts tikai daļā par nodošanu tiesai, nevis krimināllietas ierosināšanu.

Pēc kasācijas sūdzības autora ieskata, izmantojot šos viltojumus, apelācijas tiesa pieņēmusi nelikumīgu lēmumu atcelt Rēzeknes tiesas tiesneša 2004.gada 23.februāra lēmumu par atteikšanos ierosināt krimināllietu pēc Jāņa J. sūdzības.

Uzskata, ka apelācijas tiesas sastāva tiesnešu rīcībā ir kriminālsodāms nodarījums, kas paredzēts Krimināllikuma 289. un 290.pantā. Lūgts atcelt apelācijas instances tiesas 2004.gada 1.aprīļa un 2004.gada 17.novembra nolēmumus un ierosināt krimināllietu pret apelācijas tiesas tiesnešiem.

Izskatījis lietas materiālus, apsvēris kasācijas sūdzības motīvus, noklausījies tiesājamo Zigmundu P., kurš lūdza apmierināt iesniegto kasācijas sūdzību, un prokurores I.Ulmanes viedokli, ka atceļami lietā pieņemtie abu iepriekšējo tiesu instanču nolēmumi, kas pieņemti, pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 28.panta nosacījumus, lieta nododama jaunai izskatīšanai apelācijas kārtībā, bet krimināllietas ierosināšanai pret apelācijas instances tiesnešiem nav nekāda pamata, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzina, ka atceļami abu iepriekšējo tiesu instanču nolēmumi, kas pieņemti lietā laika posmā no 2003.gada 16.oktobra līdz 2004.gada 17.novembrim, nododot lietu jaunai izskatīšanai apelācijas kārtībā sakarā ar Zigmunda P. apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas 2003.gada 4. jūnija spriedumu.

No lietas materiāliem redzams, ka pēc Jāņa J. iesniegtās sūdzības Latvijas kriminālprocesa kodeksa 111.panta kārtībā 2003.gada 8.maijā Rēzeknes tiesā ierosināta krimināllietā par Krimināllikuma 157.pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, kas noticis 2003.gada 24.aprīlī.

Sūdzībā Jānis J. lūdzis ierosināt krimināllietu pēc Krimināllikuma 157.panta, norādīdams, ka sakarā ar Zigmunda P. nodarījumu cieš viņa – Jāņa J. – kā politiķa, domes deputāta, amatpersonas, ārsta, cilvēka, viņa ģimenes reputācija un gods.

Ar Rēzeknes tiesas 2003.gada 4.jūnija spriedumu Zigmunds P. notiesāts apsūdzībā pēc Krimināllikuma 157.panta par to, ka 2003.gada 24.aprīlī Rēzeknes pilsētas domes sēde izplatījis apkaunojošu paziņojumu, nosaukdams Jāni J. par zagli un korumpētu.

Zigmunds P. sodīts ar naudas sodu piecu minimālo mēnešalgu apmērā – Ls 350. Viņam uzlikts par pienākumu publiski atsaukt savu paziņojumu, un nospriests piedzīt no Zigmunda P. par labu Jānim J. Ls 1000.

Šo spriedumu apelācijas kārtībā pārsūdzējis tiesājams Zigmunds P.

2003.gada 16.oktobrī sakarā ar tiesājamā iesniegto apelācijas sūdzību lieta izskatīta apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesas kriminālietu tiesas kolēģijā.

Ar apelācijas instances tiesas lēmumu atcelts pirmās instances tiesas spriedums par Zigmunda P. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 157.panta un Rēzeknes tiesas tiesneša 2003.gada 8.maija lēmums par kriminālietas ierosināšanu un nodošanu tiesai, nododot lietas materiālus izskatīšanai pirmās instances tiesai no tiesai nodošanas stadijas.

Lēmumā norādīts, ka pirmās instances tiesa, izskatot lietu, pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹, 304.panta nosacījumus, jo faktiski notikusi neslavas celšana Jānim J. kā amatpersonai. Pēc apelācijas tiesas ieskata noziedzīgais nodarījums atbilstot Krimināllikuma 271.pantā paredzētajam noziedzīgajam nodarījumam.

Senāta Kriminālietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesa, faktiski neizskatīdama iesniegto apelācijas sūdzību pēc būtības, pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 255. un 446.panta nosacījumus, jo norādījusi, ka nepieciešams grozīt apsūdzību uz tādu, kas pasliktinātu tiesājamā stāvokli.

Līdz ar to apelācijas instances tiesas lēmums atzīstams par nelikumīgu un nepamatotu, tādēļ atceļams.

Turpmākajā iztiesāšanas gaitā 2003.gada 3.decembrī Rēzeknes tiesas tiesnese G.Aleksejeva pieņēmusi lēmumu atteikties ierosināt kriminālietu pēc Krimināllikuma 157.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma pazīmēm un nosūtījusi materiālus Rēzeknes pilsētas prokuratūrai jautājuma izlemšanai par kriminālietas ierosināšanu pēc Krimināllikuma 271.panta.

2004.gada 23.februārī Rēzeknes tiesas tiesnesis P.Eglons atteicis ierosināt kriminālietu pēc Krimināllikuma 157.panta. Lēmumā norādīts, ka 2004.gada 15.janvārī Rēzeknes pilsētas prokuratūras prokurors ierosinājis kriminālietu Zigmunda P. apsūdzībā pēc Krimināllikuma 271.panta un nosūtījis pirmstiesas izmeklēšanai Rēzeknes pilsētas un rajona policijas pārvaldei, bet saskaņā ar Krimināllikuma grozījumiem, kas stājušies spēkā 2004.gada 1.februārī, no Krimināllikuma izslēgts 271.pants.

Tā kā Jānis J. neesot pārsūdzējis 2003.gada 3.decembra tiesneša lēmumu par atteikšanos ierosināt kriminālietu pēc Krimināllikuma 157.panta, tad šis lēmums esot stājies likumīgā spēkā.

Par 2004.gada 23.februāra tiesneša lēmumu Jānis J. iesniedzis blakussūdzību, kurā lūdzis atcelt lēmumu un norādījis, ka, pēc viņa ieskata, Zigmunda P. nodarījums atbilst Krimināllikuma 157.panta noziedzīgajam nodarījumam un viņš lūdz ierosināt kriminālietu par neslavas celšanu pēc Krimināllikuma 157.panta.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā sakarā ar Jāņa J. blakussūdzību, apelācijas instances tiesa 2004.gada 1.aprīlī atcēlusi Rēzeknes rajona tiesneša P.Eglona lēmumu par atteikšanos ierosināt kriminālietu pēc Jāņa J. sūdzības.

Neskatoties uz to, ka Rēzeknes tiesas tiesneša P.Eglona lēmums ticis atcelts apelācijas kārtībā, šis pats tiesnesis 2004.gada 20.aprīlī ierosinājis kriminālietu pēc Jāņa J. sūdzības un nodevis viņu tiesai pēc Krimināllikuma 157.panta.

2004.gada 14.jūlijā Rēzeknes tiesa, piedaloties tiesnesim P.Eglonam, izskatījusi kriminālietu Zigmunda P. apsūdzībā pēc Krimināllikuma 157.panta un pieņēmusi notiesājošu spriedumu.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā 2004.gada 17.novembrī, spriedums atstāts negrozīts.

Analizējot iepriekšminētos apstākļus, Senāta Kriminālietu departaments atzīst, ka pārkāpts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 28.pants.

Neskatoties uz to, ka ar apelācijas instances tiesas 2004.gada 1.aprīļa lēmumu ticis atcelts Rēzeknes tiesas tiesneša P.Eglona lēmums par atteikšanos ierosināt kriminālietu, tiesnesis P.Eglons 2004.gada 20.aprīlī pieņēmis lēmumu par kriminālietas ierosināšanu un 2004.gada 14.jūlijā, iztiesājot lietu Zigmunda P. apsūdzībā, pieņemts notiesājošs spriedums.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 28.panta nosacījumiem tiesnesis nevar piedalīties lietas izskatīšanā nevienas instances tiesā, ja spriedums vai lēmums, kas pieņemts, viņam piedaloties jebkuras instances tiesā, ir atcelts.

Šos apstākļus ņemot vērā, atzīstams, ka lieta pirmās instances tiesā iztiesāta nelikumīgā sastāvā.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 1.punktu spriedums atceļams katrā ziņā, ja tiesa lietu izskatījusi nelikumīgā sastāvā.

Šos apstākļus ņemot vērā, Senāta Kriminālietu departaments atzina, ka sakarā ar šajā lēmumā norādītajiem Latvijas kriminālprocesa kodeksa pārkāpumiem atceļami pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas nolēmumi, kas lietā pieņemti laikā no 2003.gada 16. oktobra līdz 2004.gada 17.novembrim,

nododot lietu jaunai izskatīšanai apelācijas kartībā sakarā ar Zigmunda P. apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas 2003.gada 4. jūnija spriedumu.

Kasācijas sūdzības apmierināšanai daļā par krimināllietas ierosināšanu pret apelācijas instances tiesnešiem, kas, pēc sūdzības autora ieskata, izdarījuši noziedzīgus nodarījumus pret jurisdikciju, t.i., Krimināllikuma 289. un 290.pantā paredzētos noziedzīgus nodarījumus, pēc lietas materiāliem nav pamata.

Pamatojoties uz iepriekšminēto un vadoties no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas nolēmumus, kas krimināllietā pieņemti laika posmā no 2003.gada 16.oktobra līdz 2004.gada 17.novembrim.

Lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai citā tiesnešu sastāvā sakarā ar Zigmunda P. apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas 2003.gada 4.jūnija spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Soda noteikšana vienošanās procesā

Piespriežot bargāku sodu tiesājamam, tiesa nedrīkst pārkāpt vienošanās nosacījumus (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 214.⁵ pants, 416.⁹panta pirmā daļa).

Rīgā, 2005.gada 13.janvārī

Lieta Nr.SKK-41

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore A.Kazārova,
senatori V.Eilande, V.Vietnieks

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu, kurā apsūdzēts Aleksandrs K., un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2004.gada 17.decembra spriedumu Aleksandrs K.,(.), notiesāts apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem bez mantas konfiskācijas. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu piespriests sods Aleksandram K. noteikts nosacīti, ar pārbaudes laiku uz trīs gadiem.

Lieta izskatīta vienošanās procesā, un šajā lietā notiesāts Andrejs K., par kura notiesāšanu spriedums nav apstrīdēts.

Saskaņā ar spriedumu tiesājamie Aleksandrs K. un Andrejs K. atzīti par vainīgiem un notiesāti par svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu (zādzību), kas izdarīta atkārtoti personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, iekļūstot dzīvoklī.

Spriedumā norādīts, ka tiesājamais Aleksandrs K. 2004.gada 1.aprīlī, atrodoties ēkā Rīgā, Ģertrūdes ielā 38, mantkārīgu motīvu vadīts, pēc iepriekšējas vienošanās ar Andreju K. par zādzības izdarīšanu no dzīvokļa nr.(.) pa griestos izveidotu caurumu no kāpņu telpas iekļuva ēkas bēniņos, no kurienes savukārt caur celtniecības darbiem paredzētu lūku iekļuva dzīvoklī nr.(.), pēc tam no dzīvokļa iekšpuses atvēra dzīvokļa ieejas durvis Andrejam K.

Atrodoties dzīvoklī, Andrejs K. un Aleksandrs K. atrada mugursomu "Else" Ls 29,66 vērtībā un vairākus maisus, kuros zādzības nolūkā ievietoja spriedumā norādītās SIA "LCP" mantas par Ls 1199,27.

Šādas Aleksandra K. un Andreja K. noziedzīgās darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas.

Par spriedumu Rīgas pilsētas Centra rajona prokurore iesniegusi protestu, kurā lūdz grozīt spriedumu daļā par vienošanās apstiprināšanu par vainas atzīšanu un sodu, kāds piespriests Aleksandram K., apstiprinot 2004.gada 26.novembrī noslēgto vienošanos.

Norādīts, ka Aleksandram K. piespriestais sods neatbilst vienošanās protokolā norādītajam sodam – trim gadiem brīvības atņemšanai, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, ar pārbaudes laiku uz trim gadiem.

Izskatījis lietas materiālus un apsvēris protesta motīvus, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzina, ka protests apmierināms.

No lietas materiālos esošā lēmuma par Aleksandra K. saukšanu pie kriminālatbildības redzams, ka Aleksandrs K. saukts pie kriminālatbildības par svešas kustamas mantas slepenu zādzību, kas izdarīta personu grupā, iekļūstot dzīvoklī.

Vienošanās protokolā, kas sastādīts, atsaucoties uz Latvijas kriminālprocesa kodeksa 214.¹, 214.² un 214.⁵pantu, norādīts, ka apsūdzētais Aleksandrs K. atzinis sevi par vainīgu iepriekšminētajā zādzībā un piekritis soda veidam un mēram, kura piemērošanu prokurors lūgs tiesā, t.i., apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas – trim gadiem brīvības atņemšanai, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, nosacīti, ar pārbaudes laiku uz trīs gadiem.

Aleksandrs K. un Andrejs K. nodoti tiesai saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 416.¹panta nosacījumiem.

Notiesājot Aleksandru K. un piespiežot viņam sodu – brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem nosacīti, piemērojot Krimināllikuma 55.panta nosacījumus, ar pārbaudes laiku uz trim gadiem, tiesa faktiski pārkāpusi vienošanās nosacījumus, jo piespriedusi bargāku sodu.

Turklāt tiesas spriedumā norādīts, ka noslēgtā vienošanās ir pamatota, tā atbilst Latvijas kriminālprocesa kodeksa 214.¹panta nosacījumiem, to noslēdzot, ir ievēroti Krimināllikuma 46.pantā paredzētie soda noteikšanas principi.

Bez tam sprieduma motīvu daļā norādīts, ka saskaņā ar noslēgto vienošanos prokurors lūgs tiesā Aleksandram K. piespriest trīs gadu brīvības atņemšanas sodu, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, ar pārbaudes laiku uz trim gadiem.

Šos apstākļus ņemot vērā, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka, piespiežot sodu tiesājamam Aleksandram K., tiesa izdarījusi paviršību, jo sprieduma rezolutīvajā daļā nepareizi norādījusi piemērojamo sodu – nevis trīs gadus, bet piecus gadus brīvības atņemšanu ar Krimināllikuma 55.panta nosacījumu piemērošanu.

Spriedums grozāms, nosakot tiesājamam sodu atbilstoši noslēgtajai vienošanās.

Bez tam tiesas spriedumā apsūdzības formulējumā Aleksandram K. nepamatoti norādīts, ka Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu viņš izdarījis atkārtoti,

bet noziedzīgā nodarījuma izdarīšana pēc atkārtotības pazīmes, saucot pie kriminālatbildības, Aleksandram K. nav inkriminēta.

Tādēļ no apsūdzības formulējuma tiesājamam Aleksandram K. izslēdzama noziedzīgā nodarījuma kvalificējošā pazīme "atkārtotība".

Šos apstākļus ņemot vērā, protests apmierināms un spriedums grozāms attiecībā par tiesājamam Aleksandram K. piespriesto sodu.

Pamatojoties uz iepriekšminēto un vadoties no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

protestu apmierināt.

Grozīt Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2004.gada 17.decembra spriedumu daļā par Aleksandram K. piespriesto sodu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas.

Aleksandram K. noteikt brīvības atņemšanu uz trim gadiem. Piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, Aleksandram K. piespriesto sodu noteikt nosacīti, ar pārbaudes laiku uz trim gadiem.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Nodarījuma pārkvalifikācija no Latvijas kriminālkodeksa 146.panta otrās daļas uz 146.panta pirmo daļu

Tiesa nevienu personu nedrīkst atzīt par vainīgu smagākā apsūdzībā, nekā to uzturējis prokurors (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 243.panta ceturtā daļa).

Rīgā, 2005.gada 1.februārī

Lieta Nr.SKK-43

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore V.Eilande,
senatori A.Kazārova, V.Čiževskis,
piedaloties prokurorei I.Kačānei,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamās Olgas S. kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 28.aprīļa spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2000.gada (apelācijas tiesas spriedumā kļūdaini norādīts 2002.gads) 26.aprīļa spriedumu Olga S.,(..), agrāk nesodīta, atzīta par vainīgu un sodīta pēc Latvijas kriminālkodeksa 146.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem nosacīti, ar pārbaudes laiku uz vienu gadu. Piedzīts no Olgas S. Natālijas Ā. labā Ls 1918,45.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Olga S. atzīta par vainīgu pēc Latvijas kriminālkodeksa 146.panta otrās daļas par mantas tīšu bojāšanu, kā rezultātā nodarīti lieli materiāli zaudējumi.

1994.gada 21.oktobrī laika posmā no plkst. 14.00 līdz 15.00 Olga S. nolūkā sabojāt Natālijas Ā. īpašumu kopā ar izmeklēšanas gaitā nenoskaidrotu personu aizgāja uz Natālijas Ā. dzīvesvietu Rīgā, Mātera ielā (..) un izmeklēšanā nenoskaidrotā veidā iekļuva dzīvoklī, kur Olga S., izmantodama līdzatnesto krāsu un aerosola baloniņu, tīši sabojāja dzīvoklī veikto remontu: ar krāsu un aerosolu sabojāja uz sienām izlīmētās tapetes, izdarot necenzētus uzrakstus uz sienām, palodzēm, sabojāja logu, durvju, radiatoru, griestu un sienu krāsojumu, kā arī santehniku, un proti, elektroboileri, kas maksāja Ls 220; dušas kabīni, kas maksāja Ls 315; ūdens maisītāju, kas maksāja Ls 90; izlietni, kas maksāja Ls 80; izlietnes krānu, kas maksāja Ls 63; tualetes podu ar ūdens bāku, kas maksāja Ls 150; 25 ruļļus tapešu, kas izlīmētas uz sienām, par kopējo summu Ls 388,46; tapetes par kopējo summu Ls 237,50; piecas pakas līmes par kopējo summu Ls 10; darbs tapešu līmēšanai – Ls 135,96; 7m² flīžu uz sienām, kas maksāja Ls 169,33; flīzes par kopējo summu Ls 115,50;

paku līmes, kas maksāja Ls 12,43; darbs flīžu uzlikšanai (4,8 m²) Ls 41,40; flīzes par kopējo summu Ls 72; darbs flīžu līmēšanai Ls 22 par kopējo summu Ls 109; 35 flīzes griestiem 8,75 m² platībā, kas maksāja Ls 102,50; flīžu vērtība Ls 52,50, darbs flīžu līmēšanai Ls 35; 5 kg krāsas par kopējo summu Ls 15; 32 m² griestu vienā istabā par summu Ls 12,62; griestu pārklāšana ar emulsiju Ls 28,80; 32 m² parketa lakošana istabā – Ls 83; 5 l lakas, kas maksāja Ls 35; darbs pārklāšanai ar laku Ls 48; sabojātas 6 bundžas 1 l tilpumā par kopējo summu Ls 54,60, kas izkrāsota uz abu istabu logiem, durvīm, radiatoriem, apmalēm: istabā darbs par 13,9 m² logu bloku krāsošanu Ls 16,68, darbs par 8,9 m² durvju bloka krāsošanu Ls 8,90, darbs par 2,2 m² radiatoru krāsošanu Ls 3,08, darbs par 24 m² apmaļu krāsošanu Ls 9,60, darbs par 16,7 m² logu krāsošanu Ls 20,40, darbs par 4,30 m² logu rāmju krāsošanu Ls 5,16, darbs par 4,2 m² durvju krāsošanu Ls 4,20, darbs par 3,2 m² radiatoru krāsošanu Ls 4,48, pavisam sabojāta manta par kopējo summu Ls 1918,45, tādējādi Olga S. darbību rezultātā Natālijai Ā. nodarīts liels materiālais zaudējums.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 28.aprīļa spriedumu šis spriedums atcelts daļā par civilprasību. No Olgas S. Natālijas Ā. labā piedzīta civilprasība Ls 1522,53 un Ls 100 – samaksa par advokāta pakalpojumiem.

Civilprasība daļā par Ls 395,92 piedziņu nodota izskatīšanai pirmās instances tiesai civilprocesa kārtībā.

Apelācijas tiesas spriedumā norādīts, ka "pirmās instances tiesas spriedums grozāms tikai daļā par civilprasību". Tajā pašā laikā apelācijas instances tiesa norāda, ka pie mantas nevar pieskaitīt dzīvoklī veikto remontu, jo darbs nav priekšmets, ko var sabojāt, sakarā ar ko no apsūdzības izslēdzamas tās summas, kuras veido samaksa par darbu, t.i., kopsummā Ls 533,30. Tiesa atzīst, ka Olga S. sabojājusi mantu par kopējo summu Ls 1535,15, kas pieskaitāmi lieliem materiāliem zaudējumiem.

Tiesājamā iesniegusi kasācijas sūdzību, kurā norāda, ka nepiekrīt šim spriedumam un pārsūdz to pilnā apjomā, jo uzskata, ka apelācijas tiesa būtiski pārkāpusi krimināllikumumu. Sūdzībā arī norādīts, ka pilnu kasācijas sūdzību iesniegs pēc pilna tiesas sprieduma saņemšanas.

Kasācijas sūdzības papildinājumos norādīts, ka pieļauts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.pantā paredzētais pārkāpums, jo izdarītais nepareizi kvalificēts, tā kā sabojātās mantas vērtība nozieguma izdarīšanas brīdī nav bijusi liela apmēra, tāpēc noziegums jāpārkvalificē uz Latvijas kriminālkodeksa 146.panta pirmo daļu, kā to apelācijas instances tiesas sēdē lūdzis arī prokurors.

Tiesājamā atsauca uz Civillikuma 1792.pantu, kurā noteikts, ja zaudējumu atlīdzības prasījums izriet no darbības, kas pati par sevi bijusi prettiesiska, zaudējuma vērtējums samērojams ar priekšmeta vērtību zaudējuma nodarīšanas laikā. Viņas nodoms nebijis radīt ar savu darbību cietušajai smagas sekas. Tiesa neesot pienācīgi izvērtējusi sabojāto mantu daudzumu, vērtību un citus apstākļus. Bez tam lietā neesot neviena dokumenta, kas pierādītu bojāto mantu reālo vērtību uz nozieguma izdarīšanas brīdi, līdz ar to tiesa pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.pantu. Tiesājamā lūd atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu un nosūtīt lietu jaunai iztiesāšanai.

Noklausījies prokurores viedokli, ka tiesājamās rīcība pārkvalificējama uz Kriminālkodeksa 146.panta pirmo daļu, jo tā apelācijas instances tiesā apsūdzību uzturējis prokurors, bet pārējā daļā spriedums atstājams negrozīts, apsvēris kasācijas sūdzības motīvus un pārbaudījis lietas materiālus, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai nav pamata, bet tas ir grozāms.

Abu instanču tiesas ir vērtējušas visus pierādījumus lietā, arī daļā par nodarītā kaitējuma apjomu un vērtību. Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas nosacījumiem pierādījumu pārvērtēšana nav kasācijas instances tiesas kompetencē. Nodarīto zaudējumu apmēru krimināllietā var pierādīt ne tikai ar kvītīm, bet arī ar citiem pierādījumiem.

Vienlaikus Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka apelācijas instances tiesa pieļāvusi rupju Latvijas kriminālprocesa kodeksa 243.panta ceturtās daļas prasību pārkāpumu, jo, neskatoties uz to, ka prokurors uzturēja apsūdzību pēc Latvijas kriminālkodeksa 146.panta pirmās daļas, nevis otrās daļas, nepārkvalificēja Olgas S. nodarījumu. Tiesa nedrīkst nevienu atzīt par vainīgu smagāka noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā par to, kā apsūdzību uzturējis prokurors, tāpēc Olgas S. noziedzīgais nodarījums pārkvalificējams uz Latvijas Kriminālkodeksa 146.panta pirmo daļu.

Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka, neskatoties uz to, ka noziedzīgs nodarījums tiek pārkvalificēts, soda mīkstināšanai nav pamata.

Ņemot vērā iepriekš minēto un saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.pantu Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas spriedumu grozīt: noziedzīgo nodarījumu pārkvalificēt no Latvijas kriminālkodeksa 146.panta otrās daļas uz Kriminālkodeksa 146.panta pirmo daļu.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Iztiesāšanas robežu ievērošana saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 255.panta noteikumiem

Tiesas sēdē lietu izskata tikai par apsūdzētajiem un tikai tai apsūdzībā, kurā viņi nodoti tiesai (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 255.pants).

Rīgā, 2005.gada 1.februārī

Lieta Nr.SKK-46

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators V.Vietnieks,
senatori Čiževskis un A.Freibergs,
piedaloties prokurorei I.Kačānei,

tiesājamam Kārlim Z., izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamā Kārļa Z. un cietušās Ģertrūdes Š. kasācijas sūdzībām par Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 17.decembra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Ludzas rajona tiesas 2004.gada 27.oktobra spriedumu Kārlis Z.(..)agrāk kriminālnesodīts, notiesāts pēc Krimināllikuma 319.panta pirmās daļas ar naudas sodu trīs minimālo mēnešalgu apmērā, tas ir, Ls 240.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Kārlis Z. notiesāts par to, ka viņš, būdams Valsts meža dienesta Ludzas virsmežniecības Istras mežniecības mežzinis, darbojoties pretēji Meža likuma 39.pantam, kas nosaka, ka Valsts meža dienests izsniedz apliecinājumu koku ciršanai meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam, kā arī pretēji ar Valsts meža dienesta 2000.gada 22.decembra rīkojumu Nr.338 apstiprinātās "Instrukcijas par ciršanas pieteikuma, ciršanas apliecinājuma aizpildīšanu, izsniegšanu un glabāšanu" 4.punktam, kas paredz, ka meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs vai viņa pilnvarota persona uzraksta un iesniedz mežniecībā ciršanas pieteikumu, Valsts meža dienesta darbinieks pārbauda pieteiktās darbības atbilstību normatīvajiem aktiem un stāvoklim dabā, ja pieteiktā darbība atbilst normatīvajiem aktiem, mežzinis izraksta ciršanas apliecinājumu, ja neatbilst – izsniedz ciršanas pieteikuma iesniedzējam motivētu rakstveida atteikumu izsniegt ciršanas apliecinājumu saskaņā ar Meža likuma 40.pantā noteikto, nepārbaudot ciršanas pieteikuma iesniedzēja V. M. tiesības un pilnvaras rīkoties meža īpašnieka vārdā, izrakstījis V. M. trīs ciršanas apliecinājumus cirtes veikšanai Ģertrūdei Š. piederošās saimniecības

"Ģertrūdes", kadastra Nr.68840040013, mežā, kas atrodas Ludzas rajona Pasienes pagasta teritorijā, proti:

2001.gada 21.maijā ciršanas apliecinājumu Nr.010238 kopšanas cirtes veikšanai 1.kvartāla 1., 2., 4., 5.nogabalā ar izcērtamo apjomu 212 m³,

2001.gada 28.maijā ciršanas apliecinājumu Nr.010252 galvenās cirtes veikšanai 1.kvartāla 3.nogabalā ar izcērtamo apjomu 129m³,

2002.gada 17.janvārī ciršanas apliecinājumu Nr.020065 kopšanas cirtes veikšanai 1.kvartāla 1., 5.nogabalā ar izcērtamo apjomu 135 m³.

V.M. saskaņā ar minētajiem Kārļa Z. nelikumīgi izsniegtiem ciršanas apliecinājumiem laika posmā no 2001.gada maija līdz 2002.gada septembrim Ģertrūdes Š. saimniecībā "Ģertrūdes" nocirtis 387 augošus kokus ar kopējo krāju 197m, kā rezultātā Ģertrūdei Š. nodarīts materiālais zaudējums Ls 2562,89 apmērā.

Kārļa Z. bezdarbības rezultātā tika radīts būtisks kaitējums ar likumu aizsargātām Ģertrūdes Š. tiesībām uz privātīpašumu, tiesībām brīvi rīkoties ar savu mantu, tiesībām uz vienlīdzību likuma priekšā, nodarīts ievērojams mantiskais zaudējums Ls 2562,89 apmērā.

Kārlis Z. nepildīja valsts amatpersonas pienākumus, tas ir, aiz nolaidības neizdarīja darbības, kuras tam pēc likuma un uzlikta uzdevuma jāizdara, lai novērstu kaitējumu ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, kā rezultātā ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm radīts būtisks kaitējums. Šādas Kārļa Z. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 319.panta pirmās daļas.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2004.gada 17.decembra lēmumu pirmās instances tiesas spriedumu atstājusi bez grozījumiem.

Par šo lēmumu kasācijas sūdzības iesnieguši tiesājamais Kārlis Z. un cietusī Ģertrūde Š.

Tiesājamais Kārlis Z. savā kasācijas sūdzībā lūdzis atcelt tiesu nolēmumus un nosūtīt lietu jaunai iztiesāšanai, jo neesot ievēroti Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta nosacījumi, kā arī pārkāptas viņa tiesības uz aizstāvību. Esot gatavojies aizstāvēties apsūdzībā pēc Krimināllikuma 317.panta otrās daļas, bet pirmās instances tiesa viņa darbības pārkvalificējusi pēc Krimināllikuma 319.panta pirmās daļas. Tiesājamais Kārlis Z. uzskata, ka tādējādi tiesa esot pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 255.panta prasības. Lietā neesot iesniegts arī oficiāls cietušajai nodarīto zaudējumu aprēķins, bet lietā ir cietušās Ģertrūdes Š. iesniegums, ka viņai zaudējumus viņš – Kārlis Z. – neesot nodarījis. Par neuzmanību, noformējot ciršanas apliecinājumu, viņš jau esot disciplināri sodīts.

Cietusī Ģertrūde Š. savā sūdzībā izklāstījusi savu viedokli, ka īstie vainīgie lietā neesot saukti pie kriminālatbildības – V.M. un P.M.,

jo tieši viņi esot tiešie organizatori un izpildītāji nelikumīgā meža izciršanā, koksnes pārdošanā un naudas piesavināšanā.

Kasācijas sūdzības papildinājumos cietusī Ģertrūde Š. lūdz atcelt abu iepriekšējo instanču nolēmumus par Kārļa Z. notiesāšanu un lietu izbeigt, jo uzskata viņa nodarījumu par maznozīmīgu, ar Kārli Z. viņai esot panākts izlīgums. Neesot cēloņsakarības starp Kārļa Z. darbībām, izsniedzot ciršanas apliecinājumus V.M., un sekām – V.M. izdarītās cirtes veikšanu un naudas piesavināšanos par pārdotajiem kokmateriāliem.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris tiesājamā Kārļa Z. kasācijas sūdzībā un cietušās Ģertrūdes Š. kasācijas sūdzībā un tās papildinājumos minētos motīvus, noklausījies tiesājamo Kārli Z., kurš lūdz apmierināt iesniegto kasācijas sūdzību, prokurores I.Kačānes viedokli, ka apelācijas instances tiesas lēmums atstājams negrozīts, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums atstājams bez grozījumiem, bet iesniegtās kasācijas sūdzības un papildinājumi – bez apmierinājuma.

Senāta Krimināllietu departaments atrod, ka apelācijas instances tiesa pilnīgi un vispusīgi noskaidrojusi faktiskos lietas apstākļus, pārbaudījusi pierādījumus atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 51.panta prasībām.

Apelācijas instances tiesas lēmumā izteiktie secinājumi par tiesājamā Kārļa Z. vainu ir pietiekami motivēti, atbilst lietas faktiskajiem apstākļiem, aptver visus lietā izspriežamos jautājumus, ir pamatoti ar tiesas sēdē pārbaudītiem pierādījumiem, kas iegūti, pietiekami pilnīgi un objektīvi izmeklējot visus lietas apstākļus.

Abu iepriekšējo tiesu instanču nolēmumos analizēti lietā esošie pierādījumi, izdarot secinājumu, ka Kārlis Z. ir vainīgs Krimināllikuma 319.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Kā tas ir norādīts apelācijas instances tiesas lēmumā, tiesājamais Kārlis Z. neapstrīdēja: 1) ka viņš ir valsts amatpersona, 2) ka pēc V.M. iesniegtās pilnvaras izsniegt ciršanas apliecinājumus viņš nedrīkstēja, 3) ka visus 3 ciršanas apliecinājumus izsniedzis Kārlis Z., 4) ka V.M. iesniegto pilnvaru Kārlim Z. vajadzēja izlasīt līdz galam, bet viņš to neizdarīja, 5) ka izsniedzot ciršanas apliecinājumus viņš, Kārlis Z., sapratis, ka V.M. nav īpašnieks.

Arī attiecībā par cietušajai Ģertrūdei Š. nodarīto būtisko kaitējumu apelācijas instances tiesa ir vērtējusi lietā esošos pierādījumus, vērtēts arī mantiskā zaudējuma apmērs. Tiesa atzinusi arī to, ka Kārļa Z. nolaidībai ir tiešs cēloniskais sakars ar tās rezultātā iestājušās sekām – cietušajai Ģertrūdei Š. nodarīto būtisko kaitējumu. Arī kasācijas instances tiesas sēdē Kārlis Z. paskaidroja, ka V.M. bez ciršanas apliecinājumiem nebūtu tiesības izcirst mežu.

Tiesājamais Kārlis Z. kā vienu no apelācijas instances tiesas pārkāpumiem norādījis Latvijas kriminālprocesa kodeksa 255.panta normu un ar to saistīto tiesību uz aizstāvību pārkāpšanu.

Senāta Krimināllietu departaments nekonstatē, ka abas iepriekšējo instanču tiesas būtu izdarījušas šādus pārkāpumus.

Kā tas redzams no lietas materiāliem, Kārlim Z. uzrādīta apsūdzība un viņš nodots tiesai pēc Krimināllikuma 317.panta otrās daļas, bet pirmās instances tiesa, izskatot lietu, Kārli Z. atzina par vainīgu un notiesāja pēc Krimināllikuma 319.panta pirmās daļas.

Par minēto spriedumu prokurora protests netika iesniegts. Apelācijas instances tiesa pirmās instances tiesas spriedumu atstāja negrozītu.

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 255.panta otrā daļa paredz, ka apsūdzības grozīšana tiesā pieļaujama, ja ar to nepasliktinās tiesājamā stāvoklis un netiek pārkāptas viņa tiesības uz aizstāvību.

Savukārt Latvijas kriminālprocesa kodeksa 255.panta trešajā daļā noteikts, ka, ja grozot apsūdzību, no sākotnējās apsūdzības tiek izslēgta tās daļa vai noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes, kuras padara smagāku apsūdzētā atbildību, tiesa var turpināt lietas izskatīšanu.

Krimināllikuma 317.panta otrajā daļā paredzētais noziegums nepārprotami ir smagāks noziedzīgs nodarījums par Krimināllikuma 319.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Abi šie noziedzīgie nodarījumi atrodas Krimināllikuma 24.nodaļā "Noziedzīgi nodarījumi valsts institūciju dienestā", kā arī noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi, kas konstatēti lēmumā par Kārļa Z. saukšanu pie kriminālatbildības un pirmās instances tiesas spriedumā, būtiski neatšķiras, atšķirīgs ir tikai šo darbību juridiskais novērtējums.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka tas apstāklis, ka Ģertrūdei Š. nav materiālas pretenzijas pret Kārli Z., bet šīs pretenzijas ir pret citām personām, neatbrīvo Kārli Z. no atbildības par izdarīto noziedzīgo nodarījumu.

Tiesājamam Kārlim Z. nav piemērojami Krimināllikuma 58.panta otrās daļas nosacījumi, jo atbrīvot no kriminālatbildības sakarā ar izlīgumu ar cietušo var tikai personu, kas ir izdarījusi kriminālpārkāpumu.

Atbilstoši Krimināllikuma 7.panta nosacījumiem Kārlis Z. notiesāts par mazāk smaga nozieguma, bet nevis par kriminālpārkāpuma izdarīšanu.

Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka minētajā krimināllietā apsūdzība uzrādīta tikai Kārlim Z., bet citu personu (V.M. un P.M.) darbībām juridiskais vērtējums nav dots.

Atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 255.panta pirmās daļas nosacījumiem lietu tiesas sēdē izskata tikai par apsūdzētajiem, bet nevis par citām personām.

Saskaņā ar sacīkstes principa nosacījumiem un tiesas uzdevumu demokrātiskā sabiedrībā tiesai nav jānodod vērtējums citu personu darbībām, bet gan jāizskata lieta pret tām personām un tādā apjomā, kādu apsūdzību ir cēlis prokurors.

Atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 41.panta nosacījumiem prokurors kriminālprocesā uzrauga izziņas iestāžu darbību, organizē, vada un veic pirmstiesas izmeklēšanu, kā arī uztur valsts apsūdzību tiesā.

Kasācijas instances tiesas sēdē prokureore I.Kačāne iesniedza tiesai Ludzas rajona Zilupes policijas nodaļas iecirkņa inspektora 2005.gada 31.janvārī pieņemto lēmumu par atteikšanos ierosināt krimināllietu pret V.M. pēc Ģertrūdes Š. iesnieguma.

Minēto lēmumu likumā noteiktajā kārtībā un termiņos Ģertrūdei Š. ir iespējams pārsūdzēt.

Ievērojot minēto un vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt bez grozījuma, bet kasācijas sūdzības – bez apmierinājuma.

Lēmums nav pārsūdzams.

Vienlīdzības principa ievērošana tiesas spriešanā

Krimināllietās tiesu spriež, pamatojoties uz personu vienlīdzību likuma un tiesas priekšā neatkarīgi no viņu izcelsmes, sociālā un mantiskā stāvokļa, rases un nacionālās piederības, dzimuma, izglītības, valodas, attieksmes pret reliģiju, nodarbošanās veida un rakstura, dzīves vietas un citiem apstākļiem (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 13.pants).

Rīgā, 2005.gada 1.februārī

Lieta Nr.SKK-47

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators V.Vietnieks,
senatori A.Freibergs un
V.Čiževskis,

piepaloties prokurorei I.Kačānei,
zvērīnātai advokātei A.Norei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu, kurā apsūdzēta Zinaīda D., un

k o n s t a t ē j a :

Zinaīda D. (..), agrāk nesodīta, ar Preiļu rajona tiesas 2004.gada 21.janvāra spriedumu atzīta par vainīgu un sodīta pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas un 20.panta ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, nosacīti, ar pārbaudes laiku uz sešiem mēnešiem.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Zinaīda D. notiesāta par to, ka, būdama līdzdalībniece, kā organizētāja, izdarījusi svešas mantas iegūšanu ar viltu (krāpšanu).

1999.gada maijā, precīzāks laiks nav noskaidrots, tiesājamā Zinaīda D. piezvanījusi A.L., lai noskaidrotu, vai A.L. nezina cilvēkus, kuri būtu ar mieru iegādāties no Zinaīdas D. dīzeļdegvielas iegādi apliecinošus EKA čekus bez reālas dīzeļdegvielas iegādes, lai pēc tam iegādātos EKA čekus iesniegtu VID akcīzes nodokļa atmaksas saņemšanai. Pēc tam, kad A.L. bija vienojusies ar V. P. par to, ka tas uz sava vārda iesniegs VID lūgumu atmaksāt akcīzes nodokli par lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai iegādāto un izlietoto dīzeļdegvielu, neizdarot reālu dīzeļdegvielas iegādi, kā arī par to, ka pusi no saņemtās akcīzes nodokļa atmaksas V.P. atdos Zinaīdai D., un A.L bija nodevusi Zinaīdai D. V.P. personas datus, Zinaīda D. nolūkā ar viltu izkrāpt no valsts naudu akcīzes nodokļa atmaksas veidā 1999.gada 21.jūnijā ar nenoskaidrotu personu starpniecību iesniegusi VID Preiļu rajona nodaļā ar V.P. vārdu iesniegumu ar

lūgumu atmaksāt akcīzes nodokli par 1999.gadā lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai iegādāto un izlietoto dīzeļdegvielu, kā arī iesniegumam klāt pievienojusi pirmstiesas izmeklēšanas gaitā nenoskaidrotā veidā iegūtus desmit SIA KU "DINAZ" DUS Nr.3 EKA čekiem līdzīgus čekus par kopējo dīzeļdegvielas daudzumu 2040 litri, kura čekos norādītajā laikā un daudzumā SIA KU "DINAZ" DUS Nr.3 nebija iegādāta.

1999.gada jūlijā Zinaīda D. atkārtoti piezvanījusi A.L. un pateikusi, lai V.P. ierodas saņemt akcīzes nodokļa atmaksu, ko V.P. 1999.gada 8.jūlijā arī izdarījis, ieradies a/s "Latvijas Unibanka" Preiļu filiālē un saņēmis akcīzes nodokļa Ls 246,48 apmērā atmaksu no valsts budžeta. Pēc naudas saņemšanas V.P. ne mazāk kā Ls 123,24 atdevis A.L., kura, pamatojoties uz savstarpējo vienošanos ar Zinaīdu D., nodevusi šo naudu tiesājamai Zinaīdai D.

Līdz ar to Zinaīda D., būdama noziedzīgā nodarījuma organizētāja kopā ar A.L., V.P., ar viltu izkrāpusi no valsts naudu akcīzes nodokļa atmaksas veidā ne mazāk kā Ls 246,48 apmērā, no kuras ne mazāk kā Ls 123,24 paturējusi sev.

Šādas Zinaīdas D. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 177.panta pirmās daļas.

Krimināllietā daļā pret A.L. un V.P. pirmstiesas izmeklēšanā izbeigta, pamatojoties uz Krimināllikuma 58.panta pirmo daļu un Latvijas kriminālprocesa kodeksa 58.panta pirmās daļas 1.punktu.

Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā skarā ar tiesājamās Zinaīdas D. apelācijas sūdzību, Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2004.gada 21.decembra lēmumu atstājusi pirmās instances tiesas spriedumu negrozītu.

Par tiesas lēmumu tiesājamās Zinaīdas D. aizstāve zvērīnāta advokāte A.Nore iesniegusi kasācijas sūdzību. Kasācijas sūdzībā norādīts, ka apelācijas instances tiesa, kvalificējot tiesājamās nodarījumu, piemērojusi tādu Krimināllikuma pantu, kuru nevajadzēja piemērot, kā arī izdarījusi kriminālprocesa likuma normu būtisku pārkāpumu. Pirmās instances tiesas spriedumā nav konstatēts, ka Zinaīda D. noziedzīgo nodarījumu būtu izdarījusi grupā ar citām personām, tāpēc nepamatoti viņa notiesāta kā nozieguma organizētāja atbilstoši Krimināllikuma 20.panta otrās daļas nosacījumiem. Tiesa neesot ievērojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 13.panta prasības par personu vienlīdzību likuma un tiesas priekšā, jo pirmstiesas izmeklēšanā lieta daļā pret faktiskajiem noziedzīgā nodarījuma izdarītājiem izbeigta. Lēmums par lietas izbeigšanu motivēts ar to, ka ar šo personu rīcību nav radīts būtisks kaitējums, izkrāptā summa esot neliela. Tāpēc neesot saprotams, kāpēc, esot šādiem apstākļiem, tiek saukta pie atbildības un tiesāta par tādu pašu nodarījumu Zinaīda D. Par būtisku kriminālprocesa

likuma normu pārkāpumu uzskata faktu, ka lēmums par krimināllietu apvienošanu neesot procesuāli noformēts, t.i., neesot parakstīts. Tiesas lēmumā esot pretrunīgi secinājumi, novērtējot liecinieku liecības. Tāpēc tiesa pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 49. un 51.pantu. Nepamatoti kā pierādījumi izmantotas operatīvo pasākumu laikā noklausītās telefonsarunas. Šīs sarunas neesot pārbaudītas atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 49.panta ceturtās daļas prasībām. Esot noticis Latvijas kriminālprocesa kodeksa 166.panta pārkāpums, uzrādot Zinaīdu D. atpazīšanai, jo atpazīstamās personas krasi atšķirušās pēc vecuma un apģērba. Zinaīdas D. fotogrāfija jau iepriekš esot rādīta pagasta iedzīvotājiem. Lūdž atcelt tiesas lēmumu un lietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai apelācijas instances tiesai.

Kasācijas instances tiesas sēdē tiesājamās aizstāve zvērināta advokāte A.Nore uzturēja iesniegto kasācijas sūdzību. Prokurore I.Kačāne lūdza kasācijas sūdzību atstāt bez apmierinājuma.

Izskatījis lietas materiālus, noklausījies aizstāves paskaidrojumus un prokurores viedokli, apsvēris kasācijas sūdzības motīvus, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums atstājams negrozīts, jo tiesa nav pieļāvusi tādus būtiskus kriminālprocesa likuma normu pārkāpumus, kā norādīts kasācijas sūdzībā, un nav pieļāvusi krimināllikuma normu pārkāpumu. Tiesa pamatoti, kvalificējot Zinaīdas D. darbības, piemērojusi Krimināllikuma 20.panta otro daļu, atzīdama tiesājamo par organizatori tāda noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā. Krimināllikuma 20.panta piemērošana attiecībā uz noziedzīgā nodarījuma līdzdalībnieku var arī nebūt saistīta ar kvalificējošas pazīmes kā "personu grupa" inkriminēšanu pašam līdzdalībniekam. Nav pamatots kasācijas sūdzībā izteiktais iebildums, ka neesot ievērots Latvijas kriminālprocesa kodeksa 13.pantā noteiktais vienlīdzības princips tiesas spriešanā. Minētās likuma normas jēga ir nediskriminēt personas atkarībā no viņu mantiskā stāvokļa, rases un citiem apstākļiem, kas attiecas tieši un konkrētu personu, bet nevis uz apstākļiem, kas attiecas uz personas lomu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un attieksmi pret izdarīto. Konkrētajā lietā šāda diskriminācija, nesaucot pie atbildības A.L. un V.P., nav saskatāma. Prokurors ir rīkojies atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 5.³ panta prasībām, izbeidzot krimināllietu daļā pret A.L. un V.P. Neatbilst patiesībai iebildums, ka lēmums par krimināllietu apvienošanu neesot parakstīts. No lietas materiāliem redzams, ka lēmumu parakstījis izziņas izdarītājs A.K.

Krimināllietu departaments atzīst, ka tiesa nav pieļāvusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 49.panta ceturtās daļas nosacījumu pārkāpumu, kas attiecas uz operatīvās darbības rezultātā iegūto ziņu

izmantošanu par pierādījumiem. Lietā kā liecinieks ir nopratināts policijas darbinieks J.P., un tādā veidā telefonsarunu noklausīšanās rezultātā iegūtas ziņas ir pārbaudītas. No lietas materiāliem nav redzams, ka abu instanču tiesām būtu radušās šaubas par to, vai izdarītā operatīvā darbība – telefonsarunu noklausīšanās bijusi likumīga, tas ir, atbilda Operatīvās darbības likuma prasībām.

Krimināllietu departaments atzīst, ka pirmstiesas izmeklēšanā nav ievērota viena no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 166.panta prasībām par atpazīšanas kārtību, t.i., ka atpazīšanai uzrādāmās personas nedrīkst krasi atšķirties pēc vecuma. Uzrādot lieciniecei Z. L. atpazīšanai Zinaīdu D. pēc fotogrāfijām, redzams, ka vienā no fotogrāfijām uzrādītā persona bija pēc vecuma daudz jaunāka par Zinaīdu D. Taču konkrētajā gadījumā Krimināllietu departaments šo pārkāpumu neatzīst par būtisku, jo faktiski uzrādītajās fotogrāfijās sievietes pēc izskata un ārienes krasi neatšķiras. Tāpēc šāds pirmstiesas izmeklēšanas pieļautais likuma pārkāpums nav par pamatu, lai minēto atpazīšanu izslēgtu no tiesas lēmumā norādītajiem pierādījumiem. Konkrētā gadījumā šāds pārkāpums nav novedis pie nelikumīga sprieduma taisīšanas. Krimināllietu departaments nesaskata tiesas neobjektivitāti pierādījumu novērtēšanā vai arī pretrunīgus secinājumus tiesu nolēmumos. Apelācijas instances tiesa ir pilnīgi ievērojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta prasības, tiesas lēmums taisīts atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299, 304. un 313.panta prasībām.

Pamatojoties uz minēto, ievērojot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.pantu, Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt negrozītu, bet kasācijas sūdzību bez apmierinājuma.

Lēmums nav pārsūdzams.

Interesu konflikta apstākļu novērtēšana

Tiesnesis nevar piedalīties lietas izskatīšanā tiklab rīcības sēdē, kā arī tiesas sēdē, ja viņš pats, viņa radnieki vai laulātais tieši vai netieši ieinteresēti lietā (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 27.panta pirmās daļas 4.punkts).

Interesu konflikta nepieļaujamību, sākot ar 2005.gada 1.oktobri, regulē Kriminālprocesa likums (Kriminālprocesa likuma 4.nodaļa).

Rīgā, 2005.gada 22.martā

Lieta Nr.SKK-109

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	V.Vietnieks,
senatori	V.Čiževskis un P.Dzalbe,
piedaloties prokurorei	I.Ščepavičutei,
aizstāvei	Z.Bičkovičai,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamā Pāvela T. un viņa aizstāves zvērinātas advokātes Z.Bičkovičas apelācijas sūdzībām, kuras satur Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrajā daļā paredzētos motīvus, un

konstatēja:

ar Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 11.janvāra spriedumu Pāvels T.,(..), agrāk tiesāts: 1) 2001.gada 16.jūlijā pēc Krimināllikuma 180.panta ar piespiedu darbu uz 40 stundām, no soda atbrīvots, nosakot audzinoša rakstura piespiedu līdzekli – nodošanu galvojumā mātei; 2) 2003.gada 26.jūnijā pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem nosacīti, ar pārbaudes laiku uz vienu gadu; notiesāts pēc Krimināllikuma 117.panta 6.punkta ar brīvības atņemšanu uz divpadsmit gadiem un ar policijas kontroli uz trim gadiem, konfiscējot mantu; pēc Krimināllikuma 269.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem un sešiem mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, noteikts brīvības atņemšana uz četrpadsmit gadiem sešiem mēnešiem un policijas kontrole uz trim gadiem, konfiscējot mantu. Atbilstoši Krimināllikuma 51.pantam noteiktajam sodam daļēji pievienots neizciestais sods pēc Aizkraukles rajona tiesas 2003.gada 26.jūnija sprieduma, un galīgais sods pēc spriedumu kopības noteikts brīvības atņemšana uz 14 gadiem 7 mēnešiem un policijas kontrole uz 3

gadiem, konfiscējot mantu, soda izciešanu uzsākot daļēji slēgtā cietumā.

Krimināllietā pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas un 262.panta notiesāts arī Ruslans Š., kura iesniegtā apelācijas sūdzība nesatur kasācijas sūdzības motīvus.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Pāvels T. notiesāts par citas personas tīšu prettiesisku nonāvēšanu, kas saistīta ar laupīšanu.

Kā konstatējusi pirmās instances tiesa un atspoguļojusi spriedumā, tīšu slepkavību laupīšanas nolūkā Pāvels T. izdarījis šādos apstākļos:

2003.gada 11.marta vakarā, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā, Pāvels T. un Ruslans Š. personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, abi būdami alkohola ietekmē, nolūkā nolaupīt Viktoram S. naudu ieradušies Aizkraukles rajona Skrīveros, Daugavas ielā (..) Lai iekļūtu cietušā mājā, Pāvels T. vispirms piekļāvās pie mājas ārdurvīm, bet Viktors S. uzreiz no iekšpuses aizkrampējās ciet mājas durvis. Tad Ruslans Š. un Pāvels T. ar nolūku nelikumīgi, pret Viktora S. gribu iekļūt mājā un īstenot savu laupīšanas izdarīšanas nodomu, darboties kopīgi un saskaņoti, abi vienlaikus ar rokām raujot aiz roktura durvīm, atrāvuši vaļā cietušā aizkrampētās mājas durvis un iegājuši mājā. Viktors S. paspējis ieiet mājas dzīvojamā istabā un aizvēris aiz sevis istabas durvis, bet Pāvels T. ar spēku istabas durvis atvēris. Cietušais centies aizstāvēties, bet Pāvels T. nogrūdis 92 gadus veco sirmgalvi uz grīdas, pēc tam mājas istabā Pāvels T. pieprasījis no cietušā naudu. Tā kā sirmgalvis naudu atteicies dot, Pāvels T. nolūkā to atrast sācis pārmeklēt cietušā māju. Tikmēr cietušajam izdevās piecelties no grīdas, bet Pāvels T., naudu neatradis, turpinājis vardarbības pielietošanu pret sirmgalvi – sitis viņam ar rokām un spēris cietušajam ar kājām, uzlēcis virsū ar kājām un ceļgaliem uz grīdas guļošajam sirmgalvim. Viktors S. centies aizstāvēties, sitieniem liekot priekšā rokas. Pāvels T. sitieni trāpījuši cietušajam pa galvu, seju, krūškurvi un rokām. Pāvels T. sitis sirmgalvi arī ar turpat istabā paņemto krēslu. Kad krēsls salūzis, sitis ar krēsla kāju, kā arī ar mājas pagraba lūkas vāku. Pavisam Pāvels T. izdarījis ne mazāk kā 10 sitienus cietušajam pa seju un galvu, ne mazāk kā 6 sitienus pa krūškurvi, ne mazāk kā 8 sitieni trāpījuši cietušajam pa rokām. Vardarbības rezultātā Pāvels T. nodarījis Viktoram S. smagus, dzīvībai bīstamus miesas bojājumus: slēgtu galvaskausa – smadzeņu traumu ar subarahnoidālu asinsizplūdumu galvas smadzenēs, zemādas asinsizplūdumus kreisajā deniņū un labās pieres rajonā, nobrāzumus un asinsizplūdumus uz sejas, sistu brūci kreisās auss gliemežnīcā, abpusēju multiplu ribu lūzumu, VI krūšu skriemeļa lūzumu, krūšukaula lūzumu, asinsizplūdumus, mīksto audu sasitumus uz ķermeņa un ekstremitātēm, plaušu sasitumu,

liesas plīsumu, asinsizplūdumus abos pleiras un vēdera dobumos, kas bija Viktora S. tiešs nāves cēlonis. Cietuša Viktora S. nāve iestājusies no traumatiska plaušu-pleiras šoka, abpusēja multipla ribu lūzuma rezultātā ar plaušu sasitumu. No mājas Ruslans Š. un Pāvels T. nolauptuši cietušajam Viktoram S. piederošo radioaparātu "First" Ls 7 vērtībā.

Šādu Pāvels T. nodarījumu pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 117.panta 6.punkta.

Bez tam Pāvels T. notiesāts par to, ka izdarījis uzbrukumu varas pārstāvim – valsts amatpersonai sakarā ar tās likumisku dienesta darbību.

Minēto noziegumu Pāvels T. izdarījis šādos apstākļos:

tā 2004.gada 9.aprīlī laika posmā starp plkst. 04.00–05.00 no rīta Pāvels T., būdams apreibinošu vielu ietekmē, aiz atriebības par Brasas cietuma priekšnieka vietnieka Nikolaja P. agrāku likumisku dienesta darbību sekojis cietušā Nikolaja P. automašīnai, kura braukusi pa ceļu Sērene–Jaunjelgava Jaunjelgavas pilsētas virzienā. Pāvels T., vadot automašīnu "Opel Rekord", valsts nr.BP 4214, minētā ceļa 7.kilometrā apdzinis cietušā vadīto automašīnu "Mercedes Benz", valsts nr.EU 2188. Kad cietušais apstādinājis savu automašīnu un izkāpis no tās nolūkā noskaidrot, vai nav kas atgadījies, Pāvels T. kopā ar pirmstiesas izmeklēšanas gaitā nenoskaidroto personu, pret kuru krimināllieta izdalīta atsevišķā izmeklēšanā, piegājis pie Nikolaja P. un pieprasījis atbildēt, kāpēc Nikolajs P. neļauj nodot Brasas cietumā narkotiskās, psihotropās un citas neatļautas vielas un mantas. Tā kā minēto cietumos aizliegto priekšmetu aprites ierobežošanas kontrole ietilpusi viņa tiešajos dienesta pienākumos, cietušais atteicies sarunāties, stādījies priekšā un uzrādījis savu dienesta apliecību, cenšoties tā novērst briesmošo konfliktu. Kamēr Pāvels T. iepazinies ar cietušā rokās atvērtā veidā turētās dienesta apliecības saturu, izmeklēšanas gaitā nenoskaidrotā persona nostājusies cietušajam aiz muguras. Pārliecinājies, ka Nikolajs P. ir Brasas cietuma priekšnieka vietnieks, Pāvels T. iesitis cietušajam ar dūri pa seju, bet izmeklēšanas gaitā nenoskaidrotā persona no aizmugures ar rokām norāvusi cietušo uz asfalta, kur Nikolajs P., nokrītot un atsītoties ar galvu pret asfaltu, uz brīdi zaudējis samaņu. Pēc tam abi uzbrucēji iekāpuši automašīnā "Opel Rekord", Pāvels T. apsēdies pie automašīnas stūres, lai uzņemtu lielāku ātrumu, pabraucis atpakaļgaitā, uzņēmis ātrumu un tīšām braucis virsū cietušajam, kurš uz to brīdi jau bija atguvis samaņu un piecēlies kājās, turējies pie savas automašīnas kreisās puses atvērtajām durvīm. Pāvels T. ar automašīnas "Opel Rekord" priekšējo daļu skāris cietušā automašīnas kreiso sānu, vairākās vietās bojājot automašīnas "Mercedes Benz", valsts nr.EU 2188, virsbūvi, ar ko nodarījis a/s

"Parekss apdrošināšanas kompānija" materiālus zaudējumus Ls 730,60 apmērā, un tad ar automašīnas "Opel Rekord" priekšējo daļu notriecis cietušo. Nikolajs P., saņēmis triecienu ar automašīnas priekšējo daļu pa kājām, pārvēlies pāri tās virsbūvei un nokritis uz asfalta, negūstot dzīvībai bīstamus miesas bojājumus, bet tiesājamais Pāvels T. no notikuma vietas aizbraucis. Tā Pāvels T. un izmeklēšanā nenoskaidrotās personas kopīgi pielietotās vardarbības rezultātā cietušajam Nikolajam P. tikuši nodarīti šādi miesas bojājumi ar īslaicīgu veselības traucējumu: sista brūce pakauša rajonā un uz sejas, nobrāzumi galvas matainajā daļā paura rajonā, uz sejas, labās ceļa locītavas, labā apakšstilba un labās kājas iekšējās potītes rajonā, zemādas asinsizplūdumi un mīksto audu sasitumi uz sejas, kreisā augšdelma, kreisās rokas 4.pirksta, uz labās ceļa locītavas un galvas smadzeņu satricinājums.

Šādu Pāvela T. nodarījumu pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 269.panta pirmās daļas.

2005.gada 18.janvārī tiesājamais Pāvels T. iesniedzis apelācijas sūdzību, kurā, cita starpā, norādījis, ka viņa apsūdzības lietu izskatījusi tiesa nelikumīgā sastāvā, tiesas sēdes priekšsēdētājs esot tiesu medicīnas eksperta tuvs radnieks, tāpēc viņš noraidījis visus lūgumus par eksperta izsaukšanu un nopratināšanu tiesas sēdē.

2005.gada 21.janvārī tiesājamā Pāvela T. aizstāve zvērināta advokāte Z.Bičkoviča iesniegusi apelācijas sūdzību, kurā lūgusi atcelt pirmās instances tiesas spriedumu sakarā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 1.punkta pārkāpumu, jo krimināllieta tikusi izskatīta nelikumīgā sastāvā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs V.Sprudzāns esot tiesmedicīnas eksperta M.Siliņa, kurš veicis tiesmedicīnisko ekspertīzi lietā, tuvs radnieks – M.Siliņa znots.

Tiesneša radniecība ar tiesmedicīnas ekspertu reāli ietekmējusi objektīvu lietas izskatīšanu, liedzot iespēju noskaidrot nepilnības, kas saistītas ar eksperta M.Siliņa darbu konkrētās krimināllietas materiālu ietvaros, kas savukārt liedzis iespēju noskaidrot patiesību lietā. Tiesa vairākkārt nepamatoti noraidījusi pieteiktos lūgumus par tiesmedicīnas eksperta nopratināšanu tiesas sēdē.

Šajā sakarā aizstāve vairākkārt pieteikusi noraidījumus tiesnesim V.Sprudzānam, kuri netikuši pieņemti.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris tiesājamā Pāvela T. un viņa aizstāves sūdzību motīvus daļā par Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 1.punkta pārkāpumu, noklausījies zvērinātu advokāti Z.Bičkoviču, kura uzturēja savu un tiesājamā Pāvela T. apelācijas sūdzību daļā par absolūto kasācijas iemeslu, uzklāstījis prokurores I.Ščepavičutes viedokli, ka kasācijas sūdzības motīvi noraidāmi, bet krimināllieta nosūtāma izskatīšanai apelācijas

instances tiesai, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments neatrada pamata pirmās instances tiesas sprieduma atcelšanai Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 1.punkta pārkāpumu dēļ. Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 27.panta pirmās daļas 4.punktu tiesnesis nevar piedalīties lietas izskatīšanā tiklab rīcības sēdē, kā arī tiesas sēdē, ja viņš pats, viņa radnieki vai laulātais tieši vai netieši ieinteresēts lietā.

Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka tiesas sēdes priekšsēdētāja, tiesneša V.Sprudzāna atrašanās svainībā ar tiesmedicīnas ekspertu M.Siliņu pats par sevi nevar būt par pamatu, lai secinātu, ka tiesnesis tieši vai netieši bijis ieinteresēts konkrētajā lietā. Nav pamata secināt, ka arī eksperts M.Siliņš būtu tieši vai netieši ieinteresēts lietas iznākumā.

No krimināllietas materiāliem redzams, ka pirmstiesas izmeklēšanas laikā tiesmedicīnisko ekspertīzi Viktora S. Iļķim un cietušajam Nikolajam P. veicis Pļaviņu starprajonu tiesu medicīnas nodaļas vadītājs eksperts M.Siliņš.

Pirmās instances tiesa, ņemot vērā minēto, kā arī ievērojot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 61.pantā paredzēto, nav aicinājusi ekspertu M.Siliņu uz tiesas sēdi, bet nolēmusi aicināt citu tiesmedicīnas ekspertu. Minētais liecina par to, ka, prezidējot tiesnesim V.Sprudzānam, tiesa novērsusi visas šaubas, kas varētu rasties lietas izskatīšanas gaitā.

Tiesājamā aizstāve sūdzībā norādījusi uz apskates protokolu un tiesmedicīniskās ekspertīzes atzinumu nepilnībām, ko pieļāvis tiesmedicīnas eksperts M.Siliņš konkrētajā lietā.

Tā kā minētie dokumenti ir pierādījumi lietā, to izvērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē.

Pārējā daļā tiesājamā un viņa aizstāves sūdzības uzskatāmas par apelācijas sūdzībām, kuras jāizskata apelācijas instances tiesai.

Pamatojoties uz teikto, vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

tiesājamā Pāvela T. un viņa aizstāves apelācijas sūdzības daļā par Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 1.punkta pārkāpumu atstāt bez apmierinājuma, bet krimināllietu nosūtīt Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātai izskatīšanai apelācijas kārtībā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesājamā neierašanās uz tiesas sēdi attaisnojošu iemeslu dēļ

Tiesājamā slimība ir uzskatāma par attaisnojošu iemeslu viņa neierašanās faktam uz tiesas sēdi (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 442.pants).

Rīgā, 2005.gada 22.februārī

Lieta Nr.SKK-120

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore A.Kazārova,

senatori

A.Freibergs un V.Eilande

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu, kurā apsūdzēts

Igors G., un

k o n s t a t ē j a :

ar Ventspils tiesas 2004.gada 17.maija spriedumu Igors G.,(..), vairākkārt kriminālsodīts, pēdējo reizi 2003.gada 4.augustā pēc Krimināllikuma 262.panta ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu nosacīti, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz diviem gadiem, notiesāts apsūdzībā pēc Krimināllikuma 312.panta ar naudas sodu vienas minimālās mēnešalgas – Ls 80 apmērā. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu pievienots neizciestais sods pēc 2003.gada 4.augusta sprieduma, un galīgais sods pēc spriedumu kopības noteikts – viens gads brīvības atņemšana un naudas sods 80 latu apmērā, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz diviem gadiem. Noteikts, ka saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta otro daļu katrs soda veids izciešams patstāvīgi. Soda izciešana uzsākama daļēji slēgtā cietumā.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Igors G. notiesāts par izvairīšanos no tiesas piespriedēties ierobežošanas soda izciešanas.

Igors G., būdams agrāk sodīts 2003.gada 4.augustā pēc Krimināllikuma 262.panta ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu nosacīti, ar pārbaudes laiku uz vienu gadu, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz diviem gadiem, izvairījies no tiesas piespriedēties ierobežošanas soda izciešanas un 2004.gada 5.martā ap plkst. 21.50 vadījis automašīnu, piederošu A.T., "VAZ 2101", valsts reģistrācijas numurs 1051, Ventspils rajonā pa ceļu Blāzma–Ugāle Ugāles virzienā bez transportlīdzekļa vadītāja tiesībām, jo tām sakarā ar tiesas spriedumu uzlikts liegums.

Pirmās instances tiesa šādu Igora G. nodarījumu kvalificējusi pēc Krimināllikuma 312.panta.

Izskatot lietu sakarā ar tiesājamā apelācijas sūdzību, Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija 2004.gada 15.jūlijā pirmās instances tiesas spriedumu atcēlusi daļā par galīga soda noteikšanu Igoram G., un šajā daļā apelācijas instances tiesa taisījusi jaunu spriedumu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu apelācijas instances tiesa Igoram G. noteikusi šādu galīgo sodu – piespriestajam naudas sodam vienas minimālās mēnešalgas apmērā, tas ir, Ls 80 (astoņdesmit latu), pilnīgi pievienojusi sodu pēc 2003.gada 4.augusta sprieduma – brīvības atņemšanu uz vienu gadu, kurš saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu noteikts nosacīti, ar pārbaudes laiku uz vienu gadu, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz laiku uz diviem gadiem.

Piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums – atcelts, un atstāts drošības līdzeklis – paraksts par dzīvesvietas nemainīšanu, atbrīvojot Igoru G. no apcietinājuma tiesas zālē.

Pārējā daļā spriedums atstāts negrozīts.

Izskatot lietu sakarā ar prokurora kasācijas protestu, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments 2004.gada 24.augustā atcēlis apelācijas instances tiesas spriedumu un nosūtījis lietu jaunai izskatīšanai tai pašai apelācijas instances tiesai citā tiesas sastāvā.

Ar Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 25.janvāra lēmumu tiesājamā Igora G. apelācijas sūdzība atstāta bez izskatīšanas.

Apelācijas instances lēmumā norādīts, ka lieta apelācijas instances tiesā bijusi nozīmēta izskatīšanai trīs reizes – 2004.gada 12.oktobrī, 22.novembrī un 2005.gada 25.janvārī. 2004.gada 12.oktobrī un 22.novembrī lietas izskatīšana tikusi atlikta sakarā ar tiesājamā iesniegto darba nespējas lapu un tiesājamam izdarīto operāciju, kas veikta 2004.gada 19.novembrī.

No iesniegtās medicīniskās dokumentācijas izrietot, ka pēc operācijas aptuvenais atveseļošanās periods – līdz 2 mēnešiem.

Lieta tikusi atkārtoti nozīmēta izskatīšanai 2005.gada 25.janvārī.

Tiesājamais uz tiesas sēdi nebija ieradies un nebija paziņojis neierašanās iemeslus.

Uzskatot, ka tiesājamā neierašanās tiesā bijusi neattaisnota, viņa apelācijas sūdzība atstāta bez izskatīšanas.

Pārsūdzot apelācijas instances tiesas lēmumu, tiesājamais Igors G. iesniedzis blakussūdzību, kurā norādījis, ka uz tiesas sēdi nav varējis ierasties sakarā ar slimību – viņam veikto kuņģa operāciju. P.Stradiņa klīniskās slimnīcas izziņā, kas izsniegta 2005.gada 17.janvārī ģimenes ārstam, ir norādīts, ka viņam nepieciešama terapija stacionārā.

Tiesai 25.janvārī iesniegta gan slimības lapa, gan slimnīcas izziņa.

Viņa aizstāve D.Alksne apturējusi savu praksi, tādēļ viņš neesot zinājis, kādā veidā viņam tiesai jāziņo par slimību un to, ka nevar ierasties tiesā attaisnojošu iemeslu dēļ.

Uzskata, ka apelācijas sūdzība nepamatoti atstāta bez izskatīšanas, tādēļ lūdz atcelt apelācijas tiesas lēmumu.

Izskatījis lietas materiālus un apsvēris blakussūdzības motīvus, Senāta Krimināllietu departaments atzina, ka apelācijas instances tiesas 2005.gada 25.janvāra lēmums atceļams un lieta nododama izskatīšanai apelācijas kārtībā.

No tiesājamā blakussūdzībai pievienotās medicīniskās dokumentācijas izriet, ka 2005.gada 5.janvārī viņam izsniegta darba nespējas lapa, kura nav noslēgta.

No P.Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas konsultatīvās poliklīnikas 2005.gada 17.janvāra konsultanta slēdziena izriet, ka Igoram G. vēlama terapija stacionārā pēc dzīvesvietas sakarā ar pēcrezekcijas sindromu (2004.gada 19.novembrī tikusi izdarīta operācija).

No minētā izriet, ka tiesājamais Igors G. uz tiesas sēdi 2005.gada 25.janvārī nav varējis ierasties sakarā ar slimību.

Tiesājamā slimība nepārprotami ir attaisnojošs iemesls viņa neierašanās faktam uz tiesas sēdi.

Līdz ar to nav pamata atzīt, ka iesniegtā apelācijas sūdzība atstājama bez izskatīšanas saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 442.panta septītās daļas nosacījumiem, kā tas norādīts apelācijas instances tiesas lēmumā.

Pamatojoties uz iepriekšminēto un vadoties no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457. un 458.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 25.janvāra lēmumu par tiesājamā Igora G. apelācijas sūdzības atstāšanu bez izskatīšanas.

Lietu nodot izskatīšanai apelācijas kārtībā tai pašai tiesai citā tiesas sastāvā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Likuma prasības attiecībā uz apelācijas instances tiesas nolēmumu

Apelācijas instances tiesas lēmums tikai tad atbilst likuma prasībām, ja tajā ir atspoguļoti un atspēkoti apelācijas protesta motīvi (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 313.pants).

Rīgā, 2005.gada 1.martā

Lieta Nr.SKK-122

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Kriminālietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore V.Eilande,
senatori A.Kazārova un
A.Freibergs,

piedaloties prokuroram A.Andrejevam,
ar tulku J.Kupinu izskatīja atklātā tiesas sēdē kriminālietu sakarā ar specializētās vairāknozaru prokuratūras prokurora A.Egles kasācijas protestu par Zemgales apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas 2005.gada 27.janvāra lēmumu un

konstatēja:

ar Jelgavas tiesas 2004.gada 3.novembra spriedumu Alla L.,(..), agrāk netiesāta, attaisnota pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas, jo nav pierādīta viņas piedalīšanās noziedzīgajā nodarījumā.

Ar Zemgales apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas 2005.gada 27.janvāra lēmumu pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

Alla L. tika apsūdzēta un nodota tiesai pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas par to, ka viņa mantkārīgā nolūkā izmantoja viltotu dokumentu, esot šādiem apstākļiem:

2003.gada 23.oktobrī vilciena Nr.6717 Rīga–Jelgava vagonā nr. 1 dzelzceļa posmā Cena–Ozolnieki (Jelgavas rajons) braukšanas dokumentu pārbaudes laikā Alla L., mantkārīgu motīvu vadīta, t.i., apzinādamies savu darbību neatļautību, nolūkā gūt materiālu labumu kontrolieriem revidentiem Ģ.P. un R.K. kā braukšanas dokumentu uzrādīja viltotu LR Labklājības ministrijas invalīda apliecību Nr.029623 uz sava vārda. Dzelzceļa stacijā "Ozolnieki" Alla L. izskrēja no vagona un aizmuka.

Iesniegtajā kasācijas protestā prokurors lūdza atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un nosūtīt lietu jaunai iztiesāšanai pirmās instances tiesai, norādot, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19. un 313.panta prasības. Apelācijas instances tiesa neesot vērtējusi apsūdzības pierādījumus, neesot pamatojusi, kāpēc netic liecinieku liecībām, bet tic apsūdzētās liecībām.

Bez tam pirmās instances tiesas sprieduma aprakstā norādīts uz neesošu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 165.panta pārkāpumu pirmstiesas izmeklēšanā, par formālu esot atzīstama apelācijas instances tiesas norāde lēmumā uz krimināllietā notikušajiem procesuālajiem pārkāpumiem, jo nav izdarīta atsauce uz pārkāpto likuma normu, tādējādi nepamatoti izslēdzot no pierādījumu klāsta liecinieku G.P. un R.K. 2004.gada 8.februāra papildus nopratināšanas protokolus. Abi liecinieki esot tiesā apstiprinājuši savu parakstu un protokolu autentiskumu, tikai nevarējuši atcerēties pratināšanas datumu, tāpēc protokolus nevarot kvalificēt kā falsificētus.

Kasācijas instances tiesas sēdē prokurors lūdza protestu apmierināt un lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas kārtībā, jo pirmās instances tiesas spriedumā esošos pārkāpumus var novērst apelācijas instances tiesa. Pirmās instances tiesas spriedums pamatots ar vairākiem pieņēmumiem, kuri neatbilst lietā esošajiem pierādījumiem. Apelācijas instances tiesa neesot atspēkojusi apelācijas protestā minētos apsvērumus un pierādījumus.

Tiesājamā Alla L. norādīja, ka viņa nav vainīga un lūdza protestu noraidīt.

Uzklausījis prokuroru un tiesājamo, apsvēris kasācijas protesta motīvus un pārbaudījis lietas materiālus, Senāta Kriminālietu departaments konstatē, ka kasācijas protests ir apmierināms un lieta nododama jaunai izskatīšanai apelācijas kārtībā, jo apelācijas instances tiesas lēmums neatbilst kriminālprocesa likuma normu prasībām.

Apelācijas protestā prokurors, lūdzot atcelt attaisnojošo spriedumu, šo savu prasību ir pamatojis ar konkrētiem apstākļiem. Protestā prokurors norādījis uz vairākiem konstatējumiem pirmās instances tiesas spriedumā, kuriem viņš nepiekrīt, pamatojot savu viedokli ar konkrētiem pierādījumiem.

Apelācijas instances tiesas lēmumā nav atspoguļoti konkrēti apelācijas protesta motīvi, līdz ar to tie nav arī atspēkoti. Šādu tiesas lēmumu nevar atzīt par likuma prasībām atbilstošu. Apelācijas instances tiesai nav jāatkārto pirmās instances tiesas sprieduma motīvi, taču jāmotivē, kāpēc tā piekrīt vai nepiekrīt apelācijas protestā minētajam.

Bez tam, ja tiesa kādus pierādījumus kvalificē kā falsificētus, tad nav saprotams, kāpēc netiek ierosināta krimināllietā par noziedzīgu nodarījuma pret jurisdikciju.

Ņemot vērā iepriekšminēto, saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.pantu Augstākās tiesas Senāta Kriminālietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas lēmumu atcelt, lietu nodot jaunai izskatīšanai tai pašai tiesai apelācijas kārtībā citā tiesas sastāvā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Nolēmuma pieņemšana par noziedzīga nodarījuma sastāvu personas rīcībā

Tiesai spriedumā ir jāizlemj, vai nodarījumā ir nozieguma sastāvs, un kurā Krimināllikuma pantā tas paredzēts, vai tiesājamais ir vainīgs noziedzīga nodarījuma izdarīšanā; notiesājoša sprieduma motīvu daļā jānorāda arī tiesājamā vainas raksturs (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 300. un 313.pants).

Rīgā, 2005.gada 2.martā

Lieta Nr.SKK-123

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	P.Dzalbe,
senatori	V.Čiževskis un A.Freibergs

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietas materiālus sakarā ar tiesājamās Valentīnas O. kasācijas sūdzību par Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 20.janvāra lēmumu un

konstatēja:

2001.gada 12.decembrī Jolanta B. iesniedza Daugavpils tiesai pieteikumu par krimināllietas ierosināšanu (sūdzību) un lūdza ierosināt krimināllietu pret Valentīnu O. apsūdzībā pēc Krimināllikuma 130.panta trešās daļas un saukt viņu pie kriminālatbildības. Sūdzībā Jolanta B. norādīja, ka 2001.gada 22.jūlijā plkst. 20.00 viņas dzīvesvietas durvīs Valkas ielā (..), Daugavpilī, piezvanījusi kaimiņiene Valentīna O., kas dzīvo Valkas ielā (..), un izteikusi pretenzijas par to, ka viņa, dzīvodama 4.stāvā, appludinot Valentīnas O. dzīvokli, kas atrodas 1.stāvā. Pēc atbildes, ka tas nav iespējams, Valentīna O. norāvusi viņai no kakla zelta izstrādājumus, sabojājot tos, iespērusi ar kāju pa vēderu un ar durvīm, tās ciet verot, iesitusi viņai pa galvu un nodarījusi vieglus miesas bojājumus.

Ar Daugavpils tiesas tiesneses 2002.gada 16.janvāra lēmumu ierosināta krimināllietā pret Valentīnu O. un viņa nodota tiesai apsūdzībā pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas.

Ar Daugavpils tiesas 2004.gada 8.maija spriedumu Valentīna O., (..), atzīta par vainīgu pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas un viņai noteikts sods – naudas sods divu minimālo mēnešalgu apmērā, t.i., Ls 160.

Kā spriedumā formulējusi pirmās instances tiesa, 2001.gada 22.jūlijā plkst. 20.00 Valentīna O. strīda laikā ar cietušo Jolantu B. Valkas ielā (..), dzīvoklis (..), Daugavpilī, nodarīja cietušajai vieglus

miesas bojājumus, kas neizraisa veselības traucējumu, galvas un krūšu sasituma veidā šādos apstākļos:

"Valentīna O. ieradās Jolantas B. dzīvoklī, lai noskaidrotu apstākļus sakarā ar viņas dzīvokļa vairākkārtēju appludināšanu. Strīda laikā tiesājamā tīši strauji aizvēra dzīvokļa ieejas durvis, kuras tobrīd aiz roktura turēja cietusī, un viņa (cietusī) atsistās pret durvju stenderi, tādā veidā nodarot miesas bojājumus galvas sasituma veidā, tad tīši norāva cietušajai no kakla zelta ķēdītes, tādā veidā nodarot miesas bojājumus krūšu kurvja sasituma veidā".

Par šo pirmās instances tiesas spriedumu tiesājamā Valentīna O. iesniegusi apelācijas sūdzību, kurā apšaubīja spriedumā konstatētos nodarījuma apstākļus, kvalifikāciju un lūdza atcelt Daugavpils tiesas 2004.gada 8.maija spriedumu un attaisnot viņu pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas. Savukārt cietusī Jolanta B. iesniegusi apelācijas sūdzību, kurā lūdza atcelt Daugavpils tiesas spriedumu soda mīkstuma dēļ.

Ar Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 15.septembra lēmumu Daugavpils tiesas 2004.gada 8.maija spriedums bija atcelts un krimināllietā nodota jaunai izskatīšanai. Apelācijas instances tiesa uzskatīja, ka pirmās instances tiesa esot grozījusi celto apsūdzību, un šie grozījumi pēc saviem faktiskajiem apstākļiem būtiski atšķiroties no tās apsūdzības, kas iesniegta tiesai, un neatbilstot cietušās Jolantas B. liecībām tiesā, kas pasliktinot tiesājamās stāvokli un pārkāpjot tiesības uz aizstāvību.

Sakarā ar cietušās Jolantas B. kasācijas sūdzību Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments ar 2004.gada 16.novembra lēmumu atcēla apelācijas instances tiesas nolēmumu un nosūtīja lietu jaunai iztiesāšanai apelācijas instances tiesai citā tiesnešu sastāvā.

Ar Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 20.janvāra lēmumu Daugavpils tiesas 2004.gada 8.maija spriedums atstāts negrozīts.

Kasācijas sūdzībā un tās grozījumos tiesājamā Valentīna O. lūdza atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un lietu izbeigt. Viņa norāda, ka tiesa nepareizi piemērojusi materiālo tiesību normas, pārkāpusi Krimināllikuma normu, jo nav pareizi kvalificējusi viņas darbības pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas, viņai neesot bijis nodoma (nodarījuma sastāva subjektīvās puses) nodarīt Jolantai B. miesas bojājumus.

Eksperta atzinums Nr.519, ko tiesa atzīst par pierādījumu, sastādīts, pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 194.panta prasības un Ministru kabineta 2001.gada 6.februāra noteikumus Nr.51 "Tiesmedicīniskās ekspertīzes veikšanas kārtība", jo ekspertīze veikta tikai uz eksperta iesniegtā Daugavpils pilsētas Centrālās slimnīcas 2001.gada 24.jūlija izraksta pamata. Eksperts nav pilnā apjomā

atbildējis uz vienu no uzdotajiem jautājumiem, atzinums izteikts varbūtības formā. Tiesa nepamatoti ir atzinusi par drukas kļūdu eksperta atzinumā vārdus "ar durvīm" un "ar dūrēm". Tiesa ir pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta prasības, nav pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izmeklējusi lietas apstākļus un Latvijas kriminālprocesa kodeksa 51.panta prasības par pierādījumu vērtēšanu. Tiesa nav analizējusi pretrunas lietā, nonākusi pie neloģiska secinājuma, ka zelta ķēdītes noraušana no cietušās kakla radīja viņai sasitumus krūšu kurvja apvidū. Tiesa nepiemēroja Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.¹pantu par to, ka visas šaubas par vainu, kuras nav iespējams novērst, jāvērtē par labu apsūdzētajam (tiesājamam). Bez tam tiesājamā Valentīna O. atzīmē, ka viņai tiek piemēroti divi sodi – viens pēc Krimināllikuma un tam sekojošs saskaņā ar Robežsardzes likuma 39.pantu – atvaļināšana no dienesta.

Cietusī Jolanta B. atsūtījusi Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamentam iesniegumu, kurā norāda, ka tiesājamā Valentīna O. nokavējusi likumā paredzēto 10 dienu termiņu lēmuma pārsūdzēšanai, nav lūgusi atjaunot nokavēto termiņu, kasācijas sūdzībā nav norādījusi nevienu kasācijas iemeslu, kas paredzēti Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450., 451.pantā.

Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka cietušās Jolantas B. iesniegums nav pamatots.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 452.pantu kasācijas sūdzību iesniedz tiesai, kas taisījusi nolēmumu, un šī tiesa lemj par kasācijas sūdzības pieņemšanu vai atstāšanu bez izskatīšanas. Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ir pieņēmusi tiesājamās Valentīnas O. kasācijas sūdzību. Likums nosaka, ka kasācijas sūdzību iesniedz rakstveidā ne vēlāk kā 10 dienas pēc motivēta nolēmuma saņemšanas. No krimināllietā esošajiem materiāliem redzams, ka Latgales apgabaltiesa motivēta lēmuma kopiju nosūtīja tiesājamai Valentīnai O. un cietušajai Jolantai B. 2005.gada 27.janvārī. Tiesājamā Valentīna O. kasācijas sūdzību sastādījusi 2005.gada 4.februārī, un tā saņemta Latgales apgabaltiesā 2005.gada 7.februārī. Līdz ar to nav pamata atzīt, ka tiesājamās Valentīnas O. kasācijas sūdzība iesniegta pēc likumā paredzētā termiņa.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka ir pamats tiesas rīcības sēdē pieņemt lēmumu par apelācijas instances un pirmās instances tiesu nolēmumu atcelšanu un lietas izbeigšanu.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normām lietas faktisko apstākļu, pierādījumu pārbaude un vērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē. Kasācijas kārtībā tiek izskatīti tiesu nolēmumi saistībā ar likumu pareizu piemērošanu.

Krimināllikuma 130.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma sastāva subjektīvās puses pamatpažīme – vaina – ir nodoma formā. Nodoma kā vainas formas saturs ir noteikts Krimināllikuma 9.pantā.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 300., 313.pantu spriedumā tiesai ir jāizlemj, vai nodarījumā ir noziedzīga nodarījuma sastāvs, un kurā krimināllikumā tas paredzēts, vai tiesājamais ir vainīgs šajā noziedzīgajā nodarījumā, un notiesājoša sprieduma motīvu daļā jānorāda tiesājamā vainas raksturs.

Pirmās instances tiesa un apelācijas instances tiesa, konstatējot nodarījuma faktiskos apstākļus, ir pārbaudījušas un analizējušas lietā iegūtos pierādījumus, to vidū tiesājamās Valentīnas O., cietušās Jolantas B., liecinieku liecības, eksperta atzinumus, un novērtējušas tos.

Nodarījuma faktiskos apstākļus, kas konstatēti pirmās instances tiesas spriedumā un atstāti negrozīti apelācijas instances tiesas lēmumā, apelācijas kārtībā nebija apstrīdējusi cietusī Jolanta B.

No apelācijas instances tiesas sēdes protokolā fiksētajiem tiesājamās Valentīnas O. paskaidrojumiem redzams, ka viņai nav bijis nodoma nodarīt Jolantai B. miesas bojājumus. Personas subjektīvās puses saturu atklāj arī objektīvās darbības. Tiesu nolēmumos atzīts par pierādītu, ka tiesājamā Valentīna O. tīši strauji aizvēra dzīvokļa ieejas durvis, kuras tobrīd aiz roktura turēja cietusī, un cietusī atsitās pret durvju stenderi, tīši norāva cietušajai no kakla zelta ķēdītes, tādā veidā nodarot cietušajai vieglus miesas bojājumus. Šāds apsūdzības formulējums norāda uz tiesājamās Valentīnas O. nodomu aizvērt durvis un noraut cietušajai no kakla ķēdītes, bet attiecībā uz miesas bojājumu nodarīšanu cietušajai – neuzmanību, kuras saturs atklāts Krimināllikuma 10.pantā.

Līdz ar to tiesājamās Valentīnas O. rīcībā nav noziedzīga nodarījuma sastāva, t.i., subjektīvās puses, kas paredzēts Krimināllikuma 130.panta pirmajā daļā. Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 5.panta pirmās daļas 2.punktu noziedzīga nodarījuma sastāva neesamība ir apstāklis, kas nepieļauj tiesvedību krimināllietā. Krimināllikums neparedz kriminālatbildību par vieglu miesas bojājumu nodarīšanu aiz neuzmanības.

Vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457., 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Daugavpils tiesas 2004.gada 8.maija spriedumu un Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 20.janvāra lēmumu.

Izbeigt lietu Valentīnas O. apsūdzībā pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas noziedzīga nodarījuma sastāva neesamības dēļ.

Lēmums nav pārsūdzams.

Pierādījumu pārbaude no to attiecināmības, pieļaujamības un ticamības viedokļa

*Tiesai ir jāpārbauda pierādījumi no to attiecināmības, pieļaujamības un
ticamības viedokļa (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 5.nodaļa).*

Rīgā, 2005.gada 9.martā

Lieta Nr.SKK-136

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu
departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	P.Dzalbe,
senatori	A.Kazārova un V.Čiževskis

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietas materiālus sakarā ar
tiesājamā Vjačeslava M. kasācijas sūdzību par Augstākās tiesas
Krimināllietu tiesu palātas 2004.gada 2.decembra spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Latgales apgabaltiesas 2004.gada 2.jūnija spriedumu
Vjačeslavs M.,(.), atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarī-
šanā, kas paredzēts Krimināllikuma 176.panta ceturtajā daļā, un
sodīts, piemērojot Krimināllikuma 49.panta pirmo daļu, ar brīvības
atņemšanu uz pieciem gadiem, konfiscējot mantu. No Vjačeslava M.
piezīts par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Latgales Avio"
Ls 134, par labu Valentīnai I. Ls 612,80, par labu Valentīnai I.
Ls 45,53 ik mēnesi, sākot no 2002.gada 1.oktobra, līdz brīdim, kad
atjaunosies Valentīnas I. darba spējas.

Saskaņā ar pirmās instances tiesas spriedumu Vjačeslavs M.
izdarīja svešas kustamas mantas nolaupišanu, saistītu ar vardarbību
un smagu miesas bojājumu nodarīšanu cietušajai.

2001.gada 26.oktobrī laikā no plkst. 20.30 līdz 21.30 Vjačeslavs
M., būdams alkohola reibuma stāvoklī, SIA "Latgales Avio" degvielas
uzpildes stacijā Daugavpils rajona Naujenes pagasta Kraujas ciematā
pieprasīja degvielas uzpildes stacijas dežurējošai operatorei
Valentīnai I. naudu no stacijas kases. Kad Valentīna I. naudu dot
atteicās, Vjačeslavs M. pielietoja vardarbību, ar roku pagrūda
Valentīnu I. plecā, iesita cietušai ar dūri pa seju, notriecot Valentīnu I.
no kājām. Tad Vjačeslavs M. atvēra kases aparātu un atklāti nolaupija
SIA "Latgales Avio" naudu Ls 134 apmērā. Cietusī mēģināja apturēt
Vjačeslavu M., satverot viņu aiz rokas. Taču Vjačeslavs M. izrāvās un
ar dūri iesita Valentīnai I. pa seju, tā rezultātā cietusī atsitās ar galvu
pret sienu un nokrita uz grīdas. Vjačeslavs M. satvēra krēslu un ar to
iesita cietušai pa galvu un pēc tam ar nolauptu naudu atstāja
notikuma vietu. Pielietotās vardarbības dēļ cietušai Valentīnai I. tika

nodarīti miesas bojājumi: galvas sasitums ar galvaskausa velves un
pamatnes kaulu šķembainiem lūzumiem labā pusē, galvas smadzeņu
sasitums, sejas sasitums ar sistām brūcēm, kreisā vaiga kaula un
apakšžokļa kreisās puses lūzumiem, kakla sasitumu ar zemādas
asinsizplūdumiem un nobrāzumu, kuri pēc sava rakstura pieskaitāmi
pie smagiem miesas bojājumiem, kas bīstami dzīvībai.

Tiesājamā Vjačeslava M. nodarījums kvalificēts pēc
Krimināllikuma 176.panta ceturtais daļas.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā sakarā ar prokurora apelācijas
protestu un tiesājamā apelācijas sūdzību, Augstākās tiesas
Krimināllietu tiesu palāta ar 2004.gada 2.decembra spriedumu
Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada
2.jūnija spriedumu atcēla daļā par Vjačeslavam M. piespriesto sodu
un noteica viņam sodu pēc Krimināllikuma 176.panta ceturtais daļas,
piemērojot Krimināllikuma 49.pantu, brīvības atņemšanu uz septiņiem
gadiem, konfiscējot mantu, ar policijas kontroli uz vienu gadu. Pārējā
daļā spriedumu atstāja negrozītu.

Tiesājamais Vjačeslavs M. ir iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā
norāda, ka viņš neesot vainīgs laupīšanas izdarīšanā, viņu varētu
vainot nodarījumā, kas paredzēts Krimināllikuma 297.pantā.
Apelācijas instances tiesa nepareizi noteikusi viņam papildsodu –
policijas kontroli uz vienu gadu, jo policijas uzraudzībā līdz tiesai
atradies divus gadus un piecus mēnešus.

Pirmstiesas izmeklēšanā esot bijuši tālākminētie pārkāpumi.

1. Pārkāptas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 159., 161., 162.panta
prasības – lieciniece K. nopratināta slimnīcas palātā citu liecinieku –
P., Ž. – un cietušās Valentīnas I. klātbūtnē. K. nopratināja pirms
cietušās, cietusī varēja dzirdēt liecības un uz to pamata sniegt savas
liecības. Nopratināšanas protokolā norādīts, ka K. pratināta Naujenes
policijas iecirknī, kas ir dokumenta viltojums un Krimināllikuma
327.panta pārkāpums. Valentīnas I. nopratināšanas protokolu nav
parakstījusi Valentīna I., bet cita persona.

2. Pārkāptas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 59., 130.¹panta
prasības – netika apmierināti viņa lūgumi par rokraksta ekspertīzi
Valentīnas I. nopratināšanas protokolā; par izmeklēšanas eksperī-
mentu, lai noteiktu laiku, kas nepieciešams braukšanai no lidostas
"Lociki" līdz degvielas uzpildes stacijai "Kraujas", cietušās norādīto
darbību izdarīšanai un aizbraukšanai atpakaļ uz lidostu; par tiesu
psihiatriskās ekspertīzes izdarīšanu cietušajai Valentīnai I., vai viņa
spēja atbilstoši notikumam sniegt liecības, jo tiesu medicīnas
ekspertīzes atzinumā norādīts, ka cietusī nav adekvāta.

3. Pārkāptas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 45.panta trešās
daļas un 45.¹ panta prasības – izziņas izdarītājai J. nebija tiesību

uzdot kriminālpolicijas darbiniekam B., kas ir cietušās dēla Ž. paziņa un bijušais darbabiedrs, pratināt liecinieku Z., tāpēc šīs liecības nevar būt pierādījums.

4. Pārkāptas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 138., 139., 180.panta prasības – notikuma vietas apskates protokolā nav norādīts, kāpēc tiek izņemts krēsls, nav veikta krēsla apskate un nav konstatēti traipi, kas līdzīgi asinīm, pieaicinātajiem nekas netika paskaidrots, un viņi neko nezina par asins traipiem uz krēsla, krēsls apskatīts tikai pēc 8 dienām, tāpēc pierādījuma nozīme esot notikuma vietas apskates protokolam.

Pirmās instances un apelācijas instances tiesās esot bijuši tālākminētie pārkāpumi.

1. Pārkāptas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 52.panta prasības – tiesā cietusī Valentīna I. liecināja, ka par automašīnu viņai teikuši divi pircēji, tiesai vajadzējis noskaidrot šos pircējus un nopratināt.

2. Pārkāptas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 5.punkta prasības – tiesa nenopratināja cietušo Valentīnu I., kas atstāja tiesas sēžu zāli.

3. Pārkāptas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹ panta prasības – netika apmierināti viņa lūgumi nopratināt liecinieci V.S., kas dejojusi ar viņu un 21.00 devusies mājās, liecinieci S.U., kas varēja liecināt par savstarpējām attiecībām un apgāzt cietušās liecības par to, ka gribējis materiāli palīdzēt S.U. un izglābt viņu no nepatikšanās, izziņas izdarītāju J. par pirmstiesas izmeklēšanā pieļautajiem Latvijas kriminālprocesa kodeksa prasību pārkāpumiem; un kāpēc netika izmeklēts fakts, ka kinologa suns devies pa iespējamā noziedznieka pēdām uz Daugavpili, kaut tajā pašā laikā viņš atradies degvielas uzpildes stacijas teritorijā; tiesā netika dota iespēja viņam sniegt liecības, izmantojot lidostas, tās apkārtnes teritorijas, degvielas uzpildes stacijas "Kraujas" plānus; apelācijas instances tiesa nav devusi pareizu vērtējumu pierādījumiem, apsūdzēšo spriedumu balstījusi uz viņa pieteikšanos par vainīgu, kur pats sevi aprunājis slimības dēļ un policijas darbinieku iespaidā, par ko rakstījis prokuroram, pieteikšanās par vainīgu ir pretrunā ar cietušās liecībām par nodarījuma apstākļiem.

4. Pārkāptas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 16.panta ceturtais daļas prasības – prokurora protesta kopija viņam izsniegta latviešu valodā, kuru pilnībā nepārvalda, tāpēc nevarējis pienācīgi sagatavoties apelācijas instances tiesas sēdei un izmantot savas tiesības.

Tiesājamais Vjačeslavs M. lūdz nodrošināt viņa piedalīšanos kasācijas instances tiesas sēdē.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka ir pamats tiesājamā Vjačeslava M. kasācijas sūdzību noraidīt bez lietas izskatīšanas tiesas sēdē.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normām lietas faktisko apstākļu, pierādījumu pārbaude un vērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 449.pantu sprieduma izskatīšana kasācijas kārtībā pieļaujama tikai tajā gadījumā, ja spriedums pamatots ar krimināllikuma pārkāpumu vai kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu. Šo pārkāpumu uzskaitījums ir dots Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450. un 451.pantā.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.pantu kasācijas instances tiesas rīcības sēdē, lai nepieļautu sūdzību izskatīšanu tiesas sēdē, tiek izskatītas saņemtās kasācijas sūdzības, ja sūdzībā izteiktā prasība – atcelt spriedumu – netiek pamatota.

Krimināllikuma 297.pantā paredzēta atbildība par nepatiesu uzdošanos par apsūdzēto, tiesājamo, cietušo un liecinieku. Šī nodarījuma objektīvo pusi veido kādas personas noteikts procesuālais stāvoklis – apsūdzētais, tiesājamais, cietušais, liecinieks, un citas personas uzdošanās par minēto procesa dalībnieku. Izskatīt jautājumu par šāda nodarījuma sastāva esamību tiesājamā Vjačeslava M. rīcībā viņam pašam izvirzītās apsūdzības ietvaros nav pamata.

Saskaņā ar Krimināllikuma 36., 45.pantu policijas kontrole ir papildsods, ko tiesa piespiež kā piespiedu līdzekli, lai uzraudzītu no brīvības atņemšanas vietas atbrīvotās personas uzvedību un pakļautu šo personu policijas iestādes norādītajiem ierobežojumiem. Savukārt nodošana policijas uzraudzībā ir viens no kriminālprocesuālo piespiedu līdzekļu – drošības līdzekļu – veidiem, ko nosaka Latvijas kriminālprocesa kodeksa 69., 75.¹pants. Apsūdzētajam Vjačeslavam M. ar prokurora 2001.gada 27.decembra lēmumu drošības līdzeklis – apcietinājums – tika grozīts uz drošības līdzekli – nodošanu policijas uzraudzībā. Šis drošības līdzeklis bija spēkā līdz 2004.gada 2.jūnijam, kad ar pirmās instances tiesas spriedumu tika grozīts uz apcietinājumu. Krimināllikuma 52.pants neparedz nodošanu policijas uzraudzībā ieskaitīt soda termiņā. Taču no krimināllietas materiāliem redzams, ka ar tiesneša 2002.gada 1.februāra lēmumu apsūdzētais Vjačeslavs M. ievietots ārstniecības iestādē stacionārās tiesu psihiatriskās ekspertīzes veikšanai. Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 191.panta otro daļu laiks, ko apsūdzētais pavadā ārstniecības iestādē, ieskaitāms apcietinājuma laikā. Bet saskaņā ar Krimināllikuma 52.pantu iepriekšējo apcietinājumu tiesa ieskaita soda laikā. Šīs likuma prasības nav izpildījušas pirmās instances un apelācijas instances tiesas. Tā kā krimināllietas

materiālos nav ziņu par laiku, ko apsūdzētais Vjačeslavs M. pavadījis ārstniecības iestādē, tad šī jautājuma izlemšana jānodod pirmās instances tiesai Latvijas kriminālprocesa kodeksa 374.panta kārtībā.

Krimināllietas materiālos ir ziņas par to, ka Latgales apgabaltiesa 2004.gada 1.jūlijā nosūtījusi tiesājamam Vjačeslavam M. prokurora apelācijas protestu, bet nav ziņu par to, ka apelācijas protests nosūtīts latviešu valodā vai tā tulkojums krievu valodā. Kā redzams no apelācijas instances tiesas sēdes protokola, kurā piedalījās arī tulks, tiesājamais Vjačeslavs M. nav izteicis nekādus lūgumus, iebildumus sakarā ar prokurora apelācijas protesta teksta valodu un par viņa tiesību aizskaršanu vai ierobežošanu šajā sakarā.

No pirmās instances tiesas sēžu protokoliem redzams, ka tiesas sēdē, kas notika no 2003.gada 2.aprīļa līdz 16.aprīlim, ir nopratināta cietusī Valentīna I. Otrajā tiesas sēdē, kas notika no 2003.gada 25.novembra līdz 2004.gada 2.jūnijam, cietusī Valentīna I. ir atstājusi tiesas sēžu zāli, un viņas liecības pārbaudītas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 285.panta pirmās daļas 4.punkta kārtībā. Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 100.pantu cietušajam ir tiesības piedalīties lietas iztiesāšanā, un viņa piedalīšanās procesā publiskās apsūdzības lietās saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa noteikumiem nav obligāta. Apelācijas sūdzībā tiesājamais Vjačeslavs M. nebija izteicis lūgumu aicināt cietušo Valentīnu I. uz apelācijas instances tiesas sēdi. Cietusī nebija pārsūdzējusi pirmās instances tiesas spriedumu, un apelācijas instances tiesa nebija uzskatījusi par nepieciešamu aicināt cietušo uz tiesu.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 59.pantu ekspertīze ir obligāta cietušā psihiskā vai fiziskā stāvokļa noteikšanai tajos gadījumos, kad rodas šaubas par viņu spējām pareizi uztvert apstākļus, kam nozīme lietā, un pareizi par tiem liecināt. No krimināllietas materiāliem, tiesu nolēmumiem redzams, ka procesa virzītājiem – izziņas izdarītājam, prokuroram, tiesai – nav radušās likumā paredzētās šaubas.

Pārējie tiesājamā Vjačeslava M. kasācijas sūdzībā norādītie pārkāpumi saistīti ar pierādījumu vērtēšanu un Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.pantā paredzētā lietas apstākļu pilnīgas, vispusīgas un objektīvas izmeklēšanas principa ievērošanu. Šī principa ievērošana saistīta ar saprātīgu šaubu novēršanu par noziedzīga nodarījuma esamību un personas vainīgumu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, izmantojot likuma noteiktajā kārtībā iegūtos, pārbaudītos un novērtētos pierādījumus.

Apelācijas instances tiesa ir pārbaudījusi pierādījumus no to attiecināmības un pieļaujāmības viedokļa, atbilstoši lietā noskaidrotajiem apstākļiem devusi vērtējumu, norādījusi pierādījumus, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, un motīvus, kāpēc tiesa

noraidījusi tiesājamā Vjačeslava M. apgalvojumu par pašaprunu. No pierādījumu pieļaujāmības viedokļa apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi cietušās Valentīnas I., liecinieku S.P., R.Ž., J.Z. liecības pirmstiesas izmeklēšanā un iztiesāšanā. Par ticamām atzinusi cietušās Valentīnas I. liecības, Vjačeslava M. liecības pirmstiesas izmeklēšanā, kas fiksētas protokolā par pieteikšanos par vainīgu, aizdomās turētā papildu nopratināšanas protokolā, protokolā par aizdomās turētā liecību pārbaudi uz vietas, apsūdzētā nopratināšanas protokolā, kas kopumā ar citiem pierādījumiem restaurē notikuma apstākļus un izslēdz saprātīgas šaubas par tiesājamā Vjačeslava M. vainīgumu viņam inkriminētajā nodarījumā, kas kvalificēts pēc Krimināllikuma 176.panta ceturtās daļas. Apelācijas instances tiesas spriedums atbilst Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299., 304., 313.panta prasībām, sods Vjačeslavam M. noteikts atbilstoši Krimināllikuma 46.panta nosacījumiem.

Līdz ar to tiesājamā Vjačeslava M. kasācijas sūdzībā norādīti pārkāpumi, kas neatbilst Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450., 451.pantu nosacījumiem, un pārkāpumi, kuru izskatīšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē.

Kasācijas instances tiesas rīcības sēdē nav paredzēta kasācijas sūdzības iesniedzēja piedalīšanās.

Vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457., 459.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

tiesājamā Vjačeslava M. kasācijas sūdzību noraidīt bez lietas izskatīšanas tiesas sēdē.

Uzdot pirmās instances tiesai izlemt jautājumu par Vjačeslava M. atrašanās ārstniecības iestādē laika ieskaitīšanu soda laikā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Medicīniska rakstura piespiedu līdzekļa piemērošana

Piemērojot medicīniska rakstura piespiedu līdzekli, ir jāvērtē ne tikai personas psihiskais stāvoklis, bet arī noziedzīgā nodarījuma raksturs, personas bīstamība sabiedrībai (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 400., 401.pants).

Rīgā, 2005.gada 22.martā

Lieta Nr.SKK-145

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	V.Vietnieks,
senatori	A.Kazārova un P.Dzalbe,
piedaloties prokurorei	I.Ulmanei,
aizstāvei	B.Kellei,

izskatīja slēgtā tiesas sēdē krimināllietu, kurā ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2004.gada 15.decembra lēmumu Ilgonis B.(..), iepriekšējā sodāmība dzēsta, saskaņā ar Krimināllikuma 13.pantu atbrīvots no kriminālatbildības un soda, kas paredzēts Krimināllikuma 126.panta pirmajā daļā. Saskaņā ar Krimināllikuma 68.panta pirmās daļas 2.punktu Ilgonim B. piemērots medicīniska rakstura līdzeklis – ārstēšana vispārēja tipa psihiatriskajā slimnīcā.

Senāta Krimināllietu departaments

konstatēja:

saskaņā ar pirmās instances tiesas spriedumu Ilgonis B. tīši nodarījis vidēja smaguma miesas bojājumus, kas nav bīstami dzīvībai un nav izraisījuši Krimināllikuma 125.pantā paredzētās sekas, bet izraisīja ilgstošu veselības traucējumu, esot šādiem apstākļiem:

2003.gada 12.decembrī ap plkst. 21.00 starp Ilgoni B. un viņa sievu Guntu B. dzīvoklī Rīgā, Kalnciema ielā (..) noticis konflikts, pēc kura Ilgonis B., lai nodarītu tīšus miesas bojājumus sievai, ar rokām žņaudza viņas kaklu, ar kreiso roku aizspieda muti, spieda seju. Kā izriet no 2004.gada 16.janvāra tiesmedicīniskās apsekošanas akta Nr.2-125, Guntai B. nodarīti miesas bojājumi – zemādas asinsizplūdumi uz kakla un kausiņveida skrimšļa lūzums, zemādas asinsizplūdums uz labās rokas. Minētie miesas bojājumi pēc sava rakstura kopumā pieskaitāmi pie vidēja smaguma miesas bojājumiem, kas izraisa ilgstošus veselības traucējumus uz laiku ilgāku par 21 dienu.

Tiesa atzinusi, ka šādas Ilgoņa B. darbības atbilst noziedzīgām nodarījumiem, par ko atbildība paredzēta Krimināllikuma 126.panta pirmajā daļā.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 27.janvāra lēmumu pirmās instances tiesas lēmums atstāts negrozīts.

Pārsūdzot apelācijas instances tiesas lēmumu, kasācijas sūdzību iesniegusi Ilgoņa B. aizstāve zvērināta advokāte B.Ķelle.

Kasācijas sūdzībā norādīts, ka, piemērojot Ilgonim B. medicīniska rakstura piespiedu līdzekli – ārstēšanu vispārēja tipa psihiatriskajā slimnīcā, pārkāpta Krimināllikuma 9., 10., 68.panta pirmā un otrā daļa, 69.panta pirmā un otrā daļa, 126.pants, kā arī Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 49., 51.panta, 263.panta otrā daļa un 440.pants, tādēļ ierobežotas Ilgonim B. noteiktās tiesības, kas ietekmējis likumīga, pamatota un taisnīga lēmuma taisīšanu. Krimināllikuma 68.un 69.panta nepareiza piemērošana saskaņā tajā apstākļi, ka tiesa nav novērtējusi izdarītā nodarījuma raksturu, piemērodama medicīniska rakstura piespiedu līdzekli.

Nodarījums ticis vērst pret Ilgoņa B. sievu, kura faktiski izprovocējusi konfliktu.

Par laulāto sliktajām attiecībām varot spriest pēc lietas materiāliem.

Ilgoņa B. psihiskās veselības stāvoklis esot novērtēts vienpusīgi. Ilgonis B. strādājot, piedaloties sava mazgadīgā dēla audzināšanā, pārskaitot Guntai B. naudu, neskatoties uz to, ka bērns bieži uzturas arī viņa dzīvesvietā. Ilgoņa B. likumiskajam pārstāvim tēvam ir 71 gads.

Norādītie apstākļi par Ilgoņa B. dzīvesveidu ir pretrunā psihiatriskās ekspertīzes atzinumam. Ilgoņa B. agresijai bijis vienreizējs, epizodisks raksturs.

Apelācijas instances tiesā ticis iesniegts Psihologiskās un psihiatriskās palīdzības konsultatīvā centra speciālistu atzinums, no kura izriet, ka Ilgonim B. nozīmējama ārstēšana un novērošana ambulatoros apstākļos pie psihiatra. Ārstēšana vispārēja tipa slimnīcā nav nepieciešama psihiskās slimības stabilas remisijas dēļ.

Apelācijas tiesa, pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 49. un 51.pantu, šo atzinumu ļoti nepilnīgi novērtējusi savā lēmumā. Pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.pantu, apelācijas tiesa neesot apmierinājusi lūgumu par speciālista (psihiatra) N.S. kā liecinieka nopratināšanu.

Nepamatoti noraidīts lūgums par atkārtotu komisijas ambulatorās tiespsihiatriskās ekspertīzes noteikšanu, tādējādi izdarīts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 263.un 440.panta pārkāpums.

Neesot izvirzīta Ilgoņa B. nodarījuma subjektīvā puse, ievērojot Krimināllikuma 9.un 10.pantu – sava veselības stāvokļa dēļ Ilgonis B. nevarējis paredzēt seku iestāšanos. Faktiski viņa nodarījums atbilst Krimināllikuma 131.pantam.

Pārkāptas Ilgoņa B. procesuālās tiesības, jo eksperts – psihiatrs A.R. izteica viedokli, ka Ilgoņa B. veselības stāvoklis atļauj piedalīties apelācijas tiesas sēdē. Līdz ar to esot pārkāpts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 5.punkts.

Pirmstiesas izmeklēšanā prokurors esot pieņēmis nepamatotu lēmumu par to, ka Ilgonis B. sava veselības stāvokļa dēļ nevar piedalīties lietā. Prokurora lēmumā esot nepareiza atsauce uz Latvijas kriminālprocesa kodeksa 395.⁴pantu, kas neatbilst Ilgonim B., jo viņam psihiskie traucējumi radušies pirms nodarījuma.

Lūgts atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu, nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai vai pirmstiesas izmeklēšanai sakarā ar pārkāpumiem pirmstiesas izmeklēšanas laikā.

Ja tiek atzīts, ka šādu lūgumu nevar apmierināt, lūgts grozīt apelācijas instances tiesas lēmumu, piemērojot Ilgonim B. medicīniska rakstura piespiedu līdzekli no ārstēšanās vispārēja tipa psihiatriskajā slimnīcā uz ambulatoro psihiatrisko ārstēšanu.

Izskatījis lietas materiālus, apsvēris kasācijas sūdzības motīvus, noklausījies aizstāvi zvērinātu advokāti B.Kelli, kura lūdza apmierināt iesniegto kasācijas sūdzību, un prokurores I.Ulmanes viedokli, ka apelācijas instances tiesas lēmums atstājams negrozīts, Senāta Krimināllietu departaments atzina, ka apelācijas instances tiesas lēmums atceļams un lieta nosūtāma iztiesāšanai tai pašai tiesai citā tiesnešu sastāvā.

Senāta Krimināllietu departaments atzina, ka kasācijas sūdzībā pamatoti norādīts, ka, piemērojot medicīniska rakstura piespiedu līdzekli, tiesa nav novērtējusi Ilgoņa B. izdarītā nodarījuma raksturu, kas ir pretrunā Krimināllikuma 69.panta pirmās daļas nosacījumiem. Atbilstoši Krimināllikuma 69.panta nosacījumiem, nosakot medicīniska rakstura piespiedu līdzekļus personām, kas, būdamas nepieskaitāmības stāvoklī, izdarījušas Krimināllikumā paredzētus nodarījumus, jāņem vērā ne tikai šādas personas psihiskais stāvoklis, bet arī izdarītā nodarījuma raksturs.

Bez tam Senāta Krimināllietu departaments atzina, ka, iztiesājot lietu, apelācijas instances tiesa nav ievērojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 263.un 275.panta nosacījumus, noraidot aizstāves lūgumu par Ilgoņa B. piedalīšanos apelācijas instances tiesas sēdē.

Saskaņā ar eksperta – psihiatra A.R. apelācijas tiesas sēdē izteikto viedokli Ilgoņa B. psihiskās veselības stāvoklis 2005.gada 27.janvārī pieļauj viņam piedalīties tiesas sēdē un atbildēt uz tiesas jautājumiem.

Noraidot aizstāves lūgumu, tiesas nolēmumā trūkst noraidījuma pamatojuma.

Eksperta psihiatra viedoklis nav apspriests, noraidot aizstāvības lūgumu.

Ņemot vērā iepriekšminēto, Senāta Krimināllietu departaments atzina, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 13.panta nosacījumus par tiesas spriešanu, pamatojoties uz personu vienlīdzību likuma un tiesas priekšā, kā arī Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta nosacījumus par patiesības noskaidrošanu lietā, tādēļ apelācijas instances tiesas lēmums atceļams un lieta nododama jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai citā tiesas sastāvā.

Krimināllietu departaments atzīst, ka minētie Latvijas kriminālprocesa likuma pārkāpumi ir būtiski un ietekmējuši likumīga, pamatota un taisnīga lēmuma taisīšanu, tādēļ apelācijas instances tiesas lēmums atceļams.

Kasācijas sūdzībā norādītie jautājumi saistībā par liecinieka nopratināšanu, atkārtotu komisijas tiespsihiatriskās eksperīzes noteikšanu un nodarījuma izdarīšanas apstākļu noskaidrošana var tikt izlemti, izskatot lietu apelācijas kārtībā.

Pamatojoties uz iepriekšminēto un vadoties no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un nodot lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai citā tiesnešu sastāvā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Pierādījumu pārbaudes nepieciešamība tiesas izmeklēšanā

Tiesai, izskatot lietu par sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu, tiesas izmeklēšanā jāizdara pierādījumu pārbaude (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 276.¹panta pirmā daļa).

Rīgā, 2005.gada 10.martā

Lieta Nr.SKK-154

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

rīcības sēdes priekšsēdētājs senators A.Freibergs,
senatori V.Eilande, A.Kazārova

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu sakarā ar Valmieras rajona prokuratūras virsprokurora kasācijas protestu, tiesājamo Jura P. un Anda M. apelācijas sūdzībām par Valmieras rajona tiesas 2005.gada 15.februāra spriedumu un

konstatēja:

ar Valmieras rajona tiesas 2005.gada 15.februāra spriedumu Juris P.,(..), agrāk kriminālsodīts, notiesāts pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz četriem gadiem desmit mēnešiem bez mantas konfiskācijas, pēc Krimināllikuma 193.panta ceturtās daļas ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem, konfiscējot mantu, pēc Krimināllikuma 143.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.pantu galīgais sods Jurim P. noteikts, daļēji saskaitot piespriestos sodus, brīvības atņemšana uz pieciem gadiem un desmit mēnešiem, konfiscējot mantu.

Andis M.,(..), agrāk kriminālsodīts, notiesāts pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz trīs gadiem bez mantas konfiskācijas, pēc Krimināllikuma 193.panta ceturtās daļas ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem, konfiscējot mantu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.pantu galīgais sods Andim M. noteikts, ietverot vieglāko sodu smagākajā, brīvības atņemšana uz pieciem gadiem, konfiscējot mantu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu šim sodam daļēji pieskaitīts neizciestais sods pēc Valmieras rajona tiesas 2002.gada 6.jūnija sprieduma un galīgais sods Andim M. noteikts – brīvības atņemšana uz pieciem gadiem vienu mēnesi, konfiscējot mantu.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Andis M. un Juris P. notiesāti par to, ka viņi pēc iepriekšējas vienošanās personu grupā izdarījuši atkārtotas svešas kustamas mantas slepenas zādzības, kas saistītas ar iekļūšanu dzīvoklī.

Noziegumus Andis M. un Juris P. izdarījuši 2003.gada 24.decembrī, 2004.gada 19.martā, 4.aprīlī, 7.aprīlī.

Noziegumus Juris P. viens pats izdarījis 2004.gada 20.martā, 8.aprīlī, 10.aprīlī, 17.aprīlī, 19.aprīlī, 6.maijā.

Jura P. un Anda M. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas.

Bez tam Juris P. notiesāts par to, ka viņš nelikumīgi iekļuvis dzīvoklī pret tajā dzīvojošās personas gribu.

Noziegums izdarīts 2004.gada 20.martā.

Jura P. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 143.panta pirmās daļas.

Bez tam Juris P. un Andis M. notiesāti par to, ka viņi atkārtoti izdarījuši svešu maksāšanas līdzekļu zādzības un to nelikumīgu izmantošanu.

Noziegumus Juris P. un Andis M. izdarījuši 2004.gada 19.martā un 7.aprīlī.

Noziegumus Juris P. izdarījis 2004.gada 20.martā, 8.aprīlī, 6.maijā.

Jura P. un Anda M. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 193.panta ceturtās daļas.

Par šo spriedumu Valmieras rajona prokuratūras virsprokurors iesniedzis kasācijas protestu, kurā lūdzis atcelt spriedumu un lietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai, jo spriedums ir taisīts, pieļaujot būtiskus kriminālprocesa likuma pārkāpumus. Atbilstoši Krimināllikuma 7.panta piektajai daļai Krimināllikuma 193.pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums ir sevišķi smags noziegums.

Tiesa lietu izskatījusi, neizdarot pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, kas ir pretrunā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 276.¹panta pirmās daļas prasībām. Pierādījumu pārbaudes neizdarīšana ierobežoja tiesājamo tiesības uz aizstāvību, viņiem tika liegta iespēja piedalīties pierādījumu pārbaudē.

Par šo spriedumu apelācijas sūdzības iesnieguši tiesājamie Juris P. un Andis M. Tiesājamais Juris P. savā sūdzībā apstrīdējis Krimināllikuma 193.panta ceturtās daļas piemērošanas pamatotību, lūdzis mīkstināt sodu, kā arī norādījis, ka nav izpratis likuma jēgu. Tiesājamais Andis M. savā sūdzībā norādījis, ka viņa darbības būtu jākvalificē nevis pēc Krimināllikuma 193.panta ceturtās daļas, bet gan pēc šī panta pirmās daļas, apstrīdot arī tiesas konstatētos šī nozieguma izdarīšanas apstākļus.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris prokurora kasācijas protestā izklāstītos motīvus, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka iesniegtais protests ir pamatots un apmierināms, tāpēc Valmieras rajona tiesas spriedums ir jāatceļ un lieta jānosūta jaunai iztiesāšanai tai pašai tiesai citā sastāvā.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta otrās daļas normām lēmums pieņemams kasācijas instances tiesas rīcības sēdē, jo prokurora protests iesniegts par labu tiesājamiem.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka pirmās instances tiesa, pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 276.¹ panta prasības un izskatot lietu apsūdzībā par sevišķi smagu noziegumu bez pierādījumu pārbaudes izdarīšanas tiesas izmeklēšanā, ir izdarījusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta pirmajā daļā norādīto būtisko kriminālprocesa likuma normu pārkāpumu.

Līdz ar to tiesas spriedumu nevar atzīt par likumīgu un pamatotu, atbilstošu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299.panta prasībām.

Ievērojot teikto un vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta otrās daļas, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Valmieras rajona tiesas 2005.gada 15.februāra spriedumu un lietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai tai pašai tiesai citā sastāvā.

Tiesājamiem Jurim P.,(..), un Andim M.,(..), drošības līdzekli atstāt apcietinājumā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kompleksās tiespsiholoģiskās un tiespsihiatriskās ekspertīzes nepieciešamība

Lai izlemtu, vai tiesājamais nav atradies fizioloģiskā afekta stāvoklī, nepieciešams kompleksās tiespsiholoģiskās un tiespsihiatriskās ekspertīzes atzinums (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.pants).

Rīgā, 2005.gada 29.martā

Lieta Nr.SKK-161

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore A.Kazārova,
senatori V.Eilande un A.Freibergs,
piedaloties prokuroram V.Iļjasovam,
tulkam I.Gudreniecei,

tiesājamam Jevgeņijam A., izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā ar Rīgas apgabaltiesas 2004.gada 12.februāra spriedumu Jevgeņijs A.,(..), sodīts 1994.gada 7.aprīlī pēc Latvijas kriminālkodeksa 98.panta ar brīvības atņemšanu uz sešiem gadiem, atbrīvots 1999.gada 25.jūnijā sakarā ar soda termiņa izbeigšanos, notiesāts pēc Krimināllikuma 120.panta ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem, soda izciešanu uzsākot daļēji slēgtā cietumā.

Nospriests piedzīt no Jevgeņija A. par labu Jānim M. Ls 320,36. Senāta Krimināllietu departaments

k o n s t a t ē j a :

ar pirmās instances tiesas spriedumu tiesājamais Jevgeņijs A. atzīts par vainīgu un notiesāts par slepkavību, kas izdarīta stipra psihiska uzbudinājuma stāvoklī.

2000.gada 16.februārī no plkst. 18.00 tiesājamais Jevgeņijs A. atradies savas piedzīvotājas T.R. dzīvoklī Jaunciema (..), Rīgā. Tiesājama kopā ar T.R. un Andri M. lietojis alkoholiskos dzērienus. Ap plkst. 23.00 Jevgeņijs A. un Andris M. sākuši strīdēties, jo Andris M. atteicies atstāt dzīvokli un iet mājās. Strīda laikā Andris M. paņēmis krāsns krukli un sācis sist Jevgeņijam A. pa ķermeni un seju, nodarot viņam vieglus miesas bojājumus, kas neizraisīja veselības satricinājumu.

Sadusmojoties uz Andri M. par to, Jevgeņijs A., būdams stipra garīga satraukuma stāvoklī, ko izraisīja cietušā vardarbība, satvēris no plīts pannu, ar kuru vairākas reizes iesitis Andrim M. galvas un sejas apvidū. Šo sitienu rezultātā Andrim M. nodarīti smagi miesas bojājumi, kas bīstami dzīvībai: daudzu zemādas asinsizplūdumu un nobrāzumu veidā uz sejas, sejas daļas kaulu lūzumi, sistas brūces uz galvas matainās daļas, plašs asinsizplūdums uz galvas ādas muskuļu iekšējās virsmas, galvas smadzeņu sasitumi, kas izraisīja Andra M. nāvi.

Šādas tiesājamā Jevgeņija A. noziedzīgās darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 120.panta.

Izskatot lietu sakarā ar prokurora apelācijas protestu, ar Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2004.gada 13.decembra lēmumu pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

Pārsūdzot apelācijas instances tiesas lēmumu, kasācijas protestu iesniedzis Rīgas tiesu apgabala prokuratūras prokurors.

Protestā norādīts, ka apelācijas instances tiesas lēmums ir nelikumīgs, jo pamatots uz krimināllikuma pārkāpumu un kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu.

Abas iepriekšējās tiesu instances devušas nepareizu pierādījumu novērtējumu.

Pēc protesta autora ieskata, no tiesājamā Jevgeņija A. un liecinieces T.R. liecībām izrietot, ka tiesājamais potenciāli bija gatavs izdarīt slepkavību jau pirms konflikta ar Andri M., neatkarīgi no strīda fakta ar cietušo vai ar kādu citu personu.

Šādas liecības neesot atspēkotas ne ar kādiem pierādījumiem.

Tāpat kā nav atspēkotas liecinieku M.H. un K.K. liecības.

Faktu, ka tiesājamais Jevgeņijs A. sitis ar pannu jau guļošo Andri M., pierādot tiesu bioloģiskās ekspertīzes slēdziens.

Novērtējot Andra M. līķa tiesu medicīniskās un bioloģiskās ekspertīžu slēdzienus, apelācijas tiesa vadījies tikai no tiesājamā liecībām, nevis ekspertīžu slēdzieniem.

Atzīstot, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts piepēša psihiska uzbudinājuma stāvoklī, apelācijas tiesa, pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta nosacījumus, nav nozīmējusi veikt tiespsiholoģisko ekspertīzi, pirms pieņemt lēmumu par nozieguma juridisko kvalifikāciju.

Turklāt abu iepriekšējo instanču tiesas vispār nav novērtējušas tiesājamā uzvedību uzreiz pēc nozieguma izdarīšanas, proti, pēc nozieguma tiesājamais uzvedies mierīgi, brīvi kontaktējies ar apkārtējiem.

Šie apstākļi objektīvi pierādot faktu, ka Jevgeņijs A. slepkavību nav izdarījis piepēša stipra psihiska uzbudinājuma stāvoklī. Protesta autors uzskata, ka apelācijas instances tiesa pieļāvusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.panta 2.punkta pārkāpumu, jo, notiesājot Jevgeņiju A., piemērots tāds Krimināllikuma pants, kuru nevajadzēja piemērot, kvalificējot noziegumu. Pieļauts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta pirmās daļas pārkāpums, jo apelācijas instances tiesas lēmums ir pamatots ar būtisku kriminālprocesa likuma pārkāpumu tādējādi, ka pārkāpti Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta nosacījumi.

Lūgts atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un nodot lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai citā tiesnešu sastāvā.

Izskatījis lietas materiālus, noklausījies prokuroru V.Iļjasovu, kurš uzturēja kasācijas protestu un lūdza to apmierināt, tiesājamo Jevgeņiju A., kurš uzskata, ka viņš būtu sodāms par slepkavību, pārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanās robežas, jo cietušais viņu apdraudējis un sitis ar krāsns krukli, bet viņš – tiesājamais – aizstāvējies, apspriedis kasācijas protesta motīvus, Senāta Krimināllietu departaments atzina, ka apelācijas instances tiesas lēmums atceļams un lieta nosūtāma jaunai iztiesāšanai tai pašai tiesai citā tiesnešu sastāvā.

Senāta Krimināllietu departaments atzina, ka prokurora kasācijas protestā pamatoti norādīts, ka, iztiesājot lietu apelācijas kārtībā, tiesa pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta nosacījumus par patiesības noskaidrošanu.

Prokurora protestā pareizi norādīts, ka, izlemjot jautājumu par tiesājamā Jevgeņija A. izdarīto noziedzīgo nodarījumu piepēša stipra psihiska uzbudinājuma stāvoklī, tiesai bija nepieciešams ekspertu speciālistu atzinums šajā jautājumā. Turklāt tiesas konstatējums par tiesājamā it kā atrašanos nozieguma brīdī stipra psihiska uzbudinājuma stāvoklī faktiski ir pretrunā ar ambulatorās tiespsihiatriskās ekspertīzes atzinumu, no kura izriet, ka tiesājamam konstatēta agresīva uzvedība reibuma stāvoklī ar nesavaldību un vieglu kairināmību. Psihes izmaiņas nav tik izteiktas, tās netraucē apzināties savu rīcību un to vadīt.

Ņemot vērā, ka stipra psihiska uzbudinājuma stāvoklis ir fizioloģiska afekta stāvoklis, kas izpaužas sevišķi krasi izteiktā un intensīvā emocijā, kura cilvēka apziņā kļūst valdošā un ir reakcija uz ārkārtējo kairinājumu, un šāds stāvoklis ievērojami vājina cilvēka spēju kontrolēt savas darbības, tiesai bija nepieciešams nozīmēt komplekso tiespsiholoģisko un tiespsihiatrisko ekspertīzi, lai noskaidrotu, vai tiesājamais inkriminētā noziedzīgā nodarījuma laikā atradies fizioloģiskā afekta vai citā emocionālā stāvoklī, kas saistībā ar konfliktsituāciju varēja būtiski ietekmēt viņa uzvedību.

Bez kompleksās tiespsiholoģiskās un tiespsihiatriskās ekspertīzes atzinuma nevar spriest par tiesas konstatējuma pamatotību. Turklāt, iztiesājot lietu, nepieciešams analizēt un novērtēt tiesājamā versiju par to, ka, pēc viņa ieskata, viņš Andri M. noslepkavojis, pārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanās robežas. Šādu versiju un savas rīcības motivāciju tiesājamais faktiski bija izvirzījis arī apelācijas instances tiesas sēdē.

Lietā būtu nozīmējama arī papildu tiesu medicīniskā ekspertīze, jo sākotnējais tiesu medicīniskās ekspertīzes atzinums ir nepilnīgs.

Jāatzīmē, ka eksperta atzinumā nav pietiekami konkrētizēts, aptuveni cik sitieni varēja tikt nodarīti cietušajam, ņemot vērā konstatēto miesas bojājumu raksturu.

Šo apstākli iespējams noskaidrot, nozīmējot papildu ekspertīzi, un tikai pēc tam izlemt par tiesājamā versijas pamatotību. Analizējot tiesājamā liecības par nozieguma izdarīšanas apstākļiem, mērķtiecīgi apelācijas instances tiesā nopratināt lieciniekus M.H. un K.K. – policijas darbiniekus, ar kuriem tiesājamais kontaktējies tūlīt pēc izdarītā nozieguma un viņiem stāstījis par notikušo.

Minēto liecinieku liecību pamatotību pirmās instances tiesa nebija apšaubījusi.

Fakti, kas izriet no liecinieces T.R. pirmstiesas izmeklēšanā sniegtajām liecībām (lieciniece mirusi, tādēļ, iztiesājot lietu, tiesā nav pratināta), novērtējami kopsakarā ar pārējiem pierādījumiem, kas tiks iegūti, izdarot iepriekš minētās ekspertīzes.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka, iztiesājot lietu sakarā ar prokurora apelācijas protestu, tiesa nav ievērojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta trešās daļas nosacījumus par to, ka, izlemjot jebkādus jautājumus lietā, jānoskaidro un jāņem vērā tiesājamo gan apsūdzotie, gan attaisnojošie apstākļi.

Līdz ar to, pieņemot lietā nolēmumu, pārkāpti Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299. un 304.panta nosacījumi, tāpēc apelācijas instances tiesas lēmums atceļams.

Pamatojoties uz iepriekšminēto un vadoties no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas lēmumu atcelt un lietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai apelācijas instances tiesai citā tiesnešu sastāvā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Sprieduma izskatīšanas kasācijas instancē pieļaujāmība

Sprieduma izskatīšana kasācijas kārtībā pieļaujama tikai tadā gadījumā, ja spriedums pamatots ar krimināllikuma pārkāpumu vai kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 449.pants).

Rīgā, 2005.gada 24.martā

Lieta Nr.SKK-190

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators P.Dzalbe,

senatori A.Kazārova un V.Vietnieks

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietas materiālus sakarā ar tiesājamā Jāņa M. kasācijas sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 22.februāra spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Valkas rajona tiesas 2003.gada 7.februāra spriedumu Jānis M.,(..), atzīts par vainīgu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, kas paredzēti Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā un 141.panta otrajā daļā, sodīts pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz trim gadiem, pēc Krimināllikuma 141.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības noteikts brīvības atņemšana uz četriem gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz trim gadiem, t.i., pilnīgi saskaitot piespriestos sodus. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu Jānis M. ar brīvības atņemšanas sodu notiesāts nosacīti, un viņam noteikts pārbaudes laiks divi gadi.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Jānis M. atzīts par vainīgu par to, ka viņš, vadot transportlīdzekli, pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, kas izraisīja cilvēka nāvi.

1999.gada 1.augustā laika posmā no plkst. 20.00 līdz 20.45 Jānis M. vadīja automašīnu "Volvo 940", valsts numura zīme DM 8423, Valkas rajona Jērcēnu pagastā pa ceļu Inčukalna–Igaunijas robeža Inčukalna virzienā ar ātrumu 90–100 km/h, kas konkrētajā situācijā nespēja nodrošināt kustības drošību, un pārkāpa Ceļu satiksmes noteikumu 71.punktu: "Vadītājam transportlīdzekli jāvada ar ātrumu, kas nepārsniedz noteiktos ierobežojumus, ņemot vērā satiksmes intensitāti, transportlīdzekļa un kravas īpatnības un stāvokli, kā arī ceļa un meteoroloģiskos apstākļus (īpaši redzamību braukšanas virzienā). Ja izveidojas ceļu satiksmei bīstami šķēršļi vai citas

briesmas, kuras vadītājs spēj pamanīt, viņam jāsamazina braukšanas ātrums vai pilnīgi jāaptur transportlīdzeklis, vai, neradot bīstamību citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, šķēršļi jāapbrauc". Pa brauktuves malu tajā pašā virzienā gāja Sandra G., ko Jānis M. laikus nenovērtēja kā kustības bīstamību un uzbrauca gājējai, kā rezultātā Sandrai G. tika nodarīti smagi, dzīvībai bīstami miesas bojājumi galvaskausa pamatnes lūzuma veidā ar asinsizplūdumiem zem galvas mīkstā smadzeņu šķērsbojājuma veidā starp 3.un 4.krūšu skriemeli, aortas loka lejupejošās daļas šķērsbojājuma veidā ar asiņošanu vēdera dobumā, ādas nobrāzumu uz sejas, zarnu kaula rajonā, uz muguras un kājām veidā, grieztu brūču uz labā augšstilba mugurējās-sānu virsmas veidā, no kuriem cietusī notikuma vietā nomira.

Šāds tiesājamā Jāņa M. noziedzīgais nodarījums kvalificēts pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas.

Bez tam tiesājamais Jānis M. apzināti atstāja bez palīdzības personu, kuru pats nostādījis dzīvībai bīstamā stāvoklī.

1999.gada 1.augustā Valkas rajona Jērcēnu pagastā Jānis M. laika posmā no plkst. 20.00 līdz 20.45 vadīja automašīnu "Volvo 940", valsts numurs DM 8423, ceļa Inčukalns-Igaunijas robeža 88,9 km izraisīja ceļu satiksmes negadījumu, uzbrauca pa ceļa brauktuves labo malu tajā pašā virzienā ejošajai Sandrai G., nostādīja viņu dzīvībai bīstamā stāvoklī, nodarot uzbraukuma rezultātā Sandrai G. smagus miesas bojājumus. Jānis M., apzinoties, ka pēc uzbraukuma būtu jāpārlicinās par cietušās stāvokli un jāsniedz medicīniska palīdzība, neapstājās, nepārlicinājās par cietušās veselības stāvokli un nolūkā izvairīties no atbildības par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu apzināti atstāja cietušo Sandru G. bez palīdzības un aizbrauca no notikuma vietas.

Šāda tiesājamā Jāņa M. rīcība kvalificēta pēc Krimināllikuma 141.panta otrās daļas.

Izskatot prokurora apelācijas protestu, cietušās un tiesājamā aizstāves apelācijas sūdzību, Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 22.februāra spriedumu Valkas rajona tiesas spriedumu atcēla daļā par galīgā soda noteikšanu un Krimināllikuma 55.panta piemērošanu. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības apelācijas instances tiesa galīgo sodu Jānim M. noteica brīvības atņemšanu uz trim gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz trim gadiem, t.i., ietverot vieglāko sodu smagākajā. Jānim M. piemērots drošības līdzeklis – paraksts par dzīvesvietas nemainīšanu, līdz spriedums stājas likumīgā spēkā. Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

Tiesājamais Jānis M. iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu un lietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai.

Tiesājamais Jānis M. norāda, ka tiesas spriedums esot balstīts uz pārkāpumiem, kas paredzēti Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.panta 1. un 2.punktā, 451.panta pirmajā daļā.

Pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas un 141.panta otrās daļas viņš esot notiesāts bez vainas, trūkstot Krimināllikuma 1.pantā noteiktajam kriminālatbildības pamatam un Krimināllikuma 8.pantā noteiktās vainas, t.i., viņa rīcībā neesot noziedzīgu nodarījumu sastāva. Cietusī pati sevi nostādījusi dzīvībai bīstamā situācijā, pēkšņi no nomales izejot uz ceļa braucamās daļas, cietusī mirusi līdz ar miesas bojājumu iegūšanas brīdi un viņas dzīvību neesot bijis iespējams glābt neatkarīgi no palīdzības sniegšanas. Par notikuma vietas atstāšanu viņš ticis saukts pie administratīvās atbildības un pieņemts lēmums par krimināllietas izbeigšanu daļā. Tā kā viņš esot nevainīgs, tad tiesa viņam piespriedusi sodu, pārkāpjot Krimināllikuma 46.panta pirmās daļas nosacījumus. Tiesa neesot izpildījusi arī Krimināllikuma 46.panta otrās daļas prasības, jo viņš esot dziļi un patiesi nožēlojis notikušo, kā morālu pienākumu atlīdzinājis cietušās mātei materiālos zaudējumus Ls 800, līdz 1999.gada 1.augustam viņam bijusi nevainojama dzīve un attiecīgi novērtēts darbs, sava cilvēciskā vājuma un mazdūšības dēļ pēc notikuma esot saņēmis visdziļāko nosodījumu un nicinājumu. Viņam esot slikts veselības stāvoklis, apgādībā divi dēli, viņš esot zemnieku saimniecības "Akmens" vienīgais īpašnieks. Tiesa atzinusi gājējas pieļauto Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu. Tiesai neesot bijis nekāda likumīga pamata izslēgt Krimināllikuma 55.panta nosacījumu piemērošanu.

Pirmstiesas izmeklēšanā, pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 145., 146.panta nosacījumus, tikusi celta apsūdzība, kas neatbilda objektīvajai patiesībai. Pirmās instances tiesa, pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 255.panta nosacījumus, viņu notiesājusi par ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanu pie citiem apstākļiem, nekā bija celta apsūdzība. Pirmstiesas izmeklēšanā bijis apsūdzēts par to, ka nobraucis no ceļa braucamās daļas, braucis pa nomali un uzbraucis pa nomali ejošai gājējai. Pret šādu apsūdzību viņš arī aizstāvējies. Taču pirmās instances tiesa atzina, ka uzbraukums gājējai notika uz brauktuves, nevis uz ceļa nomales. Ignorējot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 304.panta prasības, tiesas spriedumi balstīti uz pieņēmumiem, lai gan tiesas pienākums bijis tiesu spriest atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19. un 19.¹panta nosacījumiem un viņu attaisnot.

Senāta Kriminālietu departaments atzīst, ka ir pamats tiesājamā Jāņa M. kasācijas sūdzību noraidīt bez lietas izskatīšanas tiesas sēdē.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 449.pantu sprieduma izskatīšana kasācijas kārtībā pieļaujama tikai tajā gadījumā, ja spriedums pamatots ar krimināllikuma pārkāpumu vai kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu. Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.pantu kasācijas instances tiesas rīcības sēdē, lai nepieļautu sūdzību izskatīšanu tiesā, tiek izskatītas saņemtās kasācijas sūdzības, ja sūdzībā izteiktā prasība – atcelt spriedumu – netiek pamatota. Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normām lietas faktisko apstākļu, pierādījumu pārbaude un vērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē.

Apelācijas instances tiesas spriedums ir pamatots ar tiem pierādījumiem, kas izskatīti tiesas sēdē – tiesājamā, cietušās, liecinieku liecībām, ekspertu atzinumiem. Pierādījumi ir analizēti un novērtēti. Spriedumā ir norādīti pierādījumi, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, un motīvi, kas izskaidro, kāpēc tiesa noraidījusi tiesājamā Jāņa M. versijas, šaubas par nodarījuma izdarīšanu alkohola ietekmē tulkotas par labu tiesājamam. Iegūtie, pārbaudītie un novērtētie pierādījumi izslēdz saprātīgas šaubas par tiesājamā Jāņa M. vainīgumu viņam inkriminētajos nodarījumos, kas kvalificēti pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas, 141.panta otrās daļas.

Tiesas spriedumā ir konstatētas visas nepieciešamās šo noziedzīgo nodarījumu sastāvu pazīmes. Lietā nav pārkāpts dubultās sodīšanas nepieļaujamības princips.

1999.gada 25.augustā Jānis M. saukts pie administratīvās atbildības un sodīts pēc Administratīvo pārkāpumu kodeksa 126.²panta otrās daļas par satiksmes negadījuma vietas atstāšanu un neziņošanu noteiktā kārtībā par negadījumu policijai. Ar tiesas spriedumu tiesājamais Jānis M. atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 141.panta otrās daļas par to, ka viņš apzināti atstāja bez palīdzības cietušo Sandru G., kuru pats bija nostādījis dzīvībai bīstamā stāvoklī. Krimināllikuma 141.panta otrajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums ir formāls un pabeigts ar brīdi, kad cietušais atstāts bez palīdzības.

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 255.pants nosaka gadījumus, kad pieļaujama apsūdzības grozīšana tiesā. Tiesājamā Jāņa M. kasācijas sūdzībā norādītā apsūdzības grozīšana ir uzbraukuma vietas precizēšana, kā rezultātā arī gājēja ir pārkāpusi Ceļu satiksmes noteikumu 13.punktu. Tā nepasliktina tiesājamā stāvokli un nepārkāpj viņa tiesības uz aizstāvību.

Nosakot sodu tiesājamam Jānim M., tiesa ir vadījies pēc Krimināllikuma 46.panta, kasācijas sūdzībā norādītās ziņas vērtējusi kā viņa personību raksturojošas ziņas un atzinusi, ka tiesājamam jāpiemēro reāls brīvības atņemšanas sods un papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana. Nosakot sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, tiesa ir piemērojusi tiesājamam vislabvēlīgāko principu – vieglāka soda ietveršanu smagākajā.

Līdz ar to tiesājamā Jāņa M. kasācijas sūdzībā ir norādīti neesoši likumu pārkāpumi un pārkāpumi, kas neatbilst Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450., 451.panta nosacījumiem.

Vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457., 459.panta, Augstākās tiesas Senāta Kriminālietu departaments

n o l ē m a :

tiesājamā Jāņa M. kasācijas sūdzību noraidīt bez lietas izskatīšanas tiesas sēdē.

Lēmums nav pārsūdzams.

Sprieduma likumības un pamatotības novērtējums

Tiesas pienākums ir pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izmeklēt lietas apstākļus. Tiesa pamato savu spriedumu vienīgi uz tiem pierādījumiem, kas izskatīti tiesas sēdē (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.un 299.pants).

Rīgā, 2005.gada 11.aprīlī

Lieta Nr.SKK-191

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	P.Dzalbe,
senatori	V.Vietnieks un A.Freibergs

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietas materiālus sakarā ar tiesājamā Viktora R. kasācijas sūdzību par Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 20.janvāra lēmumu un

konstatēja:

ar Rēzeknes tiesas 2004.gada 19.maija spriedumu Viktors R.,(..), atzīts par vainīgu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, kas paredzēti Krimināllikuma 179.panta pirmajā daļā, 20.panta otrajā daļā un 275.panta otrajā daļā, un sodīts pēc Krimināllikuma 179.pirmās daļas ar naudas sodu astoņu minimālo mēnešalgu apmērā, t.i., Ls 640, pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 275.panta otrās daļas ar naudas sodu sešu minimālo mēnešalgu apmērā, t.i., Ls 480. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības noteikts naudas sods desmit minimālo mēnešalgu apmērā, t.i., Ls 800, daļēji saskaitot piespriestos sodus.

Lietā notiesāts arī Sergejs F. pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas, 196.panta pirmās daļas, par kuru spriedums nav pārsūdzēts vai protestēts.

Pirmās instances tiesas spriedumā Viktora R. apsūdzība formulēta šādi:

"Viktors R. 2002.gada 8.augustā, noslēdzot ar Juri B. līgumu, saskaņā ar kuru Juris B. bija viņam parādā Ls 622 līdz 22.augustam, un, paņemot Jura B. automašīnu "Audi 80" ar valsts reģistrācijas numuru EC 9593 (kuru Juris B. novērtēja 2000 amerikāņu dolāru vērtībā, kas saskaņā ar Latvijas Bankas kursu par 1 ASV dolāru 0,608 Ls sastāda Ls 1216), ar nolūku to pārdot, paņemot sev Ls 622, bet pusi no palikušās summas atdot Jurim B., un reģistrējot to 2002.gada 26.augustā CSDD Rēzeknes nodaļā uz sava vārda, un pēc tam Rēzeknē 2002.gada 2.oktobrī to noņēmot no uzskaites un pārdodot

2002.gada 19.novembrī, prettiesiski ieguva viņa pārziņā atrodošo Jurim B. piederošo naudu Ls 297 apmērā."

Viktora R. noziedzīgais nodarījums kvalificēts pēc Krimināllikuma 179.panta pirmās daļas.

Bez tam saskaņā ar pirmās instances tiesas sprieduma apsūdzības formulējumu "Viktors R. un Sergejs F. 2002.gada 26.augustā dienas laikā Rēzeknē, Dārzu ielā 16, SIA "Džetta", Sergejs F., būdams tās prezidents, tas ir, atbildīgs darbinieks, kuram SIA ir tiesības pieņemt lēmumus, kas saistoši citām personām, rīkoties ar uzņēmējsabiedrības mantu un finanšu līdzekļiem, Viktors R. aizmantkārtības personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, Viktors R. organizēja, bet Sergejs F. tīši, ļaunprātīgi izmantojot savas pilnvaras, viltoja dokumentu – aktu par Jura B. automašīnas "Audi 80" ar valsts reģistrācijas numuru EC 9593 nodošanu realizācijai licencētam tirdzniecības uzņēmumam SIA "Džetta" (kuram bija tiesības tirgot automašīnas), kas neatbilst īstenībai, jo, vizuāli pazīstot Juri B., zināja, ka Juris B. nepiedalījās tā sastādīšanā, un kurā arī bija viltots Jura B. paraksts, kas deva Sergejam F. kā SIA "Džetta" prezidentam tiesības izdot Viktoram R. rēķinu-izziņu Nr.758921 no 2002.gada 26.augusta, kas savukārt deva Viktoram R. tiesības reģistrēt Jurim B. piederošo automašīnu "Audi 80" uz sava vārda CSDD Rēzeknes nodaļā. Līdz ar to Jurim B. bija radīts būtisks kaitējums, jo noziedzīga nodarījuma rezultātā Jurim B. bija nodarīts ievērojams mantisks kaitējums Ls 1216 apmērā, kas sastāda automašīnas cenu, un apdraudētas ar likumu aizsargātās viņa īpašuma tiesības."

Viktora R. noziedzīgais nodarījums kvalificēts pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 275.panta otrās daļas.

Ar Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 20.janvāra lēmumu Rēzeknes tiesas 2004.gada 19.maija spriedums atstāts bez grozījumiem.

Tiesājamais Viktors R. ir iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz atcelt tiesas nolēmumu, jo viņš neesot vainīgs apsūdzībā pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 275.panta otrās daļas, 179.panta pirmās daļas, un norāda, ka cietušā Jura B. liecības esot pretrunīgas, tiesa nepareizi izdarījusi secinājumu par liecinieku E.P. un R.P. liecībām, neesot ņemtas vērā eksperta liecības tiesas sēdē.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta otro daļu apelācijas instances tiesas lēmums ir atceļams un lieta nosūtāma jaunai iztiesāšanai.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.pantu tiesai ir pienākums pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izmeklēt lietas apstākļus. Ja rodas šaubas par vainu, jāpiemēro Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.1.panta noteikumi. Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa

313.pantu tiesas nolēmumā jānorāda pierādījumi, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, un motīvi, kas izskaidro, kāpēc tiesa noraidījusi citus pierādījumus.

Viktora R., kā arī Sergeja F. apsūdzība balstīta uz cietušā Jura B. liecībām. Taču tiesa nav vērtējusi viņa liecības saistībā ar lietā esošo stacionārās tiesu psihiatriskās ekspertīzes atzinumu par Jura B. veselības stāvokli. Apelācijas instances tiesas secinājums, ka liecinieki E.P. un R.P. konkrēti nevar pateikt, kad un vai vispār Jurim B. bija vai nebija apsaitēta roka, neatbilst pirmās instances tiesas sēdes protokolā fiksētajām liecībām, kur viņi kategoriski apgalvo, ka Jura B. roka 2002.gada augusta beigās bija apsaitēta. Pirmās instances tiesas sēdē eksperte J.Aumeistere ir izteikusi atziņu par Jura B. parakstu gadījumā, ja Jura B. roka būtu traumēta. Bet tiesa nav izmeklējusi tiesājamā Viktora R. versiju par to, ka Jurim B. varēja būt apsaitēta netraumēta roka, kas ietekmējusi viņa parakstu.

Bez tam apelācijas instances tiesa nav analizējusi, vai pirmās instances tiesas spriedumā dotais apsūdzības formulējums Viktoram R. pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 275.panta otrās daļas, bet Sergejam F. pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas, 196.panta pirmās daļas atbilst Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta pirmās daļas prasībām un vai nav jāpiemēro Latvijas kriminālprocesa kodeksa 446.panta pirmā daļa šaubu gadījumā par tiesājamo vainu.

Esot šādiem apstākļiem, nevar atzīt, ka apelācijas instances tiesas lēmums atbilst Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299.panta prasībām.

Kasācijas sūdzība ir iesniegta notiesātā labā, tāpēc apelācijas instances tiesas lēmums ir atceļams kasācijas instances tiesas rīcības sēdē.

Vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457., 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 20.janvāra lēmumu un lietu nosūtīt apelācijas instances tiesai jaunai iztiesāšanai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Apsūdzētā atbildības pakāpi un raksturu ietekmējošie apstākļi – pierādāmie apstākļi krimināllietā

Nosakot sodu, jāņem vērā tiesājamā atbildības pakāpe un vainas raksturs (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 47.panta 3.punkts, Krimināllikuma 46.pants).

Rīgā, 2005.gada 19.aprīlī

Lieta Nr.SKK-215

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore V. Eilande,
senatori V.Čiževskis,
A. Freibergs,

piedaloties prokuroram A. Zariņam,
aizstāvei I.Tūmanei,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamā Aleksandra R. aizstāves I.Tūmanes kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 24.novembra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2002.gada 21.marta spriedumu Aleksandrs R.,(..), agrāk nesodīts, notiesāts pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas un sodīts ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu un sešiem mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz diviem gadiem. Piemērojot Krimināllikuma 55.panta noteikumus, sods noteikts nosacīts ar pārbaudes laiku uz vienu gadu;

Edgars V.,(..), agrāk sodīts 2003.gada 7.aprīlī Kurzemes apgabaltiesā pēc Krimināllikuma 180.panta, 176.panta otrās daļas, piemērojot Krimināllikuma 49., 50.panta pirmo daļu un 55.pantu, ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem un desmit mēnešiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz diviem gadiem bez mantas konfiskācijas, notiesāts pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu un sešiem mēnešiem, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz diviem gadiem. Piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, sods noteikts nosacīts ar pārbaudes laiku uz vienu gadu.

Piedzīts solidāri no Edgara V. un Aleksandra R. par labu Olgai V.,(..), Ls 2000 kaitējuma atlīdzībai.

Saskaņā ar pirmās instances tiesas spriedumu Aleksandrs R. notiesāts pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas par to, ka pārkāpa

Ceļu satiksmes noteikumus, vadot transportlīdzekli, kā rezultātā nodarīja cietušajai smagus miesas bojājumus, šādos apstākļos:

2000.gada 8.martā ap plkst. 17.02 Aleksandrs R. vadīja automašīnu "VAZ 2106", ar kuru brauca Rīgā pa Nīcgales ielu no Dzelzavas ielas puses A.Deglava ielas virzienā.

Tuvojoties krustojumam ar Purvciema ielu, Aleksandrs R. pārkāpa Ceļu satiksmes noteikumu 4., 8., 71.punkta otrās daļas un 72.punkta prasības, nerīkojās saskaņā ar šiem noteikumiem, nepievērsa pietiekamu uzmanību apkārtni un tās izmaiņām, vadīja automašīnu ar apdzīvotās vietās neatļautu braukšanas ātrumu – 67 km/h, ieraudzīdams automašīnu "VW Passat", ko vadīja Edgars V., kas brauca pa Purvciema ielu no kreisās uz labo pusi attiecībā pret Aleksandra R. kustības virzienu un šķērsoja krustojumu taisnā virzienā, izraisot avārijas situāciju, savlaicīgi nesamazināja braukšanas ātrumu un pilnībā neapturēja savu automašīnu, bet, turpinādams kustību uz priekšu, ar savas automašīnas priekšējo daļu ietriecās automašīnas "VW Passat" labajā sānu daļā. Sadursmes rezultātā automašīna "VW Passat" tika atsviesta uz kreiso pusi attiecībā pret savu kustības virzienu un ietriecās pie minētā krustojuma stāvošā automašīnā "VW Passat", kuru vadīja Juris A.

Iepriekšminēto Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu un automašīnu sadursmes rezultātā Aleksandrs R. nodarīja automašīnas "VAZ 2106" pasažierei Olgai V. smagus miesas bojājumus: galvas sasitumu ar multiplām plēstām brūcēm sejā un sejas muskuļu bojājumiem, I pakāpes šoku, kas pēc sava rakstura pieskaitāmi pie vidēja smaguma miesas bojājumiem, taču rētas uz cietušās sejas ir neizlīdzināmas, sakarā ar to tās izsauc sejas izķēmojumu.

Edgars V. notiesāts pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas par to, ka pārkāpa Ceļu satiksmes noteikumus, vadot transportlīdzekli, kā rezultātā nodarīja cietušajai smagus miesas bojājumus, šādos apstākļos.

2000.gada 8.martā ar plkst. 17.02 Edgars V., pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 25.1.punkta prasības, bez tiesībām vadīt transportlīdzekļus vadīja automašīnu "VW Passat" ar valsts numura zīmi AG 3528, ar kuru brauca Rīgā pa Purvciema ielu no Stirnu ielas puses Nīcgales ielas virzienā.

Piebraucot pie krustojuma ar Nīcgales ielu, Edgars V., pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 4., 8., 47., un 99.punkta prasības, nerīkojās saskaņā ar šiem noteikumiem, nepievērsa pietiekamu uzmanību apkārtni un tās izmaiņām, neņemot vērā ceļa zīmes 206 "Dodiet ceļu" prasības, uzsāka krustojuma šķērsošanu, nepārliecinoties par drošību un par to, vai netiks traucēti citi ceļu satiksmes dalībnieki, aizšķērsoja ceļu automašīnai "VAZ 2106" ar valsts numura zīmi AF 8843, kuru vadīja Aleksandrs R., kas brauca pa Nīcgales ielu no labās

uz kreiso pusi attiecībā pret Edgara V. kustības virzienu ar apdzīvotās vietās neatļautu kustības ātrumu ap 67 km/h, savlaicīgi to nesamazinot, kā rezultātā automašīna "VAZ 2106" ar priekšējo daļu ietriecās automašīnas "VW Passat" labajā sānu daļā. Trieciena rezultātā automašīna "VW Passat" tika atsviesta uz kreiso pusi un ietriecās uz Purvciema ielas stāvošajā automašīnā "VW Passat" ar valsts numura zīmi DV 4735, kuru vadīja Juris A.

Iepriekšminēto Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu un automašīnu sadursmes rezultātā Edgars V. nodarīja automašīnas "VAZ 2106" pasažierei Olgai V. smagus miesas bojājumus: galvas sasitumu ar multiplām plēstām brūcēm sejā un sejas muskuļu bojājumiem, I pakāpes šoku, kas pēc sava rakstura pieskaitāmi pie vidēja smaguma miesas bojājumiem, taču rētas uz cietušās sejas ir neizlīdzināmas, sakarā ar ko tās izsauc sejas izķēmojumu.

Ar Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas 2004.gada 24.novembra lēmumu pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

Iesnigtajā kasācijas sūdzībā tiesājamā Aleksandra R. aizstāve lūdz atcelt abu instanču tiesu nolēmumus daļā par Aleksandra R. notiesāšanu un lietu pret viņu izbeigt noziedzīga nodarījuma sastāva trūkuma dēļ vai grozīt spriedumu daļā par viņam noteikto sodu, nepiemērojot papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu.

Aizstāve norāda, ka abu instanču tiesas ir pārkāpušas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.panta 1. un 2.punkta nosacījumus, jo nolēmumi esot pamatoti ar Krimināllikuma pārkāpumu un Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19¹., 47., 145., 146., 299., 300., 304. un 313.panta pārkāpumiem, kas novedis pie nelikumīgu nolēmumu taisīšanas attiecībā pret Aleksandru R. Kā uzskata aizstāve, tiesa esot nepamatoti piemērojusi Krimināllikuma 260.panta otro daļu par darbībām, kurās nav noziedzīga nodarījuma sastāva, bet saskaņā ar Krimināllikuma 1.pantu "pie kriminālatbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga nodarījuma izdarīšanā, t.i., kura ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi šajā likumā paredzētu nodarījumu, kam ir visas noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes".

Aizstāve sūdzībā analizē pierādījumus lietā, kā arī norāda uz tiesu nolēmumos konstatētajiem apstākļiem, uzsverot, ka nepastāv cēloņsakarība starp sekām un Aleksandra R. prettiesiskajām darbībām, jo primārais ceļu satiksmes negadījuma cēlonis ir bijusi Edgara V. rīcība, kurš izbrauca uz ceļa, ignorēdams ceļa zīmi 206 "Dodiet ceļu".

Bez tam aizstāve sūdzībā norāda, ka kriminālatbildība nevar iestāties, ja cēloniskajam sakaram ir nejaušības raksturs, t.i., notikusi sagadīšanās, turklāt lietā pat neesot pārliecinotību pierādījumu, ka Aleksandrs R. bijis pārsniedzis maksimāli pieļaujamo ātrumu. Apelācijas instances tiesas atsauce nolēmumā uz abpusējo vainu un

U.Krastiņa grāmatas "Noziedzīgs nodarījums" (R., 2000.) 152.lappusi esot nevietā, jo šajā nodaļā autora apskatīto vairāku personu piedalīšanos noziedzīgā nodarījumā nevarot attiecināt ne uz Aleksandru R., ne Edgaru V. Pamatojoties uz Krimināllikuma 18.pantu, dalība vai līdzdalība esot divu vai vairāku personu kopīga apzināta piedalīšanās tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, bet Krimināllikuma 260.pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu varot izdarīt tikai aiz neuzmanības. Aizstāve secina, ka noziedzīga nodarījuma izdarīšana aiz neuzmanības saistībā ar "abpusējas vainas" teoriju kā juridiska konstrukcija nav iespējama un nav pieļaujama, jo ir pretrunā ar krimināltiesību teorijas pamatnostādņem.

Apelācijas instances tiesa neesot ņēmusi vērā arī eksperta A.Goldšmita un speciālista I.Goldšteina liecības par to, ka primārais satiksmes negadījuma cēlonis ir Edgara V. rīcība.

Aizstāve kasācijas sūdzībā nepiekrīt arī apelācijas instances tiesas nolēmumā norādītajam, ka nav pamata Ceļu satiksmes noteikumu 71.punkta otro daļu skatīt un tulkot kopsakarā ar Ceļu satiksmes noteikumu 1.13.punktu, jo 1.13.punktā dotais ceļa zīmes 206 "Dodiet ceļu" skaidrojums esot attiecināms tikai uz tiem ceļu satiksmes dalībniekiem, kas brauc pa mazāk svarīgu ceļu.

Par nelikumīgu aizstāve uzskata civilprasības solidāru piedzīšanu no abiem līdztiesājamajiem un atsaukšanos uz Civillikuma 1675.pantu, jo nepamatota esot norāde, ka līdztiesājamie kopīgi izdarījuši noziedzīgu nodarījumu.

Nepamatoti esot piemērots papildsods, jo tas esot piemērots tikai tāpēc, ka Aleksandrs R. savu vainu neatzina. Aizstāve norāda, ka savu darbību juridiskās kvalifikācijas neatzīšana nevar būt par apstākli, kas pastiprina viņa atbildību.

Aizstāve I.Tūmane tiesas sēdē kasācijas sūdzību uzturēja un norādīja, ka abu instanču tiesas pārkāpušas Krimināllikuma 1.panta pirmo daļu, jo konkrētajā gadījumā trūkstot noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmi, nav cēloņsakarības starp sekām un tiesājamā darbībām. Aizstāve norādīja, ka galvenais satiksmes negadījuma cēlonis ir Edgara V. darbības, savukārt Aleksandra R. rīcība, pārkāpjot ātruma ierobežojumus, ir administratīvais pārkāpums. Apelācijas instances tiesa nepareizi esot tulkojusi un piemērojusi Ceļu satiksmes noteikumu 1.13.punktu.

Aizstāve arī uzskata, ka tiesa nepamatoti abiem tiesājamajiem krimināllietā noteikusi vienādu sodu un vienādu civiltiesisko atbildību, jo sods esot nosakāms atbilstoši vainas pakāpei.

Prokurors A. Zariņš tiesas sēdē norādīja, ka kasācijas sūdzība noraidāma, jo tā neatbilstot likuma prasībām, aizstāve sūdzībā faktiski lūdzot pārvērtēt pierādījumus krimināllietā. Iebilstot kasācijas sūdzības motīviem, prokurors norādīja, ka tiesu prakse apliecinot, ka neesot

šķēršļu konstatēt, ka vainīgas ir divas personas tādās apsūdzībās, kādas inkriminētas tiesājamajiem. Prokurors arī norādīja, ka tiesas pareizi secinājušas, ka, ja Aleksandrs R. būtu braucis ar atļauto ātrumu, no ceļu satiksmes negadījuma būtu iespējams izvairīties.

Vienlaikus prokurors atzina, ka tiesai vajadzējis noteikt sodu atbilstoši tiesājamo vainas pakāpei. Prokurors atzina, ka daļā par civilprasību spriedums būtu atceļams un šajā daļā lieta nododama jaunai izskatīšanai civilprasības kārtībā pirmās instances tiesai.

Noklausījis pušu viedokli, apsvēris kasācijas sūdzības motīvus un pārbaudījis krimināllietas materiālus, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka apelācijas instances tiesas lēmums atceļams likuma normu pārkāpumu dēļ.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299. un 313.panta prasībām tiesai spriedumā savi secinājumi jāpamato ar visu apstākļu pilnīgas un objektīvas izskatīšanas rezultātā gūtiem pierādījumiem, jānorāda arī tiesājamā vainas raksturs, kas savukārt saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu jāņem vērā pie soda noteikšanas.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 47.panta 3.punktu krimināllietā pierādāmi apstākļi ir arī tie, kas ietekmē apsūdzētā atbildības pakāpi un raksturu. Apelācijas instances tiesa savā lēmumā nav apšaubījusi eksperta A.Goldšmita atzinumu, ka abi vadītāji ir vainojami ceļu satiksmes negadījumā, bet primāri tas, kurš izbrauca uz galvenā ceļa. Tiesa atzinusi par pierādītu, ka avārijas situāciju radījis Edgars V., taču nekādi šo faktu nav izvērtējusi.

Ja nav citu apstākļu, tad savas vainas neatzīšana vien nevar būt par pamatu vienāda soda noteikšanai personām, kuru vainas raksturs būtiski atšķirīgs.

Bez tam pirmās instances tiesa nepareizi tulkojusi Civillikuma 1675.panta jēgu, civilprasību apmierinot solidāri no abiem tiesājamajiem, un šo kļūdu nav izlabojusi arī apelācijas instances tiesa.

Konkrētajā gadījumā, kad katrs no tiesājamajiem, izdarot noziedzīgu nodarījumu, rīkojušies atsevišķi, kad viņu vainas raksturs ir atšķirīgs, nevar runāt par kopīgi izdarītu noziedzīgo nodarījumu Civillikuma 1675.panta izpratnē. Līdz ar to nepamatoti ir tiesu nolēmumi daļā par civilprasību.

Tā kā tiesa nav ievērojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299. un 313.panta, kā arī 46.panta prasības, apelācijas instances tiesas lēmums atceļams.

Ņemot vērā iepriekšminēto un saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.pantu, Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas lēmumu atcelt un lietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai tai pašai tiesai citā tiesas sastāvā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesājamā piedalīšanās tiesas sēdē vienošanās procesā

Vienošanās procesā tiesājamā piedalīšanās lietas izskatīšanā tiesā ir obligāta (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 416.⁴, 416.⁵, 416.⁶ pants).

Rīgā, 2005.gada 13.aprīlī

Lieta Nr.SKK-220

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore V. Eilande,
senatori A.Freibergs, V.Vietnieks
izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu sakarā ar Rīgas
Autotransporta prokuratūras prokurores A.Ignatjevas kasācijas protestu
par Rīgas Centra rajona tiesas 2005.gada 7.marta lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas Centra rajona tiesas 2005.gada 7.marta lēmumu
krimināllietā, kurā pēc Krimināllikuma 260.panta pirmās daļas
apsūdzēts Jānis M.,(..), agrāk nesodīts, nosūtīta Rīgas Autotransporta
prokuratūras prokuroram izmeklēšanas pabeigšanai vispārējā kārtībā.

Iesniegtajā kasācijas protestā prokurore lūdz atcelt tiesas
lēmumu un nosūtīt lietu tiesai izskatīšanai citā sastāvā.

Prokurore uzskata, ka tiesas nolēmums ir nelikumīgs, jo tiesa
būtiski pārkāpusi likumu – Latvijas kriminālprocesa kodeksa 416.⁶ un
247.pantu, kuros norādīts, ka tiesājamā piedalīšanās iztiesāšanā ir
obligāta. Prokurore arī norāda, ka Latvijas kriminālprocesa kodeksa
9.A sadaļa neveido izņēmumu no iztiesāšanas vispārējiem
noteikumiem attiecībā uz tiesājamā prombūtni.

Apsvēris protesta motīvus un pārbaudījis krimināllietas
materiālus, Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka protests
apmierināms tiesas rīcības sēdē un tiesas lēmums atceļams šādu
apsvērumu dēļ:

saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 247.pantu pirmās
instances tiesas sēdē lietu iztiesā, piedaloties tiesājamam, kura
ierašanās tiesā ir obligāta.

Tā kā protests iesniegts tiesājamā labā, tas apmierināms rīcības
sēdē.

Ņemot vērā iepriekšminēto un saskaņā ar Latvijas
kriminālprocesa kodeksa 457. un 459.pantu, Latvijas Republikas
Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Rīgas Centra rajona tiesas 2005.gada 7.marta lēmumu atcelt un
lietu nodot jaunai izskatīšanai tai pašai tiesai citā tiesas sastāvā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Būtisku kriminālprocesa likuma pārkāpumu novērtēšana

Tiesas nolēmums, kas taisīts, būtiski pārkāpjot kriminālprocesa
normas, un ir pretrunā Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299.panta
prasībām, vērtējams kā neatbilstošs Latvijas kriminālprocesa kodeksa
451.panta pirmās daļas nosacījumiem (Latvijas kriminālprocesa
kodeksa 299.pants, 451.panta pirmā daļa).

Rīgā, 2005.gada 24.maijā

Lieta Nr.SKK-224

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu
departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators V.Vietnieks,
senatori V.Čiževskis, A.Freibergs,
piedaloties prokuroram I.Sandleram,
aizstāvim zvērinātam advokātam A.Gabruševam,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamo
Aelitas G., Ērika Z., Jāņa T. un Valda K. kasācijas sūdzībām par
Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 3.marta
lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada
20.septembra spriedumu Aelita G.,(..), agrāk kriminālsodīta, notiesāta
pēc Krimināllikuma 253.¹panta trešās daļas, piemērojot Krimināllikuma
49.panta nosacījumus, ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem ar
mantas konfiskāciju un ar policijas kontroli uz diviem gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu galīgais sods
noteikts, šim sodam daļēji pievienojot neizciesto sodu pēc 2003.gada
17.oktobra Jūrmalas pilsētas tiesas sprieduma, brīvības atņemšana
uz sešiem gadiem ar mantas konfiskāciju un ar policijas kontroli uz
diviem gadiem.

Ēriks Z.,(..), agrāk kriminālsodīts, notiesāts pēc Krimināllikuma
253.¹panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz astoņiem gadiem ar
mantas konfiskāciju un ar policijas kontroli uz diviem gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu šim sodam daļēji pievienots
neizciestais sods pēc 2001.gada 8.augusta Rīgas pilsētas Zemgales
priekšpilsētas tiesas sprieduma, un galīgais sods noteikts brīvības
atņemšana uz deviņiem gadiem ar mantas konfiskāciju un ar policijas
kontroli uz diviem gadiem.

Jānis T.,(..), agrāk kriminālsodīts, notiesāts Krimināllikuma
253.¹panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem ar
mantas konfiskāciju un ar policijas kontroli uz diviem gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu šim sodam daļēji pievienots neizciestais sods pēc 2003.gada 3.jūlija Rīgas rajona tiesas sprieduma, un galīgais sods noteikts – brīvības atņemšana uz sešiem gadiem sešiem mēnešiem ar mantas konfiskāciju un ar policijas kontroli uz diviem gadiem.

Valdis K.,(..), agrāk kriminālsodīts, notiesāts pēc Krimināllikuma 253.¹panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem ar mantas konfiskāciju un ar policijas kontroli uz diviem gadiem.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Jānis T. un Valdis K. notiesāti par to, ka viņi atkārtoti, pēc iepriekšējas vienošanās personu grupā, neatļauti iegādājušies, glabājuši un pārveduši psihotropas vielas realizācijas nolūkā un realizējuši tās, bet Aelita G. un Ēriks Z. notiesāti par to, ka viņi atkārtoti, personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās neatļauti iegādājušies un glabājuši psihotropās vielas lielā apmērā realizācijas nolūkā, kā arī realizējuši tās.

Noziegums izdarīts šādos apstākļos:

tiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā vietā un laikā, līdz 2003.gada 21.februārim Aelita G. noziedzīgi vienojusies ar Ēriku Z. par bīstamas psihotropās vielas – efedrīna iegādāšanos un realizāciju.

Realizējot minēto noziedzīgo nodomu, Aelita G. un Ēriks Z. tiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā, vietā un no precīzi nenoskaidrotas personas realizācijas nolūkā iegādājušies ne mazāk kā 4,8483 g vielas, kas saturēja 83% jeb 4,0241 g efedrīna, kas saskaņā ar spēkā esošajiem Ministru kabineta noteikumiem Nr.29 par Labklājības ministrijas uzraudzībā esošo narkotisko, psihotropo vielu un prekursoru 3.sarakstu, ir bīstama psihotropā viela, kura var tikt izmantota ļaunprātīgos nolūkos. Līdz 2003.gada 21.februāra plkst. 17.30 Aelita G. un Ēriks Z. minēto psihotropo vielu neatļauti glabājuši izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā vietā.

2003.gada 21.februārī ap plkst.17.30 Aelita G. un Ēriks Z. Jūrmalā, pie Mellužu dzelzceļa stacijas neatļauti realizējuši N.N., kurš rīkojies saskaņā ar akceptētu operatīvo eksperimentu, ne mazāk kā 4,8483 g vielas, kas saturēja 83% jeb 4,0241 g efedrīna par Ls 30.

Turpinot savas noziedzīgās darbības, Aelita G. un Ēriks Z. līdz 2003.gada 8.augustam tiesas izmeklēšanā konkrēti nenoskaidrotā vietā un no konkrēti nenoskaidrotas personas, atkārtoti, realizācijas nolūkā neatļauti iegādājušies ne mazāk kā 29,8496 g vielas, kas saturēja 14,0691 g metamfetamīna, t.i., lielā apmērā, kas saskaņā ar spēkā esošajiem Ministru kabineta noteikumiem Nr.29 par Labklājības ministrijas uzraudzībā esošo narkotisko, psihotropo vielu un prekursoru 1.sarakstu, ir aizliegtām, sevišķi bīstamām narkotiskām vielām pielīdzināta psihotropā viela, kā arī ne mazāk kā 44,8019 g vielas, kas satur 31,8094 g bīstamas psihotropas vielas – efedrīna,

t.i., lielā apmērā. Minētās psihotropās vielas Aelita G. un Ēriks Z. nelikumīgi glabājuši savā dzīvesvietā Jūrmalā, Sūnu ielā (..).

Bez tam tiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā datumā un laikā, līdz 2003.gada 8.augustam Jānis T., būdams persona, kas 2003.gada 3.jūlijā notiesāts pēc Krimināllikuma 253.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem sešiem mēnešiem nosacīti, ar pārbaudes laiku uz trim gadiem, noziedzīgi vienojies ar Valdi K. par psihotropās vielas – metamfetamīna iegādāšanos realizācijas nolūkā.

Realizējot šo kopīgo noziedzīgo nodomu un rīkojoties saskaņā ar lomu sadalījumu, Jānis T. 2003.gada 8.augustā tiesas izmeklēšanā konkrēti nenoskaidrotā laikā un vietā Jūrmalā no Aelita G. un Ērika Z. realizācijas nolūkā iegādājies ne mazāk kā 1,4552 g vielas, kas saturēja 1,0041 g metamfetamīna un bija iepakota 4 iepakojumos savukārt, Aelita G. un Ēriks Z. realizējuši viņam minēto psihotropās vielas daudzumu.

Tajā pašā dienā Jānis T. nelikumīgi pārvedis iegādāto metamfetamīnu uz Rīgu, kur tiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā un vietā saticies ar Valdi K. Pēc tam viņi kopā, rīkojoties pēc vienota nodoma un grupā, ar automašīnu "Ford Sierra", valsts nr. DF 3283, kuru vadījis Valdis K., nelikumīgi pārveduši minēto psihotropās vielas daudzumu uz Bruņinieku un Skolas ielas krustojumu Rīgā, kur ap plkst.16.00 par Ls 20 neatļauti realizējuši to A.Ž., kurš rīkojies saskaņā ar akceptētu operatīvo eksperimentu.

Turpinot savas noziedzīgās darbības, Jānis T. un Valdis K. atkārtoti 2003.gada 13.augustā ap plkst. 9.30, tiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā vietā Jūrmalā no Aelitas G. realizācijas nolūkā iegādājies ne mazāk kā 5,0187 g vielas, kas saturēja 3,4629 g metamfetamīna un kas bija iepakots 14 iepakojumos, un ne mazāk kā 7,7969 g vielas, kas satur 5,5358 g efedrīna un kas bija iepakots 8 iepakojumos.

Tajā pašā dienā Jānis T. un Valdis K., kurš vadījis automašīnu "Ford Sierra" ar valsts numuru DF 3283, nelikumīgi pārvedis minēto psihotropo vielu daudzumu uz Rīgu, kur ap plkst.11.30 Matīsa ielā neatļauti realizējis A.Ž., kurš rīkojies saskaņā ar akceptētu operatīvo eksperimentu, ne mazāk kā 3,5147 g vielas, kas saturēja 2,4251 g metamfetamīna un bija iepakota 10 iepakojumos, par Ls 50.

Atlikušo psihotropo vielu daudzumu, proti, 1,5040 g vielas, kas saturēja ne mazāk kā 1,0378 g metamfetamīna un bija iepakota 4 iepakojumos, kā arī 7,7969 g vielas, kas saturēja ne mazāk kā 5,5358 g efedrīna, Jānis T. un Valdis K. turpmākas realizācijas nolūkā glabājis savas a/m "Ford Sierra", valsts nr. DF 3283, salonā, kur tās 2003.gada 13.augustā izņēma policijas darbinieki.

Bez tam Jānis T. un Valdis K. tiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā dienā, laikā un vietā un no precīzi nenoskaidrotas

personas realizācijas nolūkā iegādājušies 30 tabletes, kas satur 0,06 g klonazepāma, kas saskaņā ar spēkā esošajiem Ministru kabineta noteikumiem Nr.29 par Labklājības ministrijas uzraudzībā esošo narkotisko, psihotropo vielu un prekursoru 3.sarakstu ir bīstama psihotropā viela, kura var tikt izmantota ļaunprātīgos nolūkos. Minēto vielu Jānis T. un Valdis K. turpmākas realizācijas nolūkā glabājuši savas automašīnas "Ford Sierra", valsts nr.DF 3283, salonā, kur to 2003.gada 13.augustā izņēma policijas darbinieki.

Šādas Aelitas G. un Ērika Z. darbības pirmās instances tiesa kvalificēja pēc Krimināllikuma 253.¹panta trešās daļas, bet Jāņa T. un Valda K. darbības – pēc Krimināllikuma 253.¹panta otrās daļas.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palāta ar 2005.gada 3.marta lēmumu pirmās instances tiesas spriedumu atstājusi bez grozījumiem.

Par šo lēmumu kasācijas sūdzības iesnieguši tiesājamie Aelita G., Ēriks Z., Jānis T. un Valdis K.

Tiesājamā Aelita G. savā kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un nosūtīt lietu jaunai iztiesāšanai, jo tiesa esot izdarījusi būtiskus kriminālprocesa likuma pārkāpumus. Sūdzībā norādīts, ka apelācijas instances tiesa neesot sniegusi novērtējumu un argumentāciju tiem apstākļiem, par kuriem tieši un precīzi ticis norādīts apelācijas sūdzībā. Kā redzams no Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas lēmuma, apelācijas sūdzība nav analizēta, un tā faktiski ir atstāta bez ievērtības.

Tajā pašā laikā apelācijas sūdzībā norādītie pārkāpumi bija būtiski.

Līdz ar to tiesa neesot ievērojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.pantu par patiesības noskaidrošanu, ka lietas apstākļu noskaidrošanai var izmantot tikai tos pierādījumus, kas iegūti, pārbaudīti un novērtēti likumā noteiktā kārtībā, un Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.¹pantu, ka notiesājoša sprieduma pamatā jābūt tiesas sēdē pārbaudītiem pierādījumiem, bet visas šaubas par vainu jāvērtē par labu tiesājamam.

Šis kriminālprocesa normu pārkāpums vistiešākā veidā esot saistīts ar viņas un Ērika Z. notiesāšanu par psihotropo vielu realizāciju policijas darbiniekam N.N. 2003.gada 21.februārī.

Tiesa lēmumā norādījusi, ka šajā daļā Aelitas G. vaina pierādīta ar 2003.gada 21.februāra operatīvā eksperimenta laikā iegūto gaišas krāsas papīra vīstoklīša un polimēra maisīņa apskates protokolu. Neesot ņemts vērā, ka iegādātās psihotropās vielas kā lietiskais pierādījums krimināllietai pievienotas, pārkāpjot likumu. Ir nenovēršamas šaubas par to, ko N.N. darījis 2003.gada 21.februārī – vai viņš atradies Jūrmalā, neesot noskaidrots, ar ko viņš ticies, ar

kādu personu pirms tikšanās viņš sazvanījies un kādas vielas operatīvā eksperimenta laikā ieguvis.

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 107.panta 5.punktā norādīts, ka krimināllietas ierosināšanas iemesli ir izziņas iestādes atklātās noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes, bet 113.pantā noteikts, ja ir šī kodeksa 107.pantā minētie iemesli un pamats, izziņas iestādei, prokuroram, tiesnesim un tiesai obligāti jāierosina krimināllieta.

Krimināllieta par šo gadījumu nav ierosināta joprojām, bet šī epizode viņai – Aelitai G. – ir inkriminēta citas krimināllietas ietvaros.

No lietas materiāliem esot redzams, ka policijas darbinieki snieguši ziņojumus ONKAB priekšniekam B. par 2003.gada 21.februāra operatīvā eksperimenta veikšanu tikai 2003.gada 15.augustā, tas ir, sešus mēnešus pēc notikuma. Tāpat sūdzībā norādīts, ka pēc LR Valsts policijas DD Notikumu reģistrācijas ENŽ Nr.438 2003.gada 21.februāra notikums reģistrēts tikai 2003.gada 15. augustā. Nav saprotams, kas traucēja policijas darbiniekiem ziņot un reģistrēt atklāto noziedzīgo nodarījumu uzreiz nekavējoties, ierosināt krimināllieta un uzsākt pirmstiesas izmeklēšanu.

Tiesa esot atsaukusies uz N.N. liecībām tikai par to, ka Ēriks Z. neticis arestēts tādēļ, ka policijas darbinieki neesot bijuši pārliecināti, ka N.N. Ēriks Z. tiešām pārdevis narkotikas, gribējuši veikt vēl vienu eksperimentu. Tomēr šāda argumentācija nevarot būt attaisnojums krimināllietas neierosināšanai.

Tiesa šos Latvijas kriminālprocesa kodeksa 45., 107., 113.panta pārkāpumus neesot apsvērusi.

Pret viņu, Aelitu G. un Ēriku Z. ārpus krimināllietas esot izmantoti kādas operatīvās izstrādes lietas materiāli. Tas neesot pieņemams.

Bez tam kā pamatpierādījums psihotropo vielu pievienošanai pie lietas neesot izmantojams operatīvā eksperimenta laikā iegūto gaišas krāsas papīra vīstoklīšu un polimēra maisīņa apskates protokols. Tiesa neesot ņemusi vērā, ka šis protokols ir datēts ar 2002.gadu un neatbilst Latvijas kriminālprocesa kodeksa 85., 183.panta kritērijiem par kriminālprocesuālā dokumenta sastādīšanu un nevarot tikt izmantots kā pierādījums, jo apskates protokols ir sastādīts vienu gadu pirms viņam inkriminējamām darbībām.

Turklāt tiesa neesot ņemusi vērā A.Ž. liecības par to, ka vēl pirms operatīvā eksperimenta izdarīšanas policijas rīcībā bijušas viņas, Aelitas G. un Ērika Z. fotogrāfijas. Ja N.N. un A.Ž. bija aplūkojuši fotogrāfijas pirms atpazīšanas, atpazīšanas protokolus, ar kuriem N.N. atpazinis viņu – Aelitu G. – un Ēriku Z., nevarot uzskatīt par kriminālprocesuāliem pierādījumiem.

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 166.panta otrajā daļā noteikts, ka atpazīšanu var izdarīt pēc fotogrāfijām tikai tad, ja personu uzrādīt atpazīšanai nav iespējams vai nepieciešams nodrošināt atpazinēja

drošību. Neviens no pamatkritērijiem atpazīšanai pēc fotogrāfijām neesot ievērots. Viņi kā atpazīstamās personas bijuši aizturēti, bet N.N. drošībai nekas nedraudējis. Atpazīšana esot notikusi, pārkāpjot un neievērojot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 165., 166.panta nosacījumus.

Bez tam tiesa neesot ņēmusi vērā, ka pats N.N. tiesā nekad neesot ieradies, liecības neesot sniedzis un neesot apstiprinājis savas darbības pirmstiesas izmeklēšanā.

Apkopojot teikto, kasācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka viņas notiesāšana saistībā ar šo epizodi ir notikusi, pastāvot būtiskiem Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹, 45., 85., 107., 113., 183., 165., 166.panta pārkāpumiem.

Par apsūdzības epizodēm 2003.gada 8.augustā un 2003.gada 13.augustā par psihotropo vielu iegādāšanos un realizāciju Jānim T. sūdzībā norādīts, ka apsūdzība balstīta tikai uz Jāņa T. liecībām.

Tiesā neesot ņēmusi vērā, ka pirmās instances tiesas lēmums ir balstīts uz pieņēmumiem, kas ir pretēji Latvijas kriminālprocesa kodeksa 304.pantam.

Notiesāšana esot notikusi, pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹, 45., 85., 107., 113., 183., 165., 166., 209., 255., 304.pantu.

Bez tam kasācijas sūdzībā norādīts, ka esot pārkāpti Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299., 255.panta nosacījumi, jo viņa, Aelita G., neesot attaisnota par psihotropo vielu glabāšanu grupā ar Ēriku Z. realizācijas nolūkā pēc 2003.gada 13.augusta plkst. 9.30.

Tiesājamais Ēriks Z. kasācijas sūdzībā un tās papildinājumos lūdz grozīt apelācijas instances tiesas lēmumu un viņu attaisnot, jo esot bijuši būtiski kriminālprocesa likuma pārkāpumi un nepareizi piemērota Krimināllikuma Vispārējās daļas norma.

Ēriks Z. norādījis kasācijas sūdzībā, ka nav ievērotas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹, 47.panta normas, un šāda likuma neievērošana ir ietekmējusi sprieduma taisīšanu.

Notiesājoša sprieduma daļā par psihotropo vielu neatļautu iegādāšanos, glabāšanu realizācijas nolūkos grupā ar Aelitu G. un šo vielu realizāciju Jānim T. 2003.gada 8.augustā un realizāciju Jānim T. un Valdim K. 2003.gada 13.augustā neesot norādīts, kur palikusi psihotropo vielu starpība starp to, kuru viņš pēc apsūdzības esot iegādājies līdz 2003.gada 8.augustam, un to, ko nopirkuši Jānis T. un Valdis K.

Saskaņā ar apsūdzības rakstu un tiesas konstatējumu 2003.gada 13.augustā psihotropās vielas Jānim T. un Valdim K. realizējusi tikai Aelita G.

Tātad, ja tiesa uzskatīja par pierādītu, ka viņš kopā ar Aelitu G. iegādājies, glabājis un neatļauti realizējis aizliegtās psihotropās vielas,

saskaņā ar apsūdzības rakstu un tiesas konstatējumu, viņš, Ēriks Z., varēja tikt notiesāts tikai par to apmēru, kas norādīts kā realizējama daudzums Jānim T., un tikai 2003.gada 8.augustā.

Bez tam kā pamatpierādījums līdzdalībai esot liktas kādas vienreizējas pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās Jāņa T. liecības, ka viņš, Jānis T., jautājis Ērikam Z., vai viņš nezina kādus cilvēkus, no kuriem varētu iegādāties narkotikas tālākai realizācijai, uz ko Ēriks Z. atbildējis, ka tad jārunā ar viņa sievu Aelitu G.

Ēriks Z. norādījis, ka viņam inkriminēta noziedzīgā nodarījuma kvalificējošā pazīme grupā ar Aelitu G. Krimināllikuma 19.pantā norādīts, ka par dalību (līdzizdarīšanu) uzskatāma apzināta noziedzīga darbība, ar kuru tīšu noziedzīgu nodarījumu kopīgi, to apzinoties, tieši izdarījušas divas vai vairākas personas (tas ir, grupa). Katra no šīm personām ir noziedzīgā nodarījuma dalībnieks (līdzizdarītājs).

Minētās Jāņa T. liecības, kuras tiek citētas pārsūdzamajā lēmumā, nekādu viņa – Ērika Z. – līdzizdarīšanu pie tā, ka Aelita G. ir iegādājusies, glabājus vai realizējusi šīs vielas, neapliecinot.

Ēriks Z. secina, ka līdzizdarīšana esot tikai apsūdzības un tiesas pieņēmums.

Notiesājot par minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, tiesa esot nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 19.pantu un pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹ un 47.pantu.

Bez tam Krimināllikuma 19.panta un Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹ un 47.panta un citi pārkāpumi esot konstatējami viņa – Ērika Z. – notiesāšanā par psihotropo vielu neatļautu realizāciju policijas darbiniekam N.N. 2003.gada 21.februārī.

Tālāk kasācijas sūdzībā izklāstīti tie paši motīvi, kādus izklāstījis tiesājamā Aelita G. un kuri atreferēti jau iepriekš.

Kasācijas sūdzības papildinājumos tiesājamais Ēriks Z. vēlreiz akcentējis, ka tiesa neesot pareizi izvērtējusi minēto apskates protokolu, tādējādi pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹, 49., 85.pantu.

Prokurors, kurš akceptējis operatīvo eksperimentu, neesot uzraudzījis policijas darbiniekus, neesot ierosinājis krimināllietu, pārkāpdams Latvijas kriminālprocesa kodeksa 21., 41., 112.pantu, kā arī 125.¹, 109.pantu. Dienesta ziņojumus sastādīdami pēc pusgada, policijas darbinieki esot pārkāpuši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 45., 45.¹pantu. Pārkāpts arī Latvijas kriminālprocesa kodeksa 49., 67., 109., 117., 120., 122.pants. Tiesa neesot ņēmusi vērā ārsta diagnozi un to, ka 2003.gada 21.februārī viņš nevarējis vadīt automašīnu. Tā esot pārkāpts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹, 47., 51.pants.

Tiesa neesot izvērtējusi pretrunīgās Ž. un N. liecības – tā pārkāpts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.¹, 51.pants.

Par otro epizodi tiesājamais Ēriks Z. norādījis, ka nesaprotot, kāpēc notiesāts, jo neko neesot darījis. Tiesa šeit neesot ņēmusi vērā viņa, kā arī Aelitas G. un Jāņa T. liecības, tādā veidā pārkāpusi Krimināllikuma 8.panta otro daļu.

Viņš, Ēriks Z., neko neesot zinājis par Aelitas G. un Jāņa T. darbībām. Tiesa, izskatot lietu, esot pārkāpusi Krimināllikuma 6., 11., 12., 17., 42., 46., 299.pantu, kā arī 10.panta otro daļu.

Tiesājamais Jānis T. savā kasācijas sūdzībā lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un lietu nosūtīt papildizmeklēšanai. Sūdzībā norādīts, ka sods esot netaisnīgs, kā arī bijuši Latvijas kriminālprocesa kodeksa normu pārkāpumi. Apelācijas instances tiesa šos Latvijas kriminālprocesa kodeksa pārkāpumus neesot novērtējusi. Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.panta 2.punkta pārkāpums esot pieļauts, jo viņa vaina neesot pierādīta. Uzskata, ka viņu – Jāni T. – varot saukt pie atbildības tikai par neziņošanu. Lietā neesot viņa vainas pierādījumu.

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 3., 5.punkta pārkāpums izpaudies tādējādi, ka uz apelācijas tiesu neesot bijis izsaukts vīrietis (uzvārdu nenorāda), neesot bijis uzaicināts policists A.Ž. Izskatot lietu, tiesa esot izdarījusi arī Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹panta, 47.panta 3., 4.punkta, 50.panta pārkāpumus. Savukārt Latvijas kriminālprocesa kodeksa 63.panta pārkāpums esot tas, ka ne uz viena lietiskā pierādījuma neesot atrastas viņa, Jāņa T., atstātās pēdas. Bez tam uz burtnīcas esot konstatēts nezināma cilvēka atstāts plaukstas nospiedums. Pārkāpts arī Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.pants, jo netikusi noskaidrota vieta, laiks un lomu sadale savā starpā. Tiesas sēdes laikā esot uzradušās būtiskas pretrunas A.Ž. liecībās – pārkāpts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 279.panta pirmās daļas 1.punkts.

Kasācijas sūdzības papildinājumos Jānis T. norādījis, ka prokurors pārkāpis Latvijas kriminālprocesa kodeksa 21.pantu, jo neesot meklējis pierādījumus, bet apelācijas tiesa neesot izskatījusi viņa apelācijas sūdzību, tādējādi pārkāpuši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.pantu. 2003.gada 8.augustā viņš, Jānis T., neesot ticies ar Aelitu G., tas esot lietā pierādīts. Bez minētā sūdzībā vērtētas Valda K. liecības un norādīts, ka tiesa neesot ņēmusi vērā viņa – Jāņa T. – attaisnojošos faktus. Tiesājamais lūdz izsaukt viņu uz lietas izskatīšanu, kā arī lūdz lietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai.

Tiesājamais Valdis K. savā kasācijas sūdzībā lūdz izskatīt lietu objektīvi, pielietot paredzētos Krimināllikuma pantus pareizi, un tieši – 253.² panta otro daļu vai 254.pantu, samazināt sodu, noņemt mantas konfiskāciju un policijas kontroli. Izskatot lietu, tiesa esot pārkāpusi

kriminālprocesa normas (nav norādīts, kādas konkrēti), jo lieta esot izskatīta neobjektīvi.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris kasācijas sūdzību motīvus, noklausījies tiesājamo Jāni T., kurš uzturēja savu kasācijas sūdzību, lūdza atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un nosūtīt lietu pirmstiesas izmeklēšanai, tiesājamo Aelitas G. un Ērika Z. aizstāvi, kurš uzturēja šo tiesājamo iesniegtās kasācijas sūdzības, kā arī prokuroru, kurš lūdza atstāt tiesas lēmumu bez grozījumiem, bet kasācijas sūdzības – bez apmierinājuma, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums ir grozāms.

Kasācijas instances tiesa atzīst par pamatotiem tiesājamo Ērika Z. un Aelitas G. kasācijas sūdzībās izklāstītos motīvus daļā par viņu notiesāšanu 2003.gada 21.februāra epizodē, jo tiesa, izskatot minēto epizodi, pieļāvusi būtiskus kriminālprocesa likuma normu pārkāpumus.

No lietas materiāliem redzams, ka atbilstoši Operatīvās darbības likuma nosacījumiem 2003.gada 21.februārī tika veikts sankcionēts operatīvais eksperiments, kura rezultātā, pretēji likuma prasībām, netika ierosināta krimināllieta.

Atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 49.panta trešās daļas nosacījumiem operatīvās darbības pasākumos iegūtās ziņas par faktiem drīkst izmantot kā pierādījumu tikai tad, ja tās iespējams pārbaudīt šajā kodeksā noteiktajā procesuālajā kārtībā.

Senāta Krimināllietu departaments uzsver, ka, izskatot lietu, tiesai vienmēr jāievēro Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta nosacījumi – pilnīgi, vispusīgi un objektīvi jāizmeklē lietas apstākļi, pie kam lietas apstākļu noskaidrošanai var izmantot tikai tos pierādījumus, kas iegūti, pārbaudīti un novērtēti šajā kodeksā noteiktajā kārtībā.

Kasācijas instances tiesa atzīst, ka apelācijas instances tiesa, izskatot lietu šajā epizodē, nav ievērojusi šos Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19. un 49.panta trešās daļas nosacījumus.

Bez tam pirmstiesas izmeklēšanā rupji pārkāpti Latvijas kriminālprocesa kodeksa 45., 85., 107., 109., 113., 165., 166.panta nosacījumi.

No lietas materiāliem redzams, ka operatīvā eksperimenta rezultātā iegūtās ziņas tālāk netika izmantotas likumā noteiktā kārtībā, lai nekavējoties izlemtu jautājumu par krimināllietas ierosināšanu, pierādījumu savākšanu un to procesuālu nostiprināšanu.

Tikai pēc pusgada uzrakstot ziņojumus un tos reģistrējot normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā, policijas darbinieki radīja šķēršļus minētā operatīvā eksperimenta rezultātā iegūto ziņu par faktiem procesuālajai nostiprināšanai, citu pierādījumu savākšanai pirmstiesas izmeklēšanā un vēlākai to objektīvai izvērtēšanai.

Savukārt ne pirmās, ne apelācijas instances tiesas, izskatot lietu šajā epizodē, nav ievērojušas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 304.panta nosacījumus, ka tiesai spriedums ir jāmotivē.

Tiesu nolēmumos ir izdarīta atsauce arī uz šādiem Aelitas G. un Ērika Z. vainas pierādījumiem minētajā apsūdzības epizodē: 1) naudas zīmju Ls 30 apskates protokols (kuras netika izņemtas), 2) ar 2002.gada 21.februāri datēts operatīvā eksperimenta laikā iegūto gaišas krāsas papīra vīstoklīša un polimēra maisiņa apskates protokols, 3) eksperta atzinums, kurā konstatēts, ka efedrīns pēc sava sastāva atšķiras no lietā vēlāk izņemtā efedrīna. Šiem faktiem apelācijas instances tiesas lēmumā vērtējums nav dots.

Tiesa nav vērtējusi arī Ērika Z. un Aelitas G. atpazīšanas protokolus pēc fotogrāfijām, šo protokolu atbilstību ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 165., 166.panta prasībām, kā arī nav vērtēti šie protokoli no pierādījumu pieļaujamības viedokļa, tā kā lietā nodibināts, ka policijas darbiniekiem vēl pirms 2003.gada 21.februāra bija pieejamas Ērika Z. un Aelitas G. fotogrāfijas un operatīvā informācija par to, ka tieši Ēriks Z. un Aelita G. tirgojas ar psihotropajām vielām.

Kasācijas instances tiesa konstatē, ka iepriekš norādītie kriminālprocesa likuma normu pārkāpumi, kas bijuši lietas pirmstiesas izmeklēšanas laikā, netika vērtēti ne pirmās instances tiesas spriedumā, ne arī apelācijas instances tiesas lēmumā, lai gan apelācijas sūdzībās uz tiem bija norādīts.

Krimināllietu departaments secina, ka iepriekšminēto Latvijas kriminālprocesa kodeksa normu pārkāpumu neizvērtēšana apelācijas instances tiesas nolēmumā dod pamatu apšaubīt tiesas secinājumus šajā apsūdzības epizodē un tādējādi noved pie Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta pirmajā daļā paredzētā būtiskā kriminālprocesa likuma normu pārkāpuma, kas ietekmēja likumīga, pamatota un taisnīga tiesas nolēmuma taisīšanu šajā epizodē.

Tā kā tiesas nolēmums, kas taisīts, būtiski pārkāpjot kriminālprocesa normas, nevar tikt atzīts par atbilstošu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299.panta prasībām un nepilnības nav novēršamas, kasācijas instances tiesa atzīst, ka jāatceļ abu iepriekšējo tiesu instanču nolēmumi daļā par Aelitas G. un Ērika Z. notiesāšanu epizodē par ne mazāk kā 4,8483 g vielas, kas saturēja 4,0241g efedrīna – psihotropās vielas, neatļautu iegādāšanos un glabāšanu realizācijas nolūkā, kā arī realizāciju 2003.gada 21.februārī N.N. Šajā daļā lieta izbeidzama. Vienlaikus jāizslēdz no Ērika Z. apsūdzības kvalificējošā pazīme – atkārtotība.

Pārējā daļā apelācijas instances tiesas lēmums ir likumīgs un pamatots. Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka Jāņa T. un Valda K. kasācijas sūdzībās, kā arī Aelitas G. un Ērika Z. kasācijas

sūdzībās pārējā to daļā faktiski tiek apšaubīti tiesas konstatētie noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas apstākļi un iepriekšējo tiesu instanču pierādījumu vērtējums, kā arī ir izteikts lūgums kasācijas instancei pārvērtēt šos apstākļus un lietā esošos pierādījumus.

Tiesājamo Aelitas G., Ērika Z. un Jāņa T. kasācijas sūdzībās izteiktajiem apgalvojumiem, ka tiesa, izskatot lietu, ir pieļāvusi virkni kriminālprocesa likuma normu pārkāpumu un nav ievērojusi atsevišķas krimināllikuma normas, ir formāls raksturs.

Tas apstākļi, ka tiesājamie nepiekrīt apelācijas instances tiesas pierādījumu vērtējumam, pats par sevi nevar būt par pamatu likumīga un pamatota tiesas nolēmuma atcelšanai.

Tiesājamais Valdis K. savā kasācijas sūdzībā vispār nav norādījis, kādu konkrētu kriminālprocesa likuma vai krimināllikuma pantu, kuru, izskatot šo lietu, būtu pārkāpusi apelācijas instances tiesa. Atsauce Valda K. sūdzībā par nepareizas krimināllikuma normas piemērošanu ne ar ko nav motivēta. Tāpat nav motivēts arī tiesājamā Jāņa T. kasācijas sūdzībā un kasācijas instances tiesas sēdē izteiktais lūgums nosūtīt lietu pirmstiesas izmeklēšanai.

Tiesājamā Jāņa T. kasācijas sūdzībā izteiktais apgalvojums, ka tiesa pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.panta 2.punktu, ne ar ko nav pamatots, bet gan saistīts ar to, ka Jānis T. neatzīst, ka būtu izdarījis noziedzīgo nodarījumu tiesas konstatētajos apstākļos. Savukārt Jāņa T. atsauce uz Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta 3., 5.punktu (domājams 451.panta otrās daļas 3., 5.punktu) neatbilst lietā konstatētajam.

No apelācijas instances tiesas sēdes protokola redzams, ka ne pirms tiesas izmeklēšanas uzsākšanas apelācijas instancē, ne arī vēlāk nekādi lūgumi par jebkādu personu izsaukšanu uz tiesas sēdi netika pieteikti. Lietā nav nekādu ziņu, ka būtu pārkāpts tiesnešu apspriedes noslēpums, taisot spriedumu.

Tiesājamo Aelitas G. un Valda K. atsaucei kasācijas sūdzībās, ka tiesai būtu jāpiemēro viņiem Krimināllikuma 254.panta nosacījumi un tāpēc jāatbrīvo viņi no kriminālatbildības, nav likumīga pamatojuma. Šādu atsauci Senāta Krimināllietu departaments vērtē kā neatbilstošu Krimināllikuma 245.panta jēgas un satūra izpratnei pie konkrētajā lietā konstatētajiem apstākļiem. Neatbilst lietā konstatētajam Ērika Z. apgalvojums, ka viņa notiesāšana balstīta tikai uz Jāņa T. vienreizējām izmeklēšanā dotajām liecībām.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka abu iepriekšējo tiesu instanču nolēmumos izteiktie secinājumi par tiesājamo Jāņa T. un Valda K. vainu, kā arī par tiesājamo Aelitas G. un Ērika Z. vainu (izņemot par pirmo apsūdzības epizodi) ir pietiekami motivēti, atbilst lietas faktiskajiem apstākļiem, pamatoti ar tiesas sēdē pārbaudītajiem

un novērtētajiem pierādījumiem, kas iegūti, pietiekami pilnīgi izmeklējot visus lietas apstākļus.

Tiesas nolēmumi šajā daļā pilnībā atbilst Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 51., 299., 300., 304., 313.panta prasībām gan pēc formas, gan arī pēc satura.

Tiesa pareizi kvalificējusi tiesājamo Valda K. un Jāņa T. darbības pēc Krimināllikuma 253.¹otrās daļas, bet Aelitas G. un Ērika Z. darbības – pēc Krimināllikuma 253.¹panta trešās daļas. Šāda kvalifikācija pilnībā atbilst tiesas konstatētajiem faktiskajiem noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas apstākļiem. Sods Aelitai G., Ērikam Z., Jānim T. un Valdim K. ir noteikts, ievērojot Krimināllikuma 35., 46.panta nosacījumus.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normu nosacījumiem lietas faktisko apstākļu noskaidrošana, pierādījumu novērtēšana un pārvērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē.

Vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas lēmumu grozīt.

Atcelt abu iepriekšējo tiesu instanču nolēmumus daļā par Aelitas G. un Ērika Z. notiesāšanu epizodē par ne mazāk kā 4,8483 g vielas, kas saturēja 4,0241 g efedrīna – psihotropās vielas, neatļautu iegādāšanos, glabāšanu realizācijas nolūkā, kā arī realizāciju 2003.gada 21.februārī N.N. Šajā daļā lietu izbeigt.

Izslēgt no Ērika Z. apsūdzības kvalificējošo apstākli – atkārtotība.

Pārējā daļā apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt bez grozījumiem, bet kasācijas sūdzības – bez apmierinājuma.

Lēmums nav pārsūdzams.

Pirmstiesas izmeklēšanā pieņemto lēmumu un tiesas nolēmumu nelikumība

Pastāvot neatceltam pirmstiesas izmeklēšanā pieņemtam lēmumam par lietas izbeigšanu daļā pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas, nelikumīgi ir visi pārējie nolēmumi: prokurora lēmums par personas saukšanu pie kriminālatbildības pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas, tiesas lēmums par personas nodošanu tiesai, pirmās instances tiesas spriedums par personas notiesāšanu pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas un apelācijas instances tiesas spriedums par personas darbību pārkvalifikāciju uz Krimināllikuma 279.panta otro daļu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 5.panta pirmās daļas 10.punkts).

Rīgā, 2005.gada 24.maijā

Lieta Nr.SKK-256

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	V.Čiževskis,
senatori	A.Freibergs un V.Vietnieks,
piedaloties prokuroram	A.Andrejevam,
aizstāvim zvērinātam advokātam	J.Močuļskim,
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā apsūdzēts Jānis B., un	

k o n s t a t ē j a :

Jānis B.,(..) agrāk netiesāts, ar Rēzeknes tiesas 2005.gada 4.februāra spriedumu atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem nosacīti, ar pārbaudes laiku uz trim gadiem, bez mantas konfiskācijas.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka Jānis B. izdarījis zādzību lielā apmērā šādos apstākļos:

Jānis B., piedalīdamies 2000.gada 3.novembrī Rēzeknes pilsētas domes rīkotajā izsolē un zinādams, ka starp Rēzeknes pilsētas domi un Viktoru Ļ. kā fizisku personu 2000.gada 13.novembrī tika noslēgts pirkuma līgums, saskaņā ar kuru Viktors Ļ. nopircis un pārņēmis savā īpašumā metāla moduli Ls 5100 vērtībā tā tālākai demontēšanai, 2001.gada maijā un jūnijā organizējis un, nebrīdinot Viktoru Ļ., demontējis moduļa konstrukcijas, kas atradās Rēzeknē, Maskavas ielā 30a, aizvedis un noslēpis Viktoram Ļ. nezināmā vietā, līdz ar to tīši, slepeni nolaupījis svešu, Viktoram Ļ. piederošu kustamo mantu Ls 5100 vērtībā, kas ir liels apmērs.

Šādas Jāņa B. darbības tika kvalificētas pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas.

Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā, Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 21.marta spriedumu atcēlusi pirmās instances tiesas spriedumu daļā par noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju un sodu.

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka Jānis B. izdarījis patvaļīgas darbības, apiedams normatīvajā aktā noteikto kārtību, nodarīdams Viktoram Ļ. zaudējumus lielā apmērā, un šīs darbības tiesiskumu apstrīd Viktors Ļ.

Jānis B. 2000.gada 6.decembrī iemaksājis Ls 4800 par labu Viktoram Ļ., kurš saskaņā ar noslēgto līgumu ar Rēzeknes pilsētas domi nopircis un pārņēmis savā īpašumā metāla moduli. 2001.gada maijā un jūnijā Jānis B., tīši apzinoties, ka apiet normatīvajā aktā noteikto kārtību – neapstrīdējis noslēgto pirkuma līgumu starp Rēzeknes pilsētas domi un Viktoru Ļ., patvaļīgi organizējis Rēzeknē, Maskavas ielā 30a Viktoram Ļ. piederošās moduļa konstrukcijas Ls 5100 vērtībā demontēšanu, pēc tam aizvedis to un noslēpis Viktoram Ļ. zezināmā vietā.

Šādas Jāņa B. darbības apelācijas instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 279.panta otrās daļas. Apelācijas instances tiesa sodījusi Jāni B. pēc Krimināllikuma 279.panta otrās daļas ar naudas sodu 10 minimālo mēnešalgu apmērā, t.i., Ls 800.

Par apelācijas instances tiesas spriedumu iesniegtas kasācijas sūdzības. Tiesājamais Jānis B. savā kasācijas sūdzībā norāda, ka tiesa izdarījusi krimināllikuma un kriminālprocesa likuma normu pārkāpumus. Neesot objektīvi vērtēti visi apstākļi, kas saistās ar nekustamā īpašuma pārdošanu un nopirkšanu. Tiesa neesot konstatējusi Viktoram Ļ. nodarītu reālu materiālo zaudējumu. Viktors Ļ. paviljona iegādei neesot iztērējis nevienu latu, un tāpēc viņam nevar būt radušies materiālie zaudējumi. Tieši otrādi, nojauktā paviljona vērtība esot pieaugusi. Apelācijas instances tiesa analizējusi liecinieku liecības, kuri uz tiesas sēdi netika uzaicināti. Neesot norādīta Krimināllikuma 279.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma pazīme – būtiska kaitējuma nodarīšana. Lietā esot pieņemts pretrunīgs spriedums, tādējādi pārkāpts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299., 313.pants. Lūdz atcelt spriedumu un lietu izbeigt.

Tiesājamā aizstāvis zvērināts advokāts J.Močuļskis savā kasācijas sūdzībā norāda, ka apelācijas instances tiesa neesot ievērojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹, 299., un 313.panta prasības. Kļūdaini piemērots Krimināllikums tiesājamā darbībām, kurās nav noziedzuma sastāva. Spriedumā neesot norādīta par vainīgu atzītā Jāņa B. darbību subjektīvā puse. Strīdīgais īpašums nonācis SIA "Tirgus Kauguri" īpašumā, un šī minētā uzņēmuma

dalībnieki ir gan Jānis B., gan arī Viktors Ļ., tāpēc neesot saprotams, kāpēc tādā gadījumā Viktoram Ļ. var būt nodarīts materiāls zaudējums. Tiesas spriedumā neesot norādīts, kādus normatīvos aktus, izdarot Krimināllikuma 279.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, pārkāpis Jānis B. Neesot saprotams, cik lielu kaitējumu un kādā apjomā Jānis B. nodarījis. Spriedumā neesot ievēroti Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta nosacījumi, jo neesot norādīts, kurā vietā, laikā un kādā veidā tiesājamais izdarījis viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu. Tiesa atsaukusies uz pierādījumiem, kuri neesot pārbaudīti. Tiesa neesot vērtējusi Jāņa B. konsekvētās liecības par to, ka modulis iegādāts SIA "Tirgus Kauguri" vajadzībām, ka šo faktu nenoliedzis arī cietušais. Neesot motivēts lēmums par to, ka cietušajam nodarīts zaudējums Ls 23 000 apmērā. Lūdz atcelt spriedumu un lietu izbeigt.

Cietušais Viktors Ļ. savā kasācijas sūdzībā norāda, ka tiesa piemērojusi tādu Krimināllikuma pantu, kuru nevajadzēja piemērot, kvalificējot Jāņa B. darbības. Uzskata, ka pareizs bijis pirmās instances tiesas spriedums, kur tiesājamā darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas. Nolaupītais modulis nekad Jānim B. nav piederējis un nepieder. Sūdzībā sniedz pamatojumu, kāpēc tiesājamā darbības jākvalificē kā zādzības izdarīšana. Lūdz atcelt spriedumu un lietu nodot jaunai iztiesāšanai.

Kasācijas instances tiesas sēdē tiesājamais Jānis B., viņa aizstāvis zvērināts advokāts Močuļskis uzturēja iesniegtās kasācijas sūdzības un lūdza krimināllietu izbeigt. Kasācijas sūdzību pēc tajā norādītajiem motīviem uzturēja arī cietušais Viktors Ļ. Prokurors A. Andrejevs izteica viedokli, ka abu instanču tiesu nolēmumi atceļami, bet lieta nosūtāma pirmstiesas izmeklēšanas izdarīšanai, jo pirmstiesas izmeklēšanā bijuši būtiski kriminālprocesa likuma normu pārkāpumi, kuru dēļ tiesu nolēmumi nav atzīstami par likumīgiem.

Izskatījis lietas materiālus, noklausījies tiesājamā un viņa aizstāvja paskaidrojumus, cietušā paskaidrojumus, prokurora viedokli un apsvēris kasācijas sūdzību motīvus, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums par Jāņa B. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 279.panta otrās daļas atceļams un lieta šajā daļā nosūtāma pirmstiesas izmeklēšanas izdarīšanai, bet krimināllietā daļā par Jānim B. celto apsūdzību pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas izbeidzama. Krimināllietu departaments piekrīt prokurora viedoklim, ka šajā krimināllietā pirmstiesas izmeklēšanā bijuši tādi kriminālprocesa likuma normu pārkāpumi, kuru dēļ arī tiesu nolēmumi atzīstami par nelikumīgiem.

Tā pirmstiesas izmeklēšanā 2001.gada 13.novembrī pieņemts lēmums par krimināllietas izbeigšanu, atzīstot, ka Jāņa B. darbības nav Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā un 279.panta otrajā daļā paredzētā nozieguma sastāva.

2002.gada 23. janvārī pieņemts prokurores lēmums, ar kuru faktiski atcelts lēmums par krimināllietas izbeigšanai tikai tajā daļā, kas attiecas uz Krimināllikuma 279.panta otrajā daļā paredzēto nozieguma sastāvu un nav atcelts lēmums par krimināllietas izbeigšanu par Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā paredzēto nozieguma sastāvu. Visi pārējie lēmumi, ar kuriem izbeigta krimināllietā, un tie, ar kuriem atcelti lēmumi par krimināllietas izbeigšanu, attiecas tikai un vienīgi uz jautājumu par to, vai Jāņa B. darbības saskatāms Krimināllikuma 279.otrajā daļā paredzētā nozieguma sastāvs. Taču, neņemdam vērā to, ka krimināllietā daļā par noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtais daļas izbeigta, tātad pastāvot neatceltam lēmumam par krimināllietas izbeigšanu, Rēzeknes prokuratūras virsprokurors V.Peļņa, pārkāpdams tādā veidā Latvijas kriminālprocesa kodeksa 5.panta pirmās daļas 10.punkta prasības, 2003.gada 16.decembrī pieņēmis lēmumu par Jāņa B. saukšanu pie kriminālatbildības pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtais daļas. Līdz ar to par nelikumīgiem atzīstami arī visi pārējie tiesu nolēmumi, t.i., lēmums par Jāņa B. nodošanu tiesai apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtais daļas, pirmās instances tiesas spriedums, ar kuru Jānis B. notiesāts apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtais daļas un arī apelācijas instances tiesas lēmums, ar kuru Jānis B. notiesāts pēc Krimināllikuma 279.panta otrās daļas. Konkrētā gadījumā apelācijas instances tiesa nebija tiesīga taisīt savu spriedumu uz nelikumīga pirmās instances tiesas sprieduma pamata, jo faktiski šāds pirmās instances tiesas spriedums, kuru vērtēja apelācijas instances tiesa, nevarēja pastāvēt. Esot minētajiem apstākļiem, apelācijas instances tiesai bija jākonstatē pirmstiesas izmeklēšanas trūkumi un jāatceļ pirmās instances tiesas spriedums, izlemjot jautājumu par krimināllietas izbeigšanu vai nosūtīšanu pirmstiesas izmeklēšanai.

Krimināllietu departaments, konstatējis Latvijas kriminālprocesa kodeksa 5.panta pirmās daļas 10.punktā paredzētos apstākļus, t.i., ka lietā ir neatcelts lēmums par krimināllietas izbeigšanu daļā pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtais daļas, izbeidz krimināllietu daļā par Jānim B. celto apsūdzību pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtais daļas. Pārējā daļā krimināllietā nosūtāma pirmstiesas izmeklēšanai. Pirmstiesas izmeklēšanā rūpīgi jāizvērtē, vai ir pietiekams pamats Jāni B. saukt pie kriminālatbildības arī pēc Krimināllikuma 279.panta otrās daļas, jo, ceļot apsūdzību pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtais daļas, netika vērtēti apstākļi, kas attiecas uz Krimināllikuma 279.panta

otrajā daļā paredzēto nozieguma sastāvu. Ņemot vērā lietā noskaidrotos faktiskos apstākļus, svarīgi konstatēt Jāņa B. rīcības subjektīvo pusi. Bez tam, lai personas rīcību kvalificētu pēc Krimināllikuma 279.panta otrās daļas, nepieciešams konstatēt, vai ar šo rīcību nodarīts zaudējums lielā apmērā. Šajā gadījumā objektīvi jāizvērtē arī tas apstāklis, ka pirms attiecīgā moduļa demontāžas, kuru veicis Jānis B., no tā jau bija nozagti vairāki elementi, un vai tādā gadījumā moduļa vērtība uz demontāžas brīdi palikusi nemainīga, vai, moduli iekļaujot SIA "Tirgus Kauguri" bilancē, Viktoram Ļ. tika nodarīts materiāls zaudējums.

Pamatojoties uz minēto, ievērojot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.pantu, Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

krimināllietu daļā par Jānim B. celto apsūdzību pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtais daļas izbeigt.

Atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu par Jāņa B. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 279.panta otrās daļas un šajā daļā krimināllietu nosūtīt pirmstiesas izmeklēšanas izdarīšanai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Nodarījuma pārkvalifikācija no Krimināllikuma 270.panta otrās daļas uz 270.panta pirmo daļu

*Noziedzīga nodarījuma kvalifikācijai jāatbilst par pierādītu atzītās
noziedzīgās darbības aprakstam (Latvijas kriminālprocesa kodeksa
313.panta pirmā daļa).*

Rīgā, 2005.gada 17.maijā

Lieta Nr.SKK-270

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu
departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators P.Dzalbe,
senatori V.Eilande, V.Vietnieks,

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietas materiālus sakarā ar
tiesājamā Aleksandra K. kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas
Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 20.janvāra lēmumu un

konstatēja:

ar Ogres rajona tiesas 2000.gada 10.februāra spriedumu
Aleksandrs K.,(..), atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarī-
šanā, kas paredzēts Krimināllikuma 270.panta otrajā daļā, un sodīts ar
naudas sodu 15 minimālo mēnešalgu apmērā, t.i., Ls 750.

Lietā vēl atzīts par vainīgu Ainārs K. noziedzīgu nodarījumu
izdarīšanā, kas paredzēti Krimināllikuma 233.panta trešajā daļā,
270.panta otrajā daļā, un sodīts pēc Krimināllikuma 233.panta trešās
daļas ar brīvības atņemšanu uz četriem gadiem, atņemot tiesības uz
pieciem gadiem veikt uzņēmējdarbību, kas saistīta ar ieroču ieviešanu
un realizāciju, pēc Krimināllikuma 270.panta otrās daļas ar brīvības
atņemšanu uz vienu gadu. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.pantu
galīgais sods Aināram K. pēc noziedzīgo nodarījumu kopības noteikts
brīvības atņemšana uz četriem gadiem, t.i., ietverot vieglāko sodu
smagākajā.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Aleksandrs K. atzīts par
vainīgu un sodīts par šādu nodarījumu: "1999.gada 22.maijā plkst.
6.20 Ainārs K., atrazdamies automašīnā "BMW", valsts numurs, AA
4242, kura, neizpildot ceļu policijas darbinieku prasību apstāties, pēc
sekošanas avarēja uz ceļa Rīgas HES—Jaunjelgava 26.kilometrā,
kopā ar Aleksandru K. nepakļāvās ceļu policijas inspektoru Imanta J.
un Igora D. prasībām, pretojās aizturēšanai, centās iegūt Imanta J.
dienesta ieroci. Aleksandrs K., vadot automašīnu, neizpildīja ceļu
policijas darbinieka prasību apturēt transporta līdzekli, pretojās
aizturēšanai, iesitot ceļu policijas inspektoram Igoram D. ar elkoni pa
krūtīm."

Aleksandra K. nodarījums kvalificēts pēc Krimināllikuma 270.panta
otrās daļas.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada
20.janvāra lēmumu Ogres rajona tiesas 2000.gada 10.februāra
spriedums atstāts negrozīts.

Tiesājamais Aleksandrs K. iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā
lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un apelācijas instances
tiesas lēmumu par viņa notiesāšanu pēc Krimināllikuma 270.panta
otrās daļas un izbeigt lietu. Kasācijas sūdzībā Aleksandrs K. norāda,
ka tiesa nepamatoti notiesājis viņu par pretošanos varas pārstāvim
grupā, kaut gan pēc apsūdzības un sprieduma redzams, ka viņam
inkriminēta pretošanās ceļu policijas inspektoram Igoram D., bet
līdztiesājamam Aināram K. inkriminēta pretošanās ceļu policijas
inspektoram Imantam J. No lietas materiāliem un cietušo liecībām
esot redzams, ka pretošanās ir notikusi dažādās vietās, un katrs no
tiesājamajiem pretojies vienam inspektoram, viens otram nepalīdzot.
Arī cietušais Igors D. norādījis, ka nav redzējis, kas notiekot Imanta J.
un Aināra K. starpā. Tiesa neesot ņēmusi vērā to, ka, lai kādai
personai inkriminētu kāda nozieguma izdarīšanu, jākonstatē, ka vienots
nolūks izdarīt šo noziegumu un savstarpēja vienošanās. Krimināl-
likuma 270.panta dispozīcijā esot norādīta pretošanās varas
pārstāvim, t.i., notiekot pretošanās vienai personai. Lai inkriminētu
grupu, jānotiekot pretošanās šim vienam varas pārstāvim no vairāku
personu grupas. Ja divas personas bēgot katra uz savu pusi un
atsevišķi notiekot pretošanās katram atsevišķam policijas darbinie-
kam, tad neesot vienota nolūka izdarīt kādas darbības grupā, bet gan
varot tikt katrai personai inkriminēts atsevišķs nodarījums, t.i., pēc
Krimināllikuma 270.panta pirmās daļas. Tiesa, pārkāpjot Latvijas
kriminālprocesa kodeksa 300.panta pirmās un otrās daļas nosacīju-
mus, neesot izvērtējusi, vai vispār esot noticis noziegums un vai
neesot noticis administratīvais pārkāpums – ļaunprātīga nepakļau-
šanās policijas darbinieka rīkojumiem vai prasībām, t.i., Administratīvo
pārkāpumu kodeksa 175.pantā paredzētais pārkāpums.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka ir pamats tiesas
rīcības sēdē pieņemt lēmumu par apelācijas instances un pirmās
instances tiesu nolēmumu atcelšanu daļā par tiesājamā Aleksandra
K., kā arī tiesājamā Aināra K. noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju pēc
Krimināllikuma 270.panta otrās daļas un sodu pēc šī panta un daļas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 19.pantu par dalību (līdzizdarīšanu)
uzskatāma apzināta noziedzīga darbība, ar kuru tīšu noziedzīgu
nodarījumu, kopīgi to apzinoties, tieši izdarījušas divas vai vairākas
personas (tas ir – grupa).

Pirmās instances tiesas spriedumā nav pamatojuma, kāpēc tiesa Aleksandra K. un Aināra K. nodarījumu kvalificējusi pēc Krimināllikuma 270.panta otrās daļas, kas paredz kriminālatbildību par pretošanos varas pārstāvim, ja to ir izdarījusi personu grupa. Apelācijas instances tiesa lēmumā norādījusi, ka tiesājamie Ainārs K. un Aleksandrs K. pretošanos izdarījuši personu grupā, jo viņi rīkojušies saskaņoti – kopā braucot vienā automašīnā neapstājušies, aizbēguši. Taču Krimināllikuma 270.pants neparedz kriminālatbildību par aizbēgšanu personu grupā.

No Aleksandra K. un Aināra K. apsūdzības formulējuma tiesas nolēmumos redzams, ka Ainārs K. ir pretojies ceļu policijas darbiniekam Imantam J., bet Aleksandrs K. – ceļu policijas darbiniekam Igoram D.

Pirmās instances tiesa un apelācijas instances tiesa, konstatējot nodarījuma faktiskos apstākļus, ir pārbaudījušas, analizējušas un novērtējušas lietā iegūtos pierādījumus. Taču atbilstoši apsūdzības formulējumam nav pareizi kvalificējušas Aleksandra K. un Aināra K. noziedzīgo nodarījumu par pretošanos varas pārstāvim. Viņu katra nodarījums, esot tiesu nolēmumos konstatētajiem apstākļiem, kvalificējams pēc Krimināllikuma 270.panta pirmās daļas kā pretošanās varas pārstāvim, lietojot vardarbību. Vardarbības lietošana ir apstāklis, kas norobežo kriminālatbildību no administratīvās atbildības pēc Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.panta.

Tiesājamiem Aleksandram K. un Aināram K. nosakāms sods atbilstoši Krimināllikuma 270.panta pirmās daļas sankcijai. Galīgā soda noteikšanā Aināram K. pēc noziedzīgo nodarījumu kopības ir piemērota vieglākā soda ietveršana smagākajā, kas noteikts pēc Krimināllikuma 233.panta trešās daļas. Līdz ar to soda noteikšana pēc Krimināllikuma 270.panta pirmās daļas galīgo sodu Aināram K. neietekmē.

Pirmās instances tiesa ir kļūdījusi galīgā soda noteikšanā Aināram K., jo pēc Krimināllikuma 233.panta trešās daļas (redakcijā līdz 2004.gada 18.jūnijam) viņš sodīts ar brīvības atņemšanu uz četriem gadiem, atņemot tiesības uz pieciem gadiem veikt uzņēmējdarbību, kas saistīta ar ieroču ieviešanu un realizāciju. Taču, nosakot galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, minētais papildsods nav piemērots. Apelācijas vai kasācijas protests šajā daļā nav iesniegts.

Vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457., 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Ogres rajona tiesas 2000.gada 10.februāra spriedumu un Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 20.janvāra lēmumu daļā par Aleksandra K. un Aināra K. katra

noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju pēc Krimināllikuma 270.panta otrās daļas un sodu pēc šī panta un daļas.

Kvalificēt Aleksandra K. noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 270.panta pirmās daļas un noteikt viņam naudas sodu 14 minimālo mēnešalgu apmērā, t.i., Ls 700.

Kvalificēt Aināra K. noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 270.panta pirmās daļas un noteikt viņam sodu – brīvības atņemšanu uz desmit mēnešiem.

Pārējā daļā tiesājamā Aleksandra K. kasācijas sūdzību noraidīt bez lietas izskatīšanas tiesas sēdē.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesības iepazīties ar lietas materiāliem un izmantot tulka pakalpojumus tiesas sēdē

Tiesas nolēmums, kas taisīts, būtiski pārkāpjot kriminālprocesa normas, un ir pretrunā Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299.panta prasībām, vērtējams kā neatbilstošs Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta pirmās daļas nosacījumiem (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299.pants, 451.panta pirmā daļa).

Rīgā, 2005.gada 17.maijā

Lietā Nr.SKK-286

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore	V.Eilande,
senatori	P.Dzalbe, V.Čiževskis,
piedaloties prokuroram	A.Zalužinskim,
aizstāvei	M.Rāzenai,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamā Sergeja K. apelācijas sūdzību, kurā ir norāde uz Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 6. un 8.punkta pārkāpumu, par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 14.janvāra spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 14.janvāra spriedumu Sergejs K.,(..), agrāk tiesāts: 1999.gada 15.septembrī Tukuma rajona tiesā pēc Krimināllikuma 175.panta pirmās daļas, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu; 2000.gada 31.janvārī Talsu rajona tiesā pēc Latvijas kriminālkodeksa 139.panta ceturtnās daļas, piemērojot Latvijas kriminālkodeksa 39. un 42.pantu, ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz diviem gadiem bez mantas konfiskācijas; notiesāts pēc Krimināllikuma 177.panta otrās daļas un 275.panta otrās daļas, piemērojot Krimināllikuma 50.panta pirmo un piekto daļu, ar brīvības atņemšanu uz divpadsmit gadiem ar mantas konfiskāciju.

Sergejs K. atzīts par nevainīgu un attaisnots apsūdzībā pēc Krimināllikuma 298.panta otrās daļas un 20.panta.

Lietā notiesāti arī Jurijs I., Oļegs S. un Aleksandrs F.

Par spriedumu apelācijas sūdzību iesniedzis Sergejs K., bet Rīgas tiesas apgabala prokurors A.Zalužinskis – apelācijas protestu.

Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas priekšsēdētājs lietu atsūtījis Senāta Krimināllietu departamentam saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 448.panta otro daļu, jo Sergeja K.

iesniegtajā apelācijas sūdzībā esot norāde uz vairākiem Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrajā daļā minētiem pārkāpumiem.

Tiesājamais Sergejs K. apelācijas sūdzībā un tās papildinājumos lūdz viņu attaisnot un cita starpā norāda, ka tiesa pieļāvusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 6. un 8.punktā minētos pārkāpumus.

Tiesājamais norāda, ka viņš nav iepazīstināts ar visiem krimināllietas materiāliem pēc pirmstiesas izmeklēšanas pabeigšanas, pārkāptas viņa tiesības izmantot tulku, jo tiesas priekšsēdētājs tulku esot izraidījis no tiesas zāles, par ko liecinot ieraksts tiesas sēdes protokola 25., 26. lapā. Pārkāpti Latvijas kriminālprocesa kodeksa 263.panta otrās daļas noteikumi, tā kā tiesa pieņēmusi lēmumus, nedodoties uz apspriežu istabu, tostarp par drošības līdzekļa grozīšanu Oļegam S., un lemjot lūgumu par lietas nosūtīšanu papildizmeklēšanai.

Papildinājumos Sergejs K. norāda, ka tiesas sēdes protokols neatbilst Latvijas kriminālprocesa kodeksa 87.panta nosacījumiem, ko apliecinot viņa iesniegtās piezīmes pie protokola. Bez tam tiesājamais arī norāda, ka viņa iesniegtā apelācijas sūdzība pēc būtības esot kasācijas sūdzība.

Tiesas sēdē Sergeja K. aizstāve sūdzību uzturēja un lūdza spriedumu atcelt izdarīto pārkāpumu dēļ.

Prokurors norādīja, ka sūdzība daļā par kasācijas iemesliem noraidāma, jo tiesājamais Sergejs K. ar visiem krimināllietas materiāliem tika iepazīstināts, par ko liecina viņa paraksts protokolā. Sūdzība esot nepamatota arī daļā par to, ka tiesājamam neesot bijis nodrošināts tulks, jo tulks lietas izskatīšanā ir piedalījies un tiesas zāli esot pametis uz laiku, kad tikuši nolasīti lietas materiāli. Turklāt tas noticis pēc visu lietas dalībnieku viedokļu uzklaušanās, pret tulka atbrīvošanu tajā brīdī nav iebildis arī Sergejs K. Bez tam vēlāk tie paši lietas materiāli pārbaudīti arī tulka klātbūtnē.

Noklausījies procesa dalībnieku viedokli, apsvēris sūdzības motīvus un pārbaudījis krimināllietas materiālus, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka sprieduma atcelšanai nav pamata.

No protokola par paziņojumu apsūdzētajam, ka pirmstiesas izmeklēšana ir pabeigta un viņam tiek uzrādīti visi lietas materiāli, redzams, ka tiesājamais Sergejs K. ar visiem lietas materiāliem ir iepazinies, viņam bija nodrošināti advokāts un tulks. Bez tam lietas iztiesāšanas laikā Sergejs K. nav norādījis, ka viņš nav iepazinies ar visiem lietas materiāliem, un nav lūdzis dot viņam iespēju ar tiem iepazīties. Tieši pretēji, Sergejs K. tiesā apgalvojis, ka viņš lietas materiālus pārzina.

Nepamatota ir tiesājamā norāde, ka pārkāpti Latvijas kriminālprocesa kodeksa 263.panta otrās daļas noteikumi, jo tiesa ir noraidījusi tiesājamā lūgumu par drošības līdzekļa grozīšanu, nevis pieņēmusi lēmumu par drošības līdzekļa izraudzīšanu, grozīšanu vai atcelšanu. Bez tam šis apstāklis nevar būt par pamatu sprieduma atcelšanai.

No tiesas sēdes protokola redzams, ka tulks sliktās pašsajūtas dēļ lūdzis atbrīvot viņu uz laiku, kamēr tiek nolasīti lietas materiāli. Tiesa tulku atbrīvojusi uz laiku, kamēr tika pārbaudīti daži lietas materiāli. Pats tiesājamais Sergejs K. pret tulka atbrīvošanu neiebilda, bet norādīja, ka pie lietas materiālu lasīšanas tulks viņam nav vajadzīgs, jo tos viņš pārzina, tulku var atlaist. Kad tika pārtraukta lietas materiālu pārbaude, tiesa nolēma ar pārbaudītiem lietas materiāliem vēlreiz iepazīties vēlāk tulka klātbūtnē, kas lietas izskatīšanas gaitā arī tika izdarīts.

Esot šādiem apstākļiem, Senāta Krimināllietu departaments nekonstatē Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 8.punktā minēto pārkāpumu.

Ņemot vērā iepriekšminēto, saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.pantu Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

tiesājamā Sergeja K. apelācijas sūdzību daļā par Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 6. un 8.punktā minētajiem pārkāpumiem noraidīt un lietu nosūtīt apelācijas instances tiesai izskatīšanai apelācijas kārtībā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Apelācijas instances tiesas lēmuma pamatotības novērtēšana

Apelācijas instances tiesai jāievēro Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.^{1.}, 49. un 299.panta prasības (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.^{1.}, 49. un 299.pants).

Rīgā, 2005.gada 31.maijā

Lieta Nr.SKK-287

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators V.Čiževskis,
senatori A.Freibergs un
V.Vietnieks,

piedaloties prokuroram A.Mickevičam,
aizstāvim zvērinātam advokātam N.Sinkēvičam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu, kurā apsūdzēta Gaļina I., un

k o n s t a t ē j a :

Gaļina I.,(..), agrāk nesodīta, ar Tukuma rajona tiesas 2002.gada 13.decembra spriedumu atzīta par vainīgu un sodīta pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz diviem gadiem, nepiemērojot papildsodu.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Gaļina I. notiesāta par to, ka, vadot transportlīdzekli, pārkāpusi Ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā vienai cietušajai nodarīti viegli miesas bojājumi un iestājusies viena cilvēka nāve.

Kā konstatējusi Tukuma rajona tiesa un atspoguļojusi spriedumā, noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos apstākļos:

2001.gada 2.februārī ap plkst. 9.30 Gaļina I. vadījusi SIA "Unilīzings" piederošo SIA "IGI" tiesiskā valdījumā esošo automašīnu "Honda CRV" ar valsts nr.CV9922 Tukuma rajonā pa ceļu Rīga–Ventspils. Šī ceļa 87.kilometrā tiesājamā, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 4., 8., 63., 71.punkta prasības, neizvēlējusies meteoroloģiskajiem apstākļiem un ceļa segumam atbilstošu braukšanas ātrumu, kas garantētu kustības drošību konkrētajā situācijā uz ceļa, tādēļ nav spējusi novadīt automašīnu, iebraukusi pretējā joslā un izraisījusi sadursmi ar pretī braucošo Jāņa Z. vadīto automašīnu "Mitsubishi Lancer" ar valsts nr.DH2453.

Sadursmes rezultātā tiesājamās vadītās automašīnas "Honda CRV" pasažiere Zaiga P. guvusi vieglus miesas bojājumus, kas rada īslaicīgus veselības traucējumus uz laiku, ilgāku par 6 dienām, nepārsniedzot 21 dienu. Automašīnas "Mitsubishi Lancer" vadītājs

Jānis Z. sadursmes rezultātā guvis smagus, dzīvībai bīstamus miesas bojājumus, kas bija viņa nāves iestāšanās cēlonis.

Tiesājamās Gaļinas I. darbības pirmās tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas.

Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā, Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 9.marta lēmumu pirmās instances tiesas spriedumu atstājusi negrozītu.

Par tiesas lēmumu Gaļina I. kā tiesājamā un kā civilatbildētāja pārstāve iesniegusi kasācijas sūdzību. Kasācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa neesot ievērojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹panta prasības, jo pierādījumi neesot pilnīgi, vispusīgi un objektīvi novērtēti. Pierādījumi neesot vērtēti kopsakarībā. Neesot objektīvi novērtēts viņas stāvoklis pēc ceļu satiksmes negadījuma. Šī iemesla dēļ tiesājamās paskaidrojumi vērtēti neatbilstoši reālajiem notikuma apstākļiem. Neesot motivēts, kāpēc netiek ņemtas vērā liecinieces P. liecības, kas apstiprinot tiesājamās versiju par notikušo, tas ir, ka neesot iebraukusi ceļa pretējā braukšanas joslā. Nekādā veidā neesot novērtētas liecinieka P. liecības, kam svarīga nozīme, lai dotu pareizu vērtējumu – cita liecinieka K. – liecībām. Papildu autotehniskās ekspertīzes atzinums esot pretrunā ar iepriekšējiem diviem ekspertu atzinumiem un lietas materiāliem. Eksperta atzinumā pretēji Latvijas kriminālprocesa kodeksa 194.panta prasībām neesot norādīts, kādas metodikas izmantotas, veicot ekspertīzi. No ekspertu atzinuma neesot saprotams, vai ir ņemts vērā apstāklis, ka notikuma vietas apskates protokolā nepareizi norādīts ceļa braucamās daļas platums. Tāpat eksperti neesot ņēmuši vērā lietā objektīvi noskaidrotus apstākļus un, izejot no tā, secinājumi nevarot būt pareizi. Nepamatoti tiesa noraidījusi lūgumu nozīmēt komisijas autotehnisko ekspertīzi. Tiesa neesot ievērojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 51.panta prasības par pierādījumu vērtēšanu, ka nekādiem pierādījumiem nav iepriekš noteikta spēka, kas saistītu tiesnesi, prokuroru un izziņas izdarītāju. Tiesa neesot izskatījusi un novērtējusi neatkarīgā eksperta konsultatīvo atzinumu, kas arī norādot uz Latvijas kriminālprocesa kodeksa 51., 19.panta pārkāpumu. Lūdz atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai.

Kasācijas instances tiesas sēdē tiesājamā Gaļina I. un viņas aizstāvis iesniegto kasācijas sūdzību uzturēja. Cietusī Sarma Z. paskaidroja, ka nav pamata apelācijas instances tiesas lēmuma grozīšanai. Prokurors A. Mickevičs izteica viedokli, ka apelācijas instances tiesas lēmums atstājams negrozīts.

Izskatījis lietas materiālus, noklausījies tiesājamās Gaļinas I. un viņas aizstāvja paskaidrojumus, cietušās Sarmas Z. un prokurora viedokli, apsvēris kasācijas sūdzības motīvus, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka ir pamats apelācijas instances tiesas lēmuma

atcelšanai. Apelācijas instances tiesa, iztiesājot krimināllietu apelācijas kārtībā, nav ievērojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹, 49. un 299.panta prasības. Minēto likuma normu pārkāpumi atzīstami par būtiskiem, kuru dēļ tiesas lēmumu nevar atzīt par likumīgu un pamatotu.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta prasībām tiesai ir pienākums vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izmeklēt lietas apstākļus. Izlemjot jebkādus jautājumus lietā, jānoskaidro un jāņem vērā tiesājamo apsūdzotie un attaisnojošie apstākļi. No Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.¹panta jēgas izriet, ka radušās šaubas par vainu ir jācenšas novērst. Krimināllietu departaments uzskata, ka konkrētajā lietā šaubas par tiesājamās vainu lietas iztiesāšanā apelācijas instances tiesā pastāvēja, bet tiesa nav veikusi pasākumus, lai pārbaudītu un novērtētu tiesājamās attaisnojošus apstākļus un radušās šaubas novērstu. Krimināllietu departaments uzskata, ka tiesa bez pietiekama pamata nav vērtējusi kā pierādījumu Latvijas neatkarīgo ekspertu asociācijas eksperta konsultanta I.Goldšteina konsultatīvo atzinumu par notikušā ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem. Taču no lietas materiāliem redzams, ka minētais konsultatīvais atzinums faktiski ir tiesājamo Gaļinu I. attaisnojošs apstāklis, jo tajā izteiktie secinājumi par Ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem ir pilnīgi pretēji šajā lietā veikto autotehnisko ekspertīžu atzinumiem, kuri kā pierādījumi ir notiesājošā sprieduma pamatā. Tā kā ar šo I.Goldšteina atzinumu tika ieviestas šaubas par Gaļinas I. vainu, tad šaubas bija tiesai jānovērš. Tiesa to nav izdarījusi, nav tiesā noprotināts eksperts I.Goldšteins un iepriekšējo autotehnisko ekspertīžu izdarītāji, un nav noskaidrots, kāpēc speciālistu atzinumi ir atšķirīgi. Tāpat tiesa varēja noteikt arī papildu autotehnisko ekspertīzi, uzdodot to izdarīt visiem speciālistiem, kuri šajā lietā snieguši atšķirīgus atzinumus.

Tiesas argumentācija, kāpēc tā nevērtē I.Goldšteina atzinumu kā pierādījumu, nav pārliecinoša. Protams, to nevar vērtēt kā eksperta atzinumu, bet kā dokuments tas bija jāvērtē. Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 49.panta noteikumiem pierādījumi lietā ir arī dokumenti. Tiesa savos secinājumos nepamato un konkrēti nenorāda, kādiem lietas materiāliem bija jābūt ekspertu I.Goldšteina rīcībā, lai viņa atzinums būtu vērā ņemams. No lietas redzams, ka citu ekspertu rīcībā savukārt nav bijis tādu materiālu, kurus veicot savu pētījumu, izmantojis I.Goldšteins.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299.pantu tiesas spriedumam jābūt pamatotam uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi visu lietas apstākļus izskatīšanu to kopumā. Krimināllietu departaments uzskata, ka šī likuma norma nav ievērota.

Pamatojoties uz minēto, ievērojot Latvijas kriminālprocesa
kodeksa 461.pantu, Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas
2005.gada 9.marta lēmumu un lietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai
apelācijas instances tiesai.

Lēmums nav pārsūdzams.

**Rīcības sēdē pieņemtā lēmuma par pārsūdzētā sprieduma
atcelšanu pamatojums saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa
kodeksa 457.panta otro daļu**

*Notiesājoša sprieduma pamatā jābūt tiesas sēdē pārbaudītiem
pierādījumiem, kas apstiprina tiesājamā vainīgumu noziedzīga
nodarījuma izdarīšanā (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.¹ panta
trešā daļa).*

Rīgā, 2005.gada 6.jūnijā

Lieta Nr.SKK-301

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu
departaments šādā sastāvā:

rīcības sēdes priekšsēdētājs senators	P. Dzalbe,
senatori	V.Vietnieks un A.Freibergs

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietas materiālus sakarā ar
tiesājamā Konstantīna G. kasācijas sūdzību par Augstākās tiesas
Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 7.marta lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas
2004.gada 25.augusta spriedumu Konstantīns G.,(..), atzīts par
vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts
Krimināllikuma 118.panta 2.punktā, un sodīts ar brīvības atņemšanu
uz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz
diviem gadiem.

Kā konstatējusi un spriedumā atspoguļojusi pirmās instances
tiesa Konstantīns G. izdarīja divu personu tīšu prettiesisku
nonāvēšanu (slepkavību).

2004.gada 11.martā ap plkst. 20.00–21.00 Rēzeknes rajona
Audriņos, Rēzeknes ielā (..) Konstantīns G. kopā ar Allu B. un Marinu
T. lietoja alkoholiskos dzērienus. Dūsmās nodomājis, ka sievietes
paņēmušas viņa mēteli, lai pārdotu vai iemainītu pret alkoholu,
Konstantīns G. paķēra no bufetes āmuru un slepkavības nolūkā
daudzas reizes iesīta ar to un ar dūrēm abām sievietēm pa galvu un
citām ķermeņa daļām. Konstantīns G. istabā pirmajai uzbruka Allai B.
un izdarīja viņai ne mazāk kā 16 sitienus ar āmuru pa galvu, bet pēc
tam panāca virtuvē iebēgušo Marinu T., kurai pa galvu un kaklu ar
āmuru un dūrēm iesīta ne mazāk kā 23 reizes.

Vardarbības rezultātā, rīkojoties ar vienotu slepkavības nodomu,
Konstantīns G. nodarīja cietušajai Allai B. vaļēju galvaskausa
smadzeņu traumu – galvaskausa lūzumus paura-deniņu rajona labajā
pusē, galvas smadzeņu sasitumu ar asinsizplūdumiem zem

mīkstajiem smadzeņu apvalkiem un galvas smadzeņu pelēkajā slānī, daudzas sistas brūces galvas matainajā daļā paura-deniņu rajona labajā pusē un labās auss rajonā, sistas brūces kreisās uzacs rajonā un pakauša labajā pusē, daudzus ādas nobrāzumus un asinsizplūdumus uz sejas, labās auss gliemežnīcas rajonā, uz abām plaukstām un labā apakšdelma, kopumā smagus miesas bojājumus, kas bīstami dzīvībai un no kuru izraisītās galvas smadzeņu tūskas un piebriešanas iestājās Allas B. nāve.

Cietušajai Marinai T. Konstantīns G. nodarīja komplicētu ķermeņa traumu – slēgtu galvaskausa-smadzeņu traumu, galvas smadzeņu sasitumu ar asinsizplūdumiem zem mīkstajiem smadzeņu apvalkiem galvas smadzeņu pelēkajā slānī un galvas lēvera iekšējā virsmā, apakšžokļa horizontālā zara lūzumu labajā pusē, sistas brūces apakšžokļa rajona labajā pusē, daudzus asinsizplūdumus uz sejas, slēgtu kakla traumu – mēles kaula lūzumu labajā pusē lielā raga rajonā, ādas nobrāzumus uz kakla un plašus asinsizplūdumus mīkstajos audos, daudzus ādas nobrāzumus un sistas brūces uz kreisā apakšstilba, kopumā smagus miesas bojājumus, kas bīstami dzīvībai un no kuru izraisītās galvas smadzeņu tūskas un piebriešanas iestājās Marinas T. nāve.

Konstantīna G. noziedzīgais nodarījums kvalificēts pēc Krimināllikuma 118.panta 2.punkta.

Ar Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 7.marta lēmumu pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

Tiesājamais Konstantīns G. iesniedzis kasācijas sūdzību un tās papildinājumus, lūdz atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un nosūtīt lietu jaunai iztiesāšanai.

Konstantīns G. norāda, ka pirmstiesas izmeklēšanā, pirmās instances un apelācijas instances tiesā bijuši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 1., 2., 3., 13., 15., 18., 19., 19.¹, 21., 41., 45., 47., 48., 50., 51., 64., 65., 117.–123., 125., 125.¹, 130.¹, 198., 211., 243., 247., 442.panta pārkāpumi, kas veidojot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.pantā paredzētos pārkāpumus, Satversmes 89., 90., 91., 92.panta pārkāpumi, Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 1., 6., 13., 34.panta un tās Protokolu pārkāpumi, Krimināllikuma 1., 6., 7., 8., 9., 46., 47., 49.panta pārkāpumi, kas noveduši pie nepareizas noziedzīga nodarījuma kvalifikācijas, soda noteikšanas un veidojot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450.pantā paredzētos pārkāpumus. Konstantīns G. neizslēdz, ka prokurors un eksperti izdarījuši ļaunprātības.

Pirmstiesas izmeklēšanā likumu pārkāpumi izpaudušies šādi:

- neesot pārbaudītas visas iespējamās versijas par notikumu, to vidū versija par citu personu klātbūtni dzīvoklī, iespējamo

- cīņu, par ko liecinot asins pēdas pa visu dzīvokli un atrastais matu kušķis;
- neesot pārbaudītas liecinieku liecībās sniegtās ziņas, to vidū liecinieka A.S. liecība par to, kā un kur viņš ieguvis miesas bojājumus;
- neesot veiktas izmeklēšanas darbības sakarā ar priekšmetiem notikuma vietā – pudeli ar alkohola paliekām, piekaramo atslēgu, kā uzradusies sveša pudele, kas un kad uzlicis piekaramo atslēgu dzīvokļa durvīm;
- neesot noskaidrots asins pēdu rašanās mehānisms un to piederība dzīvoklī;
- neesot noskaidrots, kādas apavu pēdas atstātas dzīvoklī, tās neesot salīdzinātas ar viņa apaviem;
- neesot pārbaudīts, vai uz cietušajām nebija palikušas nozieguma pēdas, kas liecinātu par citu personu iespējamo rīcību;
- neesot noskaidrots, kāpēc Marina T. atrasta dzīvoklī puskailā stāvoklī un viņas galva ietīta kažokā;
- neesot pārbaudīts, vai cietušajām vispār ir bijis āmurs, kas atzīts par lietisko pierādījumu, lieciniece M.R. neesot atpazinusi to kā cietušo āmuru, lietā neesot atpazīšanas protokola;
- protokols par viņa apģērba izņemšanu esot sastādīts vairākas dienas pēc tā izņemšanas, mēteļa sākotnējā apskatē konstatēts tikai neliels asinām līdzīgs traips, bet atkārtotā apskatē konstatēti daudzi asinīm līdzīgi traipi, kas izraisot šaubas par apģērba izņemšanas un glabāšanas atbilstību likuma prasībām;
- ekspertīžu atzinumos esot norādīts, ka uz āmura atstātās asins pēdas nepiederot cietušajām, uz viņa biksēm un žaketes konstatētas tikai Marinas T. asins pēdas, pie kam tajās vietās, kur apsūdzībā aprakstītajos apstākļos to nokļūšana maz iespējama, uz mēteļa, biksēm, žaketes atrastas arī pavisam citu personu asins pēdas, kas neizslēdzot iespēju, ka asins pēdas uz apģērba tikušas radītas pēc notikuma;
- esot iznīcināti lietiskie pierādījumi – viņa nagu nogriezumi, asins nomazgājumi un matu kušķis no notikuma vietas;
- pirms viņa kā aizdomās turētā nopratināšanas neesot paskaidrots, par ko viņu tur aizdomās;
- prokurore nepamatoti noraidījusi viņa lūgumus par papildu izmeklēšanas darbību veikšanu;
- lieta nosūtīta uz tiesu, kad vēl nebija saņemts ekspertīzes atzinums par asins pēdu uz apģērba un āmura piederību;

- pirmstiesas izmeklēšana lietā esot veikta ar apsūdzību tendenci.

Pirmās instances tiesa un apelācijas instances tiesa neesot novērsušas pirmstiesas izmeklēšanas trūkumus un nepilnības, nenosūtījušas lietu papildu pirmstiesas izmeklēšanai. Abas tiesu instances lietu neesot izskatījušas vispusīgi, pilnīgi un objektīvi, apsūdzību balstījušas uz pieņēmumiem, noraidījušas viņa lūgumus par liecinieku nopratināšanu, izmeklēšanas eksperimenta izdarīšanu, atkārtotas tiesu psihiatriskās un psiholoģiskās ekspertīzes nozīmēšanu, tiesu secinājumi neesot pamatoti ar pierādījumiem, neesot ņemti vērā aizstāvības argumenti, kas liedza tiesības uz taisnīgu tiesu. Liecinieku L.M., I.T., M.R. liecības balstītas uz tādu personu izteikumiem, kas nav nopratinātas, un nevarot būt par pierādījumiem. Tiesas izdarījušas nepamatotu konstatējumu par liķu atrašanās vietu atbilstību viņa liecībām, jo liecību pārbaude uz vietas netika izdarīta, nav analizējušas asins pēdu uz viņa apģērba atbilstību liķu stāvoklim un asins pēdām dzīvoklī, kā arī ekspertīžu atzinumus un pierādījumus, kas apstiprinot viņa nevainīgumu. Neesot noskaidrots nozieguma motīvs un mērķis, vainas forma un nepareizi kvalificēts noziedzīgais nodarījums. Pie soda noteikšanas neesot ņemti vērā Krimināllikuma 46., 47., 49.panta nosacījumi. Bez tam apelācijas instances tiesā lieta izskatīta bez liecinieces M.R. piedalīšanās, neesot pārbaudītas liecinieču L.R. un M.R. liecības.

Senāta Krimināllietu departaments saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta otro daļu atzīst, ka ir pamats atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un nosūtīt lietu jaunai iztiesāšanai.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.pantu tiesai ir pienākums pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izmeklēt lietas apstākļus un atbilstoši objektīvajai patiesībai noskaidrot noziedzīga nodarījuma esamību un to, kas vainīgs noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kā arī citus apstākļus, kam ir nozīme pareizā krimināllietas izlemšanā.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.¹pantu notiesājoša sprieduma pamatā jābūt tiesas sēdē pārbaudītiem pierādījumiem, kas apstiprina tiesājamā vainu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299.pantu tiesas spriedumam jābūt likumīgam un pamatotam.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 304.pantu notiesājošs spriedums nedrīkst balstīties uz pieņēmumiem un taisāms tikai ar nosacījumu, ka iztiesāšanas gaitā tiesājamā vaina noziedzīgā nodarījumā ir pierādīta.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.pantu notiesājoša sprieduma motīvu daļā jānorāda pierādījumi, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, un motīvi, kas izskaidro, kāpēc tiesa noraidījusi citus pierādījumus.

Kriminālprocesa kodeksa 433. un 446.pants nosaka sprieduma izskatīšanas apelācijas kārtībā būtību un robežas.

Tiesājamais Konstantīns G. bija pārsūdzējis apelācijas kārtībā pirmās instances tiesas spriedumu pilnībā gan juridisku, gan faktisku iemeslu dēļ.

Apelācijas instances tiesas lēmumā kā tiesājamā Konstantīna G. apsūdzošie pierādījumi norādīti tiesu medicīniskās ekspertīzes atzinumi par Allai B. un Marīnai T. konstatētajiem miesas bojājumiem, to rašanās mehānismu un raksturu, kriminālistiskās ekspertīzes atzinums, kas neizslēdz, ka Marīnas T. un Allas B. liķu galvas bojājumi nodarīti ar ekspertīzei izsniegto āmuru, kas izņemts noslepkavoto sieviešu dzīvoklī, tiesu medicīniski bioloģiskās ekspertīzes atzinums, ka uz Konstantīna G. drēbēm ir cietušās Marīnas T. asins nospiedumi, nosmērējumi un šķakatas, kas radušās asins lāses krišanas rezultātā.

Par tiesājamā Konstantīna G. paskaidrojumiem un liecībām apelācijas instances tiesa lēmumā norāda, ka pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās tiesājamā Konstantīna G. liecības daļā par cietušo pozām un vietu, kur viņas palikušas pēc izdarītiem sitieniem, apstiprinoties ar liecinieces M.R. liecībām, notikuma vietas apskates protokolu un tam pievienotām fototabulām. Noliecījis pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības, tiesājamais Konstantīns G. cenšoties manipulēt ar lietas faktiskajiem apstākļiem, tikai pēc iepazīšanās ar visiem lietas materiāliem izvirzījis versiju par kādas citas personas iejaukšanu cietušo slepkavībā, norādījis uz it kā apzinātiem kriminālprocesa likuma pārkāpumiem, lai atzītu par vainīgu tieši viņu. Tiesājamā Konstantīna G. lūgumi neesot saistīti ar vēlmi noskaidrot patiesību lietā, bet gan maldināt tiesu nolūkā izvairīties no atbildības par sevišķi smagu noziegumu. Tiesājamā Konstantīna G. skaidrojums, ka pirmstiesas izmeklēšanā sniegtām liecībām un paskaidrojumiem nepievērsis īpašu uzmanību, neesot uzskatāms par nopietnu iemeslu liecību grozīšanai abu instanču tiesas sēdēs personai, iepriekš 7 reizes tiesātai, lai nesaprastu savu liecību nozīmīgumu pirmstiesas izmeklēšanā.

Taču saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.¹pantu apsūdzētajam (tiesājamam) nav jāpierāda savs nevainīgums. Apelācijas instances tiesa nav noskaidrojusi asins pēdu rašanās apstākļus un mehānismu uz Konstantīna G. žaketes, biksēm, mēteļa, nav devusi juridisku vērtējumu tiesu medicīniski bioloģiskās DNS ekspertīzes atzinumam par to, ka uz Konstantīna G. žaketes kabatas oderes un muguriņas virsmas, bikšu kreisās staras, mēteļa, izņemta āmura konstatētas arī citas sieviešu dzimuma personas, nevis Marīnas T. vai Allas B., asinis. Tiesa nav noskaidrojusi, kāda rakstura miesas bojājumi bija Marīnai T. un Allai B. pirms apsūdzībā uzrādītā

notikuma, nav norādījusi pierādījumus, kas izslēdz citas personas dalību noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, nav atspēkojusi tiesājamā Konstantīna G. izvirzītās versijas par notikumu un citu personu iespējamo dalību, nav analizējusi liecinieces M.R. liecības par uzrādītā āmura atbilstību cietušo dzīvoklī redzētajam.

Esot šādiem apstākļiem, nevar atzīt, ka apelācijas instances tiesas lēmums ir likumīgs un pamatots.

Jauna iztiesāšana jāveic atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa normu prasībām, jānoskaidro un jānovērtē visi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457., 459., 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 7.marta lēmumu un nosūtīt lietu jaunai iztiesāšanai apelācijas instances tiesai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kasācijas instances tiesas kompetence

Kasācijas instances tiesa ir tiesīga atcelt vai grozīt zemākstāvošu tiesu instanču nolēmumus arī tajos gadījumos, kad uz konkrētiem krimināllikuma vai kriminālprocesa likuma pārkāpumiem nav norāžu kasācijas sūdzībā vai kasācijas protestā, bet no lietas materiāliem ir redzams, ka tiesa pārkāpusi likumu (Kriminālprocesa likuma 584.panta otrā daļa).

Rīgā, 2005.gada 19.jūlijā

Lieta Nr.SKK-308

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators V.Vietnieks,
senatori V.Eilande un P.Dzalbe,
 piedaloties prokuroram V.Maračkovskim,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar Rēzeknes pilsētas prokuratūras prokurora kasācijas protestu par Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 20.aprīļa lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rēzeknes tiesas 2005.gada 23.februāra spriedumu Juris M.,(..), agrāk tiesāts 2 reizes, pēdējo reizi 2003.gada 23.maijā Rēzeknes tiesā pēc Krimināllikuma 126.panta otrās daļas 3.punkta, 50.panta piektās daļas ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem desmit mēnešiem un policijas kontroli uz diviem gadiem, notiesāts pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu noteiktajam sodam pilnīgi pievienots neizciestais sods pēc Rēzeknes tiesas 2003.gada 23.maija sprieduma – viens gads pieci mēneši un 4 dienas, galīgo sodu nosakot brīvības atņemšanu uz vienu gadu vienpadsmit mēnešiem un 4 dienām, un soda izciešana uzsākama daļēji slēgtā cietumā.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka Juris M. saukts pie kriminālatbildības par to, ka, būdams 2003.gada 23.maijā Rēzeknes tiesā sodīts pēc Krimināllikuma 126.panta otrās daļas 3.punkta ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem desmit mēnešiem un policijas kontroli uz diviem gadiem, par ko sodāmība nav noņemta un dzēsta likumā paredzētā kārtībā, atkārtoti izdarījis zādztību nelielā apmērā.

Noziedzīgais nodarījums ticis izdarīts šādos apstākļos:

2005.gada 16.janvārī ap plkst. 15.50, būdams alkohola ietekmē, atrodoties veikalā "Saulīte" Rēzeknē, Pukveža Brieža ielā nr. 26, Juris M. aiz mantkārības slepeni no preču plaukta noņēma un noslēpa

virsjakā alus pudeli "Gilde Pilfener" Ls 0,24 vērtībā. Neuzrādījis paņemto pudeli kasieri un nesamaksājis par to, viņš aiznesa pudeli no veikala. Tādā veidā Juris M. nolauptāja SIA "VP Market" mantu Ls 0,24 vērtībā.

Šādu Jura M. nodarījumu pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas.

Ar Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 20.aprīļa lēmumu ticis atcelts pirmās instances tiesas spriedums par Jura M. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas un galīgā soda noteikšanu pēc Krimināllikuma 51.panta, un krimināllietā nodota jaunai iztiesāšanai Rēzeknes tiesai citā tiesas sastāvā no iztiesāšanas stadijas.

Par minēto apelācijas instances tiesas lēmumu Rēzeknes pilsētas prokuratūras prokurors A.Mednis iesniedzis kasācijas protestu, kurā lūdzis atcelt Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 20.aprīļa lēmumu un krimināllietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai apelācijas instances tiesai.

Kasācijas protestā prokurors norādījis, ka pirmās instances tiesas spriedums bijis pamatots un likumīgs.

Pirmās instances tiesas sprieduma konstatējošā daļā esot izteikts Jura M. noziedzīgās darbības apraksts atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta pirmās daļas prasībām, tāpēc nepamatots un formāls esot apelācijas instances tiesas secinājums, ka pirmās instances tiesas sprieduma motīvu daļa atbilst Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta trešās daļas prasībām, kad krimināllietā tiek taisīts attaisnojošs spriedums.

Apelācijas instances tiesa lēmumā kļūdaini atsaukusies uz Latvijas kriminālprocesa kodeksa 314.pantu.

Kasācijas protestā tā autors analizējis Latvijas kriminālprocesa kodeksa 276.¹panta nosacījumus, uzskatot, ka tiesas sēdē tiesājamam nav atkārtoti jāizskaidro pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas sekas, kā arī tiesai (tiesnesim) tiesas sēdē nav jāiepazīstas ar visiem krimināllietas materiāliem, lai pārliecinātos, ka tie apstiprina tiesājamā vainu. Šo jautājumu tiesnesis izlemjot, nododams apsūdzēto tiesai.

Pirmās instances tiesa neesot pārkāpusi Krimināllikuma 47.pantu, nekonstatējama Jura M. atbildību mīkstinošus apstākļus.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris apelācijas instances tiesas lēmuma un prokurora kasācijas protesta motīvus, noklausījis prokurora V.Maračkovska viedokli, ka protests apmierināms, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka apelācijas instances tiesas lēmums ir atceļams, jo lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesai citu motīvu dēļ.

Kasācijas instances tiesa uzskata par nepieciešamu norādīt, ka tā, izskatot lietu kasācijas kārtībā, ir tiesīga atcelt vai grozīt zemākstāvošo tiesu instanču nolēmumus arī tajos gadījumos, kad uz konkrētiem krimināllikuma vai kriminālprocesa likuma pārkāpumiem nav norādījumu kasācijas sūdzībā vai kasācijas protestā, bet no lietas materiāliem redzams, ka tiesa, taisot spriedumu vai pieņemot lēmumu, ir pārkāpusi likumu.

Ikvienam tiesu nolēmumam jāatbilst likuma prasībām. Tas izriet no likumības principa kriminālprocesā.

Senāta Krimināllietu departaments atrod, ka pirmās instances tiesa, taisot spriedumu Jura M. apsūdzības lietā, ir rupji pārkāpusi likuma prasības.

No Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta pirmās daļas satura jēgas izriet, ka notiesājoša sprieduma motīvu daļā jānorāda ne tikai par pierādītu atzītās noziedzīgās darbības apraksts, minot tās vietu, laiku un izdarīšanas veidu, tiesājamā vainas raksturu, noziedzīga nodarījuma motīvus un sekas, bet arī noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija un kvalificējošie apstākļi.

Rēzeknes tiesa Jura M. apsūdzības lietā spriedumā kļūdaini norādījusi, ka Jura M. nodarījums kvalificējams pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas kā atkārtota zādzība nelielā apmērā tāpēc, ka Juris M. ar Rēzeknes tiesas 2003.gada 23.maija spriedumu ticis sodīts pēc Krimināllikuma 126.panta otrās daļas 3.punkta ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem desmit mēnešiem un ar policijas kontroli uz diviem gadiem, par ko sodāmība nav noņemta un dzēsta.

Pirmās instances tiesa nav ievērojusi, ka 2005.gada 2.februāra prokurora lēmumā par kriminālvajāšanas ierosināšanu ir precīzi norādīta Jura M. izdarītā nozieguma kvalificējošā pazīme – nosaukts tiesas spriedums, no kura izriet atkārtotības pazīme.

Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka sprieduma ievaddaļā pirmās instances tiesa nav norādījusi Jura M. pirmo nedzēsto sodāmību pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas, kam nozīme Jura M. nodarījuma pareizā kvalificēšanā. Arī pēc formas pirmās instances tiesas sprieduma motīvu daļas sākums neatbilst notiesājoša sprieduma prasībām.

Norādi, par kādu nodarījumu persona saukta pie krimināl-atbildības, parasti pielieto attaisnojošos spriedumos un lēmumos par krimināllietas nosūtīšanu papildizmeklēšanas izdarīšanai.

Bez tam pirmās instances tiesas spriedums ir pretrunīgs daļā par Jura M. atbildību mīkstinošajiem apstākļiem.

Atsauce uz Latvijas kriminālprocesa kodeksa 276.¹pantu apelācijas instances tiesas lēmumā un prokurora kasācijas protestā ir nevietā, jo krimināllietā izmeklēta un izskatīta Latvijas kriminālprocesa

kodeksa 34.nodaļas kārtībā. Iztiesāšanas kārtību saīsinātā procesā
reglamentē Latvijas kriminālprocesa kodeksa 416.pants.

Esot šiem minētajiem apstākļiem, pirmās instances tiesas
spriedumu nevar atzīt par pamatotu un likumīgu.

Tā kā prokurors nebija iesniedzis apelācijas protestu par
nelikumīgo pirmās instances tiesas spriedumu, no jauna izskatot lietu,
nedrīkst pieļaut Jura M. stāvokļa pasliktināšanu, tāpēc jāapsver
jautājums par tiesājamā nodarījuma kvalificēšanu pēc Krimināllikuma
180.panta pirmās daļas. Šādā aspektā lieta izskatāma ar pierādījumu
pārbaudi.

Pamatojoties uz teikto, vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa
kodeksa 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu
departaments

n o l ē m a :

atcelt Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas
2005.gada 20.apriļa lēmumu, bet krimināllietu nosūtīt jaunai
izskatīšanai pirmās instances tiesai sakarā ar kasācijas instances
tiesas lēmumā norādītajiem motīviem.

Lēmums nav pārsūdzams.

Nodarījuma pārkvalifikācija no Krimināllikuma 253.panta otrās daļas uz 253.panta pirmo daļu

*Notiesājošs spriedums nedrīkst balstīties uz pieņēmumiem (Latvijas
kriminālprocesa kodeksa 304.panta trešā daļa).*

Rīgā, 2005.gada 7.jūnijā

Lieta Nr.SKK-333

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu
departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	P.Dzalbe,
senatori	V.Vietnieks un A.Freibergs

izskatīja tiesas rīcības sēdē Rīgā krimināllietas materiālus sakarā
ar tiesājamā Jurija S. kasācijas sūdzību par Augstākās tiesas
Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 29.marta lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas
2004.gada 29.decembra spriedumu Jurijs S.(..), atzīts par vainīgu
noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma
253.¹panta otrajā daļā, 253.panta otrajā daļā (2002.gada 17.oktobra
likuma redakcijā) un sodīts pēc Krimināllikuma 253.¹panta otrās daļas
ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem un vienu mēnesi,
konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz vienu gadu, pēc
Krimināllikuma 253.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz
pieciem gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz vienu
gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods pēc
noziedzīgo nodarījumu kopības noteikts brīvības atņemšana uz
pieciem gadiem un vienu mēnesi, konfiscējot mantu, un policijas
kontrolē uz vienu gadu, t.i., ietverot vieglāko sodu smagākajā.

Lietā vēl atzīts par vainīgu un sodīts Oļegs A.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Jurijs S. atzīts par vainīgu
un sodīts par to, ka viņš personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās
neatļauti iegādājās, glabāja un pārvadāja narkotisko vielu realizācijas
nolūkā.

2003.gada februārī, izmeklēšanā konkrēti nenoskaidrotā datumā,
Rīgā, Lubānas ielā Oļegs A. saskaņā ar iepriekšēju vienošanos ar
Juriju S. neatļauti no izmeklēšanā nenoskaidrotas personas reali-
zācijas nolūkā iegādājās ne mazāk kā 3,1858 g narkotisko vielu –
kanabisu (izžāvētu marihuānu). Šo narkotisko vielu Oļegs A. saskaņā
ar iepriekšēju vienošanos ar Juriju S. 2003.gada februārī neatļauti
realizācijas nolūkā ar autobusu pārvadāja līdz Krāslavai, kur Jurijs S.,

izmantojot svarus, narkotisko vielu – kanabisu – mājā (..) Krāslavā, Nometņu ielā sadalīja devās un iepakojā folijas iepakojumos. Oļegs A. 17 folijas iepakojumus ar ne mazāk kā 2,2319 g kanabisa saskaņā ar vienošanos ar Juriju S. neatļauti realizācijas nolūkā glabāja savā dzīvesvietā Krāslavā, Nometņu ielā, mājā (..) metāla kastītē līdz 2003.gada 7.martam plkst. 22.40, kad šo narkotisko vielu izņēma policijas darbinieki. Atlikušo narkotisko vielu – kanabisu – Jurijs S. saskaņā ar vienošanos ar Oļegu A. neatļauti realizācijas nolūkā glabāja naudas makā sešos folija iepakojumos ar ne mazāk kā 0,7481 g kanabisa Krāslavā, Nometņu ielā, mājā (..), un savā dzīvesvietā Krāslavā, Vienības ielā (..) divus folijas iepakojumus ar ne mazāk kā 0,2058 g kanabisa līdz 2003.gada 7.martam, kad laikā no plkst. 20.10 līdz plkst. 21.30 policijas darbinieki to izņēma dzīvoklī Vienības ielā (..) un laikā no plkst. 22.40 līdz plkst. 00.15 mājā Nometņu ielā (..).

Jurija S. noziedzīgais nodarījums kvalificēts pēc Krimināllikuma 253.¹panta otrā daļas.

Bez tam Jurijs S. atkārtoti neatļauti iegādājās un glabāja narkotisko vielu bez nolūka to realizēt.

Pirmstiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā Jurijs S. no izmeklēšanā nenoskaidrotas personas bez realizācijas nolūka neatļauti iegādājās narkotisko vielu – ne mazāk kā 0,4339 g heroīna ar ogļhidrātu piemaisījumu (heroīna koncentrācija sastādīja 4 % jeb 0,0173 g). Šo narkotisko vielu papīra iepakojumā Jurijs S. neatļauti bez realizācijas nolūka glabāja savā dzīvesvietā Krāslavā, Vienības ielā (..), dzīvoklī nr. 77 līdz 2003.gada 7.martam plkst. 20.10, kad to izņēma policijas darbinieki.

Jurijs S. noziedzīgais nodarījums kvalificēts pēc Krimināllikuma 253.panta otrās daļas.

Ar Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 29.marta lēmumu Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 29.decembra spriedums atstāts negrozīts.

Tiesājamais Jurijs S. ir iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz grozīt pirmās instances tiesas spriedumu, pārkvalificēt viņa nodarījumu no Krimināllikuma 253.¹panta otrās daļas un 253.panta otrās daļas uz Krimināllikuma 253.¹panta pirmo daļu un 253.panta pirmo daļu un noteikt sodu, kas nav saistīts ar reālu brīvības atņemšanu, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu. Jurijs S. norāda, ka tiesā netika iegūti pierādījumi par to, ka viņš iegādājās, glabāja un pārvadāja kanabisu pēc iepriekšējas vienošanās grupā ar Oļegu A. un realizācijas nolūkā. Tiesa neesot norādījusi, kāpēc tic vieniem pierādījumiem, bet noraida citus pierādījumus. Pie viņa esot atrasti tikai 0,9539 g marihuānas, kas ir neliels apmērs. Bet kriminālatbildība par šīs vielas neatļautu iegādāšanos un glabāšanu nelielā apmērā iestājas tikai tad, ja šīs darbības izdarītas atkārtoti gada laikā, par ko

viņš netiekot apsūdzēts. Viņš neesot izdarījis Krimināllikuma 253.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, jo paciņa ar heroīnu nav viņam piederējusi. Bet, ja tiesa apšaubā viņa paskaidrojumus, tad viņa nodarījumā šajā daļā neesot atkārtotības pazīmes, jo apsūdzībā norādīts, ka heroīnu viņš iegādājies un glabājis izmeklēšanā nenoskaidrotā laikā, un šī pazīme esot inkriminēta nepamatoti.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka ir pamats tiesas rīcības sēdē pieņemt lēmumu par apelācijas instances un pirmās instances tiesu nolēmumu atcelšanu daļā par tiesājamā Jurija S. noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju pēc Krimināllikuma 253.panta otrās daļas un sodu pēc šī panta un daļas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 25.pantu noziedzīgu nodarījumu atkārtotība ir tad, kad viena persona izdara divus vai vairākus noziedzīgus nodarījumus, kas paredzēti vienā un tajā pašā Krimināllikuma pantā, vai arī divus vai vairākus noziedzīgus nodarījumus, kas paredzēti dažādos Krimināllikuma pantos, ja atbildība par šādu atkārtotību paredzēta Krimināllikumā.

Pirmās instances tiesa spriedumā kā pamatojumu tiesājamā Jurija S. nodarījuma kvalifikācijai pēc Krimināllikuma 253.panta otrās daļas norādījusi, ka Jurijs S. agrāk veicis neatļautas darbības ar narkotisko vielu, tāpēc noziedzīga nodarījuma izdarīšana atzīstama par atkārtotu. Apelācijas instances tiesa lēmumā nav pamatojusi tiesājamā Jurija S. noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju pēc Krimināllikuma 253.panta otrās daļas.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 304.panta trešo daļu notiesājošs spriedums nedrīkst balstīties uz pieņēmumiem.

Pirmās instances tiesa un apelācijas instances tiesa, konstatējot tiesājamā Jurija S. noziedzīgo nodarījumu faktiskos apstākļus, ir pārbaudījušas, analizējušas un vērtējušas lietā iegūtos pierādījumus. Taču atbilstoši apsūdzības formulējumam kvalificējošo pazīmi – atkārtotību – apsūdzībā pēc Krimināllikuma 253.panta otrās daļas balstījušas uz pieņēmumu. Tāpēc šī pazīme no tiesājamā Jurija S. apsūdzības ir jāizslēdz, un viņa nodarījums šajā apsūdzības daļā kvalificējams pēc Krimināllikuma 253.panta pirmās daļas un atbilstoši šī panta daļas sankcijai nosakāms sods. Galīgā soda noteikšanā Jurijam S. pēc noziedzīgo nodarījumu kopības ir piemērota vieglākā soda ietveršana smagākajā, kas noteikts pēc Krimināllikuma 253.¹panta otrās daļas. Tāpēc galīgo sodu soda noteikšana pēc Krimināllikuma 253.panta pirmās daļas Juriju S. neietekmē.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normām noziedzīgo nodarījumu faktisko apstākļu noskaidrošana, pierādījumu vērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē.

Pirmās instances tiesa un apelācijas instances tiesa ir pamatojušas reāla brīvības atņemšanas soda piemērošanu tiesājamam Jurijam S.

Vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457., 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 29.decembra spriedumu un Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 29.marta lēmumu daļā par Jurija S. noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju pēc Krimināllikuma 253.panta otrās daļas un sodu pēc šī panta daļas.

Kvalificēt Jurija S. noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 253.panta pirmās daļas un noteikt sodu – brīvības atņemšanu uz trīs gadiem, konfiscējot mantu, un policijas kontroli uz vienu gadu.

Pārējā daļā tiesājamā Jurija S. kasācijas sūdzību noraidīt bez lietas izskatīšanas tiesas sēdē.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesājamā neierašanās uz tiesas sēdi iemesla novērtēšana

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 442.panta septīto daļu apelācijas sūdzība atstājama bez izskatīšanas tikai tad, ja tiesājamais neierodas uz tiesas sēdi bez attaisnojoša iemesla (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 442.panta septītā daļa).

Rīgā, 2005.gada 21.jūnijā

Lieta Nr.SKK-336

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

rīcības sēdes priekšsēdētājs senators V.Čiževskis,
senatori A.Freibergs un
P.Dzalbe

izskatījis krimināllietu, kurā apsūdzēts Aleksejs I., un

k o n s t a t ē j a :

Aleksejs I.,(.), agrāk nesodīts, ar Ogres rajona tiesas 2003.gada 29.septembra spriedumu atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 170.panta ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu sods Aleksejam I. noteikts nosacīti, ar pārbaudes laiku uz trim gadiem.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Aleksejs I. atzīts par vainīgu un notiesāts pēc Krimināllikuma 170.panta par ļaunprātīgu izvairīšanos apgādāt un dot uzturu savam bērnam, kas viņam uzlikts par pienākumu ar tiesas spriedumu.

Par minēto Ogres rajona tiesas spriedumu tiesājamā Alekseja I. aizstāve zvērināta advokāte M.Krasovska iesniegusi apelācijas sūdzību.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 22.marta lēmumu apelācijas sūdzība atstāta bez izskatīšanas. Lēmums motivēts ar to, ka tiesājamais Aleksejs I. bez attaisnojošiem iemesliem neieradies uz apelācijas instances tiesas sēdi.

Par šo apelācijas instances tiesas lēmumu Aleksejs I. iesniedzis kasācijas sūdzību (nosaukta par protestu). Sūdzībā Aleksejs I. norādījis, ka nepiekrīt apelācijas instances tiesas lēmumam par apelācijas sūdzības atstāšanu bez izskatīšanas, jo uzskata, ka uz tiesas sēdi neieradies attaisnojošu iemeslu dēļ, jo ir jūrnieks, un darbs saistīts ar atrašanos ārpus Latvijas robežām. Sieva I.I. 2005.gada 15.martā tiesai paziņojusi, ka tiesājamam nav iespējams sakarā ar darbu ierasties uz tiesas sēdi un lūgusi tiesas sēdi atlikt. Lūdz atcelt tiesas lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez izskatīšanas.

Izskatījis lietas materiālus, apsvēris kasācijas sūdzības motīvus, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka sūdzība izskatāma rīcības sēdē un apelācijas instances tiesas lēmums atceļams. Krimināllietu departaments atzīst, ka tiesa bez pietiekama pamata izdarījusi secinājumu, ka tiesājamais Aleksejs I. bez attaisnojoša iemesla neieradies uz tiesas sēdi. Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 442.pantu, ja tiesājamais, kurš iesniedzis apelācijas sūdzību, neierodas uz tiesas sēdi bez attaisnojoša iemesla, viņa sūdzība atstājama bez izskatīšanas. Konkrētajā lietā, pirmkārt, apelācijas sūdzību iesniedzis nevis pats tiesājamais, bet gan viņa aizstāvis. Otrkārt, tiesai laikus tika paziņots par to, ka tiesājamam nav iespējams ierasties uz tiesas sēdi. Kā redzams no lietas materiāliem, tiesājamā neierašanās uz tiesas sēdi saistīta ar viņa darba specifiskiem apstākļiem un tāpēc nav pamata viņa neierašanos uz tiesu atzīt par neattaisnotu. Tāpēc Krimināllietu departaments uzskata, ka Aleksejs I. attaisnojošu iemeslu dēļ neieradies uz apelācijas instances tiesas sēdi, un tiesas lēmums atstāt apelācijas sūdzību bez izskatīšanas nav pamatots, nav likumīgs un ir atceļams. Apstākļiem, kas attiecas uz drošības līdzekļa ievērošanu, šajā gadījumā nav izšķirošas nozīmes, jo netiek lemts jautājums par kaut kādu sankciju piemērošanu saistībā ar drošības līdzekli.

Pamatojoties uz minēto, ievērojot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 442., 457.pantu, Senāta Krimināllietu departaments rīcības sēdē

n o l ē m a :

atcelt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 22.marta lēmumu un lietu nosūtīt izskatīšanai apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Lietā konstatēto neskaidrību novēršanas un novērtēšanas nepieciešamība likumā noteiktajā kārtībā

Tiesa pamato savu nolēmumu vienīgi uz tiem pierādījumiem, kas izskatīti tiesas sēdē un novērtēti (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299.pants).

Rīgā, 2005.gada 9.jūnijā

Lietā Nr.SKK-348

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	P.Dzalbe,
senatori	V.Čiževskis un V.Vietnieks

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietas materiālus sakarā ar tiesājamā Jura T., viņa aizstāvja zvērināta advokāta Bruno Liberta kasācijas sūdzībām par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 13.aprīļa lēmumu un blakuslēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2002.gada 7.marta spriedumu

Juris T.,(..), atzīts par vainīgu nozieguma izdarīšanā, kas paredzēts Latvijas kriminālkodeksa 213.panta pirmajā daļā, un sodīts ar naudas sodu trīs minimālo mēnešalgu apmērā, t.i., Ls 126.

Saskaņā ar pirmās instances tiesas spriedumu Juris T. atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka viņš, vadot transportlīdzekli, pārkāpa kustības drošības noteikumus, kā rezultātā nodarīja diviem cietušajiem vidēja smaguma miesas bojājumus un vienam cietušajam vieglus miesas bojājumus ar veselības satricinājumu.

1998.gada 1.jūlijā plkst. 21.10 Juris T. vadīja Siguldas pagasta padomei piederošo autobusu "KAVZ", valsts reģistrācijas numura zīme AR 6243, un brauca Rīgā pa Dunties ielu no Laktas ielas puses Krišjāņa Valdemāra ielas virzienā. Iebraucot krustojumā ar Upes ielu, Juris T. pārkāpa Ceļu satiksmes noteikumu 3., 7., 38.4. un 42.1.punkta prasības, nerīkojās saskaņā ar šiem noteikumiem, nepievērsa pietiekamu uzmanību apkārtnē un tās izmaiņām, iebrauca krustojumā pie sarkanā, kustību aizliedzošā, luksofora signāla, aizšķērsoja ceļu automašīnai "Opel Ascona", valsts reģistrācijas numura zīme CJ 7672, kuru vadīja J.I., un brauca pa Upes ielu Skanstes ielas virzienā pie zaļā, kustību atļaujošā, luksofora signāla, kā rezultātā automašīna "Opel Ascona" sadūrās ar autobusa "KAVZ" kreiso sānu daļu. No trieciena autobuss "KAVZ" apgāzās uz sāniem un uzslīdēja stāvošai automašīnai "RAF", valsts reģistrācijas numura zīme CN 2461, kas

bija novietota pie ceļa kreisās puses apmales attiecībā pret autobusa sākotnējo braukšanas virzienu.

Minēto Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu un sadursmes rezultātā Juris T. autobusa pasažieriem Leonam P. un Oskaram K. katram nodarīja vidēja smaguma miesas bojājumus un Dainim P. vieglus miesas bojājumus ar veselības satricinājumu. Leonam P. – labā pleca locītavas izmežģījuma veidā, Oskaram K. – pleca paugura saites plīsuma ar pleca kaula daļēju mežģījumu veidā, Dainim P. – galvas sasituma ar sistu brūci pakauša rajonā veidā.

Jura T. noziegums kvalificēts pēc Latvijas kriminālkodeksa 213.panta pirmās daļas.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 13.aprīļa lēmumu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2002.gada 7.marta spriedums atstāts negrozīts. Vienlaikus apelācijas instances tiesa pieņēmusi blakuslēmumu, ar kuru ziņo Latvijas Zvērinātu advokātu padomei par zvērināta advokāta B.Liberta pieļautajiem advokāta darba ētikas pārkāpumiem.

Tiesājamais Juris T. iesniedzis kasācijas sūdzību un lūdz atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un nosūtīt lietu jaunai iztiesāšanai.

Tiesājamā Jura T. aizstāvis zvērināts advokāts B.Liberts iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas nolēmumus un nosūtīt lietu jaunai iztiesāšanai.

Tiesājamais Juris T. norāda, ka tiesa neesot noskaidrojusi patiesību lietā, pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.pantu, tāpēc apelācijas instances lēmums esot nepareizs.

Aizstāvis B.Liberts norāda, ka apelācijas instances tiesa esot pieļāvusi būtiskus kriminālprocesa likuma pārkāpumus, kas ierobežojuši tiesājamo, aizstāvja, kā arī cietušo Kriminālprocesa kodeksa 243.panta trešajā daļā paredzētās tiesības, un tie ietekmējuši likumīga, pamatota un taisnīga sprieduma taisīšanu. Tiesa neesot veikusi tiesas izmeklēšanu pilnā apjomā, neesot pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izmeklējusi lietas apstākļus, nepareizi novērtējusi pierādījumus, nolēmumu pamatojusi ar pierādījumiem, kas netika izskatīti tiesas sēdē. Tiesas sēdē tiesas kolēģija nekādus aprēķinus, uz kuriem tā atsauca lēmumā, neizdarījusi un J.Konovalova un V.Jensena grāmata "Transporta negadījumu izmeklēšana" neesot bijusi tiesas izmeklēšanas objekts. Tiesa neesot devusi izskaidrojumu apstāklim, kādēļ automašīnas "Opel Ascona" vadītājs bremsēšanu bija uzsācis pirms luksofora objekta, neredzot autobusu "KAVZ". Tiesa nepareizi esot noraidījusi kā pierādījumu 2004.gada 29.novembra eksperta atzinumu Nr.3967, norādot, ka ekspertīzi krimināllietās var izdarīt tikai un vienīgi uz izziņas izdarītāja, prokurora vai tiesas lēmuma pamata. Nepareizi – kā liecinieka – procesuālais stāvoklis esot noteikts automašīnas "Opel Ascona" vadītājam J.I. Tiesas

kolēģijas pieņemtais blakuslēmums esot nepamatots, jo norāde uz Latvijas kriminālprocesa normu pārkāpumu nav uzskatāma par ētikas normu pārkāpumu.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.pantu ir pamats atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu, pārējā daļā tiesājamā Jura T. aizstāvja zvērināta advokāta B.Liberta kasācijas sūdzību noraidīt bez lietas izskatīšanas tiesas sēdē.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.pantu tiesai ir pienākums pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izmeklēt lietas apstākļus un atbilstoši objektīvajai patiesībai noskaidrot noziedzīga nodarījuma esamību un to, kas vainīgs noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kā arī citus apstākļus, kam ir nozīme pareizā krimināllietas izlemšanā. Lietas apstākļu noskaidrošanai var izmantot tikai tos pierādījumus, kas iegūti, pārbaudīti un novērtēti Latvijas kriminālprocesa kodeksā noteiktajā kārtībā. Izlemjot jebkādos jautājumus lietā, jānoskaidro un jāņem vērā apsūdzēto (tiesājamo) apsūdzošie un attaisnojošie, kā arī atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.¹pantu notiesājoša sprieduma pamatā jābūt tiesas sēdē pārbaudītiem pierādījumiem, kas apstiprina tiesājamā vainu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 49.pantu pierādījumi krimināllietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata procesa virzītāji likumā noteiktā kārtībā nosaka krimināllikumā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmju esamību vai neesamību, šo nodarījumu izdarījušās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Šos faktus konstatē ar liecībām, eksperta atzinumu, lietiskiem pierādījumiem, izmeklēšanas un tiesu protokoliem, kā arī ziņām par faktiem, kas iegūtas un likumā noteiktā kārtībā fiksētas ar tehniskiem līdzekļiem, un citiem dokumentiem.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299.pantu tiesa pamato savu nolēmumu vienīgi uz tiem pierādījumiem, kas izskatīti tiesas sēdē, novērtējot tos pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgu, pilnīgu un objektīvu visu lietas apstākļu izskatīšanu to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Apelācijas instances lēmumā norādīts, ka tiesas kolēģija, vadoties no J.Konovalova un V.Jensena mācību līdzekļa "Transporta negadījumu izmeklēšana" (Rīga, 1996), aprēķināja automobiļa "Opel Ascona" iespējamo apstāšanās ceļu, braucot ar kustības ātrumu 50 km stundā, un tas ir 24,90 m, kā arī braucot ar ātrumu 40 km stundā, un tas ir 21,37 m. Tālāk lēmumā norādīti aprēķinos izmantotie lielumi un izdarīts secinājums, ka pie šāda iespējamā apstāšanās ceļa automobiļa "Opel Ascona" vadītājam, braucot ar ātrumu 40–50 km stundā, nebija tehniskas iespējas apturēt automobili līdz sadursmes

vietai un izvairīties no automobiļa sadursmes. Taču no tiesas sēžu protokoliem nav redzams, kurā brīdī, uz kāda pamata, kurš no procesa dalībniekiem kļuvis par lietpratēju, izdarījis aprēķinus, vai ar šādiem aprēķiniem iepazīstinātas puses, uzklauts to viedoklis.

Tiesa, noraidot kā pierādījumu Valsts tiesu ekspertīžu biroja 2004.gada 29.novembra eksperta atzinumu Nr.3967, nav lēmusi, vai tas nav atzīstams par dokumentu kā pierādījumu veidu.

No apelācijas instances tiesas lēmuma redzams, ka tiesai, analizējot 2001.gada 8.marta eksperta izziņu Nr.4736, 2001.gada 17.aprīļa eksperta izziņu Nr.7356, 2005.gada 4.februāra eksperta atzinumu Nr.4541, ir radušās daudzas neskaidrības, kas nav novērstas un novērtētas likumā paredzētajā kārtībā.

Līdz ar to nevar atzīt, ka apelācijas instances tiesas lēmums ir likumīgs un pamatots. Tas ir jāatceļ un lieta jānosūta jaunai iztiesāšanai apelācijas instances tiesai. Jaunā izskatīšanā tiesai pierādījumi jāpārbauda un jānovērtē Latvijas kriminālprocesa kodeksa noteiktajā kārtībā.

No apelācijas instances tiesas blakuslēmuma redzams, ka tas pieņemts saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 261., 262.pantu sakarā ar kārtības neievērošanu tiesas sēdē. Tāpēc aizstāvja zvērināta advokāta B.Liberta kasācijas sūdzībā norādītā prasība atcelt blakuslēmumu nav pamatota.

Vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457., 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 13.aprīļa lēmumu un lietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai apelācijas instances tiesā.

Pārējā daļā aizstāvja zvērināta advokāta B.Liberta kasācijas sūdzību noraidīt bez lietas izskatīšanas tiesas sēdē.

Lēmums nav pārsūdzams.

Prokurora kompetence valsts apsūdzības uzturēšanā publiskās apsūdzības lietās

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 243.panta nosacījumi vienlīdz attiecināmi gan uz lietas izskatīšanu pirmās, gan arī apelācijas instances tiesā (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 243.pants).

Rīgā, 2005.gada 28.jūnijā

Lieta Nr.SKK-349

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators A.Freibergs,
senatori P.Dzalbe un V.Čiževskis,
piedaloties prokurorei I.Ščepavičutei,

tiesājamam Aivaram K., cietušajai Anitai P., izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar cietušās Anitas P. kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 5.maija spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Ogres rajona tiesas 2004.gada 24.februāra spriedumu Aivars K.,(..), notiesāts pēc Latvijas kriminālkodeksa 134.panta otrās daļas ar naudas sodu trīs minimālo mēnešalgu, t.i., Ls 150 apmērā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz sešiem mēnešiem.

Lietā vēl notiesāta Ina K., par kuru spriedums apelācijas kārtībā nebija pārsūdzēts.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Aivars K. notiesāts par to, ka, būdams amatpersona, pārkāpis darba drošības noteikumus, kam sekas bija miesas bojājumi ar darba spēju zaudēšanu Anitai P.

Kā konstatējusi pirmās instances tiesa un atspoguļojusi spriedumā, noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos apstākļos:

1994.gada 31.maijā SIA "Ogres Serviss", kuras direktors un īpašnieks bija Aivars K., struktūrvienībā kafējnicas "Sonāte" konditorijas cehā mācību prakses laikā nodarbības sāka Anita P., kas uzsāka apgūt mācību prakses programmu 1994.gada 4.jūlijā.

SIA "Ogres Serviss" direktors Aivars K., zinot, ka viņa vadītajā uzņēmumā notiek mācību prakses programmas apgūšana, pretrunā ar 1993.gada 4.maija Latvijas Republikas likuma "Par darba aizsardzību" 19.pantu, kurš nosaka, ka par darba aizsardzību uzņēmumā atbild darba devējs vai viņa pilnvarotā persona, nodrošinot darbinieku veselībai un dzīvībai nekaitīgus darba apstākļus, organizējot darba aizsardzības pasākumus un to izpildes kontroles sistēmu, nepienācīgi organizējis un kontrolējis kārtību, kādā notiek

audzēkņu prakses darbība. Tā rezultātā 43. arodividusskolas audzēknei Anitai P., uzsākot darbu konditorijas cehā, netika veikta ievadinstruktaža par darba drošības jautājumiem. Anita P. 1994. gada 22. jūlijā ap plkst. 8.30 konditorijas cehā, maļot biežpienu ar universālo pievadu "PV-1" un liekot biežpiena masu pievada malšanas telpā ar roku, guvusi labās rokas traumu – labās rokas delnas daļēju traumatisku amputāciju. Gūtās traumas rezultātā Anita P. ieguva vispārēju paliekošu darbības spēju zudumu, kas lielāks par 45%, bet trauma pēc sava rakstura, pēc smaguma pakāpes pieskaitāma pie miesas bojājumu smagas pakāpes.

Šādas Aivara K. darbības kvalificētas pēc Latvijas kriminālkodeksa 134. panta otrās daļas.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā sakarā ar tiesājamā Aivara K. apelācijas sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2005. gada 5. maija spriedumu atcēla Ogres rajona tiesas 2004. gada 24. februāra spriedumu daļā par Aivara K. notiesāšanu pēc Latvijas kriminālkodeksa 134. panta otrās daļas.

Aivars K. celtajā apsūdzībā pēc Latvijas kriminālkodeksa 134. otrās daļas atzīts par nevainīgu un tiesā attaisnots.

Pārējā daļā spriedums atstāts negrozīts.

Spriedumā norādīts, ka no pirmās instances tiesas sprieduma izslēdzama norāde par to, ka tiesājamā Ina K. ir pieļāvusi Valsts Standarta V.S. 12.0.004.–907.11. un 7.2.1. punkta prasību pārkāpšanu, jo šāda apsūdzība viņai nebija celta.

Aivars K. attaisnots sakarā ar to, ka prokurors apelācijas instances tiesas sēdē atzina Aivara K. apelācijas sūdzību par pamatotu, atteicās pilnībā no apsūdzības uzturēšanas daļā par Aivaram K. celto apsūdzību, kā arī lūdza izslēgt no tiesas sprieduma iepriekšminēto norādi par Inu K.

Par šo spriedumu kasācijas sūdzību iesniegusi cietusī Anita P., lūdzot atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu un lietu nodot jaunai izskatīšanai. Sūdzībā norādīts, ka tiesa neesot izlēmusi jautājumu par cietušo, kā arī tas, ja tiesa atklāja kādu nepilnību pirmstiesas izmeklēšanā, tad, atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 259. pantam, tiesai lietu vajadzēja nodot pirmstiesas izmeklēšanai trūkumu novēršanai. Neesot saprotams, kāpēc prokurors atteicies no apsūdzības. Neesot saprotams arī, kāds likuma pants paredz prokurora lūgumu tiesai par kādas epizodes izslēgšanu no apsūdzības. Sūdzībā uzsvērts, ka Latvijas kriminālprocesa kodeksa 243. pantu varot attiecināt tikai uz lietas iztiesāšanu pirmās instances tiesā.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris kasācijas sūdzības motīvus, noklausījis cietušo Anitu P., kura uzturēja savu kasācijas sūdzību pēc tajā izklāstītajiem motīviem, tiesājamo Aivaru K. un

prokurori I. Ščepavičuti, kuri lūdza apelācijas instances tiesas spriedumu atstāt bez grozījumiem, bet kasācijas sūdzību – bez apmierinājuma, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedums ir atstājams bez grozījuma, bet kasācijas sūdzība – bez apmierinājuma.

Publiskās apsūdzības lietās ar valsts apsūdzības uzturēšanu uzlikto pienākumu veikšana ir tikai un vienīgi prokurora kompetencē.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 41. panta nosacījumiem prokurora pilnvarās ietilpst valsts apsūdzības uzturēšana pirmās instances tiesā un apelācijas instances tiesā.

Senāta Krimināllietu departaments uzsver, ka Latvijas kriminālprocesa kodeksa 243. panta nosacījumi vienlīdz attiecas gan uz lietas izskatīšanu pirmās instances, gan arī apelācijas instances tiesā.

Minētie secinājumi izriet gan no jau norādītā Latvijas kriminālprocesa kodeksa 41. panta normu satura, gan arī no Kriminālprocesa kodeksa 440. panta normu satura.

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 440. pants nosaka, ka lieta apelācijas instances tiesā ir izskatāma kārtībā, kāda noteikta krimināllietu izskatīšanai pirmās instances tiesās, izņemot šā kodeksa 36. nodaļā noteikto.

Tāpēc cietušās Anitas P. kasācijas sūdzībā izteiktā norāde, ka Latvijas kriminālprocesa kodeksa 243. pants attiecināms tikai uz lietas izskatīšanu pirmās instances tiesā, neatbilst likumā paredzētajam.

Nav pamatota arī norāde kasācijas sūdzībā, ka tiesai bija lieta jāšūta pirmstiesas izmeklēšanai, pamatojoties uz Latvijas kriminālprocesa kodeksa 259. panta nosacījumiem.

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 243. panta ceturtajā daļā nepārprotami norādīts, ka apsūdzētāja atteikšanās no apsūdzības atbrīvo tiesu no pienākuma turpināt lietas iztiesāšanu.

Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka nav būtiski, uz cik ilgu laiku tiek pasludināts pārtraukums lietā, ja ir ievēroti citi likumā paredzētie nosacījumi.

No lietas materiāliem redzams, ka tiesa rakstiski paziņojusi amatā augstākam prokuroram, kurš savukārt rakstiski paziņojis tiesai, ka nemainīs valsts apsūdzības uzturētāju lieta.

Tādējādi amatā augstāks prokurors ir paudis savu piekrišanu tam, ka valsts apsūdzības uzturētājs atteicies no apsūdzības uzturēšanas. Krimināllietu departaments konstatē, ka apelācijas instances tiesa ir ievērojusi visus Latvijas kriminālprocesa kodeksa 243. panta ceturtās daļas nosacījumus.

Konkrētajā gadījumā tiesa nebija tiesīga nosūtīt lietu papildizmeklēšanai, jo likums šādā gadījumā paredz tikai vienu – tiesājamā attaisnošanu. Kasācijas instances tiesa atzīmē, ka tiesai ir saistošs arī prokurora viedoklis par apsūdzības apjoma samazināšanu.

Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka apelācijas instances tiesa, izskatot minēto krimināllietu, nav pārkāpusi kasācijas sūdzībā norādītā kriminālprocesa likuma normas.

Atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normu nosacījumiem lietas faktisko apstākļu noskaidrošana, pierādījumu novērtēšana un pārvērtēšana, tātad arī lietas izskatīšana pēc būtības, neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē.

Vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas spriedumu atstāt bez grozījumiem, bet kasācijas sūdzību – bez apmierinājuma.

Lēmums nav pārsūdzams.

Rīcība ar lietiskajiem pierādījumiem

Vērtības un lietas, kas iegūtas noziedzīgā kārtā, ir konfiscējamas vai izsniedzamas atpakaļ to īpašniekam (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 66.panta 2.punkts).

Rīgā, 2005.gada 11.augustā

Lieta Nr.SKK-382

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators V.Vietnieks,
senatori V.Eilande un I.Z.Šepteris,

izskatot tiesas rīcības sēdē Rīgā krimināllietu sakarā ar tiesājamā Armanda R. aizstāves zvērinātas advokātes A.Kovaļenko un tiesājamās Sarmas R. aizstāvja zvērināta advokāta I.Samina kasācijas sūdzībām par Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 11.maija spriedumu,

k o n s t a t ē j a :

ar Liepājas tiesas 2004.gada 16.augusta spriedumu

Armands R.,(..), agrāk nesodīts, notiesāts pēc Krimināllikuma 233.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, nosacīti ar pārbaudes laiku uz sešiem mēnešiem.

Apsūdzībā pēc Krimināllikuma 314.panta otrās daļas Armands R. attaisnots.

Sarma R.,(..), agrāk nesodīta, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 314.panta pirmās daļas, 172.panta un 175.panta ceturtās daļas attaisnota.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Armands R. notiesāts par to, ka bez attiecīgas atļaujas glabājis munīciju.

Minētais noziegums izdarīts šādos apstākļos:

laika posmā no 2001.gada 20.maija līdz 9.oktobrim, pēc medību šaujāmieroča un munīcijas glabāšanas atļaujas termiņa beigšanās Armands R. medību munīciju policijā nenoņēmis, atļauju neatjaunojis un šajā laika posmā savā dzīvesvietā Saldus rajonā Lutriņu pagastā Zaļā ielā (..) bez attiecīgas atļaujas glabājis 30 gabalas 12.kalibra rūpnieciskā veidā izgatavotas medību bises patronas: 17 patronas, lādētas ar skrotīm, 5 patronas, lādētas ar renkuļiem, 8 patronas, lādētas ar lodēm.

Šādu Armanda R. nodarījumu pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 233.panta trešās daļas.

Pirmās instances tiesa attaisnojuši Sarmu R. viņai celtajās apsūdzībās pēc Krimināllikuma 172.panta, 314.panta pirmās daļas un 175.panta ceturtais daļas un Armandu R. apsūdzībā pēc Krimināllikuma 314.panta otrās daļas, atzīstot, ka abu darbībās nav noziedzīgu nodarījumu sastāva.

Par Liepājas tiesas spriedumu apelācijas protestu bija iesniedzis Saldus rajona prokurors, pārsūdzot spriedumu daļā par Sarmas R. un Armanda R. attaisnošanu.

Par Liepājas tiesas spriedumu apelācijas sūdzību bija iesniedzis cietušā un civilprasītāja Normunda B. pārstāvis zvērināts advokāts R.Jansons.

Ar Kurzemes apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas 2005.gada 11.maija spriedumu Liepājas tiesas spriedums atcelts, taisīts jauns spriedums.

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka Sarma R. un Armands R. izdarījuši šādus noziegumus:

2001.gada septembrī Sarma R. pēc tam, kad mazgadīgā L.B., dzimusi 1990.gada 30.martā, no savas dzīvesvietas Saldus rajona Lutriņu pagasta Melioratoru ielas (..) bija slepeni nozagusi tēvam Normundam B. naudu Ls 200 apmērā un aiznesusi to Sarmai R. uz dzīvesvietu Lutriņu pagasta Zaļā ielā (..), apzinoties, ka meitene atnesto naudu Ls 200 apmērā ieguvusi nelikumīgi, mantkārīgu motīvu vadīta, to piesavinājusies un izlietojusi ģimenes vajadzībām.

Šādu Sarmas R. nodarījumu apelācijas instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 314.panta pirmās daļas.

Bez tam Sarma R. notiesāta par svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu (zādzību) lielā apmērā, iesaistot tajā nepilngadīgu personu.

Laika posmā no 2001.gada 24.septembra līdz 2.oktobrim Sarma R. pēc tam, kad mazgadīgā L.B., dzimusi 1990.gada 30.martā, no savas dzīvesvietas Saldus rajona Lutriņu pagasta Melioratoru ielā (..) bija slepeni nozagusi tēva Normunda B. naudu Ls 200 apmērā un aiznesusi to Sarmai R., kura mantkārīgu motīvu vadīta un nolūkā izdarīt zādzību lielā apmērā, iesaistot tajā nepilngadīgo L.B. un zinot, ka meitene var brīvi piekļūt pie tēva naudas, izmantojusi to, ka mazgadīgā neapzinās naudas vērtību un tās nozīmi un pilnībā uzticas Sarmai R., izmantojot meitenes žēlumu pret Sarmas R. bērnu grūto materiālo stāvokli un apsolut nopirkt meitenei lietas, kuras viņa vēlēšies, mudinājusi L.B. nozagt tēvam Normundam B. piederošo naudu Sarmas R. ģimenes vajadzībām, ko meitene arī darījusi, ar iepriekš atrasto atslēdziņu atslēdzot sekcijas bāra nodalījumu, vairākkārt nozogot no tā dažādas naudas summas un nododot tās izlietošanai Sarmai R. kopsumma Ls 14 160. Sarma R. atnesto naudu piesavinājusies un kopā ar vīru Armandu R. izlietojuši kā savu.

Šādus Sarmas R. nodarījumus apelācijas instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 172.panta un 175.panta ceturtais daļas.

Armands R. notiesāts par to, ka viņš iegādājies mantu lielā apmērā, zinot, ka tā iegūta noziedzīgā kārtā.

Laika posmā no 2001.gada 24.septembra līdz 3.oktobrim Armands R., apzinoties, ka viņa sieva Sarma R., izmantojot mazgadīgo L.B., ir nelikumīgi ieguvusi naudu Ls 14 360 apmērā, mantkārīgu motīvu vadīts, nozagto naudu pieņēmis un, rīkojoties saskaņoti ar Sarmu R. kopīgi, ar naudu rīkojies kā ar savu, tērējot to dažādu mantu iegādei.

Šādu Armanda R. nodarījumu apelācijas instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 314.panta otrās daļas.

Ar apelācijas instances tiesas spriedumu Sarma R. atzīta par vainīgu noziedzīgā nodarījumā, kas paredzēts Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā un sodīta ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem; notiesāta pēc Krimināllikuma 314.panta pirmās daļas un sodīta ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu; notiesāta pēc Krimināllikuma 172.panta un sodīta ar brīvības atņemšana uz diviem gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.pantu galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības noteikts, ietverot vieglāko smagākajā, brīvības atņemšana uz trim gadiem.

Piemērojot Krimināllikuma 55.pantu nolemts sodu neizpildīt, ja divu gadu pārbaudes laikā Sarma R. neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu un nepārkāps sabiedrisko kārtību.

Armands R. atzīts par vainīgu noziedzīgā nodarījumā, kas paredzēts Krimināllikuma 233.panta trešajā daļā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem; notiesāts pēc Krimināllikuma 314.panta otrās daļas un sodīts ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.pantu galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, ietverot vieglāko sodu smagākajā, noteikts brīvības atņemšana uz trim gadiem.

Piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, nolemts sodu neizpildīt, ja divu gadu pārbaudes laikā Armands R. neizdarīs jaunu noziegumu un nepārkāps sabiedrisko kārtību.

Piedzīts no Sarmas R. un Armanda R. solidāri par labu Normundam B. Ls 9710.

Nolemts automašīnu "VW Passat" ar valsts numuru EH 3097 atdot tās īpašniekam K. K.; vilku sugas suni un naudu LVL 4500 atstāt Normundam B.

Nolemts lietiskos pierādījumus – automašīnu "Audi 80" ar valsts numuru DZ 4535, automašīnu "VW Passat" ar valsts numuru NE 1048, datorkomplektu "Samron", datorpeli Nr.010112893,

datorgaldu, biroja krēslu, gaišas krāsas kumodi, kaķu māju, videomagnetofonu LG ar pulti, žurnālu galdiņu, tumšas krāsas kumodi, mūzikas centru "Technics", televizora galdiņu, elektrisko tējkannu "Moulinex", mikroviļņu krāsni "Ide line", mobilo telefonu "Alcatel" – konfiscēt kā noziedzīgā kārtā iegūtas lietas.

Par apelācijas instances tiesas spriedumu tiesājamā Armanda R. aizstāve un tiesājamās Sarmas R. aizstāvis iesnieguši kasācijas sūdzības.

Tiesājamā Armanda R. aizstāve kasācijas sūdzībā lūgusi atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu, norādot uz Latvijas kriminālprocesa kodeksa un Krimināllikuma normu pārkāpumiem, kurus izdarījusi apelācijas instances tiesa.

Apelācijas instances tiesa, kā norādīts kasācijas sūdzībā, Armanda R. darbības nepamatoti kvalificējusi pēc Krimināllikuma 314.panta otrās daļas, jo krimināllietā neatrodies neviens dokuments, kurš apstiprinātu, ka L.B. izdarījusi savam tēvam piederošās naudas zādzību.

Apelācijas instances tiesā netikuši iegūti pierādījumi par to, ka Armands R. būtu zinājis, ka nauda ir zagta, tāpēc viņš nepamatoti ticis notiesāts par noziedzīgā kārtā iegūtas mantas iegādāšanos lielā apmērā.

Kasācijas sūdzībā norādīts, ka apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, neievērojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta nosacījumus, jo spriedumā neesot izmantoti visi lietā savāktie dokumenti, tie neesot vērtēti. Tiesa neesot vērtējusi pretrunas cietušā Normunda B. un viņa sievas liecībās par naudas atrašanās vietu viņu dzīvoklī, par naudas daudzumu un citiem apstākļiem. Tiesa neesot vērtējusi liecinieces K. liecības.

Apelācijas instances tiesa, kā norādīts kasācijas sūdzībā, neievērojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.¹panta trešo un ceturto daļu, jo visas šaubas, kuras nav iespējams novērst, netulkojusi par labu tiesājamam. Tiesa nepamatoti piedevusi ticamību mazgadīgās L.B. liecībām.

Kasācijas sūdzībā uzsvērts, ka tiesas spriedums, lemjot par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem, esot pretrunīgs, tas neatbilstot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 66.pantam. Lielāko daļu lietisko pierādījumu tiesa nolēmusi konfiscēt, daļu atdot cietušajam.

No tiesas sprieduma neesot saprotams, kādu iemeslu dēļ tiesa šo jautājumu izlēmusi dažādi.

Apelācijas instances tiesa nepamatoti apmierinājusi Normunda B. civilprasību, kura netikusi pierādīta atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 101.panta prasībām, neapsverot Civillikuma 2389.pantā noteikto.

Tiesājamās Sarmas R. aizstāvis iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdzis apelācijas instances tiesas spriedumu atcelt un krimināllietu pret Sarmu R. izbeigt.

Kasācijas sūdzībā norādīts, ka apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, neievērojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta otro daļu, 19.¹panta trešo daļu, jo pretruna Latvijas kriminālprocesa kodeksa 160.panta nosacījumiem notiesājošā sprieduma pamatā likusi mazgadīgās L.B. liecības, kuras netikušas iegūtas likumā noteiktajā kārtībā.

Apelācijas instances tiesas konstatējums, ka Sarma R. pamudinājusi meiteni izdarīt tēvam piederošās mantas zādzību, iegūto naudu piesavinājusies un izmantojusi savas ģimenes vajadzībām, skaidri zinot, ka meitene naudu ir nozagusi, neatbilstot lietas apstākļiem un iegūtajiem pierādījumiem.

Minēto iemeslu dēļ apelācijas instances tiesa nepamatoti piemērojusi Sarmai R. Krimināllikuma 17.panta nosacījumus.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris tiesājamo Sarmas R. un Armanda R. aizstāvju kasācijas sūdzību motīvus, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka apelācijas instances tiesas spriedums ir grozāms daļā par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem.

Apelācijas instances tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus, ir atzinusi, ka automašīnu "Audi 80" ar valsts numuru DZ 4535, automašīnu "VW Passat" ar valsts numuru NE 1048, datorkomplektu "Samron", datorpeli Nr.010112893, datorgaldu, biroja krēslu, gaišas krāsas kumodi, kaķu māju, videomagnetofonu LG ar pulti, žurnālu galdiņu, tumšas krāsas kumodi, mūzikas centru "Technics", televizora galdiņu, elektrisko tējkannu "Moulinex", mikroviļņu krāsni "Ide line", mobilo telefonu "Alcatel" tiesājamie iegādājušies par Normundam B. nozagto naudu, taču minētās mantas, kuras atzītas par lietiskajiem pierādījumiem, konfiscējusi.

Vienlaikus apelācijas instances tiesa apmierinājusi Normunda B. civilprasību un piedzinusi viņam par labu no Sarmas R. un Armanda R. solidāri 9710 latus.

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 66.pantā 2.punktā ir noteikts, ka vērtības un lietas, kuras iegūtas noziedzīgā kārtā, ir konfiscējamas vai arī izsniedzamas atpakaļ to īpašniekam.

Minētā likuma norma paredz alternatīvu rīcību ar vērtībām un lietām, kuras iegūtas noziedzīgā kārtā.

Ievērojot minēto, kā arī, ņemot vērā kriminālprocesa principu, ka personai, kurai ar noziedzīgu nodarījumu radīts kaitējums, kas ietver arī mantisku zaudējumu, tiek garantētas tiesības uz materiālās kompensācijas saņemšanu, norādītie lietiskie pierādījumi nolūkā panākt ātrāku Normundam B. nodarīto materiālo zaudējuma kompensēšanu izsniedzami cietušajam Normundam B. nodarīto zaudējumu segšanai, tos iepriekš novērtējot.

Vienlaikus Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka norādītais Normundam B. nodarīto materiālo zaudējumu kompensācijas veids nāk par labu arī notiesātajiem Armandam un Sarmai R.

Senāta Krimināllietu departaments atrod, ka pārējā daļā tiesājamo Sarmas R. un Armanda R. aizstāvju kasācijas sūdzības noraidāmas, nevirzot krimināllietu izskatīšanai kasācijas instances tiesas sēdē.

No tiesājamo aizstāvju kasācijas sūdzību satura izriet, ka viņi apstrīdējuši lietas faktiskos apstākļus, pierādījumus un to novērtējumu apelācijas instances tiesas spriedumā.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normām lietas faktisko apstākļu noskaidrošana, pierādījumu novērtēšana un pārvērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē.

Kasācijas instances tiesa, izskatot lietu tiesas rīcības sēdē, konstatē, ka apelācijas instances tiesa atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.pantam ir pietiekoši, pilnīgi un vispusīgi pārbaudījusi pierādījumus lietā, tos kopumā novērtējusi saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta pirmajā daļā noteikto.

No lietas materiāliem ir redzams, ka mazgadīgā lieciniece L.B. nopratināta psihologa klātbūtnē.

Ievērojot minēto, uzskatāms, ka tiesājamo aizstāvju norādei kasācijas sūdzībās par to, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹panta, 160.panta nosacījumus, ir formāls raksturs.

Pamatojoties uz teikto, vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 11.maija spriedumu grozīt daļā par rīcību par lietiskajiem pierādījumiem.

Lietiskos pierādījumus: automašīnu "Audi-80" ar valsts numuru DZ 4535, automašīnu "VW Passat" ar valsts numuru NE 1048, datorkomplektu "Samron", datorpeli Nr.010112893, datorgaldū, biroja krēslu, gaišas krāsas kumodi, kaķu māju, videomagnetofonu LG ar pultī, žurnālu galdiņu, tumšas krāsas kumodi, mūzikas centru "Technics", televizora galdiņu, elektrisko tējkannu "Moulinex", mikroviļņu krāsni "Ide line", mobilo telefonu "Alcatel" izsniegt cietušajam Normundam B., iepriekš tos novērtējot.

Pārējā daļā tiesājamo aizstāvju kasācijas sūdzības noraidīt, nevirzot krimināllietu izskatīšanai kasācijas instances tiesas sēdē.

Lēmums nav pārsūdzams.

Nepilnības apelācijas instances tiesas sēdes protokolā

Ja lietā nav tiesas sēdes protokola, tas katrā ziņā izraisa sprieduma atcelšanu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 9.punkts).

Rīgā, 2005.gada 19.jūlijā

Lieta Nr.SKK-404

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	V.Vietnieks,
senatori	V.Eilande un P.Dzalbe,
piedaloties prokurorei	I.Ulmani,
aizstāvei	D.Siliņai,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamās Sņežanas D. kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 29.aprīļa lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2004.gada 19.oktobra spriedumu Sņežana D., (..), agrāk kriminālā kārtā nesodīta, notiesāta pēc Krimināllikuma 179.panta otrās daļas un, piemērojot Krimināllikuma 49.pantu, sodīta ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu, bez mantas konfiskācijas. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu sods noteikts nosacīti, ar pārbaudes laiku uz sešiem mēnešiem.

Piedzīti no Sņežanas D. par labu SIA "Nelss" Ls 10,47.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Sņežana D. notiesāta par to, ka viņa atkārtoti izdarījusi svešas mantas prettiesisku iegūšanu kā persona, kurai šī manta tikusi uzticēta un kuras pārziņā tā atradusies (piesavināšanās). Kā konstatējusi un spriedumā atspoguļojusi pirmās instances tiesa, minēto noziegumu Sņežana D. izdarījusi šādos apstākļos:

Sņežana D., būdama SIA "Nelss" veikala Rīgā, A.Deglava ielā nr. 47 kasiere, ar kuru SIA "Nelss" 2002.gada 28.augustā noslēdzis līgumu par pilnu materiālo atbildību, saskaņā ar kuru viņas darba pienākumi tieši saistīti ar viņai nodoto materiālo vērtību glabāšanu, apstrādi, pārdošanu (izsniegšanu), pārvadāšanu vai pielietošanu ražošanas procesā, un Sņežana D. ir materiāli atbildīga pilnā apjomā par viņai nodoto materiālo vērtību saglabāšanu, kā arī par zaudējumiem, kas, izpildot darba pienākumus, viņas vainas dēļ nodarīti darba devējam, izmantojot to, ka viņas pārziņā atradusies SIA "Nelss" naudas līdzekļi, sistemātiski, atkārtoti bez preču atgriešanas (storno) aktu noformēšanas apzināti veikusi fiktīvus darījumus, t.i.,

noformējusi čekus pircējam it kā atgrieztās preces vērtībā, bet čekā minētās naudas summas piesavinājusies tālāk norādītos datumos par šādām summām:

no kases nr. 2:

2003.gada 29.maijā pulksten 13.25 par summu Ls 20,63,

2003.gada 30.maijā pulksten 18.10 par summu Ls 356,81,

2003.gada 2.jūnijā pulksten 16.07 par summu Ls 17,10,

2003.gada 2.jūnijā pulksten 15.39 par summu Ls 39,

2003.gada 2.jūnijā pulksten 17.38 par summu Ls 10,40,

2003.gada 2.jūnijā pulksten 19.04 par summu Ls 23,75,

2003.gada 2.jūnijā pulksten 18.05 par summu Ls 31,35;

no kases nr. 1:

2003.gada 3.jūnijā pulksten 11.32 par summu Ls 37,35,

2003.gada 3.jūnijā pulksten 15.44 par summu Ls 55,50,

2003.gada 3.jūnijā pulksten 17.00 par summu Ls 18,58.

Tādējādi Sņežana D., būdama materiāli atbildīga persona, laika posmā no 2003.gada 29.maija līdz 2003.gada 3.jūnijam piesavinājusies SIA "Nelss" naudas līdzekļus par kopējo summu Ls 610,47.

Šādu Sņežanas D. nodarījumu pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 179.panta otrās daļas.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 29.aprīļa lēmumu pirmās instances tiesas spriedums atstāts bez grozījumiem.

2005.gada 15.jūnijā Sņežana D. iesniegusi kasācijas sūdzību, kurā lūgusi atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un krimināllietu nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai.

Kasācijas sūdzībā norādīts, ka apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, neievērojusi Krimināllikuma 8.panta pirmo daļu, Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹, 47., 51., 299., 304., 313., 134.¹, 143.², 61.panta nosacījumus.

Atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta otrās daļas nosacījumiem lietas apstākļu noskaidrošanai varot izmantot tos pierādījumus, kas iegūti, pārbaudīti un novērtēti kodeksā noteiktajā kārtībā.

Tiesas lēmums esot balstīts uz procesuāli defektīviem pierādījumiem, kas neesot iegūti likumā noteiktajā kārtībā.

Krimināllietā neesot nekādu ziņu par to, kad, kā un vai vispār tikuši izņemti dokumenti – kases čeku lentes, uz kuru pārbaudi pamatojoties, viņa tikusi notiesāta. Apelācijas instances tiesā tikušas iesniegtas kases čeku lentes, bet, tā kā lentē neesot fiksēta minētā dokumenta izņemšanas kārtība, tas nevarot būt par pierādījumu krimināllietā.

Neticis konstatēts, ka tiesā iesniegtās kases čeku lentes esot tās pašas, kuras atradušās kases aparātā tajās dienās, kad ar tiem strādājusi viņa.

Bez tam liecinieku I.B. un Ņ.Ž. liecības par čeku lentu izņemšanas apstākļiem esot pretrunīgas.

Lietā neesot nekādu dokumentāru pierādījumu, ar kādu kodu viņa un citas kasieres strādājušas. Tiesas secinājums, ka viņa strādājusi ar kodu 62, esot pieņemums. Tiesa pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta pirmo daļu, nemotivējot, kāpēc minētais fakts ir pierādīts.

Apelācijas instances tiesa pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 134.¹, 134.² un 61.panta nosacījumus, pēc prokurora lūguma apelācijas instances tiesas sēdē nopratinot speciālisti N.S., kas šajā lietā izdarījusi revīziju, kuras rezultāti bijuši par pamatu krimināllietas ierosināšanai.

Apelācijas instances tiesa esot pārkāpusi, kā norādīts kasācijas sūdzībā, Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.¹ panta ceturto daļu, jo visas šaubas par vainu, kuras neesot iespējams novērst, jāvērtē par labu tiesājamai. Tiesa neesot vērtējusi, ka lietā sniegtās liecības par lietas faktiskajiem apstākļiem saturot būtiskas pretrunas.

Lieciniece I.B. apelācijas instances tiesā liecinājusi, ka, pirms kasiere veic čeka atgriešanas operāciju, kasieri iedod menedžera atslēgu, tad pie kases pienāk pircējs ar veikala vadītāja vietnieku. Storno darbību kasieris veic minēto personu klātbūtnē.

Savukārt liecinieks S. apelācijas instances tiesā liecinājis, ka līdz minētajam gadījumam atslēga bijusi pie kasierēm, bet pirmās instances tiesā liecinājis, ka atslēgas bijušas pieejamas viņam un B.

Pirmās instances tiesa spriedumā konstatējusi, ka kasierēm atslēgas storno operācijas veikšanai nebija.

Apelācijas instances tiesa šīs pretrunīgās liecības neesot analizējusi.

Lēmumā vispār neticis vērtēts apstākļi, ka storno kases operāciju varējis izdarīt tikai ar speciālu kases atslēgu, tajā pašā laikā neticis noskaidrots un pārbaudīts, ka šāda atslēga jebkad būtu nodota viņas – Sņežanas D. – atbildīgā glabāšanā.

Kasācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa pretrunā Latvijas kriminālprocesa kodeksa 304.panta trešajai daļai notiesājošo spriedumu taisījusi, balstoties uz pieņemumiem.

Krimināllietā neesot pierādīta arī apmierinātā civilprasība Ls 610,47 apmērā. Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris tiesājāmās Sņežanas D. kasācijas sūdzības motīvus, noklausījies tiesājamā Sņežanu D. un viņas aizstāvi, kuras lūdza kasācijas sūdzību apmierināt, uzklauzījies prokurores I.Ulmanes viedokli, ka apelācijas instances tiesas spriedums atceļams un krimināllietā nododama jaunai

izskatīšanai tai pašai apelācijas instances tiesai citā tiesas sastāvā, Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka apelācijas instances tiesas lēmums, ar kuru atstāts negrozīts pirmās instances tiesas spriedums, atceļams un krimināllieta nosūtāma jaunai izskatīšanai tai pašai apelācijas instances tiesai šādu apsvērumu dēļ:

tiesājamā Sņežana D. kasācijas sūdzībā akcentējusi, ka apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, pieļāvusi būtisku procesuālo tiesību normu pārkāpumu.

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 134.²pants nosakot, ka speciālists nevarot piedalīties lietā, ja esot apstākļi, kas paredzēti šī kodeksa 61.pantā. Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 61.panta 3.punktu speciālists nevarot piedalīties lietā, ja viņš konkrētajā lietā izdarījis revīziju, kuras materiāli bijuši par pamatu krimināllietas ierosināšanai.

Senāta Krimināllietu departaments atrod, ka apelācijas instances tiesa minētās kriminālprocesa likuma normas nav ievērojusi.

No krimināllietas materiāliem redzams, ka SIA "Nelss" daļējo dokumentālo revīziju izdarījusi LR IeM VP GKrPP Ekspertīžu pārvaldes Grāmatvedības ekspertīžu un revīziju laboratorijas priekšiece A.Jansone un eksperte N.Sāre. Dokumentālās revīzijas slēdziens sastādīts 2003.gada 5.novembrī.

Krimināllieta tikusi ierosināta 2003.gada 26.novembrī pēc dokumentālās revīzijas slēdziena saņemšanas.

No apelācijas instances tiesas sēdes protokola izriet, ka tiesas sēdē tikusi pieaicināta un, domājams, kā speciāliste pratināta N.Sāre.

Tiesas sēdes protokola labojumu un neatrunātu aizsmērējumu dēļ kasācijas instances tiesai nav iespējams spriest, kādā statusā N.Sāre īsti pieaicināta un nopratināta.

Bez tam Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka Latvijas kriminālprocesa kodeksa 134.¹pants neparedz tādu tiesā veicamu procesuālu darbību kā speciālista nopratināšanu.

Ja apelācijas instances tiesa uzskatīja, ka N.Sāre nopratināma, tad viņa bija jānopratinā kā lieciniece, tādā veidā nepārkāpjot arī Latvijas kriminālprocesa kodeksa 134.², 61.panta nosacījumus.

Bez tam Senāta Krimināllietu departaments atrod, ka apelācijas instances tiesas sēdes protokols neatbilst Latvijas kriminālprocesa kodeksa 87.panta ceturtais daļas prasībām.

Apelācijas instances tiesas sēdes protokolā ir tik daudz labojumu (aizsmērētu vārdu, kuriem virsū uzrakstīts cits teksts, kas nav atrunāts), kas dod pamatu uzskatīt, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 9.punktu.

Ievērojot minēto, apelācijas instances tiesas lēmumu nevar atzīt par pamatotu un likumam atbilstošu, tāpēc tas ir atceļams.

Pamatojoties uz teikto, vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 29.aprīļa lēmumu un krimināllietu nodot jaunai izskatīšanai tai pašai apelācijas instances tiesai citā tiesas sastāvā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Prokurora pilnvaras apelācijas instances tiesā

Prokurors nav tiesīgs lūgt lietu papildizmeklēšanai jaunas, no iepriekšējās atšķirīgas apsūdzības celšanai apelācijas tiesas sēdē, ja par to viņš nebija iesniedzis apelācijas protestu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 434.panta otrā daļa).

Rīgā, 2005.gada 26.jūlijā

Lieta Nr.SKK-407

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore V.Eilande,
senatori A.Freibergs,

I.Z.Šepteris,

pedaloties prokurorei I.Ulmanei,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamā

Andreja M. aizstāvja kasācijas sūdzību par Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 30.maija lēmumu un

konstatēja:

ar Liepājas tiesas 2004.gada 12.novembra spriedumu Andrejs M.,(..), agrāk nesodīts, atzīts par nevainīgu un attaisnots apsūdzībā pēc Krimināllikuma 279.panta pirmās daļas noziedzīga nodarījuma sastāva trūkuma dēļ.

Andrejam M. celta apsūdzība pēc Krimināllikuma 279.panta pirmās daļas par to, ka viņš patvaļīgi izdarīja darbības, apejot normatīvajā aktā noteikto kārtību, kuru tiesiskumu apstrīd persona, un šīs darbības rezultātā radīts būtisks kaitējums.

2004.gada 6.februārī ap plkst. 20.00 Andrejs M. ieradās Lienes H. dzīvesvietā Liepājā, Ziemupes ielā (..), lai noskaidrotu jautājumu par automašīnas "Volvo 245", valsts reģistrācijas nr. CT 2147, piederību, kuru Liene H. 2004.gada 18.janvārī par Ls 300 bija iegādājusies no E.S. Andrejs M. paskaidroja Lienei H., ka šo automašīnu pāris gadus atpakaļ viņš ir nopircis no I.K. un uzskata, ka tā joprojām pieder viņam. Andrejs M. uzstāja, ka līdz šo neskaidrību noskaidrošanai automašīna jānovieto stāvlaukumā. Ņemot vērā faktu, ka uz to brīdi automašīna nebija reģistrēta uz Lienes H. vārda, bet bija reģistrēta uz I.K. vārda, viņa piekrita, ka automašīna "Volvo 245" uz laiku tiks novietota individuālā uzņēmuma "Ieva V" stāvlaukumā Liepājā, Krūmu ielā 1/3. 2004.gada 16.februārī Andrejs M., nemēģinājis atrisināt radušos mantisko strīdu ar Lienī H. civiltiesiskā kārtā, patvaļīgi pārdeva Lienes H. valdījumā esošo automašīnu "Volvo 245", valsts reģistrācijas nr. CT 2147, citai personai – E.P. par Ls 150. Tādējādi Lienei H. nodarīts būtisks kaitējums –

materiālie zaudējumi Ls 345,35 apmērā (automašīnas vērtība Ls 300, transporta nodeva Ls 45,35) un piespiedu nepieciešamība braukt uz darbu, kas atrodas ārpus Liepājas, ar sabiedrisko transportu.

Ar Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 5.februāra lēmumu Liepājas tiesas 2004.gada 12.novembra spriedums tika atcelts, un krimināllieta Andreja M. apsūdzībā pēc Krimināllikuma 279.panta pirmās daļas nodota papildus pirmstiesas izmeklēšanai Liepājas pilsētas prokuratūrai.

Izskatot lietu pēc aizstāvja kasācijas sūdzības, 2005.gada 22.martā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šo lēmumu atcēlis un lietu nosūtījis apelācijas instances tiesai jaunai izskatīšanai.

Ar Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 30.maija lēmumu Liepājas tiesas 2004.gada 12.novembra spriedums atcelts un krimināllieta Andreja M. apsūdzībā pēc Krimināllikuma 279.panta pirmās daļas nodota papildu pirmstiesas izmeklēšanai Liepājas pilsētas prokuratūrai.

Par šo lēmumu kasācijas sūdzību iesniedzis Andreja M. aizstāvis Pēteris Pupiņš, kurā lūdz lēmumu atcelt, atstājot spēkā pirmās instances tiesas spriedumu.

Aizstāvis norāda, ka, izskatot lietu apelācijas kārtībā, Krimināllietu tiesas kolēģija pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 294.panta noteikumus, jo pēc tiesas izmeklēšanas pabeigšanas netika dots vārds aizstāvībai, kā arī pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 295.pantu, jo nodeva Andrejam M. pēdējo vārdu. Tādējādi noticis Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta 7.punktā paredzētais kriminālprocesa likuma būtisks pārkāpums.

Apsvēris kasācijas sūdzības motīvus, pārbaudījis lietas materiālus un uzklājis prokurores viedokli, ka kasācijas sūdzībā uz procesuālā likuma normu pārkāpumiem norādīts nepamatoti, tāpēc tā noraidāma, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka apelācijas instances tiesas lēmums par lietas nosūtīšanu papildus pirmstiesas izmeklēšanai atceļams, taču ne to motīvu dēļ, uz kuriem norādīts kasācijas sūdzībā.

Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka tiesa nav pieļāvusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 294. un 295.panta pārkāpumus, jo lēmumu par lietas nosūtīšanu papildu pirmstiesas izmeklēšanai tiesa pieņēmusi pirms tiesas izmeklēšanas pabeigšanas, izlemjot prokurora pieteikto lūgumu un uzklājis pušu viedokli par to. Šāda tiesas rīcība atbilst likuma prasībām.

Vienlaikus Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka apelācijas instances tiesas lēmums atceļams tāpēc, ka pārkāpti Latvijas kriminālprocesa kodeksa 255.panta nosacījumi.

Andreja M. apsūdzībā pēc Krimināllikuma 279.panta pirmās daļas norādīts, ka būtiskais kaitējums ir "materiālie zaudējumi Ls 345,35 apmērā un piespiedu nepieciešamība braukt uz darbu, kas atrodas ārpus Liepājas, ar sabiedrisko transportu", tātad likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 23.pantā skaidrotā būtiskā kaitējuma pirmais variants – ievērojams mantisks zaudējums un vēl citu ar likumu aizsargātu interešu un tiesību aizskārums. Lai mantisko zaudējumu atzītu par ievērojamu, uz 2004.gada 16.februāri tam bija jāpārsniedz 400 latī, tāpēc pirmās instances tiesa Andreju M. attaisnoja.

Prokurors apelācijas protestā lūdza atcelt attaisnojošo spriedumu un taisīt notiesājošu spriedumu, norādot, ka tiesa neesot izvērtējusi, vai interešu un tiesību apdraudējums nav bijis ievērojams, kaut Andrejs M. par šādu apdraudējumu netika apsūdzēts.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 255.panta otrās daļas, 235.panta pirmās daļas 3.punkta un 259.panta nosacījumiem prokurors pirmās instances tiesā varēja lūgt lietu papildus pirmstiesas izmeklēšanai, ja viņš uzskatīja, ka Andrejam M. jāceļ jauna, no iepriekšējās atšķirīga apsūdzība, taču viņš to nav darījis.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 434.panta otrās daļas nosacījumiem iespēja labot kļūdu vēl bija amatā augstākam prokuroram apelācijas protesta iesniegšanai paredzētajā termiņā, taču arī tas nav izdarīts, līdz ar to apelācijas instances tiesas sēdē prokurora izteiktais lūgums par lietas sūtīšanu papildus pirmstiesas izmeklēšanai jaunas apsūdzības celšanai ir pretrunā ar iepriekš minētajām likuma normām.

Iepriekš minētajos apstākļos tiesai nebija likumīga pamata attaisnojošā sprieduma atcelšanai. Apsūdzība, kādā Andrejs M. bija nodots tiesai, neveido Krimināllikuma 279.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu, tāpēc pirmās instances tiesa viņu attaisnojusi pamatoti.

Ņemot vērā iepriekš minēto, saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.pantu, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 30.maija lēmumu atcelt un Liepājas tiesas 2004.gada 12.novembra spriedumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kasācijas instances tiesas kompetence atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normām

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37. nodaļas normām lietas faktisko apstākļu noskaidrošana, pierādījumu novērtēšana un pārvērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļa).

Rīgā, 2005.gada 24.augustā

Lieta Nr.SKK-415

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	P.Gruziņš,
senatori	A.Freibergs un V.Vietnieks

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamās Ineses Č. kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 25.aprīļa lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 1999.gada 5.maija spriedumu Inese Č.,(..), agrāk nesodīta, notiesāta pēc Latvijas kriminālkodeksa 162.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu; pēc Latvijas kriminālkodeksa 166.panta ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu; pēc Latvijas kriminālkodeksa 163.panta ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu.

Saskaņā ar Latvijas kriminālkodeksa 38.pantu galīgais sods pēc noziegumu kopības Inesei Č. noteikts brīvības atņemšana uz diviem gadiem.

Atbilstoši Latvijas kriminālkodeksa 42.panta pirmajai daļai Inesei Č. piespriestais sods noteikts nosacīti, ar pārbaudes laiku uz diviem gadiem un noteikts spriedumu neizpildīt, ja notiesātā Inese Č. tiesas noteiktajā pārbaudes laikā neizdarīs jaunu noziegumu.

Lietā tikusi notiesāta arī Olga Ž., pret kuru apelācijas tiesvedība izbeigta.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Inese Č. notiesāta par to, ka viņa, būdama amatpersona – prokure, personiskas ieinteresētības dēļ ļaunprātīgi izmantoja sava dienesta stāvokli, nodarot būtisku kaitējumu valsts interesēm un ar likumu aizsargājamām pilsoņu tiesībām un interesēm spriedumā norādītajos apstākļos un spriedumā norādītajās epizodēs.

Šādu Ineses Č. nodarījumu pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Latvijas kriminālkodeksa 162.panta pirmās daļas.

Bez tam ar pirmās instances tiesas spriedumu Inese Č. notiesāta arī par dienesta viltojuma izdarīšanu, jo viņa, būdama amatpersona, aiz citādām personiskām tieksmēm ierakstīja apzināti nepatiesas ziņas dokumentos G., P., M. un K. apsūdzības lietās, esot apstākļiem, kuri norādīti pirmās instances tiesas spriedumā.

Šādu Ineses Č. nodarījumu pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Latvijas kriminālkodeksa 166.panta.

Bez tam ar pirmās instances tiesas spriedumu Inese Č. notiesāta par to, ka viņa, būdama amatpersona, nolaidīgi izturējās pret savu pienākumu izpildīšanu, kā arī nevērīgi un neapzinīgi tos pildīja, ar ko nodarīja būtisku kaitējumu valsts interesēm un ar likumu aizsargātajām pilsoņu tiesībām un interesēm.

Nolaidības rezultātā Inese Č. nozaudēja divas krimināllietas Nr.04212592 un Nr.04212193 pirmās instances tiesas spriedumā norādītajos apstākļos.

Šādu Ineses Č. nodarījumu pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Latvijas kriminālkodeksa 163.panta.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2001.gada 17.maija lēmumu ticis atcelts pirmās instances tiesas spriedums un krimināllieta nosūtīta jaunai izskatīšanai Rīgas pilsētas Centra rajona tiesai citā tiesas sastāvā.

Ar Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2001.gada 20.novembra lēmumu ticis atcelts apelācijas instances tiesas lēmums un lieta nodota jaunai izskatīšanai tai pašai apelācijas instances tiesai citā tiesas sastāvā.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 25.aprīļa lēmumu Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2001.gada 20.novembra spriedums atstāts bez grozījumiem.

2005.gada 26.jūnijā tiesājamā Inese Č. sastādījusi kasācijas sūdzību, kura apelācijas instances tiesā saņemta 2005.gada 28.jūnijā.

Kasācijas sūdzībā Inese Č. lūdz tiesu nolēmumus, ar kuriem viņa notiesāta pēc Latvijas kriminālkodeksa 162.panta pirmās daļas, 166.panta un 163.panta atcelt un lietu izbeigt vai to nosūtīt jaunai iztiesāšanai.

Kasācijas sūdzībā tiesājamā, atsaucoties uz Augstākās tiesas izdarīto tiesu prakses apkopojumu par valsts amatpersonu un uzņēmumu vai organizāciju atbildīgo darbinieku izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, kur norādīts, ka būtisks kaitējums ir obligāta Krimināllikuma 317., 318., 196., 197.pantā paredzēta noziedzīgo nodarījumu sastāva pazīme, tāpēc apsūdzībā jābūt norādītam, kāds konkrēts kaitējums ir nodarīts un kāpēc tas vērtējams kā būtisks krimināltiesiskā izpratnē, uzsvērusi, ka Rīgas apgabaltiesa savā lēmumā neesot norādījusi konkrētu būtisku kaitējumu nevienā no apsūdzībā uzrādītajām epizodēm.

Tiesājamā norāda, ka, esot šādiem apstākļiem, apsūdzība pēc Latvijas kriminālkodeksa 162.panta pirmās daļas neesot pierādīta, jo apsūdzībā tikai formāli esot konstatēts, ka Ineses Č. darbību rezultātā radīts būtisks kaitējums. Tiesa neesot ievērojusi likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 23.pantā noteikto.

Tādā veidā tiesa neesot ievērojusi arī Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.1.pantā noteikto, ka visas šaubas, kas rodas, tulkojot un piemērojot krimināllikumu, jāvērtē par labu tiesājamam.

Apelācijas instances tiesa, tāpat kā pirmās instances tiesa, nepareizi piemērojusi Krimināllikumu, nepamatoti notiesājot viņu arī pēc Latvijas kriminālkodeksa 166.panta. Viņa neesot sastādījusi dokumentu, kurā ierakstītas nepareizas ziņas.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris tiesājamās Ineses Č. kasācijas sūdzības motīvus, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka kasācijas sūdzība noraidāma, nevirzot lietu izskatīšanai kasācijas instances tiesas sēdē.

Senāta Krimināllietu departaments par formālu atzīst Ineses Č. norādi kasācijas sūdzībā par to, ka pirmstiesas izmeklēšana un tiesa neievērojusi likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 23.panta nosacījumus.

Šajā sakarā Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka pirmstiesas izmeklēšana Ineses Č. krimināllietā pabeigta un apsūdzības raksts sastādīts 1998.gada 12.martā, t.i., vairāk nekā gadu pirms likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" spēkā stāšanās.

Pirmās un apelācijas instances tiesas, taisot spriedumu un pieņemot lēmumu, ir norādījušas, kādā veidā Inese Č. ar savām prettiesiskajām darbībām nodarījusi būtisku kaitējumu valsts interesēm, kā arī ar likumu aizsargātajām pilsoņu tiesībām un interesēm.

Tiesu nolēmumos uzsvērts, ka, izdarot Latvijas kriminālkodeksa 162.panta pirmajā daļā paredzēto tīšo noziegumu, Inese Č. nodarījusi būtisku kaitējumu valsts tiesiskās kārtības nodrošināšanas interesēm.

Ineses Č. izdarīto darbību apjoms pēc Latvijas kriminālkodeksa 162.panta pirmās daļas nepārprotami liecinot par valsts interešu un ar likumu aizsargāto konkrēto pilsoņu tiesību un interešu ievērojamu apdraudējumu.

Par to gan ne kompakti, bet atsevišķās tiesas nolēmumu teksta daļās ir norādīts.

Arī notiesājot Inesi Č. pēc Latvijas kriminālkodeksa 163.panta, spriedumā norādīts, ka prokurore Inese Č., būdama prokuratūras amatpersona, nevērīgi, nolaidīgi un neapzinīgi pildīja savus pienākumus, nodarīja būtisku kaitējumu valsts tiesiskās kārtības

nodrošināšanas interesēm, kas izpaudās divu krimināllietu materiālu nozaudēšanā, kā arī ar likumu aizsargātajām procesa dalībnieku interesēm, jo par noziegumu izdarīšanu vainīgās personas pie kriminālatbildības netika sauktas.

Apstrīdot savu notiesāšanu pēc Latvijas kriminālkodeksa 166.panta, Inese Č. faktiski apšaubījusi lietas faktiskos apstākļus, pierādījumus un to novērtējumu tiesu nolēumos.

Šajā sakarā Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normām lietas faktisko apstākļu noskaidrošana, pierādījumu pārbaudīšana, novērtēšana un pārvērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē.

Ievērojot visus norādītos apstākļus, tiesājamās Ineses Č. kasācijas sūdzība noraidāma kasācijas instances tiesas rīcības sēdē.

Pamatojoties uz teikto, vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

tiesājamās Ineses Č. kasācijas sūdzību noraidīt, nevirzot krimināllietu izskatīšanai kasācijas instances tiesas sēdē.

Lēmums nav pārsūdzams.

**Pierādījumu vērtēšana atbilstoši Latvijas kriminālprocesa
kodeksa normām**

Lietā jāvērtē visi pierādījumi, uz kuru pamata tiesājamais atzīts par vainīgu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 299.pants, 313.panta trešā daļa).

Rīgā, 2005.gada 26.jūlijā

Lieta Nr.SKK-432

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore	V.Eilande,
senatori	P.Dzalbe, V.Vietnieks,
piedaloties prokuroram	S.Petruhno,
aizstāvim	J.Grīnvaldam,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar Ģenerālprokuratūras Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas prokurora kasācijas protestu par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 4.aprīļa spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2004.gada 23.novembra spriedumu Viktors J.,(..), agrāk nesodīts, atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 233.panta trešās daļas ar trim gadiem brīvības atņemšanas nosacīti, ar pārbaudes laiku uz diviem gadiem.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 4.aprīļa spriedumu šis spriedums atcelts, Viktors J. atzīts par nevainīgu un attaisnots.

Viktors J. bija atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 233.panta trešās daļas (1998.gada 17.jūnija likuma redakcijā) par to, ka viņš bez atļaujas nelikumīgi iegādājies un glabājis munīciju.

Izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā (no 1994.gada 24.janvāra līdz 2003.gada 22.novembrim) un vietā Viktors J. bez attiecīgas atļaujas no izmeklēšanā nenoskaidrotas personas iegādājies munīciju: 32 rūpnieciski izgatavotas 9 mm patronas Makarova konstrukcijas pistolēm un 140 rūpnieciski izgatavotas 5,6 mm patronas, glabājis tās savā dzīvesvietā Rīgā, Gramzdas ielā (..) līdz 2003 .gada 22.novembrim, kad kratīšanas laikā tās tur atrada un izņēma Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbinieki.

Prokurors kasācijas protestā par apelācijas instances tiesas attaisnojošo spriedumu lūdz to atcelt un lietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai, jo apelācijas instances tiesa neesot ievērojusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta pirmās daļas un 51.panta pirmās

daļas prasības, kā arī spriedums neatbilstot 299.panta un 313.panta trešās daļas prasībām. Tiesa savus konstatējumus pamatojot galvenokārt uz paša tiesājamā pirmās instances un apelācijas instances tiesā sniegtajiem paskaidrojumiem, neizvērtējot to, ka tie ir pretrunā ar pirmstiesas izmeklēšanas laikā sniegtajiem, kā arī nevērtējot un neanalizējot liecinieku V.J., K.R. un E.V. liecības, kratīšanas laikā izņemto priekšmetu apskates protokolu un citus dokumentus.

Apsvēris kasācijas protesta motīvus, pārbaudījis lietas materiālus, uzklausijs prokurora viedokli, ka protests apmierināms, tiesājamo un viņa aizstāvi, kuri lūdza apelācijas instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka kasācijas protests ir pamatots, jo apelācijas instances tiesas spriedums neatbilst Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta trešās daļas, 299. un 19.panta prasībām.

Apelācijas instances tiesa savā spriedumā nav vērtējusi tiesājamā Viktora J. pirmstiesas izmeklēšanas sākumā vairākkārt sniegtās liecības, liecinieku V.J., K.R., E.V. liecības, kratīšanas protokolā atspoguļoto faktu, ka tiesājamam piederošais CD disks kratīšanas laikā izņemts no tā paša seifa, kur patronas. Tieši uz šo apelācijas instances tiesas spriedumā nevērtēto pierādījumu pamata Viktors J. tika apsūdzēts un atzīts par vainīgu ar pirmās instances tiesas spriedumu.

Ņemot vērā iepriekšminēto, saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.pantu Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai iztiesāšanai tai pašai tiesai citā tiesas sastāvā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Bargāka soda noteikšanas nosacījumi, izskatot lietu no jauna

Izskatot lietu no jauna, soda noteikšanā tiesai jāievēro Latvijas kriminālprocesa kodeksa 464.panta otrās daļas nosacījumi (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 464.panta otrā daļa).

Rīgā, 2005.gada 19.augustā

Lieta Nr.SKK-458

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

rīcības sēdes priekšsēdētājs senators	P.Gruziņš,
senatori	V.Eilande un A.Freibergs

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamā Māra A. aizstāvja zvērināta advokāta O.Ondrupa kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 11.maija lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Ogres rajona tiesas 2005.gada 11.janvāra spriedumu Māris A.,(..), notiesāts pēc Krimināllikuma 109.panta trešās daļas ar naudas sodu piecu minimālo mēnešalgu Ls 400 apmērā.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Māris A. notiesāts par to, ka viņš izdarījis patvaļīgu koku ciršanu svešā mežā, radīdams būtisku kaitējumu.

Noziegums izdarīts šādos apstākļos:

2000.gadā laika posmā no 21.jūnija līdz 28.jūnijam Māris A. pārkāpis koku ciršanas apliecinājuma nosacījumus un izdarījis patvaļīgu koku ciršanu Dainai Silvijai P. piederošajā mežā Ogres rajona Birzgales pagasta "Gubeņu Brenčos", kur veicis koku ciršanu saskaņā ar ģeoteknikas izdotu pilnvarojumu, kā arī izdarījis patvaļīgu koku ciršanu bez ciršanas apliecinājuma.

Saskaņā ar ciršanas apliecinājumu Nr.12184 no 2000.gada 15.jūnija "Gubeņu Brenču" meža 1.kvartāla 6. un 7.nogabalā bijis atļauts sanitārajā cirtē nocirst 7 m³ egles, bet Māris A. patvaļīgi nocirtis 73 m³ egles un 2.nogabalā, kurā bijis atļauts nocirst 15 m³ egles, patvaļīgi nocirtis augošus kokus 134 m³ atļauto vietā, tas ir, patvaļīgi nocirtis 119 m³ egles.

Saskaņā ar ciršanas apliecinājumu Nr.12185 no 2000.gada 15.jūnija "Gubeņu Brenču" 2.kvartāla 3. un 4.nogabalā bijis atļauts sanitārajā cirtē nocirst 12 m³ egli, bet Māris A. patvaļīgi nocirtis tajā vietā 54 m³ egles, tas ir, patvaļīgi nocirtis 42 m³ egles, tādējādi pārkāpjot Meža likuma 7.panta trešo daļu, ka sanitārā cirtē atļauts cirst meža slimību, kaitēkļu, dzīvnieku vai citādi bojātos, sausos, vēja gāztos un laužtos kokus.

Bez ciršanas apliecinājuma Māris A. nocirtis kokus iepriekš minētajā meža 2.kvartāla 5.nogabalā – 4 m³ egles, tādējādi patvaļīgi nocērtot 238 m³ egles kokus, kas, pastāvot uz koku ciršanas brīdi cenai uz celma Ls 5,91 par m³, sastādījis Ls 1406,58 un, aprēķinot zaudējumus saskaņā ar Ministru kabineta Nr.241 "Noteikumiem par materiālo atbildību par meža apsaimniekošanas un izmantošanas pārkāpumiem", piekārtīgā apmērā sastāda Ls 7032,90.

Aizskartas arī sabiedrības intereses attiecībā uz meža vides saglabāšanu uz noteiktu laika posmu un vides apstākļu radīšanu sugām, kā arī attiecībā uz oglekļa dioksīda piesaistīšanu saskaņā ar Latvijā ratificēto 1992.gada 5.jūnija Konvenciju par bioloģisko daudzveidību un 1992.gada 9.maija ANO Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām.

Šādas Māra A. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 109.panta trešās daļas.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 11.maija lēmumu pirmās instances tiesas spriedumu atstāja bez grozījumiem.

Par šo lēmumu kasācijas sūdzību iesniedzis tiesājamā Māra A. aizstāvis zvērināts advokāts O.Ondrups. Sūdzībā lūgts atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un pirmās instances tiesas spriedumu, bet lietu izbeigt. Abu iepriekšējo tiesu instanču nolēmumi esot nepamatoti. Tos taisot, tiesa esot pārkāpusi Krimināllikumu, jo nepareizi Māra A. darbības ir kvalificētas kā kriminālsodāmas. Tiesas esot pārkāpušas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 51., 299.pantu, jo nolēmumu pamatā vairāk esot tiesas pārliecība, bet nevis lietas faktisko apstākļu objektīva izvērtēšana. Apelācijas tiesa neesot ņēmusi vērā tiesā iesniegto meža inventarizāciju, no kuras redzams, ka mežam kaitējums neesot nodarīts.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris kasācijas sūdzības motīvus, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka iesniegtā kasācijas sūdzība ir noraidāma rīcības sēdē, nevirzot krimināllietu izskatīšanai kasācijas instances tiesas sēdē.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 449.panta nosacījumiem tiesas nolēmumu izskatīšana kasācijas kārtībā pieļaujama tikai tajā gadījumā, ja nolēmums pamatots uz krimināllikuma pārkāpumu vai kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka tiesājamā Māra A. aizstāvja kasācijas sūdzība nav pamatota ar norādi uz krimināllikuma vai kriminālprocesa likuma normu pārkāpumu Latvijas kriminālprocesa kodeksa 450., 451.panta izpratnē, kā to paredz šā kodeksa 452.panta otrās daļas nosacījumi, bet tajā daļēji atkārtoti apelācijas sūdzības motīvi, kuri jau likumam atbilstošā kārtībā izskatīti apelācijas instances tiesā.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka atsauces kasācijas sūdzībā, ka tiesa esot nepareizi piemērojusi Krimināllikuma pantu un pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 51., 299.pantu, ir uzskatāmas par formālām, jo tās ir nepārprotami saistītas ar krimināllietā nodibināto apstākļu apstrīdēšanu un vēlmi pārvērtēt pierādījumus lietā.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normu nosacījumiem lietas faktisko apstākļu noskaidrošana, pierādījumu vērtēšana un pārvērtēšana, tātad arī jautājuma izlemšana par vainu neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē. Apelācijas instances tiesa ir izskatījusi lietu atbilstoši likuma prasībām, pārbaudījusi un novērtējusi lietā iegūtos pierādījumus, kas novērš saprātīgas šaubas par Māra A. vainīgumu viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā.

Vienlaikus Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka ir jāmīkstina Mārim A. noteiktais sods šādu iemeslu dēļ:

Māris A. par iepriekš minēto noziedzīgo nodarījumu bija notiesāts ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 23.februāra spriedumu, nosakot viņam sodu pēc Krimināllikuma 109.panta trešās daļas – naudas sodu 3 minimālo mēnešalgu apmērā, t.i., Ls 240.

Ar Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2004.gada maija lēmumu šis spriedums lietā tika atcelts un krimināllietā nosūtīta pirmstiesas izmeklēšanai.

Kā jau norādīts šajā lēmumā iepriekš, Māris A. ar Ogres rajona tiesas 2005.gada 11.janvāra spriedumu par to pašu noziedzīgo nodarījumu notiesāts ar naudas sodu piecu minimālo mēnešalgu apmērā.

Ievērojot to, ka Senāta Krimināllietu departaments ar 2004.gada 6.maija lēmumu tiesas spriedumu atcēla nevis soda mīkstuma, bet gan citu iemeslu dēļ, no jauna izskatot lietu, saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 464.panta otro daļu tiesa nebija tiesīga noteikt Mārim A. bargāku sodu par to, kāds viņam tika noteikts ar 2004.gada 23.februāra Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas spriedumu.

Ievērojot teikto un vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

grozīt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 11.maija lēmumu daļā par Mārim A. noteikto sodu.

Noteikt Mārim A.,(..), pēc Krimināllikuma 109.trešās daļas sodu – naudas sodu trīs minimālo mēnešalgu, tas ir, Ls 240 (divi simti četrdesmit latu) apmērā.

Pārējā daļā apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt negrozītu, bet tiesājamā Māra A. aizstāvja zvērināta advokāta O.Ondrupa kasācijas sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Apsūdzētā tiesību uz aizstāvību realizācija

Gadījumos, kad aizstāvība neveicina ātrāku lietas izskatīšanu saprātīgos termiņos, tiesai ir tiesības atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 96.pantam tiesājamā izvēlētu advokātu aizstāt ar citu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 96.pants).

Rīgā, 2005.gada 6.septembrī

Lieta Nr.SKK-467

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Kriminālietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators senatori	P.Gruziņš, V.Eilande un V.Čiževskis,
piedaloties prokuroram aizstāvei	A.Andrejevam, I.Vietnieci,

izskatīja atklātā tiesas sēdē kriminālietu sakarā ar tiesājamā Helvija B. kasācijas sūdzību par Latvijas Republikas Augstākās tiesas Kriminālietu tiesu palātas 2005.gada 20.jūnija spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas apgabaltiesas 2005.gada 14.marta spriedumu Helvijs B.,(..), agrāk nesodīts, notiesāts pēc Kriminālikuma 321.panta otrās daļas, piemērojot Kriminālikuma 55.pantu, ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz diviem gadiem.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Helvijs B. atzīts par vainīgu un notiesāts pēc Kriminālikuma 321.panta otrās daļas par to, ka izdarīja kukuļa piesavināšanos, ko viņš kā valsts amatpersona saņēmis nodošanai citai valsts amatpersonai. Noziegums izdarīts šādos apstākļos:

2003.gada 29.augustā ap pulksten 12.00 Helvijs B., būdams Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policijas Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes 24.policijas nodaļas Kriminālpolicijas jaunākais inspektors, tas ir, valsts amatpersona, atrodoties darba kabinetā nr. 6 Rīgā, Ieriķu ielā 28, pirms tam vienojies ar E.S. par kukuļa nodošanu citām valsts amatpersonām, lai tādējādi ietekmētu E.S. faktiskajam vīram V.B., kurš bija apsūdzēts kriminālietā Nr.1090042803 pēc Kriminālikuma 175.panta trešās daļas un kuram kā drošības līdzeklis bija piemērots apcietinājums, labvēlīgāka tiesas sprieduma pieņemšanu un iespējami mazāka soda piespriešanu, saņēma no kukuļdevēja – E.S. – kukuli Ls 2500 apmērā, kuru E.S. pēc H.B. norādījuma ievīstīja papīra lapā un ielika minētajā kabinetā esošajā papīrgrozā.

Tas ir, Helvijs B., apzinoties, ka minētā kriminālieta V.B. apsūdzībā neatrodas viņa lietvedībā, kā arī viņa kompetencē nav tiesas sprieduma pieņemšana, un viņš nekādā veidā nespēj spriedumu ietekmēt, kukuli Ls 2500 apmērā piesavinājās bez nodoma to nodot citai amatpersonai.

Par šo spriedumu prokurors iesniedzis apelācijas protestu soda mīkstumā dēļ.

Augstākās tiesas Kriminālietu tiesu palāta 2005.gada 20.jūnijā ar savu spriedumu pirmās instances tiesas spriedumu atcēlusi daļā par Helvijam B. noteikto sodu un viņu sodījusi pēc Kriminālikuma 321.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu un sešiem mēnešiem. Soda izciešana uzsākama slēgta režīma cietumā.

Par Kriminālietu tiesu palātas spriedumu notiesātais Helvijs B. iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā uzskata, ka palātas spriedums ir nepamatots, nelikumīgs un atceļams, jo esot notikusi Kriminālikuma Vispārīgās daļas 35.panta otrās daļas un 46.panta otrās daļas nepareiza piemērošana, kā arī neesot bijušas ievērotas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 95., 96., 99., 443.pantā paredzētās tiesājamā tiesības uz aizstāvību.

Pirmkārt, apelācijas instances tiesa liegusi viņam Latvijas kriminālprocesa kodeksa 95.pantā paredzētās tiesības uz viņa paša izvēlētu aizstāvi.

Par savu aizstāvi izvēlējis zvērinātu advokāti I.Vietnieci, jo viņa veikusi aizstāvību pirmstiesas izmeklēšanā un viņai bijuši zināmi konkrētās lietas apstākļi.

Advokātei nodevis iesniegšanai apelācijas instances tiesai raksturojumu no savas tagadējās darba vietas SIA "Anitra".

Ņemot vērā, ka aizstāve nevarējusi realizēt aizstāvību 2005.gada 20.jūnija tiesas sēdē, jo atradusies ārpus Latvijas Republikas robežām, viņa lūgusi lietas izskatīšanu atlikt un nozīmēt uz citu datumu.

Savas aizstāves lūgumu apelācijas instances tiesas sēdē esot uzturējusi un arī lūdzis lietas izskatīšanu atlikt, taču tiesa paziņojusi, ka tāda rīcība ir uzskatāma par tīšu lietas novilcināšanu, un tiesa nodrošinājusi citu aizstāvi – zvērinātu advokāti V.Grāvīti.

Kad viņš kategoriski uzstājis par savas aizstāves klātbūtni tiesas sēdē, tiesa paziņojusi tiesas sēdes pārtraukumu, kura laikā zvērināta advokāte V.Grāvīte ieteikusi, ka viņa interesēs ir neuzstāt par lietas atlikšanu, jo ar šādu uzvedību "sadusmošot" tiesu un tādā gadījumā tās nolēmums noteikti būšot viņam nelabvēlīgs.

Pēc advokātes V.Grāvītes rekomendācijām sapratis, ka nav citas izvēles, kā vien piekrist, ka lieta, kurā aizstāvību veiks klātesošā advokāte, tiek izskatīta.

Helvijs B. uzskata, ka viņš ticis piespiests atteikties no aizstāves, ar kuru slēdzis vienošanos, tādējādi tiesa pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 99.panta nosacījumus, kas paredz, ka tiesājamam ir tiesības atteikties no aizstāvja, taču šāda atteikšanās pieļaujama tikai pēc paša tiesājamā iniciatīvas.

Tiesa pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 95.pantā paredzētās viņa tiesības pieņemt aizstāvi pēc paša izvēles, kas novedis pie tā, ka ir bijušas liegtas tiesības uz aizstāvību.

Apelācijas instances tiesa neesot ievērojusi arī Latvijas kriminālprocesa kodeksa 443.pantā paredzētās tiesības uz papildmateriālu iesniegšanu, jo bijusi liegta iespēja lietas izskatīšanas gaitā iesniegt raksturojumu no darbavietas, kurš bijis nodots advokātes I.Vietnieces rīcībā.

Otrkārt, apelācijas instances tiesa, atceļot Rīgas apgabaltiesas spriedumu daļā un nosakot sodu, kas saistīts ar reālu brīvības atņemšanu, neesot objektīvi izvērtējusi soda atbilstību izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam, neesot pietiekami ņēmusi vērā viņa personību, attieksmi pret nodarīto, tātad neesot ievērojusi vispārīgos soda noteikšanas principus, kas paredzēti Krimināllikuma 46.panta otrajā daļā.

Apelācijas instances tiesai neesot bijis pamata uzskatīt, ka, neizciešot sodu, viņš turpmāk varētu izdarīt likumpārkāpumus.

Kasatora personību raksturojošie dati un attieksme pret izdarīto radot pārliecību, ka nākotnē viņš vairs neizdarīšot nekādus likumpārkāpumus.

Agrāk neesot tiesāts, ir pastāvīga dzīvesvieta, viņš mācoties Baltijas Krievu institūtā un strādājot SIA "Anitra", no kurienes tiekot pozitīvi raksturots.

Apelācijas instances tiesā viņš savu vainu atzinis pilnībā un izdarīto patiesi nožēlojot, kas saskaņā ar Krimināllikuma 47.pantu ir atzīstams par atbildību mīkstinošu apstākli.

Helvijs B. lūdz atcelt Krimināllietu tiesu palātas spriedumu un nosūtīt lietu jaunai iztiesāšanai apelācijas instances tiesai jaunā tiesas sastāvā.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris tiesājamā Helvija B., kā arī viņa aizstāves I.Vietnieces lūgumus par sprieduma atcelšanu, noklausījies prokurora viedokli, ka spriedums atstājams negrozīts, bet kasācijas sūdzība noraidāma, Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka nav pamata apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai.

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 95.panta trešā daļa paredz apsūdzētajam tiesības pirmstiesas izmeklēšanā pieņemt aizstāvi, bet pēc krimināllietas nosūtīšanas uz tiesu pieprasīt aizstāvi iztiesāšanā. Līdz ar to konkrētajā lietā kasatora atsaukšanās uz minētā panta pārkāpumu ir nekorekta un Helvijam B. nav bijušas liegtas tiesības uz aizstāvību.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 96.panta ceturto daļu tajos gadījumos, kad tiesājamā izraudzītais aizstāvis noteiktajā laikā nevar piedalīties lietā, tiesai ir tiesības ieteikt tiesājamam uzaicināt citu aizstāvi vai nodrošināt tiesājamo ar citu aizstāvi.

Kā redzams no lietas materiāliem, tad Krimināllietu tiesu palāta jau 2005.gada 5.maijā pieņēmusi lēmumu par lietas izskatīšanu 20.jūnijā un par to paziņots tiesājamam un aizstāvībai.

Savukārt tiesājamais Helvijs B., izvēloties savu konkrētu aizstāvi I.Vietnieci, vienošanos ar viņu noslēdzis 2005.gada 16.jūnijā. Tajā pašā dienā advokāte adresējusi tiesu palātai lūgumu par krimināllietas izskatīšanas atlikšanu uz citu laiku, informējot, ka viņa aizņemta citās lietās faktiski līdz novembrim.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas tiesa atbilstoši likumam, lai nepārkāptu Helvija B. tiesības uz aizstāvību un ievērotu samērīgu lietas izskatīšanas termiņu, ir nodrošinājusi tiesājamo ar aizstāvi – zvērinātu advokāti V.Grāvīti.

Nav pamata uzskatīt, ka palikušas neievērotas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 252.pantā minētās tiesājamā tiesības attiecībā uz aizstāvja aizstāšanu.

No tiesas sēdes protokola izriet, ka Helvijs B., lai apzināti nevilcinātu lietas izskatīšanu, ir piekritis, lai viņu aizstāv advokāte V.Grāvīte.

Senāts neatrod, ka konkrētajā lietā būtu pārkāptas Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta 3.punktā paredzētās tiesības aizstāvēt sevi pašam vai ar paša izvēlētu juridisku palīdzību, kā uz to norādīja tiesājamā aizstāve.

Senāts uzskata, ka gadījumos, kad aizstāvība neveicina ātrāku lietas izskatīšanu saprātīgos termiņos, tad tiesai ir tiesības atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 96.pantam tiesājamā izvēlētu advokātu aizstāt ar citu advokātu.

Ja netiek pārkāpts princips par tiesībām uz aizstāvību, Senāts atzīst par nepareizu izveidojošos tiesu praksi, ka lietu izskatīšana ir atkarīga no advokāta iespējām piedalīties tiesas sēdē. Īpaši gadījumos, kad vienošanās par juridiskās palīdzības sniegšanu tiek noslēgta, jau zinot laiku, kad lieta tiks izskatīta tiesā.

Tāpat no tiesas sēdes protokola šajā krimināllietā secināms, ka tiesājamā aizstāve debatēs ir vērsusi tiesas uzmanību uz tiem apstākļiem, par kuriem Helvijs B. norāda kasācijas sūdzībā – raksturojums no darba vietas, mācības, savas vainas atzīšana.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka pie soda noteikšanas apelācijas instances tiesa ir ņēmusi vērā soda noteikšanas vispārīgos principus, kas noteikti Krimināllikuma 46.pantā, tostarp noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, vainīgā personību, par atbildību mīkstinošo apstākli atzinusi Helvija B.

savas vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu apelācijas tiesas sēdes laikā. Apelācijas instances tiesa, nosakot sodu, vienlaikus ir ievērojusi arī Krimināllikuma 35.panta prasības par sodu un tā mērķi, attiecīgi to visu motivējot spriedumā.

Līdz ar to atzīstams, ka apelācijas instances tiesas spriedums ir likumīgs un pamatots.

Ņemot vērā iepriekš minēto un vadoties no Latvijas kriminālprocesa kodeksa 461.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu, bet kasācijas sūdzību – bez apmierinājuma.

Lēmums ir galīgs.

Tiesājamā vainas pierādījumu analīze

Tiesai pierādījumi jāanalizē saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 299., 304. un 313.panta noteikumiem (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 299., 304. un 313.panta noteikumiem).

Rīgā, 2005.gada 24.augustā

Lieta Nr.SKK-468

R Ī C Ī B A S S Ē D E S L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

rīcības sēdes priekšsēdētājs senators P.Gruziņš,
senatori V.Eilande, V.Vietnieks

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamā Aleksandra G. kasācijas sūdzību par Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 28.aprīļa spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 18.oktobra spriedumu Aleksandrs G.,(..), agrāk netiesāts, atzīts par vainīgu un sodīts pēc Latvijas kriminālkodeksa 121.panta trešās daļas, piemērojot Latvijas kriminālkodeksa 41.pantu, ar trim gadiem brīvības atņemšanas un policijas kontroli uz vienu gadu, 121.1.panta otrās daļas ar diviem gadiem brīvības atņemšanas.

Saskaņā ar Latvijas kriminālkodeksa 38.panta pirmo daļu galīgais sods noteikts, sodus daļēji saskaitot, četri gadi brīvības atņemšanas un policijas kontrole uz vienu gadu.

Ar Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 28.aprīļa spriedumu šis spriedums atcelts daļā par Aleksandram G. piespriesto sodu pēc Latvijas kriminālkodeksa 121.1.panta otrās daļas un galīgā soda noteikšanu.

Aleksandrs G. sodīts pēc Latvijas kriminālkodeksa 121.1.panta otrās daļas, piemērojot Latvijas kriminālkodeksa 41.pantu, ar vienu gadu brīvības atņemšanas.

Saskaņā ar Latvijas kriminālkodeksa 38.panta pirmo daļu galīgais sods Aleksandram G. noteikts, sodus daļēji saskaitot, trīs gadi seši mēneši brīvības atņemšanas un policijas kontrole uz vienu gadu.

Aleksandrs G. atzīts par vainīgu pēc Latvijas kriminālkodeksa 121.panta trešās daļas par to, ka viņš personu grupā stājās dzimumsakaros ar nepilngadīgo, lietojot vardarbību un draudus šādos apstākļos:

1998.gada 16.novembrī laikā no plkst. 21.00 līdz plkst.23.30 Aleksandrs G. alkohola reibuma stāvoklī, atrodoties N. dzīvoklī N. ielā N. pilsētā, pēc iepriekšējas vienošanās kopā ar trim personām, attiecībā uz kurām spriedums krimināllietā jau stājies likumīgā spēkā,

pret cietušās gribu veica dzimumaktu ar nepilngadīgo A. (dzimusi 1981.gada 8.oktobrī), ievadīdams dzimumlocekli cietušās dzimumorgānos. Pie tam Aleksandrs G. un trīs iepriekšminētās personas pielietoja vardarbību un draudus nolūkā pārvarēt cietušās pretošanos – vardarbīgi izģērba A., turēja cietušo aiz rokām, izgriezta viņas rokas, sita ar dūrēm A. pa seju un ar kājām spēra pa ķermeni un kājām, kā arī uzlika cietušai uz sejas spilvenu nolūkā noslāpēt palīgā saucienus.

Pielietotās vardarbības rezultātā cietušajai A. tika nodarīti miesas bojājumi – sejas asinsizplūdums un galvas smadzeņu satricinājums, kuri pēc sava rakstura pieskaitāmi pie viegliem miesas bojājumiem, kas neizraisa īslaicīgu veselības traucējumu.

Bez tam Aleksandrs G. atzīts par vainīgu pēc Latvijas kriminālkodeksa 121.¹panta otrās daļas par dzimumtiesmju apmierināšanu netiklās formās ar nepilngadīgo personu grupā, pielietojot fizisku spēku un draudus.

1998.gada 16.novembrī laikā no plkst. 21.00 līdz plkst. 23.30 Aleksandrs G. alkohola reibuma stāvoklī, atrodoties N. dzīvoklī N. ielā N. pilsētā, kopā ar trim personām, attiecībā uz kurām spriedums krimināllietā stājies likumīgā spēkā, nepilngadīgās A. (dzimusi 1981.gada 8.oktobrī) izvarošanas laikā veica dzimumtiesmju apmierināšanu netiklā formā, vardarbīgi ievadot dzimumlocekli cietušās A. mutē.

Kasācijas sūdzībā tiesājamais Aleksandrs G. norāda, ka tiesa neesot ievērojusi tiesību normu prasības, ka ne viņam jāpierāda kaut kas. Bez tam viņš apelācijas sūdzībā minējis neapstrīdamus sava nevainīguma pierādījumus, taču tiesa tos neņēmusi vērā. Apelācijas sūdzības papildinājumos viņš lūdzis izsaukt un nopratināt cietušo un lieciniekus, taču tas neticis ņemts vērā, ne arī izskatīts šis jautājums. Papildinājumi pat netikuši pievienoti pie lietas, tāpēc viņš šos papildinājumus pievieno savai kasācijas sūdzībai. Tiesājamais uzskata, ka tādējādi apelācijas instances tiesa pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 436.panta prasības.

Bez tam apelācijas instances tiesa atcēlusi pirmās instances tiesas spriedumu apsūdzībā pēc Latvijas kriminālkodeksa 121.¹panta, taču no soda pēc šī panta tomēr seši mēneši pieskaitīti, nosakot galīgo sodu. Lietā vispār neesot nekādu liecību vai citu pierādījumu, kas dotu pamatu viņa notiesāšanai pēc Latvijas kriminālkodeksa 121.¹panta.

Tiesājamais lūdz atcelt Augstākās tiesas spriedumu rupjo Latvijas kriminālkodeksa un Latvijas kriminālprocesa kodeksa pārkāpumu dēļ un viņu attaisnot.

Apsvēris kasācijas sūdzības motīvus un pārbaudījis lietas materiālus, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka apelācijas instances tiesas spriedums atceļams un lieta nododama jaunai izskatīšanai.

Ne apelācijas instances, ne pirmās instances tiesas spriedumā nav minēts neviens pierādījums tiesājamā Aleksandra G. vainai apsūdzībā pēc Latvijas kriminālkodeksa 121.¹panta. Spriedumā izklāstītās cietušās A. liecības tāds faktus nesatur. Tā kā abu instanču tiesu rīcībā ir bijušas tikai vienas cietušās pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības, tāpēc nav saprotams, no kā vadījušās tiesas, apgalvojot, ka cietušās A. liecības pirmstiesas izmeklēšanā bijušas konsekvantas.

Apstākļos, kad tiesājamais savu vainu neatzīst un lietā ir tikai vienas cietušās liecības, kuras tā devusi pirmstiesas izmeklēšanā, bet saskaņā ar apsūdzību abus noziedzīgos nodarījumus grupā izdarījušas četras personas, tiesai vajadzēja darīt visu, lai varētu nopratināt arī pārējās šajos noziegumos iesaistītās personas, kuru liecības bija jāvērtē kopumā ar cietušās un tiesājamā Aleksandra G. liecībām un pārējiem pierādījumiem.

Lietā nav nekādu datu par to, ko pirmās instances tiesa darījusi, lai šīs personas varētu nopratināt tiesā.

Apelācijas instances tiesa tiesājamā Aleksandra G. lūgumu par šo personu un cietušās aicināšanu uz tiesas sēdi noraidījusi bez jebkādas motivācijas.

Esot šādiem apstākļiem, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka abu instanču tiesas pārkāpušas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 299., 304. un 313.pantu. Tā kā visus šos trūkumus var novērst apelācijas instances tiesa, lieta nododama jaunai izskatīšanai apelācijas kārtībā.

Tā kā apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšana ir tiesājamā labā, tad saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta otro daļu jautājumu var izlemt rīcības sēdē.

Ņemot vērā iepriekš minēto, saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457. un 459.pantu, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas kārtībā tai pašai tiesai citā tiesas sastāvā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Rīcība ar kukuļošanas priekšmetu

Nauda un citas vērtības, kas nodotas kā kukulis, atdodamas īpašniekam tikai tādā gadījumā, ja kukulis šai personai izspiests un minētā persona par notikušo pirms kukuļa došanas labprātīgi paziņojusi varas iestādēm (Augstākās tiesas plēnuma 1993.gada 21.jūnija lēmuma Nr.7 "Par tiesu praksi kukuļošanas lietās" 20.punkta rekomendācija).

Rīgā, 2005.gada 26.augustā

Lieta Nr.SKK-474

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators V.Vietnieks,
senatori V.Eilande un A.Freibergs

izskatīja tiesas rīcības sēdē krimināllietu sakarā ar tiesājamā Vitauta S. kasācijas sūdzību par Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 2.jūnija spriedumu un

konstatēja:

ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 22.oktobra spriedumu Vitauts S.,(..), agrāk nesodīts, notiesāts pēc Krimināllikuma 317.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu, pēc Krimināllikuma 320.panta trešās daļas un, piemērojot Krimināllikuma 49.panta pirmo daļu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem bez mantas konfiskācijas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, iekļaujot vieglāko sodu smagākajā, galīgais sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības noteikts trīs gadi brīvības atņemšanas bez mantas konfiskācijas, sodu izciešot slēgtajā cietumā.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Vitauts S. notiesāts par to, ka viņš, būdams valsts amatpersona, mantkārīgā nolūkā izdarījis dienesta pilnvaru pārsniegšanu, t.i., tīšas darbības, kas acīmredzami pārsniedz valsts amatpersonai ar likumu vai uzliktu uzdevumu piešķirto tiesību un pilnvaru robežas un radījušas būtisku kaitējumu valsts varai, pārvaldības kārtībai un ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm.

Minētais noziegums ticis izdarīts pirmās instances tiesas spriedumā konstatētajos un spriedumā atspoguļotajos apstākļos.

Vitauta S. nodarījumu šajā daļā pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 317.panta otrās daļas.

Bez tam ar pirmās instances tiesas spriedumu Vitauts S. notiesāts par to, ka, būdams valsts amatpersona, atkārtoti personiski izdarījis kukuļņemšanu (kukuļa pieņemšanu), tas ir, apzināti

prettiesisku materiālu vērtību pieņemšanu par darbības neizdarīšanu kukuļdevēja interesēs, izmantojot savu dienesta stāvokli, saistītu ar kukuļa pieprasīšanu.

Minētais noziegums ticis izdarīts pirmās instances tiesas spriedumā konstatētajos apstākļos.

Vitauta S. nodarījumu šajā daļā pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 320.panta trešās daļas.

Ar Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 2.jūnija spriedumu ticis atcelts pirmās instances tiesas spriedums daļā par Vitauta S. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 317.panta otrās daļas un 320.panta trešās daļas.

Apelācijas instances tiesa taisījusi jaunu spriedumu, ar kuru Vitautu S. apsūdzībā pēc Krimināllikuma 317.panta otrās daļas attaisnojami nozieguma sastāva trūkuma dēļ.

Ar apelācijas instances tiesas spriedumu Vitauts S. notiesāts pēc Krimināllikuma 320.panta otrās daļas un, piemērojot Krimināllikuma 49.panta pirmo daļu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem un sešiem mēnešiem bez mantas konfiskācijas.

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka Vitauts S., būdams valsts amatpersona, personiski atkārtoti izdarījis kukuļņemšanu (kukuļa pieņemšanu), izmantojot savu dienesta stāvokli par darbību neizdarīšanu kukuļdevēja interesēs, saistītu ar kukuļa pieprasīšanu.

Atbilstoši apelācijas instances tiesas spriedumā konstatētajam minēto noziegumu Vitauts S. izdarījis šādos apstākļos:

Vitauts S., būdams Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes 23.nodaļas kriminālpolicijas sevišķi svarīgu lietu inspektors, kā valsts varas pārstāvis bija tiesīgs pieņemt lēmumus, kas saistoši citām personām, veikt uzraudzības, kontroles, izziņas un sodīšanas funkcijas, līdz ar to viņš saskaņā ar Krimināllikuma 316.panta pirmās daļas nosacījumiem bija valsts amatpersona.

2003.gada 19.martā ap plkst. 15.30 Vitauts S. kopā ar saviem paziņām M.S., R.T. un P.S. ar automašīnu "BMW 524", valsts nr. EK 8068, atbraucis uz SIA "Ziemeļu nafta" degvielas uzpildes staciju nr.3 "Ziemeri", kas atrodas Rīgas rajona Garkalnes pagastā uz Salaspils–Tallinas apvedceļa. Iegājuši veikalā, viņi interesējušies, vai ir iespējams iegādāties kokogles. Tirdzniecības zālē esošā grāmatvede I.P. paziņojusi, ka operators un direktore ir aizņemti, jo pieņem atvesto degvielu, un klientus varēs apkalpot pēc kāda laika. Neskatoties uz to, Vitauts S., būdams alkohola reibuma stāvoklī, uzstājis, lai ogles tiktu pārdotas nekavējoties. Viņš norēķinājies ar I.P. ar divu latu monētu un viņa izdevusi Vitautam S. atlikumu. Neskatoties uz vairākiem mēģinājumiem izsist kases čeku, I.P. to izdarīt nav izdevies, jo viņai nebija nepieciešamo zināšanu rīkoties ar kases aparātu. Saūtis par šo faktu, Vitauts S., izmantojot savu dienesta stāvokli, stādījis

priekšā kā policijas darbinieks, uzrādījis savu lekšlietu ministrijas dienesta apliecību, paziņojis I.P., ka par šādu tirdzniecības noteikumu pārkāpumu draud sods Ls 250 apmērā un pieprasījis izsaukt direktoru.

I.P. pasaukusi Tatjanu J. un paziņojusi viņai par notikušo konfliktu. Tatjana J. uzreiz izsitusi kases čeku un pasniegusi to Vitautam S. Taču Vitauts S., turpinot saasināt situāciju, atkārtoti uzrādījis dienesta apliecību un, stādoties priekšā kā Ekonomiskās policijas darbinieks, sācis draudēt Tatjanai J. ar naudas sodu Ls 250 apmērā un licenzēto preču konfiskāciju. Vēloties izvairīties no administratīvā protokola sastādīšanas par formāli pieļauto pārkāpumu un ar to saistītajiem nepatīkamajiem paskaidrojumiem darba devējam, Tatjana J. likusi Vitautam S. saprast, ka viņi var vienoties neoficiālā ceļā un, redzot, ka Vitauts S. ir alkohola reibuma stāvoklī, Tatjana J. piedāvājusi viņam pudeli konjaka, taču no alkohola Vitauts S. atteicies. Tad Tatjana J. pajautājusi, vai viņš piekritīs paņemt naudu, uz ko Vitauts S. sniedzis pozitīvu atbildi. Tatjana J. uzaicinājusi Vitautu S. uz savu dienesta kabinetu, kur no savas somiņas izņēmusi 50 latu naudas zīmi un devusi to Vitautam S. Būdam neapmierināts ar piedāvāto summu un turpinot pieprasīt kukuli, Vitauts S. paziņojis, ka draudošā soda apmērs ir daudz augstāks un piedāvāto naudu neņēmis. Tā rezultātā Tatjana J. iedevusi Vitautam S. 100 latus no savas naudas, kurus viņš prettiesiski pieņēmis un notikuma vietu atstājis.

Tajā pašā dienā pēc apmēram divām stundām Vitauts S. ar to pašu mašīnu un personām aizbraucis uz Salaspilī esošo SIA "Maskas" kafējnīcu "Torņa pils", kas atrodas blakus šosejas Rīga–Daugavpils 18. km, Zviedru ielā 3. Viņš ap plkst. 17.50 kafējnīcā lietojis alkoholiskos dzērienus, pasūtījis kafiju, saņēmis to un atlikumu. Atkārtoti, izmantojot savu dienesta stāvokli, Vitauts S. bārmenei Ludmilai M. izteicis pretenzijas, ka viņa nav izsitusi kases čeku. Parādījis Ludmilai M. savu lekšlietu ministrijas dienesta apliecību un stādījis priekšā kā Ekonomiskās policijas darbinieks, Vitauts S. piegājis pie bāra letes un paziņojis, ka par šādu tirdzniecības noteikumu pārkāpumu draud naudas sods Ls 50 apmērā. Ludmila M. atbildējusi, ka pārkāpumus nav pieļāvusi, un uzrādījusi Vitautam S. izsisto kases čeku.

Tad Vitauts S., saasinot situāciju, pieprasījis uzrādīt pavadzīmes visām pārdošanā esošajām precēm, draudējis pārbaudīt visu kafējnīcā realizējamā alkohola kvalitāti un apsollījis, ka, vienalga, atradīs kādus pārkāpumus, par kuriem būs jāmaksā sods. Pēc tam pieprasījis uzrādīt naudas atlikumu kasē un bijis ļoti neapmierināts, kad uzzinājis, ka kasē ir tikai 15 lati un 39 santīmi. Pēc tam, liekot Ludmilai M. nepārprotami saprast, ka ar viņu var sarunāt un iztikt bez protokola sastādīšanas, izrādījis interesi par viņas algas apmēriem.

Apzinoties, ka no viņas tiek prasīts kukulis, Ludmila M. paziņojusi, ka šādu jautājumu risināšanai nepieciešams priekšnieks.

Uz to Vitauts S. sācis draudēt, ka uzliks sodu ne tikai viņai, bet arī priekšniekam, kuram būs jāmaksā sods, kura apmērs būs daudz lielāks par Ls 50. Pēc tā Vitauts S. bez jebkāda tiesiska pamatojuma kategoriski pieprasījis iedot viņam divas pudeles konjaka "Metaxa" Ls 22 un Ls 28 apmērā un Ls 15 no kases, pretējā gadījumā sastādīšot administratīvo protokolu.

Ludmila M. atteikusies izpildīt Vitauta S. prettiesiskās prasības par materiālo vērtību nodošanu viņam un par notikušo paziņojusi atbraukušajai kafējnīcas saimniecei S.P., kura situācijas noskaidrošanai par notikušo paziņojusi Salaspils policijai.

Tā rezultātā sasniegt vēlamo rezultātu un saņemt kukuli Vitautam S. neizdevies no viņa gribas neatkarīgu iemeslu dēļ, jo viņa prettiesiskās darbības pārtrauca notikuma vietā ieradušies policijas darbinieki.

Šādu Vitauta S. nodarījumu apelācijas instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 320.panta otrās daļas.

2005.gada 10.augustā tiesājamais Vitauts S. iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdzis Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas spriedumu atcelt un krimināllietu pret viņu izbeigt.

Kasācijas sūdzībā tiesājamais norādījis, ka esot notiesāts nepamatoti, jo kukulņemšanu neesot izdarījis.

Pirmstiesas izmeklēšana un tiesa, izskatot lietu, pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹, 100., 206., 225., 242., 299., 300., 304. un 313.pantā noteikto.

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta pārkāpums izpaužoties tādējādi, ka izziņas iestāde, prokuratūra un tiesa pilnīgi un vispusīgi neizmeklējušas krimināllietas materiālus.

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.¹ pants ticis pārkāpts tādā veidā, ka visas šaubas pierādījumos bijušas jātulko par labu viņam, bet tas neticis izdarīts.

Viņš ticis notiesāts tikai uz cietušo apgalvojumu pamata, ka izdarījis noziegumu. Nekādi citi viņa vainas pierādījumi lietā neesot tikuši konstatēti.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 100.pantu Ludmila M. nepamatoti tikusi atzīta par cietušo, jo viņai neticis nodarīts kaitējums.

Prokurors, kā norādīts kasācijas sūdzībā, esot pārkāpis Latvijas kriminālprocesa kodeksa 206.pantu, jo noraidījis viņa lūgumu noskaidrot, ka viņš pats zvanījis uz policiju, izsaucis to uz kafējnīcu "Torņa pils".

Arī tiesa šo jautājumu neesot noskaidrojusi.

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 225.pants ticis pārkāpts tādejādi, ka viņš nepamatoti ticis nodots tiesai pēc Krimināllikuma 317.panta otrās daļas un 320.panta trešās daļas.

Bez tam tiesa, izskatot lietu, bijusi neobjektīva, tādā veidā pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299., 300., 304., 313.pantā noteikto.

Kasācijas sūdzības turpinājumā tiesājamais apraksta lietas faktiskos apstākļus savā interpretācijā, analizē cietušo un liecinieku liecības un secina, ka krimināllieta pret viņu tikusi safabricēta, bet tiesa nepamatoti viņu notiesājusi pēc Krimināllikuma 320.panta otrās daļas.

Bez tam no viņa nepamatoti Tatjanas K. (J.) labā piedzīti 100 lati. Tas neatbilstot Augstākās tiesas plēnuma 1993.gada 21.jūnija lēmuma Nr.7 "Par tiesu praksi kukuļošanas lietās" 20.punkta izskaidrojumiem.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris Vitauta S. kasācijas sūdzības motīvus, Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka apelācijas instances tiesas spriedums ir grozāms daļā par rīcību ar kukuļošanas priekšmetu – 100 latiem, bet pārējā daļā tiesājamā kasācijas sūdzība noraidāma, nevirzot krimināllietu izskatīšanai kasācijas instances tiesas sēdē.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu no Vitauta S. par labu Tatjanai J. piedzīti Ls 100, kas ir kukuļošanas priekšmets.

Apelācijas instances tiesa šādu pirmās instances tiesas nolēmumu nepamatoti akceptējusi.

Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka nauda un citas vērtības, kas nodotas kā kukulis, atdodamas tās īpašniekam tikai tādā gadījumā, ja kukulis šai personai izspiests un minētā persona par notikušo pirms kukuļa došanas labprātīgi paziņojusi varas iestādēm.

Visos pārējos gadījumos kukuļošanas priekšmets konfiscējams par labu valstij, bet, ja kukuļošanas priekšmets nav atrasts, nepamatoti iegūtais piedzenams valsts labā.

Tā kā Tatjana J. par kukuļdošanu paziņojusi pēc tās izdarīšanas, nav likumīga pamata atgriezt viņai kukuļošanas priekšmetu – 100 latus.

Esot šādiem apstākļiem, nepamatoti iegūtā nauda no Vitauta S. piedzenama valsts labā.

Kasācijas instances tiesa šādu lēmumu var pieņemt, jo ar to netiek pasliktināts Vitauta S. stāvoklis.

Pārējā daļā Vitauta S. kasācijas sūdzība noraidāma kasācijas instances tiesas rīcības sēdē.

Senāta Krimināllietu departaments atrod, ka atbilstoši iesniegtās kasācijas sūdzības saturam Vitauts S. apstrīdējis lietas faktiskos apstākļus, pierādījumus un to novērtējumu apelācijas instances tiesas spriedumā, lūdzis izbeigt lietu.

Šajā sakarā Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normām lietas faktisko apstākļu noskaidrošana, pierādījumu pārbaudīšana, novērtēšana un pārvērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē.

Kasācijas instances tiesa, izskatot konkrēto lietu tiesas rīcības sēdē, atrod, ka apelācijas instances tiesa atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.panta prasībām ir pietiekami pilnīgi un vispusīgi pārbaudījusi pierādījumus lietā, tos novērtējusi saskaņā ar kodeksa 313.pantā noteikto.

Apelācijas instances tiesa spriedumā vērtējusi cietušo Tatjanas J., Ludmilas M., liecinieku S.P., I.P., M.S. un R. liecības, citus krimināllietas materiālus.

Esot šādiem apstākļiem, uzskatāms, ka tiesājamā norādei kasācijas sūdzībā par to, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹, 299., 300., 304. un 313.pantu prasības, ir formāls raksturs.

Atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 100.pantam Ludmila M. atzīta par cietušo sakarā ar to, ka viņai nodarīts morāls kaitējums.

Vienlaikus Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka atbilstoši apelācijas instances tiesas konstatētajam Tatjanu J. nevar uzskatīt par cietušo konkrētajā krimināllietā, taču cietušās procesuālā stāvokļa zudums nemaina viņas liecību būtību par lietas konkrētajiem apstākļiem.

Bez tam Senāta Krimināllietu departaments atrod, ka apelācijas instances tiesas spriedumā neprecīzi norādīts tiesājamā uzvārds.

Pamatojoties uz teikto, vadoties pēc Latvijas kriminālprocesa kodeksa 457.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

grozīt apelācijas instances tiesas spriedumu daļā par rīcību ar kukuļošanas priekšmetu.

Piedzīt no Vitauta S. par labu valstij Ls 100 (vienu simtu latu).

Pārējā daļā tiesājamā Vitauta S. kasācijas sūdzību noraidīt, nevirzot krimināllietu izskatīšanai kasācijas instances tiesas sēdē.

Precizēt, ka ar apelācijas instances tiesas spriedumu notiesāts Vitauts S.

Lēmums nav pārsūdzams.

Attaisnojoša sprieduma motīvu daļas neatbilstība kriminālprocesa normām

Attaisnojoša sprieduma motīvu daļā jānorāda apsūdzība, kādā tiesājamie attaisnoti (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta trešā daļa).

Rīgā, 2005.gada 22.septembrī

Lieta Nr.SKK-489

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Kriminālietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore	V.Eilande,
senatori	P.Dzalbe, V.Vietnieks,
piepaloties prokurorei	E.Jonikānei,
aizstāvjiem zvērinātiem advokātiem	A.Ogurcovam un E.Dimantam,

izskatīja atklātā tiesas sēdē kriminālietu sakarā ar Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras virsprokurora vietnieces E.Jonikānes kasācijas protestu par Augstākās tiesas Kriminālietu tiesu palātas 2005.gada 11.maija lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas apgabaltiesas 2004.gada 18.oktobra spriedumu

1) Vladimirs Ķ.,(..), agrāk netiesāts, atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas un 322.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz četriem gadiem bez mantas konfiskācijas; pēc Krimināllikuma 321.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem un sešiem mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, ietverot vieglāko sodu smagākajā, galīgais sods Vladimiram Ķ. noteikts brīvības atņemšana uz četriem gadiem bez mantas konfiskācijas.

Vladimirs Ķ. apsūdzībā pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas un 195.panta otrās daļas attaisnots.

2) Romāns Ķ.,(..), agrāk netiesāts, atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas un 322.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem bez mantas konfiskācijas; pēc Krimināllikuma 321.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, ietverot vieglāko sodu smagākajā, galīgais sods Romānam Ķ. noteikts brīvības atņemšana uz trim gadiem bez mantas konfiskācijas.

3) Andrejs Z.,(..), agrāk sodīts: 1999.gada 26.aprīlī pēc Latvijas kriminālkodeksa 162.²panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu; 2001.gada 17.septembrī pēc Krimināllikuma 153.panta pirmās daļas ar brīvības

atņemšanu uz vienu gadu un sešiem mēnešiem, atbrīvojies pēc soda izciešanas 2003.gada 14.janvārī, atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas un 322.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem; pēc Krimināllikuma 321.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības noteikts, vieglāko sodu ietverot smagākajā, brīvības atņemšana uz diviem gadiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu šajā spriedumā noteiktajā sodā ieskaitīts sods, kas noteikts pēc Rīgas apgabaltiesas 2001.gada 17.septembra sprieduma, un galīgais sods Andrejam Z. noteikts brīvības atņemšana uz diviem gadiem.

Pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas Andrejs Z. attaisnots.

4) Oļegs S.,(..), agrāk netiesāts, atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas un 322.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem bez mantas konfiskācijas; pēc Krimināllikuma 321.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem un sešiem mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, ietverot vieglāko sodu smagākajā, galīgais sods Oļegam S. noteikts brīvības atņemšana uz trim gadiem bez mantas konfiskācijas.

Apsūdzībā pēc Krimināllikuma 195.panta pirmās daļas Oļegs S. attaisnots.

5) Antons F.,(..), agrāk netiesāts, atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas un 322.panta pirmās daļas, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu.

Ar Augstākās tiesas Kriminālietu tiesu palātas 2005.gada 11.maija lēmumu spriedums atstāts negrozīts.

Ar Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas spriedumu par starpniecību kukuļošanas mēģinājumā un kukuļa piesavināšanos par vainīgiem atzīti Vladimirs Ķ., Romāns Ķ. un Oļegs S. pēc Krimināllikuma 321.panta otrās daļas, 15.panta ceturtās daļas un 322.panta otrās daļas; Andrejs Z. pēc Krimināllikuma 321.panta pirmās daļas, 15.panta ceturtās daļas un 322.panta pirmās daļas, bet Antons F. pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas un 322.panta pirmās daļas. Pie tam Vladimirs Ķ., Romāns Ķ. un Oļegs S. noziedzīgos nodarījumus izdarījuši, būdami valsts amatpersonas.

Tiesa konstatējusi, ka noziedzīgie nodarījumi izdarīti šādos apstākļos:

2000.gada maija beigās A.B.S. pēc tam, kad viņa dēls A.A.S. 2000.gada 26.maijā bija izraisījis ceļu satiksmes negadījumu, kura rezultātā bojā gāja O.B. un par ko Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policijas Rīgas Galvenās policijas pārvaldes

(turpmāk tekstā GPP) Ceļu policijas nodaļā tika ierosināta krimināllieta, nolēma iedot kukuli valsts amatpersonai, kuras lietvedībā atradās krimināllieta. Kukuļa došanas mērķis bija panākt, lai tiktu izbeigta krimināllieta pret viņa dēlu. A.B.S. sāka meklēt personu, kas varētu kukuli nodot. Zinot, ka dēla draugam Antonam F. ir draudzīgas attiecības ar Vladimiru K., kurš ir Valsts policijas darbinieks, A.B.S. 2000.gada maija beigās–jūnija sākumā noziedzīgi vienojās ar Antonu F. par to, ka viņš būs starpnieks kukuļdošanā tām valsts amatpersonām, kuru lietvedībā atrodas krimināllieta, atrodot tādu personu, kas varētu vienoties ar šo valsts amatpersonu par krimināllietas izbeigšanu, un nodotu valsts amatpersonai kukuli.

Antons F., personīgu motīvu vadīts, iesaistījās darbībās, kas vērstas uz kukuļa nodošanu kukuļdevēja A.B.S. interesēs. Tā kā Antona F. bija draugs Vladimiram K., viņš zināja, ka Vladimira brālis Romāns K. ieņem amatu Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policijas Rīgas pilsētas GPP Ceļu policijas nodaļā. Ar nolūku panākt, ka tiek nodots kukulis personai, kuras lietvedībā atrodas krimināllieta, Antona F. 2000.gada maija beigās–jūnija sākumā noziedzīgi vienojās ar Vladimiru K. par to, ka Vladimirs turpinās meklēt iespēju, kā nodot valsts amatpersonai, kuras lietvedībā atrodas krimināllieta, naudu kā kukuli, lai pret A.A.S. lieta tiktu izbeigta.

Paklausot Antona F. lūgumam, Vladimirs K., kurš no 1999.gada 20.septembra bija valsts amatpersona, jo ieņēma kārtībnieka amatu Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policijas Kārtības policijas apvienības "Apsardze" Rīgas un teritoriālo nodaļu pārvaldes 4.policijas speciālajā rotā, 2000.gada maija beigās–jūnija sākumā, uzzinājis no Antona F. par A.B.S. noziedzīgo nodomu nodot kukuli valsts amatpersonai – Rīgas pilsētas GPP Ceļu policijas izziņas nodaļas inspektoram, kura lietvedībā atradās krimināllieta par 2000.gada 26.maijā Rīgas pilsētas teritorijā A.A.S. izraisīto ceļu satiksmes negadījumu, un tādā veidā panākt pretlikumīga lēmuma pieņemšanu par minētās krimināllietas izbeigšanu, iesaistījās darbībās, kas vērstas uz kukuļdošanu valsts amatpersonai. Šajā nolūkā, mantkārīgu tieksmju vadīts, Vladimirs K., zinādams, ka viņa brālis Romāns K. strādā Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policijas Rīgas pilsētas GPP Ceļu policijas nodaļā un ka viņam ir pieejama informācija par krimināllietu virzību, paziņoja Romānam K. kukuļdevēja A.B.S. nodomu nodot kukuli valsts amatpersonai par krimināllietas izbeigšanu. Romāns K. tam piekrita, t.i., viņš piekrita būt starpnieks kukuļdošanā, un abi brāļi noziedzīgi vienojās par to, ka Romāns noskaidros, kuras valsts amatpersonas lietvedībā atrodas krimināllieta, pēc tam meklēs kukuļa nodošanai personu, kas varētu vienoties ar to valsts amatpersonu, kura varētu izdarīt nepieciešamās darbības kukuļdevēja interesēs, saņemot par to kukuli.

Romāns K. bija valsts amatpersona, jo no 1999.gada 25.jūnija ieņēma speciālista amatu Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policijas Rīgas pilsētas GPP Ceļu policijas nodaļas administratīvās prakses grupā. Kā valsts amatpersonai viņam bija iespēja uzzināt, ka minētā krimināllieta atrodas Rīgas pilsētas GPP Izziņas pārvaldes sevišķi svarīgu lietu inspektora policijas kapteiņa E.Aidamirova lietvedībā. Pēc tam viņš uzzināja, ka krimināllietas izbeigšanai nepieciešama valsts amatpersonas – Rīgas Autotransporta prokuratūras virsprokurores A.Ignatjevas piekrišana.

Turpinot savas noziedzīgās kā starpnieka kukuļdošanā darbības un mēģinot realizēt kukuļdevēja noziedzīgo nodomu – nodot kukuli valsts amatpersonām E.Aidamirovam un A.Ignatjevai, Romāns K. meklēja cilvēku, kuram būtu kontakts ar E.Aidamirovu, lai tādā veidā varētu viņam nodot kukuli. Šim nolūkam Romāns K. vienojās ar Andreju Z., kuram vajadzēja atrast personas, kas varētu stāties sakaros ar E.Aidamirovu, kuram darītu zināmu kukuļdevēja A.B.S. noziedzīgo nodomu – par kukuli panākt krimināllietas izbeigšanu pret A.A.S., kā arī tieši E.Aidamirovam nodot kukuli, no kura daļa paredzēta nodošanai A.Ignatjevai.

Andrejs Z., vēlēdamies iegūt sev mantisku labumu, piekrita Romāna K. priekšlikumam un sāka pildīt savu starpnieka lomu kukuļdošanā, uzmeklēja E.Aidamirova paziņu, kuram paziņoja par kukuļdevēja A.B.S. noziedzīgo nodomu nodot kukuli E.Aidamirovam un A.Ignatjevai un vienojās ar šo citu personu, ka viņš iesaistīsies kukuļdošanas procesā un turpinās organizēt kukuļa nodošanu E.Aidamirovam un A.Ignatjevai, vienojoties ar viņiem par krimināllietas pret A.A.S. izbeigšanu par kukuli, kā arī reāli nodos kukuli šīm amatpersonām.

Tajā pašā laikā Vladimirs K. turpināja starpnieka darbības, uzzināja no Antona F. A.B.S. mobilā telefona numuru un A.B.S. darba vietas a/s "Vērmans" adresi. Turpinot sava noziedzīgā nodoma realizāciju, kas virzīts uz kukuļa nodošanu, 2000.gada maija beigās–jūnija pirmajā pusē Vladimirs K. satikās ar A.B.S. viņa darba vietā un noziedzīgi vienojās ar viņu par kukuļa nodošanu valsts amatpersonām. Vladimirs K. pats norādīja A.B.S. kukulim nepieciešamo summu – 20 000 ASV dolāru, kura ar viņa – Vladimira K. – starpniecību jānodod valsts amatpersonām E.Aidamirovam un A.Ignatjevai par minētās krimināllietas pret A.A.S. izbeigšanu. A.B.S. piekrita nodot šādu summu kā kukuli. Vladimirs K. nolēma, ka 15 000 ASV dolāru kā kukuli nodos valsts amatpersonām, bet 5000 ASV dolāru nolēma paturēt sev, tā piesavinot sev kukuli.

Šajā pašā brīdī Vladimirs K. vienojās ar A.B.S. par kukuļa nodošanas laiku, vietu un veidu, ka naudu saņems caur starpnieku – Antonu F.

Izpildot savu lomu nozieguma īstenošanā, Antons F. 2000.gada jūnijā, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā dienā, ieradās A.B.S. uzņēmuma a/s "Vērmans" telpās, kur A.B.S. nodeva Antonam F. daļu no kukulim paredzētās naudas – ne mazāk kā 12 000 ASV dolāru jeb Ls 7188 to tālākai nodošanai Vladimiram K., lai tas nodod šo naudu kā kukuli valsts amatpersonai, kuras lietvedībā atradās kriminālieta. Antons F., turpinot savas noziedzīgās darbības, virzītas uz starpniecību kukuļdošanā, 2000.gada jūnija pirmajā pusē Jūrmalas pilsētas teritorijā, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā dienā un vietā, nodeva Vladimiram K. no A.B.S. saņemto naudu tās tālākai nodošanai. Vladimirs K., šo naudu saņēmis no Antona F., 7000 ASV dolāru jeb Ls 4197 (pēc Latvijas Bankas kursa uz 2000.gada 24.jūniju) nolēma nodot tālāk citiem starpniekiem nodošanai kā kukuli valsts amatpersonām, bet ne mazāk kā 5000 ASV dolāru jeb Ls 2995 no kopējās kukulim nodotās naudas summas piesavinājās un izmantoja savām vajadzībām.

Šajā pašā laikā Andrejs Z. uzzināja no citas personas, ka pirmajai kukuļa iemaksai būs nepieciešami 5000 ASV dolāru, paziņoja par to Romānam K., kurš savukārt paziņoja to Vladimiram K.

Vladimirs K., turpinot savas noziedzīgās darbības, vērstas uz kukuļdošanu, kā starpnieks 2000.gada jūnijā Jūrmalas pilsētas teritorijā, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā vietā, no Antona F. saņemtajiem 7000 ASV dolāriem 5000 ASV dolāru jeb Ls 2995 (pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa uz 2000.gada 24.jūniju) 2000.gada jūnijā, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā, nodeva Romānam K., kurš tajā pat dienā Jūrmalas pilsētas teritorijā no Vladimira K. saņemto kukuļa daļu – ne mazāk kā 5000 ASV dolāru jeb Ls 2995 nodeva Andrejam Z. tālākai nodošanai caur citu personu E.Aidamirovam un A.Ignatjevai, bet pārējos 2000 ASV dolāru sadalīja šādi: ne mazāk kā 333 ASV dolāru jeb Ls 200 Vladimirs K. nodeva Romānam K. un ne mazāk kā 333 ASV dolāru jeb Ls 200 nodeva Andrejam Z., ne mazāk kā 1333 ASV dolāru jeb Ls 799 piesavinājās pats Vladimirs K.

Andrejs Z., turpinot realizēt kukuļdevēja A.B.S., savu un pārējo kukuļdošanas līdzdalībnieku noziedzīgo nodomu, virzītu uz kukuļa nodošanu valsts amatpersonām ar citas personas līdzdalību, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā vietā un laikā, bet ne vēlāk kā 2000.gada 4.jūnijā nodeva no Romāna K. saņemtās naudas ne mazāk kā 5200 ASV dolāru jeb Ls 3115 (pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa uz 2000.gada 24.jūniju) citai personai tālākai nodošanai valsts amatpersonai un 133 ASV dolāru jeb ne mazāk kā Ls 80 piesavinājās pats.

Uzzinot, ka šī persona, kurai Romāns K. atdeva naudu ne mazāk kā 5200 ASV dolāru kā kukuli nodošanai amatpersonai, ir mirusi, Andrejs Z. turpināja organizēt kukuļa nodošanu E.Aidamirovam un A.Ignatjevai, realizējot kukuļdevēja A.B.S. un pārējo kukuļdošanas

līdzdalībnieku – Antona F., Vladimira K. un Romāna K. – noziedzīgo nodomu, turpināja meklēt citas personas, kas varētu vienoties ar E.Aidamirovu par krimināllietas izbeigšanu par kukuli, t.i., meklēja E.Aidamirovam pazīstamas personas, no kurām E.Aidamirovs pieņemtu kukuli.

Tajā pašā laikā Antons F., turpinot savas darbības kukuļdošanā, a/s "Vērmans" telpās saņēma no kukuļdevēja A.B.S. tālākai nodošanai caur Vladimiru K. valsts amatpersonām E.Aidamirovam un A.Ignatjevai atlikušo pieprasītā kukuļa summu – ne mazāk kā 8000 ASV dolāru jeb Ls 4792. Šo no A.B.S. saņemto naudu Antons F. Jūrmalas pilsētas teritorijā, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā vietā un laikā, nodeva Vladimiram K., lai viņš tālāk šo naudu nodotu citiem starpniekiem kukuļdošanā un tie to nodotu tālāk kā kukuli valsts amatpersonai.

Andrejs Z., turpinot izpildīt savu lomu kā starpnieks, 2000.gada 9.jūnijā, uzzinājis, ka E.Aidamirovam ir draudzīgas attiecības ar valsts amatpersonu – policijas darbinieku Oļegu S., 2000.gada jūnija otrajā pusē Jūrmalas pilsētas teritorijā, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā vietā, tikās ar Oļegu S., kuram paziņoja par A.B.S. nodomu nodot kukuli E.Aidamirovam un A.Ignatjevai, lai panāktu krimināllietas izbeigšanu pret viņa dēlu A.A.S. Andrejs Z. un Oļegs S. vienojās par to, ka Oļegs S. iesaistīsies kukuļdošanā tādā veidā, ka viņš vienosies ar E.Aidamirovu par krimināllietas izbeigšanu un nodos E.Aidamirovam kukuli, t.i., būs starpnieks kukuļdošanā.

Oļegs S. bija amatpersona, jo no 1999.gada 5.novembra ieņēma amatu Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policijas Rīgas pilsētas Patruļpolicijas vienības 1.bataljona 4.rotā kā nodaļas priekšnieks un no 2000.gada 1.augusta ieņēma amatu Rīgas pilsētas GPP Kārtības policijas Patruļdienesta vienības Patruļpolicijas bataljona 3.vadā kā kārtībnieks. Būdams valsts amatpersona, Oļegs S. uzsāka darbības, kas virzītas uz kukuļa nodošanu E.Aidamirovam – uzdeva Andrejam Z. tikties ar A.A.S., lai pārliecinātos par viņa uzticamību. Andrejs Z. un Romāns K., veicot savas darbības starpniecībā kukuļa nodošanā, 2000.gada jūlijā Rīgā, Zolitūdes dzīvojamā rajona teritorijā, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā vietā un laikā, tikās ar A.A.S.

Pēc šīs tikšanās ar A.A.S. Andrejs Z. atkārtoti tikās ar Oļegu S. un vienojās ar viņu par 5000 ASV dolāru liela kukuļa nodošanu E.Aidamirovam. Pēc tam Andrejs Z. paziņoja kukuļdošanas starpniekam Romānam K. par to, ka nepieciešama kukuļa summa 5000 ASV dolāru, kura jānodod E.Aidamirovam, bet Romāns K. paziņoja to starpniekam kukuļdošanā Vladimiram K., pie kā atradās kukulim domātā nauda.

Turpinot darbības, virzītas uz kukuļa nodošanu E.Aidamirovam, Oļegs S. 2000.gada jūlijā–augustā, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā un vietā, ne mazāk kā trīs reizes tikās ar E.Aidamirovu un, veicdams savu noziedzīgo darbību daļu kukuļa nodošanas starpniecībā, interesējās par krimināllietas izmeklēšanas gaitu, par tajā esošajiem pierādījumiem, par krimināllietas turpmāko virzību un apstākļiem, kas varētu mīkstināt A.A.S. atbildību. Pēc šīs tikšanās ar E.Aidamirovu Oļegs S. paziņoja par rezultātiem Andrejam Z., kurš savukārt, pildīdams savu noziedzīgo lomu, paziņoja par tiem Romānam K. un Vladimiram K., bet Vladimirs K. – A.B.S.

Vladimirs K., turpinot savas starpnieka darbības kukuļdošanā, 2000.gada jūlijā–augustā Jūrmalas pilsētas teritorijā, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā vietā, ar Antona F. starpniecību no A.B.S. saņemtajiem 8000 ASV dolāriem 5000 ASV dolāru jeb Ls 2995 (pēc Latvijas Bankas valūtas kursa uz 2000.gada 24.jūniju) nodeva Romānam K. tālākai nodošanai Andrejam Z., kuram savukārt vajadzēja saņemto naudu nodot Oļegam S., lai viņš to nodotu tālāk kā kukuli E.Aidamirovam un A.Ignaļevai.

Romāns K., saņēmis no Vladimira K. minēto summu ne mazāku kā 5000 ASV dolāru jeb Ls 2995 izmeklēšanā nenoskaidrotā vietā un laikā nodeva to Andrejam Z. tālākai nodošanai valsts amatpersonām par krimināllietas izbeigšanu pret A.A.S., kuru Andrejs Z. saņēma. Turpinot savas saskaņotās darbības, atlikušos 3000 ASV dolāru Vladimirs K. sadalīja: 1000 ASV dolāru nodeva Romānam K. un ne mazāk kā 1000 ASV dolāru nodeva Andrejam Z., ko abi pieņēma, piesavinājās un izmantoja savām vajadzībām. Ne mazāk kā 1000 ASV dolāru jeb Ls 599 Vladimirs K. piesavinājās un izmantoja savām vajadzībām pats.

Pēc tam, kad Andrejs Z. saņēma no Romāna K. tālākai nodošanai E.Aidamirovam un A.Ignaļevai kukuli 5000 ASV dolāru jeb Ls 2995 apmērā, viņš izmeklēšanā nenoskaidrotā vietā un laikā to nodeva nākamajam starpniekam kukuļdošanā Oļegam S. tālākai nodošanai valsts amatpersonām E.Aidamirovam un A.Ignaļevai, lai panāktu krimināllietas pret A.A.S. izbeigšanu.

Saņēmis no Andreja Z. minēto naudas summu, Oļegs S., turpinot savas noziedzīgās darbības, mēģināja pabeigt starpniecību kukuļdošanā un nodot šo naudu kā kukuli E.Aidamirovam. Viņš piedāvāja naudu, pasakot to mutvārdos E.Aidamirovam un izsakot prasību par to izbeigt krimināllietu pret A.A.S., taču E.Aidamirovs atteicās pieņemt kukuli un izdarīt kukuļdevēja interesēs prettiesisku darbību – izbeigt krimināllietu pret A.A.S., tādēļ kukulis netika nodots.

No Andreja Z. saņemto A.B.S. piederošo naudu 5000 ASV dolāru jeb Ls 2995 apmērā, kas bija paredzēta citām amatpersonām kā kukulis, Oļegs S. piesavinājās, t.i., paturēja sev, un ne mazāk kā

3500 ASV dolāru jeb Ls 2097 no tās 2000.gada 28.augustā samaksāja S.D. par 2000.gada martā no viņa iegādāto automašīnu "PONTIAC TRANSSPORT", tas ir, izlietoja pēc saviem ieskatiem.

Pēc Oļega S. izteiktā piedāvājuma E.Aidamirovs atteicās pieņemt kukuli un izdarīt prettiesiskas darbības kukuļdevēja interesēs, t.i., izbeigt krimināllietu par A.A.S. prettiesiskajām darbībām. 2000.gada 9.oktobrī E.Aidamirovs nosūtīja krimināllietu likumā paredzētajā kārtībā prokuroram kriminālvajāšanas uzsākšanai, un A.A.S. tika uzrādīta apsūdzība. Pēc tā A.B.S. kļuva skaidrs, ka viņš, nodevis 20 000 ASV dolāru starpniekam kukuļdošanā Vladimiram K., nav saņēmis sev vēlamu rezultātu, tāpēc A.B.S. labprātīgi mutvārdos paziņoja par šo kukuļdošanas faktu Rīgas Autotransporta prokuratūras virsprokurorei A.Ignaļevai, bet pēc tam 2000.gada 27.oktobrī par šo kukuļdošanas faktu arī iesniedza rakstisku iesniegumu Valsts policijā.

Tādā veidā Vladimirs K., Romāns K., Antons F., Andrejs Z. un Oļegs S. izdarīja darbības, kas izpaudās mēģinājumā nodot kukuli no kukuļdevēja kukuļņēmējam, taču noziegums – starpniecība kukuļdošanā – netika izdarīts līdz galam no viņu gribas neatkarīgu apstākļu dēļ, jo valsts amatpersona atteicās kukuli pieņemt, bet Vladimirs K., Romāns K., Andrejs Z. un Oļegs S. arī piesavinājās kukuli, ko saņēma nodošanai valsts amatpersonai.

Pavisam tiesājamie piesavinājās kukuli – Vladimirs K. 7333 ASV dolāru apmērā, kas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa uz 2000.gada 24.jūniju atbilst Ls 4393; Romāns K. – 1333 ASV dolāru jeb Ls 799; Oļegs S. – 5000 ASV dolāru jeb Ls 2995, bet Andrejs Z. – 1133 ASV dolāru jeb Ls 679.

Kasācijas protestā prokurore lūdz atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu daļā par visu tiesājamo attaisnošanu pēc Krimināllikuma 195.panta, visu tiesājamo attaisnošanu pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas, 15.panta ceturtās daļas un 323.panta un par visu tiesājamo darbību pārkvalificēšanu pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas un 322.panta un lietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai. Protestā norādīts, ka par pirmās instances tiesas spriedumu ticis iesniegts apelācijas protests par visu tiesājamo nepamatotu attaisnošanu pēc Krimināllikuma 323.panta, 20.panta otrās daļas, 15.panta ceturtās daļas, kā arī pēc 195.panta un arī par vēl citiem apstākļiem, taču apelācijas instances tiesa pirmās instances tiesas spriedumu atstājusi negrozītu un protestu noraidījusi. Prokurore uzskata, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa normas un nepareizi piemērojusi Krimināllikuma pantus.

Nepareizi esot pārkvalificētas visu tiesājamo darbības no Krimināllikuma 323.panta uz 322.pantu, kā arī nepareizi piemērota 20.panta otrā daļa par noziedzīgā nodarījuma organizēšanu. Konkrētajā gadījumā visi tiesājamie neesot darbojušies vienkārši kā

starpnieki kukuļošanā, bet viņu darbības bijušas daudz plašākas. Kukulis mēģināts nodot pavisam 5 posmos, izveidojot sarežģītu kukuļa nodošanas ķēdi, katram meklējot nākamo ķēdes posmu. Krimināllietu tiesu palāta neesot lēmumā motivējusi, kāpēc par pierādītām atzītās darbības tiek pārkvalificētas, neesot ņēmusi vērā to, ka organizēšanas forma kukuļdošanas piemērošanā tulkota speciāli. Nepamatots esot tiesas apgalvojums, ka par kukuļdošanas organizētāju uzskatāms A.B.S. Bez tam apelācijas instances tiesas lēmuma 5. un 7.lapā tieši norādīts, ka Andrejs Z. turpinājis organizēt kukuļa nodošanu.

Protestā arī norādīts, ka, pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299., 146.panta un 313.panta trešās daļas prasības, nepareizi piemērots Krimināllikuma 195.pants, attaisnojot Vladimiru Ķ. un Oļegu S. pēc šī panta. Pirmās instances tiesas spriedumā esot norādīts, ka tās darbības, kurās tiesājamie atzīti par vainīgiem, nevajagot papildus kvalificēt pēc Krimināllikuma 195.panta, taču pirmstiesas izmeklēšanā pēc Krimināllikuma 195.panta kvalificētas pavisam citas darbības – kukuļošanas rezultātā iegūto finanšu līdzekļu legalizācija, iegādājoties automašīnas un atdodot iepriekš ņemto parādu. Šīs darbības apgabaltiesa savā spriedumā vispār neesot norādījusi un analizējusi.

Krimināllietu tiesu palāta, atstājot negrozītu spriedumu šajā daļā, neesot novērsusi šīs nepilnības un neesot motivējusi, kāpēc noraida šos apelācijas protestā minētos argumentus, tādējādi pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299.panta un 313.panta trešās daļas prasības.

Bez tam apelācijas instances tiesas lēmums šajā daļā esot arī pretrunīgs. No vienas puses, apelācijas instances tiesa atzinusi, ka Vladimira Ķ. un Oļega S. attaisnošanas motīvi pēc Krimināllikuma 195.panta ir pamatoti, taču pati konstatējusi citus attaisnošanas motīvus – noziedzīgā nodarījuma sastāva, konkrēti objekta, neesamības dēļ. Tiesu palāta par šā noziedzīgā nodarījuma objektu atzinusi tautsaimniecības intereses finanšu un kredīta sfērā, kam prokurore nepiekrīt. Krimināllikuma 195.pantā paredzētajam noziedzīgam nodarījumam varot būt trīs objekti: tautsaimniecības intereses, uzņēmējdarbības intereses un valsts intereses noziegumu novēršanā. Tiesu palāta neesot ņēmusi vērā likuma "Par noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas novēršanu" 3.pantā definēto mērķi. Par noziedzīgi iegūto naudu iegādājoties automašīnas un atmaksājot parādu, tiesājamie ieludinājuši tos tautsaimniecības finansēs, radot apdraudējumu valsts tautsaimniecībai.

Taisot attaisnojošu spriedumu, Krimināllietu tiesu palāta esot pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta trešās daļas prasības, jo lēmumā neesot norādījusi ne apsūdzību, kurā tiesājamie attaisnoti, ne tiesas noskaidrotos apstākļus. Vladimiram Ķ. un

Oļegam S. ticis inkriminēts, ka viņš legalizēja noziedzīgi iegūtus līdzekļus, izdarīdams likuma "Par noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas novēršanu" 5.panta 1. un 2.punktā paredzētās darbības. Šīs darbības tikušas pierādītas.

Kasācijas instances tiesas sēdē prokurore lūdza protestu apmierināt, atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu par visiem tiesājamiem nepareizas kvalifikācijas dēļ pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas un 322.panta, kā arī par attaisnošanu pēc Krimināllikuma 195.panta un lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai.

Tiesājamo Vladimira un Romāna Ķ. aizstāvji lūdza tiesu nolēmumus atstāt negrozītus.

Apsvēris kasācijas protesta motīvus, uzklusījis prokurores un tiesājamo Ķ. aizstāvju viedokļus, pārbaudījis lietas materiālus, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka protests ir pamatots un apelācijas instances tiesas lēmums atceļams.

Tās darbības, kuras par pierādītām atzinušas abu instanču tiesas, nepareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas un 322.panta pirmās vai otrās daļas kā starpniecības kukuļošanā mēģinājums. Vairums šo darbību ir plašākas nekā tikai starpniecība, t.i., naudas saņemšana no kukuļdevēja un tālāka nodošana amatpersonai, vai arī kukuļdevēja un ņēmēja satikšanās sarunāšana.

Bez tam tiesa pati konstatējusi, ka Andrejs Z. uzmeklēja E.Aidamirova paziņu, vienojās ar to, ka viņš "iesaistīsies kukuļdošanas procesā un turpinās organizēt kukuļa nodošanu", bet pēc tam, kad šī persona bija mirusi, "Andrejs Z. turpināja organizēt kukuļa nodošanu", turpināja meklēt citas personas, kas varētu vienoties ar E.Aidamirovu. Pie tam nepieciešamā kukuļa summu nosauca tiesājama Vladimirs Ķ. pēc savas iniciatīvas.

Visu tiesājamo darbības, kas virzītas uz kukuļa nodošanu policijas inspektoram par krimināllietas izbeigšanu pret A.A.S., pirmstiesas izmeklēšanas laikā bija kvalificētas pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas, 20.panta otrās daļas un 323.panta pirmās vai otrās daļas kā piedalīšanās kukuļdošanas mēģinājumā, organizējot kukuļa nodošanu. Pirmās instances tiesas spriedumā vispār nav motivācijas, kāpēc tiesa atzīst par nepieciešamu šīs darbības pārkvalificēt. Savukārt apelācijas instances tiesas lēmumā minētie motīvi, ka naudas nodošana no viena tiesājamā otram, piesavinoties daļu no tās, kad tiesājamie nav tikpat daudz ieinteresēti A.A.S. jautājuma izlemšanā, nav uzskatāma kā līdzdalība kukuļdošanas mēģinājumā, neatbilst lietā konstatētajiem apstākļiem. Par pierādītiem atzītie nozieguma izdarīšanas apstākļi liecina par visu tiesājamo izteiktu ieinteresētību kukuļa nodošanā un aktīvu rīcību, kas virzīta uz mērķa sasniegšanu.

Daļā par Vladimira K. un Oļega S. attaisnošanu pēc Krimināl-
likuma 195.panta gan pirmās instances tiesas spriedums, gan apelā-
cijas instances tiesas lēmums neatbilst Latvijas kriminālprocesa
kodeksa 313.panta trešās daļas prasībām.

Pirmās instances tiesas spriedumā par šo apsūdzību ir tikai viens
konstatējums, ka par pierādītām atzītajās tiesājamo darbībās tiesa
"nesaskata papildu kvalifikāciju, ko paredz Krimināllikuma 195.panta
dispozīcija". Protestā pareizi norādīts, ka Vladimirs K. un Oļegs S. pēc
Krimināllikuma 195.panta bija apsūdzēti pavisam par citām darbībām,
kuras vispār spriedumā nav atspoguļotas, un līdz ar to spriedumā nav
dots arī motivēts vērtējums, kāpēc tiesa šīs darbības neatzīst par
noziedzīgām.

Apelācijas instances tiesa savā lēmumā savukārt norādījusi, ka
tā nekonstatē Krimināllikuma 195.panta sastāvam nepieciešamo
noziedzīgā nodarījuma objektu un tāpēc atzīst, ka Vladimirs K. un
Oļegs S. attaisnoti pēc Krimināllikuma 195.panta pamatoti. Tātad
apelācijas instances tiesa min citus attaisnošanas motīvus.

Arī apelācijas instances tiesa savā lēmumā nav novērsusi pirmās
instances tiesas izdarīto Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta
trešās daļas prasību pārkāpumu. Arī tās lēmumā nav dots apsūdzības
formulējums pēc Krimināllikuma 195.panta.

Kaut iepriekšminētos krimināllikuma un kriminālprocesa likuma
normu pārkāpumus pieļāvusi gan pirmās instances, gan apelācijas
instances tiesa, tos novērst var apelācijas instances tiesa, tāpēc
atceļams tikai apelācijas instances tiesas lēmums.

Ņemot vērā iepriekšminēto, saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa
kodeksa 461.pantu Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu
departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas lēmumu atcelt daļā par Vladimira K.,
Romāna K. un Oļega S. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 321.panta
otrās daļas, 15.panta ceturtais daļas un 322.panta otrās daļas, Andreja
Z. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 321.panta pirmās daļas, 15.panta
ceturtais daļas un 322.panta pirmās daļas, Antona F. notiesāšanu pēc
Krimināllikuma 15.panta ceturtais daļas un 322.panta pirmās daļas, kā
arī Vladimira K. attaisnošanu pēc Krimināllikuma 195.panta otrās
daļas un Oļega S. attaisnošanu pēc Krimināllikuma 195.panta pirmās
daļas un šajā daļā lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas kārtībā tai
pašai tiesai citā tiesas sastāvā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Lietas izskatīšana tiesājamā prombūtnē

*Ja psihisku traucējumu vai citas smagas slimības dēļ kāds no
tiesājamiem nav varējis ierasties tiesā, tiesa izdala materiālus par
promesošiem vienā atsevišķā lietā, aptur šo lietu līdz tiesājamā
izveseļošanās laikam un turpina izskatīt lietu par pārējiem
tiesājamiem. Turpretī, ja atsevišķa izskatīšana nav iespējama, tiesa
aptur visu lietu vai arī izskata šo lietu, ja saslimušais atzīts par
neārstējamu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 258.panta trešā daļa).*

Rīgā, 2005.gada 27.septembrī

Lieta Nr.SKK-503

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu
departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators
senatori

V.Vietnieks,
V.Čiževskis un
A.Freibergs,

piepaloties zvērinātam advokātam
prokuroram

A.Gabruševam,
A.Andrejevam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu, kurā apsūdzēts

Nikolajs V., un

k o n s t a t ē j a :

Nikolajs V.,(..), agrāk sodīts piecas reizes, ar Vidzemes apgabali-
tiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 6.jūlija spriedumu atzīts
par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas ar
brīvības atņemšanu uz astoņiem gadiem un policijas kontroli uz
diviem gadiem, konfiscējot mantu, pēc Krimināllikuma 183.panta otrās
daļas ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem un policijas kontroli
uz vienu gadu, konfiscējot mantu. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta
pirmo daļu galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz astoņiem
gadiem, konfiscējot mantu, un policijas kontrole uz diviem gadiem.

Lietā vēl notiesāti Viktors V., Aleksandrs P., Jurijs L. un
Dzintars Z.

Pēc Krimināllikuma 183.panta otrās daļas Nikolajs V. notiesāts
par to, ka atkārtoti personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās ar
Viktoru V., Juriju L., Dzintaru Z. un Aleksandru P. bez tiesiska pamata
pieprasījis no Andra T. un no Alda Ž. atdot mantu un izdarīt mantiska
rakstura darbības, pielietojot vardarbību, kā arī piedraudot ar
vardarbību cietušajam un viņa tuviniekiem, piedraudot iznīcināt mantu,
t.i., ir izdarījis izspiešanu spriedumā norādītajos apstākļos.

Pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas Nikolajs V. notiesāts par to, ka viņš un Viktors V., Jurijs L. un Dzintars Z., būdami personas, kuras iepriekš izdarījušas izspiešanu, personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās, pielietojot vardarbību, nolauptījuši cietušā Andra T. mantu spriedumā norādītajos apstākļos.

Par spriedumu iesniegtas apelācijas sūdzības, tostarp Nikolaja V. apelācijas sūdzība, un kasācijas sūdzība par to, ka pirmās instances tiesa izdarījusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 5.punktā norādītos pārkāpumus, kā arī izdarīts Latvijas kriminālprocesa kodeksa 18.panta, 252.panta otrās daļas, 96.panta, 98.panta otrās daļas prasību pārkāpums. Lieta pirmās instances tiesā izskatīta bez tiesājamā piedalīšanās. Tiesa, pretēji Latvijas kriminālprocesa kodeksa 258.panta prasībām, neesot apsvērusi jautājumu par iespēju apturēt lietas iztiesāšanu sakarā ar tiesājamā slimību. Iztiesājot lietu tiesājamā prombūtnē, pārkāptas tiesājamā tiesības, kas paredzētas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 247.pantā.

Pārkāptas tiesājamā Nikolaja V. tiesības uz aizstāvību, jo liegts aizstāvēties ar paša izvēlēta aizstāvja palīdzību. Neesot piekritis, ka viņu aizstāv cits aizstāvis, kurš aizstāvējis tajā pašā procesā arī līdztiesājamo Viktoru V. Izmantot Viktora V. aizstāvja palīdzību neesot bijis iespējams, jo lietā esot pretrunas līdztiesājamo interesēs. Arī šajā apstākļi saskata Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 5.punktā norādīto pārkāpumu. Lūdz atcelt tiesas spriedumu un lietu par visiem tiesājamajiem nosūtīt jaunai iztiesāšanai apelācijas instances tiesai.

Kasācijas instances tiesas sēdē tiesājamā Nikolaja V. aizstāvis zvērināts advokāts A.Gabruševs uzturēja iesniegto kasācijas sūdzību un tajā izteiktos motīvus, prokurors A.Andrejevs izteica viedokli, ka kasācijas sūdzība atstājam bez apmierinājuma

Izskatījies lietas materiālus, noklausījies zvērināta advokāta A.Gabruševa paskaidrojumus un prokurora viedokli, apsvēris kasācijas sūdzībā un apelācijas sūdzībā izteiktos kasācijas motīvus, Krimināllietu departaments atzīst, ka sūdzība atstājama bez apmierinājuma. Iztiesājot krimināllietu daļēji tiesājamā Nikolaja V. prombūtnē, arī nepiedaloties lietas iztiesāšanā zvērinātam advokātam A.Gabruševam, pirmās instances tiesa nav pieļāvusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 5.punktā norādīto pārkāpumu. Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 5.punktu kriminālprocesa likuma būtisks pārkāpums, kas katrā ziņā izraisa sprieduma atcelšanu, ir tad, ja lieta izskatīta tiesājamā vai citu procesa dalībnieku prombūtnē, ja viņu piedalīšanās procesā saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa noteikumiem ir obligāta. Konkrētā lieta pirmās instances tiesā iztiesāta daļēji tiesājamā prombūtnē. Taču šajā gadījumā tiesas rīcība ir likumīga, jo

lietā ar eksperta atzinumu konstatēts, ka tiesājamais ir slims ar neārstējamu slimību un, esot šādiem apstākļiem, piemērojami Latvijas kriminālprocesa kodeksa 258.panta trešās daļas noteikumi, kuri pieļauj iespēju lietu iztiesāt tiesājamā prombūtnē. Tiesa arī rīkojusies atbilstoši minētā likuma normas nosacījumiem. No Latvijas kriminālprocesa kodeksa 258.panta otrās un trešās daļas izriet, ka lietas materiālu izdalīšana par promesošiem tiesājamajiem vai iztiesāšanas apturēšana attiecināma uz gadījumiem, kad iespējama tiesājamās personas izveidošanās. Bez tam no lietas materiāliem redzams, ka slimības dēļ Nikolajs V. arī reāli nav bijis spējīgs pilnā apjomā piedalīties tiesas sēdē pirmās instances tiesā.

Neapšaubāmi, ka konkrētās lietas iztiesāšanā Nikolajam V. bija tiesības uz obligātu aizstāvību. Tiesa šādu aizstāvību ir nodrošinājusi, un pirmās instances tiesā Nikolaju V. aizstāvējis zvērināts advokāts J.Jurkjanis. Fakts, ka tiesājamā aizstāvību nav veicis viņa izvēlēts aizstāvis zvērināts advokāts A.Gabruševs, konkrētajā gadījumā nedod pamatu atzīt, ka bijis Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 5.punktā minētais likuma pārkāpums. Krimināllietu departaments atzīst, ka tiesa šajā gadījumā nav ievērojusi 252.panta otrās daļas nosacījumus, kuri paredz, ka, ja tiesas sēdē nav ieradies aizstāvis, viņa aizstāšana pieļaujama tikai ar tiesājamā piekrišanu. No lietas materiāliem redzams, ka tiesājamais nav piekritis viņa izvēlēta aizstāvja aizstāšanai ar citu aizstāvi. Krimināllietu departaments minēto likuma pārkāpumu konkrētajā gadījumā neatzīst par būtisku, jo tas nav ietekmējis sprieduma likumību. Šādu secinājumu Krimināllietu departaments pamato ar to, ka zvērināts advokāts J.Jurkjanis nebija izteicis iebildumus, kas attiecas uz Nikolaja V. aizstāvību, nekādas konkrētas pretrunas tiesājamo Nikolaja V. un Viktora V. interesēs netika minētas, un tādas nav norādītas arī kasācijas un apelācijas sūdzībā, zvērināts advokāts neapšaubāmi bija iepazinies ar visiem lietas materiāliem un bija spējīgs pilnvērtīgi realizēt arī Nikolaja V. aizstāvību. To apliecina arī zvērināta advokāta iesniegtā apelācijas sūdzība, kas attiecas arī uz tiesājamo Nikolaju V. Tātad tiesājamā tiesības uz aizstāvību vispār, kas vērtējamas augstāk nekā tiesības uz konkrēta aizstāvja palīdzību, tika nodrošinātas, kā arī nodrošināts tiesājamā Nikolaja V. un citu tiesājamo tiesības uz lietas iztiesāšanu saprātīgos termiņos.

Pamatojoties uz minēto, ievērojot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 448.pantu, 461.pantu, Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Nicolaja V. kasācijas sūdzību par Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 5.punktā norādītajiem pārkāpumiem atstāt bez apmierinājuma, bet krimināllietu nosūtīt iztiesāšanai apelācijas kārtībā Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Pierādījumu novērtēšanas piekritība

Lietā esošo pierādījumu novērtēšana piekrīt tiesai, kas izspriež lietu pēc būtības (Kriminālprocesa likuma 512.panta otrā daļa).

Rīgā, 2005.gada 11.novembrī

Lietā Nr.SKK-581

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents

P.Dzalbe,

senatori

A.Freibergs un V. Vietnieks

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar cietušās Neldas Ņ. pārstāvja V.Ločmeļa kasācijas sūdzību un Rīgas Autotransporta prokuratūras virsprokurores A.Ignatjevas kasācijas protestu par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 12.septembra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2001.gada 19.februāra spriedumu Juris G. attaisnots apsūdzībā pēc Latvijas kriminālkodeksā 213.panta otrās daļas nozieguma sastāva trūkuma dēļ.

Aleksandra Ņ. civilprasība par Ls 1536,89 piedziņu noraidīta.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 12.septembra lēmumu Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2001.gada 19.februāra spriedums atstāts negrozīts.

Par apelācijas instances tiesas lēmumu cietušās Neldas Ņ. pārstāvis V.Ločmelis iesniedzis kasācijas sūdzību, Rīgas Autotransporta prokuratūras virsprokurore A.Ignatjeva iesniegusi kasācijas protestu.

Cietušās pārstāvis un virsprokurore katrs lūdz atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un nodot lietu jaunai iztiesāšanai.

Cietušās pārstāvis kasācijas sūdzībā un tās papildinājumā norāda, ka tiesa esot pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹, 49., 299.panta prasības. Tiesa esot vērtējusi tikai attaisnojošos pierādījumus, bet apsūdzošiem pierādījumiem neesot dots vērtējums un neesot novērtēti pretrunas lietā. Šo būtisko kriminālprocesa likuma pārkāpumu rezultātā tiesa nepareizi piemērojusi Latvijas kriminālkodeksa 213.panta otro daļu, nepareizi interpretējusi un piemērojusi Ceļu satiksmes noteikumu 53.punktu un 71.punkta otro daļu.

Virsprokurore kasācijas protestā norāda, ka apelācijas instances tiesa esot būtiski pārkāpusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 51., 313., 299.panta prasības. Nekādiem pierādījumiem neesot iepriekš

noteikts spēks, pierādījumu vērtēšanai jānotiek, pamatojoties uz vispusīgi, objektīvi un pilnīgi izskatītiem visiem lietas apstākļiem. Tiesas lēmums balstoties uz lietas iznākumā ieinteresētu personu J.G. un automašīnas pasažiera E.A. liecībām, tiesa neesot ņēmusi vērā pārējo personu liecības un faktus, kuri neizraisot šaubas par to patiesumu, t.i., tiesu autotehnisko ekspertīžu atzinumus, liecinieku A.Ņ., V.K. liecības.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums jāatstāj negrozīts, bet kasācijas sūdzība un kasācijas protests jānoraida.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta trešo daļu kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Kasācijas sūdzībā un kasācijas protestā norāde uz Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.¹, 49., 51.panta pārkāpumiem pamatota ar pierādījumu vērtēšanu, to ticamību, pietiekamību.

Lietā esošo pierādījumu novērtēšana piekrīt tiesai, kas izspriež lietu pēc būtības. Jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir pietiekoši apsūdzētā vainīguma nodibināšanai vai nav pietiekoši, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms. Tāpat kasācijas kārtībā nav pārbaudāmi kasācijas sūdzības un kasācijas protesta iesniedzēju apcerējumi par citādu lietas apstākļu novērtēšanu, nekā tiem ir piešķīrusi apgabaltiesa.

No lietas materiāliem, apelācijas instances tiesas lēmuma redzams, ka tiesa ir pārbaudījusi apsūdzētā Jura G., cietušā un civilprasītāja Aleksandra Ņ., cietušās Laimas P., liecinieku V.K., L.A. liecības, ekspertu un ekspertu komisiju atzinumus, analizējusi un vērtējusi pierādījumus, izdarījusi secinājumu, ka apsūdzētā Jura G. darbības nav tiešā cēloņsakarībā ar sekām, viņa darbībās nav nozieguma sastāva, kas paredzēts Latvijas kriminālkodeksa 213.panta otrajā daļā. Apelācijas instances tiesas lēmums atbilst Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299., 313.panta prasībām.

Vadoties pēc Kriminālprocesa likuma 585., 587., 588.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 12.septembra lēmumu atstāt negrozītu, bet cietušās Neldas Ņ. pārstāvja V.Ločmeļa kasācijas sūdzību un Rīgas Autotransporta prokuratūras virsprokurores A.Ignatjevas kasācijas protestu noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesas iespēja izbeigt kriminālprocesu izlīguma gadījumā

Tiesa var izbeigt kriminālprocesu, ja persona, kas izdarījusi kriminālpārkāpumu vai mazāk smagu noziegumu, ir izlīgusi ar cietušo vai viņa pārstāvi (Kriminālprocesa likuma 379.panta pirmās daļas 2.punkts).

Rīgā, 2005.gada 23.novembrī

Lieta Nr.SKK-618

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senatore referente

V.Eilande,

senatori

A.Freibergs, V.Čiževskis

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar apsūdzētā Alekseja H. kasācijas sūdzību par Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 12.oktobra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Ventspils tiesas 2005.gada 6.maija spriedumu Aleksejs H.,(..), atzīts par vainīgu un notiesāts pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem un policijas kontroli uz vienu gadu, pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības noteikts, vieglāko sodu iekļaujot smagākajā, brīvības atņemšana uz trim gadiem, ar policijas kontroli uz vienu gadu.

Ar Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 12.oktobra lēmumu spriedums atstāts negrozīts.

Aleksejs H. atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas par personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās izdarītu svešas kustamas mantas nolaupīšanu, kas saistīta ar vardarbību (laupīšanu).

2004.gada 16.oktobrī ap plkst. 5.45 Aleksejs H. grupā ar Kazimiru G. pēc iepriekšējas vienošanās par laupīšanas izdarīšanu, mantkārīgu motīvu vadīts, piegāja Ventspilī pa Jūras ielu ejošajai Lidijai K. un iepretim ēkai nr. 9, pielietojot vardarbību, proti, Kazimirs G. turēja Lidiju K. aiz kakla, pārvarēdams cietušās pretošanos, bet Aleksejs H. izrāva viņai no rokām un nolaupīja Lidijai K. piederošās mantas: rokassomiņu ar mantām Ls 33 vērtībā.

Pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas Aleksejs H. atzīts par vainīgu atkārtotā atklātā svešas kustamas mantas nolaupīšanā nelielos apmēros.

2004.gada 17.oktobrī viņš, būdams sodīts pār zādzību, atklāti, ignorējot Tatjanas K. un Evijas P. klātbūtni, no frizētavas telpām nolaupīja Tatjanai K. piederošo somiņu ar mantām Ls 51 vērtībā.

Kasācijas sūdzībā Aleksejs H. lūdz atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai. Spriedums daļā par viņa notiesāšanu pēc Krimināllikuma 180.panta esot pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 379.panta pirmo daļu, jo saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 7.panta otro daļu šādu procesu varēja iesākt tikai pēc šīs personas pieteikuma. Izspriežot lietu pēc 176.panta otrās daļas, esot bijuši kriminālprocesa normu pārkāpumi: atpazīšanas protokols saturot melīgas ziņas, ka cietusi atpazinusi viņu pēc balss, atpazīšanai viņš ticis uzrādīts starp būtiski augumā garākām personām. Tādējādi viņš ticis notiesāts, pārkāpjot Kriminālprocesa likuma 19.panta prasības. Apsūdzētais lūdz lietu skatīt rakstveida procesā.

Apsvēris kasācijas sūdzības motīvus un pārbaudījis lietas materiālus, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka kasācijas sūdzība noraidāma.

Latvijas kriminālprocesa likuma 7.panta nosacījumi vēl nebija spēkā, kad tika veikta izmeklēšana šajā lietā. Bez tam lietā ir cietušās Tatjanas K. 2004.gada 17.oktobrī rakstīts iesniegums ar lūgumu Alekseju H. saukt pie kriminālatbildības.

Kriminālprocesa likuma 379.panta pirmās daļas 2.punktā ir paredzēta tiesas iespēja, ne pienākums izbeigt kriminālprocesu gadījumā, ja cietušais ar apsūdzēto izlīgst. Konkrētajā gadījumā tiesa ir motivējusi, kāpēc tā šo izlīgumu neatzīst par pamatu kriminālprocesa izbeigšanai.

Apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175.panta otrās daļas tiesa motivēti izvērtējusi visus tos apstākļus, kas attiecas uz apsūdzētā atpazīšanu, un nonākusi pie pamatota atzinuma, ka atpazīšanas laikā nav bijuši nekādi likuma pārkāpumi.

Ņemot vērā iepriekšminēto un vadoties no Kriminālprocesa likuma 585. un 587.panta, Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt negrozītu, bet kasācijas sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Noskaidroto apstākļu atbilstības konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm pārbaude

*Apsūdzētā paziņojums, ka viņš atzīst savu vainu un apstiprina
apsūdzībā norādītās darbības, neatbrīvo tiesu no pienākuma konstatēt
noskaidroto apstākļu atbilstību vai neatbilstību Krimināllikumā
paredzētā konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm (Latvijas
kriminālprocesa kodeksa 299., 300. un 304.pants).*

Rīgā, 2005.gada 28.novembrī

Lieta Nr.SKK-619

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu
departaments šādā sastāvā:

senators referents

P.Dzalbe,

senatori

V.Čiževskis, A.Freibergs

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar apsūdzētā Aivara O.
aizstāves zvērinātas advokātes I.Tūmanes kasācijas sūdzību par
Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 30.augusta
spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada
10.novembra spriedumu Aivars O. atzīts par vainīgu noziedzīgu
nodarījumu izdarīšanā, kas paredzēti Krimināllikuma 177.panta trešajā
daļā, 275.panta otrajā daļā, un sodīts pēc Krimināllikuma 177.panta
trešās daļas ar naudas sodu 50 minimālo mēnešalgu apmērā, pēc
Krimināllikuma 275.panta otrās daļas ar naudas sodu desmit minimālo
mēnešalgu apmērā. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu
galīgais sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības noteikts naudas
sods 50 minimālo mēnešalgu apmērā jeb Ls 4000, t.i., ietverot
vieglāko sodu smagākajā. Edgara B. un Valda P. civilprasības
atstātas bez izskatīšanas.

Ar Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada
30.augusta spriedumu atcelts pirmās instances tiesas spriedums daļā
par civilprasības atstāšanu bez izskatīšanas un atzītas Edgara B.
tiesības saņemt prasības apmierinājumu, jautājums par prasības
apmēriem nodots izskatīšanai civilprocesa kārtībā. Pārējā daļā
spriedums atstāts negrozīts.

Apsūdzētā Aivara O. aizstāve zvērināta advokāte I.Tūmane
iesniegusi kasācijas sūdzību, kurā lūdz grozīt apelācijas instances
tiesas spriedumu, izslēgt no Aivara O. apsūdzības norādi, ka viņš
izkrāpis cietušajiem Edgaram B. un Valdim P. nekustamo īpašumu
Brīvības gatvē 291, Rīgā, un automašīnu MAZ 5334, valsts
reģistrācijas numurs AT 8640, pārkvalificēt Aivara O. nodarījumu no

Krimināllikuma 177.panta trešās daļas uz 177.panta pirmo daļu,
izslēgt no apsūdzības pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas
norādi uz kvalificējošo pazīmi – būtiska kaitējuma nodarīšanu
cietušajiem, atcelt arestu nekustamajam īpašumam Brīvības gatvē
291, Rīgā, un kustamai mantai, kurai arests uzlikts ar četriem
2001.gada 1.februārī pieņemtiem lēmumiem.

Aizstāve norāda, ka abu instanču tiesas, taisot nolēmumus,
pārkāpušas tolaik spēkā esošā Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.,
19.¹, 47., 49., 51., 66., 255., 299., 300., 304., 313., 316.panta
noteikumus, kas novedis pie nelikumīgu nolēmumu taisīšanas.
Apelācijas instances tiesas atzinums, ka pirmās instances tiesa
pareizi novērtējusi lietā esošos pierādījumus un kvalificējusi Aivara O.
nodarījumu pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas, neatbilstot
patiesībai. Pirmās instances tiesas spriedumā nepareizi konstatēti
lietas faktiskie apstākļi, jo tiesa neesot pilnīgi, vispusīgi un objektīvi
izmeklējusi lietas apstākļus, ignorējusi lietā esošos pierādījumus un
pretēji tiem izdarījusi nepamatotus secinājumus, ka cietušajiem
Edgaram B. un Valdim P. piederējis nekustamais īpašums Brīvības
gatvē 291, Rīgā, un automašīna MAZ 5334, kurus it kā izkrāpis
Aivars O. Tieši šīs mantas vērtība kopsummā Ls 72 100 veidojot lielo
zaudējumu, kura dēļ Aivara O. darbības kvalificētas pēc
Krimināllikuma 177.panta trešās daļas. Cietušajiem piederējušas un
izkrāptas Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LVL" kapitāla daļas
kopsummā Ls 1000, kas atbilstot Krimināllikuma 177.panta pirmajā
daļā paredzētajam noziedzīgajam nodarījumam. Pirmstiesas
izmeklēšanā un nododot tiesai Aivara O. apsūdzībā pēc
Krimināllikuma 275.panta otrās daļas nav bijusi norādīta kvalificējošā
pazīme – būtiska kaitējuma nodarīšana personu tiesībām un
interesēm. Tiesas neesot izlēmušas jautājumus par mantai uzlikto
arestu atcelšanu un izņemtās mantas atdošanu. Pirmās instances
tiesas izdarītie pārkāpumi esot tik būtiski un acīmredzami, ka
apelācijas instances tiesai nevarēja nerasties šaubas par Aivara O.
vainīgumu, un jautājumu par viņa darbību kvalifikāciju tiesai vajadzējis
izlemt neatkarīgi no apsūdzētā apelācijas sūdzības esamības.

Cietušais Edgars B. iebildumos norāda, ka apsūdzētā Aivara O.
aizstāves kasācijas sūdzība esot nepamatota un noraidāma, jo
Aivars O. pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas kārtībā neesot
pārsūdzējis.

Prokurore V.Jirgena iebildumos norāda, ka apsūdzētā Aivara O.
nodarījumi pareizi kvalificēti pēc Krimināllikuma 177.panta trešās
daļas un 275.panta otrās daļas, jo Aivars O., kļūstot par vienīgo
Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LVL" dalībnieku, kļuvis arī par
vienīgo sabiedrības mantas īpašnieku, kas esot pareizi konstatēts ar
lietas materiāliem, un šis fakts neesot apstrīdams. Apsūdzībā pēc

Krimināllikuma 275.panta otrās daļas kvalificējošais apstākļi – būtiska kaitējuma nodarīšana cietušajiem – esot minēts sprieduma motīvu daļā, nevis aprakstošajā daļā. Tiesas savos spriedumos esot lēmušas par mantām, kurām uzlikts arests.

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedums jāatceļ pilnībā un lieta jānosūta jaunai iztiesāšanai.

Lietas izskatīšana pirmās instances tiesā un apelācijas instances tiesā notika laikā, kad spēkā bija Latvijas kriminālprocesa kodekss. Kasācijas sūdzība iesniegta laikā, kad spēkā ir Kriminālprocesa likums.

Tulkojot Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmo daļu, var secināt, ka persona, kura nav pārsūdzējusi pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas kārtībā, nav tiesīga pārsūdzēt apelācijas instances tiesas nolēmumu kasācijas kārtībā, ja apelācijas instances tiesa atstājusi negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu vai atcēlusi pirmās instances tiesas spriedumu daļā, kas neskar šīs personas tiesības un intereses.

Pirmās instances tiesa bija atstājusi Edgara B. un Valda P. civilprasības bez izskatīšanas. Apelācijas instances tiesa sakarā ar cietušā un civilprasītāja Edgara B. apelācijas sūdzību atzina Edgara B. tiesības saņemt prasības apmierinājumu un jautājumu par prasības apmēriem nodeva izskatīšanai civilprocesa kārtībā.

Viens no zaudējumu piedziņas priekšnoteikumiem ir vaina, un zaudējumu apmērs atkarīgs no krimināllietas spriedumā konstatētajiem zaudējumiem, kas ņemti vērā, kvalificējot noziedzīgu nodarījumu.

Līdz ar to apelācijas instances tiesas spriedums skar apsūdzētā tiesības un intereses. Tāpēc šajā lietā apsūdzētā Aivara O. aizstāves kasācijas sūdzība ir izskatāma kasācijas kārtībā.

Apelācijas instances tiesa spriedumā secinājusi, ka pirmās instances tiesa pareizi novērtējusi lietā esošos pierādījumus, izdarījusi pareizus secinājumus par Aivara O. vainu viņam celtajā apsūdzībā un pamatoti kvalificējusi viņa nodarījumu pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas un 275.panta otrās daļas.

Taču apelācijas instances tiesa nav pievērsusi uzmanību pirmās instances tiesas sprieduma motīvu daļai, kur norādīts, ka Aivara O. noziedzīgās darbības kvalificējamās un viņš sodāms pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas un 275.panta otrās daļas, jo viņš mantkārīgā nolūkā izmantoja viltotus dokumentus, kas dod tiesības, un uz šo dokumentu pamata nodarīja būtisku kaitējumu personu tiesībām un interesēm, iesniegdams šos viltotos dokumentus Valda P. un Edgara B. izslēgšanai no uzņēmuma un ar viltu iegūdamas viņu kapitāldaļas uzņēmumā apjomā, kas uzskatāms par lielu.

Šāds tiesas atzinums ir pretrunā ar sprieduma aprakstošajā daļā sniegto pierādītā noziedzīga nodarījuma aprakstu.

Apsūdzētā paziņojums, ka viņš atzīst savu vainu un apstiprina apsūdzībā norādītās darbības, neatbrīvo tiesu no pienākuma konstatēt noskaidroto apstākļu atbilstību vai neatbilstību Krimināllikuma normā paredzētā konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm.

Apelācijas instances tiesa nav novērsusi šaubas par apsūdzētā Aivara O. vainīgumu nekustamā īpašuma Rīgā, Brīvības gatvē 291, un automašīnas MAZ 5334, kopējā vērtībā Ls 72 100 izkrāpšanā no Edgara B. un Valda P., kā arī par nodarītā zaudējuma apjomu.

Esot šādiem apstākļiem, nevar atzīt, ka apelācijas instances tiesas spriedums ir likumīgs un pamatots, t.i., atbilst prasībām, kādas spriedumam bija izvirzītas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299.pantā. Arī Kriminālprocesa likuma 511.pants nosaka, ka spriedumam ir jābūt tiesiskam un pamatotam.

Vadoties no Kriminālprocesa likuma 587., 588.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 30.augusta spriedumu pilnībā un nosūtīt lietu jaunai iztiesāšanai apelācijas instances tiesai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Aizstāvības realizācijas iespējas kriminālprocesā, pieaicinot ārvalstu advokātu

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 96.pants un 1993.gada 3. februāra Līgums starp Latvijas Republiku un Krievijas Federāciju par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās neparedz, ka par aizstāvjiem kriminālprocesā Latvijā varētu būt Krievijas Federācijas advokāti (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 96.pants; 1993.gada 3.februāra līgums starp Latvijas Republiku un Krievijas Federāciju par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās).

Rīgā, 2005.gada 29. novembrī

Lietā Nr.SKK-623

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākā tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents

V.Čiževskis,

senatori

P.Dzalbe, A.Freibergs

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar apsūdzētā Arnolda M. kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 13.jūnija lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

Arnolds M.,(..), ar Rīgas Kurzemes rajona tiesas 2005.gada 28.janvāra spriedumu atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem un policijas kontroli uz vienu gadu.

Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā sakarā ar apsūdzētā Arnolda M. apelācijas sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 13.jūnija lēmumu pirmās instances tiesas spriedumu atstājusi negrozītu.

Par apelācijas instances tiesas lēmumu apsūdzētais Arnolds M. iesniedzis kasācijas sūdzību. Kasācijas sūdzībā norādīts, ka apelācijas instances tiesas lēmums esot nepamatots, viņš to pārsūdzot pilnā apmērā, jo lēmumā izklāstītie motīvi neesot argumentēti. Neesot norādītas Krimināllikuma 125.panta trešās daļas kvalificējošas pazīmes. Lietā neesot neviena tieša pierādījuma viņa vainas atzīšanai. Bez tam apsūdzētais, atsaucoties uz ANO 1966.gada 16.decembra Starptautisko paktu par pilsoņu un politiskajām tiesībām, Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.pantu, Satversmes 89, 92.pantu un Satversmes tiesas 2003.gada 6.oktobra spriedumu lietā Nr.2003-08-01, kasācijas sūdzībā norādījis, ka atbilstoši šo dokumentu prasībām viņam ir tiesības uz aizstāvību, un pie tam tiesības brīvi izvēlēties

savu aizstāvi. Apsūdzētais uzskata, ka šīs norādītās viņa tiesības neesot ievērotas, jo tiesas procesā nav ticis atļauts viņu aizstāvēt Krievijas Federācijas zvērinātam advokātam M.Ķļaviņam. Sliktais materiālais stāvoklis liedzot viņam izvēlēties aizstāvībai Latvijas zvērinātu advokātu. Procesā neesot pilnvērtīgi nodrošināts ar aizstāvību, jo tiesas pieaicinātais aizstāvis neesot bijis pilnīgi iepazinies ar lietu. Lūdz atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu un lietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai, pieaicinot aizstāvībai Krievijas Federācijas zvērinātu advokātu M. Ķļaviņu.

Pārbaudījis lietas materiālus, izvērtējis kasācijas sūdzības motīvus, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums atstājams negrozīts, bet Arnolda M. kasācijas sūdzība noraidāma.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 572.pantu kasācijas sūdzībā jāiekļauj tajā izteikto prasību pamatojums ar norādi uz Krimināllikuma vai Kriminālprocesa likuma normu pārkāpumu. Krimināllietu departaments šādu norādi par likuma pārkāpumu kasācijas sūdzībā nekonstatē. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.pantu nolēmumu tiesiskumu kasācijas kārtībā pārbauda tikai tādā gadījumā, ja kasācijas sūdzībā vai protestā izteiktā prasība pamatota ar Kriminālprocesa likuma pārkāpumu vai Kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu. Iebildumi par apsūdzētā vainas nepierādīšanu neattiecas uz kasācijas motīviem. Šāda prasība tika izteikta apelācijas sūdzībā un apelācijas instances tiesā izskatīta. Kasācijas instances tiesas kompetencē neietilpst pierādījumu pārvērtēšana un lietas faktisko apstākļu noskaidrošana.

Jautājumā, kas attiecas uz apsūdzētā iebildumiem par to, ka viņam liegta iespēja aizstāvēties ar paša izvēlētu aizstāvi, konkrētajā gadījumā – pieaicināt par aizstāvi Krievijas Federācijas zvērinātu advokātu M. Ķļaviņu, Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka arī šie iebildumi netiek pamatoti ar Kriminālprocesa likuma pārkāpumu. Latvijas kriminālprocesa kodeksa 96.panta otrajā daļā bija konkrēti un nepārprotami noteikts, kādas personas var būt par aizstāvi krimināllietā. Arī pašlaik spēkā esošā Kriminālprocesa likuma 79.pantā ir analogiska satura norma, ka par aizstāvi kriminālprocesā var būt: 1) zvērināts advokāts, 2) zvērināta advokāta palīgs, 3) Eiropas Savienības dalībvalsts pilsonis, kurš ieguvis advokāta kvalifikāciju kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm, 4) ārvalsts advokāts saskaņā ar Latvijas Republikai saistošu starptautisku līgumu par juridisko palīdzību. Minētā likuma normas ievērotas. Apelācijas instances tiesā apsūdzētais tika nodrošināts ar aizstāvību, kuru realizēja zvērināta advokāte E.Purmale. Par aizstāvības kvalitāti kasācijas instances tiesa nevar spriest, jo attiecīgi apsūdzētā iebildumi vērtējami kā viņa subjektīvais viedoklis.

Pamatoti noraidīta apsūdzētā prasība par atļaušanu realizēt aizstāvību advokātam, kura piedalīšanos procesā neparedzēja Latvijas kriminālprocesa kodeksa 96.pants. 1993.gada 3.februāra Līgums starp Latvijas Republiku un Krievijas Federāciju par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās arī neparedz, ka par aizstāvjiem kriminālprocesā Latvijā varētu būt Krievijas Federācijas zvērīnāti advokāti. Tiesības, uz kurām norāda apsūdzētais un kuras deklarētas starptautiskos dokumentos un nostiprinātas Satversmē nevar būt absolūtas. Uz to jau norādīts arī Satversmes tiesas 2003.gada 6.oktobra spriedumā Nr.2003-08-01, izskatot līdzīgu prasību. Ņemot vērā Satversmes tiesas spriedumu, Latvijas kriminālprocesa kodeksa 96.pantā tika izdarīti grozījumi un paplašināts to personu loks, kuras var būt par aizstāvi kriminālprocesā.

Pamatojoties uz minēto, ievērojot Kriminālprocesa likuma 587.pantu, Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt negrozītu, bet apsūdzētā Arnolda M. kasācijas sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Pilnīga, vispusīga un objektīva izmeklēšana un lietas apstākļu noskaidrošana apelācijas instances tiesā

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, tiesai pilnīgi, vispusīgi un objektīvi jāizmeklē visi lietas apstākļi un objektīvi jānovērtē visi pierādījumi to kopumā un kopsakarībā atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa prasībām (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.pants).

Pierādījumu pārvērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē (Kriminālprocesa likuma 569.panta trešā daļa).

Rīgā, 2005.gada 2.decembrī

Lieta Nr.SKK-625

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents

P.Gruziņš,

senatori

V.Čiževskis, P.Dzalbe

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar apsūdzēto Vladimira Č. un Ruslana U. iesniegtajām kasācijas sūdzībām par Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 24.augusta lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2004.gada 26.novembra spriedumu Vladimirs Č.,(..), agrākā sodāmība dzēsta, notiesāts pēc Krimināllikuma 176.panta ceturtās daļas ar brīvības atņemšanu uz desmit gadiem ar mantas konfiskāciju un ar policijas kontroli uz diviem gadiem, pēc Krimināllikuma 233.panta trešās daļas (likuma redakcijā līdz 2004.gada 18.jūnijam) ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības sods noteikts brīvības atņemšana uz desmit gadiem ar mantas konfiskāciju un ar policijas kontroli uz diviem gadiem.

Ruslans U.,(..), agrāk sodīts četras reizes, notiesāts pēc Krimināllikuma 176.panta ceturtās daļas ar brīvības atņemšanu uz desmit gadiem ar mantas konfiskāciju un ar policijas kontroli uz diviem gadiem.

Ar šo spriedumu Vladimirs Č. un Ruslans U. notiesāti par laupīšanu, izdarītu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, lietojot ieroci, bet Vladimirs Č. arī par šaujamieroča (pistoles) un munīcijas (patronu) nelikumīgu iegādāšanos, glabāšanu un nēsāšanu.

Noziedzīgie nodarījumi izdarīti šādos apstākļos:

2003.gada 24.janvārī Vladimirs Č., būdams bruņojies ar pielādētu pistoli, un Ruslans U., būdams agrāk tiesāts par laupīšanu, laupīšanas nolūkā, lai iegūtu medikamentu "Tramadols" un naudu, iebrukuši SIA

"Firma Balt" piederošajā "Krasta aptiekā" Rīgā, Maskavas ielā, kur Vladimirs Č. pret farmaceiti Dinu F. vērsis pistoli. Cietusī Dina F. ieskrējusi palīgtelpā pie apsarga I.V. pēc palīdzības, bet Ruslans U. šajā laikā no kases aparāta nolaupījis naudu Ls 178,89 apmērā. Baidīdamies no aizturēšanas, abi uzbrucēji no aptiekas telpām aizbēguši. Netālu no aptiekas apsūdzētais Vladimirs Č. ar pilsoņu palīdzību ticis aizturēts un pistole ar patronām atņemta.

Šādas abu apsūdzēto darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 176.panta ceturtās daļas.

Pēc Krimināllikuma 233.panta trešās daļas Vladimirs Č. notiesāts par to, ka viņš bez attiecīgas atļaujas iegādājies pistoli un patronas, kuras glabājis savās dzīves vietās Rīgā, Kalna ielā (..) un Maskavas ielā (..) un nēsājis līdz 2003.gada 24.janvārim, kad šie priekšmeti viņam atņemti pēc laupīšanas izdarīšanas.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzības bija iesnieguši abi apsūdzētie.

Ruslans U. savā apelācijas sūdzībā lūdzis atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un taisīt jaunu spriedumu, norādīdams, ka viņa izdarītais noziedzīgais nodarījums kvalificēts nepareizi un soda noteikšanā nav ņemti vērā visi atbildību mīkstinošie apstākļi.

Vladimirs Č. savā apelācijas sūdzībā lūdzis atcelt pirmās instances tiesas spriedumu, taisot jaunu, objektīvu spriedumu, pareizi novērtējot visus pierādījumus lietā.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā 2005.gada 24.augustā, Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palāta ar savu lēmumu noraidījusi iesniegtās apelācijas sūdzības, atstājot bez grozījuma pirmās instances tiesas spriedumu.

Kasācijas sūdzības iesnieguši apsūdzētie Vladimirs Č. un Ruslans U.

Ruslans U. kasācijas sūdzībā un papildinājumos pie tās nenoliedz faktu, ka viņš spriedumā norādītajā vietā un laikā nolaupījis no aptiekas kases aparāta naudu, taču noliedz, ka šādas darbības būtu izdarījis grupā pēc iepriekšējas vienošanās ar Vladimiru Č. Bez tam viņš norāda, ka lietas pirmstiesas un abu tiesu izmeklēšanas laikā ir bijusi virkne Latvijas kriminālprocesa kodeksa normu pārkāpumu, kas izsaucis viņa nepamatotu notiesāšanu pēc Krimināllikuma 176.panta ceturtās daļas. Pēc viņa ieskats, tiesa, nosakot viņam sodu, nav ņēmusi vērā atbildību mīkstinošos apstākļus – viņa pašā un viņa vientuļās mātes veselības stāvokli. Apsūdzētais lūdz atcelt abu zemākstāvošo tiesu nolēmumus un lietu izskatīt objektīvi, pārkvalificēt viņa izdarīto noziedzīgo nodarījumu.

Apsūdzētais Vladimirs Č. kasācijas sūdzībā un papildinājumos pie tās neapstrīd faktu, ka notikuma laikā un vietā kopā ar līdzapsūdzēto Ruslanu U. atradušies pie aptiekas un ka pēc

uzbrukuma aptiekai viņam atņemta pistole un patronas, taču norāda, ka viņš personīgi aptiekas telpās nav iegājis un nav piedalījies naudas nolaupīšanā.

Arī viņš uzskata, ka abu tiesu instances notiesājošos nolēmumus taisījušas, balstoties uz virkni Latvijas kriminālprocesa kodeksa normu pārkāpumu, kas izraisījuši nepareizu un neobjektīvu lietas izskatīšanu. Kasācijas sūdzības papildinājumos viņš norāda, ka arī pēc Krimināllikuma 233.panta trešās daļas viņš notiesāts nepamatoti. Kasators lūdz abu instanču tiesu nolēmumus atcelt un lietu nodot jaunai pirmstiesas izmeklēšanai.

Apsvēris kasācijas sūdzību motīvus un pārbaudījis krimināllietas materiālus, Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka kasācijas sūdzības noraidāmas šādu iemeslu dēļ:

atsauce kasācijas sūdzībā par virkni pieļauto Latvijas kriminālprocesa kodeksa pantu pārkāpumu ir formāla un ir pretrunā ar lietā esošajiem materiāliem un apelācijas instances tiesas lēmuma saturu.

No lietas materiāliem izriet, ka tiesa, izskatot lietu apelācijas kārtībā, ir pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izmeklējusi visus lietas apstākļus un objektīvi novērtējusi visus pierādījumus to kopumā un kopsakarībā.

Ir izskatītas un vērtētas visas apsūdzēto izvirzītās versijas.

Tiesa ir motivējusi, kādēļ tic cietušās Dinai F. liecībām par apsūdzēto (kurus atpazinusi) kopīgi izdarīto laupīšanu aptiekas telpā un liecinieku I.V. un D.S. liecībām par Vladimira Č. aizturēšanas un šaujamoča atņemšanas faktu, kā arī pašu apsūdzēto pirmajām liecībām, kurās atzinuši savu vainu laupīšanas izdarīšanā un citiem pierādījumiem, kas apstiprina minētos pierādījumus. Tiesa motivējusi, kādēļ noraida Vladimira Č. un Ruslana U. vēlākās liecības par to, ka laupīšanu, lietojot šaujamieroci, neesot izdarījuši.

Senāts atzīst, ka tiesas secinājumi par abu apsūdzēto vainu laupīšanas izdarīšanā un Vladimira Č. vainu arī šaujamoču un munīcijas nelikumīgā iegādē, glabāšanā un nēsāšanā, nodarījumu juridisko kvalifikāciju un noteikto sodu atbilst lietā esošajiem pierādījumiem un likuma prasībām.

Abi apsūdzētie savās kasācijas sūdzībās faktiski lūdz pārvērtēt pierādījumus un uz tā pamata taisīt citādus secinājumus par viņu vainu, vainas un atbildības pakāpi. Taču saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta trešo daļu kasācijas instances tiesa pierādījumus no jauna neizvērtē.

Tādējādi jāatzīst, ka Vladimira Č. un Ruslana U. kasācijas sūdzības ir noraidāmas.

Ievērojot iepriekšminēto un vadoties no Kriminālprocesa likuma 585. un 587.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 24.augusta lēmumu atstāt negrozītu, bet apsūdzēto Vladimira Č. un Ruslana U. kasācijas sūdzības noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

**Kriminālprocesa likuma normu ievērošana attiecībā uz
pierādījumu vērtēšanu kasācijas instances tiesā**

Jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir pietiekoši apsūdzētā vainīguma nodibināšanai vai nav pietiekoši, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms (Kriminālprocesa likuma 569.panta trešā daļa).

Rīgā, 2005.gada 30.novembrī

Lieta Nr.SKK-626

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents

A.Freibergs,

senatori

V.Vietnieks, V.Čiževskis

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar apsūdzētā Arta G. kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 14.septembra spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2004.gada 11.oktobra spriedumu Artis G.,(..), atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 125.panta otrās daļas 4. un 5.punkta ar brīvības atņemšanu uz četriem gadiem un ar policijas kontroli uz trīs gadiem; pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem un ar policijas kontroli uz trīs gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, ietverot vieglāko sodu smagākajā, galīgais sods Artim G. noteikts brīvības atņemšana uz pieciem gadiem un ar policijas kontroli uz trīs gadiem.

Šajā pašā lietā vēl atzīts par vainīgu un sodīts Mihails S.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 14.septembra spriedumu pirmās instances tiesas 2004.gada 11.oktobra spriedumu atcēla daļā par Arta G. un Mihaila S. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 125.panta otrās daļas 4. un 5.punkta un 125.panta trešās daļas, viņiem noteikto sodu un galīgo sodu.

Artis G. atzīts par vainīgu Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem un ar policijas kontroli uz trīs gadiem.

Mihails S. atzīts par vainīgu Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz trīs gadiem un ar policijas kontroli uz diviem gadiem.

Pārējā daļā spriedums atstāts negrozīts.

Par šo spriedumu Artis G. iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai. Tiesa esot pieļāvusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 5.punkta un 443.panta pārkāpumu, jo nebija izsaukti uz tiesas sēdi apsūdzētais un papildus liecinieks. Neesot ņemts vērā arī tas, ka Mihails S. liecības ir pretrunīgas, lieta safabricēta, viņš – Artis G. – neesot vainīgs cietušā nāvē. Ekspertīze veikta bez nāves iestāšanās tieša laika noteikšanas.

Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas spriedumu Artis G. un Mihails S. atzīti par vainīgiem un sodīti pēc Krimināllikuma 125.panta otrās daļas 4. un 5.punkta un Krimināllikuma 125.panta trešās daļas par tīšu miesas bojājumu nodarīšanu, kas bīstami dzīvībai (smags miesas bojājums), kam bijis mocīšanas raksturs, ko izdarījusi personu grupa, kas vainīgo neuzmanības dēļ bijis par iemeslu cietušā nāvei.

Apelācijas instances tiesa šīs pašas apsūdzēto darbības kvalificējusi tikai pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas.

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, nav pieļāvusi Latvijas kriminālprocesa kodeksa 443.panta un 451.panta otrās daļas 5.punkta pārkāpumus.

Atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 440.panta nosacījumiem lieta apelācijas instances tiesā izskatāma kārtībā, kāda noteikta krimināllietu izskatīšanai pirmās instances tiesās, izņemot šā kodeksa 36.nodaļā noteikto.

Personas, kuras jāaicina uz apelācijas instances tiesas sēdi, ir norādītas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 442.pantā. Šī panta pirmā daļa nosaka, ka uz tiesas sēdi aicina tādu tiesājamo, kurš ir pārsūdzējis spriedumu, bet septītajā daļā paredzēta kārtība, kādā tiek izlemta tiesājamā apelācijas sūdzība, kurš uz tiesas sēdi nav ieradies bez attaisnojoša iemesla.

Vienā lietā ar Arti G. un Mihailu S. notiesāts arī Andrejs Č., kurš pirmās instances tiesas spriedumu nav pārsūdzējis un arī prokurors daļā par Andreja Č. tiesas spriedumu nav protestējis. Līdz ar to apsūdzētais Andrejs Č. neietilpst to personu lokā, kam obligāti jāpiedalās apelācijas instances tiesā.

Bez tam apelācijas sūdzībā Artis G. nebija lūdzis Andreju Č. izsaukt uz tiesas sēdi, lai gan Latvijas kriminālprocesa kodeksa 442.panta sestajā daļā noteikts, ka lūgumi gan par citu tiesājamo, daļā par kuriem spriedums nav pārsūdzēts, gan par liecinieku izsaukšanu ir jāpiesaka jau pašā apelācijas sūdzībā.

Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, nav liegusi vai ierobežojusi Arta G. tiesības iesniegt papildmateriālus atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 443.panta nosacījumiem.

No lietas materiāliem redzams, ka Artis G. piekritis pabeigt lietas izskatīšanu bez Andreja Č. Tiesa izdarījusi visu iespējamo, lai noskaidrotu Andreja Č., kurš ir persona bez noteiktas dzīvesvietas, atrašanās vietu, jo piespriesto sodu viņš jau bija izcietis un no cietuma atbrīvots. Arī tiesas sēdē pieteiktais lūgums par liecinieka izsaukšanu, kura personas dati un adrese tiesai netika darīti zināmi, ir izlemts likumā paredzētajā kārtībā.

Pārējā daļā apsūdzētā Arta G. kasācijas sūdzībā ir apstrīdēti tiesas konstatētie faktiskie nozieguma izdarīšanas apstākļi un lūgts kasācijas instancei pārvērtēt pierādījumus.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta trešās daļas nosacījumiem kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Tiesas spriedums ir motivēts.

Senāta Krimināllietu departamentam nav pamata apšaubīt tā tiesiskumu un pamatotību.

Lietā esošo pierādījumu novērtēšana piekrīt tiesai, kas izspriež lietu pēc būtības. Jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir pietiekoši apsūdzētā vainīguma nodibināšanai vai nav pietiekoši, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms. Tāpat kasācijas kārtībā nav pārbaudāmi kasācijas sūdzību iesniedzēju apcerējumi par citādu lietas apstākļu novērtējumu nekā tiem ir piešķīrusi apelācijas instances tiesa.

Ievērojot iepriekš minēto un vadoties pēc Kriminālprocesa likuma 585., 587.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 14.septembra spriedumu atstāt negrozītu, bet Arta G. kasācijas sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Krimināllietas ietvaros izmantoto pierādījumu pārbaude un novērtēšana atbilstoši Kriminālprocesa likuma prasībām

Kriminālprocesa laikā iegūtās ziņas par faktiem ir izmantojamas kā pierādījumi, ja tās iegūtas un procesuāli nostiprinātas Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā (Kriminālprocesa likuma 9.nodaļa).

Rīgā, 2005.gada 5.decembrī

Lieta Nr.SKK-630

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents

P.Gruziņš,

senatori

V.Čiževskis, P.Dzalbe

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar Pāvela M. kasācijas sūdzību par Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 12.oktobra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Tukuma rajona tiesas 2005.gada 14.jūnija spriedumu Pāvels M.,(..), notiesāts pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem un sešiem mēnešiem, konfiscējot mantu, soda izciešanu uzsākot slēgtā cietumā.

Saskaņā ar pirmās instances tiesas spriedumu Pāvels M. notiesāts par to, ka atkārtoti izdarījis svešas kustamas mantas slepenu nolaupišanu (zādzību), saistītu ar iekļūšanu dzīvoklī.

2005.gada 4.janvārī ap plkst. 10.30 Pāvels M. zādzības nolūkā uzlauzis durvis Ģirtam B. piederošajam dzīvoklim nr. (..), Tukumā, Meža ielā (..) un slepeni nozādzis viņam piederošās mantas, nodarīdams zaudējumus Ls 1502,16 apmērā.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 12.oktobra lēmumu pirmās instances spriedumu atstājusi negrozītu.

Par apelācijas instances tiesas spriedumu kasācijas sūdzību un papildinājumus iesniedzis apsūdzētais Pāvels M.

Apsūdzētais kasācijas sūdzībā norāda, ka pirmās instances tiesas spriedums un apelācijas instances lēmums balstīti vienīgi uz cietušā nekonsekvētām un pretrunīgām liecībām un ka tās ir novērtētas pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 19.panta trešās daļas, 127.panta, 128.panta, 130.panta otrās daļas 4.punkta nosacījumiem.

Tāpat apsūdzētais uzskata, ka pirmstiesas izmeklēšanā pierādījumi ir iegūti, neievērojot tajā laikā spēkā esošās Latvijas kriminālprocesa kodeksa prasības, personas uzrādīšanas procedūra notikusi, nepieaicinot advokātu, šādi pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 165.panta nosacījumus.

Kasācijas sūdzības papildinājumos apsūdzētais Pāvels M. norāda, ka ne pirmās instances tiesā, ne apelācijas tiesā netika objektīvi pārbaudīti un novērtēti pierādījumi lietā, kā arī lūdz veikt sīku liecinieku liecību izvērtēšanu, citu pierādījumu pārbaudi un novērtēšanu.

Apsūdzētais nemotivēti lūdzis kasācijas sūdzību izskatīt tiesas sēdē.

Izskatījis krimināllietas materiālus rakstveida procesā, apsvēris kasācijas sūdzību motīvus, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums atstājams negrozīts, bet kasācijas sūdzība noraidāma.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesa vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudījusi visus lietas apstākļus apelācijas sūdzības robežās, tās secinājumi ir pamatoti un apstiprinās ar lietas materiāliem.

No lietas materiāliem redzams, ka gan pirmās instances tiesa, gan apelācijas tiesa atbilstoši kriminālprocesa likuma normām novērtējusi apsūdzētā, cietušā un liecinieku sniegtās liecības, izdarījusi secinājumus un motivējusi, kādēļ vienas liecības ir atzinusi par ticamām, savukārt citas vērtējusi kritiski, līdz ar to nav pamata norādei kasācijas sūdzībā uz Kriminālprocesa likuma 19.panta trešās daļas pārkāpumu.

Krimināllietas ietvaros izmantotie pierādījumi ir iegūti likuma noteiktajā kārtībā, pārbaudīti un novērtēti atbilstoši Kriminālprocesa likuma 9.nodaļas prasībām.

Visas procesuālās darbības krimināllietas ietvaros ir veiktas atbilstoši tajā laikā spēkā esošajām Latvijas kriminālprocesa kodeksa normām. Nav pamata kasatora apgalvojumam, ka personas uzrādīšana notikusi, neievērojot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 165.panta nosacījumus par advokāta piedalīšanos. No lietas materiāliem redzams, ka apsūdzētais nav iebildis, ka pie personas uzrādīšanas atpazīšanai nav piedalījies aizstāvis, nav izteicis lūgumu, lai advokāts piedalītos, bez tam apelācijas instances tiesa pamatoti atzinusi, ka kriminālprocesā pie personas uzrādīšanas atpazīšanai aizstāvja piedalīšanās nav obligāta.

Kasatora izteiktais lūgums pārbaudīt liecinieku liecības un novērtēt pierādījumu lietā nav atbilstošs kasācijas instances kompetencei, jo saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta trešo daļu kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Apsūdzētā lūgums kasācijas sūdzību izskatīt tiesas sēdē nav motivēts, kā to nosaka Kriminālprocesa likuma 572.panta normas.

Pamatojoties uz iepriekšminēto un vadoties no Kriminālprocesa likuma 587.panta, Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 12.oktobra lēmumu atstāt negrozītu, bet Pāvela M. kasācijas sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Lietā esošo pierādījumu novērtējums no to attiecināmības viedokļa

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 129.panta nosacījumiem pierādījumi ir attiecināmi uz konkrēto kriminālprocesu, ja ziņas par faktiem tieši vai netieši apstiprina kriminālprocesā pierādāmo apstākļu esamību vai neesamību (Kriminālprocesa likuma 129.pants).

Rīgā, 2005.gada 8.decembrī

Lieta Nr.SKK-632

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents

A.Freibergs,

senatori

V.Vietnieks, V.Čiževskis

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar apsūdzētā Valda T. aizstāvja zvērināta advokāta A.Važņa kasācijas sūdzību par Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 11.oktobra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Aizkraukles rajona tiesas 2005.gada 20.maija spriedumu Valdis T.,(..), atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas ar brīvības atņemšanu uz trīs gadiem, konfiscējot mantu; pēc Krimināllikuma 187.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods Valdim T. noteikts – brīvības atņemšana uz trīs gadiem un sešiem mēnešiem, konfiscējot mantu. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu sods noteikts nosacīti, ar pārbaudes laiku uz trīs gadiem.

Lietā vēl notiesāts Vladimirs B., daļā par kuru tiesas nolēmums kasācijas kārtībā nav pārsūdzēts.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 11.oktobra lēmumu pirmās instances tiesas spriedumu daļā par Valdi T. atstājusi negrozītu, precizējama, ka brīvības atņemšanas sods ir noteikts nosacīti.

Par šo lēmumu kasācijas sūdzību iesniedzis apsūdzētā Valda T. aizstāvis. Sūdzībā norādīts, ka tiesa esot izdarījusi Kriminālprocesa likuma 574.panta 2.punktā paredzēto Krimināllikuma pārkāpumu – kvalificējot noziedzīgu nodarījumu, ir piemērojusi nepareizu Krimināllikuma pantu, kā arī pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 511.panta 2.punktu un 512.panta 2.punktu.

Ar lietas materiāliem esot neapšaubāmi pierādīts, ka trīs izmeklēšanā nenoskaidrotie vīrieši maldinājuši Valdi T. Neesot Valda T. vainas (subjektīvās puses) pierādījumu, liecinieka B. liecība

neko nepierādot, bet policijas darbinieku V. un Z. liecību objektivitāte esot apšaubāma. Neesot vērtēti visi pierādījumi to kopumā un savstarpējā sakarībā.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Valdis T. atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka viņš organizētā grupā tīši bojājis augsta spiediena maģistrālo naftas produktu vadu.

Valda T. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 187.panta pirmās daļas.

Bez tam Valdis T. atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka viņš organizētā grupā pēc iepriekšējas vienošanās lielā apmērā izdarījis svešas kustamas mantas slepenu nolaupišanu (zādzību) no ietaises, kas savieno glabātavas.

Valda T. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums ir atceļams daļā par Valda T. atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas, 187.panta pirmās daļas, un lieta šajā daļā nosūtāma jaunai iztiesāšanai tai pašai tiesai citā tiesnešu sastāvā.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 511.panta nosacījumiem tiesas nolēmumam, ar kuru lietu izspriež pēc būtības, ir jābūt tiesiskam un pamatotam.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 564.panta ceturtās daļas prasībām apelācijas instances tiesas nolēmuma motīvu daļā norādāms apelācijas instances tiesas atzinums par apelācijas sūdzības vai protesta pamatotību, apstākļi, ko noskaidrojusi tiesa, pierādījumi, kas apstiprina šos atzinumus, kā arī motīvi, kāpēc apelācijas instances tiesa noraida kādus pierādījumus, un likumi, pēc kuriem tā vadās.

Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka apelācijas instances tiesa, izskatot šo lietu, nav ievērojusi visas likuma prasības.

Apsūdzētā Valda T. aizstāvja apelācijas sūdzībā bija izteikti motivēti iebildumi pret pirmās instances tiesas konstatētā Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā un 187.panta pirmajā daļā paredzētā nozieguma sastāva esamību Valda T. darbībās.

Īpaši aizstāvja sūdzībā bija vērsta uzmanība uz nozieguma subjektīvās puses neesamību.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmumā nav izvērtēta Valdim T. inkriminēto noziedzīgo nodarījumu subjektīvā puse.

Kā tas ir redzams no pirmās instances tiesas sprieduma, tiesa ir uzskaitījusi lietā esošos pierādījumus, bet nav tos vērtējusi no pierādījumu pietiekamības, attiecināmības un pieļaujāmības viedokļa.

Savukārt apelācijas instances tiesa savā lēmumā tikai konstatējusi, ka pirmās instances tiesa pareizi novērtējusi un analizējusi pierādījumus lietā un pareizi kvalificējusi Valda T. noziedzīgos nodarījumus.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka konkrētajā lietā vērtējums bija jādod apelācijas instances tiesai, jo tikai tādējādi iespējams atbildēt uz apelācijas sūdzības motīviem un atbilstoši likuma prasībām izvērtēt, ir vai nav visas obligātās Valdim T. inkriminēto noziedzīgo nodarījumu sastāvu pazīmes.

Senāta Krimināllietu departaments secina, ka ne pirmās, ne apelācijas instances tiesa vispār nav pievērsusi uzmanību likuma prasībām par pierādījumu attiecināmību.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 129.panta nosacījumiem pierādījumi ir attiecināmi uz konkrēto kriminālprocesu, ja ziņas par faktiem tieši vai netieši apstiprina kriminālprocesā pierādāmo apstākļu esamību vai neesamību, kā arī citu pierādījumu ticamību vai neticamību, izmantošanas iespējamību vai neiespējamību.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 124.panta otro daļu kriminālprocesā ir pierādāma noziedzīga nodarījuma sastāva esamība vai neesamība, kā arī citi Krimināllikumā un Kriminālprocesa likumā paredzētie apstākļi, kuriem ir nozīme konkrēto krimināltiesisko attiecību taisnīgā noregulējumā.

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka ne pirmās, ne arī apelācijas instances tiesas nolēmumā nav norādīti un analizēti pierādījumi, kas apstiprina tieši apsūdzētajam Valdim T. inkriminēto noziedzīgo nodarījumu sastāvu pazīmju esamību vai neesamību.

Kasācijas instances tiesa konstatē, ka Valdim T. celtā apsūdzība konstruēta tādā veidā, ka tās pamatā ir likts secinājums par to, ka Valdis T. ir viens no Krimināllikumā 21.pantā definētās organizētās grupas dalībniekiem.

Tajā pašā laikā ne pirmās, ne apelācijas instances tiesas nolēmumos nav izklāstīti un izvērtēti konkrēti lietā esoši pierādījumi, ka Valdis T. būtu iesaistījies šādas noziedzīgas organizētas grupas sastāvā.

Senāta Krimināllietu departaments uzsver, ka, atkārtoti izskatot lietu, tiesai ir jānovērš visas saprātīgās šaubas, bet, ja tādas nav iespējams novērst, tad tās atbilstoši Kriminālprocesa likuma 19.panta trešās daļas nosacījumiem ir tulkojamas par labu apsūdzētajam Valdim T.

Kasācijas instances tiesa atzīst, ka iepriekš norādīto Kriminālprocesa likuma prasību neievērošana ir novedusi pie nelikumīga tiesas nolēmuma taisīšanas lietā un līdz ar to ir būtiski

pārkāptas Kriminālprocesa likuma normas un izdarīts Kriminālprocesa likuma 575.panta trešās daļas pārkāpums.

Ievērojot minēto un vadoties pēc Kriminālprocesa likuma 585., 587.panta,

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 11.oktobra lēmumu atcelt daļā par Valda T. atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikumā 175.panta ceturtās daļas un 187.panta pirmās daļas, kā arī par civilprasības apmierināšanu, Ls 790,45 un Ls 15 piedziņu no Valda T.

Šajā daļā lietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai.

Pārējā daļā apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Soda piemērošanas motīvi

*Tiesas spriedumā jānorāda motīvi par konkrēta soda piemērošanu
(Kriminālprocesa likuma 527.panta otrās daļas 6.punkts).*

Rīgā, 2005.gada 12.decembrī

Lietā Nr.SKK-641

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents P.Dzalbe,
senatori V.Eilande un V.Čiževksis

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar apsūdzētā Viktora G. kasācijas sūdzību par Augstākās tiesas Krimināllietu tiesas palātas 2005.gada 1.septembra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2004.gada 29.oktobra spriedumu Viktors G.,(..), atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā, un sodīts ar brīvības atņemšanu uz astoņiem gadiem. No Viktora G. par labu sabiedrībai ar ierobežotu "Eko Osta" piedzīti Ls 11 096 un par labu valstij Ls 75.

Ar Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 1.septembra lēmumu pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

Apsūdzētais Viktors G. iesniedzis kasācijas sūdzību, kur lūdz izbeigt lietu vai nosūtīt to papildu pirmstiesas izmeklēšanai. Viktors G. norāda, ka krimināllietā esot ierosināta nelikumīgi, pārkāpjot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 1., 2., 4., 45., 45.¹, 107., 109., 112., 113., 117., 124.pantu, t.i., 49 dienas vēlāk pēc pieteikuma iesniegšanas. Tāpēc pārkāptas viņa tiesības, kas paredzētas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 2., 4., 19.pantā, Krimināllikuma 1.pantā, Satversmes 92., 93., 94.pantā. Lietā iegūtie pierādījumi neatbilstot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 85., 472., 474., 476., 610., 611.panta prasībām, līguma starp Latviju un Krieviju par tiesisko sadarbību prasībām. Tiesas nepareizi novērtējušas aizstāvības pierādījumus, kas iegūti normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā, un ticējušas tikai apsūdzības pierādījumiem, kas iegūti nelikumīgi. Tiesu nolēmumi neatbilstot Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299., 304.panta prasībām, neesot ņemta vērā nevainīguma prezumpcija, tiesas nolēmuma aprakstošajā daļā norādītais, ka Krievijas firmas rīcībā reāli nav iekārtas, neatbilstot apelācijas instances tiesas sēdes protokola 5.lapā fiksētajam cietušā Andreja L. liecībām, ka firma jau sen saņēmusi iekārtu un ar to strādājo.

Kasācijas sūdzības papildinājumos Viktors G. norāda, ka pirmās instances tiesa neesot izlēmusi viņa lūgumus, jo tas neesot atspoguļots spriedumā vai atsevišķos lēmumos. Bez tam pirmās instances tiesa neesot atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 88.panta nosacījumiem izlēmusi piezīmes pie tiesas sēdes protokola, jo viņš neesot izsaukts uz tiesas sēdi. Viktors G. atkārtoti norāda, ka lietā esot pārkāptas Latvijas kriminālprocesa kodeksa 2., 4., 12., 15., 299., 304., 313.panta prasības.

Pēc būtības kasācijas sūdzībā izvirzīti jautājumi par krimināllietas ierosināšanas likumību, pierādījumu pieļaujamību, ticamību, iztiesāšanas un tiesas nolēmumu atbilstību kriminālprocesa likuma prasībām.

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums jāatceļ daļā par apsūdzētajam Viktoram G. noteikto sodu, un šajā daļā lieta jānosūta jaunai iztiesāšanai, pārējā daļā lēmums jāatstāj negrozīts, bet kasācijas sūdzība jānoraida.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta trešo daļu kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē. Jautājums par pierādījumu pieļaujamību, ticamību ir pierādījumu vērtēšana, ko atbilstoši likuma prasībām ir izdarījusi apelācijas instances tiesa.

Latvijas kriminālprocesa kodeksa, kas bija spēkā pirmstiesas izmeklēšanā, lietas izskatīšanā pirmās instances un apelācijas instances tiesās, 109.pantā paredzētie termiņi pieteikumu, paziņojumu izskatīšanai un attiecīga lēmuma pieņemšanai bija pienākumu uzlikošie termiņi, kuru pārkāpšana neatbrīvoja procesa virzītāju no pienākuma izpildes. Tāpēc kasācijas sūdzībā norādītais šīs likuma normas pārkāpums nav atzīstams par būtisku pārkāpumu, kas novedis pie nelikumīga tiesas nolēmuma.

Apsūdzētā Viktora G. piezīmes par pirmās instances tiesas sēdes protokolu tiesa ir izlēmusi atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 88.panta prasībām. Personu, kas iesniegusi piezīmes, uz tiesas rīcības sēdi bija jāaicina gadījumā, ja tiesa to atzina par vajadzīgu.

No apelācijas instances tiesas sēdes protokola redzams, ka tajā nav fiksētas tādas cietušā Andreja L. liecības, uz kurām kasācijas sūdzībā atsaucas apsūdzētais Viktors G. Piezīmes par apelācijas instances tiesas sēdes protokolu šajā daļā nav iesniegtas.

Apelācijas instances tiesa ir pārbaudījusi apsūdzētā Viktora G. lūgumu izlemšanu pirmās instances tiesā un devusi tai tiesisku vērtējumu.

Apelācijas instances tiesa ir noskaidrojusi apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Iegūtie un pārbaudītie pierādījumi novērš saprātīgas šaubas par apsūdzētā Viktora G. vainīgumu viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā, kas kvalificēts pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas.

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.pantu spriedumā tiesai bija jāmotivē brīvības atņemšanas soda piespriešana, ja krimināllikuma sankcija paredz arī citus – ar brīvības atņemšanu nesaistītus – sodus. Kriminālprocesa likuma 527.pants nosaka, ka spriedumā jānorāda motīvi par konkrētā soda piemērošanu.

Krimināllikuma 177.panta trešās daļas sankcija paredz alternatīvus pamatsodus – brīvības atņemšanu vai naudas sodu.

Apelācijas instances tiesa lēmumā tikai norāda, ka sods Viktoram G. noteikts saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta nosacījumiem, tā noteikšana pirmās instances tiesas spriedumā motivēta.

Pirmās instances tiesa spriedumā norādījusi, ka, nosakot sodu, tiesa ņem vērā tiesājamā personību, noziedzīgā nodarījuma smagumu, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Turpat norādīts, ka atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi lietā nav konstatēti.

Līdz ar to apelācijas instances tiesas atzinums par soda noteikšanu Viktoram G. neatbilst patiesībai un likuma prasībām un atzīstama par Kriminālprocesa likuma 575.panta trešajā daļā paredzēto pārkāpumu.

Izskatot lietu no jauna, apelācijas instances tiesai ir jāievēro Kriminālprocesa likuma 527.panta otrās daļas 6.punkta prasības.

Vadoties pēc Kriminālprocesa likuma 585., 587.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2005.gada 1.septembra lēmumu daļā par Viktoram G. noteikto sodu un šajā daļā nosūtīt lietu jaunai iztiesāšanai apelācijas instances tiesai.

Pārējā daļā apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt negrozītu, bet Viktora G. kasācijas sūdzību noraidīt.

Kasācijas instances tiesas kompetence

Kasācijas instances tiesa lietas faktiskos apstākļus neskaidro un pierādījumus lietā no jauna neizvērtē (Kriminālprocesa likuma 569.panta trešā daļa).

Rīgā, 2005.gada 20.decembrī

Lieta Nr.SKK-648

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents

P.Gruziņš,

senatori

P.Dzalbe, V.Vietnieks

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar apsūdzētā Nikolaja G. iesniegto kasācijas sūdzību par Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 12.oktobra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Jēkabpils rajona tiesas 2005.gada 6.septembra spriedumu Nikolajs G.,(.), agrāk tiesāts 9 reizes, pēdējo reizi – 2002.gada 12.jūnijā pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz četriem gadiem, atbrīvots pirms termiņa nosacīti 2005.gada 10.martā, notiesāts pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu daļēji pievienots neizciestais sods pēc iepriekšējā sprieduma, un galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz vienu gadu un diviem mēnešiem, ieskaitot izciestajā sodā laiku no 2005.gada 5.augusta līdz 2005.gada 6.septembrim.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu Nikolajs G. notiesāts par zādzību nelielā apmērā, kas izdarīta šādos apstākļos:

2005.gada 10.jūnijā viņš, būdams agrāk sodīts par zādzībām, Jēkabpilī, Palejas ielā 13 nozadzis Riharda Z. velosipēdu Ls 20 vērtībā.

2005.gada 27.julijā viņš, būdams alkohola reibumā, Jēkabpilī, Pasta ielā 10 a/s "Drogas" veikalā mēģinājis nozagt sejas krēma iepakojumu Ls 5,49 vērtībā.

Šādas viņa darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas.

Par šo spriedumu apelācijas sūdzību bija iesniedzis Nikolajs G., kurā neapstrīdējis savu vainu zādzības mēģinājuma izdarīšanā veikalā "Drogas", taču norādījis, ka neesot bijis nolūka nozagt cietušā velosipēdu, paņēmis to tikai, lai pabrauktos, tāpēc noteikto sodu uzskatījis par bargu.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā 2005.gada 12.oktobrī, Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar savu lēmumu noraidījusi iesniegto apelācijas sūdzību, atstājot bez grozījuma pirmās instances tiesas spriedumu.

Kasācijas sūdzību un papildinājumus pie tās iesniedzis apsūdzētais Nikolajs G., kuros norāda, ka spriedumā norādītās darbības izdarījis patvarīgi aiz vieglprātības, bez zādzības nolūka. Abas tiesu instances, pēc viņa ieskata, nav iedziļinājušās šo apstākļu noskaidrošanā un, pārkāpdamas virkni Latvijas kriminālprocesa kodeksa pantu prasību, taisījušas neobjektīvus secinājumus par viņa vainu un sodu.

Bez tam viņš norāda, ka izciestajā sodā nav ieskaitīts laiks, kādā viņš ticis aizturēts citā lietā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 125.panta. Viņš lūdz pārskatīt lietu.

Pārbaudījis krimināllietas materiālus un apsvēris iesniegtās kasācijas sūdzības un tās papildinājumu motīvus, Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka kasācijas sūdzība noraidāma šādu iemeslu dēļ:

no lietas materiāliem izriet, ka tiesa, izskatot lietu apelācijas kārtībā, ir pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izmeklējusi visus lietā esošos pierādījumus un tos novērtējusi saskaņā ar likuma prasībām.

Ir izskatījusi un izvērtējusi apsūdzētā izvirzīto versiju par to, ka viņš svešas mantas zādzību un zādzības mēģinājumu nav izdarījis. Šajā sakarībā tiesa novērtējusi Nikolaja G. liecības pirmās instances tiesas sēdē, kurās viņš pilnīgi atzinis savu vainu celtajā apsūdzībā un lūdzis neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā.

Atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 416.panta prasībām tiesa nolēmusi neveikt pierādījumu pārbaudi, atzīstot, ka apsūdzētā vaina apstiprinās arī ar citiem lietā savāktajiem pierādījumiem, un viņa darbības kvalificētas pareizi. Šāds apelācijas instances tiesas secinājums pilnīgi atbilst lietas materiāliem. Kasācijas instances tiesa pierādījumus no jauna neizvērtē. Atsauce kasācijas sūdzībā par pieļautajiem Latvijas kriminālprocesa kodeksa normu pārkāpumiem ir formāla un neatbilst lietas materiāliem un likuma prasībām.

Nikolajam G. noteiktais sods atbilst Krimināllikuma 46.panta prasībām, un to nevar uzskatīt par bargu.

Apelācijas instances tiesa ir izskatījusi un motivēti noraidījusi Nikolaja G. lūgumu par apcietinājuma laika ieskaitīšanu kādā citā lietā, par kuras esamību nav apstiprinājuma lietas materiālos un kura nav saistīta ar konkrēto izskatāmo lietu.

Tādējādi jāatzīst, ka iesniegtā kasācijas sūdzība nav pamatota un ir noraidāma.

Ievērojot iepriekšminēto un vadoties no Kriminālprocesa likuma 585. un 587.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 12.oktobra lēmumu atstāt negrozītu, bet Nikolaja G. kasācijas sūdzības noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Apelācijas instances tiesas lēmuma atcelšanas motīvi atbilstoši Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma normām

Apelācijas instances tiesa var rīkoties saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 566.panta prasībām tikai tādā gadījumā, ja tā konstatē Kriminālprocesa likuma 575.panta pirmajā daļā norādītos būtiskos likuma pārkāpumus, kas katrā ziņā izraisa tiesas nolēmuma atcelšanu (Kriminālprocesa likuma 566.pants, 575.panta pirmā daļa).

Rīgā, 2005.gada 2.decembrī

Lieta Nr.SKK-654

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents

V.Čiževskis,

senatori

V.Eilande, V.Vietnieks

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar apsūdzētā Ritvara J. kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 21.aprīļa spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

Ritvars J.,(..), ar Rīgas Latgales priekšpilsētas tiesas 2005.gada 21.aprīļa spriedumu atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas un 15.panta ceturtais daļas ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem, pēc 185.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.pantu sods noteikts brīvības atņemšana uz diviem gadiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz diviem gadiem un vienu mēnesi, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz trim gadiem.

Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 12.oktobra lēmumu atcēlusi pirmās instances tiesas spriedumu un nodevusi lietu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesai. Tiesas lēmumā norādīts, ka apelācijas instances tiesas sēdē prokurors izteicis viedokli, ka Ritvaram J. celtā apsūdzība par zādzības mēģinājuma izdarīšanu esot neprecīza un tāpēc nepieciešams atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un lietu nodot jaunai iztiesāšanai pirmās instances tiesai. Apsūdzības precizēšana esot iespējama, tikai iztiesājot lietu pirmās instances tiesā. Apelācijas instances tiesai radušās šaubas par Ritvara J. vainu, taču, ņemot vērā Kriminālprocesa likuma 499.panta nosacījumus, neesot iespējams trūkumus novērst, lietu izskatīt apelācijas kārtībā. Nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesai, apelācijas instances tiesa drošības līdzekli – apcietinājumu – apsūdzētajam Ritvaram J. pagarinājusi līdz 2006.gada 10.janvārim.

Par tiesas lēmumu apsūdzētais Ritvars J. iesniedzis kasācijas sūdzību un lēmumu pārsūdz daļā, kas attiecas uz drošības līdzekļa pagarināšanu, lūdzot grozīt drošības līdzekli – apcietinājumu – uz policijas kontroli.

Izskatījis lietas materiālus, izvērtējis kasācijas sūdzības motīvus, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apsūdzētā iesniegtā kasācijas sūdzība nesatur kasācijas motīvus un pamatojumus par Krimināllikuma vai Kriminālprocesa likuma normu būtisku pārkāpumu. Taču konkrētajā gadījumā Krimināllietu departaments izmanto Kriminālprocesa likuma 584.panta otrajā daļā paredzēto iespēju pārsniegt kasācijas sūdzībā izteikto prasību apjomu un atzīt, ka apelācijas instances tiesa izdarījusi būtisku Kriminālprocesa likuma pārkāpumu, izlemjot par pirmās instances tiesas sprieduma atcelšanu. Apelācijas instances tiesas lēmums nav pietiekoši motivēts, no lēmuma nav saprotams, kādas neprecizitātes un trūkumi ir apsūdzībā, kas celta Ritvaram J. Tātad nav ievērotas Kriminālprocesa likuma 564.panta prasības par apelācijas instances tiesas nolēmuma saturu. Tiesa lēmumā, atsaucoties uz Krimināllikuma 566.pantu, konstatējusi, ka ir pieļauts Kriminālprocesa likuma pārkāpums, kas katrā ziņā izraisa sprieduma atcelšanu. Likuma pārkāpumi, kas katrā ziņā izraisa sprieduma atcelšanu, norādīti Kriminālprocesa likuma 575.panta pirmajā daļā, taču no apelācijas instances tiesas lēmuma nav saprotams, kādi konkrēti Kriminālprocesa likuma pārkāpumi šajā lietā katrā ziņā izsauc sprieduma atcelšanu. Tātad apelācijas instances tiesa nav ievērojusi Kriminālprocesa likuma 566.panta prasības. Krimināllietu departaments uzskata, ka bez pietiekoša pamata izlemts par sprieduma atcelšanu un lietas nosūtīšanu pirmās instances tiesai jaunai izskatīšanai. Par pirmās instances tiesas spriedumu prokurors apelācijas protestu nebija iesniedzis, bet iesniegta tikai apsūdzētā apelācijas sūdzība. Tiesai šajā gadījumā bija jāizvērtē, vai lietas nosūtīšana pirmās instances tiesai jaunai iztiesāšanai nesaistās ar apsūdzētā stāvokļa pasliktināšanu.

Ritvaram J. celta apsūdzība par to, ka viņš mēģinājis izdarīt degvielas vērtībā Ls 7,05 zādzību no automašīnas. Viņa darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas un 15.panta ceturtais daļas. Apsūdzības raksta motīvu daļā un arī pirmās instances tiesas sprieduma motīvu daļā ir norādīts, ka apsūdzētais mēģinājis izdarīt zādzību no transportlīdzekļa, tātad kvalificējoša pazīme – zādzība no transportlīdzekļa – gan apsūdzības rakstā, gan arī pirmās instance tiesas spriedumā ir norādīta. Nav izšķirošas nozīmes tam, kurā nolēmuma daļā tas ir norādīts.

Ritvaram J. pirmstiesas procesā piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums – ar pirmās instances tiesas spriedumu atstāts negrozīts. Kasācijas instances tiesa negroza pirmās instances tiesas spriedumu, tāpēc atstājams negrozīts arī drošības līdzeklis.

Pamatojoties uz minēto, vadoties no Kriminālprocesa likuma 587.panta Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

atcelt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 12.oktobra lēmumu un lietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai Rīgas apgabaltiesai apelācijas kārtībā.

Lēmums nav pārsūdzams.

**Tiesas lēmuma tiesiskuma pārbaudes atteikums kasācijas
kārtībā**

Visus tiesas lēmumus, kas pieņemti ar spriedumu izpildi saistītajos jautājumos, var pārsūdzēt 10 dienu laikā augstākās instances tiesai, kuras lēmums ir galīgs (Kriminālprocesa likuma 651.panta septītā daļa).

Rīgā, 2005.gada 29.novembrī

Lieta Nr.SKK-670

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta senatore Valda Eilande, iepazīsies ar Andra B. kasācijas sūdzību par Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 11.novembra lēmumu,

k o n s t a t ē j a :

2005.gada 10.oktobrī Kuldīgas rajona tiesas tiesnese Kriminālprocesa likuma 641.panta otrās un trešās daļas kārtībā pieņēmusi lēmumu par Kuldīgas rajona tiesas 2004.gada 10.novembra sprieduma izpildi Andrim B. un viņa nosūtīšanu neizcietā brīvības atņemšanas soda izciešanai.

Par šo lēmumu Andris B. bija iesniedzis sūdzību, kas nosūtīta Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijai izskatīšanai apelācijas kārtībā, kura lietu pieņēmusi un izskatījusi apelācijas kārtībā 2005.gada 11.novembrī, atstājot negrozītu tiesneses lēmumu.

Šajā lēmumā tiesa norādījusi, ka tas pārsūdzams kasācijas kārtībā. Notiesātais šo tiesas do to iespēju izmantojis un iesniedzis kasācijas sūdzību.

Tā kā tiesa savā lēmumā norādījusi uz tā pārsūdzēšanas iespēju, tad iesniegtā sūdzība tiek izlemta ar senatores lēmumu, kaut šāda tiesas lēmuma pārsūdzēšanu Kriminālprocesa likums neparedz.

Apgabaltiesai notiesātā Andra B. sūdzība par Kuldīgas rajona tiesas 2005.gada 10.oktobra lēmumu bija jāskata nevis apelācijas kārtībā, bet gan Kriminālprocesa likuma 651.pantā paredzētajā kārtībā, un saskaņā ar šā panta septīto daļu tāds lēmums nav pārsūdzams, līdz ar to Andra B. sūdzība atstājama bez izskatīšanas.

Ņemot vērā iepriekšminēto, vadoties no Kriminālprocesa likuma 573.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta senatore

n o l ē m a :

atteikt pārbaudīt Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 11.novembra lēmuma tiesiskumu kasācijas kārtībā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Prokurora atbalsta nepieciešamība cietušā sūdzībai publiskās apsūdzības lietā

*Apelācijas instances tiesai nav tiesības atcelt attaisnojošu spriedumu
publiskās apsūdzības lietā pēc cietušā sūdzības, ja sūdzību neatbalsta
prokurors (Kriminālprocesa likuma 562.panta ceturtā daļa).*

Rīgā, 2005.gada 15.decembrī

Lieta Nr.SKK-675

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu
departaments šādā sastāvā:

senatore referente

V. Eilande,

senatori

A. Freibergs, V.Vietnieks

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā apsūdzētā Māra
B. iesniegto kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu
tiesas kolēģijas 2005.gada 3.novembra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Siguldas tiesas 2005.gada 22.aprīļa spriedumu Māris B.,(..),
atzīts par nevainīgu un attaisnots apsūdzībā pēc Krimināllikuma
260.panta otrās daļas.

Apsūdzība tika celta par to, ka, pārkāpjot Ceļu satiksmes
noteikumu 8., 26.1. un 26.2.punkta prasības, Māris B. izraisījis sadurs-
mi ar pretī braucošā Andra Z. vadīto automašīnu "Renault Laguna", kā
rezultātā tika bojāti divi transportlīdzekļi un cietušajam Andrim Z. tika
nodarīti smagi miesas bojājumi, kas bīstami cietušā dzīvībai.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada
3.novembra lēmumu, izskatot lietu sakarā ar cietušā Andra Z.
apelācijas sūdzību, pirmās instances tiesas spriedums atstāts
negrozīts.

Iesniedgtajā kasācijas sūdzībā cietušais Andris Z. lūdz atcelt
apelācijas instances tiesas lēmumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai.
Cietušais norāda, ka apelācijas instances tiesa nepamatoti atstājusi
spēkā attaisnojošo spriedumu, balstīdamās uz Kriminālprocesa likuma
562.panta ceturto daļu, turklāt tā nepamatoti lēmumā esot vērtējusi
pirmās instances tiesas spriedumu, jo neesot pārbaudījusi un vērtējusi
pierādījumus lietā. Andris Z. uzskata, ka apelācijas instances tiesa
nepamatoti norādījusi, ka nav tiesīga pieņemt citu lēmumu, jo
Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmajā daļā paredzēti arī citi
nolēmumu veidi. Cietušais uzskata, ka lietu vajadzējis izskatīt pēc
būtības un pārliecināties par apelācijas sūdzības pamatotību.

Viņš arī norāda, ka apelācijas instances tiesa, atsakoties lietu
izskatīt pēc būtības, esot pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 562.panta
pirmās daļas, 561.panta pirmās daļas un 564.panta ceturtās daļas
prasības, kas novedis pie nepamatota un prettiesiska lēmuma.

Apsvēris cietušā Māra Z. kasācijas sūdzības motīvus un
pārbaudījis lietas materiālus, Senāta Krimināllietu departaments
konstatē, ka sūdzība noraidāma šādu iemeslu dēļ:

Kriminālprocesa likuma 562.pants nosaka apjomus un ietvarus,
kādos lieta tiek izskatīta apelācijas instances tiesā. Minētā panta
pirmā daļa nosaka vispārējos principus, savukārt ceturtā daļa ir
speciālā norma, kas regulē lietas izskatīšanas ietvarus tajos
gadījumos, kad persona ir bijusi attaisnota pirmās instances tiesā.
Šajā konkrētajā lietā tiesai nebija tiesības izskatīt cietušā apelācijas
sūdzību par attaisnojošu spriedumu pēc būtības un atcelt pirmās
instances tiesas spriedumu, jo prokurors neuzturēja apsūdzību.
Publiskās apsūdzības lietās Kriminālprocesa likums neparedz cietušā
tiesības uzturēt apsūdzību, šis pienākums ir prokuroram, un tiesai ir
saistošs prokurora viedoklis šajā jautājumā.

Norāde kasācijas sūdzībā uz to, ka tiesa nav ņēmusi vērā
Kriminālprocesa likuma 563.pantā paredzētos nolēmumu veidus, ir
sūdzības iesniedzēja nepareiza likuma normu interpretācija.

Senāta Krimināllietu departaments nekonstatē arī jebkādu citu
procesuālā vai materiālā likuma normu pārkāpumu, kas varētu būt par
pamatu sprieduma atcelšanai.

Ņemot vērā iepriekšminēto, vadoties no Kriminālprocesa likuma
585. un 587.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada
3.novembra lēmumu atstāt negrozītu, bet cietušā Māra Z. kasācijas
sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Aizstāvja aizstāšanas noteikumi krimināllietas iztiesāšanā

Ja konkrēta aizstāvja turpmāka piedalīšanās krimināllietas iztiesāšanā saprātīgā termiņā nav iespējama, tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 468.panta pirmo daļu aizstāvi var aizstāt (Kriminālprocesa likuma 468.panta pirmā daļa).

Rīgā, 2005.gada 19.decembrī

Lieta Nr.SKK-680

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents

V.Vietnieks,

senatori

P.Dzalbe un V.Eilande

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar apsūdzētā Dzintara S. kasācijas sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 10.novembra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Madonas rajona tiesas 2005.gada 11.maija spriedumu Dzintars S.,(..), agrāk sodīts, notiesāts pēc Krimināllikuma 260.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz diviem gadiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu piespriestajam sodam daļēji pievienots neizciestais sods, kas noteikts ar Aizkraukles rajona tiesas 2003.gada 10.marta spriedumu, un galīgais sods pēc spriedumu kopības noteikts brīvības atņemšana uz trim gadiem un diviem mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz diviem gadiem.

Saskaņā ar pirmās instances tiesas spriedumu Dzintars S. notiesāts par to, ka, vadot transportlīdzekli alkoholisko dzērienu iespaidā, pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā diviem cietušajiem tikuši nodarīti viegli miesas bojājumi ar īslaicīgu veselības traucējumu, vienam cietušajam vidēja smaguma miesas bojājumi, vienam cietušajam smagi miesas bojājumi kā bīstami dzīvībai, bet viens cietušais notikuma vietā miris.

Minētais noziegums ticis izdarīts šādos apstākļos:

2004.gada 23.oktobrī laikā no plkst. 3.30 līdz 4.30 Dzintars S., būdams agrāk sodīts, nosacīta soda izciešanas laikā pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumu 35.1., 38.5., 39.1.punkta prasības, būdams alkoholisko dzērienu iespaidā, bez tiesībām vadīt atbilstošas kategorijas transportlīdzekli vadījis automobili "VAZ 21061" ar valsts numuru BL 8531 Madonas rajona Mārcienas pagastā pa ceļu Madona–Pļaviņas Madonas virzienā. Automobilī kā pasažieri atradušies Arnolds T., Kārlis V., Olga C. un Alla L., kuri nav bijuši piesprādējušies ar drošības jostām. Minētā ceļa 6.kilometrā

apsūdzētais Dzintars S. pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumu 3., 10., 38.4., 70., 89.punkta prasības, iebraucis pretējā braukšanas joslā, lai nogrieztos pa kreisi uz ceļu, kas ved uz apdzīvotu vietu ledzēni, un neievērojis, ka pa pretējo braukšanas joslu braucis Ata I. vadītais automobilis "MERCEDES BENZ 200" ar valsts numuru FB 682, kā rezultātā notikusi automobiļu sadursme. Ceļu satiksmes negadījumā Atim I. un Olgai C. tikuši nodarīti viegli miesas bojājumi ar īslaicīgu veselības traucējumu, Kārlim V. – smagi miesas bojājumi, kas bīstami dzīvībai, Allai L. – vidēja smaguma miesas bojājumi, kas radījuši ilgstošu veselības traucējumu, bet Arnoldam T. smagi, dzīvībai bīstami miesas bojājumi, kuru dēļ cietušais miris.

Šādu Dzintara S. nodarījumu pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 260.panta trešās daļas.

Par Madonas rajona tiesas spriedumu apsūdzētā Dzintara S. aizstāvis zvērināts advokāts Z.Grīnvalds bija iesniedzis apelācijas sūdzību.

Dzintara S. aizstāvis apelācijas sūdzībā bija lūdzis mīkstināt apsūdzētajam noteikto sodu, piemērot Krimināllikuma 49.panta nosacījumus un sodīt Dzintaru S. ar naudas sodu.

Ar Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 10.novembra lēmumu Madonas rajona tiesas 2005.gada 11.maija spriedums atstāts negrozīts.

Par Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas lēmumu apsūdzētais Dzintars S. iesniedzis kasācijas sūdzību.

Apsūdzētais Dzintars S. kasācijas sūdzībā lūdzis atcelt Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas tiesas lēmumu un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai.

Dzintars S. norādījis, ka apelācijas instances tiesa esot pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574.pantā paredzēto Krimināllikuma pārkāpumu. Tiesai, nosakot sodu, vajadzējis piemērot Krimināllikuma 49.pantu, jo noziegums esot izdarīts aiz neuzmanības, un viņa noziedzīgās darbības nevarot uzskatīt kā recidīvas.

Apsūdzētais Dzintars S. norādījis, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 575.pantu, jo lieta esot izskatīta bez viņa nolīgtā aizstāvja Z.Grīnvalda piedalīšanās, kaut gan pirms tiesas sēdes viņš esot brīdinājis tiesu par aizstāvja kavēšanos un to, ka pie aizstāvja atrodoties viņam svarīgi dokumenti.

Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras prokurore rakstveida viedoklī lūgusi apelācijas instances tiesas lēmumu atstāt negrozītu.

Izskatījis krimināllietas materiālus, apsvēris apsūdzētā Dzintara S. kasācijas sūdzības motīvus, ievērojot prokurora rakstveida viedokli, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments, izskatot lietu Kriminālprocesa likuma 585.panta kārtībā, uzskata, ka Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 10.novembra lēmums atstājams negrozīts.

No Dzintara S. kasācijas sūdzības izriet, ka apsūdzētais lūdzis viņam noteiktajam sodam piemērot Krimināllikuma 49.panta nosacījumus.

Senāta Krimināllietu departaments uzskata, ka Dzintara S. lūgums par Krimināllikuma 49.panta piemērošanu ir pretrunā ar minētā panta nosacījumiem, kas aizliedz vieglāka soda noteikšanu nekā likumā paredzēts, jo noziedzīgais nodarījums ticis izdarīts atbildību pastiprinošos apstākļos.

Apsūdzētais Dzintars S. jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarījis tiesas noteiktajā pārbaudes laikā, būdams notiesāts ar Aizkraukles rajona tiesas spriedumu pēc Krimināllikuma 176.panta pirmās daļas un 152.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem un vienu mēnesi nosacīti ar pārbaudes laiku uz trim gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu, nosakot galīgo sodu, pirmās instances tiesa piemērojusi apsūdzētajam Dzintaram S. labvēlīgāko sodu saskaņā ar principu – daļēji pievienojot neizciesto sodu pēc Aizkraukles rajona tiesas 2003.gada 10.marta sprieduma.

Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka kasācijas sūdzībā izteiktā Dzintara S. norāde par to, ka apelācijas instances tiesa esot pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 575.panta pirmās daļas 3.punktu, jo izskatījusi lietu, nepiedaloties advokātam Z.Grīnvaldam, ar kuru viņam bijusi vienošanās, nav pamatota ar likuma prasībām.

No lietas materiāliem redzams, ka lietas izskatīšana jau vienreiz bijusi atlikta sakarā ar aizstāvja Z.Grīnvalda slimību. Nākamā tiesas sēde tikusi nozīmēta 2005.gada 10.novembrī, uz kuru aizstāvis Z.Grīnvalds atkal laikus neieradies.

Kriminālprocesa likuma 468.panta pirmajā daļā noteikts, ka, ja aizstāvja turpmākā piedalīšanās krimināllietas iztiesāšanā saprātīgā termiņā nav iespējama, aizstāvi var aizstāt.

Apelācijas instances tiesa rīkojusies atbilstoši likumam, aizstājot advokātu Z.Grīnvaldu.

Bez tam Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka Dzintaram S. noteikto sodu nevar uzskatīt par acīmredzami netaisnīgu tā bardzības ziņā.

Ievērojot iepriekšminēto, apelācijas instances tiesas lēmums atstājams negrozīts, bet Dzintara S. kasācijas sūdzība noraidāma.

Pamatojoties uz teikto, vadoties pēc Kriminālprocesa likuma 585., 587.panta, Augstākās tiesas Senāta krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2005.gada 10.novembra lēmumu atstāt negrozītu, bet apsūdzētā Dzintara S. kasācijas sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņa atjaunošanas noteikumi

Lūgumu par termiņa atjaunošanu kasācijas sūdzības iesniegšanai var pieteikt tikai vienlaikus ar pašas kasācijas sūdzības iesniegšanu (Kriminālprocesa likuma 570.panta otrā daļa).

Rīgā, 2005.gada 29.decembrī

Lieta Nr.SKK-705

L Ē M U M S

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senatore referente

V.Eilande,

senatori

A.Freibergs, V.Vietnieks

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā apsūdzētā Viktora R. iesniegto blakussūdzību par Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas tiesneses I.Zalužinskas 2005.gada 24.novembra lēmumu un

k o n s t a t ē j a :

ar Rēzeknes tiesas 2004.gada 19. maija spriedumu Viktors R., (..), notiesāts un sodīts pēc Krimināllikuma 179.panta pirmās daļas ar naudas sodu astoņu minimālo mēnešalgu jeb Ls 640 apmērā; pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 275.panta otrās daļas ar naudas sodu sešu minimālo mēnešalgu jeb Ls 480 apmērā. Pamatojoties uz Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, daļēji saskaitot piespriestos sodus, galīgais sods noteikts naudas sods desmit minimālo mēnešalgu jeb Ls 800 apmērā.

Lietā vēl notiesāts Sergejs F., (..), kurš sūdzību nav iesniedzis.

Ar 2005.gada 18.oktobra spriedumu atcelts pirmās instances tiesas spriedums par Viktora R. notiesāšanu pēc Krimināllikuma 179.panta pirmās daļas, 20.panta otrās daļas un 275.panta otrās daļas.

Viktors R. atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 179.panta pirmās daļas un sodīts ar naudas sodu piecu minimālo mēnešalgu jeb Ls 400 apmērā.

Viktors R. atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 20.panta otrajā daļā un 275.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un attaisnots.

2005.gada 22.novembrī saņemts apsūdzētā Viktora R. iesniegums, kurā viņš lūdz pagarināt kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņu sakarā ar to, ka tiesas sprieduma norakstu saņēmis pēc tiesas norādītā termiņa.

Ar Latgales apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas tiesneses I.Zalužinskas 2005.gada 24. novembra lēmumu Viktora R. iesniegums par procesuālā termiņa atjaunošanu kasācijas sūdzības iesniegšanai atstāts bez apmierinājuma, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 317.pantu un norādot, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 570.pantu viņam ir tiesības šo lēmumu pārsūdzēt Augstākās tiesas Senātam.

2005.gada 7.decembrī tiesā saņemta apsūdzētā Viktora R. blakussūdzība, kurā viņš norāda uz konkrētajiem apstākļiem, kāpēc viņš ir nokavējis kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņu, un lūdz to atjaunot, lai viņš varētu pārsūdzēt Latgales apgabaltiesas spriedumu.

Apsvēris apsūdzētā Viktora R. sūdzības motīvus un pārbaudījis lietas materiālus, Senāta Kriminālietu departaments konstatē, ka sūdzība noraidāma šādu iemeslu dēļ:

saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 569.pantu kasācijas sūdzību vai protestu iesniedz rakstveidā. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 570.panta otro daļu pēc noteiktā termiņa iesniegto kasācijas sūdzību var atteikties pieņemt, ja vien iesniedzējs nav lūdzis termiņa atjaunošanu. Līdz ar to no likuma satura izriet, ka lūgumu par termiņa atjaunošanu kasācijas sūdzības iesniegšanai var pieteikt tikai vienlaikus ar sūdzības iesniegšanu. No lietas materiāliem redzams, ka Viktors R. rakstveida kasācijas sūdzību nav iesniedzis, bet tikai lūdzis pagarināt tās iesniegšanas termiņu. Šādu kārtību likums neparedz, tāpēc tiesnese apsūdzētā iesniegumu pamatoti atstājusi bez apmierinājuma.

Ņemot vērā iepriekšminēto, vadoties no Kriminālprocesa likuma 585. un 587.panta, Augstākās tiesas Senāta Kriminālietu departaments

n o l ē m a :

Latgales apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas tiesneses 2005.gada 24.novembra lēmumu atstāt negrozītu, bet apsūdzētā Viktora R. sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Jēdzienu alfabētiskais rādītājs

A

Administratīvais pārkāpums	95, 97, 98, 222, 243
<i>administratīvā pārkāpuma protokols</i>	44, 109, 110, 310, 311
Administratīvais sods	71
Administratīvā atbildība	71, 213, 214, 244
Advokāts – sk. Aizstāvis	
Afeka stāvoklis (fizioloģiskais).....	207–209
Aizstāvis	
<i>aizstāšana</i>	300, 301, 303, 327, 364–366
<i>atteikšanās no viņa</i>	155–159
<i>ārvalsts</i>	336–338
<i>obligāta piedalīšanās lietas iztiesāšanā</i>	155, 158, 327, 347
Aizstāvības tiesības – sk. Tiesības: tiesājamā: uz aizstāvību	
Akts	
<i>administratīvais</i>	79, 80, 83
<i>tiesmedicīniskās apsekošanas</i>	200
<i>normatīvais</i> – sk. <i>Normatīvais akts</i>	
Amatpersona	78, 81, 105, 161, 162, 273, 291–293, 301, 323
<i>jēdziens krimināltiesībās</i>	77–85
<i>deklarācija</i>	83–85
<i>noziegumi pret viņu sakarā ar tās likumisko dienesta darbību</i>	95–98, 182
<i>valsts</i>	83–85, 95–97, 99, 100, 102, 109, 110, 122, 126, 172, 173, 182, 292, 300, 308, 309, 315–321
<i>dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana</i>	78–82, 99–102, 122–126
Apcietinājums	22, 40, 41, 57, 93, 94, 127, 186, 197, 206, 300, 358–360
<i>iepriekšējais</i>	21, 22, 40, 41, 197
Apsūdzība	
<i>publiskā</i>	198, 273, 275, 362, 363
<i>smagākas nepieļaujamība par prokurora uzturēto</i>	167–170, 174
Arests	47, 49
<i>mantas</i>	333, 334
Atbildība	
<i>administratīvā</i> – sk. <i>Administratīvā atbildība</i>	
<i>civiltiesiskā</i> – sk. <i>Civiltiesiskā atbildība</i>	

kriminālatbildība – sk. <i>Kriminālatbildība</i>	
materiālā	283
Atkārtotība (noziedzīga nodarījuma).....	115, 145, 146, 167, 234, 236, 261, 265
Atļauja	
munīcijas glabāšanas	277, 295
uztūrēšanās	
<i>pagaidu</i>	79
<i>pastāvīgās</i>	82
<i>termiņuztūrēšanās</i>	79, 80, 82, 83
Atpakaļejošs spēks	
<i>likuma</i>	11, 32, 33, 56–58, 67–69
Atpazīšana	
atpazīšanas protokols	229, 234, 255, 331
personas	178, 179, 229, 230, 331, 347
Attaisnojošs spriedums – sk. Spriedums: attaisnojošs	
Atteikšanās no aizstāvja – sk. Aizstāvis	
Atteikšanās no apsūdzības	274, 275
Atzinums	
eksperta	16, 37, 50, 55, 184, 191–193, 195, 201, 202, 207–209, 214, 218, 222, 223, 234, 250, 251, 255–257, 270–271, 286, 327, 329
tiesas (<i>apelācijas instances</i>).....	93, 94, 113, 331, 333, 335, 349, 354
B	
Bezdarbība	
noziedzīga	68, 172
Blakuslēmums	269–272
Blakussūdzība	86, 87, 161, 163, 186, 187, 367, 368
Blanketa norma – sk. Tiesību norma: blanketa	
Budžets	
valsts	121, 177
C	
Ceļa zīme	220–222
Ceļu satiksmes negadījums	148, 212, 213, 221, 223, 250, 251, 315, 365
Ceļu satiksmes noteikumi	36, 109, 211, 213, 214, 220–222, 249, 269, 270, 328, 364, 365

Cēloniskais sakars (cēloņsakarība).....	24, 125, 173, 221, 222, 329
Cieņas aizskaršana – sk. Goda un cieņas aizskaršana	
Cietums	
daļēji slēgta režīma	155, 180, 185, 207, 259
slēgta režīma	11, 21, 301, 308, 346
Cietušais	
bezpaldzības stāvoklis	47, 50
tiesības	
<i>pieidalīties lietas iztiesāšanā</i>	198
<i>uz kaitējuma atlīdzību</i>	281, 322, 334
Ciršanas apliecinājums	171–173, 297, 298
Civilprasība	42, 106, 120, 133, 139, 169, 222, 223, 280, 281, 285, 328, 332, 334, 351
Civiltiesiskā atbildība	222
D	
Dalība (noziedzīga nodarījuma līdzizdarīšana)	96, 222, 231, 243, 258
sk. arī <i>Līdzdalība</i>	
Darba aizsardzība	273
Darba drošības noteikumi	273
Darījums	
fiktīvs	283
Deklarācija	
amatpersonas – sk. <i>Amatpersona: deklarācija</i>	
muītas	113, 114, 121–123
Disciplinārsods	172
Diskriminācija	178
Draudi	
amatpersonas izteikti	310, 311
liecību iegūšanā	152
lietot vardarbību	56, 305, 306, 325
Drošības josta	364
Drošības līdzeklis	39–41, 197, 206, 247, 248, 268, 300, 358–360
paraksts par dzīvesvietas nemainīšanu	186, 212
sk. arī <i>Uzraudzība: policijas</i>	
Dokuments	
izmantošana	
<i>nelikumīga</i>	99–108
<i>viltota dokumenta</i>	89, 90, 127–130, 137, 138, 188, 334

<i>izņemšana</i>	79
<i>juridiskais spēks</i>	105
<i>maksāšanas</i>	116
<i>personu apliecināšana</i>	127–130
<i>sk. arī Pase</i>	
<i>viltošana</i>	89–91, 102–104, 195, 217
Dzimumtieksmju apmierināšana	
<i>netiklā formā</i>	306
Dzīvnieku turēšanas noteikumi	73–76
E	
Eiropas Savienība	32, 34, 337
Ekspiments	
<i>izmeklēšanas</i>	195, 256
<i>operatīvais</i>	226–229, 231, 233, 234
Ekspertīze	
<i>krimināltiesiskā</i>	257
<i>rokaksta</i>	195
<i>tiesu</i>	
<i>autotehniskā</i>	250, 251
<i>bioloģiskā</i>	208, 257
<i>medicīniskā</i>	183, 184, 191, 209, 257
<i>psihiatriskā</i>	13, 16, 48, 50, 55, 195, 197, 201, 203, 207–210, 218, 256
<i>psiholoģiskā</i>	55, 207–210, 256
Eksperts	
<i>atzinums</i> – <i>sk. Atzinums: eksperta</i>	
<i> piedalīšanās tiesas sēdē</i>	183, 184, 217, 218
F	
Faktiskie apstākļi	
(lietas; noziedzīga nodarījuma izdarīšanas)	15, 19, 28, 40 42, 49–51, 64, 97, 106, 110, 118, 123, 137, 140, 159, 173, 174, 177, 192, 193, 197, 214, 235, 236, 241, 244, 257, 265, 276, 282, 285, 291, 294, 298, 299, 312, 313, 333, 337, 345, 355
Finanšu līdzekļi	106, 217
<i>noziedzīgi iegūtu legalizācija</i>	322, 323
G	
Goda un cieņas aizskaršana	95–97, 132–134, 161

H	
Huligānisms	52–54, 150–153
I	
Identitātes slēpšana	127–130
Iepriekšējais apcietinājums – <i>sk. Apcietinājums: iepriekšējais</i>	
Interesu konflikts	83, 84, 180–184
Izlīgums	153, 173, 174, 330, 331
Izmeklēšana	
<i>papildizmeklēšana</i>	232, 247, 261, 275, 288
<i>pirmstīšanas</i>	31, 33–35, 62, 67, 68, 87, 130, 142–144, 151, 152, 162, 175, 177, 179, 184, 189, 195, 196, 199, 202, 213, 229, 230, 233–235, 237, 239–241, 247, 254, 256, 257, 274, 275, 289, 290, 293, 299, 302, 311, 322, 323, 333, 340, 341, 346, 352, 353
<i>tīšanas</i>	31, 33, 87, 130, 204–206, 226, 227, 235, 270, 289, 340, 356
Izmeklēšanas eksperiments – <i>sk. Eksperiments: izmeklēšanas</i>	
Iztiesāšanas robežas	171–175
Iztikas līdzekļi	137, 138
Izvairīšanās	
<i>no nodokļu nomaksas</i>	112, 113, 120–122, 124, 125
<i>no soda</i>	19, 29, 59, 60, 109, 185
Izvarošana	306
K	
Kaitējums	
<i>būtisks</i>	78, 80, 81, 83, 122, 123, 126, 172, 173, 177, 217, 238, 288, 290–293, 297, 308, 333, 334
<i>mantisks</i>	217
<i>morāls</i>	132, 133, 160, 313
Kompensācija	79, 281, 282
Konfiskācija – <i>sk. Mantas konfiskācija</i>	
Kontrabanda	32, 34, 35, 112–114, 121
Kontrolē	
<i>muitas</i>	31–33, 112–114
<i>policijas</i> – <i>sk. Papildsods: policijas kontrole</i>	
Kratīšana	79, 143, 144, 295, 296

Krāpšana	176, 177, 332–335
Kriminālatbildība	
<i>atbildību mīkstinošie apstākļi</i>	23, 25, 27, 36–38, 50, 52–55, 57, 260, 261, 271, 302, 303, 340, 354
<i>atbildību pastiprinošie apstākļi</i>	16, 23, 25, 27, 47, 70, 71, 271, 354, 366
<i>sk. arī Mantkārigs nolūks</i>	
<i>atbrīvošana no tās</i>	62–64
<i>norobežošana no administratīvās atbildības</i>	244
<i>pakāpe</i>	219, 223, 341
<i>pamats</i>	213, 221
<i>nelikumīgs</i>	135, 136
<i>raksturs</i>	219, 221, 223
Krimināllikums	
<i>spēks laikā</i>	34, 67–69
<i>sk. arī Tiesību aktu rādītāju</i>	
Kriminālpārkāpums	174, 330
Kukulis	109–111, 300, 301, 308–312, 315–322
<i>piesavināšanās</i>	300, 301, 315, 317, 318, 320, 321, 323
Kukuļdevējs	109, 316–321, 323
Kukuļņēmējs	110, 321
Kukuļošana	
<i>kukuļdošana</i>	109–111, 308, 312, 316–323
<i>kukuļņemšana</i>	308, 309, 311
<i>mēģinājums</i>	111, 315
<i>priekšmets</i>	308–313
<i>starpniecība</i>	315–321
L	
Laupīšana	12–16, 22, 26–28, 42, 56, 63, 68, 92, 139, 140, 143, 150–153, 156, 165, 181, 194, 195, 278, 330, 339–341, 346, 349
<i>mēģinājums</i>	56, 156
Lēmums	
<i>ar sprieduma izpildi saistītos jautājumos</i>	361
<i>par krimināllietas izbeigšanu</i>	50, 177, 213, 237, 240
<i>par krimināllietu apvienošanu</i>	178
<i>policijas amatpersonas</i>	175, 309
<i>prokurora</i> – <i>sk. Prokurors: lēmums</i>	
<i>tiesas</i> – <i>sk. Spriedums</i>	
<i>tiesneša</i>	161–163, 190, 197, 361, 367, 368
<i>sk. arī Blakuslēmums</i>	

Lietas apstākļi – <i>sk. Faktiskie apstākļi</i>	
Lietiskie pierādījumi	228, 232, 255, 271, 277–282
Līdzdalība	35, 95–97, 176, 178, 222, 231, 318, 319, 323
Līdztiesājama	14, 156–159, 222, 243, 326
Līgums	
<i>darba</i>	78, 83, 100, 147
<i>fiktīvs</i>	121, 122
<i>glabājuma</i>	112
<i>par pilnu materiālo atbildību</i>	283
<i>pirkuma</i>	89, 112, 237, 238
<i>starpautisks (par tiesisko palīdzību krimināllietās)</i>	123, 124, 336–338, 352
<i>sk. arī Tiesību aktu rādītāju</i>	

M

Manta	
<i>bojāšana</i>	168–170
<i> mantu glabātava</i>	92–94, 349
<i>piesavināšanās</i> – <i>sk. Piesavināšanās: mantas</i>	
Mantas konfiskācija	42, 43, 47, 62, 225, 226, 232, 246, 339
Mantkārigs nolūks	78, 80, 99, 100, 102, 103, 115–117, 137, 138, 148, 165, 188, 278, 279, 308, 316, 330, 334
Mēģinājums (noziedzīga nodarījuma)	
<i>kukuļošanas</i> – <i>sk. Kukuļošana: mēģinājums</i>	
<i>laupīšanas</i> – <i>sk. Laupīšana: mēģinājums</i>	
<i>zādzības</i> – <i>sk. Zādzība: mēģinājums</i>	
Miesas bojājumi	
<i>smagi</i>	24, 48, 75, 181, 194, 195, 207, 212, 220, 221, 250, 254, 274, 344, 362, 365
<i>tīša nodarīšana</i>	47–51, 150–153, 344
<i>vidēja smaguma</i>	36, 53, 75, 200, 220, 221, 269, 270, 364, 365
<i>viegli</i>	12, 13, 16, 47–51, 54, 73, 96, 98, 143, 190, 191, 193, 207, 249, 269, 270, 306, 364, 365
Muita	
<i>deklarācija</i> – <i>sk. Deklarācija: muitas</i>	
<i>kontrolē</i> – <i>sk. Kontrolē: muitas</i>	
<i>nodrošinājums</i>	123
<i>robeža</i>	31, 32, 112–114, 121, 125
<i>teritorija</i>	32

N

Narkotiska viela	
<i>Labklājības ministrijas uzraudzībā esoša</i>	226, 228
<i>neatļautas darbības</i>	145, 146, 263–265
<i>sevišķi bīstama</i>	226
Nepieciešamā aizstāvēšanās	
<i>robežu pārkāpšana</i>	209
Nepieskaitāmība	202
Nepilngadīgais	
<i>grupa</i>	306
<i>iesaistīšana noziedzīgā nodarījumā</i>	278
Neuzmanība	172, 193, 221, 222, 344, 365
Nevainīguma prezumpcija	84, 257, 352
Nodeva	
<i>transporta</i>	289
Nodoklis	
<i>akcīzes</i>	122, 123, 176, 177
<i>ienākuma</i>	124
<i>izvairšanās no nomaksas</i>	112, 113, 120–126
<i>pievienotās vērtības</i>	122, 123
Nodoms	193
<i>tiešs</i>	147, 148, 221
<i>vienots (kopējs)</i>	140, 146, 227
Nolēmums – sk. Spriedums	
Normatīvais akts	
<i>muitas jomā</i>	31, 32, 34
<i>sk. arī Tiesību aktu rādītāju</i>	
Notiesāšana	
<i>nepamatota</i>	106, 127, 128, 142–144, 340
<i>nosacīta</i>	11, 18, 21, 29, 31, 39, 40–45, 52, 59, 60, 71, 77, 86, 89, 92, 94, 95, 99, 121, 135, 137, 138, 142, 154, 155, 165–168, 176, 180, 185, 186, 211, 219, 227, 237, 246, 249, 267, 273, 277, 283, 291, 295, 300, 314, 315, 348, 364
Noziedzīgs nodarījums	
<i>atkārtots</i>	68, 93, 94, 103, 104, 115–118, 130, 145, 146, 226, 227, 264, 265, 308–310
<i>sk. arī Atkārtotība</i>	
<i>grupā izdarīts</i>	12–16, 26, 27, 40, 42, 52–54, 56, 92, 112, 140, 150, 151, 156, 157, 165, 166, 177, 178, 181, 204, 217, 226, 227, 230, 231, 243, 244, 263, 264, 305–307, 325, 326, 330, 339, 340, 344
<i>sk. arī Dalība, Līdzdalība, Organizēta grupa</i>	

izdarīšana aiz neuzmanības – sk. Neuzmanība

<i>pabeigtība</i>	109–111, 214, 320
<i>pār kvalifikācija</i>	93, 137, 138, 148, 151, 168–170, 172, 237, 242, 264, 321–323, 332, 340
<i>recidīvs</i>	45, 71, 365
<i>sastāva pazīmes</i>	106, 108, 139, 162, 174, 193, 214, 221, 222, 229, 238, 271, 292, 332, 335, 350
<i>kvalificējošas</i>	138, 140, 145, 146, 167, 178, 231, 234, 261, 265, 333, 336, 359
<i>sastāvs</i>	
<i>objektīvā puse</i>	105, 110, 197
<i>subjektīvā puse</i>	191, 193, 201, 238, 241, 348, 349
<i>subjekts</i>	83
<i>turpināts</i>	139, 140, 146
<i>sk. arī Kriminālpārkāpums, Noziegums</i>	
Noziegums	
<i>mazāk smags</i>	71, 174, 330
<i>sastāvs</i>	89, 91, 97, 110, 113, 114, 125, 190–193, 238, 240, 241, 309, 328, 329, 349
<i>sevišķi smags</i>	25, 28, 62, 63, 153, 204–206, 257
<i>smags</i>	153

O

Organizēta grupa	349, 350
-------------------------------	----------

P

Pabalsts	101, 102, 105
Pamatsods	
<i>alternatīvs</i>	354
<i>arests – sk. Arests</i>	
<i>brīvības atņemšanas piemērošana</i>	
<i>maksimālā soda</i>	25, 28
<i>minimālā soda</i>	15, 25, 51, 57, 58
<i>motīvi</i>	354
<i>nosacīta – sk. Notiesāšana: nosacīta</i>	
<i>reāla</i>	41–43, 45, 60, 94, 215, 264, 266, 302
<i>sk. arī Sods: noteikšana</i>	
<i>naudas sods</i>	36–38, 70, 73, 77, 83, 104, 127, 129, 132, 160, 162, 171, 185, 186, 190, 216, 238, 243, 245, 269, 273, 297, 299, 332, 354, 365, 367
<i>piespiedu darbs</i>	49, 51, 59, 60, 92, 147, 180

Papildsods

<i>piemērošana nepilngadīgajam</i>	65, 66
<i>policijas kontrole</i>	39–43, 65, 66, 139, 180, 195, 197, 263, 305
<i>tiesību ierobežošana</i>	29, 30, 59, 244
<i>aizliegums ieņemt amatus</i>	99
<i>transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana</i>	18–20, 29, 30, 36, 44, 59, 60, 135, 136, 147, 154, 185, 186, 208, 211, 212, 215, 219, 221, 222, 258, 364
sk. arī Mantas konfiskācija	

Pase

<i>ārzemju</i>	80
<i>nepilsoņa</i>	81, 82
<i>viltota</i>	129, 130

Pārkāpums – sk. Administratīvais pārkāpums, Kriminālpārkāpums

Piekritība

<i>pierādījumu novērtēšanas</i>	15, 64, 144, 328, 329, 345
---------------------------------------	----------------------------

Pierādījumi

<i>analīze</i>	305–307
<i>attiecināmība</i>	194, 198, 348–350
<i>jēdziens</i>	251, 271
<i>lietiskie</i> – sk. <i>Lietiskie pierādījumi</i>	
<i>neizdošana pirmstiesas izmeklēšanas iestādei</i>	
<i>vai tiesai</i>	142–144
<i>nostiprināšana</i>	233, 346
<i>pārbaude tiesas izmeklēšanā</i>	14, 15, 34, 37, 51, 63, 64, 84, 85, 87, 88, 106, 110, 118, 123, 144, 159, 173, 178, 179, 192–199, 204–206, 214, 228, 233, 235, 236, 239, 244, 253, 256, 260, 262, 265, 271, 272, 281, 282, 284, 294, 299, 313, 329, 343, 345–347, 353, 356, 362
<i>pieļaujāmība</i>	194, 198, 199, 234, 349, 353
<i>pieņemamība</i>	34, 329, 349
<i>ticamība</i>	84, 194, 329, 350, 353
<i>vērtēšana</i>	15, 28, 51, 64, 88, 118, 143, 148, 159, 170, 222, 235, 236, 276, 282, 291, 294–296, 299, 313, 328, 329, 337, 339, 341, 343–351, 355, 356

Piesavināšanās

<i>kukuļa</i> – sk. <i>Kukulis: piesavināšanās</i>	
<i>mantas</i> (naudas līdzekļu)	100, 101, 103–105, 147, 148, 173, 278, 281, 283, 284
<i>nelielā apmērā</i>	115–119

Pieskaitāmība

<i>ierobežota</i>	52, 54, 55
<i>nepieskaitāmība</i>	202

Piespiedu līdzekļi

<i>audzinoša rakstura</i>	180
<i>medicīniska rakstura</i>	200–203

Pilnvara	112, 113, 173
<i>speciālā</i>	77

Pilnvarojums

<i>dienesta pilnvaras</i>	78, 79,
<i>jaunprātīga izmantošana</i>	217
<i>robežu pārsniegšana</i>	308
<i>pilnvarotā persona</i>	171, 273, 279

Pirmstiesas izmeklēšana – sk. Izmeklēšana: pirmstiesas

Policijas kontrole – sk. Papildsods: policijas kontrole

Policijas uzraudzība – sk. Uzraudzība: policijas

Pretošanās varas pārstāvim	242–245
---	---------

Privātsūdzība	153
----------------------------	-----

Prokurors

<i>kompetence</i>	175, 273–276
<i>lēmums</i>	50, 197, 202, 237, 240, 261, 270
<i>pienākumi</i>	362, 363
<i>pilnvaras</i>	275, 288–290

Prombūtne

<i>tiesājamā</i>	224, 325–327
------------------------	--------------

Protokols

<i>administratīvā pārkāpuma</i> – sk. <i>Administratīvais pārkāpums</i>	
<i>apskates</i>	184, 196, 228, 229, 231, 234, 250, 257, 296
<i>atpazīšanas</i> – sk. <i>Atpazīšana: atpazīšanas protokols</i>	
<i>kratišanas</i>	143, 296
<i>nopratināšanas</i>	49, 189, 195, 199
<i>par liecību pārbaudi uz vietas</i>	199
<i>par pierādījumu izņemšanu</i>	255
<i>par pieteikšanos par vainīgu</i>	199
<i>tiesas sēdes</i>	16, 158, 159, 193, 198, 218, 235, 247, 248, 271, 272, 283, 286, 303, 352, 353

Psihiska uzbudinājuma stāvoklis	207–209
--	---------

Psihotropa viela	226–231, 234, 236
sk. arī Narkotiska viela	

Publiskās apsūdzības lieta	198, 273–276, 362, 363
---	------------------------

R

Revīzija	285, 286
<i>dokumentālā</i>	286

Rīkojums

<i>amatpersonas</i>	81–83, 100–102, 107
<i>izbraukšanas</i>	82, 83
Robeža (valsts)	32, 112, 127, 129,
atrašanās ārpus valsts robežām	
<i>aizstāvja</i>	301
<i>tiesājamā</i>	267

S

Sabiedrība

<i>intereses</i>	78, 83
<i>vispārpieņemtās uzvedības normas</i>	52, 53

Sabiedriskā kārtība	52, 53, 71, 95, 279
sabiedriskā miera traucēšana	52, 53, 150, 152, 153

Sankcija (soda)

<i>maksimālā</i>	25, 27, 28
<i>minimālā</i>	15, 25, 27, 51, 57, 58, 119
<i>samazinājums</i>	26, 27

Slepkavība	207, 253
atbildību pastiprinošos apstākļos	47
pārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanās robežas	209
tīša	181

Smagas sekas	25, 122, 123, 170
---------------------------	-------------------

Soda noteikšana

atbrīvošana no soda	41, 70–72, 132
bargāka soda noteikšana	25, 37, 165, 166, 297–299
iepriekšējas sodāmības (nedzēstās) nozīme	16, 19, 60,
	115, 116, 259, 261
mīkstināšanas pamats	11–16, 26–28
pēc noziedzīgu nodarījumu kopības	18, 23, 39, 77, 104,
	115, 120, 121, 127, 129, 150, 154, 180, 211,
	212, 215, 216, 242, 244, 263, 265, 279, 291,
	308, 315, 330, 332, 339, 343
pēc spriedumu kopības	18–21, 29, 30, 39, 44–46, 56, 59–61,
	65–67, 70, 86, 92, 109, 111, 139, 180, 185,
	186, 204, 225, 226, 259, 355, 364, 366, 367
principi	23–25, 45, 71, 166, 302, 303, 366
<i>vieglāka soda ietveršana smagākajā</i>	94, 104, 119,
	212, 215, 244, 265, 279
saskaitīšana	19, 20, 23, 45, 77, 94, 150, 180,
	204, 211, 216, 305, 366, 367
vienošanās procesā	165–167

Sods

administratīvais – sk. <i>Administratīvais sods</i>
disciplinārs – sk. <i>Disciplinārsods</i>
nosacīts – sk. <i>Notiesāšana: nosacīta</i>
sk. arī Pamatsods, Papildsods

Speciālists

atzinums – sk. <i>Atzinums: eksperta</i>	
pedalīšanās lietā	286

Spriedums

atcelšanas motīvi	358–360
attaisnojōšs	34, 96, 112–114, 132–134, 189, 260,
	261, 290, 295, 314–324, 328, 362, 363
izskatīšanas kasācijas instancē pieļaujāmība	211–215
likumība	188, 189, 216–218, 225–241, 246, 358–360
notiesājōšs	33, 41, 84, 163, 190, 193, 228, 230,
	251, 253, 256, 261, 263, 265, 271, 281, 285, 290
pamatotība	216–218, 249–258, 269–272
soda piemērošanas motivēšana	352–354

Starptautiskā tiesiskā palīdzība

noziedzīgā nodarījumā	102, 176, 315–321
Starptautiskā tiesiskā palīdzība	124, 336, 338

Š

Šaubas

par tiesājamā vainu	34, 85, 88, 198, 199, 214, 217, 218,
	251, 299, 333, 335, 353, 358
<i>tulkošana par labu tiesājamam</i>	84, 192, 214, 228,
	280, 285, 293, 311, 350

Šaujamerocis (un munīcija)

nelikumīga iegāde, glabāšana un nēsāšana	277, 295, 339, 341
---	--------------------

T

Termins

iepriekšējā apcietinājuma	41
naudas soda samaksas	83
nokavējums (kasācijas sūdzības iesniegšanai)	37, 192, 367, 368
<i>atjaunošana</i>	367, 368
<i>pagarināšana</i>	368
pienākumu uzliekošais	353
saprātīgai krimināllietas iztiesāšanai	300, 303, 327, 364, 366
soda izciešanas	21, 22, 197, 207
<i>papildsoda</i>	30, 59

Tiesa	
kompetence (<i>kasācijas instances tiesas</i>).....	15, 28, 50, 51, 64, 88, 110, 118, 134, 140, 149, 159, 170, 184, 192, 197, 199, 214, 236, 259–262, 265, 276, 282, 291–294, 299, 313, 337, 339, 343–345, 347, 355, 356
pienākumi	87, 213, 216, 217, 251, 256, 271, 275, 331, 332, 335
sastāvs	25, 60, 61, 72, 98, 160–164, 186, 187, 189, 203, 223, 224, 246, 286, 287, 292, 296, 307, 324
tiesas sēde	
<i>neierašanās uz to</i>	185–187, 267, 268, 366
<i>protokols – sk. Protokols: tiesas sēdes</i>	
Tiesājamais	
<i>neierašanās uz tiesas sēdi attaisnojoši</i>	
<i>īemesli</i>	185–187, 267, 268, 344
<i>nepatiesa uzdošanās</i>	86–88
<i>prombūtne – sk. Prombūtne: tiesājamā</i>	
Tiesiskā apziņa	271
Tiesiskā kārtība	293
Tiesības	
<i>cietušā – sk. Cietušais</i>	
<i>dzīvnieka īpašnieka un turētāja tiesājamā (apsūdzētā)</i>	
<i>iepazīties ar lietas materiāliem</i>	246–248
<i>izmantot tulka pakalpojumus</i>	198, 246–248
<i>uz aizstāvību</i>	33, 34, 62, 63, 155, 158, 172, 174, 191, 205, 214, 300–303, 326, 327, 336–338
<i>uz lietas pilnīgu un vispusīgu izskatīšanu (taisnīgu tiesu)</i>	58, 87, 256
<i>sk. arī Tiesa:pienākumi</i>	
<i>tiesību ierobežošanas sods – sk. Papildsods: tiesību ierobežošana</i>	
Tiesību norma	
<i>blanketa</i>	74
<i>jaunāka</i>	32, 33, 56–58
<i>jēga</i>	27, 38, 43, 58, 97, 178, 233, 235, 251, 261
<i>saturs</i>	38, 41, 43, 97, 133, 142, 144, 235, 261, 275, 368
<i>speciālā</i>	83, 363
Tiesību normu tulkošana (interpretācija).....	95–97, 105, 107, 113, 114, 120, 133, 134, 222, 223, 328, 334, 363
<i>paplašināta</i>	97
<i>sašaurināta</i>	97
Tiesību principi	
<i>dubultās sodīšanas nepieļaujamības princips</i>	214
<i>likumības</i>	261

<i>pilnīgas, vispusīgas un objektīvas izmeklēšanas</i>	87, 198, 216, 217, 223, 233, 251, 256, 271, 329, 339–341
<i>sacīkstes</i>	175
<i>vienlīdzības</i>	176–179
Tiesnesis	
<i>aizliegums piedalīties izspriestas lietas jaunā izskatīšanā</i>	160–164
<i>interesu konflikta nepieļaujamība</i>	180–184
<i>lēmums – sk. Lēmums: tiesneša</i>	
Tiesu ekspertīze – sk. Ekspertīze: tiesu	
Tiesvedības nepieļaujamība	193
Transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana – sk. Papildsods: tiesību ierobežošana	
U	
Uzraudzība	
<i>policijas</i>	
<i>kā drošības līdzeklis</i>	195, 197
<i>sk. arī Papildsods: policijas kontrole</i>	
<i>prokurora (kriminālprocesā)</i>	175, 231
V	
Vaina	
<i>forma</i>	193, 256
<i>pakāpe</i>	222, 223
<i>raksturs</i>	33, 190, 193, 219, 223, 261
<i>sk. arī Nodoms</i>	
Valdījums	
<i>prettiesisks</i>	148
<i>tiesisks</i>	171, 249, 288
Valsts	
<i>amatpersona – sk. Amatpersona: valsts</i>	
<i>apsūdzības uzturētājs – sk. Prokurors</i>	
<i>budžets – sk. Budžets: valsts</i>	
<i>iestādes</i>	
<i>Valsts ieņēmumu dienests</i>	83, 84, 120
<i>Valsts meža dienests</i>	171
<i>Valsts tiesu ekspertīžu birojs</i>	272
<i>intereses</i>	78, 80, 291–294, 322
<i>robeža – sk. Robeža</i>	
<i>standarts</i>	274

Valsts pārvalde	
<i>būtisks kaitējums pārvaldības kārtībai</i>	122, 123, 126, 308
Valsts vara	
<i>būtisks kaitējums</i>	122, 126, 308
<i>pārstāvis</i>	95–98, 182, 243, 244, 309
<i>sk. arī Amatpersona: valsts</i>	
Veselības traucējums	12, 13, 48, 98, 191
<i>ilgstošs</i>	200
<i>īslaicīgs</i>	16, 48, 54, 96, 183, 249, 306, 365
Vienošanās	
<i>process</i>	165–167, 224
<i>protokols</i>	166
Viltus	157, 176, 177, 334
<i>liecību iegūšanā</i>	152
<i>sk. arī Krāpšana</i>	
Z	
Zaudējumi	36, 93, 121, 122, 125, 170, 231, 234, 281, 283, 290, 298, 330, 333, 334, 346
<i>lielā apmērā</i>	122, 238
<i>materiāli</i>	12, 24, 40, 86, 93, 117, 148, 157, 168, 169, 172, 182, 213, 238, 282, 289, 290
Zādzība	
<i>izdarīta atkārtoti</i>	94, 115, 165, 259, 261
<i>lielā apmērā</i>	156, 237, 278
<i>mēģinājums</i>	89, 355, 356, 358, 359
<i>nelielā apmērā</i>	68, 94, 115, 259, 261, 355
<i>saistīta ar iekļūšanu telpā</i>	156, 166, 204, 346
Ziņas par faktiem	233, 346, 348, 350

Tiesību aktu rādītājs

1. Latvijas normatīvie tiesību akti

1.1. Satversme

Latvijas Republikas Satversme (*pieņemta 15.02.1922.*)

89.pants	254, 336
90.pants	254
91.pants	254
92.pants	254, 336, 352
93.pants	352
94.pants	352
95.pants	133
100.pants	133
116.pants	133

1.2. Latvijas Republikas likumi

Civillikums (<i>pieņemts 28.01.1937.</i>)	170, 222, 223, 280
Dzīvnieku aizsardzības likums (<i>pieņemts 09.12.1999.</i>)	74
Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā (<i>pieņemts 06.12.2001.</i>)	75
Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā (<i>pieņemts 06.02.2003.</i>)	75
Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā (<i>pieņemts 08.07.2003.</i>)	75
Grozījumi Krimināllikumā (<i>pieņemts 25.04.2002.</i>)	75
Grozījumi Krimināllikumā (<i>pieņemts 18.12.2003.</i>)	69
Grozījumi Krimināllikumā (<i>pieņemts 15.01.2004.</i>)	67–69
Grozījumi Krimināllikumā (<i>pieņemts 22.01.2004.</i>)	162
Grozījumi Krimināllikumā (<i>pieņemts 12.02.2004.</i>)	15, 27
Korupcijas novēršanas likums (<i>pieņemts 21.09.1995.</i>)	84
Krimināllikums (<i>pieņemts 17.06.1998.</i>)	
1.pants	110, 135, 213, 221, 254, 352
1.daļa	128, 130, 222
5.pants	27, 31, 34, 57
1.daļa	68
2.daļa	11, 27, 32, 56, 58, 67–69

6.pants	232, 254
1.daja	128, 130, 133, 134
7.pants	63, 174, 254
5.daja	28, 62, 205
8.pants	110, 213, 254
1.daja	284
2.daja	48, 50, 232
9.pants	49, 50, 133, 134, 193, 201, 254
10.pants	193, 201
2.daja	232
11.pants	232
12.pants	232
13.pants	200
15.pants	110
4.daja	56, 57, 89, 111, 155, 156, 314, 315, 321, 323, 324, 358, 359
17.pants	232, 281
18.pants	222
19.pants	231, 243
20.pants	176, 178, 246
2.daja	31, 32, 34, 99, 100, 104–108, 177, 178, 216–218, 321, 323, 367
4.daja	120–125
21.pants	350
23.pants	139
3.daja	140, 146
5.daja	67
25.pants	265
35.pants	26, 27, 51, 64, 106, 119, 144, 236, 304
2.daja	301
36.pants	197
42.pants	232
44.pants	29, 99
45.pants	42, 43, 197
1.daja	39, 40, 42
2.daja	39, 40, 42
46.pants	26, 27, 35, 51, 64, 71, 106, 119, 140, 144, 166, 199, 215, 219, 223, 232, 236, 254, 256, 302, 303, 354, 356
1.daja	213
2.daja	23, 25, 213, 301, 302
47.pants	38, 52, 254, 256, 260, 302
1.daja	36–38, 48, 50, 52, 55
49.pants	16, 21, 195, 219, 225, 254, 256, 283, 365, 366
1.daja	194, 308, 309

50.pants	22, 204, 242, 279, 358
1.daja	18, 23, 39, 45, 47, 49, 51, 99, 104, 108, 115, 120, 121, 127–129, 131, 142–144, 150, 154, 155, 180, 204, 211, 212, 216, 219, 244, 246, 263, 308, 314, 315, 325, 330, 332, 339, 343, 348, 367
5.daja	21, 45, 62, 94, 225, 246, 315
51.pants	19, 20, 22, 29, 30, 44, 45, 60, 65–67, 70, 86, 92, 94, 109, 111, 135, 136, 139, 147, 155, 180, 185, 186, 204, 225, 226, 260, 355, 358, 364, 366
1.daja	18, 39, 56, 59–61, 147, 259
2.daja	56
52.pants	59, 60, 92, 197
2.daja	185
3.daja	127, 129
5.daja	21, 127, 129
53.pants	111
55.pants	22, 31, 39, 40, 42–45, 94, 95, 99, 121, 124, 126, 137, 138, 142, 165–167, 176, 186, 211–213, 219, 237, 249, 264, 267, 273, 277, 279, 283, 300, 315, 348
1.daja	154
2.daja	71
10.daja	59–61, 71
58.pants	132
1.daja	177
2.daja	153, 174
3.daja	62, 63
59.pants	132
1.daja	72
2.daja	70–72
3.daja	70
5.daja	72
6.daja	72
65.pants	65, 66
68.pants	201
1.daja	200, 201
2.daja	201
69.pants	201, 202
1.daja	201, 202
2.daja	201
109.pants	
3.daja	297–299
116.pants	23, 25
117.pants	47, 48, 50, 51, 180, 182
118.pants	253, 254
120.pants	207, 208

125.pants	200, 356
1.daja	66, 135
2.daja	343, 344
3.daja	336, 343, 344
126.pants	201
1.daja	200
2.daja	259, 261
130.pants	
1.daja	47–49, 151–153, 190, 191, 193
2.daja	14, 16, 142
3.daja	190
131.pants	201
141.pants	
2.daja	211–214
143.pants	
1.daja	204, 205
152.pants	150
2.daja	366
157.pants	160–163
158.pants	132–134
170.pants	267
172.pants	277–279
175.pants	68
1.daja	23, 24
2.daja	67, 68, 89, 331
3.daja	39, 40, 92–94, 155, 157, 165–167, 204, 205, 300, 346, 358, 359
4.daja	155, 156, 237–241, 277–279, 348, 349, 351
176.pants	11, 68
1.daja	66, 366
2.daja	11–15, 17, 21, 22, 26–28, 56–58, 140, 142–144, 181, 219, 261, 330, 331
3.daja	11, 13, 15, 42, 62–64, 139, 140, 150–153, 325, 326
4.daja	194, 195, 199, 339, 340
177.pants	68
1.daja	176–178, 315, 333
2.daja	246
3.daja	314, 332–334, 352–354
178.pants	68
179.pants	68, 147
1.daja	104–107, 216, 217, 367
2.daja	99, 100, 102, 115–119, 147, 148, 283, 284
180.pants	67, 68, 219, 331
1.daja	68, 142, 262
2.daja	16, 67, 68, 93, 94, 115, 118, 119, 259–261, 330, 355
181.pants	68

183.pants	
2.daja	325
185.pants	
1.daja	70, 86, 358
187.pants	
1.daja	348, 349, 351
190.pants	32, 34
1.daja	31, 32, 34, 120, 121, 123–125
193.pants	205
1.daja	205
2.daja	115, 116
4.daja	204, 205
195.pants	321–324
1.daja	315, 324
2.daja	314, 324
196.pants	292
1.daja	216, 218
197.pants	292
218.pants	120, 124, 125
2.daja	120–125
224.pants	68
228.pants	
3.daja	68
230. ¹ pants	73, 75
1.daja	73, 74, 76
231.pants	150, 151, 153
2.daja	39, 40, 52, 54, 55, 66, 70, 71, 150–153
233.pants	
3.daja	242, 244, 277, 279, 295, 339–341
245.pants	235
253.pants	
1.daja	263–266
2.daja	227, 263–266
253. ¹ pants	146
1.daja	264
2.daja	145, 146, 225, 226, 228, 236, 263–265
3.daja	225, 228, 263
253. ² pants	
1.daja	65
2.daja	232
254.pants	232, 235
260.pants	222
1.daja	36, 224
2.daja	211–214, 219–221, 249, 250, 362
3.daja	364, 365
262.pants	18–20, 44, 45, 59, 60, 185

269.pants	
1.dāja	95–97, 180, 183
270.pants	243, 244
1.dāja	95–98, 242–245
2.dāja	242–245
271.pants	162
274.pants	
1.dāja	115, 117
275.pants	90, 99, 106, 107
1.dāja	89–91, 99, 127, 128, 137, 138
2.dāja	99, 100, 104–108, 129, 130, 137, 138, 188, 216–218, 246, 332–334, 367
279.pants	238
1.dāja	148, 288–290
2.dāja	237–241
281.pants	127–130
1.dāja	127–131
289.pants	161, 164
290.pants	161, 164
297.pants	86–88, 195, 197
298.pants	
2.dāja	246
299.pants	232
306.pants	142–144
312.pants	18–20, 29, 59–61, 135, 136, 185
314.pants	
1.dāja	142–144, 277–279
2.dāja	277–280
XXIV nodaļa (316.–330.pants)	174
316.pants	
1.dāja	309
317.pants	292
2.dāja	172, 174, 308, 309, 312
318.pants	292
2.dāja	99, 104, 120, 121, 123–126
319.pants	
1.dāja	171–174
320.pants	
2.dāja	309, 311, 312
3.dāja	308, 309, 312
321.pants	
1.dāja	314, 315, 324
2.dāja	300, 301, 314, 315, 324
322.pants	323
1.dāja	315, 323, 324
2.dāja	314, 315, 323, 324

323.pants	321, 321
1.dāja	109–111, 323
2.dāja	323
324.pants	110, 111
327.pants	195

Kriminālprocesa likums (pieņemts 21.04.2005.)

1.pants	66, 153
7.pants	331
2.dāja	331
19.pants	331
3.dāja	346, 347, 350
4.nodaļa (50.–58.pants)	180
79.pants	337
9.nodaļa (123.–137.pants)	346, 347
124.pants	
2.dāja	350
127.pants	346
128.pants	346
129.pants	348, 350
130.pants	
2.dāja	346
317.pants	368
379.pants	
1.dāja	330, 331
468.pants	
1.dāja	364, 366
499.pants	358
511.pants	335, 348, 349
512.pants	348
2.dāja	328
527.pants	148, 354
2.dāja	352, 354
48.nodaļa (536.–538.pants)	152
561.pants	
1.dāja	363
562.pants	363
1.dāja	363
4.dāja	362, 363
563.pants	363
1.dāja	362
564.pants	359
4.dāja	349, 363
566.pants	358, 359
569.pants	368
1.dāja	334
2.dāja	64

3. daļa.....	143, 329, 339, 341, 343, 345, 347, 353, 355
570.pants.....	368
2. daļa.....	367, 368
572.pants.....	145, 337, 347
573.pants.....	337, 361
574.pants.....	67, 68, 348, 365
575.pants.....	365
1. daļa.....	358, 359, 366
3. daļa.....	351, 354
584.pants	
2. daļa.....	153, 259, 359
585.pants.....	64, 69, 72, 144, 153, 329, 331, 341, 345, 351, 354, 356, 363, 365, 366, 368
587.pants.....	64, 66, 69, 72, 133, 141, 144, 146, 149, 153, 329, 331, 335, 338, 341, 345, 347, 351, 354, 356, 360, 363, 366, 368
588.pants.....	329, 335
641.pants	
2. daļa.....	361
3. daļa.....	361
651.pants.....	361
7. daļa.....	361
Latvijas administratīvo pārkāpumu kodekss (pieņemts 07.12.1984.).....	97, 214, 243, 244
Latvijas civilprocesa kodekss (pieņemts 27.12.1963.).....	81
Latvijas kriminālkodekss (pieņemts 06.01.1961.)	
15.pants	
2. daļa.....	77
17.pants	
5. daļa.....	77
38.pants.....	291
1. daļa.....	77, 305
3. daļa.....	20
39.pants.....	19
41.pants.....	305
42.pants.....	77
1. daļa.....	291
73.pants.....	112, 114
1. daļa.....	112
2. daļa.....	112–114
98.pants.....	207
121.pants	
3. daļa.....	305
121. ¹ pants	
2. daļa.....	305–307

134.pants	
2. daļa.....	273, 274
146.pants	
1. daļa.....	168–170
2. daļa.....	168, 170
162.pants	
1. daļa.....	77, 78, 83, 291–293
3. daļa.....	77, 85
163.pants.....	291–293
165.pants	
1. daļa.....	77
166.pants.....	291–294
213.pants	
1. daļa.....	20, 269, 270
2. daļa.....	328, 329
Latvijas kriminālprocesa kodekss (pieņemts 06.01.1961.)	
1.pants.....	254, 352
2.pants.....	133, 254, 352, 353
3.pants.....	133, 254
4.pants.....	352, 353
5.pants	
1. daļa.....	108, 193, 237, 240
5. ³ pants.....	178
12.pants.....	353
13.pants.....	176–178, 203, 254
15.pants.....	254, 353
16.pants	
4. daļa.....	196
18.pants.....	83, 254, 326
19.pants.....	15, 24, 33, 49, 50, 62, 64, 83, 85, 87, 106, 110, 113, 123, 124, 133, 158, 162, 170, 172, 173, 178, 179, 188, 192, 195, 196, 198, 201, 203, 207–209, 213, 216, 217, 221, 225, 228, 230–233, 236, 238, 249–251, 254, 256, 270, 271, 280, 282, 284, 295, 296, 305, 307, 311, 313, 328, 329, 333, 339, 352
1. daļa.....	295
2. daļa.....	84, 105, 123, 281, 284
3. daļa.....	210
19. ¹ pants.....	49, 50, 62, 64, 83–85, 110, 143, 158, 162, 192, 196, 213, 217, 221, 225, 228, 230–232, 238, 249–251, 254, 256, 257, 271, 282, 284, 293, 311, 313, 328, 329, 333
2. daļa.....	124
3. daļa.....	253, 280, 281
4. daļa.....	105, 280, 285
21.pants.....	231, 232, 254

27.pants	
1.daja	180, 184
28.pants	160, 161, 163
38.pants	
3.daja	18, 20
39.pants	19
41.pants	175, 231, 254, 275
45.pants	49, 229–231, 233, 254, 352
3.daja	195
45. ¹ pants	195, 231, 352
46.pants	223
Piektā nodaļa (47.–67.pants)	194
47.pants	33, 34, 83, 219, 221, 223, 230–232, 254, 284, 333
48.pants	254
49.pants	83, 133, 178, 201, 231, 249, 251, 271, 328, 329, 333
3.daja	233
4.daja	178
50.pants	232, 254
51.pants	33, 83, 106, 110, 133, 173, 178, 192, 201, 231, 232, 236, 250, 254, 284, 298, 299, 328, 329, 333
1.daja	295, 296
52.pants	83, 196
58.pants	
1.daja	177
59.pants	195, 198
61.pants	184, 284–286
63.pants	232
64.pants	254
65.pants	254
66.pants	277, 280, 281, 333
67.pants	231
69.pants	197
75. ¹ pants	197
85.pants	49, 229–231, 233, 352
87.pants	247
4.daja	286
88.pants	353
95.pants	301, 302
3.daja	302
96.pants	300, 301, 303, 326, 336, 338
2.daja	337
4.daja	303
98.pants	83, 155, 158
2.daja	326
99.pants	155, 158, 301, 302
100.pants	198, 311, 313
101.pants	280

106.pants	158
107.pants	229, 230, 233, 352
109.pants	231, 233, 352, 353
111.pants	161
112.pants	231, 352
113.pants	229, 230, 233, 352
117.pants	231, 254, 352
118.pants	254
119.pants	254
120.pants	231, 254
121.pants	48, 49, 254
122.pants	231, 254
123.pants	48, 49, 254
124.pants	352
125.pants	254
125. ¹ pants	231, 254
130. ¹ pants	195, 254
134. ¹ pants	284–286
134. ² pants	285, 286
138.pants	196
139.pants	196
143. ² pants	284
145.pants	213, 221
146.pants	33, 213, 221, 322
1.daja	124, 125
150.pants	49
159.pants	195
160.pants	281, 282
161.pants	195
162.pants	195
165.pants	189, 230, 233, 234, 346, 347
166.pants	178, 179, 230, 233, 234
2.daja	229
180.pants	196
183.pants	229, 230
191.pants	48, 50
2.daja	197
194.pants	191, 250
198.pants	254
206.pants	311
209.pants	230
211.pants	254
214. ¹ pants	166
214. ² pants	166
214. ⁵ pants	165, 166
225.pants	311, 312

235.pants	
1.daja	290
242.pants	311
243.pants	83, 119, 133, 254, 273–275
3.daja	270
4.daja	168, 170, 275
247.pants	224, 254, 326
252.pants	303
2.daja	326, 327
255.pants	33, 124, 125, 162, 171, 172, 174, 213, 214, 230, 289, 333
1.daja	175
2.daja	174, 290, 326
3.daja	174
257.pants	86–88
258.pants	326
2.daja	327
3.daja	325, 327
259.pants	274, 275, 290
261.pants	272
262.pants	272
263.pants	201, 202
2.daja	201, 247, 248
274.pants	158
275.pants	159, 202
276. ¹ pants	206, 260, 261
1.daja	204, 205
279.pants	
1.daja	232
285.pants	
1.daja	87, 198
289.pants	83
294.pants	289
295.pants	289
299.pants	33, 35, 51, 83, 106, 133, 179, 199, 206, 210, 216, 218, 221, 223, 225, 230, 234, 236, 238, 246, 249, 251, 256, 269, 271, 284, 295, 296, 298, 299, 305, 307, 311–313, 322, 328, 329, 332, 333, 335, 352, 353
300.pants	51, 106, 190, 193, 221, 236, 311–313, 332, 333
1.daja	243
2.daja	243
304.pants	34, 51, 83–85, 106, 125, 162, 179, 199, 210, 213, 221, 230, 233, 236, 256, 284, 305, 307, 311–313, 332, 333, 352, 353
3.daja	124, 133, 263, 265, 285

313.pants	15, 25, 33, 35, 51, 83–85, 106, 110, 125, 140, 148, 179, 188, 190, 193, 199, 217, 218, 221, 223, 232, 236, 238, 239, 256, 284, 305, 307, 311–313, 328, 329, 333, 353, 354
1.daja	159, 218, 242, 260, 261, 282, 285
3.daja	260, 295, 296, 314, 322, 324
314.pants	41–43, 260
316.pants	333
319.pants	39, 41
373.pants	41
374.pants	41, 198
Trīsdesmit otrā A nodaļa (393. ¹ –393. ¹⁰ pants)	18, 19, 29, 30, 73, 76, 127, 129, 135–137
393. ¹ pants	20, 128, 130, 138
393. ² pants	28, 130
393. ³ pants	20, 74, 128, 130, 138
393. ¹⁰ pants	76
395. ⁴ pants	202
400.pants	200
401.pants	200
Trīsdesmit ceturta nodaļa (406.–416.pants)	261–262
416.pants	262, 356
Devītā A sadaļa (416. ¹ –416. ¹⁰ pants)	224
416. ¹ pants	166
416. ⁴ pants	224
416. ⁵ pants	224
416. ⁶ pants	224
416. ⁹ pants	
1.daja	165
Trīsdesmit sestā nodaļa (433.–447. ¹ pants)	275, 344
433.pants	33, 257
434.pants	
2.daja	288, 290
436.pants	306
440.pants	201, 275, 344
442.pants	34, 88, 185, 254, 268, 344
6.daja	344
7.daja	187, 267
443.pants	62, 63, 301, 302, 344
444. ¹ pants	62
446.pants	58, 162, 257
1.daja	218
Trīsdesmit septītā nodaļa (448.–465.pants)	15, 28, 51, 88, 110, 118, 134, 159, 170, 192, 197, 214, 236, 265, 276, 282, 291, 294, 299, 313
448.pants	327
2.daja	45, 246

449.pants	197, 211, 214, 298
450.pants	14, 19, 40, 42, 45, 48, 49, 74, 83, 90, 105, 106, 118, 128, 130, 137, 140, 169, 192, 197, 199, 208, 213, 215, 221, 232, 235, 254, 298
451.pants	30, 40, 105, 118, 192, 197, 199, 215, 254, 298
1.daļa	83, 206, 208, 213, 225, 234, 246
2.daļa	62, 63, 163, 180, 183, 184, 196, 202, 232, 235, 246–248, 283, 286, 289, 326, 327, 344
452.pants	42, 192
2.daļa	16, 118, 298
457.pants	16, 20, 38, 41–43, 55, 111, 119, 128, 130, 136, 167, 187, 193, 197, 199, 214, 215, 218, 224, 244, 258, 266, 268, 271, 272, 282, 294, 299, 307, 313
2.daļa	40, 206, 217, 253, 256, 307
458.pants	187
459.pants	38, 136, 199, 215, 224, 258, 307
460.pants	46
461.pants	22, 25, 28, 35, 45, 51, 58, 61, 76, 85, 88, 91, 94, 98, 108, 111, 114, 126, 134, 138, 159, 164, 170, 175, 179, 184, 189, 193, 203, 210, 218, 223, 236, 241, 244, 248, 252, 258, 262, 266, 272, 276, 287, 290, 296, 304, 324, 327
462.pants	35
464.pants	
2.daļa	297, 299
472.pants	124, 352
473.pants	124
474.pants	352
476.pants	352
610.pants	352
611.pants	352
Meža likums (pieņemts 24.02.2000.)	171, 297
Ministru kabineta iekārtas likums (pieņemts 15.07.1993.)	74
Muitas likums (pieņemts 11.06.1997.)	32
Muitas likums (pieņemts 18.03.2004.)	32, 113, 114
Operatīvās darbības likums (pieņemts 16.12.1993.)	179, 233
Par ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā (pieņemts 09.06.1992.)	78, 82
Par darba aizsardzību (pieņemts 04.05.1993.)	273
Par grāmatvedību (pieņemts 14.10.1992.)	105
Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā (pieņemts 25.04.2002.)	83

Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību (pieņemts 15.10.1998.)	47, 290, 293
pārejas noteikumi	
1.punkts	47, 49
Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanu (pieņemts 18.12.1997.)	322, 323
Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem (pieņemts 20.12.1990.)	133
Par to bijušās PSRS pilsoņu statusu, kuriem nav Latvijas vai citas valsts pilsonības (pieņemts 12.04.1995.)	82
Robežsardzes likums (pieņemts 27.11.1997.)	192
Vispārējās izglītības likums (pieņemts 10.06.1999.)	100, 105

1.3. Ministru kabineta noteikumi

Administratīvo aktu procesa noteikumi (13.06.1995. noteikumi Nr.154)	79–83
Ceļu satiksmes noteikumi (19.01.1999. noteikumi Nr.15)	36, 211, 214, 220–222, 249, 269, 270, 328
Ceļu satiksmes noteikumi (29.06.2004. noteikumi Nr.571)	362, 364, 365
Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi (23.04.1996. noteikumi Nr.154)	105, 107
Grozījumi Ministru kabineta 1996.gada 2.jūlija noteikumos Nr.246 "Noteikumi par valsts robežas šķērsošanas vietu noteikšanu un robežkontroles punktu un robežpārejas punktu izvietojumu uz Latvijas Republikas valsts robežas" (27.04.2004. noteikumi Nr.445)	32
Grozījumi Ministru kabineta 1995.gada 3.oktobra noteikumos Nr.291 "Suņu un kaķu turēšanas noteikumi" (31.07.2001. noteikumi Nr.349)	75
Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju (25.07.2000. noteikumi Nr.243)	105
Noteikumi par Labklājības ministrijas uzraudzībā esošo narkotisko vielu, psihotropo vielu un prekursoru sarakstiem (14.01.1997. noteikumi Nr.29)	226, 228
Noteikumi par materiālo atbildību par meža apsaimniekošanas un izmantošanas pārkāpumiem (25.07.1995. noteikumi Nr.241)	298

Suņu un kaķu turēšanas noteikumi
(03.10.1995. noteikumi Nr.291) 73–75

Tiesmedicīniskās ekspertīzes veikšanas kārtība
(06.02.2001. noteikumi Nr.51) 191

1.4. Ministru padomes lēmums

**Nolikums par termiņuzturēšanās atļaujas un pastāvīgās
uzturēšanās atļaujas izsniegšanas kārtību**
(19.05.1993. lēmums Nr.253) 82

2. Starptautiskie tiesību akti

ANO Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām
(pieņemta 09.05.1992.; Latvijā spēkā no 21.06.1995.) 298

Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija
(pieņemta 04.11.1950.; Latvijā spēkā no 27.06.1997.) 254

1.pants	254
6.pants	254, 303, 336
13.pants	254
34.pants	254

Konvencija par bioloģisko daudzveidību
(pieņemta 05.06.1992.; Latvijā spēkā no 13.03.1996.) 298

**Līgums starp Latvijas Republiku un Krievijas Federāciju par
tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās,
ģimenes un krimināllietās (parakstīts 03.02.1993.;
spēkā no 28.03.1995.)** 123–124, 336, 338, 352

**Starptautiskais pakts par pilsoņu (pilsoniskajām) un
politiskajām tiesībām (pieņemts 16.12.1966.; Latvijā spēkā
no 14.07.1992.)** 336

3. Citi tiesību akti

**Instrukcija par ciršanas pieteikuma, ciršanas apliecinājuma
aizpildīšanu, izsniegšanu un glabāšanu (apstiprināta ar
Valsts meža dienesta 22.12.2000. rīkojumu Nr.338)** 171

**Instrukcija par lietu izskatīšanas kārtību un darbinieku
atlīdzības noteikšanu (apstiprināta ar Pilsonības un
imigrācijas departamenta direktora 19.03.1997. pavēli Nr.38)** 80

Tēžu rādītājs¹

1. Starptautiskais līgums

**Līgums starp Latvijas Republiku un Krievijas Federāciju
par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās,
ģimenes un krimināllietās (parakstīts 1993.gada 3.februārī)**

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 96.pants un 1993.gada 3.februāra Līgums starp Latvijas Republiku un Krievijas Federāciju par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās neparedz, ka par aizstāvjiem kriminālprocesā Latvijā varētu būt Krievijas Federācijas advokāti (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 96.pants; 1993.gada 3.februāra līgums starp Latvijas Republiku un Krievijas Federāciju par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās). (Lieta Nr.SKK-623) 336

2. Latvijas Republikas likumi

Krimināllikums

1.pants

Nelikumīgs tiesas nolēmums nevar būt par pamatu personas saukšanai pie kriminālatbildības (Krimināllikuma 1.pants). (Lieta Nr.SKK-J-452) 135

5.pants

Ja uz lietas izskatīšanas brīdi apelācijas instances tiesā spēkā ir jaunā krimināllikuma norma, kas tiesājamai personai labvēlīgāka, apelācijas instances tiesai jāapsver jaunā likuma piemērošanas iespēja (Krimināllikuma 5.panta otrā daļa). (Lieta Nr.SKK-482) 56

Likumam, kas atzīst nodarījumu par nesodāmu, ir atpakaļejošs spēks (Krimināllikuma 5.panta otrā daļa). (Lieta Nr.SKK-671) 67

Likumam, kas atzīst nodarījumu par nesodāmu, mīkstina sodu vai ir citādi labvēlīgs personai, ir atpakaļejošs spēks (Krimināllikuma 5.panta otrā daļa). (Lieta Nr.SKK-50) 11

Normatīvie akti muitas jomā nav krimināllikumi, un uz tiem neattiecas Krimināllikuma 5.panta nosacījumi (Krimināllikuma 5.pants). (Lieta Nr.SKK-222) 31

¹ Tēzes sakārtotas pēc attiecīgajā tēzē minētajiem tiesību aktiem un to pantiem alfabēta secībā.

7.pants

Krimināllikuma 58.panta trešās daļas nosacījumi paredz, ka šī norma nav piemērojama personām, kuras tiek sauktas pie kriminālatbildības par sevišķi smagiem noziegumiem. Atbilstoši noziedzīgu nodarījumu klasifikācijai sevišķi smags noziegums ir tīšs nodarījums, par kuru likumā paredzēta brīvības atņemšana uz laiku, ilgāku par desmit gadiem (Krimināllikuma 7.panta piektā daļa, 58.panta trešā daļa). (*Lieta Nr.SKK-609*)..... 62

23.pants

Laupīšana kvalificējama pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas, ja apsūdzētā rīcība neatbilst vienota turpināta noziedzīga nodarījuma pazīmēm (Krimināllikuma 23.pants, 176.panta trešā daļa). (*Lieta Nr.SKK-573*) 139

35.pants

Likumdevēja noteiktais Krimināllikuma 176.panta otrās daļas sankcijas samazinājums pats par sevi nevar būt par pamatu soda mīkstināšanai (Krimināllikuma 176.panta otrā daļa 2004.gada 12.februāra redakcijā; Krimināllikuma 35., 46.pants). (*Lieta Nr.SKK-132*) 26

44.pants

Jauna noziedzīga nodarījuma izdarīšana nepārtrauc pēc iepriekšējā sprieduma piespriedtā tiesību ierobežošanas papildsoda izciešanu (Krimināllikuma 44.pants Senāta interpretācijā). (*Lieta Nr.SKK-J-146*) 29

45.pants

Nosacīti notiesātai personai papildsods – policijas kontrole nav piemērojams atbilstoši Krimināllikuma 45.panta pirmajai un otrajai daļai; drošības līdzeklis izraugāms atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 319.pantam (Krimināllikuma 45.panta pirmā un otrā daļa; Latvijas kriminālprocesa kodeksa 319.pants). (*Lieta Nr.SKK-280*) 39

Policijas kontroli kā papildsodu var piespriedt tikai tādā gadījumā, ja tiesa vainīgajam nosaka reālas brīvības atņemšanas sodu (Krimināllikuma 45.panta pirmā un otrā daļa). (*Lieta Nr.SKK-314*) 42

46.pants

Likumdevēja noteiktais Krimināllikuma 176.panta otrās daļas sankcijas samazinājums pats par sevi nevar būt par pamatu soda mīkstināšanai (Krimināllikuma 176.panta otrā daļa 2004.gada 12.februāra redakcijā; Krimināllikuma 35., 46.pants). (*Lieta Nr.SKK-132*) 26

Nosakot sodu, jāņem vērā tiesājamā atbildības pakāpe un vainas raksturs (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 47.panta 3.punkts, Krimināllikuma 46.pants). (*Lieta Nr.SKK-215*) 219

Nosakot sodu, tiesai jāņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturs un radītais kaitējums, vainīgā personība, atbildību mīkstinājošie un pastiprinošie apstākļi (Krimināllikuma 46.panta otrā daļa). (*Lieta Nr.SKK-96*) 23

47.pants

Ja noziedzīgu nodarījumu izdarījusi persona ierobežotas pieskaitāmības stāvoklī, šis apstāklis atzīstams par apsūdzētā atbildību mīkstinājošu apstākli (Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 10.punkts). (*Lieta Nr.SKK-465*) 52

Par atbildību mīkstinājošu apstākli atzīstama noziedzīga nodarījuma izdarīšana grūtniecības stāvoklī (Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 9.punkts). (*Lieta Nr.SKK-79*) 36

51.pants

Ja notiesātais pēc sprieduma taisīšanas, bet pirms pilnīgas soda izciešanas izdarījis jaunu noziedzīgu nodarījumu, tiesa jaunajā spriedumā noteiktajam sodam pilnīgi vai daļēji pievieno sodu, kas nav izciests pēc iepriekšējā sprieduma (Krimināllikuma 51.panta pirmā daļa). (*Lieta Nr.SKK-J-72*) 18

Krimināllikuma 51.pantu piemēro, nosakot sodu pēc vairākiem spriedumiem (Krimināllikuma 51.pants). (*Lieta Nr.SKK-362*) 44

Nosakot galīgo sodu pēc spriedumu kopības, tiesai jāievēro Krimināllikuma 51.panta pirmās daļas un 55.panta desmitās daļas nosacījumi (Krimināllikuma 51.panta pirmā daļa un 55.panta desmitā daļa). (*Lieta Nr.SKK-523*) 59

52.pants

Laiks, ko tiesājamais pavadījis iepriekšējā apcietinājumā iepriekšējā lietā un kurš atzīts par izciestā soda daļu, nevar tikt otrreiz ieskaitīts soda izciešanas termiņā (Krimināllikuma 52.panta piektā daļa Senāta interpretācijā). (*Lieta Nr.SKK-90*) 21

55.pants

Nosakot galīgo sodu pēc spriedumu kopības, tiesai jāievēro Krimināllikuma 51.panta pirmās daļas un 55.panta desmitās daļas nosacījumi (Krimināllikuma 51.panta pirmā daļa un 55.panta desmitā daļa). (*Lieta Nr.SKK-523*) 59

58.pants

Krimināllikuma 58.panta trešās daļas nosacījumi paredz, ka šī norma nav piemērojama personām, kuras tiek sauktas pie kriminālatbildības par sevišķi smagiem noziegumiem. Atbilstoši

noziedzīgu nodarījumu klasifikācijai sevišķi smags noziegums ir tišs nodarījums, par kuru likumā paredzēta brīvības atņemšana uz laiku, ilgāku par desmit gadiem (Krimināllikuma 7.panta piektā daļa, 58.panta trešā daļa). (*Lieta Nr.SKK-609*)..... 62

59.pants

Atbildību pastipriņoši un vainīgo personu negatīvi raksturojoši apstākļi izslēdz apsūdzētā atbrīvošanu no soda (Krimināllikuma 59.panta trešā daļa). (*Lieta Nr.SKK-700*) 70

65.pants

Saskaņā ar Krimināllikuma 65.pantu likuma redakcijā līdz 2003.gada 12. jūnijam papildsodu piemērošana nepilngadīgām personām nebija paredzēta (Krimināllikuma 65.pants likuma redakcijā līdz 2003.gada 12.jūnijam). (*Lieta Nr. SKK-628*) 65

130.pants

Notiesājot pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas, soda veids – arests piemērojams atbilstoši likumam "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" (likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" pārejas noteikumu 1.punkts). (*Lieta Nr.SKK-376*)..... 47

158.pants

Ja par pierādītām atzītās darbības nesatur Krimināllikuma 158.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu, spriedums ir attaisnojošs (Krimināllikuma 158.pants). (*Lieta Nr.SKK-445*) 132

175.pants

Par mantu glabātavu uzskatāma no apkārtējās vides norobežota vieta vai teritorija, kas paredzēta materiālo vērtību pastāvīgai vai pagaidu glabāšanai (Krimināllikuma 175.panta trešā daļa). (*Lieta Nr.SKK-38*) 92

Pastāvot neatceltam pirmstiesas izmeklēšanā pieņemtām lēmumiem par lietas izbeigšanu daļā pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas, nelikumīgi ir visi pārējie nolēmumi: prokurora lēmums par personas saukšanu pie kriminālatbildības pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas, tiesas lēmums par personas nodošanu tiesai, pirmās instances tiesas spriedums par personas notiesāšanu pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas un apelācijas instances tiesas spriedums par personas darbību pārkvalifikāciju uz Krimināllikuma 279.panta otro daļu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 5.panta pirmās daļas 10.punkts). (*Lieta Nr.SKK-256*) 237

176.pants

Laupīšana kvalificējama pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas, ja apsūdzētā rīcība neatbilst vienota turpināta noziedzīga nodarījuma pazīmēm (Krimināllikuma 23.pants, 176.panta trešā daļa). (*Lieta Nr.SKK-573*) 139

Likumdevēja noteiktais Krimināllikuma 176.panta otrās daļas sankcijas samazinājums pats par sevi nevar būt par pamatu soda mīkstināšanai (Krimināllikuma 176.panta otrā daļa 2004.gada 12.februāra redakcijā; Krimināllikuma 35., 46.pants). (*Lieta Nr. SKK-132*) 26

179.pants

Tiesai jānoskaidro apsūdzētās personas nodoms par mantas prettiesisku piesavināšanos. Ne katrā gadījumā mantas prettiesiska lietošana vai rīcība ar to liecina par nodomu šo mantu piesavināties (Krimināllikuma 179.pants). (*Lieta Nr. SKK-617*) 147

180.pants

Atkārtota mantas piesavināšanās nelielā apmērā kvalificējama pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas (Krimināllikuma 180.panta otrā daļa). (*Lieta Nr.SKK-219*) 115

218.pants

Krimināllikuma 218.panta nosaukums "Izvairīšanās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas" ļauj secināt, ka šī nozieguma sastāvs aptver ne tikai tiešu izvairīšanos no aprēķināto nodokļu vai tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, bet arī ar nodokli apliekamo objektu slēpšanu vai samazināšanu (Krimināllikuma 218.pants). (*Lieta Nr. SKK-272*) 120

230.¹pants

Kvalificējot nodarījumu pēc Krimināllikuma 230.¹panta, jāņem vērā Ministru kabineta noteikumi par suņu un kaķu turēšanu (Ministru kabineta 1995.gada 3.oktobra noteikumu Nr.291 "Suņu un kaķu turēšanas noteikumi " 5.5. un 5.6.punkts). (*Lieta Nr.SKK-J-2*) 73

231.pants

Tišu miesas bojājumu nodarīšanu cietušajam uz personīgu naidīgu attiecību pamata, kad sabiedriskais miers nav ticis traucēts, nevar kvalificēt kā huligānismu pēc Krimināllikuma 231.panta (Krimināllikuma 231.pants). (*Lieta Nr.SKK-651*) 150

253.¹pants

Atkārtoti izdarīta narkotisko vielu realizācija kvalificējama pēc Krimināllikuma 253.¹ panta otrās daļas (Krimināllikuma 253.¹ panta otrā daļa). (*Lieta Nr.SKK-603*) 145

269.pants

Kriminālikuma 269.panta pirmās daļas dispozīcijā minētā nozieguma sastāvu veido ne tikai uzbrukums varas pārstāvim vai citai valsts amatpersonai sakarā ar tās likumisku dienesta darbību, bet arī uzbrukums personai sakarā ar tās līdzdalību noziedzīga vai cita prettiesiska nodarījuma novēršanā vai pārtraukšanā (Kriminālikuma 269.panta pirmā daļa). (*Lieta Nr.SKK-39*) 95

275.pants

Kriminālikuma 275.pantā paredzēta atbildība tikai par nelikumīgām darbībām ar tādiem dokumentiem, kas piešķir tiesības vai atbrīvo no pienākumiem (Kriminālikuma 275.panta pirmā daļa). (*Lieta Nr.SKK-51*) 99

Personas rīcības motīvs, lai iestātos darbā un pelnītu iztikas līdzekļus, nav atzīstams par mantkārīgu nolūku Kriminālikuma 275.panta otrās daļas izpratnē (Kriminālikuma 275.panta otrā daļa). (*Lieta Nr.SKK-J-488*) 137

Personas rīcībā nav Kriminālikuma 275.panta pirmajā daļā paredzētā nozieguma sastāva, ja persona nav viltojusi tādu dokumentu, kas piešķir tiesības vai atbrīvo no pienākumiem (Kriminālikuma 275.panta pirmā daļa). (*Lieta Nr.SKK-30*) 89

279.pants

Pastāvot neatceltam pirmstiesas izmeklēšanā pieņemtam lēmumam par lietas izbeigšanu daļā pēc Kriminālikuma 175.panta ceturtās daļas, nelikumīgi ir visi pārējie nolēmumi: prokurora lēmums par personas saukšanu pie kriminālatbildības pēc Kriminālikuma 175.panta ceturtās daļas, tiesas lēmums par personas nodošanu tiesai, pirmās instances tiesas spriedums par personas notiesāšanu pēc Kriminālikuma 175.panta ceturtās daļas un apelācijas instances tiesas spriedums par personas darbību pārvalifikāciju uz Kriminālikuma 279.panta otro daļu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 5.panta pirmās daļas 10.punkts). (*Lieta Nr.SKK-256*) 237

281.pants

Izbraukšanu un mēģinājumu izbraukt no robežkontroles punkta ar dažu stundu intervālu, izmantojot viltotu pasi, nevar uzskatīt par atkārtotu identitātes slēpšanu, uzturoties Latvijas Republikā, Kriminālikuma 281.panta pirmās daļas izpratnē, kas paredz ilgstošu darbību (Kriminālikuma 281.pants). (*Lieta Nr.SKK-J-384*) 129

Vienreizēju savas identitātes slēpšanu, mēģinot izbraukt no Latvijas Republikas, nevar uzskatīt par noziedzīgu nodarījumu Kriminālikuma 281.panta izpratnē, kas paredz ilgstošu darbību (Kriminālikuma 281.pants). (*Lieta Nr.SKK-J-298*) 127

297.pants

Kriminālikuma 297.pantā paredzētā kriminālatbildība par noziedzīgu nodarījuma izdarīšanu iestājas tad, ja kāda persona uzdodas par konkrētu citu tiesājamo personu, patiesībā nebūdamā šis tiesājamais (Kriminālikuma 297.pants). (*Lieta Nr.SKK-7*) 86

306.pants

Kriminālikuma 306.panta norma pēc sava satura paredz atbildību tikai par konkrēta priekšmeta, dokumenta vai citu materiālu tīšu neizdošanu, ja tos pieprasījusi izdot pirmstiesas izmeklēšanas iestāde vai tiesa (Kriminālikuma 306.pants). (*Lieta Nr.SKK-600*) 142

323.pants

Kukuļdošana uzskatāma par pabeigtu noziedzīgu nodarījumu no brīža, kad kukuļņēmejs ir saņēmis kaut vai kukuļa daļu (Kriminālikuma 323.panta pirmā daļa). (*Lieta Nr.SKK-157*) 109

Kriminālprocesa likums**4.nodaļa (50.–58.pants)**

Tiesnesis nevar piedalīties lietas izskatīšanā tiklab rīcības sēdē, kā arī tiesas sēdē, ja viņš pats, viņa radnieki vai laulātais tieši vai netieši ieinteresēti lietā (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 27.panta pirmās daļas 4.punkts)

Interesu konflikta nepieļaujamību, sākot ar 2005.gada 1.oktobri, regulē Kriminālprocesa likums (Kriminālprocesa likuma 4.nodaļa). (*Lieta Nr.SKK-109*) 180

9.nodaļa (123.–137.pants)

Kriminālprocesa laikā iegūtās ziņas par faktiem ir izmantojamas kā pierādījumi, ja tās iegūtas un procesuāli nostiprinātas Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā (Kriminālprocesa likuma 9.nodaļa). (*Lieta Nr.SKK-630*) 346

129.pants

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 129.panta nosacījumiem pierādījumi ir attiecināmi uz konkrēto kriminālprocesu, ja ziņas par faktiem tieši vai netieši apstiprina kriminālprocesā pierādāmo apstākļu esamību vai neesamību (Kriminālprocesa likuma 129.pants). (*Lieta Nr.SKK-632*) 348

379.pants

Tiesa var izbeigt kriminālprocesu, ja persona, kas izdarījusi kriminālpārkāpumu vai mazāk smagu noziegumu, ir izlīgusi ar cietušo vai viņa pārstāvi (Kriminālprocesa likuma 379.panta pirmās daļas 2.punkts). (*Lieta Nr.SKK-618*) 330

468.pants

Ja konkrēta aizstāvja turpmāka piedalīšanās krimināllietas iztiesāšanā saprātīgā termiņā nav iespējama, tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 468.panta pirmo daļu aizstāvi var aizstāt (Kriminālprocesa likuma 468.panta pirmā daļa). (*Lieta Nr.SKK-680*) 364

512.pants

Lietā esošo pierādījumu novērtēšana piekrīt tiesai, kas izspriež lietu pēc būtības (Kriminālprocesa likuma 512.panta otrā daļa). (*Lieta Nr.SKK-581*) 328

527.pants

Tiesas spriedumā jānorāda motīvi par konkrēta soda piemērošanu (Kriminālprocesa likuma 527.panta otrās daļas 6.punkts). (*Lieta Nr.SKK-641*) 352

562.pants

Apelācijas instances tiesai nav tiesības atcelt attaisnojošu spriedumu publiskās apsūdzības lietā pēc cietušā sūdzības, ja sūdzību neatbalsta prokurors (Kriminālprocesa likuma 562.panta ceturtā daļa). (*Lieta Nr.SKK-675*) 362

566.pants

Apelācijas instances tiesa var rīkoties saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 566.panta prasībām tikai tādā gadījumā, ja tā konstatē Kriminālprocesa likuma 575.panta pirmajā daļā norādītos būtiskos likuma pārkāpumus, kas katrā ziņā izraisa tiesas nolēmuma atcelšanu (Kriminālprocesa likuma 566.pants, 575.panta pirmā daļa). (*Lieta Nr.SKK-654*) 358

569.pants

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, tiesai pilnīgi, vispusīgi un objektīvi jāizmeklē visi lietas apstākļi un objektīvi jānovērtē visi pierādījumi to kopumā un kopsakarībā atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa prasībām (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.pants).

Pierādījumu pārvērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē (Kriminālprocesa likuma 569.panta trešā daļa). (*Lieta Nr.SKK-625*) 339

Jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir pietiekoši apsūdzētā vainīguma nodibināšanai vai nav pietiekoši, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms (Kriminālprocesa likuma 569.panta trešā daļa). (*Lieta Nr.SKK-626*) 343

Kasācijas instances tiesa lietas faktiskos apstākļus neskaidro un pierādījumus lietā no jauna neizvērtē (Kriminālprocesa likuma 569.panta trešā daļa). (*Lieta Nr.SKK-648*) 355

570.pants

Lūgumu par termiņa atjaunošanu kasācijas sūdzības iesniegšanai var pieteikt tikai vienlaikus ar pašas kasācijas sūdzības iesniegšanu (Kriminālprocesa likuma 570.panta otrā daļa). (*Lieta Nr.SKK-705*) 367

575.pants

Apelācijas instances tiesa var rīkoties saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 566.panta prasībām tikai tādā gadījumā, ja tā konstatē Kriminālprocesa likuma 575.panta pirmajā daļā norādītos būtiskos likuma pārkāpumus, kas katrā ziņā izraisa tiesas nolēmuma atcelšanu (Kriminālprocesa likuma 566.pants, 575.panta pirmā daļa). (*Lieta Nr.SKK-654*) 358

584.pants

Kasācijas instances tiesa ir tiesīga atcelt vai grozīt zemākstāvošu tiesu instanču nolēmumus arī tajos gadījumos, kad uz konkrētiem krimināllikuma vai kriminālprocesa likuma pārkāpumiem nav norāžu kasācijas sūdzībā vai kasācijas protestā, bet no lietas materiāliem ir redzams, ka tiesa pārkāpusi likumu (Kriminālprocesa likuma 584.panta otrā daļa). (*Lieta Nr.SKK-308*) 259

651.pants

Visus tiesas lēmumus, kas pieņemti ar spriedumu izpildi saistītajos jautājumos, var pārsūdzēt 10 dienu laikā augstākās instances tiesai, kuras lēmums ir galīgs (Kriminālprocesa likuma 651.panta septītā daļa). (*Lieta Nr.SKK-670*) 361

Latvijas kriminālkodekss**73.pants**

Latvijas kriminālkodeksa 73.pantā paredzēta kriminālatbildība par preču vai citu vērtību pārvietošanu pāri Latvijas Republikas muitas robežai, apejot muitas kontroli vai noslēpjot no šādas kontroles (Latvijas kriminālkodeksa 73.panta pirmā daļa). (*Lieta Nr.SKK-187*) 112

162.pants

Par amatpersonām uzskatāmas personas, kas pastāvīgi vai uz laiku pilda varas pārstāvju funkcijas, kā arī valsts vai sabiedriskajās iestādēs, organizācijās vai uzņēmumos pastāvīgi vai uz laiku ieņem amatus, saistītus ar organizatorisku un rīkotāja vai administratīvu un saimniecisku pienākumu pildīšanu, vai kas minētajās iestādēs, organizācijās un uzņēmumos pilda šādus pienākumus pēc speciālas pilnvaras (Latvijas kriminālkodeksa 162.panta trešā daļa). (*Lieta Nr.SKK-3*) 77

Latvijas kriminālprocesa kodekss

5.pants

Pastāvot neatceltam pirmstiesas izmeklēšanā pieņemtam lēmumam par lietas izbeigšanu daļā pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas, nelikumīgi ir visi pārējie nolēmumi: prokurora lēmums par personas saukšanu pie kriminālatbildības pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas, tiesas lēmums par personas nodošanu tiesai, pirmās instances tiesas spriedums par personas notiesāšanu pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas un apelācijas instances tiesas spriedums par personas darbību pārkvalifikāciju uz Krimināllikuma 279.panta otro daļu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 5.panta pirmās daļas 10.punkts). (*Lieta Nr.SKK-256*) 237

13.pants

Krimināllietās tiesu spriež, pamatojoties uz personu vienlīdzību likuma un tiesas priekšā neatkarīgi no viņu izcelsmes, sociālā un mantiskā stāvokļa, rases un nacionālās piederības, dzimuma, izglītības, valodas, attieksmes pret reliģiju, nodarbošanās veida un rakstura, dzīves vietas un citiem apstākļiem (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 13.pants). (*Lieta Nr.SKK-47*) 176

19.pants

Apelācijas instances tiesai jāievēro Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.^{1.}, 49. un 299.panta prasības (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.^{1.}, 49. un 299.pants). (*Lieta Nr.SKK-287*) 249

Apelācijas instances tiesas lēmums tikai tad atbilst likuma prasībām, ja tajā ir atspoguļoti un atspēkoti apelācijas protesta motīvi (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 313.pants). (*Lieta Nr.SKK-122*) 188

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, tiesai pilnīgi, vispusīgi un objektīvi jāizmeklē visi lietas apstākļi un objektīvi jānovērtē visi pierādījumi to kopumā un kopsakarībā atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa prasībām (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.pants)

Pierādījumu pārvērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē (Kriminālprocesa likuma 569.panta trešā daļa). (*Lieta Nr.SKK-625*) 339

Lai izlemtu, vai tiesājamais nav atradies fizioloģiskā afekta stāvoklī, nepieciešams kompleksās tiespsiholoģiskās un tiespsihiatriskās ekspertīzes atzinums (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.pants). (*Lieta Nr.SKK-161*) 207

Lietā jāvērtē visi pierādījumi, uz kuru pamata tiesājamais atzīts par vainīgu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 299.pants, 313.panta trešā daļa). (*Lieta Nr.SKK-432*) 295

Tiesai pierādījumi jāanalizē saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 299., 304. un 313.panta noteikumiem (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 299., 304. un 313.panta noteikumiem). (*Lieta Nr.SKK-468*) 305

Tiesas pienākums ir pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izmeklēt lietas apstākļus. Tiesa pamato savu spriedumu vienīgi uz tiem pierādījumiem, kas izskatīti tiesas sēdē (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.un 299.pants). (*Lieta Nr.SKK-191*) 216

19.¹pants

Apelācijas instances tiesai jāievēro Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.^{1.}, 49. un 299.panta prasības (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.^{1.}, 49. un 299.pants). (*Lieta Nr.SKK-287*) 249

Notiesājoša sprieduma pamatā jābūt tiesas sēdē pārbaudītiem pierādījumiem, kas apstiprina tiesājamā vainīgumu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.¹ panta trešā daļa). (*Lieta Nr.SKK-301*) 253

27.pants

Tiesnesis nevar piedalīties lietas izskatīšanā tiklab rīcības sēdē, kā arī tiesas sēdē, ja viņš pats, viņa radnieki vai laulātais tieši vai netieši ieinteresēti lietā (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 27.panta pirmās daļas 4.punkts).

Interesu konflikta nepieļaujamību, sākot ar 2005.gada 1.oktobri, regulē Kriminālprocesa likums (Kriminālprocesa likuma 4.nodaļa). (*Lieta Nr.SKK-109*) 180

28.pants

Ja lietas izskatīšana tiesā ir pabeigta ar tiesas nolēmumu, tiesnesis nevar piedalīties šīs lietas jaunā izskatīšanā nevienas instances tiesā gadījumos, kad spriedums vai lēmums, kas pieņemts, viņam piedaloties jebkuras instances tiesā, ir atcelts (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 28.pants). (*Lieta Nr.SKK-13*) 160

5.nodaļa (47.–67.pants)

Tiesai ir jāpārbauda pierādījumi no to attiecināmības, pieļaujāmības un ticamības viedokļa (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 5.nodaļa). (*Lieta Nr.SKK-136*) 194

47.pants

Nosakot sodu, jāņem vērā tiesājamā atbildības pakāpe un vainas raksturs (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 47.panta 3.punkts, Krimināllikuma 46.pants). (*Lieta Nr.SKK-215*) 219

49.pants

Apelācijas instances tiesai jāievēro Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.^{1.}, 49. un 299.panta prasības (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.^{1.}, 49. un 299.pants). (*Lieta Nr.SKK-287*) 249

66.pants

Vērtības un lietas, kas iegūtas noziedzīgā kārtā, ir konfiscējamas vai izsniedzamas atpakaļ to īpašniekam (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 66.panta 2.punkts). (*Lieta Nr.SKK-382*) 277

96.pants

Gadījumos, kad aizstāvība neveicina ātrāku lietas izskatīšanu saprātīgos termiņos, tiesai ir tiesības atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 96.pantam tiesājamā izvēlētu dvokātu aizstāt ar citu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 96.pants). (*Lieta Nr.SKK-467*) 300

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 96.pants un 1993.gada 3.februāra Līgums starp Latvijas Republiku un Krievijas Federāciju par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās neparedz, ka par aizstāvjiem kriminālprocesā Latvijā varētu būt Krievijas Federācijas advokāti (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 96.pants; 1993.gada 3.februāra līgums starp Latvijas Republiku un Krievijas Federāciju par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās). (*Lieta Nr.SKK-623*) 336

98. un 99.pants

Iztiesājot lietu, tiesai jāievēro noteikumi par aizstāvja obligātu piedalīšanos lietā un atteikšanos no aizstāvja (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 98. un 99.pants). (*Lieta Nr.SKK-5*) 155

214.⁵pants

Piespriežot bargāku sodu tiesājamam, tiesa nedrīkst pārkāpt vienošanās nosacījumus (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 214.⁵ pants, 416.⁹panta pirmā daļa). (*Lieta Nr.SKK-41*) 165

243.pants

Latvijas kriminālprocesa kodeksa 243.panta nosacījumi vienlīdz attiecināmi gan uz lietas izskatīšanu pirmās, gan arī apelācijas instances tiesā (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 243.pants). (*Lieta Nr.SKK-349*) 273

Tiesa nevienu personu nedrīkst atzīt par vainīgu smagākā apsūdzībā, nekā to uzturējis prokurors (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 243.panta ceturta daļa). (*Lieta Nr.SKK-43*) 168

255.pants

Tiesas sēdē lietu izskata tikai par apsūdzētajiem un tikai tai apsūdzībā, kurā viņi nodoti tiesai (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 255.pants). (*Lieta Nr.SKK-46*) 171

258.pants

Ja psihisku traucējumu vai citas smagas slimības dēļ kāds no tiesājamiem nav varējis ierasties tiesā, tiesa izdala materiālus par promesošiem vienā atsevišķā lietā, aptur šo lietu līdz tiesājamā izveseļošanās laikā un turpina izskatīt lietu par pārējiem tiesājamiem. Turpretī, ja atsevišķa izskatīšana nav iespējama, tiesa aptur visu lietu vai arī izskata šo lietu, ja saslīmušais atzīts par neārstējamu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 258.panta trešā daļa). (*Lieta Nr.SKK-503*) 325

276.¹pants

Tiesai, izskatot lietu par sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu, tiesas izmeklēšanā jāizdara pierādījumu pārbaude (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 276.¹panta pirmā daļa). (*Lieta Nr.SKK-154*) 204

299.pants

Apelācijas instances tiesai jāievēro Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.^{1.}, 49. un 299.panta prasības (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 19.^{1.}, 49. un 299.pants). (*Lieta Nr.SKK-287*) 249

Apsūdzētā paziņojums, ka viņš atzīst savu vainu un apstiprina apsūdzībā norādītās darbības, neatbrīvo tiesu no pienākuma konstatēt noskaidroto apstākļu atbilstību vai neatbilstību Krimināllikumā paredzētā konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299., 300. un 304.pants). (*Lieta Nr.SKK-619*) 332

Lietā jāvērtē visi pierādījumi, uz kuru pamata tiesājamais atzīts par vainīgu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 299.pants, 313.panta trešā daļa). (*Lieta Nr.SKK-432*) 295

Tiesa pamato savu nolēmumu vienīgi uz tiem pierādījumiem, kas izskatīti tiesas sēdē un novērtēti (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299.pants). (*Lieta Nr.SKK-348*) 269

Tiesai pierādījumi jāanalizē saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 299., 304. un 313.panta noteikumiem (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 299., 304. un 313.panta noteikumiem). (*Lieta Nr.SKK-468*) 305

Tiesas nolēmums, kas taisīts, būtiski pārkāpjot kriminālprocesa normas, un ir pretrunā Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299.panta prasībām, vērtējams kā neatbilstošs Latvijas kriminālprocesa

kodeksa 451.panta pirmās daļas nosacījumiem (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299.pants, 451.panta pirmā daļa). (<i>Lieta Nr.SKK-224</i>)	225, 246
Tiesas pienākums ir pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izmeklēt lietas apstākļus. Tiesa pamato savu spriedumu vienīgi uz tiem pierādījumiem, kas izskatīti tiesas sēdē (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19.un 299.pants). (<i>Lieta Nr.SKK-191</i>)	216
300.pants	
Apsūdzētā paziņojums, ka viņš atzīst savu vainu un apstiprina apsūdzībā norādītās darbības, neatbrīvo tiesu no pienākuma konstatēt noskaidroto apstākļu atbilstību vai neatbilstību Krimināllikumā paredzētā konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299., 300. un 304.pants). (<i>Lieta Nr.SKK-619</i>)	332
Tiesai spriedumā ir jāizlemj, vai nodarījumā ir nozieguma sastāvs, un kurā Krimināllikuma pantā tas paredzēts, vai tiesājamais ir vainīgs noziedzīga nodarījuma izdarīšanā; notiesājoša sprieduma motīvu daļā jānorāda arī tiesājamā vainas raksturs (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 300. un 313.pants). (<i>Lieta Nr.SKK-123</i>)	190
304.pants	
Apsūdzētā paziņojums, ka viņš atzīst savu vainu un apstiprina apsūdzībā norādītās darbības, neatbrīvo tiesu no pienākuma konstatēt noskaidroto apstākļu atbilstību vai neatbilstību Krimināllikumā paredzētā konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299., 300. un 304.pants). (<i>Lieta Nr.SKK-619</i>)	332
Notiesājošs spriedums nedrīkst balstīties uz pieņēmumiem (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 304.panta trešā daļa). (<i>Lieta Nr.SKK-333</i>)	263
Tiesai pierādījumi jāanalizē saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 299., 304. un 313.panta noteikumiem (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 299., 304. un 313.panta noteikumiem). (<i>Lieta Nr.SKK-468</i>)	305
313.pants	
Apelācijas instances tiesas lēmums tikai tad atbilst likuma prasībām, ja tajā ir atspoguļoti un atspēkoti apelācijas protesta motīvi (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 313.pants). (<i>Lieta Nr.SKK-122</i>)	188
Attaisnojoša sprieduma motīvu daļā jānorāda apsūdzība, kādā tiesājamie attaisnoti (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta trešā daļa). (<i>Lieta Nr.SKK-89</i>)	314

Lietā jāvērtē visi pierādījumi, uz kuru pamata tiesājamais atzīts par vainīgu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 299.pants, 313.panta trešā daļa). (<i>Lieta Nr.SKK-432</i>)	295
Noziedzīga nodarījuma kvalifikācijai jāatbilst par pierādītu atzītās noziedzīgās darbības aprakstam (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 313.panta pirmā daļa). (<i>Lieta Nr.SKK-270</i>)	242
Tiesai pierādījumi jāanalizē saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 299., 304. un 313.panta noteikumiem (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 19., 299., 304. un 313.panta noteikumiem). (<i>Lieta Nr.SKK-468</i>)	305
Tiesai spriedumā ir jāizlemj, vai nodarījumā ir nozieguma sastāvs, un kurā Krimināllikuma pantā tas paredzēts, vai tiesājamais ir vainīgs noziedzīga nodarījuma izdarīšanā; notiesājoša sprieduma motīvu daļā jānorāda arī tiesājamā vainas raksturs (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 300. un 313.pants). (<i>Lieta Nr.SKK-123</i>)	190
319.pants	
Nosacīti notiesātai personai papildsods – policijas kontrole nav piemērojams atbilstoši Krimināllikuma 45.panta pirmajai un otrajai daļai; drošības līdzeklis izraugāms atbilstoši Latvijas kriminālprocesa kodeksa 319.pantam (Krimināllikuma 45.panta pirmā un otrā daļa; Latvijas kriminālprocesa kodeksa 319.pants). (<i>Lieta Nr.SKK-280</i>)	39
400. un 401.pants	
Piemērojot medicīniska rakstura piespiedu līdzekli, ir jāvērtē ne tikai personas psihiskais stāvoklis, bet arī noziedzīgā nodarījuma raksturs, personas bīstamība sabiedrībai (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 400., 401.pants). (<i>Lieta Nr.SKK-145</i>)	200
416.⁴, 416.⁵ un 416.⁶pants	
Vienošanās procesā tiesājamā piedalīšanās lietas izskatīšanā tiesā ir obligāta (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 416. ⁴ , 416. ⁵ , 416. ⁶ pants). (<i>Lieta Nr.SKK-220</i>)	224
416.⁹pants	
Piespriežot bargāku sodu tiesājamam, tiesa nedrīkst pārkāpt vienošanās nosacījumus (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 214. ⁵ pants, 416. ⁹ panta pirmā daļa). (<i>Lieta Nr.SKK-41</i>)	165
434.pants	
Prokurors nav tiesīgs lūgt lietu papildizmeklēšanai jaunas, no iepriekšējās atšķirīgas apsūdzības celšanai apelācijas tiesas sēdē, ja par to viņš nebija iesniedzis apelācijas protestu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 434.panta otrā daļa). (<i>Lieta Nr.SKK-407</i>)	288

442.pants

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 442.panta septīto daļu apelācijas sūdzība atstājama bez izskatīšanas tikai tad, ja tiesājamais neierodas uz tiesas sēdi bez attaisnojoša iemesla (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 442.panta septītā daļa). (*Lieta Nr.SKK-336*) 267

Tiesājamā slimība ir uzskatāma par attaisnojošu iemeslu viņa neierašanās faktam uz tiesas sēdi (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 442.pants). (*Lieta Nr.SKK-120*) 185

37.nodaļa (448.–465.pants)

Saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļas normām lietas faktisko apstākļu noskaidrošana, pierādījumu novērtēšana un pārvērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 37.nodaļa). (*Lieta Nr.SKK-415*) 291

449.pants

Sprieduma izskatīšana kasācijas kārtībā pieļaujama tikai tādā gadījumā, ja spriedums pamatots ar krimināllikuma pārkāpumu vai kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 449.pants). (*Lieta Nr.SKK-190*) 211

451.pants

Ja lietā nav tiesas sēdes protokola, tas katrā ziņā izraisa sprieduma atcelšanu (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta otrās daļas 9.punkts). (*Lieta Nr.SKK-404*) 283

Tiesas nolēmums, kas taisīts, būtiski pārkāpjot kriminālprocesa normas, un ir pretrunā Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299.panta prasībām, vērtējams kā neatbilstošs Latvijas kriminālprocesa kodeksa 451.panta pirmās daļas nosacījumiem (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 299.pants, 451.panta pirmā daļa). (*Lieta Nr.SKK-224*) 225, 246

464.pants

Izskatot lietu no jauna, soda noteikšanā tiesai jāievēro Latvijas kriminālprocesa kodeksa 464.panta otrās daļas nosacījumi (Latvijas kriminālprocesa kodeksa 464.panta otrā daļa). (*Lieta Nr.SKK-458*) 297

Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību

Notiesājot pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas, soda veids – arests piemērojams atbilstoši likumam "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" (likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" pārejas noteikumu 1.punkts). (*Lieta Nr.SKK-376*) 47

3. Ministru kabineta noteikumi**Suņu un kaķu turēšanas noteikumi**

(1995.gada 3.oktobra noteikumi Nr.291)

Kvalificējot nodarījumu pēc Krimināllikuma 230.¹panta, jāņem vērā Ministru kabineta noteikumi par suņu un kaķu turēšanu (Ministru kabineta 1995.gada 3.oktobra noteikumu Nr.291 "Suņu un kaķu turēšanas noteikumi" 5.5. un 5.6.punkts). (*Lieta Nr.SKK-J-2*) 73

4. Augstākās tiesas plēnuma lēmums**Par tiesu praksi kukuļošanas lietās**

(1993.gada 21.jūnija lēmums Nr.7)

Nauda un citas vērtības, kas nodotas kā kukulis, atdodamas īpašniekam tikai tādā gadījumā, ja kukulis šai personai izspiests un minētā persona par notikušo pirms kukuļa došanas labprātīgi paziņojusi varas iestādēm (Augstākās tiesas plēnuma 1993.gada 21.jūnija lēmuma Nr.7 "Par tiesu praksi kukuļošanas lietās" 20.punkta rekomendācija). (*Lieta Nr.SKK-474*) 308

Judikatūras un tiesu prakses rādītājs

Latvijas Republikas Satversmes tiesas spriedumi

Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2002.gada 20.maija spriedums lietā Nr. 2002-01-03 "Par Ministru kabineta 2001.gada 31.jūlija noteikumu Nr.349 "Grozījumi Ministru kabineta 1995.gada 3.oktobra noteikumos Nr.291 "Suņu un kaķu turēšanas noteikumi"" atbilstību Satversmes 105.pantam un Ministru kabineta iekārtas likuma 14.panta 3.punktam".....	75
Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2003.gada 6.oktobra spriedums lietā Nr.2003-08-01 "Par Latvijas Kriminālprocesa kodeksa 96.panta otrās daļas 1.teikuma atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 89. un 92.pantam".....	336, 338

Citu avotu rādītājs, uz kuriem lēmumos dotas atsauces

Konovalovs J., Jenzena V. Transporta negadījumu izmeklēšana. – Rīga: Latvijas Policijas akadēmija, 1996	270, 271
Krastiņš U. Noziedzīgs nodarījums. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2000.....	222
Par tiesu praksi kukuļošanas lietās: Augstākās tiesas plēnuma 1993.gada 21.jūnija lēmums Nr.7. Grām: Latvijas Republikas Augstākās tiesas Plēnuma lēmumu krājums 1990.–1995. – Rīga: LR Augstākā tiesa, Latvijas Tiesnešu mācību centrs, LR Tieslietu ministrijas Tiesiskās informācijas centrs, 1995, 160.–167.lpp.....	308, 312